

Kallelse Kommunstyrelsen

2026-09-16 Kl. 08:30

Plats: Sessionssalen

Justerare: Svante Schultz (VT)

Gruppmöten startar klockan 08:00. Majoriteten träffas i Sessionssalen. Oppositionen träffas i Gälleberg rum.

Kallade

Ledamöter

Runo Johansson (L) ordförande, Ingela Backman (S) vice ordförande, Svante Schultz (VT), Patrik Kristoffersen (KD), Peter Friberg (M), Lennart Nilsson (SD), Magnus Haglind (VT), Bengt Karlsson (S), Lena Andersson (S), Jonas Storm (S)

Tjänstgörande ersättare

Magnus Erbing (M) ersätter Johan Liljegrahn (M)

Ersättare

Krister Rohman (KD), Jenny Svensson (L), Ambjörn Lennartsson (M), Curt Staadig (SD), Zelal-Sara Yesildeniz (-), Cajsa Svensson (VT), Anna Zöögling (S), Tony Pettersson (S), Lisbeth Göthberg (S), Patricia Axelsson (V)

Besök

08:35–08:50: Ärende 1 – Linnea Bengtsson, Jörgen Pettersson

08:50-09:20: Ärende 2 – Mats Karlsson, Karin Stigner, Maria Johansson

09:20-09:30: Ärende 3 – Louise Faxe Holmvik

09:30–10:00: Fika med kaffe och ostsmörgås

10:00–10:15: Ärende 4 – Louise Faxe Holmvik, Per Garenius, Johan Lagersten

10:15-10:30: Ärende 5 – Per Garenius

10:30-10:45: Ärende 6 – Per Garenius, Peter Lann

11:00–11:15: Fika med frukt

11:15-11:45: Ärende 7 – Per Garenius, Jörgen Nyström

12:00–13:15: Lunch

TIDAHOLMS
KOMMUN

13:15-13:30: Ärende 8 – Emilie Andersson

13:30-14:00: Ärende 9 – Louise Faxé Holmvik, Eric Linde

Ärenden

1	Information om näringslivsfrågor	4
2	Beslut om delårsrapport för kommunstyrelsen avseende januari – augusti år 2026	5 - 44
3	Beslut om förstudie för investeringsprojekt konstgräsplan	45 - 61
4	Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola i Ekedalen	62 - 71
5	Beslut om genomförandeavtal med Famera	72 - 205
6	Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget	206 - 275
7	Beslut om antagande av strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidän	276 - 333
8	Beslut om antagande av riktlinje för trygghetspunkter	334 - 340
9	Beslut om förstudie för investeringsprojekt gruppbostad enligt LSS	341 - 464
10	Beslut om antagande av gemensamt reglemente för Tidaholms kommuns nämnder och kommunstyrelse	465 - 520
11	Beslut om uppföljning av ej verkställda beslut fattade av kommunfullmäktige	521 - 526
12	Beslut om firmatecknare för Tidaholms kommun	527 - 532
13	Beslut om medelstilldelning till Samordningsförbundet Skaraborg för verksamhetsår 2027	533 - 540
14	Beslut om revidering av förbundsordning för Tolkförmedling väst	541 - 548
15	Information om delegationsbeslut	549 - 557
16	Information om rapporter och inkomna skrivelser	558 - 559
17	Information från kommunalråd och kommundirektör	560

18	Information från nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg	561 - 573
19	Information från Skaraborgs kommunalförbund	574 - 609
20	Information från kommunala bolag	610 - 672

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/2

2026-09-08

Kommunstyrelsen

Handläggare: Sofie Thorsell, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse - Information om näringslivsfrågor

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Näringslivs- och kommunikationschefen informerar om aktuella näringslivsfrågor.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/68

2026-09-09

Kommunstyrelse

Handläggare: Karin Stigner, kvalitets- och verksamhetsutvecklare

Tjänsteskrivelse - Beslut om delårsrapport för kommunstyrelsen avseende januari – augusti år 2026

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna upprättad delårsrapport avseende januari-augusti år 2026.

Ärendet

Delårsrapporten för kommunstyrelsen år 2026 är upprättad.

Helårsprognosen för kommunstyrelsen visar en ekonomi i balans.

Uppföljningen av kommunstyrelsens verksamhetsmål visar att kommunledningsförvaltningen har planerat och påbörjat ett utvecklingsarbete inom samtliga mål. Av de 9 målen bedöms 2 ha uppnått måluppfyllelsen.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn

Beslutsunderlag

- › Rapport "Delårsrapport för Kommunstyrelsen 2026", förvaltningsekonom Mats Karlsson och kvalitets- och verksamhetsutvecklare Karin Stigner 2026-09-09.

Sändlista

Revisorerna

TIDAHOLMS
KOMMUN

Kommunstyrelse

Delår 2026

Delårsrapport 2026

Innehållsförteckning

1 Om rapporten	4
2 Sammanfattning.....	5
3 Förvaltningsberättelse	6
3.1 Reglemente	6
3.2 Organisation	6
3.3 Händelser av väsentlig betydelse	6
3.4 Händelser i nämndens verksamheter.....	7
3.5 Uppföljning av nämndens verksamhetsmål	9
3.5.1 Metod vid uppföljning av verksamhetsmål.....	9
3.5.2 Resultat vid uppföljning av verksamhetsmål	10
4 Ekonomi	23
4.1 Budgetram och investeringsmedel.....	23
4.2 Redovisning – Kommunstyrelsen.....	23
4.2.1 Helårsprognos för kommunstyrelsen.....	23
4.2.2 Preliminärt utfall för kommunstyrelsen – jämfört med budget.....	25
4.2.3 Preliminärt utfall för kommunstyrelsen – jämfört med motsvarande period föregående år.....	26
4.3 Uppföljning av strategiska utvecklingsmedel.....	27
4.3.1 Samlad uppföljning av strategiska utvecklingsmedel i Tidaholms kommun	28
4.3.2 Uppföljning av projekt som beviljats strategiska utvecklingsmedel.....	30
4.4 Investeringar per projekt.....	36
4.4.1 Kommunstyrelsens investeringar	36
5 Väsentliga personalförhållanden.....	38
6 Social hållbarhet.....	39

I Om rapporten

Enligt kommunallagen, 11 kap, 16 §, ska fullmäktige behandla minst en delårsrapport. Delårsrapporten för Tidaholms kommun avser perioden 1 januari–31 augusti 2026. Belopp anges i tusentals kronor.

2 Sammanfattning

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande organ och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Helårsprognosen för kommunstyrelsen påvisar en ekonomi i balans,

Helårsprognosen för Räddningsnämnden visar ett underskott på 0,21 miljoner kronor.

Uppföljningen av kommunstyrelsens verksamhetsmål visar att kommunledningsförvaltningen har planerat och påbörjat ett utvecklingsarbete inom samtliga mål. Av de 9 målen bedöms 2 ha uppnått måluppfyllelsen.

Vid kommunledningsförvaltningen arbetar 46 medarbetare motsvarande 45 årsarbetare.

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Reglemente

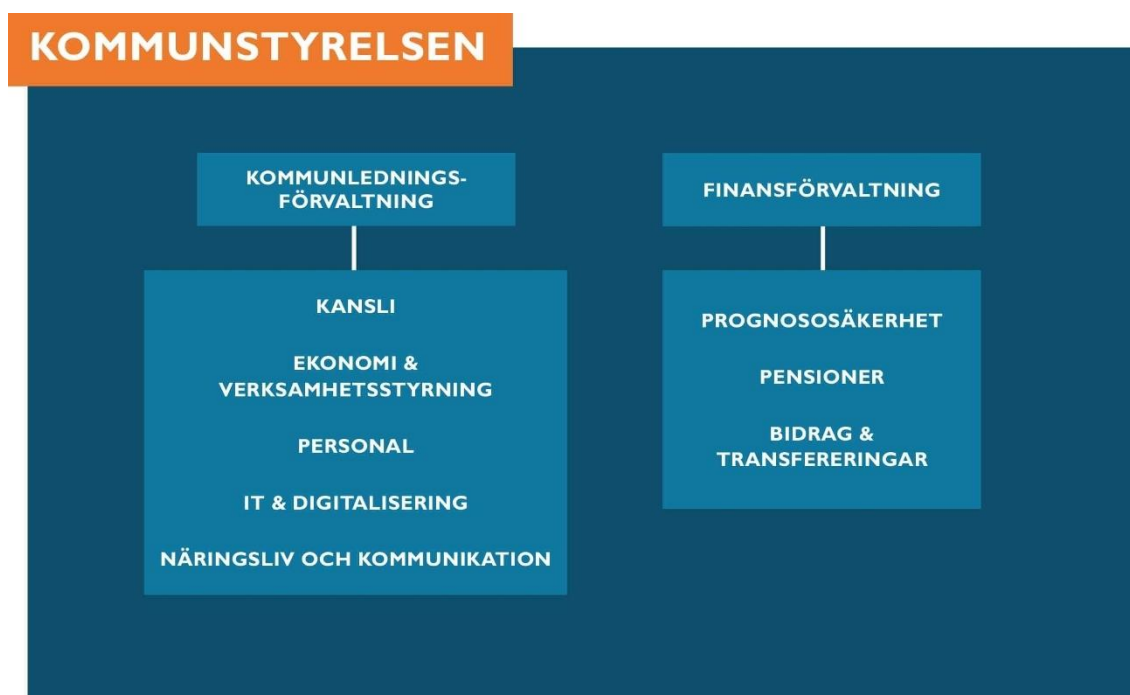
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning samt leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion). Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt fortlöpande, i samråd med nämnderna, följa upp fastställda mål och återrapportera till fullmäktige (uppföljningsfunktion).

Styrelsen ansvarar för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning. Under styrelsen lyder kommunens förvaltningsorganisation. Styrelsen är även pensionsmyndighet i Tidaholms kommun.

Reglementet för kommunstyrelsen reviderades senast av fullmäktige den 31 mars 2025.

3.2 Organisation

3.3 Händelser av väsentlig betydelse

2026 har hittills präglats av flera kommunövergripande utvecklingssatsningar, bland annat kopplat till den nya socialtjänstlagen, vision och omvärldsanalys samt civilt försvar. Kommunen har deltagit i flera regionala utvecklingssammanhang och arbetet med strategiska utvecklingsmedel har resulterat i 13 nya beviljade projekt. Budgetarbetet för 2027 har genomförts med prislappsmodellen, som nu är implementerad.

Kommunstyrelsens beslut om att IT- och digitaliseringsverksamheten även fortsättningsvis ska bedrivas i egen regi innebär en utökning av verksamheten i syfte att bygga upp en stabil organisation på området som på sikt kan komma att vara mottaglig för en samverkan med andra kommuner och den utvecklingskraft ett sådant samarbete kan erbjuda. Arbetet med att verkställa beslutet har pågått under perioden.

Insatser inom friskfaktorer, hållbar arbetsmiljö, ledarskapsutveckling och arbetsgivarvarumärke har genomförts under året. Sjukfrånvaron har minskat under perioden och utvecklingen är fortsatt positiv. Kommunen har även arbetat vidare med att utveckla arbetssätt och strukturer för etableringsarbetet och Tidaholms värdeerbjudande.

Den demografiska utvecklingen är fortsatt svag, men under årets andra kvartal hade kommunen ett positivt flyttnetto. Nobias omlokalisering till Jönköping har fortsatt dragit ut på tiden. Inom Kriminalvården planeras för ytterligare utökning av antalet platser med anledning av regeringens beslut om ett uppdaterat hyresavtal med staten. Sysselsättningsläget i Tidaholm är fortsatt gott. Andelen inskrivna arbetslösa var i juli 4,7 %, att jämföra med 6,5 % för riket. Automationsindustrin i kommunen har ett högt orderläge, vilket har koppling till den ökade försvarsindustrin.

Ett projektdirektiv avseende civilt försvar har tagits fram. Projektet syftar till att skapa struktur och samordning mellan förvaltningar utifrån risk- och sårbarhetsanalysen med tillhörande åtgärdsplan. En projektorganisation med styrgrupp, projektgrupp och sakkunniga från förvaltningar och kommunala bolag har etablerats, med löpande återkoppling och genomförande av åtgärder kopplade till civilt försvar.

3.4 Händelser i nämndens verksamheter

Kansli

Under året har förberedelserna inför de allmänna valen i september intensifierats. Kansliet har till exempel berett ärenden till valnämnden, rekryterat och utbildat röstmottagare och deltagit i utbildningar och informationstillfällen från Valmyndigheten och Länsstyrelsen. Inför den nya mandatperioden har kansliet påbörjat ett arbete för att utveckla mottagande och utbildning av nya politiker. Den 1 maj infördes digital signering av protokoll.

Ekonomi och verksamhetsstyrning

Enheten har haft stort fokus på vidare implementering av SKR:s prislappsmodell, med fördjupade analyser som stöd för uppföljning och styrning i budgetarbetet. Arbetet med bokslut genomförs med fortsatt fokus på kvalitetssäkring och effektivitet i processerna.

Samverkan inom Ö9 utvecklas vidare genom en gemensam behovsinventering som genomförts med syfte att identifiera eventuella möjligheter till samverkan kring beslutsstöd och analysverktyg. Parallellt har arbetet med kommunens vision 2040 inletts. Två breda workshops har genomförts under våren och en utsedd analysgrupp har arbetat fördjupat med resultatet av dessa workshops. Med stöd av extern aktör fastställs en kommunspecifik omvärldsanalys som grund för det fortsatta strategiska utvecklingsarbetet.

Personal

Arbetet med att stärka friskfaktorer och skapa förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö har fortsatt under perioden. Fokus har legat på riktade insatser på arbetsplatserna och på att stärka chefernas förutsättningar att arbeta förebyggande, bland annat genom stöd i rehabiliteringsprocesser och ökad uppmärksamhet på tidiga signaler.

Sjukfrånvaron inom kommunen fortsätter att utvecklas i positiv riktning och har minskat under perioden. Utvecklingen kan ses som ett trendbrott jämfört med tidigare år och bedöms vara kopplad till såväl individuellt anpassade insatser som ett långsiktigt och strukturerat arbete. Insatserna har bland annat bestått av föreläsningar, chefsutbildningar samt en fördjupad dialog med Närhälsan. Arbetet med friskfaktorer i nära dialog med medarbetare och fackliga parter bedöms också ha bidragit till en positiv utveckling av arbetsmiljön och utgör en viktig del av det förebyggande arbetet. Genom att stärka kunskapen hos chefer och medarbetare, uppmärksamma tidiga signaler och skapa bättre förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö skapas förutsättningar för att förebygga ohälsa och minska risken för längre sjukfrånvaro. Det fortsatta arbetet behöver därför inriktas på att bibehålla den positiva utvecklingen och vidareutveckla de förebyggande insatserna.

Även det strategiska arbetet med ledarskapsutveckling och arbetsgivarvarumärke har fortsatt under perioden. Ett ledarutvecklingsprogram har tagits fram och den första pilotgruppen startas under hösten. Parallellt pågår en kartläggning av kommunens arbetsgivarvarumärke, vilket ska ge underlag för den fortsatta inriktningen och utvecklingen av arbetet.

Arbetet med ett hållbart arbetsliv riktas även utåt till andra arbetsgivare i kommunen för att öka kunskapen inom olika områden som rör arbetstagarnas hälsa.

IT och digitalisering

IT- och digitaliseringsenheten har under perioden implementerat och rullat ut ett nytt ärendehanteringssystem för kommunens helpdesk. Systemet omfattar förbättrad ärendehantering samt en serviceportal för kommunens personal och ett inventarieförteckningsregister för kommunens IT-utrustning.

Enheten har dessutom intensifierat arbetet med IT-säkerhet, och externa konsulter bistår för att säkerställa skyddet i kommunens IT-system och nätverk. Parallellt har ett avtal om en säkerhetsplattform (SOC) inletts för att ytterligare stärka kommunens IT-säkerhet. Under sommaren har säkerhetsplattformen installerats och en process för incidenthantering har implementerat tillsammans med leverantören.

Det osäkra geopolitiska läget samt det snabba tempot inom artificiell intelligens medför utmaningar att garantera tillgänglighet av datorer. Enheten har därför samarbetat nära leverantören och etablerat ett eget lager i Sverige för att säkerställa tillgången under 2026.

Arbetet med artificiell intelligens har också utvecklats genom deltagande i den nationella AI-assistenten SVEA samt införande av Microsoft Copilot Chat i organisationen.

Näringsliv och kommunikation

Ett strategiskt etableringsarbete har implementerats. Som en del av detta har det investeringsfrämjande arbetet stärkts genom att ett värdeerbjudande har tagits fram och presenterats inom ramen för en kurs hos Future Place Leadership. Arbetet med att etablera och utveckla enhetens arbetssätt och strukturer har fortsatt. Enheten har även förstärkts med en kommunikatör.

Näringslivsträffar har genomförts inom olika sektorer, såsom industri, gröna näringar och besöksnäring.

Under året har arbete skett med lansering och implementering av det nya platsvarumärket. Både kommunens nya externa webbplats och den nya webbplatsen för platsen Tidaholm, platsentidaholm.se, har lanserats. Arbetet med att utveckla kommunens kommunikation har fortsatt.

En riktlinje för kommunikation har beslutats för att skapa ett gemensamt förhållningssätt till kommunikation i organisationen. Kommunikationsenheten har även tagit fram en handlingsplan för 2026–2027 med fokus på att utveckla arbetssätt, stöd och strukturer för att öka den kommunikativa förmågan i hela organisationen.

3.5 Uppföljning av nämndens verksamhetsmål

Fullmäktige har uppdragit åt nämnden att anta verksamhetsmål som genererar specifika önskade effekter för Tidaholms kommun under perioden 2024–2027. I många fall krävs arbete under flera år för att uppnå verksamhetsmålen och bidra till de önskade effekterna.

För att genomföra ett ändamålsenligt utvecklingsarbete som medför en önskad, tillräcklig och varaktig utveckling i enlighet med nämndens verksamhetsmål krävs att förvaltningen identifierar ett nuläge, ett önskat läge samt vilka förändringar som krävs för att förflytta berörda verksamheter till det önskade läget.

Förvaltningen behöver också identifiera vilka förutsättningar som krävs för att lyckas genomföra och upprätthålla de nödvändiga förändringarna, samt synliggöra för ansvarig nämnd då det krävs politiska beslut för att säkerställa att sådana förutsättningar ges, till exempel vad gäller resurser, styrning och organisation.

3.5.1 Metod vid uppföljning av verksamhetsmål

Uppföljningen av verksamhetsmål i nämndens delårsrapport 2026 besvarar två frågeställningar för respektive verksamhetsmål:

- *I vilken grad har nämnden uppnått verksamhetsmålen per den 31 augusti 2026?*
- *Vad krävs för att nämnden ska lyckas uppnå verksamhetsmålet senast år 2027?*

Symboler som anger grad av måluppfyllelse

Grön symbol	Nämnden har uppnått verksamhetsmålet
Gul symbol	Nämnden har delvis uppnått verksamhetsmålet
Röd symbol	Nämnden inte uppnått verksamhetsmålet

3.5.2 Resultat vid uppföljning av verksamhetsmål

Sammanställning av måluppfyllelse

Verksamhetsmål	I vilken grad uppnås verksamhetsmålet?
1. Kommunstyrelsen leder arbetet med att utveckla och implementera Tidaholms kommuns platsvarumärke – ett strategiskt verktyg i kommunens platsutveckling	♦
2. Kommunstyrelsen samordnar ett strategiskt arbete som driver på utvecklingen av pendlingsmöjligheter mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet	♦
3. Kommunstyrelsen förbättrar företagsklimatet i Tidaholms kommun genom att främja en kultur av nätverkande och samarbete som främjar näringslivets utveckling	♦
4. Kommunstyrelsen bedriver ett strategiskt arbete för att få fler arbetsgivare att etablera och utveckla verksamheter i Tidaholms kommun	●
5. Kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig och effektiv styrning av kommunens ekonomi och verksamhet	♦
6. Kommunstyrelsen leder utvecklingen av den digitala mognaden inom kommunens verksamheter	♦
7. Kommunstyrelsen etablerar ett tydligt och positivt laddat arbetsgivarvarumärke för Tidaholms kommun	♦
8. Kommunstyrelsen leder arbetet med ledarskapsutveckling för chefer inom kommunen	♦
9. Kommunstyrelsens utfall är i balans med budget	●

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen leder arbetet med att utveckla och implementera Tidaholms kommuns platsvarumärke - ett strategiskt verktyg i kommunens platsutveckling

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår delvis verksamhetsmålet vid delåret 2026. För att verksamhetsmålet ska uppnås krävs att aktiviteterna kopplade till implementering av platsvarumärket slutförs.

Analys: Under 2024 genomförde kommunledningsförvaltningen tillsammans med konsultbolaget Placebrander en analys av det befintliga platsvarumärket och tog fram en plan för utveckling av detsamma. I januari 2025 godkände kommundirektören ansökan om strategiska utvecklingsmedel för projektet "Platsvarumärke 2.0 inklusive boendekampanj" och i december samma år beviljades ytterligare medel för att säkerställa resurser för implementering, lansering, marknadsföring och drift av det nya platsvarumärket.

Syftet med projektet är att uppdatera och utveckla Tidaholms platsvarumärke för att skapa en tydligare, starkare och mer attraktiv bild av platsen. Målet är att varumärket bättre ska representera Tidaholms identitet och särskilja platsen från andra, för att bidra till att fler vill bo, verka, etablera sig och besöka Tidaholm.

Under 2025 förbereddes och genomfördes utvecklingen av det uppdaterade platsvarumärket med stöd av extern konsultbyrå. Den uppdaterade varumärkesplattformen togs fram av en intern arbetsgrupp med stöd av workshops och en referensgrupp med representanter från bland annat invånare, näringsliv och föreningsliv. Under andra halvåret färdigställdes plattformen och arbetet med implementering och kommunikation påbörjades. Nya sociala kanaler etablerades och riktade kommunikations- och marknadsföringsinsatser genomfördes mot olika målgrupper. En boendekampanj genomfördes med målgruppsanpassat material baserat på insikter från platsvarumärkesarbetet.

Under 2026 har arbetet gått in i nästa fas med fokus på lansering, implementering och aktivering av platsvarumärket. Flera av projektets centrala aktiviteter har genomförts. Platsvarumärket har lanserats och presenterats för nätverk, verksamheter och samarbetspartners, webbplatsen platsentidaholm.se har lanserats och varumärket har presenterats och aktiverats i samband med bland annat Tidaholmsdagen.

En viktig del i den externa lanseringen var Ökafarta-festivalen, som genomfördes som ett publikt startskott för platsvarumärket. Syftet var att göra varumärket och Ökafarta-andan begriplig, folklig och konkret genom att låta invånare möta och uppleva varumärket i praktiken. Festivalen kombinerade musik, lokala aktörer och aktiviteter med en tydlig lansering av platsvarumärket och dess budskap. Genomförandet har bidragit till synlighet, engagemang och innehåll för det fortsatta platskommunikationsarbetet.

Parallellt har ett långsiktigt innehåll för platskommunikationen byggts upp genom produktion av film, foto och berättelser. Materialet används löpande i digitala kanaler för att lyfta människor, företag, föreningar, miljöer och berättelser som konkretiserar platsvarumärket och stärker bilden av Tidaholm. Betald annonsering genomförs också för att öka räckvidden och kännedomen om Tidaholm som plats.

Arbetet utvecklas samtidigt från ett projekt med fokus på att ta fram och lansera ett platsvarumärke till ett mer långsiktigt arbete med platsutveckling. Varumärkesplattformen ska fungera som en gemensam strategisk utgångspunkt för hur

Tidaholm utvecklas, kommuniceras och marknadsförs mot olika målgrupper. Nästa steg är bland annat att utveckla platsens samlade värdeerbjudande och skapa ett gemensamt arbetssätt för platsutveckling inom kommunkoncernen. Ett projektdirektiv för det fortsatta arbetet är under framtagande.

För att verksamhetsmålet ska bedömas som uppnått krävs att den påbörjade implementeringen av platsvarumärket genomförs fullt ut.

Mål ska generera följande önskade effekt

I Tidaholms kommun har 13 000 invånare år 2027.

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen samordnar ett strategiskt arbete som driver på utvecklingen av pendlingsmöjligheter mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår delvis verksamhetsmålet delåret 2026. Kommunledningsförvaltningen har initierat ett strategiskt arbete för utveckling av pendlingsmöjligheter.

Analys: Med syfte att främja befolkningstillväxten i Tidaholms kommun har fullmäktige uppdragit åt kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden att bedriva ett strategiskt arbete för utveckling av pendlingsmöjligheter mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet.

Under 2024 tog kommunledningsförvaltningen, i samarbete med samhällsbyggnadsförvaltningen, fram en gemensam idé om hur arbetet med frågan bör bedrivas. Arbetet behöver vila på aktuella och relevanta fakta som belyser förutsättningar för utveckling av pendlingsmöjligheter mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet. Under 2025 initierade kommundirektören i samråd med samhällsbyggnadschefen en direktupphandling för uppdraget att ta fram ett sådant underlag. Underlaget ska användas för att i dialog med politiken ta fram en strategi som tydliggör politiska prioriteringar och vägval vad gäller utveckling av pendlingsmöjligheter. Därefter kan kommunen utföra ett långsiktigt och strategiskt utvecklingsarbete som omfattar både samhällsplanering och dialog med berörda parter, så som invånare, grannkommuner, Västtrafik och andra myndigheter. Arbetet med att ta fram underlaget planeras att genomföras under hösten 2026.

Arbetet med projektet som avser Stationshusområdet fortgår. Huvudsyftet med projektet är att tillskapa nya centrumnära bostäder. Projektet omfattar även en ny busstation på fastigheten Tulpanen 8, där det tidigare låg en drivmedelsstation. Den nya busstationen har färdigställts och tagits i bruk under delåret, vilket medfört förbättrad trafiksäkerhet och stärkta förutsättningar för pendling.

Tidaholm har inlett en politisk samverkan med Mullsjö, Habo och Hjo. Inom ramen för denna samverkan förs samtal om infrastrukturfrågor och pendling är ett av fokusområdena.

För att verksamhetsmålet ska bedömas som uppnått krävs att strategin avseende utveckling av pendlingsmöjligheter färdigställs.

Mål ska generera följande önskade effekt

4. Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för utveckling av pendlingsmöjligheterna mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet.

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen förbättrar företagsklimatet i Tidaholms kommun genom att främja en kultur av nätverkande och samarbete som främjar näringslivets utveckling

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår delvis verksamhetsmålet delåret 2026. Kommunen bedriver ett målstyrt utvecklingsarbete för näringslivsutveckling och ett stärkt företagsklimat.

Analys: Kommunledningsförvaltningen bedriver ett långsiktigt och kontinuerligt arbete med näringslivsutveckling med syfte att stimulera tillväxten i kommunen. Några exempel är näringslivsfrukostar, Tidaholmsdagen, företagsbesök och investeringsfrämjande projekt. Förvaltningen bedriver även ett utvecklingsarbete tillsammans med fastighetsägare i centrum och Tidaholms handel i föreningen Tidaholm i Centrum (TIC). Föreningen arrangerar evenemang i centrum som lockar besökare och skapar flöden och mötesplatser. Förvaltningen konstaterar ett ökat engagemang kring samarbetet under året. Isbanan på torget är ett exempel på gemensam satsning för stadskärneutveckling.

Under 2024 identifierade förvaltningen att ett utvecklingsområde är att främja näringslivsutveckling på landsbygden och under året har utökade resurser avsatts för företagsbesök på landsbygden. Flera dialoger har också hållits med representanter för Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), vilket gav insikter i företagens utmaningar och möjligheter. Under hösten bjöd förvaltningen in företag på landsbygden till en träff, för att fördjupa dialogen och främja deltagarnas nätverk. I samarbete med LRF har ett landsbygdsnätverk startat upp. Två träffar ska hållas årligen och en av dessa har hittills genomförts i år. Detta har genererat företagsbesök och nya insikter i vilka frågor som behöver arbetas med, till exempel upphandling av lokal mat och odling som säkrar egenförsörjning. Träffarna hålls hos olika landsbygdsföretag, vilka bedriver många olika näringar.

Svenskt Näringsliv genomför varje år en enkät om företagsklimat. År 2026 deltog 81 företag i Tidaholms kommun. Företagsklimatet mäts med frågan vilket sammanfattande omdöme vill du ge företagsklimatet i kommunen? Resultatet presenteras som ett medelvärde på en skala från 1 (dåligt) till 6 (utmärkt). Sedan 2020 har företagens syn på företagsklimatet i Tidaholms kommun successivt blivit alltmer positiv. År 2026 är omdömet 3,72, vilket är Tidaholms näst bästa resultat i mätningen (år 2024 var omdömet 3,74). Genomsnittet i riket är 3,53 år 2026. Kommunen har därmed ett mer positivt företagsklimat jämfört med riket.

I enkäten framkommer ett behov av att stärka inköp och upphandling. Arbete med att öka lokala företags möjligheter att delta i upphandlingar har inletts. Näringslivsenheten utvecklar sin kompetens inom området och samverkar i högre grad med inköpsamordnare. Omdömet när det gäller trygghetsfrågor har ökat betydligt, fokus har legat på kommunikation om brottsförebyggande åtgärder.

För att verksamhetsmålet ska bedömas som uppnått krävs att fullmäktiges målsättning om ett sammanfattande omdöme av företagsklimatet på minst 4,0 nås senast år 2027.

Mål ska generera följande önskade effekt

5. Tidaholms kommun har ett bra företagsklimat. Senast år 2027 ska kommunen få minst 4,0 i sammanfattande omdöme vad gäller företagsklimat i Svenskt Näringslivs enkät till företagare i kommunen

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen bedriver ett strategiskt arbete för att få fler arbetsgivare att etablera och utveckla verksamheter i Tidaholms kommun

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår verksamhetsmålet delåret 2026. Kommunledningsförvaltningen bedriver ett strategiskt arbete för att främja etableringar i kommunen och arbetar aktivt för att skapa goda förutsättningar för arbetsgivare som vill utveckla sin verksamhet.

Analys: En av de största arbetsgivarna i Tidaholms kommun är Kriminalvården. Kommunen välkomnar myndighetens beslut att utöka sin verksamhet i Tidaholm och arbetar sedan flera år för att skapa goda förutsättningar för expansionen. En avsiktsförklaring mellan Tidaholms kommun och Anstalten Tidaholm anger att utökningen av Kriminalvårdens anstalt medför ett stort behov av kompetensförsörjning, samt att anstalten och kommunen har ett gemensamt intresse i att verka för att möjliggöra anstaltens utökning. Kriminalvården har ställt sig mycket positiv till kommunens bemötande och vilja till samarbete i dessa frågor. Under 2025 nådde Kriminalvården målbilden att nyanställa 185 medarbetare till anstalten i Tidaholm. Myndigheten menar att detta motbevisar uppfattningen att det är svårt att rekrytera och expandera verksamheter på mindre orter och att Tidaholms kommun har visat att det går. Ytterligare utökning med upp till 288 platser planeras utifrån regeringens byggnadsbeslut och samverkan fortgår för att möta upp rekryteringsbehovet.

För att stärka kommunens förutsättningar att attrahera fler arbetsgivare och stödja befintliga företag har arbetet med mark och exploatering (MEX) samt etableringsarbetet fortsatt under året. Möten med en utsedd MEX-grupp med representation från samhällsbyggnad, ekonomi och näringsliv genomförs månadsvis. Gruppen fungerar som ett samordnande och beslutande forum för mark- och exploateringsfrågor. Syftet är att skapa en effektiv, rättssäker och enhetlig hantering av ärenden. Gruppen bidrar till kortare beslutsvägar och förbättrad service till företag och fastighetsägare.

I början av året bildades även en etableringsgrupp med representanter från näringsliv, kommunikation, samhällsbyggnad samt TEAB. Gruppens uppdrag är att samordna kommunens etableringsarbete och stärka Tidaholms attraktivitet för nya investeringar och företagsetableringar. Under våren har etableringsgruppen tagit fram ett etableringserbjudande med särskilt fokus på företag inom metallindustrin och industriell automation. Erbjudandet lyfter fram kommunens strategiska läge, tillgång till industrimark och lokaler, starka industrikompetens, robusta energiförsörjning genom det lokala elbolaget samt den nära samverkan mellan kommun och näringsliv. Hittills har fyra etableringsförfrågningar gjorts via Business Region Skaraborg. En av förfrågningarna har lett till ett uppföljningsvidare och varje förfrågan har bidragit till ökad kunskap och utveckling av etableringserbjudandet.

Ett genomförandavtal avseende handelsetablering har upprättats mellan kommunen och fastighetsbolaget Famera, beslut fattades av samhällsbyggnadsnämnden i augusti. Genomförandavtalet reglerar bland annat att tillträde till fastigheten sker den 1 februari 2027 och att fastighetsköpet ska vara genomfört före tillträdesdagen. Famera ansvarar genom totalentreprenad för rivning av befintlig byggnad samt sanering av tomt. Avtalet innehåller även en byggskyldighet som innebär att den planerade byggnaden ska vara färdigställd inom två år från tillträdesdagen. Famera signalerar att de troligtvis kommer att vara klara tidigare.

Ett nära samarbete sker för att stärka och utveckla det befintliga näringslivet genom

näringslivsnätverk, företagarkostnader och företagsbesök.

Bedömningen att verksamhetsmålet uppnås grundas på det utvecklade etableringsarbetet och den framgångsrika expansionen av Kriminalvårdens verksamhet, men också på fortsatt låg arbetslöshet i Tidaholms kommun.

Mål ska generera följande önskade effekt

7. Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för att få fler arbetsgivare inom den privata, offentliga och civila sektorn att etablera sig och utveckla sin verksamhet i kommunen.

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig och effektiv styrning av kommunens ekonomi och verksamhet

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår delvis verksamhetsmålet delåret 2026, då förvaltningen har inlett ett utvecklingsarbete mot en ändamålsenlig och effektiv styrning.

Analys: År 2024 anlitate förvaltningen konsultbyrån PwC för att genomföra en analys som synliggör utvecklingsmöjligheter inom kommunens verksamheter vad gäller kostnadsnivåer, styrning och ledning. Konsultbyrån genomförde en demografisk tillbakablick där nettokostnadsutvecklingen inom kommunens större verksamheter analyserats i förhållande till den demografiska utvecklingen i berörda ålderskategorier för den senaste 10-årsperioden. Analysen tog utgångspunkt på verksamhetsår 2022. Leveransen omfattade även en nulägesanalys av kommunens styrning och ledning samt ett förslag på målbild för styrning och ledning år 2027.

I november 2024 beslutade fullmäktige att anta målbilden för styrning och ledning. Fullmäktige gav också kommunstyrelsen i uppdrag att införliva arbetet med de identifierade utvecklingsområdena i arbetet med de strategiska målen. Under våren 2025 utformade förvaltningen en plan för det fortsatta arbetet och anlitate samma konsultbyrå för att genomföra tre förstudier under hösten. Syftet med dessa förstudier var att tydliggöra vilka förbättringar och förstärkningar som behöver genomföras inom tre identifierade utvecklingsområden:

1. Kommunens övergripande ledning och styrning av målstyrningsprocessen
2. Strategisk samordning och rollfördelning
3. Utveckla en sammanhållen styrning.

Varje validerande förstudie har resulterat i ett projektdirektiv med en övergripande bedömning av vad projektet innebär vid ett genomförande samt projektets förväntade nyttor, effekter och kostnader.

De genomförda förstudierna har bidragit till att tydliggöra utvecklingsbehov inom kommunens styrning och ledning. Underlagen utgör ett stöd i den fortsatta utvecklingen av kommunens styr- och uppföljningsprocesser, där flera av de identifierade utvecklingsområdena omhändertas. Under hösten kommer arbetet fördjupas med hur behoven i de tre förstudierna ska hanteras. Arbetet med omvärldsanalys och Vision Tidaholm 2040 bidrar också till att stärka förutsättningarna för en mer sammanhållen och långsiktig styrning av kommunens verksamhet och ekonomi.

Tidaholms kommun har deltagit i SKR:s projekt gällande resursfördelningsmodell baserad på verksamheters prislappar. Under våren har stort fokus legat på implementeringen av prislappsmodellen. Fördjupade analyser har genomförts och utgjort stöd för uppföljning och styrning i budgetarbetet, vilket fallit väl ut.

När det gäller styrningen av de kommunala bolagen tillkom bestämmelser om avkastningskrav för Tidaholms Energi AB och Tidaholms Elnät AB i samband med revidering av ägardirektiv i mars 2025. För Tidaholms Energi AB finns nu även bestämmelser om utdelning.

För att verksamhetsmålet ska bedömas som uppnått krävs konkreta ställningstaganden kopplat till de förbättringsbehov som pekas ut i ovan nämnda förstudier.

Mål ska generera följande önskade effekt

8. Tidaholms kommun bedriver och samordnar verksamhetsutveckling som ger ökad nytta i förhållande till ianspråktaga resurser – genom att använda beprövade metoder och ny teknik.”

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen leder utvecklingen av den digitala mognaden inom kommunens verksamheter

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår delvis verksamhetsmålet delåret 2026. Förvaltningen bedriver ett utvecklingsarbete som skapar förutsättningar för utveckling av kommunens verksamheter med stöd av digitalisering och genomförande av beslut om kommunens framtida IT-organisation pågår.

Analys: I mars 2026 beslutade kommunstyrelsen att IT- och digitaliseringsverksamheten även fortsättningsvis ska bedrivas i Tidaholms kommuns egen regi. Beslutet innefattar en förstärkning av verksamheten med kompetens inom teknik, digitalisering och artificiell intelligens (AI). En reviderad organisationsstruktur har fastställts, där digitaliseringsarbetet tydliggörs och IT-driften renodlas för att säkerställa en stabil och säker IT-plattform. Rekrytering av IT-driftchef och AI-utvecklare har genomförts under våren. Under hösten kommer ytterligare en IT-tekniker anställas.

För att stärka samarbetet mellan förvaltningarna har en arbetsgrupp inrättats, där digitaliseringsresurser samlas. Gruppen kommer att sammanträda veckovis med syfte att påskynda arbetet med digitalisering, AI och informationssäkerhet. Under hösten 2026 kommer gruppen att fokusera på att införa en ny digitaliseringsprocess samt ta fram tillhörande styrdokument.

För att accelerera användningen av AI inom kommunen driver Tidaholms kommun två övergripande initiativ. SVEA – Ett pilotprojekt finansierat med strategiska medel för att utvärdera en nationell AI-assistent för offentlig sektor. Copilot – Ett verktyg inom Microsoft 365, där utbildningar har genomförts under våren 2026 för att stödja verksamheterna i användningen. Ytterligare arbete måste genomföras för att höja kunskapen kring AI, ett arbete som kommer påbörjas när den nya AI-utvecklaren är på plats.

Kommunen deltar aktivt i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) handlingsprogram, med fokus på införande av Digital Post samt införande av plattform för identitetshantering och behörigheter.

I samband med beslutet om fortsatt digitaliseringsarbete i egen regi har arbetet med att säkerställa en robust IT-infrastruktur påbörjats. Detta innefattar bl.a. en genomlysning av kommunens datacenter under 2026 samt införande av infrastruktur för sakernas internet (IoT). Arbetet med att förstärka kommunen cybersäkerhet fortgår och under våren har avtal tecknats med en extern leverantör kring en övervakning- och incidenthanteringstjänst (SOC/IRT).

För att verksamhetsmålet ska bedömas som uppnått krävs att beslutet om framtida IT- och digitaliseringsorganisation i Tidaholms kommun verkställs fullt ut.

Mål ska generera följande önskade effekt

9. Tidaholms kommun använder digitala lösningar som ökar tillgängligheten till information, tjänster och service för invånare, besökare och arbetsgivare.

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen etablerar ett tydligt och positivt laddat arbetsgivarvarumärke för Tidaholms kommun

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår delvis verksamhetsmålet delår 2026. Kommunledningsförvaltningen har identifierat och påbörjat nödvändiga åtgärder, men fortsatt utvecklingsarbete krävs för att etablera ett starkt och tydligt arbetsgivarvarumärke för Tidaholms kommun.

Analys: Syftet med verksamhetsmålet är att stärka kommunens förmåga att attrahera och behålla kompetent personal genom att utveckla och kommunicera ett tydligt, positivt arbetsgivarvarumärke.

Förvaltningen konstaterar att Tidaholms kommun erbjuder konkurrenskraftiga anställningsvillkor och förmåner, men att kommunikationen kring dessa fördelar är otillräcklig, särskilt gentemot de yrkesgrupper som kommunen har störst behov av att rekrytera. Det finns ett behov av att formulera en gemensam idé om vad Tidaholms kommun vill stå för som arbetsgivare, och därefter bygga ett arbetsgivarvarumärke som tydligt förmedlar detta och bidrar till kommunens kompetensförsörjning och organisationsutveckling. Det krävs också att förvaltningen utformar en hållbar modell för hur arbetsgivarvarumärket ska förvaltas och utvecklas över tid.

Under våren 2026 har arbetet med att etablera ett positivt laddat arbetsgivarvarumärke påbörjats. Syftet är att skapa en långsiktigt attraktiv och hållbar arbetsgivarprofil som stärker kommunens möjligheter att rekrytera, utveckla och behålla kompetens.

I den inledande fasen har Personalenheten, tillsammans med extern aktör, genomfört en nulägesanalys. Analysen omfattar bland annat kartläggning av befintliga underlag och processer, identifiering av styrkor och utvecklingsområden samt förutsättningar för en tvärfunktionell organisering av arbetet.

Resultatet av nulägesanalysen sammanställs under hösten 2026 för en mer sammantagen bild av identifierade insikter och rekommendationer, vilka därefter ska utgöra grund för det fortsatta utvecklingsarbetet kring kommunens arbetsgivarvarumärke.

För att verksamhetsmålet ska bedömas som uppnått krävs att etableringen av kommunens arbetsgivarvarumärke är genomförd.

Mål ska generera följande önskade effekt

10. Medarbetare i Tidaholms kommun trivs med sin arbetssituation och sina utvecklingsmöjligheter.

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsen leder arbetet med ledarskapsutveckling för chefer inom kommunen

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår delvis verksamhetsmålet delåret 2026. Kommunledningsförvaltningen har inlett ett utvecklingsarbete för att verksamhetsmålet ska ge önskad effekt.

Analys: 2024 anlätade kommunen en konsultbyrå för att genomföra en analys av kommunens ledning och styrning. Analysen visade att ledarskap är ett av kommunens stora utvecklingsområden. I november 2024 fastställde fullmäktige en målbild för kommunens ledning och styrning (§ 114/2024).

Under hösten 2025 genomförde Personalenheten, tillsammans med extern aktör, en genomlysning av chefers förutsättningar och arbetsmiljö. Arbetet genomfördes i form av kvalitativa fokusgrupper med samtliga chefer i kommunen. Syftet var att identifiera styrkor, utvecklingsområden samt vilka möjligheter och hinder som påverkar chefers förutsättningar att utöva och utveckla ett hållbart ledarskap.

De nulägesbeskrivningar som togs fram har därefter utgjort grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Under våren 2026 genomfördes en fördjupad workshop tillsammans med extern aktör, där förvaltningschefer, fackliga representanter samt KSPU deltog. Fokus låg på att fördjupa analysen samt skapa samsyn kring innehåll och inriktning för ett kommande ledarskapsprogram.

Utifrån workshopens resultat har arbetet med att ta fram övergripande utbildningsinsatser och utbildningsmoduler genomförts. Under höst/vinter 2026 genomförs en pilotomgång av ledarskapsprogrammet. Pilotomgången har samma innehåll som den ordinarie ledarskapsutbildningen. Den enda skillnaden är att utbildningsdagarna genomförs under en mer sammanhållen tidsperiod.

För att verksamhetsmålet ska bedömas som uppnått krävs att ledarskapsutvecklingsprogrammet färdigställs och startas upp.

Mål ska generera följande önskade effekt

11. Chefer i Tidaholms kommun utvecklar aktivt sitt ledarskap.

Verksamhetsmål: Kommunstyrelsens utfall är i balans med budget

Bedömning av måluppfyllelse: Kommunstyrelsen uppnår verksamhetsmålet vid delåret 2026, även om utfallet vid delåret påvisar ett underskott mot budget.

Analys: För 2026 redovisar kommunstyrelsen en årsprognos om en ekonomi i balans.

Mål ska generera följande önskade effekt

12. Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 10 miljoner kronor av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning under perioden 2024–2027.

4 Ekonomi

4.1 Budgettram och investeringsmedel

Kommunfullmäktige fastställer och tilldelar nämnden en budgettram och investeringsmedel. Budgettramen är de medel som tilldelas en nämnd för dess driftsbudget.

Nämndens verksamhetsplan redogör för hur nämnden har beslutat att fördela driftsbudgeten till nämndens olika verksamheter under året. Fördelningen benämns detaljbudget.

Nämndens investeringsbudget anger hur nämnden har beslutat att fördela dess investeringsmedel under året.

Nämnden ansvarar för att beslutade mål och åtaganden uppnås inom tilldelad budgettram. Nämnden ska inrymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Beredskap för kostnadsavvikelser mot budget och oförutsedda utgifter ansvarar nämnden för genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget.

Verksamhetsplaneringen skall bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar och de prioriteringar som nämnden själv vill göra, för att utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

4.2 Redovisning – Kommunstyrelsen

4.2.1 Helårsprognos för kommunstyrelsen

Helårsprognos under årets månader

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Helårsprognos	x	x	71,6	71,6	x	x	x	71,6				
Budgetram			71,6	71,6				71,6				
Avvikelse (mnkr)			0,0	0,0				0,0				
Avvikelse (%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kommunstyrelsens verksamheter

Helårsprognosen för kommunstyrelsens verksamheter påvisar en ekonomi i balans.

Överförmyndare

Helårsprognosen för Överförmyndaren påvisar ett underskott på 0,1 miljoner kronor. Underskottet kommer från ett ökat köp av externa tjänster då rekryteringen av gode män i kommunen minskat, samt ökad medlemsavgift till värdkommunen för

Överförmyndare i Samverkan.

Kommunrevision

Kommunrevision påvisar en helårsprognos i linje med budget.

Valnämnd

Valnämndens helårsprognos pekar på en ekonomi i balans.

Helårsprognos räddningsnämnden

	Prognos 2026	Budget 2026	Avvikelse Prognos - Budget	Utfall 2025
Verksamhetens intäkter	1 390	1 625	-235	1 625
Verksamhetens kostnader	-17 701	-17 725	24	-17 715
- varav personalkostnader	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-16 311	-16 100	-211	-16 090
Budgetram	16 100	16 100	0	16 567
Nämndens avvikelse	-211	0	-211	477

Helårsprognosen för räddningsnämnden är 0,2 miljoner i underskott.

Under första kvartalet slutreglerades 2025 och Tidaholm fick i samband med detta 269 tkr lägre månadskostnad under mars månad.

Under samma månad inkom Myndigheten för civilt försvar, tidigare MSB, med en revidering av 2:4 medlen för 2026, vilket innebär en lägre intäkt med 235 tkr.

Denna intäkt omförs via faktura till värdkommunen Falköping, vilket i sin tur medför en lägre kostnad med samma summa.

Tidigt i maj inkom Falköpings kommun med tilläggsanslag för internhyra och kapitalkostnader för alternativ ledningsplats, kapitalkostnader för investeringar och lönerrevision. Tidaholms andel av detta är 480 tkr och faktureras med 60 tkr extra per månad utöver ordinarie driftsbidrag.

Helårsprognos kommunstyrelsen

	Prognos 2026	Budget 2026	Avvikelse Prognos - Budget	Utfall 2025
Verksamhetens intäkter	8 523	5 957	2 566	8 904
Verksamhetens kostnader	-80 101	-77 535	-2 566	-80 106
varav personalkostnader	-43 427	-44 906	1 479	-39 196
Verksamhetens nettokostnader	-71 578	-71 578	0	-71 202
Budgetram	71 578	71 578	0	77 455
Nämndens avvikelse	0	0	0	6 253

Kommunstyrelsens verksamheter

Budgeterade intäkter för kommunstyrelsen prognosticeras öka med de beviljade medlen för strategiska utvecklingsprojekt. Tilldelningen för de åtta olika projekten är totalt 3,4 miljoner som inte varit med som en budgetintäkt.

Verksamhetens kostnader beräknas öka jämfört med budget och består av strategiska medel, konsulter och licenser/programvaror. Kostnadsökningarna dämpas av personalkostnader, från sjukskrivningar, vakanser och lägre arbetsgrad jämfört med budget.

Inom politiken har Litografiska symposiet tilldelats medel från kommunstyrelsen på 275 tkr. Symposiet är ett återkommande evenemang i en fyraårscykel och har inte varit budgeterat för 2026.

Läsplattor för kommande mandatperiod har kostnadsförts inom kommunfullmäktige under 2026.

Överförmyndare

Överförmyndarens årsavgift till Överförmyndare i Samverkan har ökat med 29% över en treårsperiod. Det förklaras med att två nya kommuner tillkommit och personalförstärkningar.

Medlemsavgiften har ökat med 80 tkr för 2026 och ett ökat nyttjande av extern part driver merkostnad jämfört med budget.

Revision

För kommunrevision prognosticeras en ekonomi i balans för helåret 2026.

Under året genomförs en ny upphandling av sakkunnigt biträde med avsikt att få till stånd ett flerårigt avtal gällande från 2027.

Valnämnd

Valnämnden har en budgetprioritering för 2026 för att kunna hantera höstens allmänna val. Statsbidraget är inkommet och prognosen ligger fast för helåret med en ekonomi i balans.

4.2.2 Preliminärt utfall för kommunstyrelsen – jämfört med budget

	Akkumulerat utfall 2026	Akkumulerad budget 2026	Avvikelse mot ackumulerad budget 2026
Verksamhetens intäkter	7 473	3 940	3 533
Verksamhetens kostnader	-56 346	-50 030	-6 316
- varav personalkostnader	-27 525	-28 202	677
Verksamhetens nettokostnader	-48 873	-46 090	-2 783
Budgetram	46 090	46 090	0
Nämndens avvikelse	-2 783	0	-2 783

Kommunstyrelsens verksamheter

Kommunstyrelsens verksamheter redovisar ett preliminärt underskott för perioden januari - augusti 2026 på 3,0 miljoner.

Intäkterna är förstärkta genom beviljade strategiska medel på 3,4 miljoner. Dessa medel kommer dock att mötas av samma kostnader och är villkorade.

Kostnaderna under första tertialen är likaledes förstärkta av beviljade strategiska

medelprojekt jämfört med budget, 1,9 miljoner i underskott. Personalkostnaderna har ett överskott på 0,2 miljoner jämfört med budget och kommer förstärkas ytterligare under tredje tertialen med vakanser inom IT och ekonomi. Kostnaderna för konsulter bedöms minska under sista delen av året då kommunen anställt upp vakanta positioner under sommaren.

Jämfört med aprilprognosen belastas personalavdelningen med en engångskostnad i form av Omställningsfonden på 810 tkr. Denna kostnad återbetalas under hösten och ersätts av en lägre avgift.

Kommunstyrelsen har under året beviljat medel om 275 tkr till Litografiska symposiet. Arrangemanget genomförs vart fjärde år och har inte varit budgeterat för 2026.

Överförmyndare

Överförmyndarens utfall för perioden januari - augusti är 0,6 miljoner i underskott. Majoriteten av underskottet kommer från högre kostnader från medlemsskapet i Överförmyndare i Samverkan, samt ökade kostnader för externa tjänster i myndighetsutövandet.

Revision

Kommunrevisionen redovisar för perioden januari - augusti ett överskott på 0,2 miljoner kronor jämfört med budget. Överskottet beräknas minska under hösten i samband med specialgranskningar i enlighet med revisionsplanen.

Valnämnd

Valnämnden redovisar för perioden januari - augusti ett överskott på 0,6 miljoner. Överskottet består främst av statsbidraget för allmänna val som inte periodiserats, samt personalkostnader. Överskottet kommer mötas av högre kostnader främst under september och oktober under och efter genomförandet av det allmänna valet.

4.2.3 Preliminärt utfall för kommunstyrelsen – jämfört med motsvarande period föregående år

	Akkumulerat utfall 2026	Akkumulerat utfall 2025	Jämförelse av utfall delåret 2025 och 2026
Verksamhetens intäkter	7 473	7 842	-369
Verksamhetens kostnader	-56 346	-53 292	-3 054
- varav personalkostnader	-27 525	-25 871	-1 654
Verksamhetens nettokostnader	-48 873	-45 450	-3 423
Budgetram	46 090	50 600	-4 510
Nämndens resultat	-2 783	5 150	-7 933

Delåret 2026 avviker med 7,9 miljoner kronor jämfört med delåret 2025.

Under 2025 bestod budgetprioriteringen Strategiska medel av 10 miljoner att fördela ut, medan budgetmedlen för 2026 är 4 miljoner. Budgetramen för 2026 är mindre än året innan och det avspeglas i jämförelsen mellan åren.

Lönerevisionen 2026 bidrar till ökade personalkostnader trots att flera vakanta tjänster behövs täckas upp med konsulttjänster.

Inköp av datorer och skrivare är driftsförda under 2026 och kommer hanteras under

resterande del av året.

Friskvårdsbidraget via extern tjänst är fortsatt underutnyttjat under delåret, likt föregående år, 0,1 miljoner högre under 2026. Det förklaras med att systemet startades igång februari 2025.

Bidrag till Litografiska symposiet var inte med i utfallet för delåret 2025.

Avskrivningskostnader kopplade till investeringar har ökat med 0,9 miljoner jämfört med 2025

Kommunstyrelsens verksamheter

Under perioden januari - augusti avviker nämndens utfall mot budgeten för samma period föregående år på följande sätt:

- Intäkterna för kommunstyrelsens verksamheter är 0,7 miljoner kronor lägre än föregående år, i mångt beroende på lägre tilldelning av strategiska medel under 2026.
- Kostnaderna för kommunstyrelsens verksamheter jämfört med föregående år är 2,7 miljoner högre och avvikelsen består främst av personal, inköp av datorer och skrivare, konsulter i drift, IT-licenser och avskrivningar.

Överförmyndare

Under delårsperioden avviker Överförmyndaren mot föregående år med totalt 0,3 miljoner.

- Intäkterna är 0,1 miljoner lägre
- Kostnaderna är 0,2 miljoner högre och kommer främst från ökade kostnader från myndighetsutövning från extern part, samt från medlemsskapet i Överförmyndare i Samverkan.

Revision

Under perioden januari - augusti avviker kommunrevisionens utfall mot budgeten för samma period föregående år inte på något nämnvärt sätt.

Valnämnd

Under perioden januari - augusti avviker valnämndens utfall mot budgeten för samma period föregående år på följande sätt:

- Intäkterna är 0,4 miljoner högre än föregående år beroende på ett statsbidraget för allmänna val under 2026
- Kostnaderna är 0,2 miljoner högre än föregående år kopplat till att det inte var något valår under 2025.

4.3 Uppföljning av strategiska utvecklingsmedel

I Strategisk plan och budget 2026–2028 avsätts 4 miljoner kr för strategiska utvecklingsmedel år 2026. Beslut om tilldelning fattas två gånger per år. Nedan redovisas de projekt som har beviljats medel under ansökningsomgången som sträckte sig fram till 31 mars 2026.

4.3.1 Samlad uppföljning av strategiska utvecklingsmedel i Tidaholms kommun

Uppföljning av strategiska utvecklingsmedel, fördelat per mål

Strategiskt mål	Budgeterade medel 2026	Beviljade medel 2026	Förbrukade medel, ackumulerat 2026
Mål 1: I Tidaholm vill fler leva och utvecklas	1 000	1 465	803
Mål 2: Tidaholms kommun erbjuder goda förutsättningar för långsiktigt hållbar tillväxt	1 000	1 395	741
Mål 3: Tidaholm levererar robust välfärd genom verksamhetsutveckling och teknik.	1 000	547	214
Mål 4: Tidaholms kommuns medarbetare trivs och utvecklas.	1 000	1 147	175
Medel att disponera fritt per mål 1–4*			
Totalt	4 000	4 554	1 933

Analys av beviljade och förbrukade strategiska utvecklingsmedel i Tidaholms kommun

Budgetprioriteringen Strategiska medel har för 2026 4 miljoner att fördela ut i medel för ansökningar av projektmedel med genomförande under 2026. Under premiäråret 2025 beviljades 8,6 miljoner för 18 projekt.

Beviljade medel för 2026 uppgår till 4,6 miljoner. Utfall för perioden januari - augusti är 1,9 miljoner.

Om medlen för projekten fördelas fullt ut, kommer överskjutande kostnader att hanteras inom ordinarie driftsbudget.

Uppföljning av strategiska utvecklingsmedel, fördelat per projekt och mål

Projekt	Ansvarig instans	Beviljade medel	Mål 1. Invånare	Mål 2. Tillväxt	Mål 3. Valfärd	Mål 4. Personal	Förbrukade medel, ackumulerat 2026
AI fortsättning 2026	BUN	116			58	58	116
Kreativa näringar del 2	KFN	450	225	225			241
SVEA IoT	KS	100			100		60
Investeringsfrämjande etablering 2026	KS	200		200			131
Platsvarumärke 2.0 - del 2	KS	1 200	600	600			772
Smide	KFN	190	190				113
Ny webb	KS	150	37,5	37,5	37,5	37,5	150
TSI	KS	300	150	150			119
Vision 2040	KS	730	182,5	182,5	182,5	182,5	27
Nyutgivning och utveckling av boken Just Like Eddie	KFN	80	80				80
Införande av AI i skolan	BUN	338			169	169	103
Ledarskapsutveckling	KS	500				500	0
Arbetsgivarvarumärke	KS	200				200	21
Beviljade medel, totalt		4 554	1 465,0	1 395,0	547,0	1 147,0	1 933

Under 2026 är det tre olika nämnder som ansökt om medel, dock är majoriteten av ansökningarna från kommunstyrelsen, till sammanlagt 13 olika projekt.

Fortsättningen på AI från 2025 har under första kvartalet 2026 färdigställts och nya medel beviljats för införandet av AI i skolan.

Ny webb är en förlängning av ny externwebb från 2025 och är avslutat. Det visuella resultatet syns på tidaholm.se

Nyutgivningen och utveckling av boken Just Like Eddie blev färdigt i tid till den tredje Meduzafestivalen och är avslutat.

Övriga projekt är i olika faser av sina projektplaner.

Värderingen av måleffekterna beräknas kunna synliggöras under 2027, som är sista året för de av kommunfullmäktige uppsatta övergripande målen för Tidaholms kommun för perioden 2024-2027.

4.3.2 Uppföljning av projekt som beviljats strategiska utvecklingsmedel

Projektnamn	Projektnummer	Tilldelade medel per 31 augusti 2026	Förbrukade medel, ackumulerat 2026
SVEA IoT	110107	100	50
Investeringsfrämjande etablering 2026	110108	200	0
Platsvarumärke 2.0 - del 2	110109	1 200	289
Ny webb	110110	150	0
TSI	110111	300	2
Vision 2040	110112	730	14
Ledarskapsutveckling	110113	500	0
Arbetsgivarvarumärke	110114	200	0
Totalt		2 680	355

Kommunstyrelsens projekt

Uppföljning av projekt: SVEA IoT

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Teckna avtal med VGR IOT	Slutförd	Ja	Ja
Installera teknisk plattform LORA-nät	Pågående	Ja	Ja
Påbörja pilottester IOT med förvaltningar	Ännu ej påbörjad	Ja	Ja
Teckna avtal med SVEA AI-assistent	Slutförd	Ja	Ja
Skapa och utvärdera AI-agenter i SVEA	Pågående	Ja	Ja
Rulla ut SVEA till berörda förvaltningar	Pågående	Ja	Ja
Utvärdera SVEA AI-assistent för nästa steg 2027-2028	Pågående	Ja	Ja
Utvärdera IOT-plattform och lägga planering för 2027-2028	Ännu ej påbörjad	Ja	Ja

Kommunledningsförvaltningen driver två utvecklingsinitiativ inom artificiell intelligens (AI) och sakernas internet (IoT), finansierade med strategiska utvecklingsmedel. Inom AI-området deltar kommunen i AI-Swedens projekt för en gemensam digital assistent för offentlig sektor, tillsammans med flera kommuner i Skaraborg. Projektet syftar till att utveckla en AI-assistent som på sikt ska kunna hantera känsliga personuppgifter på ett säkert sätt. Tidaholms kommun deltar i utvärderingen av assistenten och bidrar med annotering av uppgifter för att säkerställa att assistenten ger korrekt vägledning. Parallellt har kommunledningsförvaltningen utvecklat en enklare AI-agent som underlättar sökningar i kommunens styrdokument. Denna agent kommer att utvärderas av kommunens förvaltningar när fler användare får tillgång till SVEA-assistenten.

Inom IoT-området har kommunen tecknat avtal med Region Västra Götaland för att använda den länsgemensamma IoT-plattformen. Kommunledningsförvaltningen arbetar med att implementera den tekniska infrastruktur som krävs för att koppla upp IoT-sensorer i kommunens verksamheter. Inledningsvis kommer plattformen att verifieras för att säkerställa dess funktionalitet och säkerhet. De första testerna planeras att genomföras i samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen.

De båda initiativen utgör viktiga steg i kommunens digitaliseringsarbete och syftar till att stärka förmågan att leverera effektiva och innovativa lösningar. Genom samverkan med externa aktörer och intern kompetensutveckling säkerställs en trygg och verksamhetsanpassad implementering av teknikerna. Fortsatta utvärderingar och pilotprojekt kommer att ligga till grund för en bredare tillämpning av AI och IoT i kommunens verksamheter

Uppföljning av projekt: Investeringsfrämjande etablering 2026

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Konsult inkopplad	Pågående	Ja	Ja
Etableringsfilmer	Pågående	Ja	Ja
Business Attraction Management utbildning	Slutförd	Ja	Ja
Etableringsteam internt	Pågående	Ja	Ja

Tidaholms kommun erbjuder goda förutsättningar för långsiktigt hållbar tillväxt

Ett strukturerat och tydligt etableringsprogram kan stärka Tidaholms roll som en attraktiv plats för företag och investeringar. Genom att erbjuda konkurrenskraftiga villkor för etablering, såsom tillgång till mark, kvalificerad arbetskraft och ett positivt företagsklimat, kan kommunen skapa fler möjligheter för ekonomisk tillväxt och stärkt samhällsengagemang. Etableringsprogrammet bidrar till att synliggöra Tidaholms fördelar som en företagsvänlig miljö och lyfter fram möjligheterna för företag att växa och utvecklas i kommunen. (Tidaholms kommun, Strategisk plan och budget 2025–2027, sid 15)

Etableringsprogrammets roll i att uppnå kommunens effektmål

Genom att erbjuda ett etableringsprogram ökar intresset för företagsetablering i Tidaholm. Nätverk och samarbeten mellan kommunen och näringslivet utvecklas och Tidaholm marknadsförs vi som en strategiskt belägen och fördelaktig plats för investeringar och företagsetableringar. Dessa insatser bidrar till att förbättra kommunens företagsklimat. (Tidaholms kommun, Strategisk plan och budget 2025–2027, sid 15)

Etableringsprogrammet stödjer kommunens strategiska arbete för att locka fler arbetsgivare inom den privata, offentliga och civila sektorn. Genom riktade insatser för att attrahera investeringar och nya företag, samt genom att skapa ett gynnsamt affärsklimat, arbetar kommunen aktivt för att stimulera tillväxt och utveckling. (Tidaholms kommun, Strategisk plan och budget 2025–2027, sid 15)

Uppföljning av projekt:TSI

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Samarbete med unga kommunutvecklare	Slutförd	Ja	Ja
Kick-offs för TSI	Slutförd	Ja	Ja
Nätverk av TSI-ambassadörer	Pågående	Ja	Ja
Uppstart av TSI-organisationen	Pågående	Ja	Ja
Fördjupningsutbildning/erfarenhetskonferens	Pågående	Ja	Ja

Arbetet med att starta samverkansarbetet Tidiga samordnade insatser (TSI) för alla barn och unga 0-20 år i kommunen har börjat under 2025. Lansering på bred front sker hösten 2026. De strategiska medlen har bidragit till att skapa en bra start och en långsiktig förankring för TSI, inom några områden:

Utbildningsinsatser:

- Tre halvdagars kick-offs för TSI har genomförts under maj 2026. Syftet har varit att nå all personal som arbetar med barn och unga i kommunen och hos samverkansparter med gemensam information och inspiration om TSI. Lanseringen har tagits emot väl, vilket har dokumenterats genom en enkät till personal.
- Planering sker för att utveckla ett nätverk av TSI-ambassadörer. TSI:s styrgrupp har beslutat att det ska finnas utsedda nyckelpersoner med detta ansvar och nätverket väntas starta under hösten i samband med att många lokala TSI-grupper startar igång.
- Det är även beslutat av TSI:s styrgrupp att det två gånger årligen ska hållas breda erfarenhetskonferenser för personal som arbetar med barn och unga i kommunen. Den första konferensen kommer ske i oktober 2026 med fokus på normbrytande beteende hos barn och unga.

Delaktighet:

- Unga kommunutvecklare har jobbat januari-maj med ett uppdrag ifrån TSI för att utreda ungas upplevelser och behov av stöd från vuxenvärlden. Kommunutvecklarna har varit en del av TSI:s kick-offs och har presenterat sina resultat där, samt har sammanställt resultatet i en rapport och en film.

Kommunikation:

- En längre och ett flertal kortare filmer om TSI har producerats i syfte att sprida information till invånare och personal. Filmerna kommer att visas på Tidaholms kommuns hemsida samt i sociala kanaler och vid möten.
- Skriftlig kommunikation så som en handbok till alla som jobbar med TSI, rutiner och blanketter som ska användas i TSI-arbetet samt information på hemsidan har tagits fram och kommer fortsätta utvecklas under året.
- En flyer som kan delas ut till föräldrar och familjer tas också fram.

Förebyggande samverkansinsatser:

- Ett teambaserat arbete har påbörjats. I TSI finns idag en styrgrupp och en taktisk grupp som har arbetat för att sätta strukturen kring TSI och stärka förutsättningarna för förebyggande insatser till barn och unga. En TSI-samordnare håller samman arbetet. Till hösten 2026 kommer att utvecklas en operativ nivå bestående av ett centralt team och flertalet lokala team som ska arbeta nära barnet och familjen.

Dialog pågår med Högskolan i Skövde samt Linnéuniversitetet för möjlighet till följeforskning av TSI-arbetet.

Uppföljning av projekt: Platsvarumärke 2.0 - del 2

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Lansering nätverk	Slutförd	Ja	Ja
Lansering allmänheten (Ökafarta-festivalen)	Pågående	Ja	Ja
Batald annonsering	Pågående	Ja	Ja
Produktion film	Pågående	Ja	Ja
Produktion foto	Pågående	Ja	Ja
Framtagning av analysmaterial	Pågående	Ja	Ja
Lansering webbplats	Slutförd	Ja	Ja
Svart folie infartsskyltar (sista momentet)	Slutförd	Ja	Ja
Lansering Tidaholmsdagen	Slutförd	Ja	Ja

Under första halvåret 2026 har arbetet med platsvarumärket genomgått lansering och implementering. Flera av projektets centrala aktiviteter är genomförda. Platsvarumärket har lanserats mot nätverk och samarbetspartners, webbplatsen platsentidaholm.se har lanserats och varumärket har presenterats och aktiverats i samband med Tidaholmsdagen.

En viktig del i den externa lanseringen var Ökafarta-festivalen, som genomfördes som ett publikt startskott för platsvarumärket. Syftet var att göra varumärket och Ökafarta-andan begriplig, folklig och konkret genom att låta invånare möta varumärket i praktiken. Festivalen kombinerade musik, lokala aktörer och stadskamp med en tydlig lansering av platsvarumärket och dess budskap. Genomförandet har fått positiv återkoppling och har bidragit till att skapa synlighet, engagemang och material som kan användas i det fortsatta kommunikationsarbetet.

Parallellt med lanseringsinsatserna pågår produktion av film och foto för att bygga upp ett långsiktigt innehåll för platskommunikationen. Materialet används bland annat i digitala kanaler för att lyfta människor, verksamheter och berättelser som konkretiserar platsvarumärket och stärker bilden av Tidaholm. Betald annonsering pågår också som en del i arbetet med att öka räckvidden och kännedomen om Tidaholm som plats.

Under hösten 2026 fortsätter arbetet med fokus på marknadsföring, uppföljning och långsiktig förvaltning. Fortsatta kommunikations- och marknadsföringsinsatser genomförs i relevanta digitala kanaler samtidigt som analysmaterial tas fram för att följa upp implementeringen. Uppföljningen ska bland annat ge underlag kring synlighet, räckvidd, engagemang, webbtrafik, kännedom och användning av platsvarumärket.

En långsiktig driftsplan tas också fram under hösten. Planen ska tydliggöra hur arbetet med platsvarumärket ska förvaltas efter projektperioden, bland annat vad gäller ansvar, innehållsproduktion, webbplats, sociala medier, marknadsföring, samverkan och löpande uppföljning. Målet är att säkerställa att platsvarumärket blir en långsiktig del av kommunens arbete med att stärka Tidaholms attraktivitet och inte stannar vid en enskild lanseringsinsats.

Projektet följer sammantaget både beslutad tidplan och budget. Fokus under återstående del av 2026 är att fortsätta bygga kännedom och synlighet, följa upp genomförda insatser samt skapa en hållbar struktur för det fortsatta arbetet efter projektets avslut.

Uppföljning av projekt: Ny webb

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Färdigställande av kvarvarande innehållsdelar, funktionalitet, tillgänglighet och prestanda arbete	Slutförd	Ja	Ja
Trygg lansering och intern utbildning av webbredaktörer	Slutförd	Ja	Ja
Slutavstämning Limepark	Slutförd	Ja	Ja

Projektet med att utveckla och lansera Tidaholms kommuns nya externa webbplats har genomförts enligt plan och är nu avslutat. Samtliga aktiviteter inom projektets två huvuddelar har slutförts inom både tidplan och budget.

Bakgrund: Tidigare webbplatsen, som lanserades 2016 (2018), motsvarade inte längre dagens krav på digital tillgänglighet, användarvänlighet eller modern digital kommunikation. Den nya webbplatsen har därför utvecklats med fokus på tillgänglighet, struktur, prestanda och användarupplevelse för att bättre möta invånarnas, besökarnas och näringslivets behov.

Projektet har omfattat förberedelse och planering, design och utveckling, innehållsarbete, test och kvalitetssäkring samt lansering. I slutförandefasen har arbete genomförts för att färdigställa återstående innehållsdelar och funktionalitet samt säkerställa en trygg överlämning genom utbildning av interna webbredaktörer. Den nya webbplatsen bidrar till:

- förbättrad tillgänglighet enligt gällande lagkrav och kommande EU-direktiv
- en mer användarvänlig och lättnavigerad digital plattform
- effektivare kommunikation mellan kommunen och medborgarna
- stärkt synlighet och attraktivitet för Tidaholms kommun
- bättre förutsättningar för framtida utveckling och förvaltning

Projektets målsättningar bedöms därmed vara uppfyllda och webbplatsen utgör nu en modern digital plattform som stödjer kommunens långsiktiga mål om ett växande Tidaholm.

Uppföljning av projekt: Ledarskapsutveckling

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Nulägesanalys	Slutförd	Ja	Ja
Workshop	Slutförd	Ja	Ja
Konkretisering av utbildningspaket	Slutförd	Ja	Ja
Uppstart och genomförande pilotgrupp	Pågående	Ja	Ja

Arbetet med att utveckla chefers förutsättningar för ett hållbart ledarskap har fortsatt under 2026. Ett ledarskapsprogram har tagits fram och en pilotomgång genomförs under höst/vinter 2026.

Uppföljning av projekt: Arbetsgivarvarumärke

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Uppstart med workshop	Slutförd	Ja	Nej
Kartläggning av nuläge	Pågående	Ja	Ja

Arbetet med att etablera ett positivt laddat arbetsgivarvarumärke påbörjats. En nulägesanalys kopplad till arbetsgivarvarumärket har genomförts. Resultatet sammanställs under hösten och ligger till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Uppföljning av projekt: Vision - Tidaholm 2040

Aktiviteter	Status	Följer tidplan?	Följer budget?
Breddworkshops - omvärldsanalys	Slutförd	Ja	Ja
Framtagande av rapport omvärldsanalys	Pågående	Ja	Ja
Utveckla långsiktig process för arbete med omvärldsanalys	Pågående	Ja	
Visionsarbete	Ännu ej påbörjad		
Antagande av Vision - Tidaholm 2040	Ännu ej påbörjad		

Arbetet med omvärldsanalys och framtagande av en vision för Tidaholm 2040 har påbörjats. En omvärldsanalys har genomförts genom en kombination av bredare workshops och analysarbete i en särskild analysgrupp. Arbetet ska resultera i en omvärldsrapport som färdigställs under hösten. I rapporten redovisas vilka omvärldstrender som bedömts ha störst påverkan på Tidaholm samt samt formulering av strategiska fokusområden kopplat till dessa trender.

Resultatet av omvärldsanalysen ska utgöra underlag för fortsatt arbete med framtagande av förslag till vision, vilket planeras genomföras under perioden oktober 2026 till mars 2027. Planen är att Vision Tidaholm 2040 ska kunna antas i kommunfullmäktige i juni 2027. Omvärldsanalysen och visionen ska utgöra en grund för kommande strategiska mål.

4.4 Investeringar per projekt

4.4.1 Kommunstyrelsens investeringar

	Projekt nr	Akkumulerat utfall 2026	Budget 2026	Tilläggs-anslag & om-budgetering	Summa budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse: Utfall mot budget
Inventarier Kommunstyrelsen	690000	0	1 000	0	1 000	500	500
PC som tjänst	690004	0	4 500	0	4 500	0	4 500
IT investeringar, säkerhet och infrastruktur	790100	667	5 700	0	5 700	1 200	4 500
Anläggning Isbana Gamla Torget	790125	102	0	0	0	102	-102
Skalskydd – funktionsrenovering stadshus	790124	0	4 000	0	4 000	4 000	0
Investeringsreserv	793060	0	10 000	-700	9 300	0	9 300
Summa		769	25 200	-700	24 500	5 802	18 698

Kommunstyrelsen har för perioden januari - augusti förbrukat totalt 0,8 miljoner kronor av den totala investeringsbudgeten för nämnden om 15,2 miljoner.

Från kommunens investeringsreserv, som budgeterats till 10 miljoner kronor, har följande omföringar utförts under januari-augusti:

KS §79/2026 - Beslut om förstudie för investeringsprojekt digitala infartsskyltar utmed riksväg 26 - beviljat belopp 1,25 miljoner

KS §86/2026 - Beslut om besvarande av erbjudande om att förvärva fastighet Tidaholm Älvtorp 1:100 - beviljat belopp 1,5 miljoner

KF §69/2026 Beslut om att dra tillbaka uppdrag från Strategisk plan och budget för år 2026-2028 om investeringsprojekt matsalslösning Rudbecksgymnasiet - återföring 11 miljoner

KS §135/2026 Beslut om investeringsprojekt ny busstation... - beviljat belopp 6,5 miljoner

KS 2026/293 Ordförandebeslut om investeringsprojekt för hyresgästanpassning av Tälpan - beviljat belopp 2,45 miljoner

Kvarstår i investeringsreserven för helåret 9,3 miljoner. Prognosen är att inga fler beslut som rör kommunens investeringsreserv fattas under resten av året

Projekt Skalskydd - funktionsrenovering stadshus är uppdelad i två projekt, varav det ena hanterar kontaktcenter och det andra riktar in sig på generell arbetsmiljö med fokus på belysning och ventilation. Båda projekt har fått sina respektive förstudier beslutade i kommunstyrelsen med ett totalbelopp på 3,85 miljoner, väl inom budgetramen för projektet.

PC som tjänst har under året bytt upplägg och hanteras inom drift. Investeringsmedlen

kommer inte nyttjas.

För helåret prognosticerar nämnden att totalt 5,8 miljoner av beviljad investeringsbudget utnyttjas.

5 Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda och årsarbetare

	2026-01-01 - 2026-08-31	2025-01-01 - 2025-08-31	2024-01-01 - 2024-08-31
Antal anställda	46	44	42
Antal årsarbetare	45	43	40,8
Genomsnittlig sysselsättningsgrad (%)	97,8	97,7	97,1

Könsfördelning

	2026-01-01 - 2026-08-31	2025-01-01 - 2025-08-31	2024-01-01 - 2024-08-31
Antal kvinnor	30	28	26
Antal män	16	16	16
Totalt antal anställda	46	44	42
Andel kvinnor, %)	65,2	63,6	61,9
Andel män, %)	34,8	36,4	38,1

Sjukfrånvaro

	2026-01-01 - 2026-08-31	2025-01-01 - 2025-08-31	2024-01-01 - 2024-08-31
Sjukfrånvaro (%)	5,4	10,5	8,4

6 Social hållbarhet

Kommunstyrelsen ansvarar för ett brett arbete inom social hållbarhet. Inom nämndens ansvarsområde finns till exempel folkhälsoarbete, brottsförebyggande arbete och arbete med personalfrågor och arbetsmiljö. I *Strategi för social hållbarhet 2025-2035* finns tre målområden. Kommunstyrelsen har arbetat med följande aktiviteter det första delåret av 2026:

En jämlik och jämställd hälsa:

- Etablering av tidiga samordnade insatser (TSI) till barn och unga. Arbetet med TSI, som är en bred samverkan för barn och unga 0-20 år, har lanseras och förankringsarbete sker.
- Spridning av en utbildning om våldsprevention och Tidaholmskurage har påbörjats. Syftet är att bidra till att förebygga och motverka våld i nära relationer. Alla medarbetare i kommunen ska gå utbildningen under 2026-2027.
- Delaktighetsarbete med unga kommunutvecklare för att öka ungas inflytande i frågor som berör unga.
- Samarbete pågår med Länsstyrelsen Västra Götaland för att utveckla kommunens jämställdhetsarbete och göra en nulägesanalys i förvaltningarna.

En god psykisk hälsa:

- Genomförande av workshops kring arbetet med sjukskrivningar internt i kommunen i projektet Hållbart arbetsliv.
- Genomförande av förebyggande arbete med psykisk hälsa till barn och unga.

Hälsosamma levnadsvanor:

- Spridning av information till invånare och medarbetare om alkohol och narkotika och dess skadeverkningar, genom de drogförebyggande veckorna.

Under året ses styrningen av det sociala hållbarhetsarbetet över. Det görs för att långsiktigt stärka förutsättningarna för arbete med social hållbarhet i hela kommunen. Arbetet är påbörjat i den nystartade styrgruppen för social hållbarhet.

§ 77 Beslut om förstudie för investeringsprojekt konstgräsplan

KS 2021/400

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - godkänna förstudien.
 - fastställa investeringsbeloppet till 8 miljoner kronor för år 2027.
 - reservera medel till investeringsprojektet i investeringsbudgeten 2027.
 - uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden genomföra projektering av investeringsprojektet.
 - projektdirektivet ska beslutas av samhällsbyggnadsnämnden senast 2026-10-31.

Sammanfattning av ärendet

I Strategisk plan och budget 2027-2029 finns 8 miljoner kronor avsatt för år 2027 avseende investeringsprojekt konstgräsplan på Tidavallen.

Samhällsbyggnadsnämnden har tillsammans med kultur- och fritidsnämnden tagit fram en förstudierapport för investeringsprojektet. Förstudien behandlar nuläge, behov, tekniska och miljömässiga förutsättningar samt investeringsram och tidsplan för projektet.

Ärendet hanteras enligt kommunens huvudprocess för investeringar som beskrivs i policy för investeringar.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - godkänna förstudien.
 - fastställa investeringsbeloppet till 8 miljoner kronor för år 2027.
 - reservera medel till investeringsprojektet i investeringsbudgeten 2027.
 - uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden genomföra projektering av investeringsprojektet.
 - projektdirektivet ska beslutas av samhällsbyggnadsnämnden senast 2026-10-31

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Beslut om förstudie för investeringsprojekt konstgräsplan", ekonomichef Louise Faxé Holmvik, 2026-06-01.
- › Kommunfullmäktiges beslut § 71/2026 "Beslut om strategisk plan och budget 2027-2029", 2026-06-22 (ärende KS 2025/73).
- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 65/2026 "Beslut om förstudie för investeringsärende konstgräsplan", 2026-05-21.
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om förstudie för investeringsärende konstgräsplan", byggprojektledare Peter Eriksson, 2026-05-18.

- › Förslag till förstudierapport för investeringsprojekt konstgräsplan.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2021/400

2026-06-01

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Faxe Holmvik, ekonomichef

Tjänsteskrivelse - Beslut om förstudie för investeringsprojekt konstgräsplan

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:
 - godkänna förstudien.
 - fastställa investeringsbeloppet till 8 miljoner kronor för år 2027.
 - reservera medel till investeringsprojektet i investeringsbudgeten 2027.
 - uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden genomföra projektering av investeringsprojektet.
 - projektdirektivet ska beslutas av samhällsbyggnadsnämnden senast 2026-10-31

Ärendet

I Strategisk plan och budget 2027-2029 finns 8 miljoner kronor avsatt för år 2027 avseende konstgräsplan. (KF § 71/2026)

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en förstudierapport avseende investeringsprojektet konstgräsplan på Tidavallen. Förstudien behandlar nuläge, behov, tekniska och miljömässiga förutsättningar samt investeringsram och tidsplan för åtgärden.

Samhällsbyggnadsnämnden som är både beställarnämnd och utförarnämnd har inkommit med en förstudie. Ärendet hanteras enligt kommunens huvudprocess för investeringar som beskrivs i policy för investeringar.

Utredning

Kommunledningsförvaltningen kan konstatera att samhällsbyggnadsnämnden har inkommit med en förstudierapport som innehåller de delar som förväntas och hänvisar till underlaget för detaljer.

Enligt kommunens policy för investeringar:

”Innan beslut tas om investering ska det avgöras hur investeringens driftkostnader inklusive kapitalkostnader påverkar nämnden. Detta görs i framtagna kalkylmallar. De driftkostnader inklusive kapitalkostnader som uppstår till följd av en investering ska finansieras inom respektive nämnd.”

I ärendet saknas samhällsbyggnadsnämnden beskrivning av hantering av tillkommande driftskostnader. Därav antas att samhällsbyggnadsnämnden hanterar tillkommande kapitalkostnader och drift av konstgräsplanen inom parkverksamhetens tilldelade tekniska ram.

Samhällsbyggnadsnämnden har i förstudierapporten föreslagit en tidsplan för ärendehantering och därav föreslås att projekteringen godkänns av samhällsbyggnadsnämnden senast i oktober.

Samhällsbyggnadsnämnden är både beställarnämnd och utförarnämnd avseende konstgräsplanen då drift, skötsel och underhåll hanteras av nämnden.

Delen som avser uthyrning av konstgräsplanen hanteras av kultur- och fritidsnämnden som är kontaktväg till kommunen för föreningslivet, så ska kultur- och fritidsnämnden som berörd nämnd yttra sig i ärendet. Kommunledningsförvaltningen kan konstatera att kultur- och fritidsnämnden varit delaktig i förstudien och således haft möjlighet att yttra sig i ärendet och antas därmed stå bakom föreslagen lösning.

Barnrättsbedömning

En tidigare instans har genomfört en barnrättsbedömning.

Beslutsunderlag

- › Kommunfullmäktiges beslut § 71/2026 "Beslut om strategisk plan och budget 2027-2029", 2026-06-22. (ärende KS 2025/73)
- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 65/2026 "Beslut om förstudie för investeringsärende konstgräsplan", 2026-05-21.
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om förstudie för investeringsärende konstgräsplan", byggprojektledare Peter Eriksson, 2026-05-18.
- › Förslag till förstudierapport för investeringsprojekt konstgräsplan.

Sändlista

Kultur och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden

§ 71 Beslut om strategisk plan och budget för år 2027–2029

KS 2025/73

Kommunfullmäktiges beslut

- Kommunfullmäktige beslutar att:
 - för år 2027 fastställa utdebiteringen till 22,07 per skattekrone.
 - fastställa strategisk plan och budget för Tidaholms kommun 2027–2029 med ändringen att siffrorna på sista raden i tabellen under stycke "4.4 Budget för Tidaholms kommun år 2027–2029" ändras till "186 700", "168 800" samt "117 600", inklusive resultat-, kassaflödes- och balansbudget för 2027–2029 samt att driftsbudgeten för år 2027 fastställs med fördelning per nämnd och kommunstyrelse på totalt 1034,9 miljoner kronor (exklusive finansförvaltningen).
 - för år 2027 fastställa investeringsbudgeten på 186,7 miljoner kronor (inklusive affärsdrivande verk).
 - beträffande beräkning av kapitalkostnader för skattefinansierad verksamhet ska den nominella räntan för år 2027 uppgå till 2,75 procent.
 - låneskulden för Tidaholms kommun uppgår till maximalt 971 miljoner kronor under planperioden 2027–2029.
 - ränta på upplånade medel avseende investeringar till balansräkningsenheter fastställs till 3,50 procent för år 2027.
 - indexering på internhyresbelopp för år 2027 mellan samhällsbyggnadsnämnden och verksamheterna räknas upp med den faktiska kapitalkostnaden och indexering av driftskostnader med högst 3,0 procent.
 - uppdra till samtliga nämnder och kommunstyrelsen att senast den 2026-12-31 fastställa verksamhetsplaner med verksamhetsmål och detaljbudget för år 2027, vilka inkluderar de uppdrag som nämnd och kommunstyrelse tilldelas i strategisk plan och budget 2027–2028, samt besluta om 10-årig investeringsbehovsanalys avseende 2028–2037.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens strategiska plan och budget är ett av kommunfullmäktiges viktigaste verktyg för att styra och leda den kommunala verksamheten. Budgetberedningen har med stöd av kommunledningsförvaltningen tagit fram ett förslag till strategisk plan och budget för Tidaholms kommun för perioden år 2027–2029.

I juni och oktober år 2023 fastställde kommunfullmäktige strategiska och finansiella mål för Tidaholms kommun för målperioden år 2024–2027. Dessa mål gäller även för år 2027, vilket innebär att det inte lämnas några förslag till mål i framtaget förslag till strategisk plan och budget.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:
 - för år 2027 fastställa utdebiteringen till 22,07 per skattekrone.

- fastställa strategisk plan och budget för Tidaholms kommun 2027–2029 med ändringen att siffrorna på sista raden i tabellen under stycke ”4.4 Budget för Tidaholms kommun år 2027–2029” ändras till ”186 700”, ”168 800” samt ”117 600”, inklusive resultat-, kassaflödes- och balansbudget för 2027–2029 samt att driftsbudgeten för år 2027 fastställs med fördelning per nämnd och kommunstyrelse på totalt 1034,9 miljoner kronor (exklusive finansförvaltningen).
- för år 2027 fastställa investeringsbudgeten på 186,7 miljoner kronor (inklusive affärsdrivande verk).
- beträffande beräkning av kapitalkostnader för skattefinansierad verksamhet ska den nominella räntan för år 2027 uppgå till 2,75 procent.
- låneskulden för Tidaholms kommun uppgår till maximalt 971 miljoner kronor under planperioden 2027–2029.
- ränta på upplånade medel avseende investeringar till balansräkningsenheter fastställs till 3,50 procent för år 2027.
- indexering på internhyresbelopp för år 2027 mellan samhällsbyggnadsnämnden och verksamheterna räknas upp med den faktiska kapitalkostnaden och indexering av driftskostnader med högst 3,0 procent.
- uppdra till samtliga nämnder och kommunstyrelsen att senast den 2026-12-31 fastställa verksamhetsplaner med verksamhetsmål och detaljbudget för år 2027, vilka inkluderar de uppdrag som nämnd och kommunstyrelse tilldelas i strategisk plan och budget 2027–2028, samt besluta om 10-årig investeringsbehovsanalys avseende 2028–2037.
- Ingela Backman (S) föreslår kommunfullmäktige besluta att:
 - för år 2027 fastställa utdebiteringen till 22,07 per skattekrone.
 - fastställa Socialdemokraterna och Vänsterpartiets förslag till strategisk plan och budget för Tidaholms kommun 2027–2029 med ändringen att siffrorna på sista raden i tabellen under stycke ”4.4 Budget för Tidaholms kommun år 2027–2029” ändras till ”186 700”, ”168 800” samt ”117 600”, inklusive resultat-, kassaflödes- och balansbudget för 2027–2029 samt att driftsbudgeten för år 2027 fastställs med fördelning per nämnd och kommunstyrelse på totalt 1034,9 miljoner kronor (exklusive finansförvaltningen).
 - för år 2027 fastställa investeringsbudgeten på 186,7 miljoner kronor (inklusive affärsdrivande verk).
 - beträffande beräkning av kapitalkostnader för skattefinansierad verksamhet ska den nominella räntan för år 2027 uppgå till 2,75 procent.
 - låneskulden för Tidaholms kommun uppgår till maximalt 971 miljoner kronor under planperioden 2027–2029.
 - ränta på upplånade medel avseende investeringar till balansräkningsenheter fastställs till 3,50 procent för år 2027.
 - indexering på internhyresbelopp för år 2027 mellan samhällsbyggnadsnämnden och verksamheterna räknas upp med den faktiska kapitalkostnaden och indexering av driftskostnader med högst 3,0 procent.
 - uppdra till samtliga nämnder och kommunstyrelsen att senast den 2026-12-31 fastställa verksamhetsplaner med verksamhetsmål och detaljbudget för år 2027, vilka inkluderar de uppdrag som nämnd och kommunstyrelse tilldelas i strategisk plan och

budget 2027–2028, samt besluta om 10-årig investeringsbehovsanalys avseende 2028–2037.

- Runo Johansson (L) föreslår bifall till kommunstyrelsens förslag.
- Patricia Axelsson (V) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Malin Andersson (S) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Anna-Karin Skatt (S) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Jonas Storm (S) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Peter Friberg (M) föreslår bifall till kommunstyrelsens förslag.
- Monica Staadig (S) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Emma Graaf (S) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Lisbeth Göthberg (S) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Pia Logård (SD) föreslår bifall till kommunstyrelsens förslag.
- Bengt Karlsson (S) föreslår bifall till Backmans förslag.
- Ambjörn Lennartsson (M) föreslår bifall till kommunstyrelsens förslag.
- Lennart Nilsson (SD) föreslår bifall till kommunstyrelsens förslag.
- Birgitta Andersson (L) föreslår bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs.

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

JA:

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

NEJ:

Bifall till Backmans förslag.

Omröstningen utfaller med:

JA: 17

NEJ: 16

AVSTÅR: 8

Följande röstar JA:

Runo Johansson (L), Jenny Svensson (L), Birgitta Andersson (L), Patrik Kristoffersen (KD), Peter Friberg (M), Johan Liljegrahn (M), Ambjörn Lennartsson (M), Per-Erik Vrang (M), Fredrik Kvist (M), Magnus Erbing (M), Lennart Nilsson (SD), Pia Logård (SD), Christina Forsling (SD), Jan Norberg (SD), Stig Norberg (SD), Ingemar Johansson (L), Krister Rohman (KD)

Följande röstar NEJ:

Zelal-Sara Yesildeniz (-), Ingela Backman (S), Bengt Karlsson (S), Anna-Karin Skatt (S), Malin Andersson (S), Alexander Lagerholm (S), Othmar Fiala (S), Håkan Joelsson (S), Monica Staadig (S), Emma Graaf (S), Jonas Storm (S), Lisa Öhgren (S), Asem Alkordi (S), Patricia Axelsson (V), Per Wiklund (V), Lisbeth Göthberg (S)

Följande AVSTÅR:

Svante Schultz (VT), Per Jonsson (VT), Pernille Malmqvist (VT), Elisabet Alfredsson (VT), Magnus Haglind (VT), Mikael Hallin (C), Anneli Sandstedt (C), Christopher Vipond (MP)

Beslutsunderlag

- › Kommunstyrelsens beslut § 131/2026 "Beslut om strategisk plan och budget för år 2027-2029", 2026-06-10.
- › Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till Strategisk plan och budget 2027–2029, 2026-06-02.
- › Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 52/2026 "Beslut om strategisk plan och budget för år 2027-2029", 2026-05-27.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om Strategisk plan och budget 2027–2029", ekonomichef Louise Faxe Holmvik, 2026-04-20.
- › Rapport "Budgetberedningens förslag Strategisk plan och budget 2027-2029", 2026-05-18.
- › Protokoll från styrelsemöte med Tidaholms Energi AB med bilagor, 2026-02-19. (Ärendenr: KS 2026/8).
- › Protokoll från styrelsemöte med Tidaholms Bostads AB med bilagor 2026-02-19. (Ärendenr: KS 2026/8).
- › Kommunfullmäktiges beslut §144/2024 "Beslut om antagande av målbild för styrning och ledning efter rapport om nuläge", 2024-11-25. (Ärendenr: KS 2024/253).

Reservation

Ingela Backman (S), Bengt Karlsson (S), Anna-Karin Skatt (S), Malin Andersson (S), Alexander Lagerholm (S), Lisbeth Göthberg (S), Jonas Storm (S), Lisa Öhgren (S), Othmar Fiala (S), Håkan Joelsson (S), Emma Graaf (S), Monica Staadig (S) och Asem Alkordi (S) reserverar sig mot beslutet med följande motivering: "Reservation till förmån för eget förslag".

Patricia Axelsson (V) och Per Wiklund (V) reserverar sig mot beslutet med följande motivering: "Vi reserverar oss mot beslut strategisk plan och budget. Till förmån för eget förslag."

Sändlista

Ekonomienheten
Samtliga nämnder
Tidaholms Energi AB

§ 65 Beslut om förstudie för investeringsärende konstgräsplan

SBN 2026/246

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att godkänna förstudien samt att överlämna den till kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en förstudierapport avseende investeringsprojektet konstgräsplan på Tidavallen. Förstudien behandlar nuläge, behov, tekniska och miljömässiga förutsättningar samt investeringsram och tidsplan för åtgärden.

Den befintliga konstgräsplanen anlades 2010 och har enligt förstudien uppnått sin tekniska livslängd. Brister i spelegenskaper, miljöpåverkan kopplad till granulat samt ålderstigen belysning och tillgänglighet har identifierats. Förstudien redovisar en rekommenderad lösning som innebär byte till ett miljövänligare, granulatfritt (non-infill) konstgräs, uppgradering av belysning samt åtgärder för bättre tillgänglighet och drift.

Projektets genomförande knyter an till kommunfullmäktiges strategiska mål 1: i Tidaholms kommun vill fler leva och utvecklas.

Ur ett samhällsbyggnadsperspektiv syftar åtgärden till att långsiktigt säkerställa funktion, hållbarhet och miljöanpassning av kommunens idrottsanläggningar samt att värna befintliga investeringar och minska framtida drift- och miljörisker.

Investeringsramen har initialt beräknats till 8 miljoner kronor. Exakta kostnader fastställs inför kommande beslut om projektering. Kostnaden avser markarbeten, ny konstgräsmatta samt åtgärder kopplade till belysning och tillgänglighet. Investeringen hanteras inom ramen för kommunens ordinarie investeringsprocess och bedöms bidra till en långsiktigt hållbar och funktionell idrottsanläggning.

Beslutsgången initieras för att nödvändiga politiska beslut ska kunna fattas under 2026 så att projektering kan slutföras under 2027. Förvaltningen föreslår nämnden att godkänna förstudien.

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att godkänna förstudien samt att överlämna den till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om förstudie för investeringsärende konstgräsplan", byggprojektledare Peter Eriksson, 2026-05-18.

- › Förslag till förstudierapport för investeringsprojekt konstgräsplan.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Kultur- och fritidsnämnden

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: SBN 2026/246

2026-05-04

Samhällsbyggnadsnämnden

Handläggare: Peter Eriksson, projektledare

Beslut om förstudie för investeringsärende konstgräsplan

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att godkänna förstudien samt att överlämna den till kommunfullmäktige.

Ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en förstudierapport avseende investeringsprojektet konstgräsplan på Tidavallen. Förstudien behandlar nuläge, behov, tekniska och miljömässiga förutsättningar samt investeringsram och tidsplan för åtgärden.

Den befintliga konstgräsplanen anlades 2010 och har enligt förstudien uppnått sin tekniska livslängd. Brister i spelegenskaper, miljöpåverkan kopplad till granulat samt ålderstigen belysning och tillgänglighet har identifierats. Förstudien redovisar en rekommenderad lösning som innebär byte till ett miljövänligare, granulatfritt (non-infill) konstgräs, uppgradering av belysning samt åtgärder för bättre tillgänglighet och drift.

Projektets genomförande knyter an till kommunfullmäktiges strategiska mål 1: i Tidaholms kommun vill fler leva och utvecklas.

Ur ett samhällsbyggnadsperspektiv syftar åtgärden till att långsiktigt säkerställa funktion, hållbarhet och miljöanpassning av kommunens idrottsanläggningar samt att värna befintliga investeringar och minska framtida drift- och miljörisker.

Investeringsramen har initialt beräknats till 8 miljoner kronor. Exakta kostnader fastställs inför kommande beslut om projektering. Kostnaden avser markarbeten, ny konstgräsmatta samt åtgärder kopplade till belysning och tillgänglighet. Investeringen hanteras inom ramen för kommunens ordinarie investeringsprocess och bedöms bidra till en långsiktigt hållbar och funktionell idrottsanläggning.

Beslutsgången initieras för att nödvändiga politiska beslut ska kunna fattas under 2026 så att projektering kan slutföras under 2027. Förvaltningen föreslår nämnden att godkänna förstudien.

Barnrättsbedömning

Ärendet berör barn och ungdomars rätt till en meningsfull fritid och barnrättsperspektivet beaktas i projektets arbete.

Beslutsunderlag

- › Förslag till förstudierapport för investeringsprojekt konstgräsplan.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden

TIDAHOLMS
KOMMUN

Förvaltning

Ärendenummer: XXX 20XX/XX

Upprättad: 20XX-XX-XX

Senast reviderad: 20XX-XX-XX

Förstudierapport investeringsprojekt konstgräsplan

Ansvarig för dokumentet: Samhällsbyggnadschef

Beställare av förstudien: Samhällsbyggnadsnämnden

Foto: Kultur- och fritidsförvaltningen

Bakgrund	3
Förstudiens uppdrag och avgränsningar	3
Nulägesanalys	3
Omvärldsbevakning	3
Konsekvensanalys	4
Alternativa lösningar	4
Rekommenderad lösning.....	4
Förväntad effekt.....	4
Projektets mål.....	5
Intressenter.....	5
Omfattning i tid.....	5
Totalkostnadskalkyl.....	5
Förslag på interna mottagare	5

Bakgrund

Nuvarande konstgräsplan anlades 2010 och är placerad på Tidavallen. Konstgräsplanen är en granulatplan, vilket innebär att planens ifyllnadsmaterial består av små gummikulor (så kallat SBR-gummi). Konstgräsplanen används som försäsongspan under januari - mars av kommunens alla fotbollsföreningar och då främst av de äldre lagen. Under resterande del av året nyttjas planen främst av IFK Tidaholm som använder den i sin ordinarie fotbollsverksamhet för såväl ungdomar som seniorer. Planen nyttjas också flitigt som spontanidrottsplats när den är tillgänglig.

Förstudiens uppdrag och avgränsningar

Förstudien behandlar byte av konstgräsmattan samt det tillhörande markarbete som krävs. Förstudien omfattar även byte av belysningsarmaturer samt ny grind för utövare och publik. Nytt redskap för planskötsel införskaffas om behov finns.

Nulägesanalys

Konstgräsplanen som anlades på Tidavallen 2010 är en granulatplan, vilket innebär att planens ifyllnadsmaterial består av små gummikulor (SBR-gummi) som är 2-3 millimeter. Dessa små granulatpartiklar räknas som mikroplast när de sprids i miljön. Man brukar räkna med att livslängden på en konstgräsplan är cirka 10-15 år. Då planen nu är 16 år bedöms det vara av vikt att den byts ut. Konstgräsplanens gräsfibrer har lagt sig ned efter många års nyttjande och följden blir då att granulatet inte kommer ner i konstgräsmattan, utan lägger sig ovanpå. Detta ger följden att planen upplevs hård och spelegenskaperna blir kraftigt försämrade. Planen saknar dessutom naturliga snöavlastningsytor, vilket medför att snö behöver läggas upp på den intilliggande parkeringen. Detta innebär miljörisker, då granulat följer med snön och sprids till omgivningen.

Nuvarande belysning är också 16 år gammal. Denna typ av belysningsarmaturer bör fasas ut och ersättas av LED-lampor vilket är ett miljövänligare och mer energisparande alternativ.

Nuvarande ingång genom stängslet till planen är inte tillgänglighetsanpassad, då öppningen är liten och kräver ett stort kliv för att kunna passera. Det finns idag alternativa in- och utgångslösningar som är särskilt anpassade för konstgräsplaner.

Omvärldsbevakning

I Sverige finns cirka 1 200 konstgräsplaner, och varje år tillkommer flera nya. För att konstgräsplaner ska uppnå önskade spelegenskaper har de historiskt fyllts med stora mängder ifyllnadsmaterial, oftast i form av granulat.

SBR (återvunna bil- och maskindäck) är det vanligaste ifyllnadsmaterialet i konstgräsplaner och används i nuläget på mer än hälften av alla konstgräsplaner i Sverige. Andra material som används som ifyllnadsmaterial i konstgräsplaner är EPDM (nyttillverkat vulkaniserat industrigummi) och TPE (nyttillverkad termoplast).

Granulat innebär miljörisker dels eftersom att mikroplaster inte bryts ned naturligt utan sprids och ansamlas i miljön, dels genom att olika typer av granulat kan innehålla farliga ämnen. Spridning av granulat från konstgräsplaner har därför identifierats som en stor källa till utsläpp av mikroplast i Sverige.

Spridning av granulat från konstgräs kan ske på olika sätt. Under vinterhalvåret kan snö och efterföljande snöröjning orsaka en omfattande spridning, genom att granulat följer med i snön och hamnar i de snömassor som oftast läggs vid sidan av konstgräsplanen. När snön sedan smälter blir en del av granulatet kvar vid sidan av planen medan en del sprids med smältvatten till dagvattenbrunnar. En annan spridningsväg är de granulat som följer med spelarnas skor och kläder från konstgräsplanen och sedan hamnar i avloppet. Denna spridning sker bland annat från omklädningsrum, i hemmet och vid tvätt.

I september 2023 fattade EU-kommissionen beslut i mikroplastfrågan, vilket innebär ett försäljningsförbud av de mikroplastgranulat, som används som fyllning i konstgräsplanerna, från 15 oktober 2031.

Det har det tagits fram granulat tillverkade av kork, olivkärnor, kokosfibrer och restprodukter från skogen. Problemet ur ett nordiskt perspektiv är att hitintills har man inte lyckats få fram något material som är lika bra som gummigranulaten vid temperaturer ner mot noll och lägre. Ersättningsgranulaten blir för hårda vid de temperaturerna. Ersättningsmaterial som upplevs fullgoda i länder med varmare klimat fungerar inte i till exempel Norden. Även spelegenskaperna varierar mycket mellan de olika alternativen.

Non-infill konstgräs är en miljövänlig, granulfri lösning för fotbollsplaner. Detta konstgräs är 7-8 gånger tätare än traditionella konstgräs och efterliknar på så sätt en naturlig gräsyta. Det är ett hållbart alternativ som eliminerar mikroplastspridning från ifyllnadsmaterial. Non-infill planer saknar löst fyllnadsmaterial som kan frysa till en kompakt massa. Därför påverkas spelegenskaper och säkerhet mindre när temperaturen faller. En non-infill plan reducerar behov av drift och underhåll i och med att planen inte har något ifyllnadsmaterial.

Konsekvensanalys

Konstgräset har uppnått sin tekniska livslängd och behöver bytas ut om fotbollsverksamhet fortsatt ska kunna bedrivas.

Alternativa lösningar

Inga aktuella alternativa lösningar

Rekommenderad lösning

- Det befintliga konstgräset ersätts med ett miljövänligare alternativ (så kallat non-infill) utan granulatfyllning. Målsättningen är att planmåttan är enligt SVFF:s (Svenska Fotbollförbundets) måttbok. Plandränering ska säkerställas för att undvika vattenansamling och säkerställa god spelbarhet.
- Planens belysning uppgraderas för att förbättra spel- och säkerhetsförhållanden. Möjligheten att kunna fjärrstyra belysningen bör utredas.
- En ny grind för utövare och publik som lever upp till tillgänglighetskrav.
- Nytt redskap för planskötsel införskaffas om behov finns

Förväntad effekt

Fortsatt fotbollsverksamhet året runt. Genom att säkerställa att konstgräsplanen är i gott skick möjliggörs fortsatt fotbollsverksamhet under hela året. Detta ger kommunens föreningar bättre förutsättningar att bedriva breddfotboll och utveckla sin ungdomsverksamhet.

Projektets mål

Att ge förutsättningar för fotbollsföreningarna i kommunen att bedriva en bra verksamhet på en ny konstgräsplan som lever upp till kraven på spelbarhet och hållbarhet.

Intressenter

Kultur- och fritidsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunens idrottsföreningar, främst fotbollsföreningar och i synnerhet IFK Tidaholm

Allmänheten

Omfattning i tid

Eftersom projektet innefattar markarbeten föreslås arbetet genomföras under vår/sommar 2027. En dialog behöver hållas i ett tidigt skede med IFK Tidaholm då det påverkar deras ordinarie verksamhet.

För att tidsplanen ska kunna hållas behöver förstudien godkännas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige efter sommaren. Projektering planeras att genomföras av samhällsbyggnadsnämnden under hösten.

Beslut om projektering fattas av samhällsbyggnadsnämnden senast 2026-10-08, och därefter av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige innan årsskiftet.

Projektets genomförande följs upp och redovisas i årsredovisningen för 2027.

Totalkostnadskalkyl

Investeringsbudgeten för projektet är 8 miljoner kr. Aktuella kostnader bör inhämtas via upphandling som görs i projekteringsfasen.

Förslag på interna mottagare

Kultur och fritidsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 75 Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola i Ekedalen

KS 2019/160

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna slutrapporten.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige uppdrog 2022-06-27 till samhällsbyggnadsnämnden att, tillsammans med barn- och utbildningsnämnden, genomföra projektering för tillbyggnad av Ekedalens förskola.

Totalkostnadskalkylen för investeringsprojektet efter projekteringen uppgick till 32,9 miljoner kronor vilket var mer än vad som fanns avsatt i budget och 2,5 miljoner omdisponerades från kommunstyrelsens investeringsreserv 2023.

Samhällsbyggnadsnämnden fick i uppdrag att genomföra investeringsprojektet enligt projektdirektivet.

Samhällsbyggnadsnämnden har nu slutfört investeringsprojektet och har överlämnat en slutrapport över det i enlighet med policy för investeringar.

Kommunstyrelse beslutade 2026-04-08 att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för kontrollräkning av siffrorna i underlaget.

Samhällsbyggnadsnämnden har nu inkommit med ny slutrapport.

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att slutrapporten inkluderar samtliga delar som förväntas av en slutrapport samt att siffrorna i underlaget är justerade.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen förslå kommunfullmäktige besluta att godkänna slutrapporten.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola Ekedalen", ekonomichef Louise Faxe Holmvik, 2026-07-06.
- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 78/2026 "Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola Ekedalen", 2026-05-21
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om återremiss av slutrapport för investeringsprojekt Ekedalens förskola", nämndsekreterare Johan Lagersten 2026-05-18.

- › Slutrapport investeringsprojekt förskolan i Ekedalen, korrigerad version, 2026-05-15.
Kommunstyrelsens beslut § 75/2026 "Beslut om slutrapport för investeringsprojekt
förskola i Ekedalen" 2026-04-08.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2019/160

2026-07-06

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Faxe Holmvik, ekonomichef

Tjänsteskrivelse - Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola Ekedalen

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige besluta att godkänna slutrapporten.

Ärendet

Kommunfullmäktige uppdrog 2022-06-27 (KF § 77/2022) till samhällsbyggnadsnämnden att tillsammans med barn- och utbildningsnämnden genomföra projektering för tillbyggnad av Ekedalens förskola.

Totalkostnadskalkylen för investeringsprojektet efter projekteringen uppgick till 32,9 miljoner kronor vilket var mer än vad som fanns avsatt i budget. I budgeten 2022-2023 fanns totalt 30,4 miljoner kronor avsatt. 2,5 miljoner omdisponerades från kommunstyrelsens investeringsreserv 2023 för att inte utöka kommunens totala investeringsbudget 2023 och utöka lånebehovet.

Samhällsbyggnadsnämnden fick i uppdrag att genomföra investeringsprojektet enligt projektdirektivet.

Samhällsbyggnadsnämnden som är utförarnämnd har nu överlämnat en slutrapport vilket är i enlighet med Policy för investeringar.

Ärendet hanteras enligt policy för investeringar.

Kommunstyrelse beslutade 2026-04-08 § 76/2026 att "återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för kontrollräkning av siffrorna i underlaget."

Samhällsbyggnadsnämnden har nu inkommit med ny slutrapport.

Utredning

Kommunledningsförvaltningen kan konstatera att samhällsbyggnadsnämnden har överlämnat en reviderad slutrapport för investeringsprojektet.

Utdrag från Policy för investeringar:

"Vid projektavslut sammanfattas en slutrapport där resultatet summeras. Slutrapporten ska inkludera en redovisning av projektets ekonomiska utfall jämfört med budget, avvikelser mellan önskat och verkligt resultat avseende både tidsplan och projektdirektiv. En summering av arbetet

inom projektet bör sammanställas vilken ska ligga till grund för kommande projekt av liknande karaktär. Slutrapporten ska också innehålla förslag till framtida utvärdering av effekterna av projektet. Om något kvarstår att göra ska det dokumenteras i slutrapporten med förslag till beslut om fortsatt hantering. Slutrapport beslutas av utförarnämnd och redovisning sker till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.”

Enligt policy för investeringar ”Utförarnämnd och beställarnämnd ska vid väsentliga uppdateringar av projektdirektiv och/eller budgetavvikelser fatta beslut om förslag till revidering för vidare beslut i kommunfullmäktige via kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige beslutar om uppdaterat projektdirektiv och eventuell revidering av budget.”

Kommunledningsförvaltningen kan konstatera att projektet har avvikit avseende både tidsplan och ekonomiskt utfall, samt att inga beslut under genomförandefasen har fattats kring revidering av budget och därav har projektet inte hanterats enligt policy för investeringar som är beslutad av kommunfullmäktige.

Kommunledningsförvaltningen hänvisar till rapporten för innehåll och samhällsbyggnadsnämndens egna slutsatser kring investeringsprojektets avvikelser.

Barnrättsbedömning

En tidigare instans har genomfört barnrättsbedömning.

Utredningens slutsatser

Kommunledningsförvaltningen kan konstatera att slutrapporten inkluderar samtliga delar som förväntas av en slutrapport samt att siffrorna i underlaget är justerade.

Beslutsunderlag

- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 78/2026 ”Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola Ekedalen”, 2026-05-21
- › Tjänsteskrivelse, ”Beslut om återremiss av slutrapport för investeringsprojekt Ekedalens förskola”, nämndsekreterare Johan Lagersten 2026-05-18.
- › Slutrapport investeringsprojekt förskolan i Ekedalen, korrigerad version, 2026-05-15. Kommunstyrelsens beslut § 75/2026 ”Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola i Ekedalen” 2026-04-08.

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden

§ 78 Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola Ekedalen

SBN 2026/82

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att godkänna upprättad slutrapport utifrån påpekanden i återremiss för investeringsprojekt Ekedalens förskola, samt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden tog 2026-04-08 beslut om slutrapport för Ekedalens förskola.

Kommunledningsförvaltningen uppdagade i sin beredning av slutrapporten att det fanns en avvikelse i utfallet för kostnaden. Ärendet återremitterades därför till samhällsbyggnadsnämnden.

Den nya förskolan i Ekedalen har genomförts enligt planerade mål och uppfyller verksamhetens behov fullt ut. Projektet slutfördes till en kostnad av 34,2 miljoner kronor, med en budget på 32,9 miljoner kronor. Kostnadsökningen är i huvudsak kopplad till omvärldsläget.

Tidsplanen försköts tre månader på grund av långsam beslutsgång, men verksamheten kunde ta över lokalerna före julen 2024. Projektet hade hög komplexitet, särskilt kopplat till markförhållanden, dagvattenlösningar och angoringsfrågor, men dessa hanterades framgångsrikt. Förskolan ger nu kommunen moderna, hållbara och verksamhetsanpassade lokaler med goda förutsättningar för effektiv drift och samverkan. Drift- och underhållsdokumentation har överlämnats, men vissa finjusteringar av styr- och övervakningssystem återstår.

Projektet bygger vidare på erfarenheter från tidigare förskolebyggen och rekommenderar fortsatt användning av totalentreprenad samt att driften tilldelas tillräckliga resurser för långsiktigt underhåll.

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att godkänna upprättad slutrapport utifrån påpekanden i återremiss för investeringsprojekt Ekedalens förskola, samt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om återremiss av slutrapport för investeringsprojekt Ekedalens förskola", nämndsekreterare Johan Lagersten 2026-05-18.
- › Slutrapport investeringsprojekt förskolan i Ekedalen, korrigerad version, 2026-05-15.
- › Kommunstyrelsens beslut § 75/2026, "Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola i Ekedalen", 2026-04-08.

Sändlista

Kommunstyrelsen.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: SBN 2026/82

2026-02-09

Samhällsbyggnadsnämnden

Handläggare: Johan Lagersten, verksamhetsutvecklare

Beslut om återremiss av slutrapport för investeringsprojekt Ekedalens förskola

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att godkänna upprättad slutrapport utifrån påpekanden i återremiss för investeringsprojekt Ekedalens förskola, samt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Ärendet

Nämnden tog 2026-04-08 beslut om slutrapport för Ekedalens förskola.

Kommunledningsförvaltningen uppdagade i sin beredning av slutrapporten att det fanns en avvikelse i utfallet för kostnaden. Ärendet återremitterades därför till samhällsbyggnadsnämnden.

Den nya förskolan i Ekedalen har genomförts enligt planerade mål och uppfyller verksamhetens behov fullt ut. Projektet slutfördes till en kostnad av 34,2 miljoner kronor, med en budget på 32,9 miljoner kronor. Kostnadsökningen är i huvudsak kopplad till omvärldsläget.

Tidsplanen försköts tre månader på grund av långsam beslutsgång, men verksamheten kunde ta över lokalerna före julen 2024. Projektet hade hög komplexitet, särskilt kopplat till markförhållanden, dagvattenlösningar och angöringsfrågor, men dessa hanterades framgångsrikt. Förskolan ger nu kommunen moderna, hållbara och verksamhetsanpassade lokaler med goda förutsättningar för effektiv drift och samverkan. Drift- och underhållsdokumentation har överlämnats, men vissa finjusteringar av styr- och övervakningssystem återstår.

Projektet bygger vidare på erfarenheter från tidigare förskolebyggen och rekommenderar fortsatt användning av totalentreprenad samt att driften tilldelas tillräckliga resurser för långsiktigt underhåll.

Barnrättsbedömning

Ärendet med slutrapport bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Beslutsunderlag

- › Slutrapport investeringsprojekt förskolan i Ekedalen, korrigerad version, 2026-05-15.
- › Kommunstyrelsens beslut § 75/2026, "Beslut om slutrapport för investeringsprojekt förskola i Ekedalen", 2026-04-08.

Sändlista

Kommunstyrelsen, bifogas med verksamhetsberättelse för samhällsbyggnadsnämnden för år 2025.

TIDAHOLMS
KOMMUN

Samhällsbyggnadsnämnden
Ärendenummer: SBN 2026/82
Upprättad: 20XX-XX-XX
Senast reviderad: -

Slutrapport för investeringsobjekt Ekedalens förskola

Ansvarig för dokumentet: Projektansvarig

Bild: kommunikationsavdelningen

Bakgrund	3
Projektresultatet jämfört med projektmål	3
Utfall och resultat.....	3
Utfall tidsplan.....	3
Utfall resurser	3
Utfall kostnader	3
Uppföljning av nytta/effekt	3
Erfarenheter av projektarbetet.....	3
Överlämning av resultat/leverans.....	4
Kvarstående frågor och förslag till förbättringar.....	4
Rekommendation om fortsatt arbete.....	4

Bakgrund

Under 2019–2020 projekterades en ny förskola med anledning av ett sedan länge identifierat behov av ändamålsenliga lokaler för förskoleverksamheten i Ekedalen. Målsättningen var att samla all förskoleverksamhet i ändamålsenliga byggnader samt att säkerställa att vårdnadshavares behov och önskemål om förskoleplats kan tillgodoses.

Projektet syftade även till att skapa lokaler som möjliggör en effektiv verksamhet, bland annat genom goda arbetsmiljöförutsättningar för medarbetare, hög miljömässig hållbarhet samt energieffektivitet.

Projektresultatet jämfört med projektmål

Samtliga projektmål har uppnåtts. Förskolan bedöms i sin helhet uppfylla projektets syfte.

Utfall och resultat

Projektets totala utfall uppgår till 34,2 mnkr. I förhållande till fastställd projektbudget om 32,9 mnkr innebär detta en budgetavvikelse om 1,3 mnkr, motsvarande 3,9 procent.

Utfall tidsplan

Projektet försenades med cirka tre månader. Förseningen bedöms ha orsakats av en långsam beslutsgång. Anläggningen kunde överlämnades till verksamheten strax före jul 2024.

Utfall resurser

Projektet har präglats av hög komplexitet och har ställt betydande krav på både entreprenör och beställare. Utmaningar har bland annat avsett mark- och höjdförhållanden i anslutning till den nya förskolan, vilket krävde särskilda åtgärder. Dagvattenhantering har haft ett stort fokus under projektets genomförande. Vidare har frågor kring angöring för köksleveranser samt parkering varit centrala.

Utfall kostnader

Projektbudgeten har påverkats av omvärldsfaktorer, bland annat ökade material- och leverantörskostnader, förändrade marknadspriser samt indexregleringar under projektets gång. Den slutligen fastställda projektbudgeten om 32,9 mnkr överskreds med 1,3 mnkr, vilket resulterade i ett totalt utfall om 34,2 mnkr.

Uppföljning av nytta/effekt

Tidaholms kommun och barn- och utbildningsförvaltningen har genom projektet erhållit en verksamhetsanpassad och långsiktigt hållbar förskolebyggnad. Lokalerna präglas av moderna och väl genomtänkta funktioner som stödjer en effektiv verksamhet och samarbete, både avseende lokalanvändning och funktionella samband.

Erfarenheter av projektarbetet

Projektet har i flera avseenden liknat tidigare genomförda projekt, såsom Hellidens förskola och Rosenbergs förskola. Erfarenheter från dessa projekt har tillvaratagits och vidareutvecklats genom ett liknande koncept.

Erfarenheten bekräftar även att totalentreprenad, i kombination med tydliga krav och riktlinjer i upphandlingen, är en ändamålsenlig genomförandeform för denna typ av projekt.

Överlämning av resultat/leverans

I samband med tredjepartsbesiktning övertog verksamheten drift- och underhållsdokumentation, inklusive drift- och underhållspärmar som omfattar samtliga komponenter i anläggningen samt instruktioner för underhåll under drifttagningsskedet.

System för styrning och övervakning hanteras separat. Kommunen och verksamheten har erhållit erforderligt underlag och genomgång för drift och underhåll.

Kvarstående frågor och förslag till förbättringar

Kvarstående åtgärder avser främst justeringar inom styr- och övervakningssystemet, vilka kommer att pågå under en inledande period för finjustering av anläggningen.

Frågan om parkering, som i nuläget fyller samma funktion som tidigare, kan komma att ses över vid ett senare tillfälle.

Rekommendation om fortsatt arbete

Rekommendationen är att säkerställa att driftorganisationen har tillgång till tillräckliga resurser för att på ett långsiktigt hållbart sätt sköta byggnad och utemiljö. Detta bedöms minska behovet av framtida reinvesteringar över tid.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/312

2026-09-04

Kommunstyrelsen

Handläggare: Jenny Beckman, kanslichef

Tjänsteskrivelse - Beslut om genomförandeavtal med Famera

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättat genomförandeavtal med Famera.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2026-08-27 (§ 100/2026) att föreslå kommunstyrelsen godkänna upprättat genomförandeavtal med Famera.

Av beslutet framgår bl.a. följande. Tidaholms kommun och Famera Fastigheter AB tecknade den 11 december 2023 ett markanvisningsavtal avseende del av dåvarande fastigheten Ramstorp 4:1, med syfte att möjliggöra en kommersiell etablering inom området. Enligt markanvisningsavtalet ska ett genomförandeavtal upprättas när detaljplanearbetet har kommit så långt att parterna bedömer det lämpligt.

Ett förslag till genomförandeavtal har nu tagits fram mellan parterna. Avtalet reglerar ansvar och åtaganden inför överlåtelsen av fastigheten Stämjärnet 9 samt genomförandet av exploateringen. Det omfattar bland annat villkor för marköverlåtelse, ansvarsfördelning för bygg- och anläggningsåtgärder samt hantering av eventuella markföreningar. Exploatören ansvarar enligt avtalet för kostnader och åtgärder avseende rivning, sanering och markplanering inom fastigheten.

Exploatören avser att förvärva fastigheten Stämjärnet 9, omfattande cirka 15 954 kvadratmeter, till en köpeskilling om 35 kronor per kvadratmeter i enlighet med kommunens fastställda prislista. Köpekontrakt och köpebrev ska upprättas efter att detaljplanen vunnit laga kraft och erforderliga politiska beslut har fattats.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att genomförandeavtalet tydligt reglerar parternas ansvar och åtaganden samt följer intentionerna i det tidigare markanvisningsavtalet. Avtalet skapar därmed förutsättningar för den planerade etableringen, varför förvaltningen föreslår att avtalet godkänns.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Utredningens slutsatser

Kommunstyrelsen har antagit en riktlinje för markanvisning. Av riktlinjen framgår att efter den avtalsreglerade planerings- och utredningsfasen upprättas och ingås ett marköverlåtelseavtal, vilket

reglerar marköverlåtelse, fastighetsbildning, kostnads- och genomförandeansvar samt övriga genomförandefrågor. I riktlinjen finns även exploateringsavtal som ett alternativ. Termen genomförandeavtal finns inte med i riktlinjen för markanvisning men kommunledningsförvaltningen kan konstatera att det aktuella avtalet innehåller både delar av marköverlåtelseavtal och exploateringsavtal utifrån hur de är angivna i riktlinjen.

Exploateringsavtal syftar främst till att säkerställa att detaljplanen kan genomföras och reglerar ansvar, kostnadsfördelning och andra praktiska genomförandefrågor mellan kommunen och exploatören. Marköverlåtelseavtal fokuserar i stället på själva marköverlåtelsen och de villkor som hör till fastighetsaffären. Vissa bestämmelser i genomförandeavtalet handlar om överlåtelsen av fastigheten, medan andra reglerar exploatörens ansvar för att genomföra exploateringen enligt detaljplanen.

Följande delar i genomförandeavtalet handlar om marköverlåtelse: § 2 Marköverlåtelse, § 2.2 Besiktning och bedömningsunderlag, § 2.3 Kostnader hänförliga till marköverlåtelsen, § 5 Villkor för marköverlåtelse och avtalets giltighet samt § 6 Servitut och ledningsrätt. Dessa paragrafer reglerar sådant som är direkt kopplat till fastighetsöverlåtelsen, exempelvis köpeskilling, fastighetens skick, kostnader vid förvärvet, tillträde och de rättigheter och belastningar som följer med fastigheten.

Följande delar i genomförandeavtalet handlar om exploatering: § 3 Kostnadsfördelning och teknisk försörjning, § 4 Nyttjande av fastigheten före tillträde, § 7 Genomförande och villkor under byggtiden, § 8 Tidplan och byggskyldighet samt § 9 Föreningar och farligt avfall. Dessa paragrafer gäller själva genomförandet av exploateringen och reglerar bland annat ansvar för projektering och byggnation, teknisk försörjning, villkor under byggtiden, byggskyldighet och hantering av eventuella föreningar.

Samhällsbyggnadsnämnden har föreslagit kommunstyrelsen att besluta att godkänna genomförandeavtalet. Enligt riktlinjen för markanvisning ska kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige fatta beslut om marköverlåtelse beroende på det uppskattade värdet av markområdet. Vidare framgår att beslut att ingå exploateringsavtal fattas av kommunfullmäktige, alternativt samhällsbyggnadsnämnden beroende av typen av planförfarande enligt plan- och bygglagen, som en del av beslut om antagande av ny detaljplan. I det här fallet har samhällsbyggnadsnämnden redan fattat beslut om antagande av ny detaljplan. Det står dock klart att samhällsbyggnadsnämnden inte kan besluta om genomförandeavtalet eftersom samhällsbyggnadsnämnden inte kan överlåta fastigheter.

Det står därmed klart att det är kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige som är behörig instans att fatta beslut om genomförandeavtalet. Kommunstyrelsen har enligt reglementet delegation från kommunfullmäktige att besluta om försäljning av fastigheter upp till ett belopp om 50 prisbasbelopp (59 200 kr år 2026), vilket innebär 2 960 000 kr.

Kommunledningsförvaltningen kan härvid konstatera att den ursprungliga köpeskillingen är 250 kr/kvm enligt markanvisningsavtalet. Detta skulle innebära en köpeskilling om 15 954 kvm x 250 kr, nämligen 3 988 500 kr, vilket inkluderade bl.a. rivning och sanering. Den summan har dock reglerats ner till 35 kr/kvm då exploatören i genomförandeavtalet svarar för kostnaden

avseende rivning och sanering. Detta är i enlighet med den fastslagna prislistan priset för redan exploaterad industrimark i tätorten. Kommunledningsförvaltningen gör med hänsyn till den ursprungliga köpeskillingen och att den reglerats ned bedömningen att kommunfullmäktige är behörig instans och föreslår kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättat genomförandeavtal med Famera.

Beslutsunderlag

- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 100/2026, "Beslut om genomförandeavtal med Famera", 2026-08-27.
- › Tjänsteskrivelse, "Genomförandeavtal Stämjärnet 9", mark- och exploateringsingenjör Frida Åsberg, 2026-08-19.
- › Förslag till genomförandeavtal med bilagor.
- › Markanvisningsavtal avseende Ramstorp 4:I.

Sändlista

Famera Fastigheter AB
Samhällsbyggnadsnämnden

§ 100 Beslut om genomförandeavtal med Famera

SBN 2026/320

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att:
 - föreslå kommunstyrelsen att godkänna upprättat genomförandeavtal med Famera Fastigheter AB avseende fastigheten Stämjärnet 9 (tidigare del av Ramstorp 4:1).
 - ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Tidaholms kommun och Famera Fastigheter AB tecknade den 11 december 2023 ett markanvisningsavtal avseende del av dåvarande fastigheten Ramstorp 4:1, med syfte att möjliggöra en kommersiell etablering inom området. Enligt markanvisningsavtalet ska ett genomförandeavtal upprättas när detaljplanarbetet har kommit så långt att parterna bedömer det lämpligt.

Ett förslag till genomförandeavtal har nu tagits fram mellan parterna. Avtalet reglerar ansvar och åtaganden inför överlåtelsen av fastigheten Stämjärnet 9 samt genomförandet av exploateringen. Det omfattar bland annat villkor för marköverlåtelse, ansvarsfördelning för bygg- och anläggningsåtgärder samt hantering av eventuella markföreningar. Exploatören ansvarar enligt avtalet för kostnader och åtgärder avseende rivning, sanering och markplanering inom fastigheten.

Exploatören avser att förvärva fastigheten Stämjärnet 9, omfattande cirka 15 954 kvadratmeter, till en köpeskilling om 35 kronor per kvadratmeter i enlighet med kommunens fastställda prislista. Köpekontrakt och köpebrev ska upprättas efter att detaljplanen vunnit laga kraft och erforderliga politiska beslut har fattats.

Förvaltningen bedömer att genomförandeavtalet tydligt reglerar parternas ansvar och åtaganden samt följer intentionerna i det tidigare markanvisningsavtalet. Avtalet skapar därmed förutsättningar för den planerade etableringen, varför förvaltningen föreslår att avtalet godkänns.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet beslutar att föreslå nämnden besluta att föreslå kommunstyrelsen att godkänna upprättat genomförandeavtal med Famera Fastigheter AB avseende fastigheten Stämjärnet 9 (tidigare del av Ramstorp 4:1).

Beslutsgång

Ajournering om 10 minuter begärs.

Ordföranden finner att nämnden bifaller förslag om ajournering.

Beslutsunderlag

- › Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskotts beslut § 51/2026, "Beslut om genomförandeavtal med Famera", 2026-08-27.

- › Tjänsteskrivelse, "Genomförandeavtal Stämjärnet 9", mark- och exploateringsingenjör Frida Åsberg, 2026-08-19.
- › Förslag till genomförandeavtal.
- › Markanvisningsavtal avseende Ramstorp 4:I.

Sändlista

Famera Fastigheter AB
Kommunstyrelsen

Genomförandeavtal Stämjärnet 9

Ärendenummer: SBN 2026/320

2026-08-19

Samhällsbyggnadsnämnden

Handläggare: Frida Åsberg, mark- och exploateringsingenjör

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att godkänna upprättat genomförandeavtal med Famera Fastigheter AB avseende fastigheten Stämjärnet 9 (tidigare del av Ramstorp 4:1).

Ärendet

Tidaholms kommun och Famera Fastigheter AB tecknade den 11 december 2023 ett markanvisningsavtal avseende del av fastigheten Ramstorp 4:1. Avsikten med markanvisningen var att möjliggöra utveckling av en kommersiell etablering inom området.

I markanvisningsavtalet anges att ett genomförandeavtal ska upprättas när detaljplanarbetet fortskridit så långt att parterna bedömer det lämpligt. Ett förslag till genomförandeavtal har nu tagits fram mellan Tidaholms kommun och Famera Fastigheter AB.

Genomförandeavtalet reglerar parternas åtaganden i samband med överlåtelsen av fastigheten Stämjärnet 9 (tidigare Ramstorp 4:1), samt genomförandet av exploateringen. Avtalet omfattar bland annat villkor för marköverlåtelse, ansvarsfördelning för bygg- och anläggningsåtgärder och hantering av eventuella markföreningar. Famera ansvarar enligt avtalet för samtliga kostnader hänförliga till rivning av befintliga byggnader, sanering och markplanering inom fastigheten.

Enligt avtalet avser exploatören att förvärva fastigheten Stämjärnet 9, omfattande cirka 15 954 kvadratmeter till en köpeskilling om 35 kronor per kvadratmeter. Köpeskillingen är baserad på kommunens fastställda prislista. Köpekontrakt och köpebrev ska upprättas efter att detaljplanen vunnit laga kraft och erforderliga politiska beslut har fattats.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening röra barn.

Utredningens slutsatser

Förvaltningen bedömer att det framtagna genomförandeavtalet på ett tydligt sätt reglerar parternas ansvar och åtaganden inför överlåtelsen och exploateringen. Avtalet innebär bland annat att exploatören svarar för kostnader och åtgärder avseende rivning, sanering och markplanering. Genomförandeavtalet följer intentionerna i tidigare markanvisningsavtal och skapar förutsättningar för den planerade etableringen. Förvaltningen föreslår därför att samhällsbyggnadsnämnden godkänner avtalet.

Beslutsunderlag

- › Genomförandeavtal
- › Markanvisningsavtal - Ramstorp 4:I

Sändlista

Famera Fastigheter AB

Genomförandeavtal

Stämjärnet 9

Ursprung/tidigare beteckning: Ramstorp 4:1

Ärendenummer: 2023/482

Parter

Fastighetsägare

Tidaholms kommun, 212000–1736
522 83 Tidaholm

Exploatör

Famera Fastigheter AB, 559029–3774
Vallviksvägen 4
352 51 Växjö

Fastighetsägaren benämns i detta avtal **"Kommunen"** och Famera Fastigheter AB benämns **"Exploatören"**. Benämningarna gäller oavsett bestämd eller obestämd form samt oavsett singular eller plural, om inte annat uttryckligen anges.

Avtal

1. Avtalets bakgrund och syfte

Detta genomförandeavtal ersätter det markanvisningsavtal (Bilaga 1) som Kommunen och Exploatören undertecknade den 11 december 2023. Markanvisningsavtalet innebär att parterna gemensamt ska verka för att området planläggs för ny bebyggelse i form av kommersiell fastighet.

I markanvisningsavtalet anges att parterna ska teckna ett genomförandeavtal, inklusive avtal om marköverlåtelse, när detaljplanarbetet har fortskridit så långt att parterna gemensamt bedömer detta som möjligt. Detta avtal reglerar parternas åtaganden i samband med exploatering och marköverlåtelse.

2. Marköverlåtelse

2.1 Överlåtelsen omfattning och köpeskilling

Exploatören avser att förvärva fastigheten **Stämjärnet 9**, med en total areal om **15 954 kvm**. Köpeskillingen uppgår till **35 kronor per kvadratmeter**. Fastigheten överläts i befintligt skick.

Köpekontrakt och köpebrev ska upprättas efter att genomförandeaftalet undertecknats av bägge parter, när detaljplanen vunnit laga kraft och erforderliga politiska beslut har tagits.

2.2 Besiktning och bedömningsunderlag

Exploatören har, genom anlitade entreprenörer, genomfört en okulär besiktning av fastigheten och därutifrån gjort en egen bedömning samt kostnadsuppskattning avseende rivning och sanering. Köpeskillingen och övriga villkor i detta avtal grundar sig på Exploatörens egen bedömning och av kommunen antagen prislista. Fastigheten överläts i befintligt skick.

2.3 Kostnader hänförliga till marköverlåtelsen

Exploatören svarar för samtliga kostnader hänförliga till marköverlåtelsen så som inskrivningskostnader, lagfartskostnader och förrättningskostnader med mera. Exploatören ansvarar även för samtliga kostnader hänförliga till rivning, sanering samt markplanering.

Lantmäteriförrättning i form av avstyckning har genomförts och avslutats den 28 oktober 2024.

3. Kostnadsfördelning och teknisk försörjning

3.1 Bygg- och anläggningskostnader (allmänt)

Exploatören ansvarar för och bekostar all projektering samt samtliga bygg- och anläggningsarbeten inom fastigheten. Exploatören ansvarar även för och bekostar projektering samt genomförande av återställande- och anslutningsarbeten i angränsande allmän platsmark som föranleds av exploateringen.

Exploatören ansvarar för anläggande av in- och utfartsvägar som ansluter till kommunala gator.

3.2 Allmän platsmark

Kommunen ansvarar för drift och skötsel av allmän platsmark.

3.3 Allmänna VA-anläggningar

Fastigheten har en befintlig anslutning till det kommunala VA-nätet. Exploatören kan komma att få erlægga anslutningsavgifter i form av tillkommande enhetsavgifter beroende på framtida byggnaders storlek och fastighetens användningsområde. Exploatören ska också stå för samtliga kostnader som kan uppkomma om exploatörens begär förändring av befintliga anslutningar, kapacitetsförändringar eller andra åtgärder.

3.4 Elförsörjning

Exploatören ska betala el-anläggningsavgift enligt vid betalningstillfället gällande taxa.

3.5 Övriga anläggningar

Kommunen svarar för kostnader hänförliga till ersättning av befintligt skyddsrum på annan plats.

3.6 Tillstånd

Exploatören ansvarar för att inhämta samtliga tillstånd som krävs för byggnation inom fastigheten samt för eventuella återställande- och anslutningsarbeten i allmän platsmark.

4. Nyttjande av fastigheten före tillträde

Exploatören har rätt att nyttja fastigheten före tillträde för undersökningar, såsom provtagning och geotekniska undersökningar. Exploatören ska i god tid samråda med kommunen innan arbeten påbörjas, och skriftligt godkännande ska inhämtas.

Exploatören ansvarar för eventuella skador som uppkommer på Kommunens fastigheter eller tredje man i samband med sådant nyttjande. Exploatören ska hålla fastigheten försäkrad under nyttjandetiden. Om marköverlåtelsen av någon anledning inte genomförs ska Exploatören återställa fastigheten i godtagbart skick.

5. Villkor för marköverlåtelse och avtalets giltighet

Avtalet gäller från avtalstecknandet till dess exploateringen färdigställts och Exploatören fått slutbesked, under förutsättning att följande villkor uppfylls:

- Köpekontrakt och köpebrev ska upprättas efter att genomförandavtalet undertecknats av bägge parter, när detaljplanen vunnit laga kraft och erforderliga politiska beslut har tagits.
- Exploatören ansöker om bygglov.
- Köpebrev upprättas och Exploatören tillträder fastigheten i samband med överlåtelsen.
- Kommunen är behjälplig vid lagfartsansökan.

Om avtalet upphör på grund av att ovanstående villkor inte uppfylls har ingen av parterna rätt till ersättning.

Tillträde ska ske den **2027-02-01**, eller annat datum enligt överenskommelse.

Betalning ska ske senast fem (5) arbetsdagar efter tillträdesdagen.

6. Servitut och ledningsrätt

6.1 Servitut

Nya servitut för tillkommande in- och utfartsvägar kan behöva tecknas till last för fastigheten **Ramstorp 4:1>3** och till förmån för **Stämjärnet 9**.

6.2 Ledningsrätt

Befintlig ledningsrätt/servitut för starkström finns på Stämjärnet 9 och ska kvarligga i befintligt läge.

7. Genomförande och villkor under byggtiden

7.1 Allmänt

Exploatören ansvarar för att informera allmänheten i närområdet om projektet och byggnadsarbetena, exempelvis genom informationsskyltar. Exploatören ansvarar även för information och samråd med ägare till angränsande fastigheter och eventuella hyresgäster.

Exploatören svarar för egen bygglogistik och belysning.

7.2 Allmän platsmark under byggtid

Allmän platsmark eller annan kommunägd mark får inte nyttjas för upplag, uppställning eller annat ändamål utan Kommunens skriftliga tillstånd. Kommunala anordningar får inte tas bort eller förändras utan tillstånd. Exploatören ska visa särskild hänsyn till omgivande naturmark.

Transporter till och från fastigheten får inte överstiga gällande bärighetsklass. Dispens krävs vid behov.

8. Tidplan och byggskyldighet

Exploatören ska tillträda fastigheten enligt punkt 5. Exploatören förbinder sig att inom två (2) år från tillträdesdagen ha uppfört en färdigställd byggnad. Byggskyldigheten anses fullgjord när slutbesked utfärdats.

Fastigheten får inte överlätas utan Kommunens skriftliga medgivande innan byggskyldigheten fullgjorts.

9. Föroreningar och farligt avfall

Exploatören ansvarar för att utföra och bekosta avhjälpande av eventuella markföroreningar, förutom om markföroreningar med halter över MKM (mindre känslig markanvändning) påträffas. Då ska Kommunen och Exploatören föra vidare dialog i syfte att gemensamt bedöma åtgärdsbehov samt reglera ansvarsfördelning och kostnadsfördelning för erforderliga åtgärder.

Exploatören har tagit del av genomförd miljöteknisk markundersökning, se bilaga 1, samt den geotekniska undersökningen som gjorts i samband med framtagandet av detaljplanen, se bilaga 2. Exploatören har även tagit del av den miljöinventering som är gjord på fastigheten, se bilaga 3.

10. Överlåtelse av avtal

Detta avtal får inte utan Kommunens skriftliga medgivande överlåtas till annan än helägt bolag inom samma koncern som Bolaget. Inför eventuell överlåtelse av avtalet, oavsett om överlåtelse avses ske till helägt koncernbolag eller om överlåtelse önskas ske till annan part, åligger det bolaget att i god tid meddela alternativt inkomma med önskemål till Kommunen.

11. Ändringar och tillägg

Detta avtal med bilagor utgör parternas fullständiga reglering av alla frågor som avtalet berör. Ändringar och tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och undertecknade av båda parter för att vara gällande.

12. Tvist

Tvist hänförlig till detta avtal ska prövas och avgöras av allmän domstol med Skaraborgs tingsrätt som första instans.

Underskrifter

Detta avtal har upprättats i två lika lydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Fastighetsägare

För Tidaholms kommun

Ort den 20XX-XX-XX

Tilltalsnamn Efternamn
Titel

Exploatör

För Organisationsnamn

Ort den 20XX-XX-XX

Ort den 20XX-XX-XX

Tilltalsnamn Efternamn

Tilltalsnamn Efternamn

Bilagor

- Översiktlig miljöteknisk markundersökning på del av fastigheten Ramstorp 4:1, Tidaholms kommun
- Miljöinventering inför rivning av kommunförråd, Tidaholms kommun
- Geoteknisk undersökning Ramstorp 4:1 – Tidaholms kommun

DEKA ENVIRO AB

SMARTA MILJÖTJÄNSTER - FÖR KUNDEN OCH MILJÖN

Upprättad av:
Astrid Schlee
Telefon:
070 090 45 90
E-post:
Astrid.schlee@dekaenviro.se

Projektnummer:
24-067
Beställare:
Tidaholm kommun
Datum:
2024-08-26

RAPPORT

Översiktlig miljöteknisk markundersökning på del av fastigheten Ramstorp 4:1,
Tidaholms kommun.

DeKa Enviro AB

Upprättad av:

Astrid Schlee

Granskad av:

Tobias Kahnberg

DeKa Enviro AB
Mässans gata 10
412 51 Göteborg

www.dekaenviro.se

Org.nr: 559169-4368
Bankgiro: 5293-4890

MTU Tidaholm Ramstorp

Sida 87 av 673

Sida 1 (16)

Sammanfattning

Detaljplanearbete pågår i Tidaholms kommun avseende att exploatera ett antal fastigheter i Tidaholms tätort. För att utreda förutsättningarna för eventuell exploatering har DeKa Enviro AB (DeKa) på uppdrag av Tidaholms kommun utfört en översiktlig miljöteknisk undersökning på del av fastigheten Ramstorp 4:1 i Tidaholms kommun. Nu utförd undersökning har varit av översiktlig karaktär och har omfattat provtagning av jord med borrhandsvagn i 10 provpunkter och provtagning av grundvatten i en provpunkt.

Markundersökning visar sammantaget att det förekommer något förhöjda halter av markföroreningar inom del av fastigheten. Arsenik överstigande Naturvårdsverkets riktvärden för KM har uppmätts i jord. Även kadmium har uppmätts över MRR men under KM. Metaller i samtliga övriga analyserade prov understiger riktvärden.

Resultat på utförda grundvattenanalyser visar att metallföroreningar till stor del är partikelbundna då högre halter har uppmätts i uppsluten analys än filtrerad analys och är därmed inte lösta i vattnet. Detta begränsar generellt även spridning med grundvatten. Inga halter av PAH, alifater eller aromater har påvisats över riktvärde med undantag av PAH-H som påvisas över riktvärde för dricksvatten, som dock inte bedöms vara tillämpligt i aktuellt fall. Inga klorerade alifater har heller uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns. Halter av PFAS har uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns men understiger samtliga riktvärden.

Utifrån dagens nyttjande av fastigheten (lager/kontor) och planerad liknande nyttjande bedöms några aktiva saneringsåtgärder etc. inte krävas utifrån nu erhållna resultat. Inga människor vistas permanent i området och så länge inga schaktarbeten etc. sker förväntas exponeringen för människor även vara liten. Vid eventuella schaktarbeten och om länshållningsbehov uppkommer, ska det även noteras att någon form av länsvattenhantering/rening kan krävas utifrån nu erhållna resultat. Då nu genomförd markundersökning har varit av översiktlig karaktär kan det även krävas kompletterande provtagning och miljökontroll i senare skede i samband med eventuella entreprenader för att därmed utgöra ytterligare underlag för masshantering och avgränsning. Detta då förhöjda halter i jord har noterats i del av fastigheten samt att provtagning direkt invid eller under exempelvis befintliga byggnader eller cisterner heller inte varit möjligt att utföra då verksamheten är i drift. Om annan bebyggelse avses uppföras i framtiden, såsom bostäder, förskola etc. kan dock vissa riskreducerande åtgärder behöva vidtas för att minimera exponering.

Denna rapport avser att omfatta skriftlig underrättelse/upplysning om påträffad förorening enligt miljöbalken 10 kap. 11§. Till följd av detta ska denna rapport delges tillsynsmyndigheten i Tidaholms kommun. Inför eventuella framtida markarbeten ska även anmälan om avhjälpandeåtgärder upprättas och godkännas innan arbetena påbörjas. Det kan även krävas ytterligare undersökning/miljökontroll i samband med eventuell exploatering/entreprenad då delar av området i dagsläget inte varit möjligt att undersöka (upplag av material mm) liksom för avgränsning och klassificering av eventuella överskottsmassor som uppkommer i samband med åtgärderna.

Innehållsförteckning

1	Inledning, bakgrund och syfte.....	4
2	Områdesbeskrivning	4
2.1	Allmänt	4
2.2	Geologi	5
2.3	Hydrogeologi, ytvatten och brunnar	6
2.4	Skyddade områden.....	6
3	Historik och verksamhetsbeskrivning	6
4	Markanvändning och jämförvärden.....	7
4.1	Jord	7
4.1.1	Markanvändning och jämförvärden	7
4.2	Grundvatten	8
5	Genomförande	9
5.1	Jord	9
5.2	Grundvatten	11
6	Resultat	11
6.1	Jord	11
6.1.1	Fältanalys och noteringar.....	11
6.1.2	Laboratorieanalys	12
6.2	Grundvatten	12
6.2.1	Fältanalys och noteringar.....	12
6.2.2	Laboratorieanalys	12
7	Sammanfattning och slutsats.....	15

Bilagor

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Fältprotokoll jord
Bilaga 3	Jämförelsetabell riktvärden
Bilaga 4	Analysprotokoll laboratorium

1 Inledning, bakgrund och syfte

Detaljplanearbete pågår i Tidaholms kommun avseende att exploatera ett antal fastigheter i Tidaholms tätort. För att utreda förutsättningarna för eventuell exploatering har Samhällsbyggnadsförvaltningen identifierat behov av geotekniska och miljötekniska markundersökningar på rubricerad fastighet.

Med anledning av ovan har DeKa Enviro AB (DeKa) på uppdrag av Tidaholms kommun utfört en översiktlig miljöteknisk undersökning på del av fastigheten Ramstorp 4:1 i Tidaholms kommun. I samband med den miljötekniska markundersökningen har även en översiktlig geoteknisk undersökning genomförts av Gren Consulting AB som redovisas i separat rapport. Nu utförd undersökning har varit av översiktlig karaktär och har omfattat provtagning av jord med borrhandsvagn i 10 provpunkter och provtagning av grundvatten i en provpunkt.

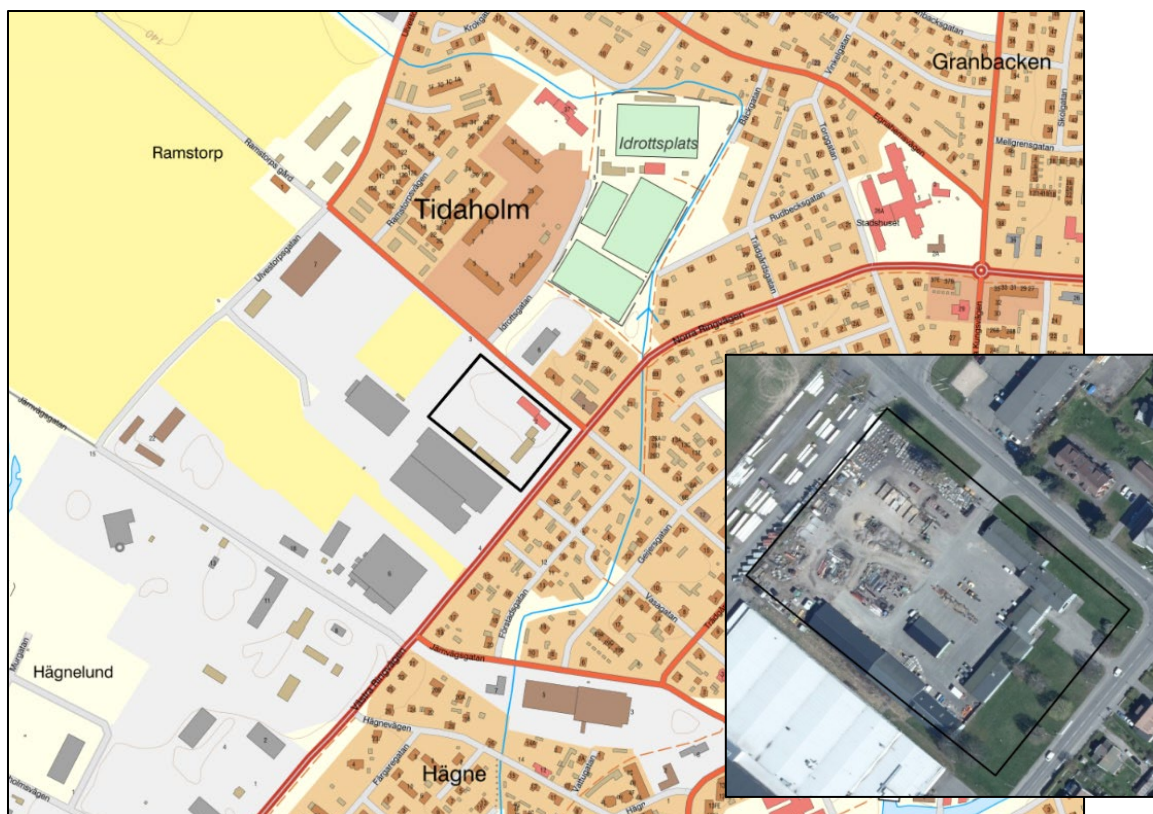
Uppdragsorganisation:

Projektansvarig:	Tobias Kahnberg
Handläggare/fältingenjör	Astrid Schlee
Borrentreprenör/geotekniker:	Mälardalen Geo AB Gren Consulting AB
Kvalitetsgranskning:	Tobias Kahnberg

2 Områdesbeskrivning

2.1 Allmänt

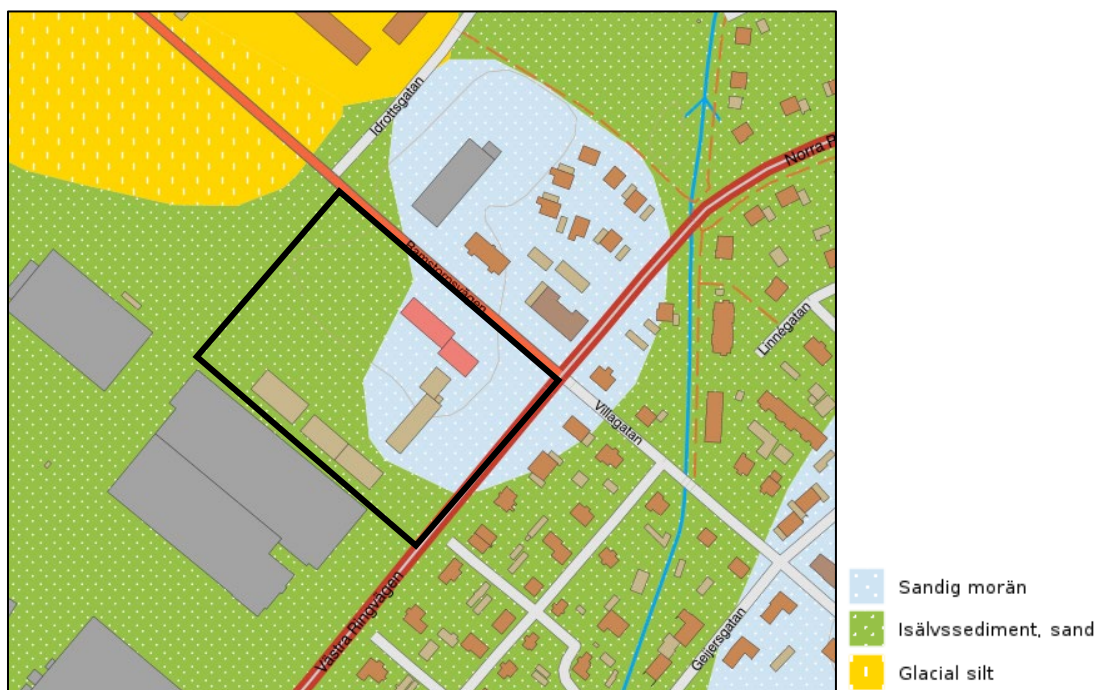
Aktuellt undersökningsområde ligger i Ramstorp i Tidaholm, Figur 1. Området består idag av lager och kontor för Tidaholms kommun. Delar av området består även av avfallshantering och upplag av material för Tidaholms kommun. Angränsande fastigheter i sydväst och väst består av industrifastigheter, och i sydöst, öst och norr återfinns bostäder.

Figur 1. Aktuell undersökningsområde markerat i svart (Lantmäteriet, 2024).

2.2 Geologi

Enligt SGU:s kartdatabas utgörs jordarterna inom aktuellt undersökningsområde främst av sandigt isälvsediment och sandig morän, Figur 2. I samband med markundersökningen noterades generellt sand ner till ca 1 meter med underliggande silt och lera. Enligt SGU:s jorddjupskarta bedöms jorddjupet i området vara ca 5–10 m.

Figur 2. Utdrag från SGU:s kartdatabas. Aktuell undersökningsområde markerat i svart (SGU, 2024).

2.3 Hydrogeologi, ytvatten och brunnar

På aktuell fastighet återfinns inga brunnar enligt SGU:s brunnsarkiv. På angränsande fastighet i norr återfinns dock en energibrunn. Det går inte att utesluta att brunnar som inte finns registrerade i brunnsarkivet eller som noterats i samband med markundersökningen kan återfinnas inom området.

Vid nu utförd undersökning noterades trolig grundvattennivå ca 1,5 meter under markytan. I installerat grundvattenrör lodades grundvattennivån till 2,24 meter under markytan. Närmaste ytvatten är en lokal bäck ca 150 m öst från området och ca 750 m öst ligger ån Tidån som rinner genom hela Tidaholm.

2.4 Skyddade områden

Aktuellt undersökningsområde ligger inte inom något skyddat område. Ca 1,8 km nordöst om området ligger Natura-2000 området Eldslyckan-Kobonäs.

3 Historik och verksamhetsbeskrivning

Området byggdes i början av 1960-talet för central- och kallförråd med garage och verksamhetslokaler för Tidaholms kommun. Över åren har fler byggnader tillkommit men användandet av fastigheten har förblivit liknande, se Figur 3 och 4.

På fastigheten återfinns två cisterner ovan mark, en för diesel och en för HVO, se Figur 5. Diesalcisternen är nyligen utbytt men det är oklart hur länge den tidigare cisternen funnits på fastigheten. Det har tidigare även förekommit tvätt av fordon vid garagebyggnaderna och verkstad, som återfinns även idag. Samtliga oljeavskiljare på fastigheten är godkända för verkstad utan tvätt.

Enligt Länsstyrelsens EBH-stöd återfinns ett antal identifierade objekt i närområdet av aktuellt undersökningsområde. Samtliga objekt är identifierade men inte riskklassade. Bland annat återfinns en bilvårdsanläggning och produktion av flaggstänger.

Figur 3. Flygfoto från ca 1960 (Lantmäteriet, 2024).

Figur 4. Flygfoto från ca 1975 (Lantmäteriet, 2024).

Figur 5. Ungefärlig placering av cisterner.

4 Markanvändning och jämförvärden

4.1 Jord

4.1.1 Markanvändning och jämförvärden

Ett områdes markanvändning avspeglar de verksamheter och aktiviteter som antas förekomma i området och därmed vilka grupper som bedöms exponeras samt i vilken omfattning exponeringen förväntas ske. Markanvändningen påverkar även de krav som kan ställas på skydd av naturresurser

såsom markmiljö, grundvatten och ytvatten inom ett område. I Naturvårdsverkets riktvärdesmodell nyttjas två olika typer av markanvändning för beräkning av generella riktvärden, känslig markanvändning (KM) och mindre känslig markanvändning (MKM). Nuvarande markanvändning på området bedöms motsvara mindre känslig markanvändning (MKM) och framtida markanvändning bedöms främst motsvara känslig markanvändning (KM). Nedan följer en beskrivning av KM och MKM.

- **Känslig Markanvändning, KM**, där markkvaliteten inte begränsar val av markanvändning. Alla grupper av människor kan vistas permanent inom området under en livstid. De flesta mark ekosystem samt grundvatten och ytvatten skyddas. KM gäller generellt för bostadsmark.
- **Mindre Känslig Markanvändning, MKM**, där markkvaliteten begränsar val av markanvändning till t.ex. kontor, vägar eller industrier. Exponerade grupper antas vara personer som vistas inom området under sin yrkesverksamma tid. Barn och äldre antas vistas tillfälligt inom området. Markkvaliteten ger förutsättningar för markfunktioner som är av betydelse vid mindre känslig markanvändning. Grundvatten (på ett avstånd om 200 m) samt ytvatten skyddas (NV, 5976, 2009).

Inom ramen för denna undersökning jämförts erhållna resultat med Naturvårdsverkets generella riktvärden för KM och MKM. Planerad markanvändning för aktuellt område bedöms främst motsvara KM eftersom området framöver avses nyttjas för kontor och samhällsverksamheter. Beroende på verksamhetens art och utformning av byggnader och andra anläggningar kan även MKM vara tillämpligt. Högre halter kan i vissa fall accepteras i området med tanke på att människor inte kommer vistas permanent, liksom även i vägbanor, parkeringsytor, större djup etc. Detta innebär att såväl högre som lägre halter i förekommande fall kan accepteras beroende på ingående halter, djup och risker kopplat till detta.

Åtgärds mål för området är i dagsläget inte fastställt, därav kommer jämförelser av resultat att ske mot såväl KM som MKM. Förutom de generella riktvärdena för KM och MKM kan även platsspecifika riktvärden vid behov beräknas för aktuellt undersökningsområde i senare skede.

4.2 Grundvatten

Avseende grundvattnet saknas riktvärden från Naturvårdsverket. Här har i stället främst Göteborgs stads riktvärden avseende utsläpp till dagvatten och recipient nyttjas som underlag för eventuell länsvattenhantering om detta behov skulle uppkomma i samband med den kommande entreprenaden. Utöver detta har Drivkraft Sveriges (tidigare Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutets) riktvärden (SPBI, 2010) nyttjats gällande petroleumkolväten. Det är främst miljörisker ytvatten samt ångor i byggnader som bedöms vara tillämpligt utifrån fastighetens karaktär. Avstånd till ytvatten samt att det inte bedrivs någon verksamhet där människor vistas permanent, medför dock att direkt jämförelse med riktvärdena kan innebära en överskattning av riskerna.

Livsmedelsverkets gränsvärden för tjänlighet av dricksvatten och SGU:s bedömningsgrunder har använts avseende metaller (Livsmedelsverket 2014 samt SGU rapport 2013:1). För klorerade lösningsmedel och klorerade pesticider i grundvattnet har jämförelser skett med nederländska riktvärden (VROM 2001).

- **Målnivå** (Target values) innebär den nivå vid vilket en långsiktigt uthållig jord-/grundvattenkvalitet uppnås. Denna nivå måste underskridas för att fullständigt återhämta jordens egenskaper och funktioner för människor, växter och djurliv. Målnivå innebär liten/ingen påverkan av förorening. Målnivån visar normen för långsiktig miljö kvalitet utan risk för ekosystem. Det ska dock poängteras att målnivå i många fall är svåra att uppfylla i urban miljö och heller inte alltid motiverat då flertalet ämnen återfinns i halter även över target value som ibland kan vara lägre än bakgrundshalter.
- **Aktionsnivå** (Intervention values) innebär den nivå som indikerar när jordens funktioner för människor, växter och djurliv är allvarligt nedsatt eller hotas. De representerar en föroreningsnivå över vilken det generellt är en allvarlig förorening och kraftig påverkan av jorden/grundvattnet (VROM, 2000). På denna nivå bedöms ofta riskförebyggande åtgärder krävas.

Avseende PFAS har Livsmedelsverket tagit fram ett nytt gränsvärde för 4 PFAS-ämnen i dricksvatten. Gränsvärdet finns, tillsammans med andra förändringar på dricksvattenområdet, i ny lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2023. Livsmedelsverkets gränsvärde för PFAS i dricksvatten baseras bland annat på EFSA:s hälsobaserade riktvärde för PFAS 4 från 2020 och omfattar två gränsvärden; PFAS 4: 4 ng/l och PFAS 21: 100 ng/l. Gränsvärdena för PFAS ska enligt förslaget tillämpas från 1 januari 2026. Fram till detta kan både tidigare och nya gränsvärden användas. Jämförelse har därför även gjorts med Livsmedelsverkets tidigare föreskrifter för dricksvatten SLVFS 2001:30 7§ med åtgärdsgräns för PFAS 11 på 90 ng/l. Det bör dock poängteras att det i aktuellt fall rör sig om grundvatten och inte något dricksvatten som gränsvärdena egentligen avser.

Jämförelse har även gjorts med SGI:s preliminära riktvärden avseende PFOS och PFAS4 i grundvatten (SGI, 2023). Då dessa riktvärden är preliminära och även föremål för konsekvensanalys som ännu inte är klar kommer jämförelser även ske med Göteborgs stads riktlinjer för utsläpp till dagvatten (R2020:13) och Hav och vattenmyndighetens miljö kvalitetsnormer (HVMFS 2019:25) som båda är satta till 90 ng/l. Utifrån branschpraxis görs dock ofta en summering av PFAS7 vilket jämförs med riktvärde för PFOS (2015).

5 Genomförande

5.1 Jord

Provtagning av jord genomfördes 2024-06-26 med hjälp av borrhandsvagn i totalt 10 provpunkter till generellt 3–4 m.u.my. Provpunkternas lägen styrdes även av tillgänglighet då delar av fastigheten nyttjas för diverse förvaring, upplag mm som begränsade framkomligheten med borrhandsvagn. Borring direkt invid dieselcisternerna var heller inte möjligt utifrån vidtaget säkerhetsavstånd (då anläggningen är i drift) samt flertalet borrhandsstopp närmare anläggningen.

Totalt uttogs 58 jordprover från 10 skruvpunkter och provtagning av grundvatten i en provpunkt. Av dessa prover gjordes ett urval (utifrån fältintryck, jordlager, fältmätningar mm) och 11 av jordproverna, minst ett prov från varje provpunkt, och vattenproven skickades till laboratorium (Eurofins Environment AB i Lidköping) för analys. Jordproverna analyserades med ett urval avseende BTEX, alifater, aromater, PAH, PCB och metaller inklusive kvicksilver.

Samtliga uttagna jordprover analyserades i fält med fotojoniseringsdetektor (PID), en direktvisande mätmetod för förekomst av flyktiga organiska ämnen. Detta gjordes för att ge en översiktlig bild av föroreningsituationen på området. Analysresultaten med PID, samt övrig relevant information nedtecknades i fältprotokoll (Bilaga 2).

I Bilaga 1.1 visas en översikt på hela undersökningsområdet med samtliga provtagningspunkter och i Bilaga 1.2 redovisas samtliga GPS koordinater. Fältanalysprotokoll med jordartsbedömning, provtagningsdjup för respektive prov, urval av prov till laboratorieanalys och resultat från fältanalys med PID-instrumentet samt övriga noteringar från fältarbetet återfinns i Bilaga 2. I Bilaga 3 återfinns en sammanställning över samtliga analyserade jordprover inklusive djupnivåer och i Bilaga 4 återfinns samtliga analysrapporter.

Figur 6. Borrskruv med lera och sandig morän.

Figur 7. Foto på uppställning av material vilket påverkade lägen för provtagning. Röd cirkel visar båda cisterner som finns på fastigheten. Provpunkt RA 24MS05 är uttagen närmast cisternerna.

5.2 Grundvatten

Ett grundvattenrör installerades i borrhål RA-24MS04 i samband med jordprovtagningen med dexel, se dess placering i Bilaga 1.1 och information om rören i Tabell 1. Röret har mätts in med GPS.

Grundvattenprovtagningen genomfördes dagen efter installation. Innan proven uttogs omsattes vattnet i röret med hjälp av en peristaltisk pump för att få ett representativt prov med nytt tillströmmande vatten. Vattnet pumpades upp i speciella avsedda kärl från laboratoriet med hjälp av en peristaltisk pump och skickades vidare för analys. Vattenproverna har analyserats med avseende på metaller, inklusive kvicksilver, alifater, aromater, BTEX, PAH, klorerade lösningsmedel inkl. Vinylklorid och PFAS. Vid provtagning av PFAS iaktogs mycket stor försiktighet för att undvika korskontaminering. Avseende klorerade alifater uttogs proverna så djupt ner i vattenpelaren som möjligt med tanke på ämnenas egenskaper.

6 Resultat

6.1 Jord

Fullständig sammanställning av analysresultat återfinns i Bilaga 3.

6.1.1 Fältanalys och noteringar

Generellt noterades fyllnadsmassor bestående av sand ner till ca 1 m, och underliggande silt och lera. Kol noterades även ställvis över området i fyllnaden.

6.1.2 Laboratorieanalys

Inga alifatiska eller aromatiska kolväten har uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns och understiger därmed samtliga riktvärden. Även PAH underskrider laboratoriets rapporteringsgräns i alla analyserade prov förutom i RA-24MS09, men halterna understiger samtliga riktvärden.

Avseende metaller har arsenik uppmätts över KM men under MKM och kadmium över MRR men under KM i RA-24MS01 0–0,7 m. I underliggande nivå 1–1,4 m i samma provpunkt, noterades inga halter över MRR/KM. Inga metaller i övriga analyserade prov har uppmätts över något riktvärde.

6.2 Grundvatten

6.2.1 Fältanalys och noteringar

Nedan i tabell 1 återfinns information om grundvattenprovtagningen.

Tabell 1. Information grundvattenprovtagning,

Grundvattenprovtagning	
Provpunkt	RA-24ML04
Provtagningsdatum	2024-06-27
Stabiliserad grundvattennivå (m.u.my.)	2,24
Rörlängd (m)	3,5
Filterlängd (m)	2
Kommentar	Regn vid provtagning. Installerat permanent rör med körbar dexel.

6.2.2 Laboratorieanalys

Metaller har uppmätts i varierande halter, men generellt har högre halter uppmätts i uppsluten analys jämfört med filtrerad, vilket betyder att metallerna främst är partikelbundna. Vid jämförelse med SGU:s bedömningsgrunder har halter av bly, nickel och zink uppmätts inom klass 5 vid uppsluten analys, se Tabell 1. Vid filtrerad analys har samtliga metaller uppmätts inom klass 1 och 2. Det är normalt förekommande att tillståndsklasser motsvarande 2–5 påvisas i urban miljö, särskilt i områden av industriell karaktär.

Vid jämförelse med Göteborgs stads riktvärden för utsläpp till dagvatten (Tabell 3) överstiger koppar, krom och zink riktvärden i uppsluten analys. Vid filtrerad analys överstiger inga parametrar riktvärdet.

Tabell 2. Analysresultat grundvatten avseende metaller i jämförelse med SGU:s bedömningsgrunder.

Metaller	Enhet	Klassindelning Bedömningsgrunder SGU 2013 (uppdaterad 2024)					RA-24ML04	
		1	2	3	4	5	(filtrerat)	(uppslutet)
Arsenik	mg/l	<0,001	0,001-0,002	0,002-0,005	0,005-0,01	>0,01	0.0012	0.0076
Bly	mg/l	<0,0005	0,0005-0,002	0,002-0,005	0,005-0,01	>0,01	0.000026	0.025
Kadmium	mg/l	<0,00005	0,00005-0,0001	0,00001-0,0005	0,0005-0,001	>0,001	0.0000073	0.00029
Koppar	mg/l	<0,005	0,005-0,01	0,01-0,1	0,1-0,5	≥0,5	0.0030	0.081
Krom	mg/l	<0,0005	0,0005-0,005	0,005-0,01	0,01-0,025	>0,025	0.00014	0.033
Kvicksilver	mg/l	<0,000001	0,000001-0,00001	0,00001-0,00005	0,00005-0,0005	>0,0005	<0.0000050	<0.0000050
Nickel	mg/l	<0,0005	0,0005-0,002	0,002-0,01	0,01-0,02	>0,02	0.0017	0.042
Zink	mg/l	<0,005	0,005-0,01	0,01-0,1	0,1-0,5	≥0,5	0.0075	0.33

Tabell 3. Analysresultat grundvatten i jämförelse med Göteborgs stads riktvärden för utsläpp till dagvatten.

Ämne	Riktvärde utsläpp till dagvatten (Miljöförvaltningen Göteborg, 2020) [mg/l]	RA-24ML04	
		(filtrerat)	(uppslutet)
Arsenik As	0,016	0.0012	0.0076
Bly Pb	0,028	0.000026	0.025
Kadmium Cd	0,0009	0.0000073	0.00029
Koppar Cu	0,01	0.0030	0.081
Krom Cr	0,007	0.00014	0.033
Kvicksilver Hg	0,00007	< 0.0000050	< 0.0000050
Nickel Ni	0,068	0.0017	0.042
Zink Zn	0,03	0.0075	0.33
Suspenderade ämnen, SS	25	-	-
Oljeindex, (olja)	1**	-	-
Benzo(a)pyren, (BaP)	0,00027***	0.000055	

Inga alifater, aromater eller BTEX har uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns och understiger därmed SPBI:s/Drivkraft Sveriges riktvärden, Tabell 4. PAH:er har däremot uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns men under tillämpbara riktvärden miljörisker ytvatten resp. ångor i byggnader. PAH-H överskrider riktvärde för dricksvatten, något som dock inte bedöms vara aktuellt på fastigheten med tanke på att fastigheten är ansluten till det kommunala VA-nätet.

Tabell 4. Analysresultat grundvatten i jämförelse med SPBI:s/drivkraft Sveriges riktvärden.

Riktvärden SPI-RV	Dricksvatten	Ångor i byggnader	Bevattning	Miljörisker		RA-24ML04
				Ytvatten	Våtmarker	
<i>Utspädningsfaktor</i>	<i>1</i> <i>mg/l</i>	<i>1/5000</i> <i>mg/l</i>	<i>1</i> <i>mg/l</i>	<i>1/100</i> <i>mg/l</i>	<i>1/10</i> <i>mg/l</i>	
Bensen	0,0005	0,05	0,4	0,5	1	< 0.00050
Toluen	0,04	7	0,6	0,5	2	< 0.0010
Etylbensen	0,03	6	0,4	0,5	0,7	< 0.0010
Xylen	0,25	3	4	0,5	1	< 0.0010
Alifater >C5-C8	0,1	3	1,5	0,3	1,5	< 0.020
Alifater >C8-C10	0,1	0,1	1,5	0,15	1	< 0.020
Alifater >C10-C12	0,1	0,025	1,2	0,3	1	< 0.020
Alifater >C12-C16	0,1	-	1	3	1	< 0.020
Alifater >C16-C35	0,1	-	1	3	1	< 0.050
Aromater >C8-C10	0,07	0,8	1	0,5	0,15	< 0.0020
Aromater >C10-C16	0,01	10	0,1	0,12	0,015	< 0.0010
Aromater >C16-C35	0,002	25	0,07	0,005	0,015	< 0.0010
MTBE	0,02	20	0,2	5	15	-
Oljetypning	-	-	-	-	-	-
PAH L	0,01	2	0,08	0,12	0,04	0.000069
PAH M	0,002	0,01	0,01	0,005	0,015	0.00026
PAH H	0,00005	0,3	0,006	0,0005	0,003	0.00044

PFAS har uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns men understiger samtliga riktvärden.

Tabell 5. Analysresultat avseende PFAS.

*Avser summan av PFAS4 (PFOS, PFOA, PFNA och PFHxS)

** Avser de dricksvattenförekomster som har identifierats i enlighet med 3 kap. 2§

vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Värdet får inte överskridas i vattenförekomsten i den punkt som är representativ för råvattenintag.

***Gränsvärde avser dricksvatten. Baseras på EFSA:s riktvärde från 2020

****Under konsekvensanalys.

*****Summa av PFBS, PFHxS, PFOS, PFPeA, PFHxA, PFHpA och PFOA

Ämne	Enhet	Göteborgs stad utsläpp till dagvatten R2020:13	HVMFS 2019:25**	SLV PFAS LIVSFS 2022:12***	Prel. Riktvärden PFOS (SGI 2015)	RA-24ML04
Datum						2024-06-28
PFOS (Perfluoroktansulfonsyra)	ng/l	-	-	-	45	2.8
PFAS7*****	ng/l	-	-	-	45	9.5
PFAS4*	ng/l	-	-	4	-	3.9
PFAS21	ng/l	-	-	100	-	16
PFAS 11	ng/l	90	90	-	-	16

Samtliga analyserade klorerade alifater understiger laboratoriets rapporteringsgräns, Tabell 5. Noteras bör dock att för enskilda parametrar överstiger laboratoriets rapporteringsgräns det Nederländska target value som är mycket lågt satta, men inte intervention value, se Tabell 6.

Tabell 6. Analysresultat grundvatten avseende klorerade alifater i jämförelse med nederländska riktvärden.

Ämne	Enhet	Nederländska, target value (målvärde/ingen påverkan) VROM	Nederländska, intervention value (kraftig påverkan) VROM	RA-24ML04
Klorerade alif + nedbr.prod.				
diklormetan	µg/l	0,01	1000	< 0.10
1,1-diklorethan	µg/l	7	900	< 0.10
1,2-diklorethan	µg/l	7	400	< 0.10
trans-1,2-dikloreten	µg/l	0,01*	20*	< 0.10
cis-1,2-dikloreten	µg/l			< 0.10
triklormetan (kloroform)	µg/l	6	400	< 0.10
tetraklormetan	µg/l	0,01	10	< 0.10
1,1,1-triklorethan	µg/l	0,01	300	< 0.10
1,1,2-triklorethan	µg/l	0,01	130	< 0.10
trikloreten	µg/l	24	500	< 0.10
tetrakloreten	µg/l	0,01	40	< 0.10
vinylklorid	µg/l	0,01	5	< 0.10
1,1-Dikloreten	µg/l	0,01	10	< 0.10

7 Sammanfattning och slutsats

Utförd översiktlig miljöteknisk markundersökning visar sammantaget att det förekommer något förhöjda halter av markföroreningar inom del av fastigheten, men i större delen av fastigheten har inga föroreningshalter över vare sig KM eller MRR påvisats. Arsenik överstigande Naturvårdsverkets riktvärden för KM har uppmätts i jord i provpunkt RA-24MS01 i den norra delen av fastigheten, se Bilaga 1. Även kadmium har uppmätts över MRR men under KM i denna provpunkt. Metaller i samtliga övriga analyserade prov understiger riktvärden. Spår av PAH:er har uppmätts men understiger riktvärden i en provpunkt, men i övriga prov har inga PAH:er, alifater eller aromater uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns.

Resultat på utförda grundvattenanalyser visar att metallföroreningar till stor del är partikelbundna då högre halter har uppmätts i uppsluten analys än filtrerad analys och är därmed inte lösta i vattnet. Detta begränsar generellt även spridning med grundvatten. I urban miljö noteras ofta halter motsvarande klass 1–4 (ibland 1–5) och relaterat till nu påvisade halter är det endast i uppsluten analys där högre halter har uppmätts. Inga halter av PAH, alifater eller aromater har påvisats över riktvärde med undantag av PAH-H som överskrider riktvärdet för dricksvatten. Detta riktvärde bedöms dock inte vara tillämpligt i aktuellt fall då något dricksvattenuttag inte sker. Inga klorerade alifater har heller uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns. Halter av PFAS har uppmätts över laboratoriets rapporteringsgräns men understiger samtliga riktvärden.

Metaller påvisas naturligt i jord, berg och grundvatten, vilket innebär att halter påvisas i analys oavsett om mänsklig påverkan har skett eller inte. Förhöjda halter av enstaka metaller och PAH noteras ofta i ytliga jordar i urban miljö på grund av atmosfäriskt nedfall, biltrafik mm. Källa till föroreningarna området kan variera men härrör troligen främst från fyllnadsmassor som genom åren har tillförts områdena.

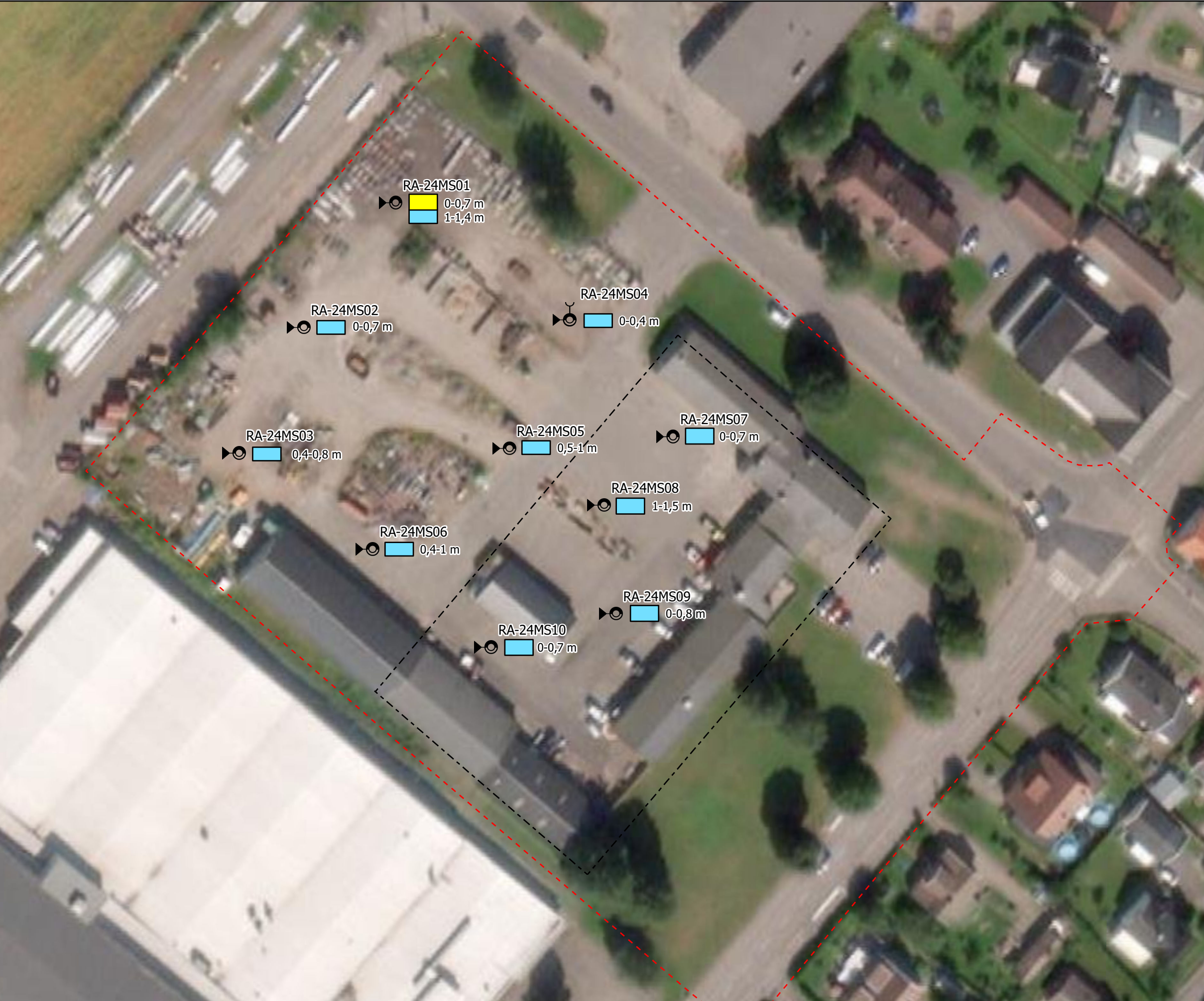
Sammantaget bedöms spridningsförutsättningarna av föroreningar från fastigheten som låg utifrån uppmätta halter i grundvatten och jord liksom den noterade underliggande leran i området. Då nu genomförd markundersökning har varit av översiktlig karaktär kan det krävas kompletterande provtagning och miljökontroll i senare skede i samband med eventuella entreprenader för att därmed utgöra ytterligare underlag för masshantering och avgränsning. Detta då förhöjda halter i jord har noterats i del av fastigheten samt att provtagning direkt invid eller under de befintliga byggnaderna eller cisternerna heller inte varit möjligt att utföra då verksamheten är i drift. Krav på hantering av eventuella överskottsmassor etc. finns därmed om schaktning, byggnation etc. avses utföras. Inför eventuella schaktarbeten ska även tillsynsmyndigheten kontaktas för information och samråd liksom anmälan om avhjälpandeåtgärder.

Utifrån dagens nyttjande av fastigheten (lager/kontor) och planerad liknande nyttjande och byggnation bedöms några aktiva saneringsåtgärder etc. inte krävas utifrån nu erhållna resultat. Inga människor vistas permanent i området och så länge inga schaktarbeten etc. sker förväntas exponeringen för människor även vara liten. Vid eventuella schaktarbeten och om länshållningsbehov uppkommer, ska det även noteras att någon form av länsvattenhantering/rening kan krävas utifrån nu erhållna resultat. Om annan bebyggelse avses uppföras i framtiden, såsom bostäder, förskola etc. kan dock vissa riskreducerande åtgärder behöva vidtas för att minimera exponering.

Denna rapport avser att omfatta skriftlig underrättelse/upplysning om påträffad förorening enligt miljöbalken 10 kap. 11§. Till följd av detta ska denna rapport delges tillsynsmyndigheten i Tidaholms kommun. Inför eventuella framtida markarbeten ska även anmälan om avhjälpandeåtgärder upprättas och godkännas innan arbetena påbörjas i de delar där föroreningar har påvisats. Som ovan nämnts kan det även krävas ytterligare undersökning/miljökontroll i samband med eventuell exploatering/entreprenad då delar av området i dagsläget inte varit möjligt att undersöka (upplag av material mm) liksom för avgränsning och klassificering av eventuella överskottsmassor som uppkommer i samband med åtgärderna.

Bilaga 1

Översiktsritning, provpunkter

Legend

- Provtagningspunkt, jord och grundvatten
- Provtagningspunkt, jord
- Planområde
- Planerad byggnation

- Halter <MRR
- Halter >MRR, <KM
- Halter >KM, <MKM
- Halter >MKM, <FA
- Halter >FA

Jönköping

Lake Vättern

E20

26

Deka Enviro AB
Mässans gata 10
412 51 Göteborg
dekaenviro.se

Ritad av Astrid Schleeh	Datum 2024-08-13
Granskad av Tobias Kahnberg	Datum 2024-08-13

Provtagningsplan
Ramstorp 4:1
Tidaholm

Skala 1:600 (A3)	Projekt.nr 24-067
---------------------	----------------------

Bilaga 1.2

GPS koordinater

ID	X	Y	Z
RA-24MS01	6449599.082	438182.135	144.839
RA-24MS02	6449573.969	438163.613	144.639
RA-24MS03	6449548.675	438150.551	144.488
RA-24MS04	6449576.542	438217.205	144.950
RA-24MS05	6449549.609	438205.096	144.849
RA-24MS06	6449529.326	438177.494	143.961
RA-24MS07	6449551.980	438238.008	144.967
RA-24MS08	6449538.175	438224.151	144.845
RA-24MS09	6449516.304	438226.512	144.438
RA-24MS10	6449509.511	438201.386	144.081

Bilaga 2

Fältprotokoll

Projekt:	Tidaholm Ramstorp	Laboratorium för analys:	Eurofins Sverige AB			
Projektnummer:	24-067	Entreprenör:	Mälardalen Geo AB			
Uppdragsledare	Tobias Kahnberg	Väderlek:	Sol, 27°C			
Provtagare:	Astrid Schlee	PID (modell/ID-nr)	MiniRae Lite 108			
Datum:	2024-06-26	Kalibreringsgas:	100 PPM Isobutylene			
Syfte:	Miljöteknisk undersökning	Antal jordprover:	58			
Provtagningslokal:	Ramstorp 4:1	Antal vattenprover:	1			
Provmärkning	Djup (m.u.my)	Jordart*	VOC** (ppm)	Obs. GV-yta (m u my)	Notering (lukt, färg, inslag av mtrl, fotonr. mm)	Lab. analys (analyspaket)
RA-24MS01	0-0,7	Fgrsa	0,8		Kol	X
	0,7-1	Sa	0			
	1-1,4	Sa	0		Fuktigt/vatten 1-2,5	X
	1,4-2	let/si	0			
	2-2,5	let/si	0			
	2,5-3	Let	0			
RA-24MS02	0-0,7	Fsa	0			X
	0,7-1	let/si	0			
	1-1,5	let/si	0	~1,2		
	1,5-2	Let	0			
RA-24MS03	0-0,4	Fsa	0			
	0,4-0,8	Fsa	0			X
	0,8-1,5	Let	0			
	1,5-2	Let	0			
	2-2,5	Let	0			
	2,5-3	Le	0			
RA-24MS04	0-0,4	Fgrsa	1			X
	0,4-1	Fsa	0			
	1-1,5	Let/sa	0	~1,4	Sandlager med vatten	
	1,5-2	Let	0			
	2-2,5	Let	0			
	2,5-3	Let	0			
	3-3,5	Let	0			
	3,5-4	Let	0		GV-rör	
RA-24MS05	0-0,5	Fgrsa	0			
	0,5-1	Let	0			X
	1-1,5	Let	0			
	1,5-2	Samn	0			
	2-2,5	Samn	0		Borrstopp	
RA-24MS06	0-0,4	Fgrsa	0			
	0,4-1	Let/sa	0			X
	1-1,5	Let	0			
	1,5-2	Let	0		naturligt ca 1,9	
	2-2,5	Le	0			
	2,5-3	Le	0			
RA-24MS07	0-0,7	Fgrsa	0			X
	0,7-1	Let/si	0			
	1-1,5	Let	0			
	1,5-2	Let	0			
	2-2,5	Let	0			
	2,5-3	Let	0			

***Jordarter enl SGF:s beteckningssystem**

St = sten Si = silt Bl = block F = fyllnadsmassor
Gr = grus Le = lera B = berg Sa = sand
Mn = morän Let= torrskorpelera Mu = mull T=torv

****VOC: (Volatile Organic Compounds), PID-instrument.**

DEKA ENVIRO AB
SMARTA MILJÖTJÄNSTER - FÖR KUNDEN OCH MILJÖN

***Jordarter enl SGF:s beteckningssystem**
 St = sten Si = silt Bl = block F = fyllnadsmassor
 Gr = grus Le = lera B = berg Sa = sand
 Mn = morän Let= torrskorpelera Mu = mull T=torv

****VOC: (Volatile Organic Compounds), PID-instrument.**

Bilaga 3

Jämförelsetabell, riktvärden

Provpunkt (m.u.my.)	NV MÄRR (mg/kg Ts)	NV KM (mg/kg Ts)	NV MKM (mg/kg Ts)	FA (mg/kg Ts)	RA-24MS01 0-0,7	RA-24MS01 1-1,4	RA-24MS02 0-0,7	RA-24MS03 0,4-0,8	RA-24MS04 0-0,4	RA-24MS05 0,5-1	RA-24MS06 0,4-1	RA-24MS07 0-0,7	RA-24MS08 1-1,5	RA-24MS09 0-0,8	RA-24MS10 0-0,7
Provtagningsdatum	-	-	-	-	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26	2024-06-26
Torrsubstans, ts (%)	-	-	-	-	92.9	82.9	81.6	82.7	93.6	81.6	74.0	94.9	84.4	88.1	93.2
Petroleumämnen															
Bensen	-	0,012	0,04	1000	< 0.0035	-	-	< 0.0035	< 0.0035	< 0.0035	< 0.0035	< 0.0035	< 0.0035	-	-
Toluen	-	10	40	1000	< 0.10	-	-	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	-	-
Etylbensen	-	10	50	1000	< 0.10	-	-	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	-	-
M/P/O-Xylen	-	10	50	1000	< 0.10	-	-	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	< 0.10	-	-
Alifater >C5-C8	-	25	150	700	< 5.0	-	-	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	-	-
Alifater >C8-C10	-	25	120	700	< 3.0	-	-	< 3.0	< 3.0	< 3.0	< 3.0	< 3.0	< 3.0	-	-
Alifater >C10-C12	-	100	500	1000	< 5.0	-	-	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	-	-
Alifater >C12-C16	-	100	500	10000	< 5.0	-	-	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0	-	-
Alifater >C5-C16	-	100	500	-	< 9.0	-	-	< 9.0	< 9.0	< 9.0	< 9.0	< 9.0	< 9.0	-	-
Alifater >C16-C35	-	100	1000	10000	< 10	-	-	< 10	< 10	< 10	< 10	< 10	< 10	-	-
Aromater >C8-C10	-	10	50	1000	< 4.0	-	-	< 4.0	< 4.0	< 4.0	< 4.0	< 4.0	< 4.0	-	-
Aromater >C10-C16	-	3	15	1000	< 0.90	-	-	< 0.90	< 0.90	< 0.90	< 0.90	< 0.90	< 0.90	-	-
Aromater >C16-C35	-	10	30	1000	< 0.50	-	-	< 0.50	< 0.50	< 0.50	< 0.50	< 0.50	< 0.50	-	-
PAH-L	0,6	3	15	1000	< 0.045	-	< 0.045	< 0.045	< 0.045	< 0.045	< 0.045	< 0.045	< 0.045	< 0.045	< 0.045
PAH-M	2	3,5	20	1000	< 0.075	-	< 0.075	< 0.075	< 0.075	< 0.075	< 0.075	< 0.075	< 0.075	0.17	< 0.075
PAH-H	0,5	1	10	50	< 0.11	-	< 0.11	< 0.11	< 0.11	< 0.11	< 0.11	< 0.11	< 0.11	0.16	< 0.11
Metaller															
Arsenik	10	10	25	1000	13	2.4	< 2.3	< 2.2	< 2.0	2.6	2.5	< 1.9	< 2.2	2.9	2.0
Barium	-	200	300	50000	28	17	22	12	32	100	120	39	71	44	38
Bly	20	50	180	2500	5.6	1.9	1.8	1.9	3.5	8.6	9.6	3.5	7.0	6.1	4.0
Kadmium	0,2	0,8	12	1000	0.43	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20
Kobolt	-	15	35	1000	6.9	1.9	2.2	1.8	3.3	6.2	4.8	2.4	4.9	3.2	2.8
Koppar	40	80	200	2500	16	3.3	2.5	2.6	6.6	6.4	6.0	4.4	6.5	6.4	5.0
Krom	40	80	150	10000	6.8	3.5	2.7	7.4	6.7	19	14	4.5	8.0	5.4	4.2
Kvicksilver	0,1	0,25	2,5	50	0.018	< 0.011	< 0.012	< 0.011	< 0.010	< 0.012	< 0.013	< 0.010	< 0.011	0.013	< 0.010
Nickel	35	40	120	1000	17	3.9	3.3	3.7	5.1	9.4	12	3.1	5.8	4.1	3.1
Vanadin	-	100	200	10000	20	6.2	5.1	9.8	9.1	25	23	7.5	16	9.5	7.6
Zink	120	250	500	2500	33	9.7	13	8.0	37	39	33	21	32	24	24
Övrigt															
PCB7	-	0.008	0,2	10**	< 0.0053	-	-	< 0.0053	-	< 0.0053	< 0.0053	-	< 0.0053	-	< 0.0053

** Baseras på antagandet att PCB7 utgör 20% av det totala innehållet av PCB där FA gränsen för PCB tot är 50 mg/kg TS

Bilaga 4

Analysprotokoll laboratorium

DeKa Enviro AB
 Astrid Schleeh
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-146829-01
EUSELI2-01310324

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-06281188	Ankomsttemp °C Kem	15		
Provbeskrivning:		Provtagningsdatum**	2024-06-28		
Matris:	Grundvatten	Provtagare**	Astrid Schleeh		
Provet ankom:	2024-06-28				
Utskriftsdatum:	2024-07-16				
Analyserna påbörjades:	2024-06-28				
Provmärkning:	RA-24ML014				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Bensen	< 0.00050	mg/l	30%	Intern metod	b)
Toluen	< 0.0010	mg/l	35%	Intern metod	b)
Etylbensen	< 0.0010	mg/l	30%	Intern metod	b)
M/P/O-Xylen	< 0.0010	mg/l	35%	Intern metod	b)
Summa TEX	< 0.0020	mg/l		Beräknad från analyserad halt	b)
Alifater >C5-C8	< 0.020	mg/l	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C8-C10	< 0.020	mg/l	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C10-C12	< 0.020	mg/l	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C5-C12	< 0.020	mg/l		SPI 2011	b)
Alifater >C12-C16	< 0.020	mg/l	30%	SPI 2011	b)
Alifater >C16-C35	0.067	mg/l	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C12-C35	0.067	mg/l		SPI 2011	b)
Aromater >C8-C10	< 0.010	mg/l	40%	SPI 2011	b)
Aromater >C10-C16	< 2.0	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C16-C35 summa	< 1.0	µg/l		SIS TK 535N 012 mod.	b)
Metylkrysener/benzo(a)antracener	< 1.0	µg/l	35%	SIS TK 535N 012 mod.	b)
Metylpyren/fluorantener	< 1.0	µg/l	35%	SIS TK 535N 012 mod.	b)
Oljetyp < C10	Utgår				b)*

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 5

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp > C10	Motorolja. ospec				b)*
Bens(a)antracen	0.029	µg/l	35%	SPI 2011	b)
Krysen	0.040	µg/l	35%	SPI 2011	b)
Benso(b,k)fluoranten	0.14	µg/l	35%	SPI 2011	b)
Benso(a)pyren	0.055	µg/l	40%	SPI 2011	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	0.076	µg/l	45%	SPI 2011	b)
Dibens(a,h)antracen	< 0.020	µg/l	40%	SPI 2011	b)
Naftalen	0.033	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Acenaftylen	0.026	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Acenaften	< 0.020	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Fluoren	< 0.020	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Fenantren	0.050	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Antracen	0.037	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Fluoranten	0.078	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Pyren	0.088	µg/l	30%	SPI 2011	b)
Benso(g,h,i)perylene	0.091	µg/l	45%	SPI 2011	b)
Summa cancerogena PAH	0.35	µg/l		SPI 2011	b)
Summa övriga PAH	0.42	µg/l		SPI 2011	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	0.069	µg/l		SPI 2011	b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	0.26	µg/l		SPI 2011	b)
Summa PAH med hög molekylvikt	0.44	µg/l		SPI 2011	b)
Diklormetan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
Triklormetan	< 0.10	µg/l	30%	Intern metod	b)
Tetraklormetan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
Trikloretan	< 0.10	µg/l	35%	Intern metod	b)
Tetrakloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
1,1-Dikloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
1,2-Dikloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
1,1,1-Trikloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
1,1,2-Trikloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
cis-1,2-Dikloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
trans-1,2-Dikloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
1,1-Dikloretan	< 0.10	µg/l	40%	Intern metod	b)
Vinylklorid	< 0.10	µg/l	25%	Intern metod	b)
Arsenik As (filtrerat)	0.0012	mg/l	20%	EN ISO 17294-2:2016.	b)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 5

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi varnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

EUSELI2-01310324

Arsenik As (uppslutet)	0.0076	mg/l	30%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Barium Ba (filtrerat)	0.0099	mg/l	25%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Barium Ba (uppslutet)	0.27	mg/l	25%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Bly Pb (filtrerat)	0.000026	mg/l	20%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Bly Pb (uppslutet)	0.025	mg/l	20%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Kadmium Cd (filtrerat)	0.0000073	mg/l	20%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Kadmium Cd (uppslutet)	0.00029	mg/l	25%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Kobolt Co (filtrerat)	0.00071	mg/l	20%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Kobolt Co (uppslutet)	0.024	mg/l	25%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Koppar Cu (filtrerat)	0.0030	mg/l	25%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Koppar Cu (uppslutet)	0.081	mg/l	25%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Krom Cr (filtrerat)	0.00014	mg/l	20%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Krom Cr (uppslutet)	0.033	mg/l	25%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Kvicksilver, Hg (filtrerat)	< 0.0050	µg/l	25%	SS-EN ISO 17852:2008 mod	b)
Kvicksilver, Hg (uppslutet)	< 0.0050	µg/l	25%	SS-EN ISO 17852:2008 mod	b)
Nickel Ni (filtrerat)	0.0017	mg/l	20%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Nickel Ni (uppslutet)	0.042	mg/l	25%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Vanadin V (filtrerat)	0.0014	mg/l	20%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Vanadin V (uppslutet)	0.086	mg/l	20%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
Zink Zn (filtrerat)	0.0075	mg/l	25%	EN ISO 17294-2:2016.	b)
Zink Zn (uppslutet)	0.33	mg/l	25%	SS-EN ISO 15587-2:2002/SS-EN ISO 17294-2:2016	b)
PFBA (Perfluorbutansyra)	7.2	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 3 av 5

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

PFPeA (Perfluorpentansyra)	2.1	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFHxA (Perfluorhexansyra)	1.9	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFHpA (Perfluorheptansyra)	1.3	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFOA (Perfluoroktansyra)	1.1	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFNA (Perfluorononansyra)	<0.30	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFDA (Perfluordekansyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFUdA (Perfluorundekansyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFDoA (Perfluordodekansyra)	<0.30	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFTeDA (Perfluortetradekansyra)	<1.0	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFHxDA (Perfluorhexadekansyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
HPFHpA (7H-Perfluorheptansyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
P37DMOA (Perfluor-3,7-dimetyloktansyra)	<2.0	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFBS (Perfluorbutansulfonsyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFHxS (Perfluorhexansulfonsyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFHpS (Perfluorheptansulfonsyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFOS (Perfluoroktansulfonsyra)	2.8	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFDS (Perfluordekansulfonsyra)	<0.30	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
4:2 FTS (Fluortelomer sulfonat)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
6:2 FTS (Fluortelomer sulfonat)	<0.30	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
8:2 FTS (Fluortelomer sulfonat)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFOSA (Perfluoroktansulfonamid)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 4 av 5

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

PFTTrDA (Perfluorotridekansyra)	<1.0	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFDoS (Perfluordodekansulfonat)	<1.0	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFNS (Perfluoronansulfonat)	<0.30	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFPeS (Perfluorpentansulfonat)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFTTrDS (Perfluorotridekansulfonsyra)	<0.30	ng/l	31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
PFUnDS (Perfluorundekansulfonsyra)	<0.30	ng/l	± 31%	DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
Summa PFAS4 (EU EFSA)	3.9	ng/l		DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
Summa PFAS SLV 11	16	ng/l		DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
Summa PFAS	16	ng/l		DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)*
Summa PFAS20 ((EU) 2020/2184)	16	ng/l		DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
Summa PFAS21 (LIVSFS 2022:12)	16	ng/l		DIN38407-42, UNEP Chemicals Branch 2015 mod.	a)
Kommentar/bedömning från Eurofins Food & Feed Testing Sweden (Lidköping): Provet har dekanterats p.g.a. mycket partiklar i provet. Höjd rapporteringsgräns för PAH pga liten provmängd. Höjd rapporteringsgräns för alifater och aromater pga liten provmängd.					

Utförande laboratorium/underleverantör:

- a) Eurofins Food & Feed Testing Sweden (Lidköping), SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1977
 b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Alina Wählberg, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 5 av 5

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137708-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020239	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-01				
Utskriftsdatum:	2024-07-04				
Analyserna påbörjades:	2024-07-01				
Provmärkning:	RA-24MS01 0-0,7				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	92.9	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	a)
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Metylkysener/Metylbens(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	a)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	a)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				a)*
Oljetyp > C10	Utgår				a)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
PCB 28	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 52	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 101	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

PCB 118	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 153	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 138	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 180	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Summa PCB7	< 0.0053	mg/kg Ts		SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Arsenik As	13	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	28	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	5.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	0.43	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	6.9	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	16	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	6.8	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvikksilver Hg	0.018	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	17	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	33	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-143807-01
EUSELI2-01314358

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07090308	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-08				
Utskriftsdatum:	2024-07-11				
Analyserna påbörjades:	2024-07-08				
Provmärkning:	RA-24MS01 1-1,4				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	82.9	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Arsenik As	2.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	17	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	1.9	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	1.9	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	3.3	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	3.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kviksilver Hg	< 0.011	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	3.9	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	6.2	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 2

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Zink Zn	9.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
---------	-----	----------	-----	--	----

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt validerad och signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 2 av 2

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137711-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020241	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-01				
Utskriftsdatum:	2024-07-04				
Analyserna påbörjades:	2024-07-01				
Provmärkning:	RA-24MS02 0-0,7				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	81.6	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylen	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Arsenik As	< 2.3	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	22	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	1.8	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	2.2	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	2.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	2.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kviksilver Hg	< 0.012	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	3.3	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	5.1	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	13	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137712-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020242	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-01				
Utskriftsdatum:	2024-07-04				
Analyserna påbörjades:	2024-07-01				
Provmärkning:	RA-24MS03 0,4-0,8				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	82.7	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	a)
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Metylkysener/Metylbens(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	a)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	a)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				a)*
Oljetyp > C10	Utgår				a)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
PCB 28	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 52	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 101	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

PCB 118	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 153	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 138	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 180	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Summa PCB7	< 0.0053	mg/kg Ts		SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Arsenik As	< 2.2	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	12	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	1.9	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	1.8	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	2.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	7.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvicksilver Hg	< 0.011	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	3.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	9.8	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	8.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisat halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisat halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137713-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020243	Provtagningsdatum**	2024-06-26
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee
Matris:	Jord		
Provet ankom:	2024-07-01		
Utskriftsdatum:	2024-07-04		
Analyserna påbörjades:	2024-07-01		
Provmärkning:	RA-24MS04 0-0,4		
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp		

Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	93.6	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	a)
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Metylkysener/Metylbens(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	a)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	a)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				a)*
Oljetyp > C10	Utgår				a)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Arsenik As	< 2.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	32	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	3.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	3.3	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	6.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	6.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvicksilver Hg	< 0.010	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	5.1	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	9.1	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	37	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137714-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020244	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-01				
Utskriftsdatum:	2024-07-04				
Analyserna påbörjades:	2024-07-01				
Provmärkning:	RA-24MS05 0,5-1				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	81.6	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	a)
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Metylkysener/Metylbens(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	a)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	a)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				a)*
Oljetyp > C10	Utgår				a)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
PCB 28	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 52	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 101	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

PCB 118	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 153	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 138	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 180	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Summa PCB7	< 0.0053	mg/kg Ts		SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Arsenik As	2.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	100	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	8.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	6.2	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	6.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	19	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvicksilver Hg	< 0.012	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	9.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	25	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	39	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisat halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisat halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137715-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020245	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-01				
Utskriftsdatum:	2024-07-04				
Analyserna påbörjades:	2024-07-01				
Provmärkning:	RA-24MS06 0,4-1				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	74.0	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	a)
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Metylkysener/Metylbens(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	a)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	a)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				a)*
Oljetyp > C10	Utgår				a)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
PCB 28	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 52	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 101	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

PCB 118	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 153	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 138	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 180	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Summa PCB7	< 0.0053	mg/kg Ts		SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Arsenik As	2.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	120	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	9.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	4.8	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	6.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	14	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvicksilver Hg	< 0.013	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	12	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	23	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	33	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisat halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisat halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137716-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020246	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-01				
Utskriftsdatum:	2024-07-04				
Analyserna påbörjades:	2024-07-01				
Provmärkning:	RA-24MS07 0-0,7				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	94.9	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	a)
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Metylkysener/Metylbens(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	a)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	a)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				a)*
Oljetyp > C10	Utgår				a)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Arsenik As	< 1.9	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	39	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	3.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	2.4	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	4.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	4.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvicksilver Hg	< 0.010	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	3.1	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	7.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	21	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schleeh
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137717-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020247	Provtagningsdatum**	2024-06-26		
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schleeh		
Matris:	Jord				
Provet ankom:	2024-07-01				
Utskriftsdatum:	2024-07-04				
Analyserna påbörjades:	2024-07-01				
Provmärkning:	RA-24MS08 1-1,5				
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	84.4	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	a)
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	a)
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	a)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	a)
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	a)
Metylkysener/Metylbenso(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	a)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	a)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				a)*
Oljetyp > C10	Utgår				a)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
PCB 28	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 52	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 101	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

PCB 118	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 153	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 138	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 180	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Summa PCB7	< 0.0053	mg/kg Ts		SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Arsenik As	< 2.2	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	71	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	7.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	4.9	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	6.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	8.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvicksilver Hg	< 0.011	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	5.8	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	16	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	32	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisat halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisat halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137718-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020248	Provtagningsdatum**	2024-06-26
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee
Matris:	Jord		
Provet ankom:	2024-07-01		
Utskriftsdatum:	2024-07-04		
Analyserna påbörjades:	2024-07-01		
Provmärkning:	RA-24MS09 0-0,8		
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp		

Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	88.1	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	0.056	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	0.066	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	0.060	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Summa PAH med medelhög molekylvikt	0.17	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	0.16	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	0.13	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	0.25	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	0.38	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Arsenik As	2.9	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	44	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	6.1	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	3.2	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	6.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Krom Cr	5.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kviksilver Hg	0.013	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	4.1	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	9.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	24	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

DeKa Enviro AB
 Astrid Schlee
 Hedvig Möllers gata 12
 223 55 LUND

AR-24-SL-137719-01
EUSELI2-01311101

Kundnummer: SL7649219

 Uppdragsmärkn.
 24-067

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020251	Provtagningsdatum**	2024-06-26
Provbeskrivning:		Provtagare**	Astrid Schlee
Matris:	Jord		
Provet ankom:	2024-07-01		
Utskriftsdatum:	2024-07-04		
Analyserna påbörjades:	2024-07-01		
Provmärkning:	RA-24MS10 0-0,7		
Provtagningsplats:	Tidaholm Ramstorp		

Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	93.2	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

EUSELI2-01311101

Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)
1-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
2-Metylnaftalen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenzo(b,d)furan	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Karbazol	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
PCB 28	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 52	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 101	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 118	< 0.0015	mg/kg Ts	40%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 153	< 0.0015	mg/kg Ts	45%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 138	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
PCB 180	< 0.0015	mg/kg Ts	50%	SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Summa PCB7	< 0.0053	mg/kg Ts		SS-EN 16167:2018+AC:2019 mod.	a)
Arsenik As	2.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Barium Ba	38	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Bly Pb	4.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kobolt Co	2.8	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Koppar Cu	5.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Krom Cr	4.2	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Kvicksilver Hg	< 0.010	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	a)
Nickel Ni	3.1	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Vanadin V	7.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)
Zink Zn	24	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	a)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Miljöinventering inför rivning av kommunförråd, Tidaholms kommun

Inventering av farligt avfall enligt SFS 2020:614 samt avfall som klassas som specialavfall

För:

Tidaholms kommun
Att: Peter Eriksson
522 83 Tidaholm

Uppdragsnummer: 24-138
Habo, 2024-09-24

Handläggare
Rasmus Anehagen
Forma mark- och bygg

Uppdragsledare
Hanna Hartmann
Enviro Miljöteknik

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Administrativa uppgifter.....	3
2. Sammanfattning av påträffat avfall	3
3. Bakgrund och syfte	4
4. Byggnadens konstruktion	4
5. Genomförande och avgränsningar	6
6. Resultat.....	6
6.1 Asbest.....	6
6.2 Betongprover.....	8
6.3 Förekomst, mängd och hantering av farligt avfall	9
7. Övrigt avfall	12
8. Produkter för återanvändning	13
9. Lagkrav vid rivning och sanering	13

Bilagor:

1. Ritningar med provtagningspunkter
2. Analysprotokoll

1.Administrativa uppgifter

Beställare

Tidaholms kommun
522 83 Tidaholm
Kontaktperson: Peter Eriksson

Miljökonsult

Hanna Hartmann, Enviro Miljöteknik, 0706-93 00 56

Ordförklaring

Farligt avfall är det avfall som klassas som farligt avfall enligt Avfallsförordningen (2001: 1063).

Specialavfall är material innehållande miljö- och hälsostörande ämnen som skall särbehandlas, men som inte klassas som farligt avfall. Specialavfall kan till exempel vara material som måste särbehandlas vid sluthantering eller där särskild skyddsutrustning för personal krävs.

Övrigt avfall är det material som uppstår vid rivningsverksamheten och som inte klassas som farligt- eller specialavfall.

2.Sammanfattning av påträffat avfall

Följande särskilt farligt avfall samt specialavfall påträffades under inventeringen:

- Asbest i rörböjar
- Eternit på tak
- CFC i dörr
- Betong med halter av krom VI och alifater över KM
- Elektronik, installationskabel, belysningsarmaturer mm.

Om dolt material påträffas under rivning/ombyggnation kan ytterligare provtagning bli aktuell.

3. Bakgrund och syfte

Byggnaderna som i dagsläget nyttjas som kommunförråd, kontor och verkstad står inför rivning, se **figur 1**. Byggnaden uppfördes i mitten av 1960-talet och består av ett plan med en sammanlagd golvarea på cirka 2650 m². Vissa delar är tillbyggda 1985. I en del av byggnaden finns ett källarplan. Skyddsrummet är beläget i markplan. De gula markeringarna i **figur 1** ingår i inventeringen och i rivningen.

På uppdrag av Tidaholms kommun har Enviro Miljöteknik AB och Forma Mark och Bygg AB utfört en materialinventering av hela byggnaden både in- och utvändigt. Syftet med miljöinventeringen var att identifiera farligt avfall och specialavfall som behöver tas omhand särskilt inför rivningen med hänsyn till miljö och hälsa. Då inventeringen kommer utgöra underlag för upphandling av rivningsentreprenör har den gjorts kalkylerbar så långt det varit möjligt.

Figur 1. Gul markering visar del byggnaderna som ingått i inventeringen.

4. Byggnadens konstruktion

En översiktlig beskrivning av byggnadens konstruktion finns i **tabell 1** nedan samt överskådliga bilder på byggnaden redovisas i **figur 2–7**.

Tabell 1. Översiktlig beskrivning av konstruktionen

Grundkonstruktion	Betong	Stomme	Betong, trä, stålpelare
Yttertak	Papptak, eternittak, plåttak	Fasad	Trä, plåt
Innerväggar	Gips, tegel, betong	Fönster	Isolerglas, betongglas, träfönster
Ytterväggar	Betong, isolering, papp, spånskiva	Golvbeläggning	PVC, betong
Ventilation	Mekanisk till- och frånluft, självdrag	Isolering	Mineralull

Figur 2. Carport

Figur 3. Förrådsbyggnad och maskinhall

Figur 4. Verkstad

Figur 5. Verkstad

Figur 6. Kontor och verkstad

Figur 7. Papptak.

5. Genomförande och avgränsningar

Miljöinventeringen utfördes 28 juni 2024 av Hanna Hartmann på Enviro Miljöteknik och Rasmus Anehagen på Forma Mark och Bygg AB.

Inventeringen omfattade samtliga byggnader både in- och utvändigt samt fasta installationer och utfördes genom okulärbesiktning, fotodokumentation samt med förstörande provtagning på misstänkt miljö- och hälsostörande material genom att mindre ytor bröts upp. Håltagning genom betonggolvet utfördes med hålsåg för att undersöka och analysera betongen med avseende på föroreningar.

Provtagning av utvändig mark har inte ingått i uppdraget.

Totalt uttogs nio materialprover samt tre betongprover. Materialproverna analyserades med avseende på asbest hos Pegasus lab. Betongprover analyserades hos Eurofins med avseende på metaller (inkl. sexvärt krom), alifater, aromater, BTEX och PAH. Papptaket analyserades hos Eurofins med avseende på PAH. Se ***bilaga 2*** för fullständiga analysprotokoll.

6. Resultat

6.1 Asbest

Analysresultaten visade att äldre rörböjar i källaren innehåller asbest. T-kors och raksträckor innehåller inte asbest. Varken Fönsterkitt, våtrumstapet och PVC-matta i omklädningsrum, svart fog på tak eller PVC-mattan i förrådet innehåller asbest, ***se figur 8-15***.

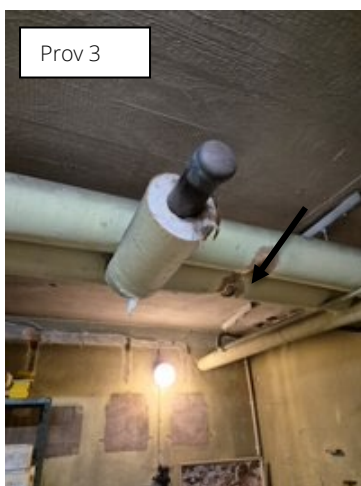
Okulärt noterades ett eternittak som sitter under plåttaket i det större kallförrådet, ***se figur 16***.

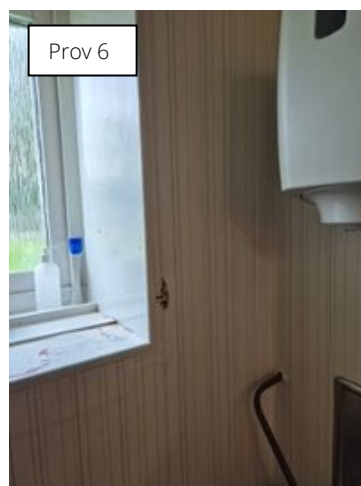
Figur 8. Fönsterkitt. Innehåller ej asbest.

Figur 9. Rörböj. Innehåller asbest.

Figur 10. Raksträckor och T-kors. Innehåller ej asbest.

Figur 11. Våtrumstapet. Innehåller ej asbest.

Figur 12. PVC-matta i omklädningsrum. Innehåller ej asbest.

Figur 13. Fönsterkitt kring betongglaset. Innehåller ej asbest.

Figur 14. PVC-matta i förråd. Innehåller ej asbest.

Figur 15. Fog och papp på tak. Innehåller ej asbest och låga halter av PAH (ej tjärpapp).

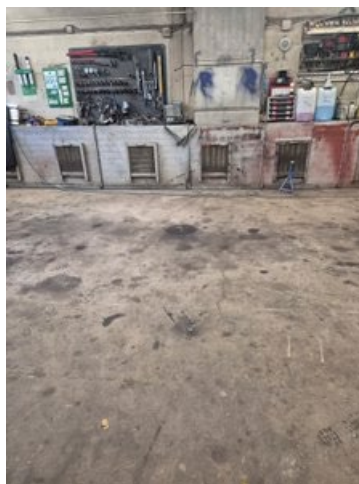
Figur 16. Eternittak.

6.2 Betongprover

Analysresultaten visade att halterna av alifater överskred riktvärdet för känslig markanvändning i oljerummet. Halterna av alifater och krom VI överskred riktvärdet för känslig markanvändning i verkstaden. I källaren påvisades inga halter över riktvärdet, se **figur 17-19**.

Figur 17. Oljerum.

Figur 18. Verkstad.

Figur 19. Källare.

6.3 Förekomst, mängd och hantering av farligt avfall

Ett flertal isolerglas påvisades, främst i kontorsdel, maskinhall, kallförråd och målningsverkstad. Isolerglasen är från 1985 och innehåller inte PCB.

I **tabell 2** nedan redovisas en sammanställning av farligt avfall som noterades under inventeringen samt hur respektive avfall skall hanteras, dess förekomst samt mängd. Farligt avfall är märkt med asterisk (*). I **figur 20-23** visas ett urval av bilder.

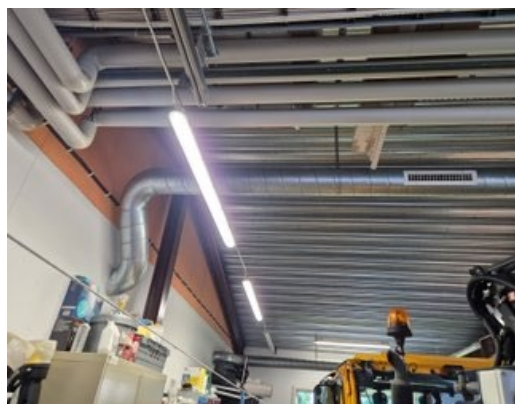
Figur 20. Blydiktade rör.

Figur 21. Termometer innehållande kvicksilver

Figur 22. Kylmedia.

Figur 23. Exempel på belysningsarmatur.

Tabell 2. Mängd, förekomst och hantering av farligt avfall som påträffades i byggnaden under inventeringen.

Farligt avfall	Förekomst	Mängd	Avfallskod	Hantering
Asbest Eternit	Tak av eternit ligger under plåten på ett av de större kallförråden.	400 m2	17 06 05*	Observera arbetsmiljökraven! Lagkrav vid hantering se AFS 2006:1. Asbestsanering. Kassering av hela produkten behandlas hela. Hårda material demonteras och paketeras hela om möjligt. Vid risk för frigörande av fibrer skall saneringsområdet ha luftsluss och undertrycksventilation. Asbestmaterial förpackas i slutna och täta behållare vilka skall vara märkta. För yrkesmässig transport av asbestavfall krävs tillstånd.
Isoleringsmaterial t.ex. kring kyl- och värmerör	Analysresultaten visar på asbest i rörböjar i källaren. Ingen asbest i raksträckor eller T-kors.	50 st	17 06 01*	Asbestsanering. Kassering av hela produkten eller utrivning

Farligt avfall	Förekomst	Mängd	Avfallskod	Hantering
CFC, HCFC, HFC	CFC påträffades två dörrar in till verkstaden och in till oljerummet. Rullportar är nyare och misstänks inte innehålla CFC.	2 st	16 02 11* (kasserad utrustning) 14 06 01*	Sorteras separat. Hanteras som lösa kollin och lämnas till godkänd förbehandlingsanläggning.
CFC, HCFC, HFC Kylanläggningar, luftkonditionerings- aggregat mm med CFC, HCFC och HFC som köldmedium	Ett aggregat innehållande kylmedia finns utanför kontoret.	1,7 kg av R410A	16 02 11* (kasserad utrustning) 14 06 01*	Köldmediet är FA. Kylsystemet töms på köldmediet och esteroljor av kylserviceföretag med certifierad personal. Tömd kylanläggning är el-avfall.
Arsenik, koppar, krom och pentaklorfenol i tryckimpregnerat virke	Tryckt virke finns i ett staket ut mot gatan mellan måleriverkstaden och kallförrådet.	36 m ²	17 02 04*	Allt tryckimpregnerat virke hanteras som FA. Sorteras i särskild behållare för transport till godkänd förbränningsanläggning.
Krom, sexvärt	Betonggolv i verkstad innehåller halter över KM	120 m ²		Personlig skyddsutrustning skall användas så det inte kommer i kontakt med hud eller andas in.
Kvicksilver	Termometrar i källare innehåller kvicksilver	2 st	16 02 13* 16 02 15* farliga komponenter som avlägsnats från kasserad utrustning	Sortera om möjligt ut de komponenter som innehåller kvicksilver och var extra försiktig med dessa. Komponenter med kvicksilver som riskerar att gå sönder demonteras och tas omhand separat. Lämnas till godkänd förbehandlingsanläggning. Jfr el-avfall nedan.
Blydiktade rör	Finns generellt i byggnaden	Ej mängdat, sitter delvis dolt i konstruktion	17 04 03	Lämnas tillsammans med rören till godkänd mottagare.
Metallisk koppar i kopparrör	Finns generellt i byggnaden	Ej mängdat	17 04 01	Sorteras som metall och ska gå till metallåtervinning. Vid rivning ska koppar hanteras separat och korrekt för att inte spridas i naturen.
Kvicksilver i ljuskällor	Lysrör och lågenergilampor innehåller kvicksilver	280 lysrör och lågenergi	20 01 21*	El-avfall. Sorteras separat och lämnas till godkänd förbehandlingsanläggning. Lysrören hanteras varsamt för att inte gå sönder. Lysrör och lågenergilampor innehåller kvicksilver.
Olja i betong	Två av betongproverna innehöll förhöjda halter (>KM) av oljekolväten. Visuellt oljeförorenade betonggolv ska hanteras som massor över KM.	150 m ²	17 01 06* alt 17 01 07	Ska transporteras till godkänd mottagningsanläggning och hanteras separat från övrig betong.
Olja	Trasor, oljefilter, fat med olja finns i verkstaden och i oljerummet. 2 oljeavskiljare finns kopplade till smörjgrop i verkstaden.	Uppskattas till 200 l	15 02 02*	
El-avfall. Produkter som omfattas av producentansvar:	- 80 belysningsarmaturer - 1 kyl/ frys - 1 TV - 2 tvättmaskiner		20 01 21* kvicksilver 20 01 23* om CFC 20 01 35* andra farliga komponenter	Innehavaren av el-avfall ska lämna det till ett insamlingssystem som en kommun, producent eller annan tillhandahåller för ändamålet. Hantera vitvaror som lösa kollin, annat placeras i burar (t.ex. småapparater) eller mindre kärl. Ljuskällor demonteras ur armaturer, i övrigt demonteras inga komponenter.

Fasta installationer och maskiner som <u>inte omfattas av producentansvar</u>: T.ex. tryckvakter, flödesmätare, reläer och kontaktorer, manometrar, el- och elektronikcentraler, motorer, apparater innehållande CFC m.m.	- 3 el-centraler - 1 varmvattenberedare - 1 expansionskärl	16 02 09* – 16 02 13*	Produkter som omfattas av producentansvar: tele/IT m.m. Vissa tolkningssvårigheter finns. Innehavaren av el-avfall ska lämna det till ett insamlingssystem som en kommun, producent eller annan tillhandahåller för ändamålet (avfallsförordningen). De produkter som omfattas av producentansvar lämnas enligt producentens anvisningar, se även www.el-kretsen.se.
El-avfall Kabel i övrigt:	Vanlig installations- och anslutningskabel	Finns generellt i alla rum	17 04 10* DEHP över 0,5% klassas som FA. Tidigare analyser av kabelplast har visat 4% innehåll av DEHP

7. Övrigt avfall

Övrigt avfall skall sorteras enligt Byggföretagens resurs- och avfallsriktlinjer vilka anger branschnormen för att arbeta med avfallshantering inom byggnation och rivning. Huvudfraktionerna för källsortering vid rivning skall som minst följa basnivån:

- Utsorterade produkter och material för återanvändning
- Farligt avfall (olika slag separeras)
- El-avfall (olika slag separeras)
- Trä
- Brännbart
- Skrot och metall (olika slag separeras)
- Gips
- Mineraliska massor (tegel, betong, kakel, klinker, puts)
- Schaktmassor
- Asfalt
- Mineralull
- Glas

Mängden avfall som deponeras ska minimeras.

8. Produkter för återanvändning

Återanvändning av rivningsavfall är viktiga steg för att minska branschens klimatavtryck. Under inventeringen noterades följande material som bedömdes vara lämpligt för återbruk:

- Köksluckor, lådfronter och handtag
- Köksbänk
- Träfönster
- Eventuella kvarlämnade möbler, exempelvis bord, stolar, hyllor
- Rullportar
- Carport

För exempelbilder, se *figur 24-25* nedan.

Figur 24. Köksluckor, lådor, handtag och köksbänk.

Figur 25. Rullportar.

9. Lagkrav vid rivning och sanering

Minst följande punkter skall beaktas av både byggherre och entreprenör inför kommande sanering- och rivnings/ombyggnadsarbeten:

- En bygg/rivningsanmälan skall lämnas in till Stadsbyggnadskontoret, även denna rivningsplan/materialinventering skall ingå i anmälan då rivningen omfattar farligt avfall.
- Rivningsentreprenören ansvarar för att beställarens krav och att gällande lagar och förordningar följs i samband med allt sanering- och rivningsarbete. Avfall skall hanteras enligt denna rivningsplan/materialinventering och eventuella anmälningar. Avvikelse från planen skall alltid stämmas av och godkännas av beställaren innan utförande.
- Allt farligt avfall skall saneras ur byggnaden innan övrig rivning startar för att minimera risken att sprida farligt avfall och för att säkra omhändertagandet, farligt avfall skall ej sorteras i samband med stomrivning. I de fall det farliga avfallet sitter i byggnadens konstruktion, saneras avfallet när det är tekniskt möjligt.

- En arbetsmiljöplan är framtagen, där risker förknippade med farligt avfall beskrivs, tillsammans med övriga risker som identifierats under projektering och entreprenad (Byggarbetsmiljösamordningen enligt Arbetsmiljölagen). Identifierade material/ämnen som redovisas i denna Rivningsplan skall lyftas in i arbetsmiljöplanen och kommuniceras till alla som berörs under entreprenaden.
- Möjligheten till återanvändning av material och produkter skall utföras innan rivning påbörjas.

2024-09-24

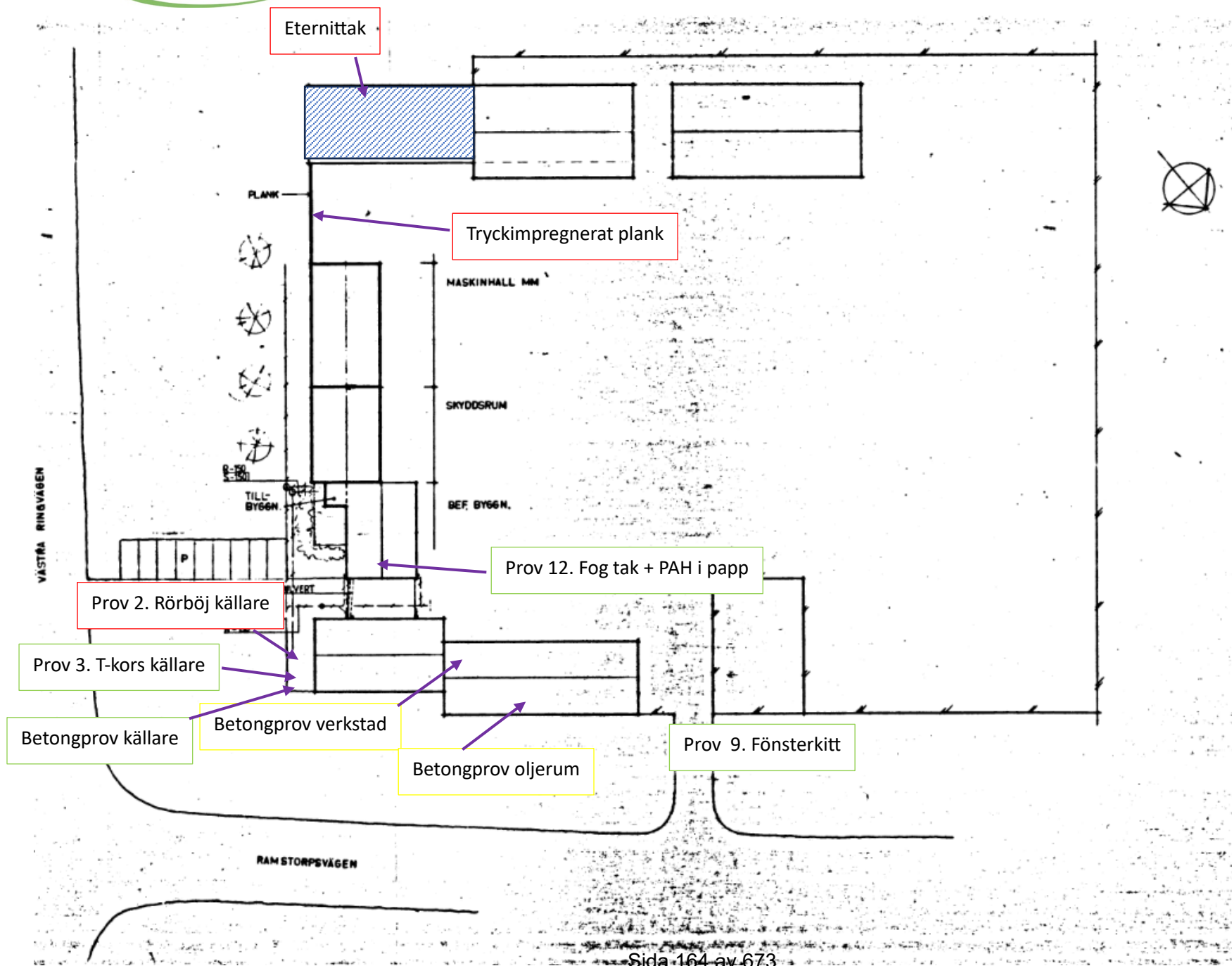
Rasmus Anehagen, Forma Mark och bygg AB

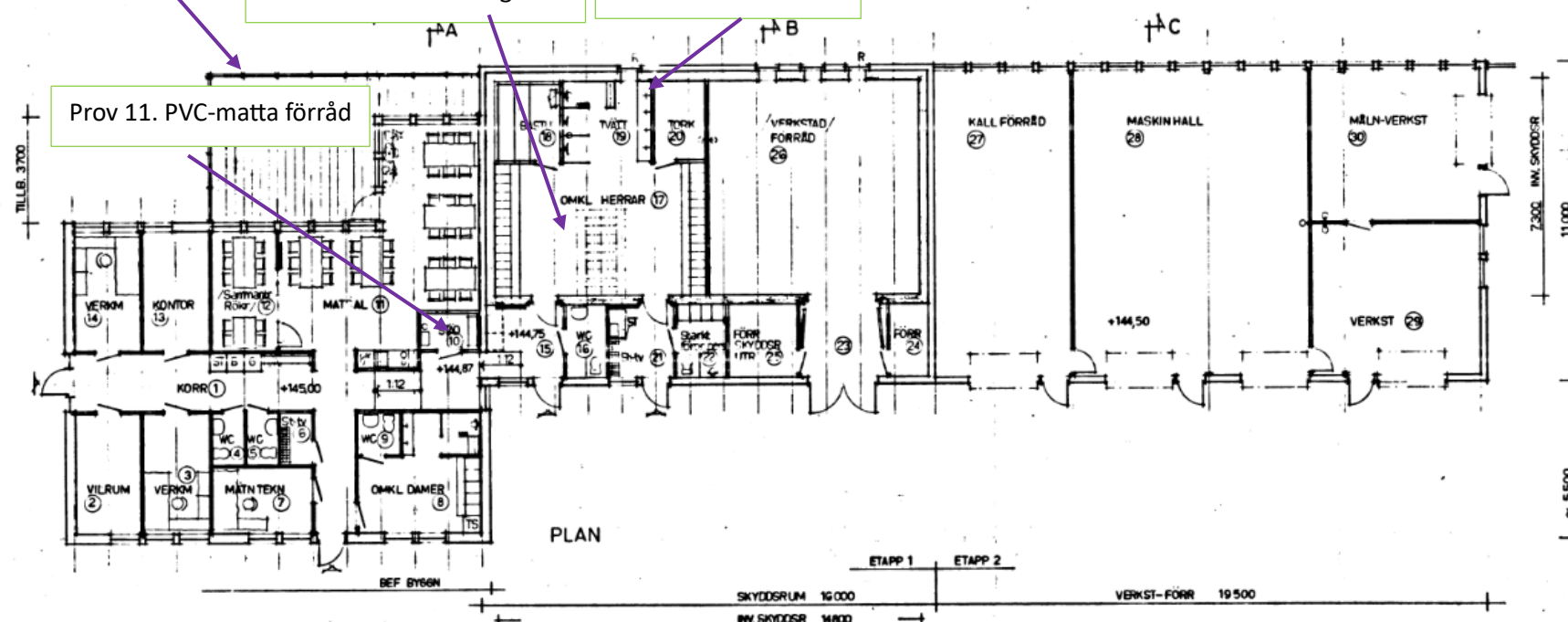
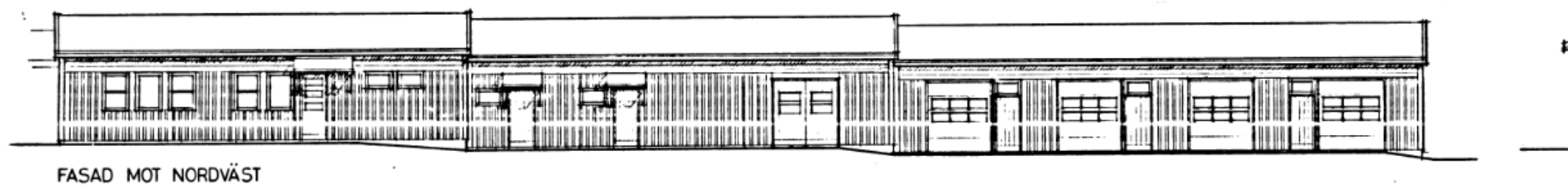
Handläggare och granskare

Hanna Hartmann, Enviro Miljöteknik AB

Uppdragsledare

Provsvar och faktura till

Enviro Miljöteknik AB
Hanna Hartmann
Sättersfors 12
56691 HABO

RESULTATREDOVISNING AV ASBESTANALYSER

Denna rapport med bilagor får endast återges i sin helhet om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat.

Resultat i denna rapport avser endast de prover som analyserats.

Objekt #	Kommunförråd Tidaholm
Provnummer (8 st)	177-2024-07041027 - 177-2024-07041034
Ansvarig provtagare #	Hanna Hartmann
Provtagningsdatum #	2024-06-28
Ankomst till laboratoriet	2024-07-04
Analysdatum	2024-07-04
Analysansvarig	Eurofins Pegasuslab AB
Uppdragsnummer	EUSEUP-00202649

Denna analysrapport är elektroniskt signerad.

Emma Lagerbäck Adolphi, Laboratory Engineer 2 Pegasuslab 2024-07-09

Rapportkod: AR-24-LU-008240-01

Resultatsammanställning

Objekt #: Kommunförråd Tidaholm

Provnummer	Provmärkning #	Resultat	Utförande lab och metod
177-2024-07041027	Prov 1. Fönster framsida. Fönsterkitt.	Asbest ej påvisad.	LU1
177-2024-07041028	Prov 2. Källare. Rörböj.	Innehåller asbest. Asbest (Amosit)	LU1
177-2024-07041029	Prov 3. Källare. T-kors.	Asbest ej påvisad.	LU1
177-2024-07041030	Prov 6. Omklädningsrum. Våtrumstapet.	Asbest ej påvisad.	LU1
177-2024-07041031	Prov 9. Betongglas. Fönsterkitt.	Asbest ej påvisad.	LU1
177-2024-07041032	Prov 10. Omklädningsrum. PVC-matta.	Asbest ej påvisad.	LU1
177-2024-07041033	Prov 11. Förråd. PVC-matta.	Asbest ej påvisad.	LU1
177-2024-07041034	Prov 12. Tak. Svart fog.	Asbest ej påvisad.	LU1

Kunduppgift/baseras på uppgift från kund

Denna analysrapport är elektroniskt signerad.

Emma Lagerbäck Adolphi, Laboratory Engineer 2 Pegasuslab 2024-07-09

Rapportkod: AR-24-LU-008240-01

ANSVAR

Eurofins Pegasuslab AB ansvarar för provets hantering från ankomsten till laboratoriet till dess att provsvaret är klart, skickat till kund och arkiverat. Eurofins Pegasuslab AB ansvarar inte för provets hantering vid provtagning och transport till laboratoriet.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

På grund av begränsade förrådsutrymmen kan vi inte arkivera ditt provmaterial utan detta kastas inom 7 dagar från provvarsdatum, om du inte vill få det i retur mot en kostnad av 75 kr.

Utförande Laboratorium och metod:

- LU:** Utfört av Eurofins Pegasuslab AB Uppsala, Sverige.
1. Asbest i material: Metodprincip: PLM enl. SS ISO 22262-1:2012 mod. Ackrediterad analys (SWEDACS:s ackred.nr. 2085). Intern metod UppAsb.0A.18.
 2. Asbest i luft: Metodprincip: SEM/EDS enl. SS-ISO 14966:2022(E). Ackrediterad analys (SWEDACS:s ackred.nr. 2085). Intern metod UppAsb.0A.03.
 3. Asbest i damm: Metodprincip SEM/EDS enl. ISO 16000-27:2014. Intern metod UppAsb.0A.04
 4. Asbest i återvinningsbränsle: Metodprincip SEM/EDS enl. ISO 16000-27:2014. Intern metod UppAsb.0A.04.
- ZJ:** Utfört av Eurofins Arbetshygien Katrineholm, Sverige. Asbest i material. Metodprincip: PLM enl. SS ISO 22262-1:2012 mod. Intern metod UppAsb.0A.18.
- RI:** Utfört av Eurofins Environment Testing Polska Sp. z o.o.n Malbork, Polen. Metodprincip: PLM alt. PEM/TEM/SEM.
Ackrediterad analys (PCA:s ackred.nr. AB 1609).
- LE:** Utfört av Eurofins LEM, Saverne, Frankrike. Metodprincip: PLM alt. PEM/TEM/SEM.
Ackrediterad analys (COFRAC:s ackred.nr. 1-1751).
- ALS:** Utfört av ALS Scandinavia AB. Metodprincip: SEM alt. PLM.

Denna analysrapport är elektroniskt signerad.

Emma Lagerbäck Adolphi, Laboratory Engineer 2 Pegasuslab 2024-07-09

Rapportkod: AR-24-LU-008240-01

Information om Asbestfibrer:

Asbest är ett samlingsnamn på en rad i naturen förekommande fibrösa kristallina silikatmineral med olika kemisk sammansättning och olika egenskaper. På grund av dess hållfasthet, värmeisolerande förmåga och beständighet för såväl kemisk som termisk påverkan har asbest använts inom ett stort antal områden.

Krysotil är den typ som påträffas mest, men är också svår att upptäcka då fibrerna är mycket tunna. Den ses mest i produkter från asbestcementindustrin, packningar, golvbeläggningar, färg, lim och plastprodukter.

Antofyllit användes i ex.vis asbestpapp och cement- och isoleringsprodukter.

Krokidolit användes huvudsakligen i asbestcementprodukter men också i filter, packningar, isoleringar m.m när syrabeständighet var ett krav.

Amosit användes som isolering i blandning med magnesiumkarbonat. Ses ibland som isoleringar runt rör, ångpannor etc.

Referens: Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 2006:1

Observera att ovanstående information är framtagen av Eurofins Pegasuslab AB. Om denna information skall användas i andra sammanhang än till våra provsvar och analyser måste källan till denna information anges.

Denna analysrapport är elektroniskt signerad.

Emma Lagerbäck Adolphi, Laboratory Engineer 2 Pegasuslab 2024-07-09

Rapportkod: AR-24-LU-008240-01

Enviro Miljöteknik AB
 Hanna Hartmann
 Säterfors 12
 566 91 HABO

AR-24-SL-146162-01
EUSELI2-01311364

Kundnummer: SL7646003

 Uppdragsmärkn.
 Kommunförråd Tidaholm

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020994	Provtagningsdatum**	2024-06-28		
Provbeskrivning:					
Matris:	Betong				
Provet ankom:	2024-07-02				
Utskriftsdatum:	2024-07-15				
Analyserna påbörjades:	2024-07-02				
Provmärkning:	Källare				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Provberedning krossning, malning	1.0			SS-EN 15002:2015-07	a)
Torrsubstans	94.3	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	b)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	b)*
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	b)*
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	b)*
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	b)*
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	b)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)*
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)*
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C5-C16	< 9.0	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	b)*
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Metylkrysener/Metylbenso(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	b)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	b)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				b)*
Oljetyp > C10	Utgår				b)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Arsenik As	2.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Barium Ba	130	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Bly Pb	4.8	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kobolt Co	4.8	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Koppar Cu	4.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Krom Cr	6.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kvicksilver Hg	< 0.010	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	b)*
Nickel Ni	7.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Vanadin V	17	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Zink Zn	21	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Krom 6+	0.60	mg/kg Ts	40%	fd ISO 15192:2010	b)
Kemisk kommentar Pga provberedningen kan resultat för flyktiga ämnen ha påverkats.					

Utförande laboratorium/underleverantör:

- a) Eurofins Biofuel & Energy Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1820
b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt validerad och signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Enviro Miljöteknik AB
Hanna Hartmann
Säterfors 12
566 91 HABO

AR-24-SL-146608-01

EUSELI2-01311364

Kundnummer: SL7646003

Uppdragsmärkn.
Kommunförråd Tidaholm

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020995	Provtagningsdatum**	2024-06-28		
Provbeskrivning:					
Matris:	Betong				
Provet ankom:	2024-07-02				
Utskriftsdatum:	2024-07-16				
Analyserna påbörjades:	2024-07-02				
Provmärkning:	Oljerum				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Provberedning krossning, malning	1.0			SS-EN 15002:2015-07	a)
Torrsubstans	93.7	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	b)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	b)*
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	b)*
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30%	EPA 5021, Intern metod	b)*
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35%	EPA 5021, Intern metod	b)*
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30%	Beräknad från analyserad halt	b)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)*
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)*
Alifater >C10-C12	11	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Alifater >C12-C16	22	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C5-C16	37	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Alifater >C16-C35	600	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40%	SPI 2011	b)*
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Metylkrysener/Metylbenso(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30%	SIS: TK 535 N 012	b)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35%	SIS: TK 535 N 012	b)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				b)*
Oljetyp > C10	motorolja. ospec				b)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Arsenik As	2.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Barium Ba	150	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Bly Pb	4.4	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kobolt Co	6.4	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Koppar Cu	5.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Krom Cr	7.2	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kvicksilver Hg	< 0.010	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	b)*
Nickel Ni	9.5	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Vanadin V	18	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Zink Zn	18	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Krom 6+	1.4	mg/kg Ts	40%	fd ISO 15192:2010	b)
Kemisk kommentar Pga provberedningen kan resultat för flyktiga ämnen ha påverkats.					

Utförande laboratorium/underleverantör:

- a) Eurofins Biofuel & Energy Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1820
b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt validerad och signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Enviro Miljöteknik AB
Hanna Hartmann
Säterfors 12
566 91 HABO

AR-24-SL-146091-01

EUSELI2-01311364

Kundnummer: SL7646003

Uppdragsmärkn.
Kommunförråd Tidaholm

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020997	Provtagningsdatum**	2024-06-28		
Provbeskrivning:					
Matris:	Övrigt fast material				
Provet ankom:	2024-07-02				
Utskriftsdatum:	2024-07-15				
Analyserna påbörjades:	2024-07-02				
Provmärkning:	Tak				
Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	99.8	%	10%	SS-EN 12880:2000 mod.	a)*
Benso(a)antracen	< 0.51	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Krysen	< 0.51	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Benso(b,k)fluoranten	< 0.51	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Benso(a)pyren	< 0.51	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.51	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Dibenso(a,h)antracen	< 0.51	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Naftalen	< 0.51	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Acenaftylen	< 0.51	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Acenaften	< 0.51	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Fluoren	< 0.51	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Fenantren	< 0.51	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Antracen	< 0.51	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Fluoranten	< 0.51	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Pyren	< 0.51	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Benso(g,h,i)perylen	< 0.51	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	a)*
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.77	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)*
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 1.3	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	a)*

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 1 av 2

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Summa PAH med hög molekylvikt	< 1.8	mg/kg Ts	Beräknad från analyserad halt	a)*
Summa cancerogena PAH	< 1.6	mg/kg Ts	Beräknad från analyserad halt	a)*
Summa övriga PAH	< 2.3	mg/kg Ts	Beräknad från analyserad halt	a)*
Summa totala PAH16	< 3.9	mg/kg Ts	Beräknad från analyserad halt	a)*
Kemisk kommentar Höjd rapporteringsgräns för PAH pga svår provmatris.				

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 2 av 2

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Enviro Miljöteknik AB
 Hanna Hartmann
 Säterfors 12
 566 91 HABO

AR-24-SL-146607-01
EUSELI2-01311364

Kundnummer: SL7646003

 Uppdragsmärkn.
 Kommunförråd Tidaholm

Analysrapport

Provnummer:	177-2024-07020996	Provtagningsdatum**	2024-06-28
Provbeskrivning:			
Matris:	Betong		
Provet ankom:	2024-07-02		
Utskriftsdatum:	2024-07-16		
Analyserna påbörjades:	2024-07-02		
Provmärkning:	Verkstad		
Analys	Resultat	Enhet	Mäto. Metod/ref
Provberedning krossning, malning	1.0		SS-EN 15002:2015-07 a)
Torrsubstans	94.3	%	10% SS-EN 12880:2000 mod. b)
Bensen	< 0.0035	mg/kg Ts	30% EPA 5021, Intern metod b)*
Toluen	< 0.10	mg/kg Ts	35% EPA 5021, Intern metod b)*
Etylbensen	< 0.10	mg/kg Ts	30% EPA 5021, Intern metod b)*
m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg Ts	35% EPA 5021, Intern metod b)*
Summa TEX	< 0.20	mg/kg Ts	30% Beräknad från analyserad halt b)
Alifater >C5-C8	< 5.0	mg/kg Ts	35% SPI 2011 b)*
Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg Ts	35% SPI 2011 b)*
Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg Ts	30% SPI 2011 b)
Alifater >C12-C16	11	mg/kg Ts	30% SPI 2011 b)
Summa Alifater >C5-C16	18	mg/kg Ts	Beräknad från analyserad halt b)
Alifater >C16-C35	780	mg/kg Ts	30% SPI 2011 b)
Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg Ts	40% SPI 2011 b)*
Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg Ts	35% SPI 2011 b)
Metylkrysenor/Metylbenso(a)antracener	< 0.50	mg/kg Ts	30% SIS: TK 535 N 012 b)
Metylpyrener/Metylfluorantener	< 0.50	mg/kg Ts	35% SIS: TK 535 N 012 b)
Summa Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg Ts	25% SIS: TK 535 N 012 b)

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelse i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 1 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Oljetyp < C10	Utgår				b)*
Oljetyp > C10	motorolja. ospec				b)*
Benso(a)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Krysen	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(a)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Dibenso(a,h)antracen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Naftalen	< 0.030	mg/kg Ts	45%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Acenaftylen	< 0.030	mg/kg Ts	50%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Acenaften	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fluoren	< 0.030	mg/kg Ts	35%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fenantren	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Antracen	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Fluoranten	< 0.030	mg/kg Ts	30%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Pyren	< 0.030	mg/kg Ts	25%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Benso(g,h,i)perylene	< 0.030	mg/kg Ts	40%	SS-ISO 18287:2008, mod	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	< 0.045	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	< 0.075	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa PAH med hög molekylvikt	< 0.11	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa cancerogena PAH	< 0.090	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa övriga PAH	< 0.14	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Summa totala PAH16	< 0.23	mg/kg Ts		Beräknad från analyserad halt	b)
Arsenik As	2.6	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Barium Ba	140	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Bly Pb	11	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kadmium Cd	< 0.20	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kobolt Co	6.8	mg/kg Ts	30%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

AR-003v63

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Sida 2 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Koppar Cu	5.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Krom Cr	9.0	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Kvicksilver Hg	< 0.010	mg/kg Ts	35%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 17852:2008mod	b)*
Nickel Ni	7.7	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Vanadin V	10	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Zink Zn	38	mg/kg Ts	25%	SS 28311:2017mod/SS-EN ISO 11885:2009	b)*
Krom 6+	2.7	mg/kg Ts	40%	fd ISO 15192:2010	b)
Kemisk kommentar Pga provberedningen kan resultat för flyktiga ämnen ha påverkats.					

Utförande laboratorium/underleverantör:

- a) Eurofins Biofuel & Energy Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1820
b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 1125

Paola Rydell, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt validerad och signerad.

Förklaringar

** Informationen har lämnats av kund. Eurofins ansvarar inte för information som tillhandahållits av kund eller i de fall denna information kan ha inverkan på analysresultatet.

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Mätosäkerheten kan anges som avvikelser i % (+/-) av redovisad halt eller i absoluta tal (+/-) av redovisad halt. Angiven mätosäkerhet visas i samma enhet som resultatet om inget annat anges. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

AR-003v63

Sida 3 av 3

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet såsom de har mottagits.

Som mottagare av den här rapporten finns du i Eurofins kundregister. Vi värnar om dina personuppgifter. För att se hur, ta del av vår integritetspolicy på <https://www.eurofins.se/om-oss/integritetspolicy/>

Tidaholm kommun

Ramstorp 4:1 - Tidaholm kommun

Ändring av detaljplan

Foto vid sondering inom området Ramstorp 4:1, foto M. Gren 2024-06-26.

PM Geoteknik

Beslutsunderlag vid planarbete för detaljplan

Västerås 2024-09-06

Upprättad

Mats Gren

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG OCH SYFTE.....	3
1.1	Blivande anläggning/konstruktion	4
1.2	Topografi och ytbeskaffenhet.....	4
1.3	Befintliga konstruktioner	4
2	UNDERLAG.....	4
2.1	Styrande dokument.....	5
2.2	Vägledande dokument.....	5
3	GEOTEKNISK KATEGORI.....	5
4	GEOTEKNISKA FÄLT- OCH LABORATORIEUNDERSÖKNINGAR.....	6
4.1	Jordlagerföljd.....	6
4.2	Materialegenskaper och sättningsegenskaper	7
4.3	Hydrogeologiska undersökningar	8
5	MILJÖTEKNISKA UNDERSÖKNINGAR.....	8
6	HÖJDSÄTTNING.....	8
7	GRUNDLÄGGNING, Fyllning och packning	8
7.1	Grundläggning av hårdgjord yta och körvägar.....	9
7.2	Schakt för VA-ledning, utskiftning mm.....	9
8	FORTSATTA UTREDNINGAR, KONTROLL UNDER BYGGSCHEDET	9

1 Uppdrag och syfte

Gren Consulting har i samarbete med Deka Enviro AB och på uppdrag av Tidaholm kommun utfört en översiktligt geoteknisk undersökning inom del av fastigheten Ramstorp 4:1 i den nordvästra delen av Tidaholm. Inom den aktuella fastigheten finns det ett antal byggnader som utgör kontor, personalutrymme, förråd med mera inom en del av Tidaholms kommunala verksamhet med skötsel och underhåll inom kommunens mark, parker, byggnader med mera.

Syftet med den nu utförda utredningen är att inom ett detaljplanearbete med mål om att ändra markanvändningen översiktligt utreda de geotekniska förhållandena inom området.

I bild 1.1 och 1.2 nedan visar röd pil och ram principiellt vart i Tidaholm som den aktuella fastigheten ligger. Vänster kartbild kommer från www.hitta.se och höger kartbild är tillhandahållen av beställaren.

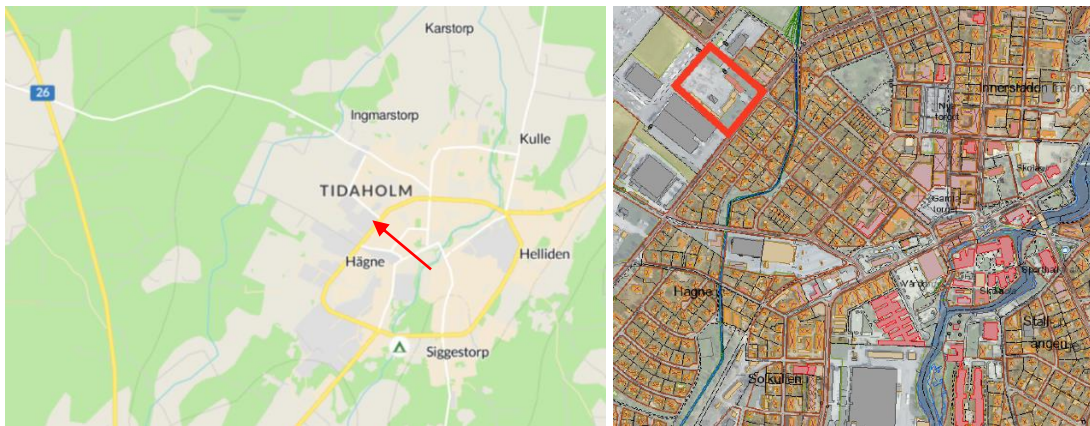

Bild 1.1 och 1.2: Vänster kartbild är hämtad från www.vasteras.se och höger kartbild är tillhandahållen av beställaren. Röd pil och ram visar principiellt vart planområdet ligger.

Utredningen som återges i denna text har för avsikt att mycket översiktligt återge de geotekniska förutsättningarna inom planområdet. Utförda fältarbeten återges i en särskild MUR Geoteknik. Vissa övergripande rekommendationer görs i denna PM Geoteknik, dock är den nu utförda utredningen utförd endast i ett fåtal punkter och har inte för avsikt att återge geoteknisk projektering och inte heller utgöra ett tillräckligt underlag för geoteknisk projektering. Det skall alltså förväntas att ytterligare fältundersökningar, laboratorieundersökningar med flera arbeten erfordras innan det att projektering kan utföras för t.ex. byggnader, hårdgjorda ytor, tillfälliga stödkonstruktioner, stabilitetsberäkningar vid djupare schakter och vid speciella markbelastningar med mera.

Föreliggande utredning är uppförd som del i ett beslutsunderlag inom detaljplanearbete och får endast nyttjas för det ändamålet. Inför framtagande av projekteringshandlingar i ett senare skede skall då aktuella aktörer avgöra i vilken omfattning kompletterande geotekniska arbeten erfordras och hur det projekteringsarbetet skall inarbetats i framtida bygghandlingar för eventuella byggnader, dagvattenanläggningar, hårdgjorda ytor med mera.

1.1 Blivande anläggning/konstruktion

Enligt nu känd planering skall området förberedas för andra verksamheter än idag aktuella, bland annat detaljhandel och besöksanläggning. Beroende på hur den fortsatta processen med detaljplaneändringen fortskrider kan naturligtvis nyttjandet inom området komma att ändras.

1.2 Topografi och ytbeskaffenhet

Platsen är belägen i den nordvästra delen av Tidaholm väster om Västra Ringvägen, väg 2812.

Området nyttjas idag så som förråd, personalutrymme med mera inom Tidaholm kommuns verksamhet med skötsel och underhåll av kommunens mark, parker, anläggningar med mera. Området är i stort sett plant och har ytskikt i huvudsak av grus och asfalt. Det förekommer en del byggnader i ett plan inom området.

Bild 1.2.1: Bilden visar del av den bebyggelse som finns inom undersökningsområdet, foto M. Gren 2024-06-26.

1.3 Befintliga konstruktioner

Identifierade befintliga konstruktioner är de idag befintliga asfalterade vägar och uppställningsytor, byggnader, belysningsmast, markförlagda ledningar mm. Inom del av området förekommer upplag av entreprenadmässor så som sand, grus med mera.

2 Underlag

Utöver den här utförda fältundersökningen finns det ingen annan för undertecknad känd geoteknisk utredning för markområdet. Det finns dock tillgängliga jordartskartor utgivna av Sveriges Geologiska Undersökning, SGU.

Enligt SGU's jordarts- och jorddjupskarta, **bild 2.1 och 2.2** nedan, kan det förväntas att planområdet ligger på mark med jordlagerföljd av sandig morän (blått fält med vita prickar i bild 2.1) och isälvssediment av sand (grönt fält med vita prickar i bild 2.1). Norr om området förväntas det förekomma jorlager med glacial silt (gult fält med vita streck i bild 2.1) och glacial lera (gult fält i bild 2.1).

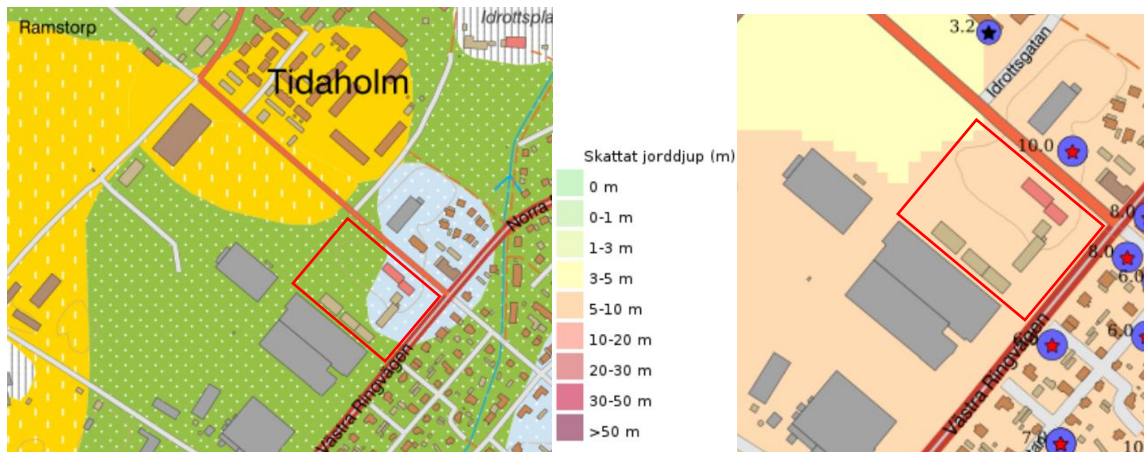

Bild 2.1 och 2.2: Bilderna utgör ett utdrag ur SGU's jordarts- och jorddjupskarta. Röda ramar visar principiellt vart planområdet ligger. Bildernas syfte är att översiktligt ge en uppfattning om förväntad jordlagerföljd och djup till berg enligt SGU's jordartskarta.

2.1 Styrande dokument

- Eurokod 7, Dimensionering av geokonstruktioner - Del 1 och 2, Svensk Standard SS-EN 1997-1:2005 och SS-EN 1997-2:2007.
- AMA Anläggning.

2.2 Vägledande dokument

- IEG Rapport 2:2008, Tillämpningsdokument – Gruder EN 1997.
- IEG Rapport 4:2008, Tillämpningsdokument – Dokumenthantering.
- IEG Rapport 7:2008, Tillämpningsdokument – EN 1997-1 kapitel 7, Pålgrundläggning.
- IEG Rapport 7:2008, Tillämpningsdokument – EN 1997-1 kapitel 6, Plattgrundläggning.
- SGF/BGS beteckningssystem 2001:2.

3 Geoteknisk kategori

Preliminär klassificering av planerade framtida byggnader och anläggningar inom planområdet har utförts och valts till geoteknisk kategori 2. I det fall att det vid

detaljprojektering och dimensionering av byggnader och anläggningar inom fastigheten påträffas information som kan anses vara motsäggande detta skall ansvarig geotekniker kontaktas för en eventuell omklassificering.

4 Geotekniska fält- och laboratorieundersökningar

Undersökningen har omfattat geotekniska undersökningar i fält med geoteknisk borrhandsvagn model GM75 från 2017. Den geotekniska fältundersökningen utfördes under ledning av Simon Gren (Mälardalen Geo AB) och Mats Gren (Gren Consulting AB) samt att markmiljöprovtagning samtidigt utfördes av Deko Enviro AB under ledning av Astrid Schlee.

Geotekniska fältarbeten utfördes 2024-06-26 i totalt i 5 punkter samt att markmiljöprovtagning utfördes i ytterligare ca 5 punkter inom planområdet. Vid undersökningstillfället var det klart väder och ca +25°C. I borrhänderna utfördes skruvborrprovtagning (Skr), viktsondering (Vim) och slagborrsondering (Slb) samt att grundvattenrör installerades.

Bild 4.1 – 4.4: Bilderna visar provtagning inom undersökningsområdet. Mellersta bilderna visar skruvprov med såväl rullbar lera (fältindikation på lerförekomst) och sand från samma borrhänder. Grundvattenrör installerades och där dessa finns inom köryta kapades rören nedan markytan och försågs med ett mindre brunnslöck, en så kallad dexell.

Provtagning av markmiljöprover utfördes parallellt med den geotekniska undersökningen.

I föreliggande handling återgiven jordlagerföljd gäller i de undersökta borrhänderna samt att materialtyp utgör fältbedömning. Variation i jordlagerföljd, mäktighet och materialegenskaper mellan borrhänderna skall förväntas.

4.1 Jordlagerföljd

Jordlagerföljden i undersökta borrhänder består överst av ett ca 0,4 – 0,7 m mäktigt lager fyllningsmaterial av sandigt grus. Nedan fyllningsmaterialet följer skiftande förekomst av torrskorpelera och torrskorpesilt på sand ovan en förmodad sandig morän. Lera förekommer ställvis också under lager av sand. Påträffad lera är främst torrskorpefast respektive mot

djupet av torrskorpekaraktär, det vill säga i sammanhanget en relativt torr lera. Det kan dock inte uteslutas att det förekommer lera som är mer fuktig, har låg hållfasthet och känslighet mot sättningar.

Morän påträffas i de undersökta borrhöjningarna på ca 3,5 – 5,0 m djup och borrhöjning erhålls mot block i morän eller möjligen mot berg på ca 5 – 7 m djup. I någon av borrhöjningarna erhålls borrhöjning redan på ca 2,5 m djup, det säkerställdes dock inte om detta stopp utgjordes av hinder i jordvolymen som till exempel äldre betongfundament, stenblock eller annat hinder i jordvolymen eller om stoppet var mot block i morän eller möjligen berg.

4.2 Materialegenskaper och sättningsegenskaper

Jordlagerföljden inom undersökningsområdet är något inhomogen på så vis att förekomst av lera ställvis förekommer nedan ett lager sand och ställvis påträffas ingen lera nedan sandskiktet. Av denna anledning är det inte entydigt att avgöra materialegenskaperna mot djupet och därmed går det inte heller att förutsäga hur marksättningar kan komma att uppträda inom en utbredd yta.

Här nedan görs dock en ansats att sammanfatta materialegenskaperna utifrån nu kända uppgifter. Utifrån de utförda sonderingspunkterna förekommer det endast tunnare skikt med litet lösare material. Förekommande jordlagers materialegenskaper har bestämts enligt tabellerade erfarenhetsvärden utifrån sonderingsresultatet. Utifrån viktsonderingsresultat bedöms friktionsvinkel och elasticitetsmodul enligt tabell 4.2.1 nedan.

Tabell 4.2.1: Tabellen återger bedömda karakteristiska materialparametrar. Värdena är hämtad ur tabell 1:3, Plattgrundläggningshandboken, SGI 1993. Tungheten är antagen och lerans egenskaper avser den lera som har kunnat tas upp med skruvborr inom uppdraget.

Material	Tunghet [t/m³]	Friktions- vinkel	Elasticitets- modul [MPa]	Skjuv- hållfasthet [kPa]
Sand ca 0,5 - 4,0 m, varierat djup och skikt.	1,85	30°	10 MPa	---
Skikt av lera, 0,2 – 0,5 m (torrskorpekaraktär)	1,75	---	3 MPa	20 kPa
Morän ca 4 m och djupare.	1,9	36°	25 MPa	---

Marken är i huvudsak inte att betrakta så som sättningskänslig för måttliga laster. Viss påverkan kan inträffa vid eventuell vibrerande verksamhet, t.ex. pålning, sprängning eller annan yttre påverkan. Strömmande vatten kan leda till såväl yttlig materialerosion som inre erosion. Påträffat material har dock bedömts så som välgraderat utan större tomma porer varpå inre erosion inte bör vara något bekymmer för området.

Då jordlagerföljden är något varierad mellan punkterna bedöms det att elastiska vertikallrörelser kan variera något inom en utbredd yta samt att det ställvis kan förekomma vissa plastiska långtidssättningar där lager av lera förekommer.

Stabilitetsberäkningar är inte utförda. Vid eventuella djupare schakter skall beräkningar utföras som visar hur slänter skall utföras för att vara säkra.

Jordlagerföljden i undersökta borrhälsar består överst av ett ca 0,4 – 0,7 m mäktigt lager fyllningsmaterial

4.3 Hydrogeologiska undersökningar

Hydrogeologiska undersökningar har utförts genom momentanavläsning i installerade grundvattenrör. Grundvattnets trycknivå i det fria grundvattnet nedan eventuellt tätare material bedöms ligga på ca 2-2,5 m djup. Då avläsningen gjordes kort efter installationstillfället så kan eventuellt vattennivån vara något missvisande om nivån i röret inte hade hunnit stabiliseras.

Grundvattenytan varierar naturligt över året med nederbördsförhållanden, torra perioder, vattenuttag, snösmältning, eventuell kommunikation med större vattendrag som påverkas av vindförhållanden mm. Av denna anledning kan en korttidsobservation vara missvisande och inte motsvara förhållandena i ett senare skede.

I allt schaktarbete är det av stor betydelse att tillräcklig länshållning utförs så att packningsarbete kan utföras lyckosamt. Vid tunt lerskikt nedan schakt finns risk för bottenhävning alternativt bottenuppträckning varpå åtgärd måste vidtas med lokalt avsänkt grundvattenyta. I schakt där friktionsjord förekommer måste vattenytan hållas låg för att undvika att flytjordsbildning uppstår alternativt hydrauliskt grundbrott om vattnet flödar fram för fort.

5 Miljötekniska undersökningar

En översiktlig markmiljöprovtagning är utförd och resultat återges i särskild PM upprättad av Deko Enviro AB.

6 Höjdsättning

Byggnaders höjdsättning rekommenderas styras av de befintliga höjderna. Marken är att betrakta så som måttligt känslig vid måttligt påförda nya laster. Ingen stabilitetsberäkning är gjord inom ramen för föreliggande utredning.

7 Grundläggning, fyllning och packning

Mindre byggnader i upp till två plan förväntas preliminärt kunna grundläggas med hel kantförstyvad platta av betong på packat fyllningsmaterial efter det att allt löst och organiskt material har avlägsnats intill torr och fast naturligt lagrad sand eller grus. Grundläggningsdjup rekommenderas beräknas med Allmänna bärlastekvationen, eller på annat vedertaget vis, för att säkerställa att jordbrott inte uppstår för aktuella laster.

Byggnader med mer än 2 våningsplan, eller tyngre anläggningar i färre våningsplan, skall i nuläget förväntas erfordra mer omsorgsfull grundläggningsmetod, till exempel fribärande platta på spetsbärande pålar.

Då viss inhomogenitet förekommer avseende jordlagerföljd och dess fasthet och att det ställvis förefaller förekomma skikt med mer sättningskänslig lera så skall vissa ojämna sättningar förväntas kunna uppträda över tid vid plattgrundläggning.

När byggnaders och anläggningars lägen är fastlagda rekommenderas det att förnyad geoteknisk utredning utförs som mer noggrant utreder jordlagerföljd inom fastlagd byggnadsyta varpå korrekt grundläggningsmetod mer säkert kan fastläggas.

Generellt gäller att innan det att fyllnings- och packningsarbeten påbörjas skall schaktbotten tillses vara torr, fast, is- och tjälfri samt att det under byggnad tillses att jordlagerföljden är fri från organiskt material för att undvika att eventuella mögelsporer och liknande kan läcka in i byggnaden genom eventuella otätheter i plattan. Nedan byggnad skall fyllning, dränerande och kapillärbrytande skikt utläggas och packas i enlighet med AMA Anläggning , koder enligt AMA anpassas beroende på nyttjandet av marken och typ av byggnad och grundläggningsmetod.

7.1 Grundläggning av hårdgjord yta och körvägar

Innan det att överbyggnad skall anläggas så gäller det att innan att fyllnings- och packningsarbeten påbörjas skall schaktbotten tillses vara torr, fast, fri från organiskt material samt is- och tjälfri.

Vid endast enklare parkeringsyta och infartsvägar kan erfarenhetsmässig överbyggnadstjocklek väljas enligt förslag från markprojektör eller entreprenör.

7.2 Schakt för VA-ledning, utskiftning mm

Inför allt schaktarbete skall entreprenör utföra en skriftlig arbetsberedning som tar hänsyn till jordmaterial i schakt, schaktdjup, använda arbetsfordon, vart schaktmassor och upplag förläggs mm. Vid avvikande förhållanden, t.ex. jordlager, grundvattennivåer mm, så skall en förnyad arbetsberedning utföras och eventuellt kompletterande geoteknisk bedömning och vid behov förnyad provtagning.

Tillfälliga schaktgropar för kan utföras enligt Schakta Säkert, 2015 (Svensk Byggtjänst i samarbete med Statens Geotekniska Institut och SBUF).

Vid avvikande jordlagerföljd, skall förnyad arbetsberedning göras och annan förstärkningsmetod vid behov väljas.

Ledningsbädd förväntas kunna utföras med normal ledningsbädd. Fyllnings- och packningsarbetet utförs enligt AMA Anläggning kapitel CEB preciserat i VA-ritningar. Schaktbotten skall tillses vara torr, fast och tjälfri och bestå av naturlig lagrat material utan organiskt material.

8 Fortsatta utredningar, kontroll under byggskedet

Föreliggande PM utgör endast en översiktlig utredning inför ett planeringsskede varpå endast ett fåtal sonderingspunkter är utförda. Kompletterande geotekniska fältarbeten skall därför förväntas erfordras senast i anslutning till projekteringsarbeten för nya byggnader och anläggningar inom planområdet som berörs av föreliggande PM.

Vid eventuella vibrationsalstrande arbeten rekommenderas det att en riskanalys upprättas, besiktning av närbelägna byggnader och anläggningar utförs samt att vibrationsmätning utförs.

Vid eventuella andra geotekniska tveksamheter, eller om oväntade förhållanden blir aktuella, skall sakkunnig geotekniker skyndsamt rådfrågas för eventuella korrigeringar och rekommendationer.

Vid packningsarbetet skall entreprenören dokumentera väderlek med temperaturförhållanden och nederbörd, materialtyp, lagertjocklek, packningsverktyg, antal överfarter och hur grundbotten beter sig vid packningsarbetet och eventuellt annan relevant information.

Grundläggning utförs radonskyddat så länge inga andra utredningar visar andra förhållanden.

Gren Consulting AB

Mats Gren
Geotekniker / Civilingenjör VoV
Tele: 0728-36 71 36 Mail: mats@gconsult.se

Tidaholm kommun

Ramstorp 4:1 - Tidaholm kommun

Ändring av detaljplan

Foto vid sondering inom området Ramstorp 4:1, foto M. Gren 2024-06-26.

MUR Geoteknik – Markteknisk Undersökningsrapport Beslutsunderlag vid planarbete för detaljplan

Västerås 2024-09-06

Upprättad

Mats Gren

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG OCH SYFTE.....	3
1.1	Blivande anläggning/konstruktion	4
1.2	Topografi och ytbeskaffenhet.....	4
1.3	Befintliga konstruktioner	4
2	UNDERLAG.....	4
2.1	Positionering.....	5
2.2	Styrande dokument.....	5
2.3	Vägledande dokument.....	5
3	GEOTEKNISK KATEGORI.....	6
4	GEOTEKNISKA FÄLT- OCH LABORATORIEUNDERSÖKNINGAR.....	6
4.1	Jordlagerföljd.....	7
5	HYDROGEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR.....	7
6	MILJÖTEKNISKA UNDERSÖKNINGAR.....	7
7	ÖVRIGT	7
8	BILAGOR	8

1 Uppdrag och syfte

Gren Consulting har i samarbete med Deko Enviro AB och på uppdrag av Tidaholm kommun utfört en översiktligt geoteknisk undersökning inom del av fastigheten Ramstorp 4:1 i den nordvästra delen av Tidaholm. Inom den aktuella fastigheten finns det ett antal byggnader som utgör kontor, personalutrymme, förråd med mera inom en del av Tidaholms kommunala verksamhet med skötsel och underhåll inom kommunens mark, parker, byggnader med mera.

Syftet med den nu utförda utredningen är att inom ett detaljplanearbete med mål om att ändra markanvändningen översiktligt utreda de geotekniska förhållandena inom området.

I bild 1.1 och 1.2 nedan visar röd pil och ram principiellt vart i Tidaholm som den aktuella fastigheten ligger. Vänster kartbild kommer från www.hitta.se och höger kartbild är tillhandahållen av beställaren.

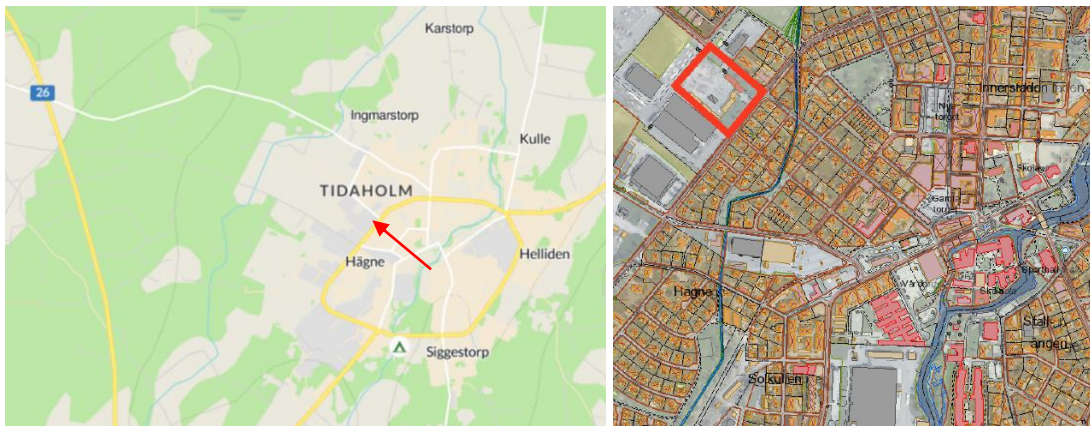

Bild 1.1 och 1.2: Vänster kartbild är hämtad från www.vasteras.se och höger kartbild är tillhandahållen av beställaren. Röd pil och ram visar principiellt vart planområdet ligger.

Utredningen som återges i denna text har för avsikt att mycket översiktligt återge de geotekniska förutsättningarna inom planområdet. Vissa övergripande rekommendationer görs i en PM Geoteknik, dock är den nu utförda utredningen utförd endast i ett fåtal punkter och har inte för avsikt att återge geoteknisk projektering och inte heller utgöra ett tillräckligt underlag för geoteknisk projektering. Det skall alltså förväntas att ytterligare fältundersökningar, laboratorieundersökningar med flera arbeten erfordras innan det att projektering kan utföras för t.ex. byggnader, hårdgjorda ytor, tillfälliga stödkonstruktioner, stabilitetsberäkningar vid djupare schakter och vid speciella markbelastningar med mera.

Föreliggande utredning är uppförd som del i ett beslutsunderlag inom detaljplanearbete och får endast nyttjas för det ändamålet. Inför framtagande av projekteringshandlingar i ett senare skede skall då aktuella aktörer avgöra i vilken omfattning kompletterande geotekniska arbeten erfordras och hur det projekteringsarbetet skall inarbetats i framtida bygghandlingar för eventuella byggnader, dagvattenanläggningar, hårdgjorda ytor med mera.

1.1 Blivande anläggning/konstruktion

Enligt nu känd planering skall området förberedas för andra verksamheter än idag aktuella, bland annat detaljhandel och besöksanläggning. Beroende på hur den fortsatta processen med detaljplaneändringen fortskrider kan naturligtvis nyttjandet inom området komma att ändras.

1.2 Topografi och ytbeskaffenhet

Platsen är belägen i den nordvästra delen av Tidaholm väster om Västra Ringvägen, väg 2812.

Området nyttjas idag så som förråd, personalutrymme med mera inom Tidaholm kommuns verksamhet med skötsel och underhåll av kommunens mark, parker, anläggningar med mera. Området är i stort sett plant och har ytskikt i huvudsak av grus och asfalt. Det förekommer en del byggnader i ett plan inom området.

Bild 1.2.1: Bilden visar del av den bebyggelse som finns inom undersökningsområdet, foto M. Gren 2024-06-26.

1.3 Befintliga konstruktioner

Identifierade befintliga konstruktioner är de idag befintliga asfalterade vägar och uppställningsytor, byggnader, belysningsmast, markförlagda ledningar mm. Inom del av området förekommer upplag av entreprenadmässor så som sand, grus med mera.

2 Underlag

Utöver den här utförda fältundersökningen finns det ingen annan för undertecknad känd geoteknisk utredning för markområdet. Det finns dock tillgängliga jordartskartor utgivna av Sveriges Geologiska Undersökning, SGU.

Enligt SGU's jordarts- och jorddjupskarta, **bild 2.1 och 2.2** nedan, kan det förväntas att planområdet ligger på mark med jordlagerföljd av sandig morän (blått fält med vita prickar i bild 2.1) och isälvssediment av sand (grönt fält med vita prickar i bild 2.1). Norr om området förväntas det förekomma jorlager med glacial silt (gult fält med vita streck i bild 2.1) och glacial lera (gult fält i bild 2.1).

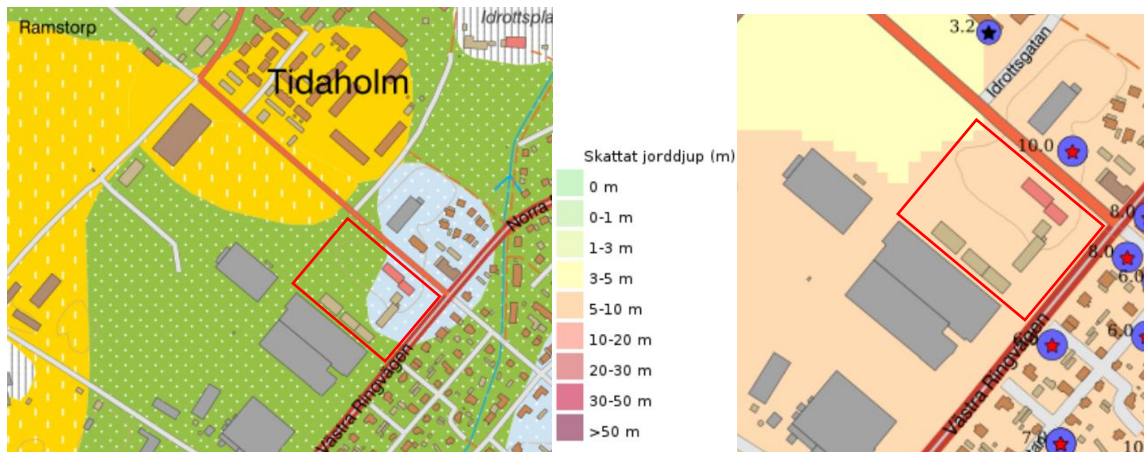

Bild 2.1 och 2.2: Bilderna utgör ett utdrag ur SGU's jordarts- och jorddjupskarta. Röda ramar visar principiellt vart planområdet ligger. Bildernas syfte är att översiktligt ge en uppfattning om förväntad jordlagerföljd och djup till berg enligt SGU's jordartskarta.

2.1 Positionering

Utsättning och immätning av borrhälsar utfördes av Dekka Enviro AB med RTK-GPS 2024-06-25.

2.2 Styrande dokument

- Eurokod 7, Dimensionering av geokonstruktioner - Del 1 och 2, Svensk Standard SS-EN 1997-1:2005 och SS-EN 1997-2:2007.
- AMA Anläggning.

2.3 Vägledande dokument

- IEG Rapport 2:2008, Tillämpningsdokument – Grunder EN 1997.
- IEG Rapport 4:2008, Tillämpningsdokument – Dokumenthantering.
- IEG Rapport 7:2008, Tillämpningsdokument – EN 1997-1 kapitel 7, Pålgrundläggning.
- IEG Rapport 7:2008, Tillämpningsdokument – EN 1997-1 kapitel 6, Plattgrundläggning.
- SGF/BGS beteckningssystem 2001:2.

3 Geoteknisk kategori

Preliminär klassificering av planerade framtida byggnader och anläggningar inom planområdet har utförts och valts till geoteknisk kategori 2. I det fall att det vid detaljprojektering och dimensionering av byggnader och anläggningar inom fastigheten påträffas information som kan anses vara motsäggande detta skall ansvarig geotekniker kontaktas för en eventuell omklassificering.

4 Geotekniska fält- och laboratorieundersökningar

Undersökningen har omfattat geotekniska undersökningar i fält med geoteknisk borrhandsvagn model GM75 från 2017. Den geotekniska fältundersökningen utfördes under ledning av Simon Gren (Mälardalen Geo AB) och Mats Gren (Gren Consulting AB) samt att markmiljöprovtagning samtidigt utfördes av Deko Enviro AB under ledning av Astrid Schlee.

Geotekniska fältarbeten utfördes 2024-06-26 i totalt i 5 punkter samt att markmiljöprovtagning utfördes i ytterligare ca 5 punkter inom planområdet. Vid undersökningstillfället var det klart väder och ca +25°C. I borrhänderna utfördes skruvborrprovtagning (Skr), viktsondering (Vim) och slagborrsöndering (Slb) samt att grundvattenrör installerades.

Bild 4.1 – 4.4: Bilderna visar provtagning inom undersökningsområdet. Mellersta bilderna visar skruvprov med såväl rullbar lera (fältindikation på lerbeförekomst) och sand från samma borrhäns punkt. Grundvattenrör installerades och där dessa finns inom köryta kapades rören nedan markytan och försågs med ett mindre brunnslöck, en så kallad dexell.

Provtagning av markmiljöprover utfördes parallellt med den geotekniska undersökningen.

I föreliggande handling återgiven jordlagerföljd gäller i de undersökta borrhäns punkterna samt att materialtyp utgör fältbedömning. Variation i jordlagerföljd, mäktighet och materialegenskaper mellan borrhäns punkterna skall förväntas.

4.1 Jordlagerföljd

Jordlagerföljden i undersökta borrhöjter består överst av ett ca 0,4 – 0,7 m mäktigt lager fyllningsmaterial av sandigt grus. Nedan fyllningsmaterialet följer skiftande förekomst av torrskorpelera och torrskorpesilt på sand ovan en förmodad sandig morän. Lera förekommer ställvis också under lager av sand. Påträffad lera är främst torrskorpefast respektive mot djupet av torrskorpekaraktär, det vill säga i sammanhanget en relativt torr lera. Det kan dock inte uteslutas att det förekommer lera som är mer fuktig, har låg hållfasthet och känslighet mot sättningar.

Morän påträffas i de undersökta borrhöjterna på ca 3,5 – 5,0 m djup och borrhöjter erhöjls mot block i morän eller möjligen mot berg på ca 5 – 7 m djup. I någon av borrhöjterna erhöjls borrhöjter redan på ca 2,5 m djup, det säkerställdes dock inte om detta stopp utgjordes av hinder i jordvolymen som till exempel äldre betongfundament, stenblock eller annat hinder i jordvolymen eller om stoppet var mot block i morän eller möjligen berg.

5 Hydrogeologiska undersökningar

Hydrogeologiska undersökningar har utförts genom momentanavläsning i installerade grundvattenrör. Grundvattnets trycknivå i det fria grundvattnet nedan eventuellt tätare material bedöms ligga på ca 2-2,5 m djup. Då avläsningen gjordes kort efter installationstillfället så kan eventuellt vattennivån vara något missvisande om nivån i röret inte hade hunnit stabiliseras.

Grundvattenytan varierar naturligt över året med nederbördsförhållanden, torra perioder, vattenuttag, snösmältning, eventuell kommunisering med större vattendrag som påverkas av vindförhållanden mm. Av denna anledning kan en korttidsobservation vara missvisande och inte motsvara förhållandena i ett senare skede.

I allt schaktarbete är det av stor betydelse att tillräcklig länshållning utförs så att packningsarbete kan utföras lyckosamt. Vid tunt lerskikt nedan schakt finns risk för bottenhävning alternativt bottenuppträckning varpå åtgärd måste vidtas med lokalt avsänkt grundvattenyta. I schakt där friktionsjord förekommer måste vattenytan hållas låg för att undvika att flytjordsbildning uppstår alternativt hydrauliskt grundbrott om vattnet flödar fram för fort.

6 Miljötekniska undersökningar

En översiktlig markmiljöprovtagning är utförd och resultat återges i särskild PM upprättad av Deko Enviro AB.

7 Övrigt

För geotekniska förutsättningar samt rekommendationer etc. se separat handling, PM Geoteknik.

8 Bilagor

Jordprovstabell, 1 st A4
Plan- och borrhålsritning – G-10.1-001

Gren Consulting AB

Mats Gren
Geotekniker / Civilingenjör VoV
Tele: 0728-36 71 36 Mail: mats@gconsult.se

Projekt Kv Ramstorp 4:1, Tidaholm			
Uppdragsnummer	Uppdragsgivare	Datum	2024-09-06
	Tidaholm kommun	Sign	M Gren
Provtagningsdatum	Provtagningsredskap / Analysmetod	Undersökningsdatum	
2024-06-25	Skr	2024-07-08	

Borrhål/ Sektion	Djup [m]	Benämning / Jordartsförkortning	Vatten kvot W [%]	Konflyt- gräns W _L [%]	Mtrl typ/ tjälf. Klass Enl AMA tabell CE/1
34	0,0 - 0,7	Fy/saGr			
34	0,7-2,5	Torrskorpelera, Let	25		4B/3
34	2,5-4,0	Lera med torrskorpekaraktär, Le(t)	35		
34	4,0-4,4	Sandig morän, saMn			

Anmärkning

Ritningen är schematisk och inte skalenlig.

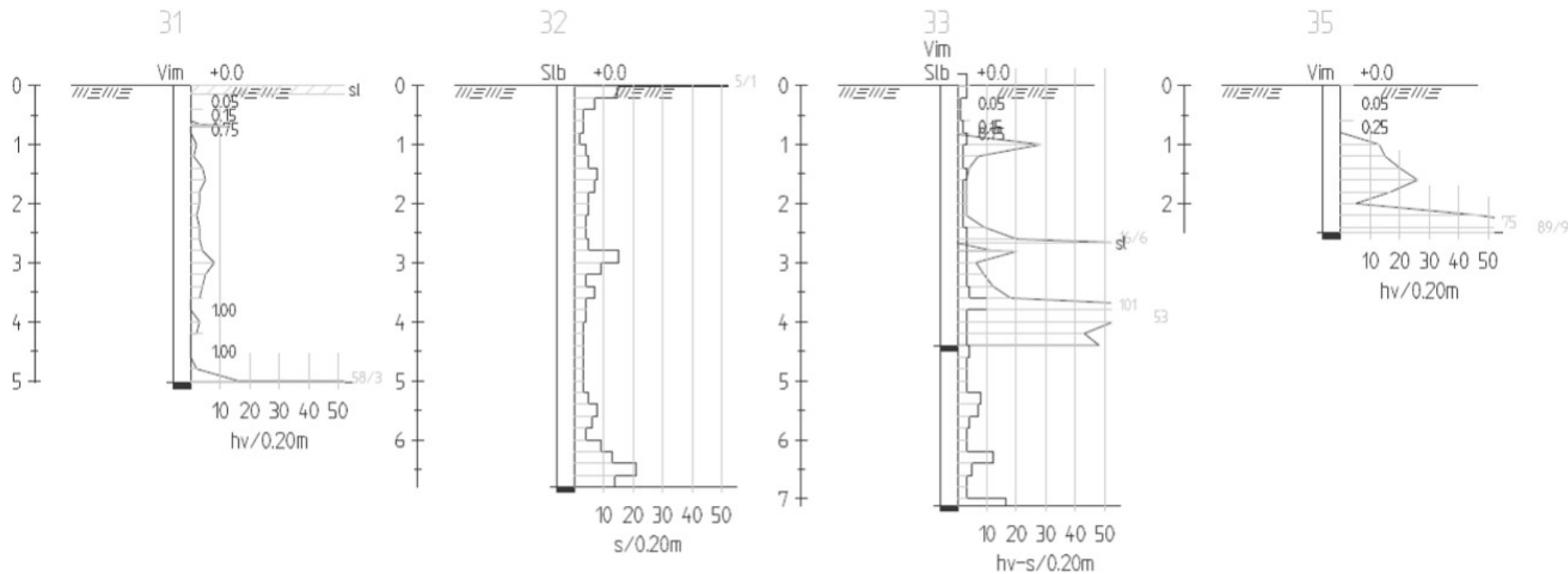
Befintliga markförlagda ledningar finns inte komplett återgivna i denna ritning.

Betecknar provtagningspunkter, se SGF/BGS beteckningssystem 2001:2.

Ritningsunderlag utgörs av provtagningsplan upprättad av Deko Enviro AB daterad 2024-05-30.

xx. Borrpunkt och punktnummer.

Borrpunkt 34 är endast skruvprovtagen. Resultat återges i jordprovstabell.

Geoteknisk utredning	
Ramstorp 4:1 Tidaholm kommun Detaljplaneändring	
2024-09-06	Gren Consulting AB
Mats Gren	G-10.1-001

ID*	X	Y	Z
32 / RA-24MS01	6449599.082	438182.135	144.839
31 / RA-24MS03	6449548.675	438150.551	144.488
33 / RA-24MS07	6449551.980	438238.008	144.967
34 / RA-24MS09	6449516.304	438226.512	144.438
35 / RA-24MS10	6449509.511	438201.386	144.081

**Provpunkt geoteknik / miljöteknisk markundersökning genomförd av DeKa Enviro 2024*

Avtal om markanvisning

Del av Ramstorp 4:1

Ärendenummer: SBN 2023/482

Parter

Fastighetsägare

Tidaholms kommun, 212000–1736
522 83 Tidaholm

Exploatör

Famera fastigheter AB, 559029–3774
Vallviksvägen 4
352 51 Växjö

1. Markanvisning

Tidaholms kommun (Kommunen) tilldelar Famera fastigheter AB (Bolaget) markanvisning inom det markområde som framgår av bilaga 1. Det anvisade området ligger inom fastigheten **Ramstorp 4:1** (Markområdet).

Denna markanvisning innebär att Bolaget, under en tid av 18 månader från och med ovan angivna datum, har ensamrätt att förhandla med Kommunen om förvärv av Markområdet samt övriga villkor avseende exploateringen.

2. Avsiktsförklaring

Bolaget och Kommunen ska tillsammans verka för att det ovan angivna området planläggs för ny bebyggelse i form av kommersiell fastighet. Parterna är medvetna om att Bolaget har som avsikt att köpa Markområdet från ca 12 000 kvm till ca 19 000 kvm inom fastigheten. Bolaget skall i det fallet till Kommunen betala 250kr per kvadratmeter. Priset inkluderar rivning, eventuell sanering och grovplanering av mark samt anslutningsavgifter för el, vatten- och avlopp.

3. Grundläggande villkor

För markanvisningen gäller följande för projektet grundläggande villkor:

- Detaljplanen för Markområdet skall ändras för ändamålsenlig verksamhet.
- Bolaget är införstått med och accepterar att Kommunen i samband med upprättandet av detaljplanen kan komma att ställa krav på bebyggelsen.
- Området skall utformas med god tillgänglighet. Personer med olika funktionshinder ska lätt kunna orientera sig samt enkelt, självständigt och utan fara ta sig

fram till och inom områdena. Markbeläggning, belysning, väghållning och skyltning ska underlätta framkomligheten.

4. **Detaljplan**

Bolaget och Kommunen ska tillsammans verka för att en ny detaljplan för Markområdet tas fram, antas och vinner laga kraft. Markområdets avgränsning enligt bilaga 1 är preliminär och kan justeras under planarbetet. Gällande planbeskrivning, planbestämmelser och plankarta är enligt bilaga 2, 3 och 4.

Kommunen har rätt att avgöra om planarbetet ska genomföras helt med egen personal eller med konsultmedverkan. Kommunen utser eventuell plankonsult. Bolaget ska efter samråd med Kommunen utse kvalificerad arkitekt för den husprojektering som behöver göras i samband med detaljplanearbetet.

Kommunen har rätt att besluta om att avbryta planarbetet när som helst under planprocessen. Sakägare har rätt att överklaga beslutet att anta planen. Länsstyrelsen kan vidare besluta om överprövning av planen. Om projekt avbryts till följd av beslut under planprocessen ger detta inte Bolaget någon rätt till ersättning eller ny markanvisning från Kommunen.

5. **Ekonomi**

a. **Utredningskostnader**

Kommunen står för utrednings- och undersökningskostnader avseende arkeologi, förorenad mark och geoteknik i den omfattning som krävs för att detaljplanen ska kunna antas. Övriga interna utrednings- och projekteringskostnader bekostas av Bolaget.

b. **Planavtal**

Kommunen kan komma att ställa krav på att ett planavtal ska tecknas innan planarbetet påbörjas. Planavtalet reglerar den planavgift som ska betalas för byggrätterna inom området i enlighet med gällande antagen taxa. Planavgiften ingår i köpeskillingen om planarbetet slutförs. Om planavtalet inte slutförs bekostas Bolaget av nedlagda kostnader för planarbetet, dock till högst en summa av totalt 50 000 kr.

c. **Arkeologi**

Kommunen utför och bekostar erforderlig hantering av eventuella fornlämningar, inom den blivande kvartersmarken, i den omfattning som krävs för att marken ska kunna användas enligt ändamålet i den blivande detaljplanen. Parterna kan senare komma överens om annat.

d. **Markföroreningar**

Ansvaret för att utföra och bekosta avhjälpandet av eventuella markföroreningar ska fördelas mellan Bolaget och Kommunen enligt följande:

- För lätt förorenad mark, dvs. med halter lägre än Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM), ska Kommunen utföra och bekosta all utredning, miljökontroll, hantering av förorenade massor och övriga avhjälpandeåtgärder.
- Om förorenad mark med halter högre än MKM beträffas kan Kommunen välja att avbryta avtalet.

e. **Bygg- och anläggningskostnader**

Kvartersmark

Kommunen ska svara för erforderliga evakueringar och rivningar inom den blivande kvartersmarken. Bolaget ska därefter/även ansvara för och bekosta samtliga bygg- och anläggningsåtgärder inom den blivande kvartersmarken.

Allmän platsmark

Kommunen ska svara för och bekosta projektering samt byggande av allmänna gator och parker. Parterna kan senare komma överens om annat. Bolaget ska dock svara för och bekosta projektering samt genomförande av de anslutningsarbeten som måste göras i allmän platsmark invid den blivande kvartersmarken, till följd av Bolagets bygg- och anläggningsarbeten på den blivande kvartersmarken.

Allmänna VA-anläggningar

Kommunen ska svara för projektering och byggande av allmänna VA-anläggningar. Bolaget betalar va-anläggningsavgift enligt vid betalningstillfället för Kommunen gällande VA-taxa.

Allmänna EL-anläggningar

Kommunen ska svara för projektering och byggande av allmänna EL-anläggningar. Bolaget betalar EL-anläggningsavgift enligt vid betalningstillfället för Kommunen gällande taxa.

f. **Överlåtelse/upplåtelse av mark**

Parterna ska teckna ett genomförandavtal inklusive avtal om marköverlåtelse när detaljplanarbetet hunnit så långt att parterna tillsammans anser att ett sådant kan tecknas.

Om Bolaget och Kommunen inte kommer överens om formerna och villkoren för överlåtelsen av marken äger Kommunen rätt att återta markanvisningen utan någon rätt till ersättning för Bolaget. Detsamma gäller om Bolaget väljer att avstå från att

utnyttja markanvisningen eller uppenbart inte avser eller förmår att genomföra projektet i den takt eller på det sätt som avses.

6. Giltighet

Detta markanvisningsavtal är till alla delar förfallet utan rätt till någon form av ersättning för någon av parterna om:

1. Genomförandavtal inklusive avtal om marköverlåtelse inte har tecknats mellan Kommunen och Bolaget senast 18 månader från markanvisningsavtalets datum. Kommunen har dock möjlighet att förnya markanvisningen efter detta datum om rimliga skäl för detta föreligger, eller
2. planarbetet har avbrutits.

7. Överlåtelse av avtal

Detta avtal får inte utan Kommunens skriftliga medgivande överlåtas till annan än helägt bolag inom samma koncern som Bolaget. Inför eventuell överlåtelse av avtalet, oavsett om överlåtelse avses ske till helägt koncernbolag eller om överlåtelse önskas ske till annan part, åligger det Bolaget att i god tid meddela alternativt inkomma med önskemål härom till Kommunen.

8. Ändringar och tillägg

Detta avtal med bilagor utgör parternas fullständiga reglering av alla frågor som avtalet berör. Ändringar och tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och undertecknade av båda parter för att vara gällande.

9. Tvist

Tvist hänförlig till detta avtal ska prövas och avgöras av allmän domstol med Skaraborgs tingsrätt som första instans.

Underskrifter

Detta avtal har upprättats i två lika lydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Fastighetsägare

För Tidaholms kommun

Tidaholm den 2023-____ - ____

Ambjörn Lennartsson
Ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Tidaholm den 2023-____ - ____

Johan Elgh
Samhällsbyggnadschef

Exploatör

För Famera fastigheter AB

_____ den 2023-____ - ____

Johan Erlandsson

Bilagor

- Bilaga 1 – Fastighetskarta
- Bilaga 2 – S 69 Planbeskrivning
- Bilaga 3 – S 69 Planbestämmelser
- Bilaga 4 – S 69 Plankarta original

§ 81 Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget

KS 2023/134

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att lägga uppföljning av klimatlöfte 2 för år 2025 till handlingarna samt att översända den till Länsstyrelsen Västra Götaland.

Sammanfattning av ärendet

Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer.

Föreliggande ärende behandlar uppföljning av klimatlöfte 2, "vi har en koldioxidbudget", för år 2025. Löftet innebär att kommunen har en koldioxidbudget som årligen följs upp för att kontrollera hur mycket utsläpp som återstår för att kommunen ska kunna hålla sin koldioxidbudget. Det är samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för uppföljningen eftersom nämnden, enligt sitt reglemente, ansvarar för kommunens uppgifter inom klimatområdet.

Uppföljningen visar att kommunen behöver genomföra en snabb och omfattande klimatomställning för att hålla sig inom sin tilldelade koldioxidbudget. De kommande åren bedöms vara avgörande.

Vid uppföljningen av klimatlöfte 2 för år 2024 konstaterades det att kommunen överskred sin årliga koldioxidbudget. Mot denna bakgrund beslutade kommunstyrelsen, § 231/2025, att uppmana samhällsbyggnadsnämnden att upprätta en åtgärdsplan i syfte att minska kommunens koldioxidutsläpp och därigenom förbättra resultaten avseende klimatlöfte 2. Någon sådan åtgärdsplan har emellertid inte upprättats.

Även vid årets uppföljning konstateras att kommunen överskrider sin koldioxidbudget. Mot den bakgrunden skulle det kunna vara motiverat att på nytt uppmana samhällsbyggnadsnämnden att ta fram en åtgärdsplan, alternativt att kommunfullmäktige ger nämnden ett formellt uppdrag att genomföra ett sådant arbete. Klimatlöfte 2 avser dock perioden år 2024–2026 och närmar sig därmed sitt slut. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför inga ytterligare åtgärder kopplade till det aktuella klimatlöftet men bedömer att det vid ett eventuellt framtida antagande av liknande löften samtidigt bör beslutas om vilken nämnd som ansvarar för att driva arbetet för att nå uppställda mål.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att lägga uppföljning av klimatlöfte 2 för år 2025 till handlingarna samt att översända den till Länsstyrelsen Västra Götaland.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Uppföljning av klimatlöfte 2 om koldioxidbudget", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2026-06-29.

- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 72/2026 "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget", 2026-05-21.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget", utvecklingsledare Peter Lann, 2026-04-15.
- › Rapport "Koldioxidbudget Tidaholms kommun januari 2026", Klimatsekretariatet, 2026.
- › Kommunstyrelsens beslut § 231/2025 "Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget", 2025-12-03.
- › Kommunstyrelsens beslut § 163/2023 "Beslut om Tidaholms kommuns klimatlöften för perioden 2024-2026", 2023-09-06.
- › Kommunernas klimatlöften 2024–2026, Länsstyrelsen Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2023/134

2026-06-29

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Henriksson, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse - Uppföljning av klimatlöfte 2 om koldioxidbudget

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att lägga uppföljning av klimatlöfte 2 för år 2025 till handlingarna, samt översända den till Länsstyrelsen Västra Götaland.

Ärendet

Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Klimat 2030 är en del i genomförandet av *Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030* och också en del av åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen.

Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region. För att stötta kommunerna i klimatarbetet och genomföra gemensamma åtgärder bjuder Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland in alla kommuner i länet att delta i *Kommunernas klimatlöften 2024–2026*. Kommunstyrelsen har i sitt beslut § 163/2023 beslutat att anta klimatlöfte nummer 1, 2, 3, 5, 7, 8, 21 och 22, vilka ska genomföras under perioden år 2024–2026. Kommunerna rapporterar årligen in hur det har gått med genomförandet av de klimatlöften som kommunen har antagit, och hösten 2026 kommer en mer utförlig uppföljning av genomförandet och satsningen i stort att göras.

Föreliggande ärende behandlar uppföljning av klimatlöfte 2, ”*vi har en koldioxidbudget*”, för år 2025. Löftet innebär att kommunen har en koldioxidbudget som årligen följs upp för att kontrollera hur mycket utsläpp som återstår, för att kommunen ska kunna hålla sin koldioxidbudget. Det är samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för uppföljningen eftersom nämnden, enligt sitt reglemente, ansvarar för kommunens uppgifter inom klimatområdet.

Utredning

Uppföljningen baseras på rapporten *Koldioxidbudget Tidaholms kommun – januari 2026*, framtagna av Klimatsekretariatet på Uppsala universitet, utifrån etablerad vetenskaplig metodik och Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Av rapporten framgår att kommunens totala koldioxidbudget uppgår till cirka 205 000 ton fossil koldioxid från och med 2022, varav närmare hälften redan har förbrukats. Vid ingången av 2026 återstår cirka 100 000 ton, samtidigt som de territoriella utsläppen under 2025 bedöms uppgå till cirka 28 000 ton. Om utsläppen kvarstår på motsvarande nivå beräknas hela budgeten vara förbrukad inom cirka fyra år. För att hålla sig inom budgetens ramar krävs därmed en kraftig minskning av utsläppen, motsvarande i genomsnitt cirka 21,9 procent per år från och med 2026. De största

utsläppskällorna utgörs av inrikes transporter, arbetsmaskiner samt uppvärmning av bostäder och lokaler. Vidare framgår att utsläppens utveckling påverkas av faktorer såsom teknikutveckling, beteendeförändringar, nationella styrmedel och lokala prioriteringar.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms i direkt mening röra barn. Klimatförändringarna och hur kommunen anpassar sig påverkar bestämt barns liv, hälsa och möjlighet till framtid.

Enligt barnkonventionen ska barnets bästa bedömas och beaktas (artikel 3), och myndigheter har ansvar att infria barnets rättigheter (artikel 4). Barnet har även rätt till utveckling, liv och överlevnad (artikel 6), samt rätt till en god hälsa (artikel 24). Barn har också rätt till en skälig levnadsstandard (artikel 27).

Hur kommunen anpassar sig efter klimatförändringarna är av yttersta vikt för barns framtid, hälsa, levnadsstandard och överlevnad.

Utredningens slutsatser

Uppföljningen visar att kommunen behöver genomföra en snabb och omfattande klimatomställning för att hålla sig inom sin tilldelade koldioxidbudget. De kommande åren bedöms vara avgörande.

Koldioxidbudgeten tydliggör behovet av att successivt skärpa arbetet med utsläppsminskningar inom flera sektorer och bör utgöra ett strategiskt underlag och en gemensam riktning i kommunens fortsatta planering, såväl inom den egna organisationen som i samverkan med näringsliv och kommunens invånare.

En regelbunden politisk uppföljning bedöms vara central för att säkerställa långsiktighet, transparens och handlingskraft i klimatarbetet. Samtidigt har kommunen en begränsad rådighet över utsläppen i det geografiska området, där handlingsutrymmet kan beskrivas utifrån direkt och indirekt rådighet. Den direkta rådigheten avser främst den egna verksamheten, såsom energianvändning i lokaler, egen energiproduktion, bränsleförbrukning i fordon samt konsumtionsbaserade utsläpp.

Det kan slutligen konstateras att kommunen har en koldioxidbudget som följs upp i syfte att tydliggöra hur stort utsläppsutrymme som återstår enligt klimatlöfte 2.

Vid uppföljningen av klimatlöfte 2 föregående år konstaterades att kommunen överskred sin årliga koldioxidbudget. Mot denna bakgrund beslutade kommunstyrelsen i beslut § 231/2025 att uppmana samhällsbyggnadsnämnden att upprätta en åtgärdsplan i syfte att minska kommunens koldioxidutsläpp och därigenom förbättra resultaten avseende klimatlöfte 2. Någon sådan åtgärdsplan har emellertid inte upprättats.

Även vid årets uppföljning konstateras att kommunen överskrider sin koldioxidbudget. Mot den bakgrunden skulle det kunna vara motiverat att på nytt uppmana samhällsbyggnadsnämnden att ta fram en åtgärdsplan, alternativt att kommunfullmäktige ger nämnden ett formellt uppdrag att genomföra ett sådant arbete.

Klimatlöfte 2 i samarbete med Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen avser perioden år 2024–2026, och närmar sig därmed sitt slut. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför inga ytterligare åtgärder kopplade till det aktuella klimatlöftet, men bedömer att det finns skäl att överväga åtgärder för att minska kommunens klimatpåverkan, bland annat genom att ta fram en åtgärdsplan för att reducera koldioxidutsläpp. Det kvarstår ett behov av ett långsiktigt arbete för att begränsa kommunens klimatpåverkan och bidra till en hållbar utveckling för nuvarande och kommande generationer.

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att det, vid ett eventuellt framtida antagande av liknande löften, samtidigt bör beslutas om vilken nämnd som ansvarar för att driva arbetet för att nå uppställda mål.

Beslutsunderlag

- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 72/2026 "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget", 2026-05-21.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget", utvecklingsledare Peter Lann, 2026-04-15.
- › Rapport "Koldioxidbudget Tidaholms kommun januari 2026", Klimatsekretariatet, 2026.
- › Kommunstyrelsens beslut § 231/2025 "Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget", 2025-12-03.
- › Kommunstyrelsens beslut § 163/2023 "Beslut om Tidaholms kommuns klimatlöften för perioden 2024-2026", 2023-09-06.
- › Kommunernas klimatlöften 2024–2026, Länsstyrelsen Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Sändlista

Länsstyrelsen Västra Götaland

§ 72 Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget

SBN 2023/132

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att godkänna uppföljning av klimatlöfte 2 samt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Tidaholms kommun har antagit klimatlöften, däribland klimatlöfte 2 som innebär att kommunen har en politiskt beslutad koldioxidbudget som ska följas upp regelbundet. Uppföljningen redovisas för nämnden som en del av kommunens styrning och uppföljning av klimatarbetet.

Uppföljningen visar att kommunen står inför en snabb och omfattande klimatomställning för att hålla sig inom sitt tilldelade utsläppsutrymme. Nära hälften av koldioxidbudgeten har redan förbrukats och vid nuvarande utsläppstakt riskerar den återstående budgeten att vara förbrukad inom några år. Tidiga och kraftiga utsläppsminskningar bedöms därför vara avgörande för hur krävande den fortsatta omställningen blir.

Utredningen visar vidare att koldioxidbudgeten tydliggör behovet av successivt skärpta utsläppsminskningar inom flera sektorer och att budgeten bör användas som ett strategiskt underlag i kommunens planering, inom ramen för kommunens rådighet.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet beslutar att föreslå nämnden besluta att godkänna uppföljning av klimatlöfte 2 samt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- › Beslut samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott § 35/2026, "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget", 2026-04-23
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget", utvecklingsledare Peter Lann, 2026-02-25.
- › Koldioxidbudget Tidaholms kommun, januari 2026, Uppsala universitet, klimatsekretariatet
- › Kommunstyrelsens beslut § 231/2025, "Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget", 2023-12-03.
- › <https://www.climatevisualizer.com/tidaholm>

Sändlista

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: SBN 2023/132

2026-04-15

Samhällsbyggnadsnämnden

Handläggare: Peter Lann, utvecklingsledare

Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2, vi har en koldioxidbudget

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att godkänna uppföljning av klimatlöfte 2 samt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Ärendet

Tidaholms kommun har inom ramen för sitt klimat- och hållbarhetsarbete antagit ett antal klimatlöften med syfte att minska kommunens klimatpåverkan och bidra till att uppfylla såväl nationella miljö- och klimatmål som Sveriges åtaganden enligt Parisavtalet. Löftet innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar. Detta ärende avser uppföljning av koldioxidbudget och till grund ligger rapport från januari 2026, "Koldioxidbudget Tidaholms kommun" och climate vizualizer" som är ett webbaserat verktyg.

Uppföljningen syftar till att ge en samlad, aktuell och pedagogisk bild av hur de territoriella utsläppen av fossil koldioxid inom kommunen har utvecklats, hur stor del av den fastställda koldioxidbudgeten som har förbrukats samt hur mycket utsläppsutrymme som återstår.

Vidare syftar ärendet till att belysa vilka konsekvenser nuvarande utsläppsnivåer och utvecklingstakt får för den fortsatta klimatomställningen, samt att tydliggöra behovet av eventuella förstärkta insatser framöver.

Utredning

Uppföljningen grundar sig på rapporten *Koldioxidbudget Tidaholms kommun – januari 2026*, framtagen av Klimatsekretariatet på uppdrag av Tidaholms kommun. Rapporten bygger på etablerad vetenskaplig metodik för lokala koldioxidbudgetar och utgår från de globala utsläppsramar som följer av Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader.

Enligt rapporten uppgår Tidaholms kommuns totala koldioxidbudget till cirka 205 000 ton fossil koldioxid för perioden från och med år 2022. Vid ingången av år 2026 återstår cirka 100 000 ton, vilket innebär att närmare hälften av budgeten redan har förbrukats. De territoriella utsläppen inom kommunen bedöms för år 2025 uppgå till cirka 28 000 ton fossil koldioxid.

Om utsläppen skulle ligga kvar på ungefär samma nivå som under 2025 innebär detta att hela koldioxidbudgeten förbrukas inom cirka fyra år. För att hålla sig inom budgetens ramar och

därmed bidra till att uppfylla Parisavtalets mål krävs därför att utsläppen minskar kraftigt. Rapporten anger att utsläppen behöver minska med i genomsnitt cirka 21,9 procent per år med start från och med 2026.

De största utsläppskällorna i Tidaholms kommun utgörs av inrikes transporter, arbetsmaskiner samt uppvärmning av bostäder och lokaler. Rapporten visar samtidigt att utsläppens sammansättning och storlek påverkas av flera faktorer, såsom teknikutveckling, beteendeförändringar, nationella styrmedel och lokala prioriteringar.

Barnrättsbedömning

En uppföljning av koldioxidbudgeten och en ambitiös klimatomställning bedöms bidra positivt till barns och ungas rätt till en hälsosam miljö och en långsiktigt hållbar samhällsutveckling, i enlighet med barnkonventionens intentioner. Beslutet bedöms inte medföra några negativa konsekvenser för barn.

Utredningens slutsatser

Uppföljningen visar att Tidaholms kommun står inför en mycket snabb och omfattande klimatomställning för att hålla sig inom sin tilldelade koldioxidbudget. De kommande åren är avgörande, och tidiga utsläppsminskningar har stor betydelse för hur krävande den fortsatta omställningen blir över tid.

Koldioxidbudgeten tydliggör behovet av att successivt skärpa arbetet med utsläppsminskningar inom flera sektorer samtidigt. Budgeten bör därför användas som ett strategiskt underlag och en gemensam kompass i kommunens fortsatta planering, både inom den egna organisationen och i samverkan med näringsliv, civilsamhälle och invånare.

En regelbunden politisk uppföljning av koldioxidbudgeten bedöms vara central för att säkerställa långsiktighet, transparens och handlingskraft i kommunens klimatarbete.

Koldioxidbudgeten är beräknad för ett geografiskt område och en kommun har en begränsad rådighet över dessa utsläpp. För att tänka kring organisations handlingsutrymme relativt utsläppen i det geografiska området är en modell att utgå från olika typer av rådighet (direkt rådighet, indirekta rådighet genom styrmedel, indirekt rådighet genom kommunikation).

Som exempel har Tidaholms kommun direkt rådighet relativt sin egen verksamhet som exempelvis el- och värmeanvändning i lokaler, egen el- och värmeproduktion, bränsle som används i organisationens fordon eller organisationens konsumtionsbaserade utsläpp

Slutligen kan det konstateras att kommunen har en koldioxidbudget och att den följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar enligt klimatlöfte 2.

Beslutsunderlag

- › Koldioxidbudget Tidaholms kommun, januari 2026, Uppsala universitet, klimatsekretariatet
- › Kommunstyrelsens beslut § 231/2025, "Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget", 2023-12-03.

> <https://www.climatevisualizer.com/tidaholm>

Sändlista

Kommunstyrelsen

Koldioxidbudget | Tidaholms kommun

Januari 2026

UPPSALA
UNIVERSITET

klimat
sekretariatet

Förord

Koldioxidbudgetarna ställer om till ett nytt år och i vanlig ordning ökar den krävda utsläppsminskningstakten (i år med i snitt 3 procentenheter i svenska kommuner och län). Att koldioxidbudgetarna börjar ta slut i Sverige är ju tyvärr inte ett isolerat fenomen, utan speglar hur chansen att begränsa den globala temperaturökningen till 1.5 °C håller på att rinna hela världen ut händerna. 2025 ökade de totala globala utsläppen till [rekordhöga nivåer](#). Igen.

Detta sker trots flera positiva trender: Kinas storsatsning på förnyelsebar energi [planar ut en tidigare stadigt stigande utsläppskurva](#). I EU är andelen förnybar energi 2025 [större än andelen fossil energi](#). Och det främsta skälet till att IPCC idag förutspår en temperaturökning på 2,5-2,9 °C (under ländernas nuvarande klimatåtaganden) – i stället för över 3°C som tidigare – är att [nästan 60 länder ställt in planerad utbyggnad av kolkraft](#). Kol är helt enkelt inte längre konkurrenskraftigt i jämförelse med förnybart.

Men varför ökar då de totala globala utsläppen? Jo, för att efterfrågan på energi i världen ökar mer än den förnybara energin. Och så länge det sker – så länge vi snarare lägger till än byter ut energi – kommer de globala utsläppen att fortsätta öka.

Och kanske letar vi efter nycklarna som skulle kunna låsa upp klimatomställningen på fel ställe?

Tillit och rättvisa som klimatåtgärder

Inför FNs senaste klimatomöte COP 2030 i Brasilien tog en grupp forskare fram [en rapport](#) för att identifiera nycklar för att åstadkomma en nödvändig klimatomställning i Brasilien. Svaret var "tilltro och rättvisa". Motsvarande rapporter om Österrike och Tyskland nådde liknande resultat. Men vad betyder det? Och vilken är kommunens/regionens roll när klimatomställningen breddas till denna förståelse?

Mycket kortfattat är logiken den här: Tilltro ökar när samhällets grundfunktioner upprätthålls. När människor får det som är nödvändigt för goda liv – försörjning, bostäder, sjukvård, omsorg, skola etc. – är vi mer benägna att acceptera förändringar på andra områden, som klimatomställningen onekligen medför.

När gemensamma samhällsfunktioner stärks tenderar också omställningen att uppfattas som mer rättvis: Fler reser tillsammans i stället för en och en, men kollektivtrafiken är billig och bekväm. Alla förväntas konsumera mindre men utbudet av gemensamma alternativ ökar – fritidsbanken, bibliotek, gemensamma verkstäder, kultur- och naturupplevelser.

På Klimatsekretariatet har vi – främst genom vår utbildningssatsning – börjat nosa på frågor som dessa. Det spåret hoppas vi får fortsätta utforska med er det kommande året.

Kommande uppdatering av koldioxidbudgetarna

Men koldioxidbudgetarna då? Vad händer när de tar slut? Och är det lönt att fortsätta kommunicera en budget som snart kräver att utsläppen halveras?

Dessa frågor diskuterar vi just nu med forskarna bakom koldioxidbudgetarna. Målen för diskussionerna är:

1. Koldioxidbudgetarna ska ge svenska kommuner och län en tankmätare som visar *hur mycket* och *hur snabbt* koldioxidutsläppen behöver minska lokalt för att ligga i linje med *ett globalt utsläppsmål inom räckvidd*. För att tillgodose det kravet kommer koldioxidbudgetarna med alla sannolikhet behöva uppdateras till större globala koldioxidbudgetar som motsvarar mindre ambitiösa temperaturmål.
2. När vi uppdaterar budgetarna tar vi även chansen att lära av de år som koldioxidbudgeten använts i svenska kommuner och län: Kan vi förstärka den primära funktionen hos koldioxidbudgeten, som en kompass informerad av globala klimatmål och den kumulativa logiken? Kan vi täppa igen fallgropar, som ett alltför stort fokus på exakta siffror och underliggande data? Kan vi koppla de breda penseldragen som perspektivet målar, till handlingsorienterade strategier som skapar samnyttor i samhället?

Även dessa frågor hoppas vi får stöta och blöta med er det kommande året.

Vi hörs och ses!

Hälsar,

Vi på Klimatsekretariatet

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Från globala till lokala koldioxidbudgetar	7
1.2 Koldioxidbudgeten som klimatpolitiskt verktyg	7
1.3 Rapportens upplägg	8
1.4 Från engångsprodukt till löpande serie	8
1.5 Område och beställare	8
2. Bakgrund & metod	10
2.1 Koldioxidbudgeten och den större hållbarhetsfrågan	10
2.2 Koldioxidbudgeten och kolcykeln	12
2.3 Från global till lokal koldioxidbudget	12
3. Tidaholms koldioxidbudget i siffror	21
4. Ett kumulativt perspektiv på utsläppen	24
4.1 Koldioxid som valuta	25
4.2 Att målstyra en mängd	27
4.3 Koldioxidbudgeten skiftar tidsperspektivet	28
4.4 Att arbeta i två tidsfönster	29
5. Koldioxidbudgeten som policyverktyg	31
5.1 Koldioxidbudgeten som kompass	32
5.2 En koldioxidbudget för det geografiska området	33
5.3 Att omsätta koldioxidbudget i den enskilda verksamheten	38
6. Uppdateringar – Varför, när och hur påverkas budgeten?	42
6.1 Ett mål som förändras under resans gång	42
6.2 Frågor och svar om de senaste uppdateringarna	43
Källförteckning	45

Om rapporten

Om Uppsala universitet

Vid [Institutionen för geovetenskaper](#) bedrivs sedan 2017 ledande forskning om lokala koldioxidbudgetar. Arbetet pågår idag inom det tvärvetenskapliga forskningsprogrammet [Naturresurser och hållbar utveckling \(NRHU\)](#). Forskningen sker i nära samverkan med [Tyndall Centre vid Manchester University](#) och [Centre for Climate and Energy Transformation \(CET\)](#) vid Bergens universitet. Forskningen är ofta tillämpad och behovsägarna, som i detta fall främst är Sveriges kommuner, regioner och länsstyrelser, har en viktig roll i de olika forskningsprojekt som bedrivits och som löper idag.

Om Klimatsekretariatet

Via forskningssamverkan, digitalisering och visualisering bidrar Klimatsekretariatet till att det unga konceptet med lokala koldioxidbudgetar mognar och blir tillämpbart – inte bara som viktig forskning, utan som ett koncept som går att arbeta med i den praktiska klimatomställningen. Vi erbjuder också journalister, miljöorganisationer, föreningsliv och offentlig sektor expertis om konceptet. Ytterligare ett verksamhetsområde är utbildnings- och fortbildningsarbete. Vi är icke vinstdrivande, oberoende och arbetar ofta i bred samverkan i skärningspunkten mellan offentlig sektor, klimatrörelse och akademi.

Beställare

Rapporten är beställd av Tidaholms kommun.

Rättigheter

Innehållet i denna rapport uppmuntras att användas och bearbetas i enlighet med CC BY 2.5 SE under förutsättning att metoden för att beräkna koldioxidbudgetarna är densamma som i denna rapport. Referens ska lämnas enligt nedan.

Refereras som

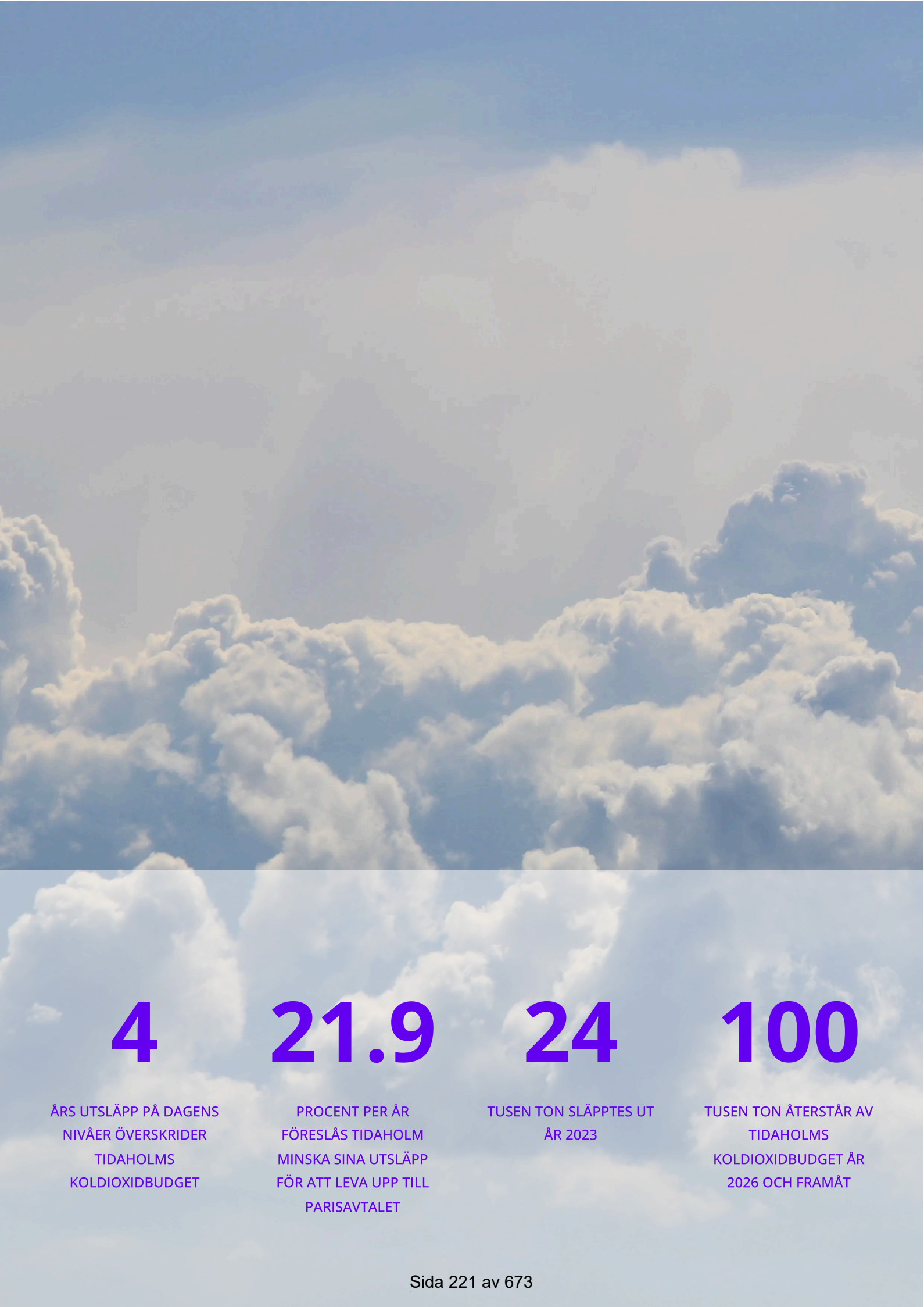
Heggestad, A., Persson, E. Wallin, E. (Januari / 2026). *Koldioxidbudget Tidaholms kommun Januari 2026*. Rapport. Klimatsekretariatet.

Kontakt

För frågor som berör forskningen som ligger till grund för denna rapport kontakta Uppsala universitet: Isak Stoddard, isak.stoddard@geo.uu.se eller Martin Wetterstedt, martin.wetterstedt@geo.uu.se

För frågor om denna rapport, eller för mer information, kontakta Emma på emma.wallin@klimatsekretariatet.se.

I verktyget ClimateVisualizer tillgängliggörs Tidaholms koldioxidbudget. Denna digitala version hålls uppdaterad löpande och kan besökas på www.climatevisualizer.com/tidaholm

4

ÅRS UTSLÄPP PÅ DAGENS
NIVÅER ÖVERSKRIDER
TIDAHOLMS
KOLDIOXIDBUDGET

21.9

PROCENT PER ÅR
FÖRESLÅS TIDAHOLM
MINSKA SINA UTSLÄPP
FÖR ATT LEVA UPP TILL
PARISAVTALET

24

TUSEN TON SLÄPPTES UT
ÅR 2023

100

TUSEN TON ÅTERSTÅR AV
TIDAHOLMS
KOLDIOXIDBUDGET ÅR
2026 OCH FRAMÅT

1

Inledning

1.1 Från globala till lokala koldioxidbudgetar

Sedan 2015 publicerar IPCC regelbundet beräkningar av vårt kvarvarande globala utsläppsutrymme – om vi vill begränsa jordens uppvärmning till 1,5 respektive två grader. Dessa beräkningar brukar kallas IPCCs *globala* koldioxidbudgetar. IPCC inskräpper också i såväl sin femte utvärderingsrapport (AR5) och specialrapporten om 1,5-gradersmålet som den sjätte och senaste rapporten AR6 att det är våra ackumulerade utsläpp av koldioxid över tid som i huvudsak driver uppvärmningen av jorden.

Budskapet från klimatpanelen är tydligt: vi behöver styra och reglera våra samlade emissioner av koldioxid och förhålla oss till deras senast publicerade globala koldioxidbudgetar – om vi vill ställa om på vetenskaplig grund. När forskare säger att läget är akut betyder det att den globala koldioxidbudgeten är på god väg att ta slut. När de säger att fönstret för att klara målen fortfarande står på glänt betyder det att den trots allt inte är helt förbrukad. Och när Greta Thunberg säger att klimatkrisen handlar om tid (Thunberg 2020), då är det exakt detta hon menar – det återstående utsläppsutrymme vi förfogar över krymper.

Detta återstående utrymme kan brytas ner i tid och rum. Resultatet blir lokala koldioxidbudgetar som tillåter länder, regioner och kommuner att se och förvalta en andel av den globala koldioxidbudgeten över tid. Rätt använd är den lokala koldioxidbudget ett hjälpmedel för att styra och reglera våra kumulativa utsläpp av koldioxid, och därmed att agera på den logik som driver uppvärmningen av jorden.

1.2 Koldioxidbudgeten som klimatpolitiskt verktyg

Trots att budskapet från klimatpanelen är så tydligt är det faktiskt också ganska nytt. Det är först i och med publiceringen av sin femte utvärderingsrapport, AR5, år 2014 som IPCC anlägger detta tydliga fokus på vikten av att koldioxidbudgetera. Det är också vid denna tid som konceptet börjar sin vandring ut från forskningens korridorer och in i idédebatt och politik på allvar.

Här i Sverige ligger vi idag långt fram på lokal nivå. Ett snabbt växande antal kommuner, regioner och länsstyrelser har de senaste åren valt att beräkna egna koldioxidbudgetar. Dessa lokala koldioxidbudgetar beskriver inte bara en tuffare klimatomställning än den som beskrivs via det nationella klimatpolitiska ramverket. De föreslår ett i grunden nytt tillvägagångssätt för hur vi ska tänka, planera och följa upp omställningsarbetet. De visar att faktorn tid har en djupare och mer tvingande betydelse än vi kanske velat tro. De visar dock inte bara att det vi gör i ett kort tidsfönster om några få år får ett förvånande stort inflytande på våra möjligheter att ställa om imorgon. De visar också att om en aktör ökar sina utsläpp eller dröjer med att ställa om så inkräktar detta på andras möjlighet att släppa ut eller ställa om i tid. De visar på behovet av att prioritera med starkt fokus på samhällsnytta.

Med en gemensam och ändlig utsläppsvolym till vårt förfogande framträder alltså nya och starka samband och beroenden i tid och i rum som koldioxidbudgeten synliggör, men faktiskt också hjälper oss att planera för på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt. Ytterst visar koldioxidbudgeten upp klimatomställningen sådan den är beskaffad naturvetenskapligt. Den saknar gränser eftersom vi alla lever under samma himmel. Och med samma globala koldioxidbudget att förvalta. Den handlar om att avbryta våra utsläpp av koldioxid helt inom ramen för en koldioxidbudget och att fördela denna rättvist. Vi behöver samtidigt ta en stor hänsyn till kostnader och samhällsnytta när vi förvaltar och fördelar vår återstående utsläppsvolym; vår lokala koldioxidbudget.

1.3 Rapportens upplägg

Rapporten är indelad i fem huvudkapitel. I kapitel 2 ger vi en bakgrund till koldioxidbudgeten samt sammanfattar den metod som ligger till grund för beräkningen av Tidaholms koldioxidbudget. Kapitel 3 sammanfattar Tidaholms koldioxidbudget i siffror, med fokus på nyckeltal. För den som vill se detaljerade siffror och fördjupa sin förståelse för ingående data hänvisar vi till [Tidaholms digitala koldioxidbudget](#). I kapitel 4 lyfter vi fram de centrala insikter som koldioxidbudgeten medför, för att i kapitel 5 ge några förslag på hur dessa kan omsättas i arbetet med koldioxidbudgeten. I det avslutande kapitlet (6) går vi igenom behovet av kontinuerlig uppdatering samt svarar på frågor om de två senaste uppdateringarna.

1.4 Från engångsprodukt till löpande serie

Tidigare rapporter som levererats i samband med att en lokal koldioxidbudget upprättats har varit engångsprodukter. I och med uppdateringen till AR6 introducerar vi från Klimatsekretariatet en ny tjänst, med löpande uppdateringar av rapporter i samband med ny data eller annan värdefull information som vi vill delge våra anslutna kommuner, regioner och länsstyrelser.

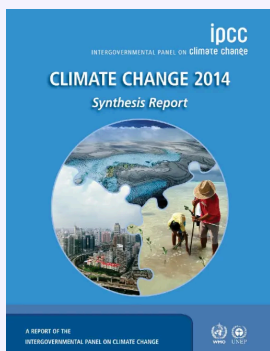
1.5 Område och beställare

Koldioxidbudgeten i denna rapport avser det geografiska området för Tidaholms kommun och är beställd av Tidaholms kommun.

Akkumulerade utsläpp av koldioxid driver den global uppvärmningen

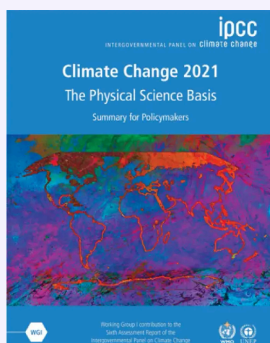
Det råder idag en stark vetenskaplig konsensus om att våra totala utsläpp av koldioxid över tid avgör och driver uppvärmningen av jorden. Istället för *totala* används ofta orden *akkumulerade* eller *kumulativa* utsläpp av koldioxid, vilket fäster fokus på att våra utsläpp ackumuleras i atmosfären. Här ser vi ett urval från FNs klimatpanels (IPCC) tre senaste större rapporter som gavs ut mellan åren 2014 och 2021.

"Ett flertal vetenskapliga perspektiv indikerar en stark, ihållande och nästan linjär relation - i alla scenarion IPCC tittat på - mellan **akkumulerade utsläpp av koldioxid** och beräknad global temperaturförändring fram till 2100." (IPCC 2014 / AR5)

"Att begränsa den globala uppvärmningen kräver att vi begränsar de totala **kumulativa globala utsläppen av koldioxid** från mänskliga aktiviteter räknat från förindustriell tid, det vill säga, att hålla oss inom en total koldioxidbudget (hög konfidens)." (IPCC 2018 / Global Warming of 1.5°)

"Att begränsa den av människan orsakade globala uppvärmningen till en specifik nivå kräver, från ett fysiologiskt perspektiv, att begränsa våra **kumulativa utsläpp av koldioxid**, och att åtminstone nå nettonollutsläpp, samt att starkt reducera utsläppen av andra växthusgaser." (IPCC 2021 / AR6)

2

Bakgrund & metod

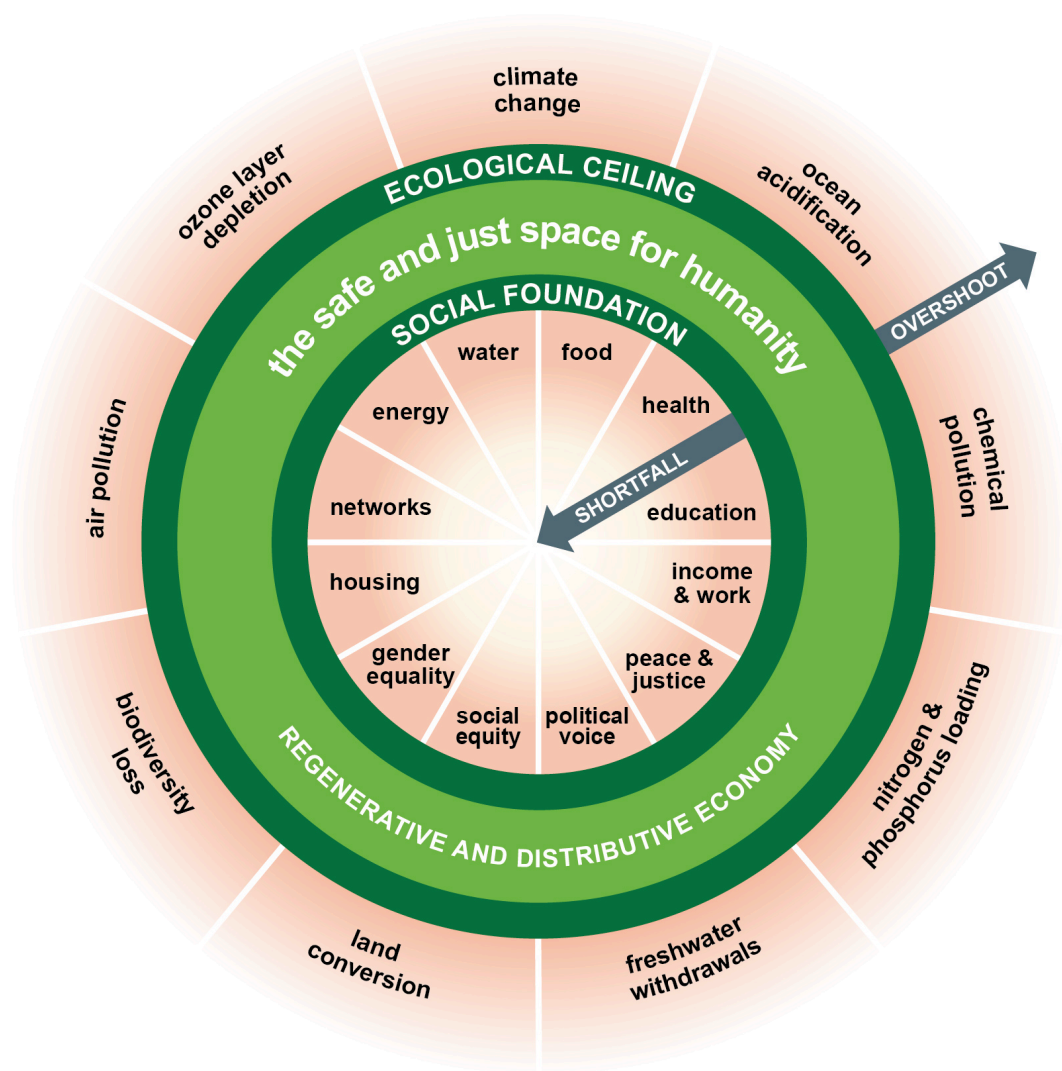
2.1 Koldioxidbudgeten och den större hållbarhetsfrågan

En allt vanligare tankemodell för att närma sig den globala hållbarhetsfrågan är genom så kallad *Donut-ekonomi* (Doughnut economics). Donutmodellen är framtagen av ekonomen Kate Raworth (Raworth 2017 och Raworth 2021), och används för att utvärdera hur väl en ekonomi lyckas tillgodose mänskliga behov – av bostad, mat, hälsa, utbildning, demokrati, jämlikhet, etc – utan att överskrida de planetära gränserna – stabilt klimat, biologisk mångfald, friska hav med mera.

Donutmodellen definierar människans livsutrymme som det tillstånd där alla människors grundläggande behov tillgodoses utan att någon av de planetära gränserna överskrids. Enligt donutmodellen är måttet på en välfungerande ekonomi att vi håller oss inom detta livsutrymme. I dagsläget lever många människor med ett underskott av basala förnödenheter, medan andra lever i överflöd på bekostnad av jordens resurser. För att lösa den globala hållbarhetsfrågan måste vi sprida välstånd till fler på samma gång som vi blir mer sparsamma med planetens tillgångar.

En global koldioxidbudget kan beskrivas som ett mått på den pusselbit som rör klimatförändringarna. Den beskriver den maximala volym koldioxid som kan släppas ut om vi vill begränsa jordens temperaturökning till en viss nivå. Om vi överskrider en global koldioxidbudget, som (i enlighet med Parisavtalet) håller jordens temperaturökning *väl under två grader*, riskerar vi att rubba den balans som är förutsättningen för såväl människans som otaliga andra arters liv på jorden. Även 1,5 graders temperaturökning medför betydande risker. Å andra sidan, om vi tvärt avbryter alla aktiviteter som medför koldioxidutsläpp idag, skulle många av våra samhällen kollapsa. Idag är merparten av jordens befolkning beroende av fossila bränslen för att få sina grundläggande behov tillgodosedda.

Utmaningen som klimatkrisen ställer oss inför inramas därför väldigt väl av en koldioxidbudget. Den ytterligare volym CO₂ vi släpper ut får inte bli så stor att vi överskrider den planetära gränsen för stabila klimat. Varje insparat ton har ett värde. Samtidigt får samma mängd inte begränsas i en omfattning som riskerar att strypa människors tillgång till basala förnödenheter. Som vi ska se längre fram i detta kapitel, är beräkningen av Tidaholms koldioxidbudget förankrad i precis detta slags överväganden.

Figur 1 | Donutmodellen

Den inre cirkeln representerar underskott på basala mänskliga behov. Den yttre, ett överskridande av planetära gränser med konsekvenser som klimatförändringar, massutrotning och förorening av haven. Den mellersta gröna cirkeln är mänsklighetens livsutrymme, om hänsyn tas till både den yttre och den inre dimensionen.

Källa: Designed for Kate Raworth, Environmental doughnut infographic, hämtad från [commons.wikimedia.org/wiki/File:Doughnut_\(economic_model\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Doughnut_(economic_model).jpg) (2022-02-30)

2.2 Koldioxidbudgeten och kolcykeln

Koldioxid (CO_2) i atmosfären bildar tillsammans med andra växthusgaser ett slags täcke av partiklar som försvagar jordens reflektion av solens strålar tillbaka ut i rymden. Denna så kallade växthuseffekt värmer upp planeten och är en förutsättning för allt liv på jorden.

Koldioxid ingår som en integrerad del i den naturliga kolcykeln. Levande organismer binder kol, och avger koldioxid genom respiration. Döda organismer avger också koldioxid till atmosfären genom mikrobisk nedbrytning, oxidering och förbränning. Genom fotosyntes suger växter upp koldioxid ur atmosfären, binder kolet och avger syre, som andas in av djur, förenas med kol och andas ut som koldioxid. På detta sätt färdas kolatomer i en cykel – som delar av koldioxidmolekyler i atmosfären, som bundet kol i levande och döda växter och djur och tillbaka till atmosfären igen.

En del organiska rester undgår dock nedbrytning och oxidering och lagras istället under jord- och havsbotten i så kallade *kolsänkor*. Dessa kolsänkor undantas från det kretslopp som den biologiska kolcykeln utgör. Under vissa förhållanden och tillräckligt lång tid bildar hårt sammanpressade lager av kolsänkor sten- och brunkol, olja och naturgas. De fossila bränslen som vi använder idag har lagrats i 50 - 500 miljoner år.

När vi bryter fossila kolsänkor ur jordskorpan och förbränner dem, dikar ut våtmarker, hugger ner skog och plöjer upp gräsmarker, frigörs koldioxid till atmosfären. I praktiken adderar vi då kol till den biologiska kolcykeln och stör balansen. Men var tar kolet vägen? Ungefär hälften absorberas av land och hav med följder som försurade hav och utdöende korallrev. Den resterande hälften blir kvar i atmosfären och lagras där under mycket lång tid. Att en så stor del av den koldioxid vi tillför atmosfären dröjer kvar så länge och att vi dessutom fortsätter att fylla på med mer koldioxid innebär sammantaget att det sker en ackumulering av koldioxid i vår atmosfär. Vi kan se den stegvisa ökningen av atmosfärisk koldioxid i den så kallade *Keelingkurvan*.

FNs klimatpanel (IPCC) drar slutsatsen att det finns ett "starkt, konsistent och nästan linjärt samband mellan kumulativa koldioxidutsläpp och förväntad global temperaturökning till år 2100" (IPCC 2014, s 8, vår översättning). För att bromsa den globala uppvärmningen behöver vi alltså sluta "fylla på" atmosfären med koldioxid. Ju mer vi lyckas begränsa de återstående utsläppen desto mindre bidrar vi till att höja jordens medeltemperatur. Denna relation mellan en återstående mängd koldioxid som släpps ut och en viss temperaturökning kan uttryckas i *en global koldioxidbudget*.

2.3 Från global till lokal koldioxidbudget

Globala koldioxidbudgetar är resultatet av naturvetenskaplig forskning. De innehåller information om världen men säger inte vad vi som människor ska göra med informationen. Att (som vi i rapportens inledning) tala om *den* globala koldioxidbudgeten är slarvigt. I själva verket finns det många. En enskild global koldioxidbudget är relaterad till ett visst temperaturmål med en viss sannolikhet, exempelvis att med 83% sannolikhet begränsa jordens temperaturökning till 2 grader, eller med 67% sannolikhet till 1,5 grader (Se figur 2: IPCC 2021: Spann av koldioxidbudgetar).

Att välja ut en global koldioxidbudget och fördela den över världen är istället en samhällsvetenskaplig och politisk uppgift. När vi gör det måste vi dels ställa oss frågan om vilket temperaturmål som ligger inom rimlig räckvidd – vad kommer vi som mänsklighet att mäta med – och dels hur ansvaret för att nå det målet ska fördelas över världen. I Parisavtalet har världens länder enats om att hålla den globala temperaturökningen *väl under 2 grader och göra ansträngningar för att begränsa den till 1.5 grader* ([Parisavtalet, artikel 2.1\(a\)](#))

Figur 2 | IPCC Budgetar

IPCC:s tabell över spann av globala koldioxidbudgetar från och med 2020 och framåt. (IPCC, 2021, s 29).

Approximate global warming relative to 1850–1900 until temperature limit (°C)* ⁽¹⁾	Additional global warming relative to 2010–2019 until temperature limit (°C)	Estimated remaining carbon budgets from the beginning of 2020 (<i>GtCO₂</i>)					Variations in reductions in non-CO ₂ emissions* ⁽³⁾
		<i>Likelihood of limiting global warming to temperature limit*⁽²⁾</i>					
		17%	33%	50%	67%	83%	
1.5	0.43	900	650	500	400	300	Higher or lower reductions in accompanying non-CO ₂ emissions can increase or decrease the values on the left by 220 GtCO ₂ or more
1.7	0.63	1450	1050	850	700	550	
2.0	0.93	2300	1700	1350	1150	900	

När vi överväger hur fördelningen av en global koldioxidbudget ska se ut behöver vi ta hänsyn till Parisavtalets rättviseskrivelser om ett *gemensamt men olikartat ansvar i ljuset av olika nationella förhållanden* ([Parisavtalet, artikel 2.2](#)). Vi behöver också fatta beslut om vilka systemgränser som den lokala koldioxidbudgeten ska täcka: Ska koldioxidbudgeten fördelas territoriellt eller enligt något annat snitt? Och ska koldioxidbudgeten täcka alla koldioxidutsläpp eller bör särskilda områden hanteras separat?

I den här rapporten sker valet av global budget samt fördelningen till nationell nivå i enlighet med Tyndall Carbon Budgets-metoden (TCB-metoden). 1 Metoden utvecklas och förvaltas i samarbete mellan tre olika lärosäten: Tyndall Center (Manchester University), Uppsala universitet och Universitetet i Bergen. Metoden syftar till att ge länder, län och kommuner en vetenskapligt förankrad indikation om hur utsläppen inom respektive geografiska område behöver minska om Parisavtalet ska kunna efterlevas.

Det globala nätverket Science Based Targets (SBT) lyfter fram TCB-metoden som en av tre rekommenderade metoder för att sätta upp klimatmål på vetenskaplig grund (Science Based Targets network, 2020).

I styckena som följer ska vi gå igenom de systemgränser som ligger till grund för fördelningen av den globala koldioxidbudgeten samt vilka överväganden som ligger till grund för valet av global koldioxidbudget.

1. Metoden återspeglas i Anderson et al. 2020. Siffrorna har dock uppdaterats utifrån nytt data i IPCCs senaste rapport AR6 (IPCC, 2022).

2.3.1 VAL AV GLOBALA KOLDIOXIDBUDGET

Den *lokala* koldioxidbudgeten i den här rapporten är beräknad med utgångspunkt i en *global* koldioxidbudget om 850 Gt CO₂ från och med år 2020. Enligt FN:s klimatpanel (IPCC) håller en sådan koldioxidbudget jordens temperaturökning under 1,7 grader med 50 % sannolikhet. Vi kan dock välja att relatera samma globala koldioxidbudget om 850 Gt till 1,5- eller 2-gradersmålet istället. Att vi lyckas begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 grader genom att arbeta med och följa en global koldioxidbudget om 850 Gt anser dock IPCC är betydligt mindre sannolikt. Som du kan se i figur 2 så bedömer IPCC att en snarlik global koldioxidbudget om 900 Gt med 17 % sannolikhet begränsar den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Om vi istället sänker ambitionsnivån och accepterar en global uppvärmning om 2 grader som vår målsättning, så bedömer IPCC att en återstående global koldioxidbudget om 850 Gt med ganska stor sannolikhet bör räcka. Som du kan se i figur 2 bedömer IPCC att en snarlik global koldioxidbudget om 900 Gt med 83 % sannolikhet begränsar uppvärmningen till 2 grader. Eftersom vi utgår från en något mindre global koldioxidbudget om 850 Gt blir sannolikheten att vi lyckas ännu något högre.

I praktiken relaterar vi oftast en enskild lokal koldioxidbudget till ett visst globalt temperaturmål, vilket beror på att de flesta länder, regioner och kommuner har ett intresse eller en policy om att arbeta mot 1,5- eller 2-gradersmålet. Det finns dock ingen specifik 1,5-gradersbudget eller 2-gradersbudget, utan som vi sett ovan olika stora globala koldioxidbudgetar som relaterar till olika temperaturmål med olika grad av sannolikhet att lyckas.

2.3.2 EN BUDGET FÖR FOSSILA UTSLÄPP EXKLUSIVE CEMENT

TCB-metoden används för att allokera ett globalt utsläppsutrymme för *fossil koldioxid exklusive cement* till nationell nivå och därefter till län och kommun. Beräkningsmässigt innebär detta att framtida utsläpp till följd av markanvändning (skogsbruk, odlingsmark etc) och framställning av cement, dras av från den globala budgeten innan denna fördelas till lokal nivå. På fortsatt budgetterminologi beskriver forskarna detta som att utsläpp till följd av markanvändning och cementframställning behandlas som ett *globalt overhead*.

För växthuseffekten spelar det förstås ingen roll om en kolatom har fossilt eller biogent ursprung, och inte heller om den släpps ut som ett resultat av cementframställning eller uppvärmning. Forskarnas skäl för att anta dessa systemgränser motiveras dock främst av rättviseskäl. (Anderson et.al 2020).

Fossila bränslen är den i särklass största källan till de koldioxidutsläpp som vi människor orsakar globalt (≈85 %). På andra och tredje plats i storleksordning kommer utsläpp från avskogning och processutsläpp från cementframställning. Att fördela ansvaret för dessa två utsläppskällor utifrån territoriell data skulle dock lägga en orättvist tung börda på utvecklingsländer, eftersom merparten av utsläppen från dessa två kategorier sker där.

Medan industriländer sedan länge har byggt upp en cementrik infrastruktur, befinner sig utvecklingsländer under motsvarande uppbyggnad idag. Det finns också skalbara alternativ till fossila bränslen, men saknas motsvarande alternativ i samma skala för cement.

En liknande logik gäller för avskogning. Många industrialiserade länder har sedan länge avskogad stora områden för att frigöra mark för jordbruk och bebyggelse. Den avskogning som idag sker i utvecklingsländer påverkas dessutom i hög grad av en globaliserad jordbruksmarknad.

I den globala koldioxidbudget som ligger till grund för den här rapporten har ett framtida utsläppsutrymme om 60 Gt reserverats för cementframställning (Andersson et al 2020). Detta är ett optimistiskt antagande, som kräver kraftfulla åtgärder för att minska andelen cement i nybyggnation. Tekniker som minskar CO₂-utsläppen vid cementframställning behöver också tillämpas och vidareutvecklas. Att utsläppen från cementframställning behandlas som ett globalt overhead ska alltså inte tolkas som att utsläpp från cement kan lämnas oberörda. Snarare ges de statusen av ett gemensamt globalt ansvar. Om utsläppsutrymmet för cement överskrids, kommer andra koldioxidutsläpp att behöva minska i snabbare takt.

På området markanvändning har forskarna antagit att biogena utsläpp och upptag av koldioxid är i balans under budgetperioden, eller med andra ord, att utsläpp och upptag av koldioxid i skog och mark är lika stora globalt. Även detta antagande förutsätter omfattande åtgärder, som återskogning av avskogade områden, ett stopp för fortsatt avskogning och att vi återställer våtmarker, inte minst i vår del av världen. I en svensk kontext innebär antagandet att nettoupptaget av koldioxid i skog och mark behöver öka.

2.3.3 EN TERRITORIELL FÖRDELNINGSMODELL

Ur ett globalt perspektiv på koldioxidutsläppen finns det bara en mängd. Det är denna mängd och dess påverkan på jordsystemet som klimatforskare ställer i relation till den globala uppvärmningen i globala koldioxidbudgetar. Från ett lokalt perspektiv är det dock inte lika enkelt att säga vilka utsläpp som orsakas i ett visst land, ett visst län eller i en kommun. Frågan om hur stora utsläppen är inom ett geografiskt område kan besvaras på flera olika sätt beroende på vilket perspektiv vi antar. Oftast brukar man skilja på tre olika perspektiv: territoriella utsläpp, produktionsbaserade utsläpp och konsumtionsbaserade utsläpp.

Territoriella utsläpp är de utsläpp som sker rent fysiskt inom ett visst geografiskt område, exempelvis Tidaholms kommun. Produktionsbaserade utsläpp överlappar till stor del med territoriella utsläpp med skillnaden att de täcker utsläpp som ekonomiska aktörer i Tidaholm orsakar utanför de geografiska gränserna, samt exkluderar motsvarande utsläpp från aktörer som är hemmahörande på annan ort. Konsumtionsbaserade utsläpp är i sin tur ett helt annat sätt att dela upp utsläppskakan. I konsumtionsbaserad statistik bokförs utsläppen från en varas hela produktionskedja i det geografiska område där konsumenten är hemmahörande. Inom Sverige är konsumtionsutsläppen överlag ungefär dubbelt så stora som de territoriella utsläppen.

Fördelningen av en koldioxidbudget kräver att vi väljer ett enhetligt sätt att fördela utsläppen. Själva tanken är att vi hanterar en enhetlig mängd som vi sen fördelar över världen, så att varje geografiskt område får en unik delmängd att förfoga över. Eftersom den enes konsumtionsbaserade utsläpp överlappar med någon annans territoriella utsläpp kan vi inte addera territoriella och konsumtionsbaserade utsläpp i en och samma lokala koldioxidbudget.

TCB-metoden använder territoriell utsläppsdata för att fördela den globala koldioxidbudgeten till lokal nivå. Valet av data är pragmatiskt motiverat. För att kunna fördela en budget över världen behöver vi global tillgång till data som uppfyller särskilda kvalitetskrav. Detta krav uppfyller endast territoriell utsläppsdata idag. Det är dock rimligt att anta att konsumtionsbaserade utsläpp (beräknade för ett land, ett län, eller en kommun) behöver minska i samma hastighet som de territoriella utsläppen.

Att den lokala koldioxidbudgeten är beräknad utifrån territoriell utsläppsdata ska därför inte tolkas som att den frigör oss från ansvar över utsläpp utanför budgetens systemgränser.

2.3.4 VILKET TEMPERATURMÅL LIGGER INOM RIMLIG RÄCKVIDD?

Att bestämma vilket temperaturmål som ligger inom rimlig räckvidd är i sig ingen lätt uppgift. Det råder stor enighet bland forskare att för att bromsa klimatförändringarna är varje tiondels grad viktig. IPCC bedömer att den globala medeltemperaturen under 2011-2020 har ökat med 1,09 grader relativt perioden 1850-1900 (IPCC 2021). Vi ser redan effekterna av dessa förändringar i Arktis smältande isar, oftare återkommande torrperioder, översvämningar och utdöende korallrev. Vid en 1,5 grader varmare planet kan vi förvänta oss fler och kraftigare effekter av samma slag. Stora områden kan bli obeboeliga för människor, och på ännu fler platser kommer förutsättningarna att bruka jorden förändras radikalt, vilket ställer historiskt höga krav på anpassningsbara samhällen. Det finns alltså mycket goda skäl att bromsa den globala temperaturökningen så mycket vi bara kan.

Samtidigt behöver vi känna igen att det ekonomiska system som bär upp dagens samhällen är djupt fossilberoende. Detta beroende är så starkt att kurvor över årliga utsläppsförändringar följer samma historiska mönster som den ekonomiska konjunkturen. Skälet till detta är förstås att ökad ekonomisk aktivitet ofta medför ökad energianvändning. Så länge energianvändningen är fossilberoende kommer kopplingen mellan ekonomisk tillväxt och ökade utsläpp att bestå. I dagsläget står fossila bränslen för 80 procent av den totala energiförbrukningen (IEA 2020).

Att omedelbart avsluta alla aktiviteter som leder till utsläpp skulle få andra katastrofala konsekvenser. Vi är beroende av energi för att tillgodose de grundläggande behov som representeras av donutmodellens inre cirkel (figur 1). Med en växande global befolkning ökar dessutom energibehovet. Att göra för stora avkall på grundläggande behov för att bromsa klimatförändringarna kan i sig få förödande konsekvenser. En stor del av utmaningen består förstås i att ersätta fossil energi med fossilfria (och helst förnybara) alternativ, men merparten av denna uppgift ligger fortfarande framför oss.

Frågan om vilken global koldioxidbudget som ligger inom räckvidd slits alltså mellan två önskvärda tillstånd: Att å ena sidan lyckas bromsa temperaturökningen så mycket det bara går och å andra sidan tillgodose människors grundläggande behov. Att forskarna bakom beräkningarna av den här rapporten bedömer att en koldioxidbudget som med god marginal klarar 1.5-gradersmålet inte är inom räckvidd, ska förstås i ljuset av vilka krav en sådan budget ställer på människors förmåga att ställa om. En koldioxidbudget som begränsar jordens uppvärmning till 1.7 grader med 50 % sannolikhet ställer oss fortfarande inför en historiskt omfattande utmaning, vilket framgår av nästföljande stycke.

2.3.5 ETT SCENARIO FÖR UTSLÄPPSMINSKNINGAR I UTVECKLINGSLÄNDER

Mer än 80 procent av jordens befolkning lever idag i ett utvecklingsland. Att förstå hur utmaningen ser ut för denna grupp av länder är därför helt avgörande för att förstå utmaningen i sin helhet. Tyndall Carbon Budgets-metoden kan sägas utgå från en bedömning av en maximal omställningstakt för gruppen utvecklingsländer. 2

TCB-metoden tar avstamp i Klimatkonventionens och Parisavtalets princip om ländernas *gemensamma men olikartade ansvar respektive förmåga i ljuset av olika nationella förhållanden*, men är till lika stor del en pragmatisk uppskattning av vad vi maximalt kan förvänta oss av länders förmåga att ställa om till fossilfri energiförsörjning.

2. Definitionen av ett utvecklingsland följer i princip UNFCCCs konvention med undantaget att ett fåtal ojerika länder med god ekonomi har flyttats till gruppen industriländer. För en detaljerad genomgång se Anderson et al (2020). Appendix C.

Utvecklingsländer hanterar en pågående industrialisering och samtidigt en pågående befolkningsökning. Utvecklingsländer kännetecknas också av sämre ekonomiska förutsättningar för omställning, liksom ett behov av utbyggd välfärd och basal infrastruktur. Det är därför orimligt att tänka sig att gruppen utvecklingsländer kommer att kunna genomföra omedelbara utsläppsminskningar i den omfattning som kan förväntas av redan industrialiserade länder.

I det här sammanhanget är det viktigt att känna igen tre viktiga samband: mellan (1) befolkningsökning och ökade koldioxidutsläpp, (2) ökat välstånd och ökade koldioxidutsläpp, (3) ökat välstånd och avstannande befolkningsökning. Eftersom både befolkningsökning och ökat välstånd leder till ökade utsläpp, samtidigt som ökat välstånd behövs för att bromsa befolkningsökningen, så är det avgörande för klimatomställningen att vi frikopplar beroendet mellan ökat välstånd och ökade utsläpp. Detta är inte omöjligt, men kräver en kraftig utbyggnad av hållbar energiförsörjning som kan ersätta fossila alternativ. Det kräver samtidigt eftertanke kring vad vi betraktar som välstånd. Vad koldioxidbudgeten visar, tillsammans med andra mått på överskridande av planetära gränser, är att vi inte längre har råd med tillväxt på bekostnad av ett överutnyttjande av jordens resurser.

I beräkningen som ligger till grund för den här rapporten gör forskarna det optimistiska antagandet att utvecklingsländer kommer att nå kulmen av sina utsläpp av fossil koldioxid (exklusive cement) efter cirka 4 år (2024-2025). Utsläppen antas efter det minska i accelererande takt upp till en hastighet om 10% per år. Under ett sådant antagande gör gruppen utvecklingsländer anspråk på en koldioxidbudget om cirka 620 Gt CO₂ från 2020 och framåt.

Det är också värt att notera att i detta scenario gör utvecklingsländer anspråk på nästan 80 % av den globala volym koldioxid som fördelas (det vill säga 850 Gt - 60 Gt (cement) = 790 Gt). Om detta låter mycket, så ska vi komma ihåg att drygt 80 % av jordens befolkning bor i ett utvecklingsland. Det är därför svårt att motivera att fördela mindre av det kvarvarande globala utsläppsutrymmet till utvecklingsländer, av såväl pragmatiska som etiska skäl.

En koldioxidbudget om 620 Gt ger ett slags fingervisning om spannet av globala koldioxidbudgetar som ligger inom rimlig räckvidd. Notera exempelvis att trots att antagandena om utvecklingsländers framtida omställning är mycket optimistiska, överskrider gruppens utsläpp på egen hand en global koldioxidbudget som med 67 % sannolikhet klarar 1,5-gradersmålet (figur 2). En sådan budget om 400 Gt CO₂, överskrider i detta scenario med 220 Gt CO₂, alltså med en bra bit mer än hälften. En budget som bedöms att klara 1,5-gradersmålet med 50 % sannolikhet överskrider med 120 Gt CO₂. Det är överväganden som dessa som leder forskarna bakom TCB-metoden till slutsatsen att en god chans att klara 1.5-gradersbudget tyvärr redan har passerat.

2.3.6 ETT SCENARIO FÖR INDUSTRILÄNDER GER OSS EN GLOBAL BUDGET

Ovanstående antagande om vilken maximal omställningstakt som kan förväntas av utvecklingsländer landar alltså i en koldioxidbudget om cirka 620 Gt för gruppen. Denna volym utgör tillsammans med ett globala overhead för cement och markanvändning (60 + 0 Gt CO₂) ett slags riktmärke för vilket spann av globala koldioxidbudgetar som vi har en chans att hålla.

Som framgår av tabellen över IPCCs koldioxidbudgetar (figur 2), är den närmaste koldioxidbudgeten i storleksordning, en volym om 700 Gt, som med 67% sannolikhet begränsar jordens uppvärmning till 1,7 °C. Med en sådan global budget skulle gruppen industriländer få dela på en koldioxidbudget om cirka 20 Gt från och med 2020. Denna koldioxidbudget skulle i sin tur ha varit helt förbrukad efter drygt ett år – dvs under 2021 – med dagens utsläpstakt i industriländer.

Nästa volym i storleksordning är en global koldioxidbudget om 850 Gt som med 50 % sannolikhet begränsar jordens uppvärmning till 1,7°C. Med denna budget som utgångspunkt får industriländer cirka 170 Gt CO₂ att släppa ut från och med 2020. Denna volym ger industriländer ytterligare cirka sju år kvar av utsläpp från och med 2022.

2.3.7 FÖRDELNING AV KOLDIOXIDBUDGETEN MELLAN INDUSTRIALISERADE LÄNDER

TCB- metoden tillämpar den så kallade *suveränitetsprincipen*, också kallad *grandfathering*, för att fördela industrialiserade länders utsläppsutrymme till enskilda länder.

Suveränitetsprincipen innebär att varje land får en koldioxidbudget som står i proportion till landets nuvarande andel av de nuvarande totala utsläppen från gruppen industriländer. Andelen beräknas utifrån utsläppen under en gemensam referensperiod (de senaste fem åren).

Suveränitetsprincipen motiveras av att den återspeglar hur utsläppsintensiv ett lands ekonomi är, till skillnad från exempelvis en ren per capita-fördelning, eller en fördelning som tar hänsyn till ekonomiska skillnader. Den tillåter med andra ord länder att utgå ifrån sin nuvarande utsläppsnivå. För Sveriges del resulterar en sådan fördelning i en koldioxidbudget om ca 445 Mt CO₂ från och med 2020. Med två års förflutna utsläpp beräknar forskarna att cirka 350 Mt CO₂ återstår från och med 2022 (de svenska koldioxidbudgetarnas startår).

2.3.8 FRÅN EN NATIONELL KOLDIOXIDBUDGET TILL KOLDIOXIDBUDGETAR FÖR LÄN OCH KOMMUNER

Även i fördelningen av den nationella koldioxidbudgeten till län och kommuner tillämpas suveränitetsprincipen. Utifrån de tillämpade systemgränserna beräknas länens och kommunernas nuvarande andel av de nationella koldioxidutsläppen utifrån en gemensam referensperiod (de senaste fem åren). Den nationella koldioxidbudgeten fördelas sedan i proportion till denna andel.

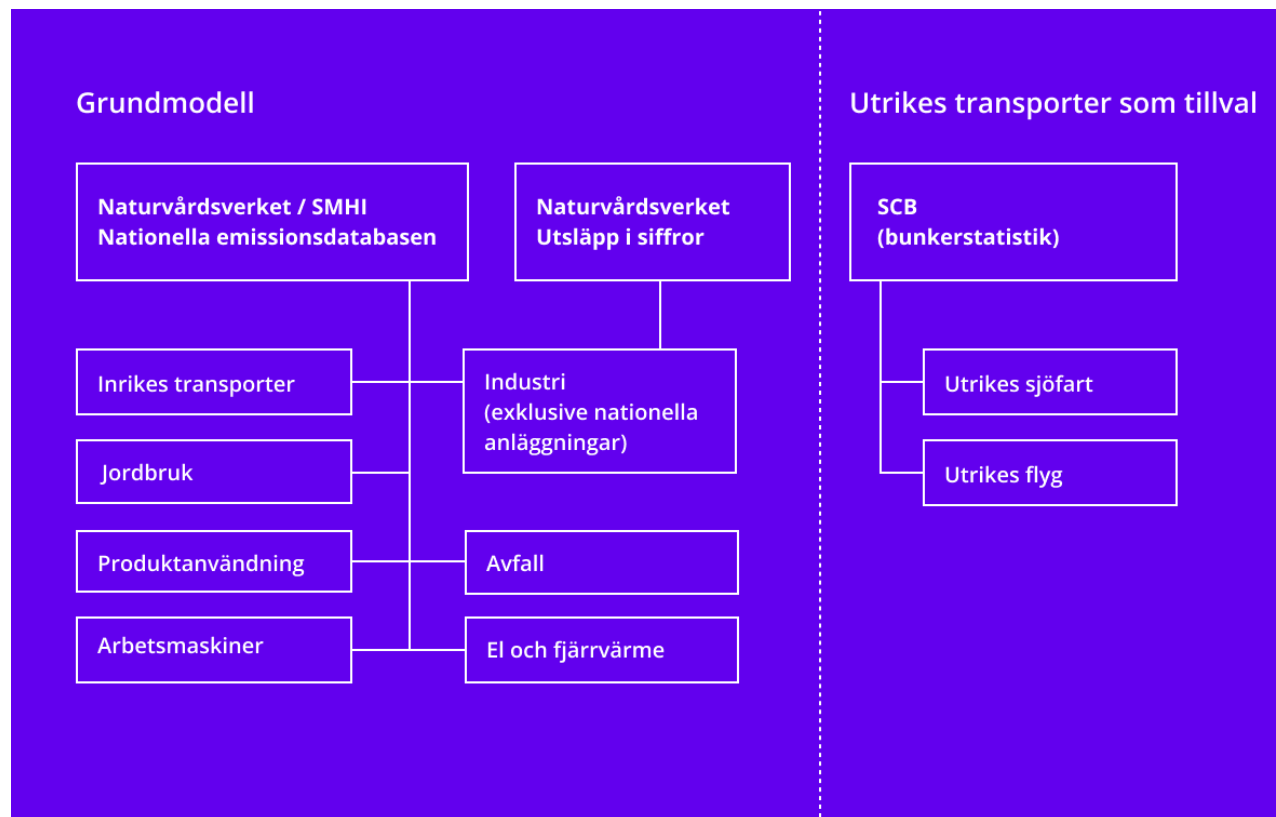
Också här motiveras valet av fördelningsprincip av att den återspeglar olika nivåer av utsläppsintensiv ekonomi. I exempelvis en förortskommun utan tyngre industri, med väl utbyggd kollektivtrafik och importerad el och värme, kommer de territoriella utsläppen per invånare att vara mindre än i en landsbygdskommun utan samma tillgång till kollektivtrafik och möjlighet att importera el och värme. Suveränitetsprincipen tar hänsyn till detta genom att allokera större koldioxidbudgetar till de kommuner och län som i dagsläget släpper ut mer och vice versa.

2.3.9 SYSTEMGRÄNSER FÖR FÖRDELNINGEN AV SVERIGES KOLDIOXIDBUDGET

Inom Sverige fördelas den nationella koldioxidbudgeten till lokal nivå utifrån [Nationella emissionsdatabasens territoriella data](#) över utsläpp av koldioxid inom län och kommuner, exklusive utsläpp från nationella anläggningar (se nedan). I en tidigare fördelningsmodell allokades även utsläpp utrikes flyg och sjöfart som tankar i Sverige till lokal nivå. Från och med september 2024 har vi i stället valt att allokera samma utsläpp till nationell nivå. I [Tidaholms digitala koldioxidbudget](#) går det dock fortsatt att utforska Tidaholms per capita-andel av dessa utsläpp, samt hur Tidaholms koldioxidbudget påverkas av att inkludera dem.

Figur 3 | Huvudsakliga datakällor

Svenska lokala koldioxidbudgetar beräknas i dagsläget utifrån följande datakällor:

Mer detaljerad information om de olika utsläppskällorna finns under sektorsvyerna i [Tidaholms digitala koldioxidbudget](#).

Utmaningen med att minska utsläppen av koldioxid är i stora drag likartad, men skiljer sig också till viss del mellan olika industrialiserade länder för vilka TCB-metoden har utvecklats. Norge, Storbritannien och Sverige delar utmaningen med stora transportutsläpp. Norge har dock till skillnad från Storbritannien och Sverige stora utsläpp från oljeutvinning, Storbritannien har fortfarande betydande utsläpp från fossil uppvärmning, medan Sverige har sin fossilintensiva basindustri.

TCB-metoden utvecklas och anpassas kontinuerligt för olika nationella förhållanden vid tre olika lärosäten: Tyndall Center vid Manchester University, Institutionen för geovetenskaper vid Uppsala universitet, och Institutt for Geografi vid Universitetet i Bergen.

I Sverige har forskarna valt att särbehandla ett urval av industri- energi och avfallsanläggningar av särskild nationell betydelse, så kallade *nationella anläggningar*.

Nationella anläggningar

Den lokala koldioxidbudget som presenteras i denna rapport exkluderar utsläpp från så kallade nationella anläggningar. Syftet är att möta en upplevd brist på lokal rådighet över dessa utsläppskällor. I dagsläget bokförs utsläpp från dessa anläggningar på nationell nivå. Med andra ord behandlas dessa anläggningars andel av den nationella budgeten som ett nationellt overhead. Den exakta metoden för att hantera denna aspekt av lokal koldioxidbudgetering tillhör dock de områden som utvärderas löpande. Hur utsläpp från nationella anläggningar ska hanteras, samt vilka anläggningar som ska klassas som stora kan därför komma att omvärderas.

I Tidaholms kommun finns inga så kallade nationella anläggningar, vars utsläpp exkluderats från den lokala budgeten och istället allokaterats som ett nationellt overhead.

I [Tidaholms digitala koldioxidbudget](#) kan du undersöka storleken på utsläppen från nationella anläggningar i Tidaholm, samt hur koldioxidbudgeten skulle påverkas av att inkludera dem.

Utrikes transporter

I tidigare versioner av kommunala och regionala koldioxidbudgetar per capita-fördelades Sveriges utsläpp från utrikes flyg och sjöfart till län och kommuner. Detta val motiverades framförallt av att dessa utsläpp, till skillnad från de rent territoriella, har haft en ökande trend de senaste 30 åren, vilket sällan synliggjorts. Ett annat argument har varit att utsläppen från utrikes transporter

Att blanda dessa två kategorier av data – territoriellt och nationellt – i samma koldioxidbudget har dock varit mindre lyckat ur ett användarperspektiv. Dels har det medfört att statistiken över utsläppen i lägre grad återspeglar effekter av lokala åtgärder. Många tjänstepersoner har också upplevt att det har gjort koldioxidbudgeten ramar svårare att förklara.

För att möta ovanstående erfarenheter har vi i samråd med forskarna valt att exkludera utrikes flyg och sjöfart från grundberäkningen av läns- och kommun-budgetar från och med september 2024. För den som vill utforska vad det innebär att inkludera dem, återstår dock den möjligheten i [Tidaholms digitala koldioxidbudget](#).

3

Tidaholms koldioxidbudget i siffror

Enligt beräkningarna som ligger till grund för den här rapporten kan en maximal mängd om 204 663 ton fossil koldioxid släppas ut inom Tidaholms kommun från och med 2022 om utsläppen ska begränsas i enlighet med Parisvalet. Detta är Tidaholms koldioxidbudget. År 2026 återstår 100 290 ton av denna budget.

År 2025 uppskattas utsläppen inom Tidaholms geografiska område till 27 981 ton. Skulle utsläppen ligga kvar på dessa nivåer, är Tidaholms koldioxidbudget förbrukad inom 4 år. Om koldioxidutsläppen ska fasas ut innan koldioxidbudgeten tar slut krävs en procentuell minskning om 21.9 % per år, med start 2026.

I beräkningen av koldioxidbudgeten inkluderas territoriella utsläpp av fossil koldioxid.

Figur 4 | Utsläppskällor och intensitet

Tidaholms kommuns utsläpp under 2023 i korthet, vilket är det senaste året som det finns territoriell publicerad statistik från.

Största sektorer:

- Inrikes transporter: 17 429 ton
- Arbetsmaskiner: 4 307 ton
- Egen uppvärmning av bostäder och lokaler: 1 206 ton

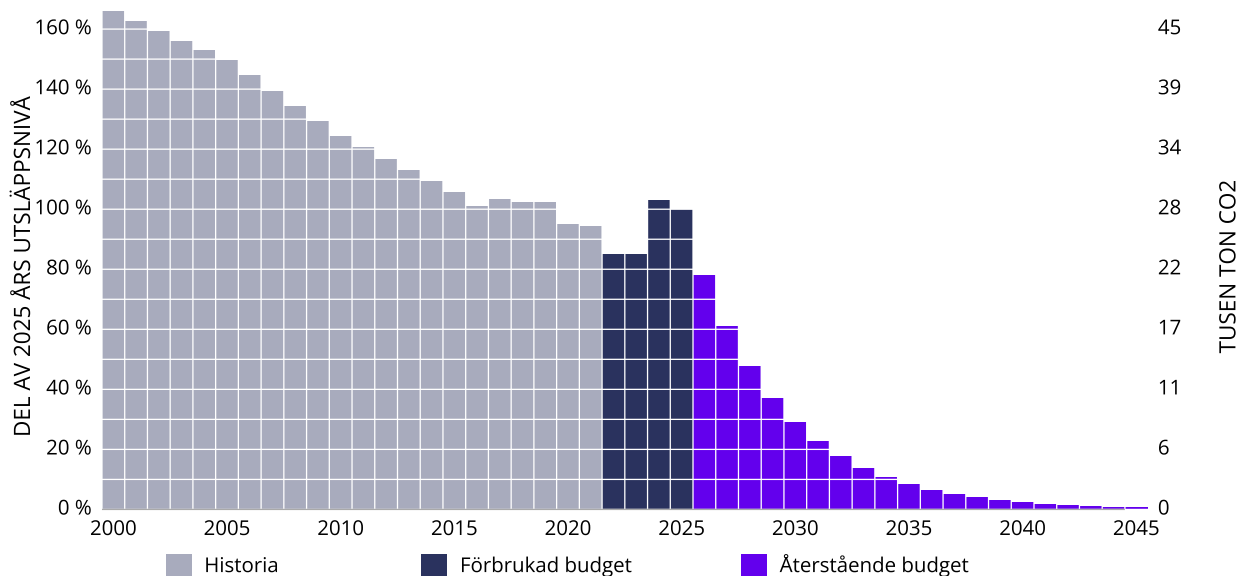
Totala utsläpp 2023:

23 770 ton

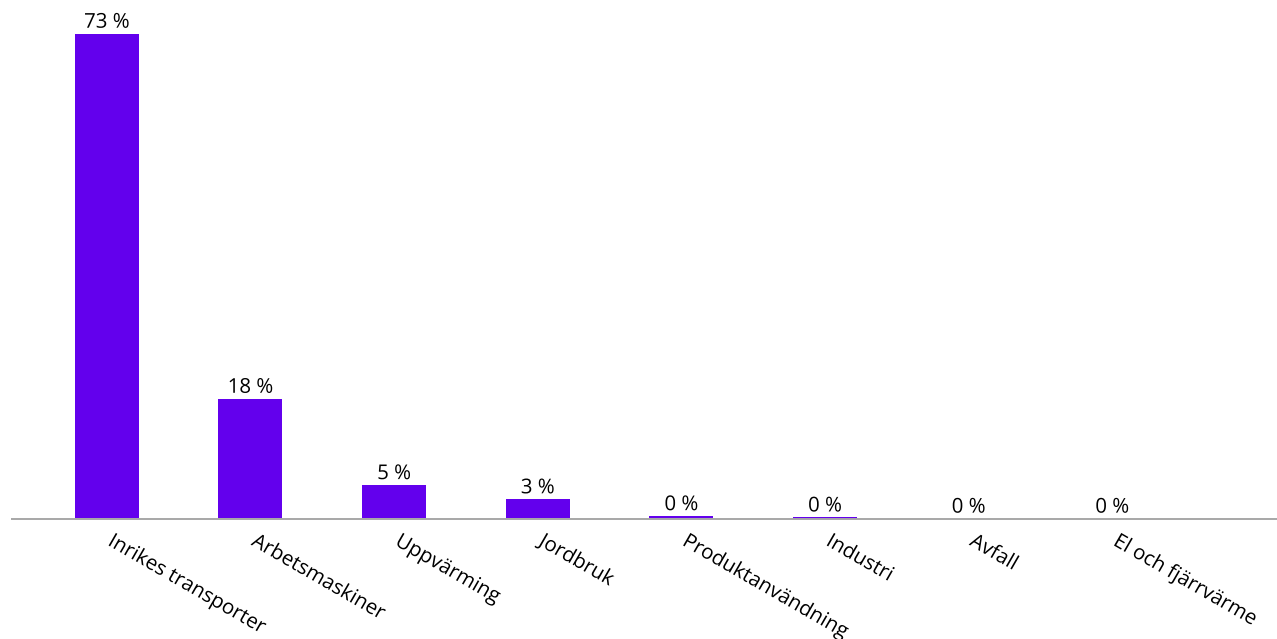
Du kan se fler detaljer på
www.climatevisualizer.com/tidaholm

Figur 5 | Historiska och framtida utsläpp av CO2 i Tidaholms kommun för att klara Parisavtalet

Diagrammet visar historiska utsläpp, den hittills förbrukade budgeten samt återstående budget. Utsläppen antas här minska med en konstant procentandel av föregående års utsläpp. Den vänstra Y-axeln visar utsläpp som procent av 2023. Den högra y-axeln visar utsläppen i ton.

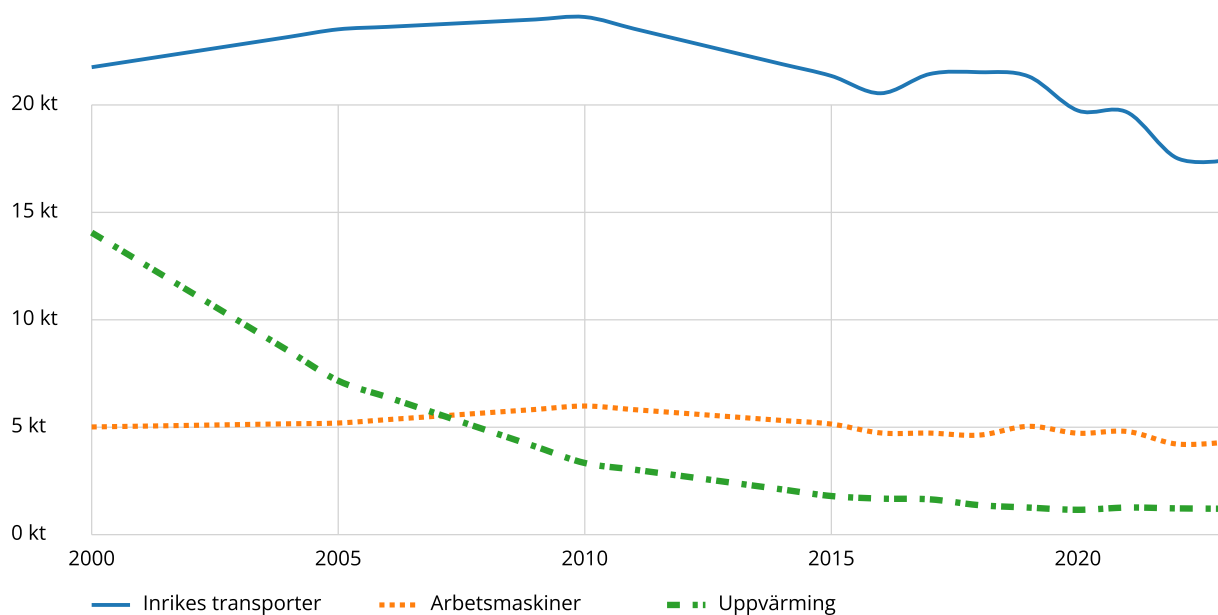
Figur 6 | Utsläppens nuvarande fördelning per sektor

Figuren visar hur utsläppen av koldioxid fördelar sig procentuellt mellan sektorerna år 2023, vilket är det senaste året som det finns territoriell publicerad statistik från.

Figur 7 | Utsläppstrend för de största sektorerna

Figuren visar hur utsläppen av koldioxid utvecklats över tid i de största sektorerna fram till 2023, vilket är det senaste året som det finns territoriell publicerad statistik från.

4

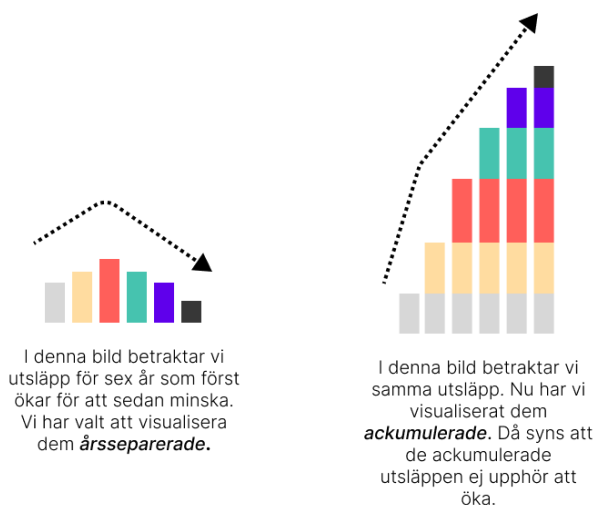
Ett kumulativt perspektiv på utsläppen

Oavsett om du läser denna rapport i egenskap av att vara tjänsteperson inom offentlig förvaltning, politiker eller bara allmänt intresserad så finns det en grundläggande insikt som vi vill skicka med dig: En betydande andel av våra utsläpp av koldioxid ackumuleras i atmosfären. Det innebär att koncentrationen av koldioxid ökar löpande och det är denna koncentration som driver klimatförändringarna. När våra utsläpp av koldioxid minskar, minskar inte koncentrationen av koldioxid i atmosfären. Den ökar bara i en lägre hastighet. Därför måste de fossila koldioxidutsläppen minska drastiskt i ett mycket kort perspektiv (1-3 år) och upphöra helt inom ett till tre decennier om vi ska ha en chans att bromsa klimatförändringarna.

Denna logik är förstås global, men vi måste snabbt erövra metoder för att agera på den lokalt. Rätt använd kan Tidaholms koldioxidbudget inspirera till en sådan process inom Tidaholms kommuns geografiska område.

Figur 8 | Ökning trots minskning

Illustration

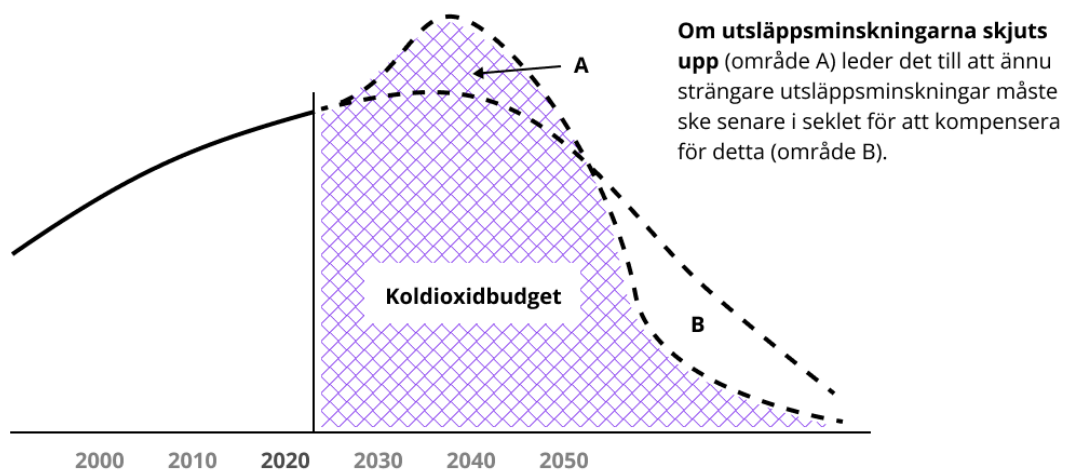
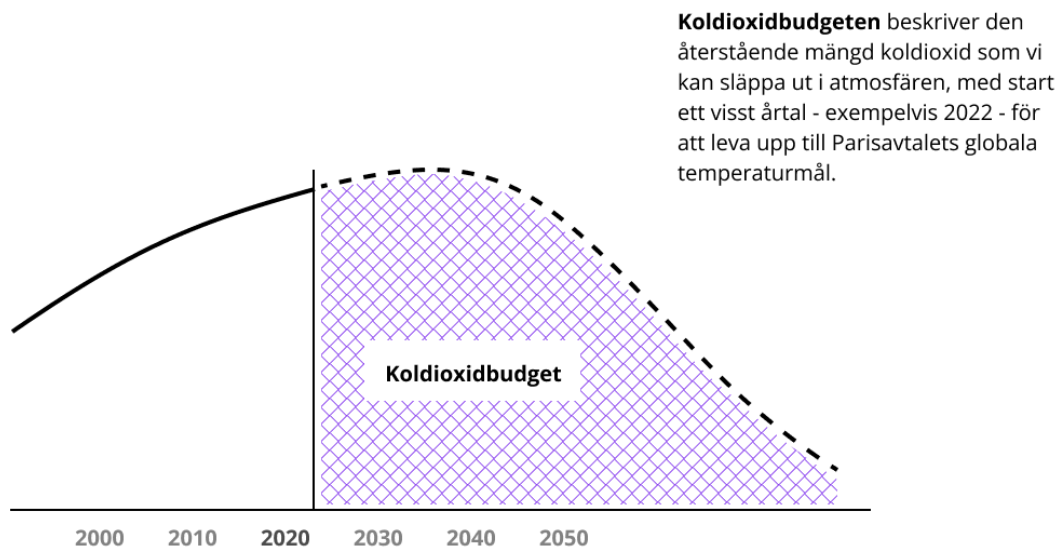
4.1 Koldioxid som valuta

Begreppet *koldioxidbudget* har inget med monetära medel att göra, men användandet av ekonomisk terminologi är trots det inte metaforisk. Snarare kan den sägas åberopa den mest ursprungliga betydelsen av ekonomi - *läran om hushållande med begränsade resurser i tillstånd av knapphet*.

I koldioxidbudgeten är koldioxid vår valuta och våra tillgångar begränsade. Därför måste vi lära oss att tänka på vårt återstående utsläppsutrymme i likhet med hur vi tänker kring en vanlig budget – som en begränsad tillgång att förvalta över en bestämd period. Det centrala budskapet är inte den exakta storleken på koldioxidbudgeten eller den exakta utsläppsminskningstakten. Dessa siffror är indikativa och bör användas som hjälpmedel för att förstå utmaningens omfattning. Det centrala budskapet är snarare de insikter som följer av att förvalta en mängd över tid (se illustration nedan).

Figur 9 | Vad är en koldioxidbudget?

Illustration

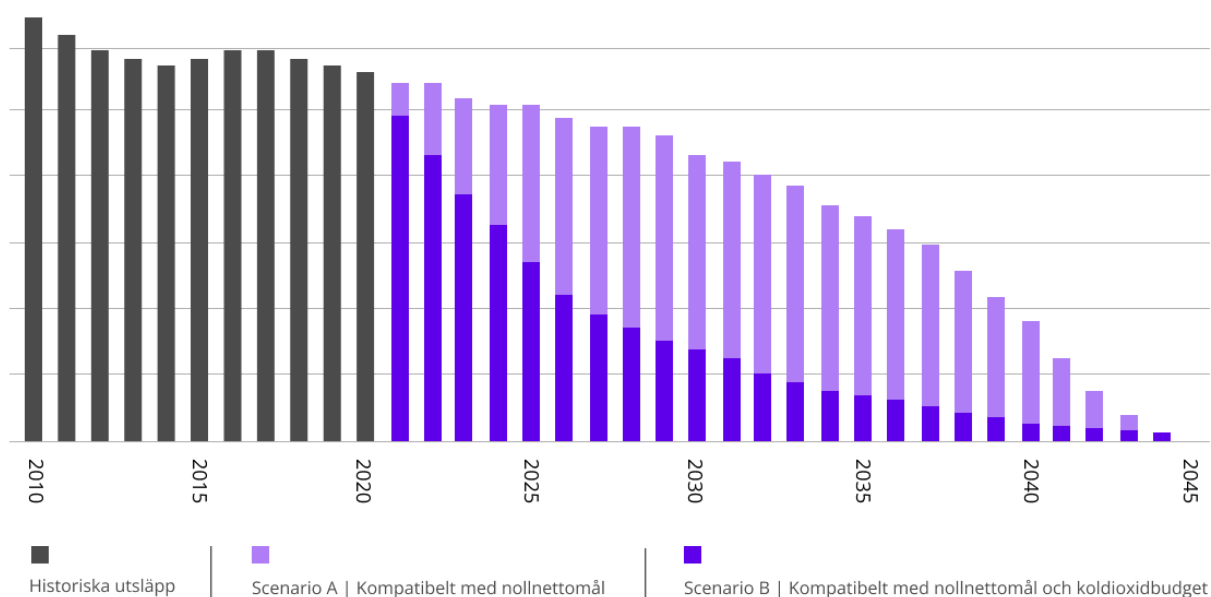
4.2 Att målstyra en mängd

Dagens nationella, regionala och kommunala utsläppsmål tar sikte på att vi ska nå nettonoll vid ett fastslaget målar, exempelvis 2045 i fallet med Sveriges nationella klimatmål. Ett sådant mål styr och reglerar hur stora utsläppen förväntas vara vid ett avlägset målar, ibland med tillägg av en eller två avstämningssplatser – så kallade etappmål. Utsläppsreduktionsmål styr och reglerar däremot inte hur stora samlade utsläpp vi tillåter oss under målperioden som helhet. De styr och reglerar alltså inte våra kumulativa utsläpp av koldioxid över tid.

Med en koldioxidbudget är det tvärtom *att begränsa hur mycket* koldioxid vi släpper ut över tid som *är målet*. Det är i kraft av detta som koldioxidbudgeten speglar logiken i den globala utmaningen – den logik som driver uppvärmningen av jorden, och som vi även bör agera på lokalt. Det är förstås inget hinder att ha ett mer traditionellt utsläppsreduktionsmål, där fokus ligger på ett specifikt målar, men ett sådant mål behöver kompletteras med en koldioxidbudget för att vi ska förankra omställningen vetenskapligt och för att vi via ett kumulativt perspektiv sedan ska förvalta denna mängd klokt.

Figur 10 | Jämförelse mellan utsläppsmål och koldioxidbudget som scenario

Genom att lägga en koldioxidbudget som filter över ett procentuellt mål kan vi se att de två målen kan representera två mycket olika vägar mot samma mål.

För att förankra koldioxidbudgetens logik måste perspektivet arbetas in i hur vi kommunicerar om och planerar den lokala klimatutmaningen. Ett par exempel:

- I tal och skrift: Komplettera tal om *när utsläppen behöver vara nere på noll* med tal om *det resterande utsläppsutrymmet*. Sätt det i perspektiv, exempelvis genom att berätta om hur många år av utsläpp på dagens nivåer som återstår innan er koldioxidbudget är förbrukad.

- Understryk att den utsläppsminskningstakt som budgeten kräver är en färskvara. Om utsläppen minskar i lägre takt än 21,9 % under 2026, så kommer utsläppen behöva minska snabbare åren som följer och datumet för nollutsläpp krypa närmare. Om utsläppen istället minskar snabbare så vinner ni utrymme och tid.

4.3 Koldioxidbudgeten skiftar tidsperspektivet

En konsekvens av att skifta fokus från ett specifikt målar då utsläppen ska upphöra, till en utsläppsvolym att förvalta under samma period, är att betydelsen av tidiga insatser blir uppenbar. Lägg särskilt märke till att den procentuella minskningstakt om 21,9 % som krävs, om utsläppen i Tidaholm ska fasas ut inom ramen för koldioxidbudgeten, är en färskvara.

Om utsläppen ligger kvar på dagens nivåer i ett antal år, måste utsläppen minska ännu kraftigare de resterande åren. Om utsläppen ligger kvar på samma nivåer i 4 år, är Tidaholms koldioxidbudget helt förbrukad.

Perioden som återstår med bibehållna utsläpp inom ramen för koldioxidbudgeten, ger en tydlig indikation på vikten av omedelbara insatser. Om vi inte kan åstadkomma kraftiga utsläppsminskningar under den närmaste femårsperioden kommer koldioxidbudgeten med stor sannolikhet vara förbrukad långt innan utsläppen är utfasade.

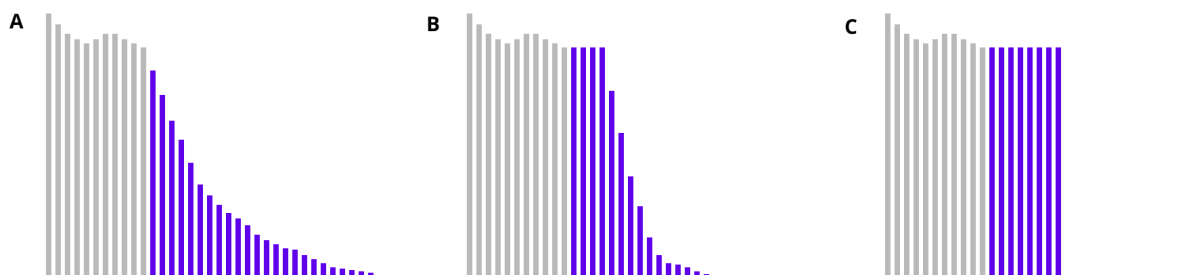
Den som menar allvar med att vilja efterleva Parisavtalet måste därför ta behovet av kraftiga och omedelbara åtgärder på allvar.

Rekommendationer:

- Upprätta periodiska koldioxidbudgetar med kortare tidsspann, om 1-3 år
- Identifiera områden inom vilka omedelbara utsläppsminskningar skulle kunna ske, såväl inom den egna verksamheten som inom det geografiska området.

Figur 11 | En koldioxidbudget behöver förvaltas klokt för att räcka under omställningen

Scenario A till C illustrerar tre olika sätt att förvalta en och samma utsläppsvolym. Ju längre vi väntar med omfattande utsläppsreduktioner, desto kraftigare blir de krävda framtida utsläppsminskningarna, samtidigt som datumet för nollutsläpp kryper närmare.

4.4 Att arbeta i två tidsfönster

Koldioxidbudgeten gör behovet av kraftiga och omedelbara utsläppsminskningar synligt. Vi behöver samtidigt fortsätta att tänka i ett längre perspektiv. På ett par decenniers sikt behöver de fossila koldioxidutsläppen inte bara minska kraftigt, de behöver upphöra helt. Det betyder att vi behöver se en genomgripande strukturomvandling av exempelvis stålindustrin och transportsystemen, vilket kommer att ta tid. Klimatomställningen måste därför planeras i åtminstone två tidsfönster, ett längre om cirka 5 - 10 år och ett kortare om cirka 1 - 3 år. Koldioxidbudgeten visar att vad som kan ske i det längre tidsfönstret beror av vad vi gör i det kortare tidsfönstret, och vice versa.

4.4.1 ETT TIDSFÖNSTER FÖR DEN STÖRRE STRUKTUROMVANDLINGEN

Som samhälle behöver vi det kommande årtiondet genomgå en större strukturomvandling för att få på plats fossilfria energi- industri- och transportsystem. För detta krävs inte sällan innovation, som i fallet med att skala upp en ny processindustri. För att kunna ta fram järn och stål fossilfritt behöver vi dessutom bygga ut den fossilfria energikapaciteten. Denna större strukturomvandling kommer att ta tid och därför kommer det också att dröja innan utsläppen från exempelvis stålindustrin går att fasa ut. Det är samtidigt en omställning som behöver ske om vi ska klara klimatmålen med bibehållen välfärd – om vi ska upprätta ett fossilfritt välfärdssamhälle där vi fortfarande har tillgång till exempelvis stål. Vi behöver alltså känna igen att vissa utsläppskategorier kommer att finnas kvar under en omställningsperiod.

Med en koldioxidbudget för handen behöver vi prognostisera hur stor del av vår återstående koldioxidbudget dessa verksamheter, liksom omställningen av dem, därmed tar i anspråk under målperioden. När vi gör en sådan prognos får vi en bättre förståelse för hur stor del av vår koldioxidbudget som redan är intecknad och hur mycket budgetutrymme vi egentligen har till vårt förfogande – hur stora samlade utsläpp som får ske – inom andra verksamheter som inte måste genomgå en motsvarande strukturomvandling och som vi kan ha teknisk möjlighet att fasa ut redan idag.

Ett kumulativt perspektiv hjälper oss att tänka rätt men också att beräkna detta. Vår specifika koldioxidbudget ger en fingervisning om de ramar vi behöver hålla oss inom; det utsläppsutrymme vi förfogar över.

4.4.2 ETT TIDSFÖNSTER FÖR DIREKTVERKANDE UTSLÄPPSMINSKNINGAR

Med ett kumulativt perspektiv på klimatomställningen framträder också ett mycket starkt samband mellan å ena sidan våra faktiska möjligheter att genomföra denna längre strukturomvandling och å den andra sidan vad vi gör i ett betydligt kortare tidsfönster, om några få år. I korthet kan man säga att ett kumulativt perspektiv på våra utsläpp visar att snabba utsläppsreduktioner de närmast följande 1-3 åren får ett mycket stort inflytande på mängden tid vi har till vårt förfogande i den längre strukturomvandlingen av energi- industri- och transportsystemen.

4.4.3 ATT KNYTA IHOP DE TVÅ PERSPEKTIVEN

Dessa samband – denna både matematiska och naturvetenskapliga logik – framträder först när vi ser att omställningen är kumulativ och när vi försätter oss att reglera en ändlig utsläppsvolym. Man kan säga att alla utsläppen idag liksom i framtiden – hela vägen till nollnettosituationen som vi siktar på – behöver bindas samman och analyseras samlat, både när vi beräknar och visualiserar och ställer upp mål och när vi tittar ut på den värld vi ska ställa om. Det är alltså inte så att snabba eller direktverkande åtgärder för att bromsa utsläppen – som att undvika flyg, resa kollektivt när du kan, spara på el och värme eller återbruka – står i konflikt med att också vidta långsiktiga åtgärder. Tvärtom finns ett samband som visar att bägge måste ske parallellt, men att vi behöver ha en mycket stor förståelse för att de snabba utsläppsminskande åtgärderna är vad som avgör vår framgång i bägge dessa tidsperspektiv och bägge dessa omställningsutmaningar.

5

Koldioxidbudgeten som policyverktyg

När länsstyrelsen, regionen eller kommunen väl har fått sin koldioxidbudget, uppstår frågan om hur den ska användas. Är den ett utsläppsmål, ett underlag för att ta fram sådana eller en kommunikationsprodukt?

I en ideal värld hade koldioxidbudgeten varit en utstakad färdplan ner mot nollutsläpp inom området som budgeten täcker. En sådan färdplan skulle ge en precis och uttömmande beskrivning av vilka utsläpp som olika aktörer har rådighet över. Helst skulle den också innehålla en översikt över effektberäknade åtgärder, sorterade sektorsvis. Med ett sådant verktyg för handen skulle arbetet med koldioxidbudgeten bestå i att sortera in åtgärder efter storleksordning, kostnad och tid i ett schema, fördela dem till rätt aktörer, vilka sedan skulle kunna följa schemat systematiskt ner mot nollutsläpp. Det finns dock flera skäl till varför koldioxidbudgeten inte är – och aldrig kommer att bli – ett sådant verktyg. Här är tre:

- Koldioxidbudgeten är beräknad för ett geografiskt område. Den statistik som ligger till grund för budgeten visar var fossila utsläpp sker rent fysiskt, men inte vem som är ansvarig för dem. Länsstyrelse, region och kommun har inte obefintligt, men likväl begränsad, rådighet över dessa utsläpp. Om utsläppen ska minska i den takt som koldioxidbudgeten kräver behövs bred samverkan mellan såväl olika aktörer inom det geografiska området (kommun, region, län, näringsliv, civilsamhälle och allmänhet), som mellan olika nivåer av offentlig förvaltning (kommun, region, länsstyrelse, andra myndigheter och inte minst stat).
- De fossila utsläppen som sker fysiskt i Tidaholm är inte de enda utsläppen som kräver åtgärder. Klimatomställningen behöver även ta hänsyn till konsumtionsutsläpp, biogena utsläpp och upptag, samt andra växthusgaser.

- Många av de åtgärder som är nödvändiga eller värdefulla för att fasa ut utsläppen går inte att effektberäkna. Effektberäknade åtgärder – när sådana är möjliga att beräkna – är framförallt användbara inom väl avgränsade projekt (för en särskild sektor eller verksamhet). Att lyckas minska de *totala* utsläppen i den takt som koldioxidutsläppen kräver är istället, till stor del, en kvalitativ utmaning: Koldioxidbudgetens centrala budskap behöver kommuniceras, förankras, integreras, för att sedan implementeras brett hos alla aktörer inom en kommun, en region eller i ett län. Detta behöver ske såväl inom de samhällsförvaltande organisationerna som i det geografiska området som helhet.

Om koldioxidbudgeten alltså inte är en utstakad färdplan, vad är den då? Och hur ska den användas?

5.1 Koldioxidbudgeten som kompass

Koldioxidbudgeten ger en tydlig indikation om inom vilket tidsspann och med vilka proportioner utsläppen behöver minska inom ett specifikt geografiskt område, om vi där ska bidra till att Parisavtalet efterlevs. Dessa slutsatser kan och bör tillämpas brett, även på utsläpp som av ett eller annat skäl inte ingår i det statistiska urval som ligger till grund för koldioxidbudgeten. Bildligt uttryckt bör vi alltså använda koldioxidbudgeten som en kompass som pekar ut den riktning som den globala klimatkrisen kräver av den lokala klimatomställningen; en kompass som gäller för alla aktörer och alla typer av koldioxidutsläpp i ett visst geografiskt territorium.

Utöver kompassen behöver vi en karta. Vilka nyckelaktörer finns i just Tidaholm? Vilka centrala roller har dessa olika aktörer för omställningen? Hur kan de samverka? Hur bör kommunen, regionen eller länsstyrelsen gå tillväga för att underlätta denna breda strukturomvandling? Finns det verksamheter som släpper ut men samtidigt erbjuder viktig samhällsnytta och som kanske bör få ett större utsläppsutrymme än andra?

I det här kapitlet ska vi ge förslag på hur länsstyrelser, regioner och kommuner kan ta med sig koldioxidbudgetens övergripande logik och tillämpa den i arbetet med klimatomställningen, såväl inom sina egna organisationer som i det geografiska område som koldioxidbudgeten täcker.

5.1.1 STATISTISKA SYSTEMGRÄNSER OCH ANSVAR FÖR UTSLÄPPEN

Koldioxidbudgetens i huvudsak territoriella systemgränser återspeglar inte alltid var råddigheten över utsläppen finns. Utsläpp från en stor motorväg som korsar ett län eller en kommun bokförs exempelvis i områdets budget, trots att varken länsstyrelsen, regionen, eller kommunen har någon större råddighet över det statliga vägnätet. Den ligger främst hos Trafikverket. Skulle ett produktions- eller konsumtionsperspektiv tillämpas på samma utsläpp så skulle istället viss befintlig råddighet osynliggöras. Regionen och kommunen har exempelvis inflytande över kollektivtrafiken i länet, vars funktion påverkar såväl invånares som besökares resbeteende.

Ett territoriellt perspektiv täcker inte heller alla områden där länsstyrelsen, regionen och kommunerna faktiskt har råddighet: Utsläpp från el- och värmeproduktion bokförs där den produceras, inte där den används. Minskad el- och värmeanvändning (energieffektivisering) är samtidigt ett centralt verktyg för att minska utsläppen för såväl länsstyrelsen som regionen och kommunen, oavsett var de fysiska utsläppen från denna användning sker. En liknande logik gäller så kallade konsumtionsbaserade utsläpp i allmänhet.

Dessa synbara konflikter mellan olika sätt att bokföra utsläpp följer från själva idén att fördela en global koldioxidbudget till lokal nivå: En enskild utsläppspost ska bokföras på en plats, inte flera. Både ansvar och råddighet över utsläppen faller dock alltså ofta på flera parter gemensamt, snarare än att fördelas mellan dem.

Att beräkningen av en koldioxidbudget kräver enhetliga statistiska systemgränser som inte alltid motsvarar gränserna för ansvar och rådighet får dock inte skymma sikten för dess egentliga värde och budskap: att visa på omfattning av och tidsramar för de utsläppsminskningar som faktiskt måste ske om vi ska lyckas efterleva Parisavtalet. Koldioxidbudgeten visar även att vi behöver etablera ett kumulativt perspektiv när vi planerar och följer upp koldioxidutsläpp. Det är omfattningen, tidsramarna och detta kumulativa perspektiv vi ska ta med oss och tillämpa i vårt klimatomställningsarbete, oavsett om vi är en kommun, region, länsstyrelse, förening, förvaltning eller ett företag. Och detta arbete behöver omfatta alla typer av utsläpp av koldioxid, också de som ligger utanför de statistiska systemgränser som Tidaholms koldioxidbudget är beräknad utifrån.

5.1.2 TRE TYPER AV RÅDIGHET

En ofta tillämpad modell för att tänka kring en organisations handlingsutrymme relativt utsläppen i ett geografiska område utgår från olika typer av rådighet:

1. Direkt rådighet

Utsläpp som minskar som en direkt följd av vad organisationen gör

2. Indirekta rådighet genom styrmedel

Utsläpp som kan minska genom att organisationen underlättar beteendeförändring hos andra

3. Indirekt rådighet genom kommunikation

Utsläpp som kan minska till följd av att organisationen bidrar till ökad medvetenhet hos – och samverkan mellan – aktörer inom det geografiska området

En organisation har **direkt rådighet** relativt sin egen verksamhet, exempelvis el- och värmeanvändning i egna lokaler och byggnader, egen el- och värmeproduktion, vilket bränsle som används i organisationens egna fordon, eller organisationens konsumtionsbaserade utsläpp.

En organisation har **indirekt rådighet genom styrmedel** över vissa utsläpp inom området. Kollektivtrafik och cykelvägar kan byggas ut eller förbättras, laddinfrastruktur för eldrivna fordon kan byggas ut, cirkulär ekonomi kan underlättas, regler för upphandling kan premiera lägre kumulativa utsläpp etc.

En organisation kan också påverka utsläppen **indirekt genom kommunikationsinsatser**. Här ska kommunikation tolkas brett, det vill säga inkludera såväl ren information om utmaningen som koldioxidbudgeten beskriver som initierad samverkan mellan olika aktörer. Hit räknas också ett långsiktigt och visionärt arbete med att beskriva vägen mot, och värdet av, det fossilfria välfärdssamhället.

5.2 En koldioxidbudget för det geografiska området

Enligt Tidaholms koldioxidbudget behöver alltså utsläppen inom det geografiska området minska med 21.9 % om året med start 2026. Rådigheten över dessa utsläpp är dock utspridd såväl horisontellt (över olika typer av aktörer inom området) som vertikalt (mellan olika nivåer av offentlig förvaltning såsom kommun, region, länsstyrelse och andra statliga myndigheter).

Olika nivåer av förvaltning (länsstyrelse, region och kommun) kan använda sin indirekta rådighet – olika styrmedel och kommunikationsinsatser – för att motivera och underlätta för andra aktörer att agera klimatsmart. Men att förutse faktiska, kvantitativa, effekter på utsläppen av sådana indirekta åtgärder är praktiskt taget omöjligt.

För att sikta på utsläppsminskningar av den storleksordning som Tidaholms koldioxidbudget medför behöver vi alltså dels hitta former för samverkan mellan olika aktörer, och dels ta fram metoder för att identifiera adekvata åtgärder.

Utan att göra anspråk på att erbjuda en komplett verktygslåda vill vi gå igenom några perspektiv som vi tror kan vara värdefulla i detta arbete.

5.2.1 FORMULERA EN AVSIKTSFÖRKLARING OCH KOMMUNICERA DEN

Klimatutmaningen kräver klimatledarskap. Vare sig en länsstyrelse, region eller kommun kan på egen hand se till att koldioxidutsläppen minskar i den takt som koldioxidbudgeten kräver inom det geografiskt område man är satta att förvalta. Man kan däremot förmedla kunskap och initiera processer för att underlätta omställningen. Några frågor att ställa sig:

- Hur har vi för avsikt att använda koldioxidbudgeten i vår organisation?
- Vilka kanaler använder vi för att kommunicera koldioxidbudgetens centrala innehåll samt vår vidhäftande avsiktsförklaring?

I valet av avsiktsförklaring relativt koldioxidbudgeten och dess tidsramar tror vi att det är viktigt att känna igen att koldioxidbudgeten beskriver en kris, eller ett nödläge. Detta framgår inte minst av att koldioxidbudgeten är slut om 4 år, ifall utsläppen fortsätter som idag. Det behöver alltså kommuniceras att det finns en begränsad kvarvarande mängd utsläpp att förvalta, och att det är bråttom att komma igång.

För att en bred allmänheten ska motiveras att bidra enligt en krishanteringslogik är det dock avgörande att världen runt omkring dem - och inte minst de samhällsförvaltande institutionerna - agerar på ett sätt som motsvarar en sådan förståelse.

Med en annan kris i färskt minne (Covid 19-pandemin) har länsstyrelser, regioner, kommuner och städer erfarenhet av vad det innebär att kommunicera brett kring en situation som kräver att allmänheten förändrar sitt beteende. I fallet med pandemin handlar budskapen om att hålla avstånd, tvätta händer, stanna hemma vid symtom och undvika större folksamlingar. Frågor vi bör ställa oss:

- Vilka är klimatkrisens budskap att samlas kring?
- Hur och var ska dessa kommuniceras?

5.2.2 ANALYSERA ORGANISATIONENS ROLL FÖR OMSTÄLLNINGEN

Lika lite som en ekonomisk budget endast är en angelägenhet för ekonomiavdelningen, är koldioxidbudgeten angelägenhet enbart för de som jobbar med klimat- och energifrågor. Omfattningen och tidsramarna för den nödvändiga omställning som koldioxidbudgeten visar behöver hanteras inom samtliga verksamhetsområden i Tidaholm.

Utsläppen från många verksamheter behöver förstås minska, men magnituden av omställningen kräver också en djupare analys av vilken roll enskilda organisationer och aktörer, liksom deras olika verksamheter, har för omställningen i stort.

Inte sällan sätts frågor som rör social och ekonomisk hållbarhet i motsats till frågor som rör ekologisk hållbarhet och klimat. Ofta hör vi att dessa olika områden konkurrerar om samma begränsade resurser. Vi tycker dock att konkurrensperspektivet som regel är missvisande. Den snabba omställning som koldioxidbudgeten kräver förutsätter integration mellan samtliga dimensioner av hållbarhet. Donutmodellens budskap från kapitel 2 - att vi behöver leva inom de planetära gränserna samtidigt som vi tillgodoser människors trygghet och välfärd - är även tillämpligt lokalt.

Vilken roll spelar de sociala trygghetssystemen (skola, vård, omsorg) för en förankring av den omställning som behövs? Vilken roll kan ett stort lokalt utbud på koldioxidsnåla aktiviteter ha för inverkan på utsläppen, som exempelvis ett rikt utbud av kultur- och naturupplevelser? Hur skapar vi en infrastruktur som premierar en lokal cirkulär ekonomi? Hur skapar vi förutsättningar för näringslivets anpassning till framtidens krav på klimatneutrala och hållbara produkter och tjänster?

Rekommendation:

- Analysera vilken huvudsaklig roll er organisation och enskilda verksamheter har för omställningen i stort.

5.2.3 TILLÄMPA ETT RÄTTVISEPERSPEKTIV

I arbetet med en koldioxidbudget bör vi också ha i åtanke att precis som ansvaret för utsläppen bör fördelas med hänsyn tagen till olika förutsättningar mellan länder, bör också ansvaret för utsläppen fördelas olika mellan olika befolkningsgrupper inom länder, län och kommuner. Den enskildes anspråk på koldioxidbudgeten är tydligt relaterat till inkomst (Oxfam Sverige, 2020). Den som tjänar mer, reser mer, konsumerar mer och orsakar större utsläpp. Den som tjänar mer har dessutom bättre förutsättningar att påverka storleken på sina utsläpp genom den ökade valfrihet som ekonomiska resurser medför. Det är därför viktigt att försöka rikta olika åtgärder och kommunikationsinsatser till olika målgrupper. Frågor vi bör ställa oss:

- Vilka olika förutsättningar har olika målgrupper att påverka utsläppen?
- Hur riktar vi rätt budskap till rätt målgrupp?

5.2.4 TA FRAM EN VISION OCH KOMMUNICERA DEN

Att kommunicera betydelsen av kraftiga och omedelbara utsläppsreduktioner är viktigt. Men det är också viktigt att understryka att det fossilfria samhället inte är en dystopi. Tvärtom!

Vi siktar exempelvis mot samhällen med effektivare och renare kommunikationer. Det medför i sin tur renare luft, vilket leder till bättre hälsa. Och med mer närproducerad och förnybar el och värme kommer våra samhällen bli såväl kostnadseffektivare som säkrare, vilket inte minst visas av nutidens pågående konflikter och oroshärdar.

Vi kommer vidare att äta mer närproducerad mat, vilket givet rätt styrmedel kan medföra såväl en levande landsbygd och starkt lokalt näringsliv, som grönare städer med fler stadsodlingar. Maten bär vi hem i återbrukbara förpackningar. Våra kläder, möbler och teknikprylar kommer att vara tillverkade av återanvända material och vara gjorda för att hålla. Vi kommer att reparera och vårda mer än att slita och slänga.

Nya hus och bostadsområden kommer ofta att byggas i trä och helst vara driftmässigt klimatpositiva. För att fånga upp koldioxid kommer vi få se grönare städer och samhällen. Landområden utanför städerna kommer att restaureras med rikare djur och växtliv som följd.

Alla dessa omställningsprocesser kommer att generera arbetstillfällen, både i städer och på landsbygden och resultatet av den visserligen svår klimatomställningen är i många fall att livskvaliteten i våra samhällen växer.

Rekommendation:

- Bjud in en bredd av aktörer i Tidaholm och ta fram en gemensam vision om Tidaholms hållbara framtid.

5.2.5 TILLÄMPA BACKCASTING

Att försöka förutse vilka effekter som olika åtgärder har på utsläppen är alltid komplicerat och i många fall omöjligt. Just därför kan det vara värdefullt att vända på ordningen i prognosen, det vill säga att utgå från det tillstånd vi vill uppnå och ställa oss frågan hur vi tog oss dit? När vi gör det tillämpar vi *backcasting* - en metod som blir allt vanligare för att ta sig an hållbarhetsutmaningar av olika slag.

Tillämpat på en koldioxidbudget innebär backcasting att vi föreställer oss att de totala utsläppen för en viss sektor och/eller för en viss period begränsas till koldioxidbudgetens ramar. Vi ställer oss sedan frågan vad som föranledde att så skedde. Vilka utsläpp minskade? När och hur mycket? Vem gjorde vad? Vad fick dem att göra det? Vad skapade motivationen?

En fördel med att tillämpa backcasting är att såväl nödvändiga direkta åtgärder, som relationer mellan direkta och indirekta åtgärder av olika slag, blir synliga. Här är ett exempel:

Låt säga att vi gör en färdplan där en viss andel människor väljer bort bilen för ett kollektivt alternativ under en viss period. Den direkta åtgärden är då olika individers val. De yttre skäl som föranleder dessa val kan dock inkludera en mängd indirekta åtgärder och många aktörer. Kanske sätter länsstyrelsen ett projekt för att öka det kollektiva resandet inom länet? Kanske genomför regionen förbättringar av kollektivtrafiken (tätare turer, lägre priser)? Kanske går vissa arbetsgivare med på att inkludera pendling på tåg i arbetstiden? Kanske gör kommunen det till sin uppgift att undersöka, analysera och kommunicera vad som skulle få fler att välja bort bilen för ett kollektivt alternativ i den enskilda kommunen? Genom att föreställa oss fullständiga scenarion blir det lättare att få syn på vilka faktiska direkta åtgärder som behöver komma till stånd, men också vilka relationer olika aktörer har – eller behöver ha – till olika direkta åtgärder. Det kan hjälpa oss att känna igen vilka aktörer vi behöver samverka med, och hur. Med andra ord tillåter en backcasting-process oss att utforska vilka olika typer av rådighet vi kan tillämpa på olika områden i det sammansatta skeende som omställningen mot fossilfrihet behöver vara.

5.2.6 IDENTIFIERA FOKUSOMRÅDEN

För att koldioxidbudgetens abstrakta budskap ska kunna omsättas i konkret handling behöver vi ibland segmentera koldioxidbudgeten i tid och rum. Med andra ord behöver vi avgränsa enskilda utsläppskällor och tidsspann och hantera dessa som separata koldioxidbudgetar. Genom att titta på a) specifika utsläppskällor, b) samma källors årliga utsläppsmängd, samt c) dessa källors utsläppsbudget inom en avgränsad period kan vi omvandla den sammansatta utmaning som koldioxidbudgeten ställer oss inför till konkreta delmål. Dessa delmål är i sin tur utmärkta utgångspunkter för backcasting-processer.

Exempel: En periodisk koldioxidbudget för personbilstrafiken

Att minska utsläppen från personbilstrafiken är en avgörande utmaning i så gott som alla län, städer och kommuner. Dessa utsläpp är dessutom intressanta eftersom de har en potential att minska i stor omfattning i närtid. Det beror inte minst på att många fossildrivna bilresor skulle kunna väljas bort för ett annat resealternativ, givet rätt förutsättningar.

För att närma sig frågan hur utsläppen från personbilstrafiken skulle kunna minska i närtid, kan upprättandet av en periodisk budget för personbilstrafiken bli användbar.

Vi upprättar en sådan periodisk budget genom att:

1. Utgå från storleken på senaste årsutsläpp från personbilstrafiken (exempelvis utifrån det data som redovisas under [sektorn Inrikes transporter i Tidaholms digitala koldioxidbudget](#))

2. Bestämma vilket tidsspänn den periodiska budgeten ska löpa över. Kanske ett, två eller tre år?
3. Fastställa i vilken takt utsläppen ska minska årligen under perioden. Denna takt kan vara den utsläppsminskningstakt som krävs av Tidaholms koldioxidbudget totalt. Den kan också vara lägre, om utsläppen förväntas minska snabbare i en senare period, eller högre, om utsläppsminskningarna antas kompensera för lägre utsläppsminskningar i en annan sektor.

Genom att anta att utsläppen från personbilstrafiken minskar i den fastställda takten under den valda perioden kan vi räkna ut årliga utsläppsutrymmen för personbilstrafiken under perioden. Summan av dessa årliga utsläppsutrymmen utgör en periodisk koldioxidbudget för personbilstrafiken. En sådan periodisk budget kan i sin tur tjäna som utgångspunkt för en backcasting-process, gärna i samråd med andra aktörer.

Exempel: Låt säga att vi föresätter oss att vi redan under det innevarande året (2026) minskar utsläppen från personbilstrafiken i det geografiska området i den takt som krävs av koldioxidbudgeten totalt (21.9 % per år). Vi kan då gå vidare till att bryta ner utmaningen i ännu mer konkreta frågor: Hur stor del av utsläppen uteblir till följd av bränslebyte (el, biobränsle, vätgas)? Hur stor del uteblir till följd av byte till cykel? Kollektivt alternativ? Inställd resa? Vad föranledde de antagna bränslebytena, bytena av transportsätt, och de inställda resorna? Vem gjorde vad? Och vad gjorde vi från vår sida för att underlätta?

5.2.7 TÄNK UTANFÖR BUDGETBOXEN

Det finns en rad exempel på åtgärder som kan vara centrala för att minska mängden koldioxidutsläpp, men vars effekter faller utanför Tidaholms koldioxidbudgets statistiska systemgränser (se kapitel 2). Här är ett axplock av sådana exempel:

- Främja återbruk av konsumtionsartiklar (påverkar konsumtionsbaserade utsläpp)
- Återställa våtmarker (påverkar biogena utsläpp)
- Minska andelen cement i nybyggnation (påverkar utsläpp från cementframställning)
- Öka mängden egenproducerad förnybar el och värme (påverkar utsläpp från el och värmeproduktion generellt genom att förstärka utbudet)

I en prioritering av vilka åtgärder som länsstyrelsen, regionen, eller kommunen ska arbeta med är det viktigt att alltid prioritera klimatnyttan. Det innebär att vi behöver tänka utanför de specifika systemgränser som används för att följa upp koldioxidbudgeten, eller andra utsläppsmål. För att avgöra klimatnyttan bör vi dock ta med oss koldioxidbudgetens kumulativa perspektiv in i prioriteringen, samt ha värdet av tidiga insatser i åtanke.

5.2.8 SAMVERKA

Sist men inte minst anser Klimatsekretariatet att samverkan är av helt avgörande betydelse för att lyckas efterleva en koldioxidbudget. Detta kan tyckas självklart men kan ändå vara värt att understryka. För att sätta fart på klimatomställningen behöver olika aktörer bjudas in i gemensamma processer av alla de slag som beskrivs ovan.

Alla som behövs för att göra omställningen verklig behöver få chans att tycka till om hur koldioxidbudgeten ska användas och kommuniceras, och inte minst om hur utsläppen ska minska i den takt som krävs.

Rekommendation:

- Bjud in näringsliv, civilsamhälle och en bredare allmänhet till samråd om koldioxidbudgeten, dess innehåll och implikationer.
- Hitta former för samverkan över tid, så att arbetet kan följas upp.
- Initiera backcasting-processer med koldioxidbudgeten som utgångspunkt, och bjud in olika typer av aktörer att delta. Be om förslag på vad som kan göras. Sträva efter att ta fram konkreta åtgärder och åtaganden från en bredd av aktörer: länsstyrelse, region, kommun, näringsliv och civilsamhälle.

5.3 Att omsätta koldioxidbudget i den enskilda verksamheten

En vanlig fråga från tjänstepersoner, politiker och lokala näringsidkare är hur koldioxidbudgeten ska användas för att reglera de utsläpp som den egna verksamheten orsakar. Det övergripande svaret är att arbetet med en lokal koldioxidbudget är, och bör vara, en kvalitativ process.

Koldioxidbudgeten indikerar omfattningen och tidsramarna för den omställning som behöver ske lokalt om vi ska efterleva Parisavtalet. En enskild organisation behöver i första hand utvärdera sin roll för att åstadkomma en sådan lokal förändring. Ofta kan det förstås handla om att minska utsläppen från den egna verksamheten, men inte alltid. I vissa fall kanske utsläppen till och med behöver öka för att utsläppen från andra verksamheter ska minska.

Vi behöver alltså utvärdera organisationens eller verksamhetens roll i den större och gemensamma strukturomvandlingen till det fossilfria välfärdssamhället. Det är en sammansatt analys eller strategi som vi behöver göra, där vi tar hänsyn till hur stor samhällsnytta olika verksamheter producerar, hur dessa verksamheter samspelar med, och ibland påverkar, varandras utsläpp av koldioxid och där vi såklart behöver ha den samlade ambitionen på systemnivå att få tillstånd den förändring som koldioxidbudgeten visar är nödvändig.

I avsnittet som följer ska vi gå igenom några överväganden som kan stödja den enskilda organisationens utvärdering av sitt bidrag till att hålla koldioxidbudgeten.

5.3.1 EN EGEN KOLDIOXIDBUDGET FÖR ORGANISATIONEN?

Inte sällan får Klimatsekretariatet frågan huruvida den regionala koldioxidbudgeten kan brytas ner till specifika verksamheter och organisationer, exempelvis kommunens, regionens eller ett enskilt företags verksamhet. Kan man med den regionala koldioxidbudgeten som utgångspunkt räkna ut en koldioxidbudget för en organisation eller enskild verksamhet?

Svaret är ofta nej men ibland ja.

De svårigheter som uppstår när vi vill upprätta koldioxidbudgetar för enskilda verksamheter eller aktörer inom en kommun, en region eller ett län handlar inte i första hand att utsläppen från enskilda verksamheter sällan håller sig inom koldioxidbudgetens territoriella ramar, det vill säga inom samma statistiska systemgränser. Som tidigare påpekat bör vi, oavsett hur de statistiska systemgränserna löper, använda koldioxidbudgeten som en kompass som pekar ut omfattning och tidsramar för klimatomställningen. Vi kan alltså anta att omställningstakten som koldioxidbudgeten indikerar gäller även indirekta eller konsumtionsbaserade utsläpp.

Det svåra med att beräkna koldioxidbudgetar för enskilda verksamheter och aktörer inom ett territorium är snarare att medan koldioxidbudgeten är ett värdefullt verktyg för att peka ut och kommunicera omfattningen och tidsramarna för klimatomställningen inom ett geografiskt område, så är den ett otillräckligt verktyg för verksamheter vars omfattning fluktuerar. (Se nästa stycke.)

Verksamheter som växer och krymper

Låt säga att det finns två byggfirmor som verkar i Tidaholm. Den ena heter Gröna Byggare är ett innovativt företag som lyckats sänka sitt CO₂-avtryck per bygd kvadratmeter genom att använda hållbara metoder och material. Den andra, som heter Betong Bygg, tillämpar istället konventionella byggmetoder med höga koldioxidavtryck. Om Gröna Byggare skulle vinna marknadsandelar från Betong Bygg skulle det ha en positiv påverkan på Tidaholms territoriella koldioxidbudget, eftersom fler hus skulle byggas med moderna och gröna metoder och material. För Tidaholm som helhet vore det önskvärt och klimatpositivt. Men om Gröna Byggare samtidigt arbetar med en egen koldioxidbudget skulle de, trots sina moderna metoder och lägre utsläpp per byggd kvadratmeter, likväl förbruka denna snabbare när de vinner marknadsandelar och expanderar sin verksamhet. En koldioxidbudget för Gröna Byggares egna verksamhet bygger alltså in ett missvisande incitament.

Logiken som exemplet illustrerar rör alla verksamheter som kan krympa eller växa. Exemplet synliggör att det är viktigt med ett samlat systemperspektiv på den lokala klimatomställningen där vi känner igen hur olika verksamheter substituerar varandra och tar hänsyn till hur de samlade utsläppen, men också samhällsservice och samhällsnytta, sitter samman.

Trots att en egen koldioxidbudget inte är ett lämpligt verktyg för organisationer med fluktuerande verksamhet kan dock samma organisationer ha stor nytta av Tidaholms koldioxidbudget! En lokal byggfirma både kan och bör fundera över hur denne kan minska utsläppen från sin verksamhet i linje med Tidaholms koldioxidbudget. Och det är viktigt att de förstår och försöker tillämpa ett kumulativt budgetperspektiv, där de exempelvis känner igen det stora värdet av att implementera utsläppsminskande åtgärder i närtid.

På detta område kan offentliga myndigheter också vara enskilda verksamheter behjälpliga. I rapporten [Klimartfärdplan Uppsala – Modul Bygg och anläggning](#) (Rahm, Gröndal och Jedland, 2021) har kommunen låtit beräkna hur stora utsläppen får vara per byggd kvadratmeter vid olika år, om utsläppen från byggnation ska minska i den takt som kommunens koldioxidbudget kräver. Ett sådant dokument är en utmärkt vägledning för såväl arkitekter som byggherrar som verkar i Tidaholm.

Har verksamheten potential att substituera utsläpp?

Som vi sett i stycket ovan kan det viktigaste klimatarbetet i vissa fall handla om andra saker än ett strikt fokus på minskade egna emissioner. Utsläpp från vissa verksamheter kan till och med behöva öka för att andra utsläpp ska minska. Kollektivtrafiken är ett annat och illustrerande exempel: Även om stora delar av kollektivtrafiken är fossilfri så är det rimligt att anta att en kraftig ökning av det kollektiva resandet kommer att resultera i ökade utsläpp från kollektivtrafiken. Samtidigt är det minst lika troligt att ett ökat kollektivt resande är ett viktigt verktyg för att minska utsläppen från privatbilismen, som är en betydligt större källa till utsläpp. Att försöka minska utsläppen från kollektivtrafiken i den takt som koldioxidbudgeten pekar ut för Tidaholm totalt sett är därför sällan en god idé.

En rimligare användning av koldioxidbudgeten är att försöka uppskatta hur stor andel av biltrafiken som kollektivtrafiken kan substituera de kommande åren, samt vilka åtgärder som har potential att åstadkomma det. Om utsläppen från fossila bilresor exempelvis ska minska 20 % nästa år så behöver 20 av 100 personbilsresor utebli. Hur många av dessa behöver bli en kollektiv resa? Hur åstadkommer vi en sådan förändring?

Man kan också ta fasta på antalet fossila fordon i drift, eller antalet körda mil med fossila fordon inom kollektivtrafiken, och sträva efter att minska dessa i enlighet med koldioxidbudgetet. Då upprättar man ett rimligt incitament som inte handlar om att skära ner på själva kollektivtrafiken utan att göra densamma fossilfri.

Sker minskade utsläpp på bekostnad av social hållbarhet?

Hur får vi människor att både tolerera och bidra till stora förändringar? De flesta kan nog vara överens om att ökad misstro och otrygghet inte kommer att gynna den omställning som krävs. Om människor å andra sidan upplever att samhället ser deras framtid som värd att investera i, kan acceptansen för omställningsåtgärder öka. En fungerande vård, omsorg, skola och övrig offentlig service kan spela en avgörande roll för att öka acceptansen och förtroendet för omställningsåtgärder som ställer höga krav på förändrat beteende.

Bevarad eller utökad samhällsservice behöver förstås inte innebära ökade utsläpp. Tvärtom behöver utsläppen minska även på dessa områden. Vi bör dock som regel undvika att tumma på samhällsservice med motivationen att vi vill minska utsläppen från samma verksamheter. Istället behöver vi se till en större helhet – en helhet där vi strävar efter att bygga gröna välfärdssamhällen som fungerar.

5.3.2 NÄR EN KOLDIOXIDBUDGET PASSAR

Ofta kan och bör likväl koldioxidbudgetens centrala slutsatser tillämpas direkt på utsläpp från enskilda verksamheter.

Nedan går vi igenom de övergripande stegen för att etablera en koldioxidbudget för en enskild organisation, med stöd av koldioxidbudgeten för det geografiska området.

Inventera koldioxidutsläpp från verksamheten

För den verksamhet som ännu inte har en struktur för inhämtning av data på plats rekommenderar vi att koldioxidutsläppen inventeras utifrån följande kategorier (ej att förväxla med de tre typerna av rådgivning listade i föregående stycke):

1. **Direkta utsläpp** (fysiska utsläpp från den egna verksamhetens fordon och anläggningar)
2. **Indirekta utsläpp till följd av energianvändning** (utsläpp till följd av användning av extern producerad el och värme i den egna verksamheten).
3. **Utsläpp som sker till följd av varor och tjänster som organisationen och dess verksamheter konsumerar** (mat, möbler, resor, teknikprodukter, etc.)

Något förenklat kan vi säga att en organisation har direkt rådgivning över koldioxidutsläpp som faller under kategorierna ovan, det vill säga utsläppen påverkas direkt av organisationens beslut. Av dessa är det endast kategorin direkta utsläpp som helt faller under de systemgränser som ligger till grund för beräkningen Tidaholms koldioxidbudget, men det behöver inte bekymra oss. Vi kan på goda grunder anta att även andra utsläpp behöver minska i minst samma takt som utsläppen inom länet som territorium.

Beräkna en intern koldioxidbudget för verksamheten

Givet en inventering av koldioxidutsläpp av kategorierna 1 till 3 ovan, kan de olika volymerna läggas samman för att ge en bild av hur stora koldioxidutsläpp en enskild verksamhet orsakar i dagsläget. Från antagandet att dessa utsläpp ska minska i samma takt som utsläppen i Tidaholms kommuns geografiska område (21.9 % om året), kan en förenklad men användbar intern koldioxidbudget beräknas enskilda organisationer och verksamheter.

1. Bestäm en målperiod som den interna koldioxidbudgeten ska gälla för (exempelvis 2026-2040).

2. Utgå från de senaste tre till fem årens genomsnittliga utsläpp och beräkna den budgeterade storleken på resterande års utsläpp genom att anta att de varje år ska minska med 21.9 % från den genomsnittliga nivån.
3. Addera alla årsbudgetar inom perioden

Resultatet av att gå igenom steg 1 till 3, är en intern koldioxidbudget för utsläppen från verksamheten under den valda målperioden.

Planera åtgärder, implementera och följ upp

När en organisation väl har beräknat sin interna koldioxidbudget bör åtgärder för att minska utsläppen identifieras och effektberäknas med syftet att addera upp till den minskningstakt som koldioxidbudgeten kräver. Förslagsvis arbetar man då med två tidsfönster parallellt. I ett längre tidsfönster identifieras åtgärder som – om de implementeras i närtid – medför utsläppsminskningar på 3-10 års sikt. I ett kortare tidsfönster om 1-3 år identifieras åtgärder som kan genomföras med relativt direkt påverkan på utsläppen.

I arbetet med att implementera planerade åtgärder är det viktigt att se till att sprida såväl ansvar för att koldioxidbudgeten hålls, som kunskap om varför det är viktigt. Gör gärna de som arbetar inom de olika fält där utsläppen förväntas minska delaktiga i åtgärdsplaneringen så tidigt som möjligt. Tänk exempelvis på att de som arbetar i olika verksamheter kan ha värdefulla kunskaper om mer eller mindre framkomliga vägar för att minska utsläppen. Att integrera de som arbetar i verksamheten i planeringen av de utsläppsminskande åtgärderna kan också tjäna syftet att förankra koldioxidbudgeten och behovet av åtgärder som den medför.

En fördel med att arbeta med utsläpp från en specifik organisation är att den statistiska uppföljningen av arbetet ofta är enklare. En specifik verksamhet kan få relativt direkt återkoppling på årets bränsleåtgång i fordon och anläggningar, antal och typ av resor inom tjänsten, vilka inköp som olika verksamheter har gjort och så vidare. Genom tät uppföljning av koldioxidutsläppen, kan periodiska resultat beräknas. Dessa kan sedan löpande räknas av från verksamhetens koldioxidbudget. Utifrån resultatet kan man sedan beräkna hur utmaningen förändras. Om utsläppen minskar i lägre takt än planerat, behöver utsläppen minska snabbare kommande år. Om utsläppen minskade i högre takt än planerat, mildras i stället den krävda omställningstakten.

Positiva synergieffekter

Att utnyttja sin direkta rådighet för att minska koldioxidutsläppen från den egna verksamhet, kan få flera positiva synergieffekter. Klimatutmaningen som sådan kommer att kräva att aktörer vågar visa klimatledarskap och bli föregångare - såväl lokalt som globalt. Regioner, kommuner och städer är självklara kandidater för att ikläda sig sådana roller. Om de samhällsförvaltande organisationerna kan visa att man kan "se om sitt eget hus" genom att effektivt minska utsläpp från den egna verksamhet, så kommer trovärdigheten i det övriga klimatarbetet naturligtvis öka.

6

Uppdateringar – Varför, när och hur påverkas budgeten?

6.1 Ett mål som förändras under resans gång

Genom att kontinuerligt följa upp och uppdatera den lokala koldioxidbudgeten utifrån statistik över lokala utsläpp kan vi hålla koll på hur väl vi efterlever den globala utmaningen lokalt.

Den lokala koldioxidbudgeten existerar dock i spänningsfältet mellan två inbördes motstridiga behov: Vi behöver å ena sidan kapsla in den lokala klimatutmaningen, utan att förlamas av insikten att resultatet är beroende av vad andra gör. Det är genom sådan avgränsning vi kan bli föregångare som visar vägen för andra. Samtidigt behöver vi förhålla oss till utmaningen globalt, för att försäkra oss om att det vi gör lokalt är – och fortsätter att vara – adekvat.

Den lokala koldioxidbudgeten möter behovet av inkapsling genom att ge människor på en specifik plats – ett land, en region, eller en kommun – en fingervisning om hur mycket koldioxid som kan släppas ut just där om Parisavtalets ska kunna efterlevas. Varje sådan prognos är dock en färskvara, inte bara på grund av vad vi själva gör, utan också på grund av hur alla andra agerar. Över tid kan människor på en enskild plats inte agera som om man levde på egen planet. Den globala klimatutmaningen – liksom klimatforskningens förståelse av den – förändras kontinuerligt. Därför behöver vi periodiskt uppdatera förståelsen av vår del av den globala utmaningen och därmed av den lokala koldioxidbudgeten. Forskarna bakom den metod som används för att beräkna Tidaholms koldioxidbudget (Tyndall Carbon Budgets) tillgodoser detta behov av uppdatering genom att följa, utvärdera och uppdatera de lokala koldioxidbudgetarna i samband med IPCC:s publiceringar av globala koldioxidbudgetar. IPCC:s senaste uppdatering, återspeglad i denna rapport, skedde i samband med publiceringen av den vetenskapliga delen av IPCC:s sjätte utvärderingsrapport AR6 (IPCC 2021).

En tredje typ av uppdatering rör förbättrad metod och förbättrad träffsäkerhet i dataunderlaget. Dagens lokala koldioxidbudgetar utgår i huvudsak från territoriellt data. Detta dataunderlag mappar inte alltid väl mot rådigheten hos de offentliga organisationer som antar en lokal koldioxidbudget för sitt geografiska område. Datat återspeglar inte heller alla utsläpp som orsakas av aktörer inom ett område. Att förbättra metod och dataunderlag för att möta rådighetsanspråk och träffsäkerhet är å ena sidan önskvärt men också tidskrävande. Ett av koldioxidbudgetens tydligaste budskap, å andra sidan, är att just tid är en bristvara. Detta innebär att vi måste vara pragmatiska och använda de metoder och det dataunderlag som finns. När bättre metoder och dataunderlag erbjuds kan dessa appliceras för att optimera användbarheten av och träffsäkerheten i de lokala koldioxidbudgetarna. Denna utveckling fortlöper i en iterativ process mellan metodutvecklare och de offentliga organisationer som valt att koldioxidbudgetera.

Allt målstyra efter en lokal koldioxidbudget betyder med andra ord att anta ett adaptivt perspektiv på klimatutmaningen. Det kräver i sin tur lyhördhet gentemot klimatvetenskapen och att kanaler hålls öppna mellan klimatforskning och lokal förvaltning. I utvecklingen av Tyndall Carbon Budgets-metoden ser vi hur system som syftar till detta växer fram.

6.2 Frågor och svar om de senaste uppdateringarna

6.2.1 DENNA UPPDATERING (JANUARI 2026)

1. Varför uppdateras koldioxidbudgetarna?

Koldioxidbudgeten förbrukas kontinuerligt genom de utsläpp som sker inom det geografiska område som budgeten täcker. Vi behöver därför löpande dra av förbrukade utsläpp från budgeten för att se hur mycket som återstår och hur det påverkar den krävda omställningstakten. Eftersom det utsläppsdata vi använder har kalenderåret som tidsintervall är det naturligt att ställa fram klockan i budgetarna vid byte av kalenderår.

Storleken på utsläppen 2024 och 2025 bygger dock på preliminära uppskattningar. Det slutgiltiga datat publiceras med cirka 16 månaders fördröjning. Vi använder Naturvårdsverkets nationella utsläppsdata för prognosen över 2024 års utsläpp. För år 2025 har vi tagit SCB:s preliminära statistik över produktionsbaserade utsläpp de två första kvartalet 2025 som indikativ. Enligt denna minskade utsläppen i Sverige med cirka 3 %. Eftersom förändringen bedöms ha flera orsaker har vi fördelat minskningen jämnt över alla sektorer.

2. Vad är nytt efter uppdateringen?

När vi flyttar fram klockan passar vi även på att göra några mindre datajusteringar: I december 2025 publicerade Naturvårdsverket slutgiltigt data över 2024 års nationella utsläpp. Prognosen över 2024 års utsläpp lokalt utgår nu från detta slutgiltiga data, istället för som tidigare preliminärt utsläppsdata 2024. Antagandet i de lokala budgetarna är att utsläppen i varje kategori förändras i enlighet med den nationella förändringen. Budgetens kategorier utrikes flyg och utrikes sjöfart har uppdaterats med färskt data. Eftersom dessa två dataserier är per-capita fördelade från nationell nivå följer de en annan periodicitet än nationella emissionsdatabasen (vars data övriga utsläppssektorer representerar). Data över nationella anläggningars utsläpp har uppdaterats (i vissa kommuner och regioner exkluderas utsläpp från så kallade nationella anläggningar och bokförs i stället på nationell nivå).

3. Hur påverkas den krävda utsläppsminskningstakten av uppdateringen?

Utsläppsminskningstakten baseras på kvarvarande budget samt föregående års (2025) utsläpp. Enligt nuvarande prognos har utsläppen inte minskat i den takt som krävdes från och med 2025. Därför ökar den krävda utsläppsminskningstakten från och med 2026. I snitt har den krävda utsläppsminskningstakten ökat med cirka 3 procentenheter.

4. När sker nästa uppdatering av koldioxidbudgeten?

Nationella emissionsdatabasen planerar att tillgängliggöra kommunalt och regionalt utsläppsdata över 2024 års utsläpp under april 2026. Om de håller sin tidsplan uppdaterar vi med samma data någon gång under maj månad.

6.2.2 FÖREGÅENDE UPPDATERING (SEPTEMBER 2025)

1. Varför uppdateras koldioxidbudgetarna?

Denna uppdatering sker till följd av Nationella emissionsdatabasens publicering av lokalt data över territoriella utsläpp 2023. Dessa uppdateringar sker årligen och det är vår ambition att spegla dem i månadsskiftet augusti/september varje år. **2. Vad är nytt i uppdateringen?**

Ny data från emissionsdatabasen: Uppdateringen sker till följd av att Nationella emissionsdatabasen under sommaren publicerat data över utsläpp 2023. Vi byter alltså ut vår tidigare prognos mot dessa data.

Statistiska metodförändringar: När Nationella emissionsdatabasen genomför sin årliga uppdatering implementerar de som regel även metodförändringar vilket påverkar statistiken. I år kan följande förändringar påverka statistiken över utsläppens storlek och därmed den lokala koldioxidbudgeten:

- **El- och fjärrvärme:** Resultat från ett utvecklingsprojekt om multipla anläggningar har implementerats. Detta medför ingen förändring i totala utsläpp, men kan få effekt och bättre träffsäkerhet på geografiskt fördelade utsläpp inom sektorn.
- **Industri:** Resultat från ett utvecklingsprojekt om fördelning av energistatistikens restposter på småindustri har implementerats. Förändringen medför ingen förändring i totala utsläpp men kan få effekt och bättre träffsäkerhet på geografiskt fördelade utsläpp inom sektorn.

För den som önskar fördjupa sig i hur utsläppsdata i Nationella emissionsdatabasen tas fram hänvisar vi till SMEDs metodrapport 2025:

https://www.smhi.se/download/18.65921b0b19651f1df2929ce/1746527238654/SMED_Rapport_Nr3_2025_Metodbeskrivning_GeoF_luft_sub2025.pdf

3. Hur påverkas koldioxidbudgetarna i kommuner och län?

Storleken på en enskild koldioxidbudget, liksom utsläppsminskningstakten, kan påverkas av implementeringen av 2023 års data från emissionsdatabasen. Om utsläppen bedöms ha minskat mer än vad vår tidigare prognos för 2023 gjorde gällande finns det mer budget kvar och den krävda utsläppsminskningstakten sänks. Om utsläppen i stället bedöms ha minskat mindre eller ökat finns det mindre budget kvar och utsläppsminskningstakten höjs. Dessa siffror kan också påverkas av att Nationella emissionsdatabasen uppdaterat siffror även för tidigare år (2000-2022)

Källförteckning

Kevin Anderson, John F. Broderick & Isak Stoddard (2020) A factor of two: how the mitigation plans of 'climate progressive' nations fall far short of Paris-compliant pathways, *Climate Policy*, 20:10,1290-1304,DOI: [10.1080/14693062.2020.1728209](https://doi.org/10.1080/14693062.2020.1728209)

IEA, 2020: World Energy Outlook 2020, International Energy Agency.
<https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2020>

IPCC, 2021: Summary for Policymakers. In: *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S. L. Connors, C. Péan, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M. I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T. K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekçi, R. Yu and B. Zhou (eds.)]. Cambridge University Press. In Press.

IPCC, 2014: Summary for Policymakers. In *Climate Change 2014: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Core Writing Team, R.K. Pachauri and L.A. Meyer (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland.

Kamb, Annelie & Larsson, Jörgen. "Klimatpåverkan från svenska befolkningens flygresor 1990-2017". Institutionen för Rymd-, geo-och miljövetenskap Avdelningen för fysisk resursteori CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA Göteborg, 2018.
https://research.chalmers.se/publication/506796/file/506796_Fulltext.pdf

Lenaerts, K., S. Tagliapietra and G.B. Wolff., 2021: 'Can climate change be tackled without ditching economic growth?' Working Paper 10/2021, Bruegel

Oxfam Sverige, 2020. Svensk Klimatojämlighet – Behovet av en rättvis omställning. OXFAM MEDIA BRIEFING dec 2020: https://www.oxfam.se/sites/default/files/content-page/attachments/svensk_klimatojamlikhet-behovet_av_en_rattvis_omstallning.pdf (Tillgänglig 2022-03-31).

Prop 2106/17:16: Godkännande av klimatavtalet från Paris,
<https://www.regeringen.se/4a75ca/contentassets/618f83b8918f4f34bb1ae06b62aae8f2/godkannande-av-klimatavtalet-fran-paris-prop.-20161716> (Tillgänglig 2022-02-01)

Raworth, Kate, 2021 (2018). *Donut ekonomi – sju principer för en framtida ekonomi* (översättning Linus Kollberg). Göteborg: Daidalos.

Raworth, Kate, 2017: *Doughnut Economics – Seven ways to think like a 21th century economist*. London: Penguin Random House.

Science Based Targets Network, 2020: Science-based climate targets: a guide for cities.
<https://sciencebasedtargetsnetwork.org/wp-content/uploads/2020/11/SBTs-for-cities-guide-nov-2020.pdf> (Tillgänglig 2020-02-15)

Thunberg, Greta (2020): Ni säger att ni rapporterar om klimatkrisen – men det gör ni inte. Dagens Nyheter 2020-09-24.

Sweden Environmental Protection Agency (SEPA), 2021. National Inventory Report Sweden 2021: Annexes Greenhouse Gas Emission Inventories 1990-2019. Stockholm 2019. Naturvårdverket: <https://unfccc.int/documents/271847> (Tillgänglig 2022-04-06).

SMED 2025. Rapport nummer 3 2025: Metod- och kvalitetsbeskrivning för geografiskt fördelade emissioner till luft (submission 2025) Norrköping 2024.
https://www.smhi.se/download/18.65921b0b19651f1df2929ce/1746527238654/SMED_Rapport_Nr3_2025_Metodbeskrivning_GeoF_luft_sub2025.pdf (Tillgänglig 2025-09-03)

Regeringen 2023: [Promemoria: Sänkning av reduktionsplikten för bensin och Diesel KN2023/03617](#) (Tillgänglig 2025-01-13)

THE
TYNDALL
CARBON
BUDGETS
METHOD

FOR SETTING SCIENCE BASED
CLIMATE TARGETS IN LINE
WITH THE PARIS AGREEMENT

Tidaholms koldioxidbudget finns nu på internet.

Pedagogiskt visualiserad och alltid med aktuella siffror.

Besök www.climatevisualizer.com/tidaholm

**klimat
sekretariatet**

v 10.0.0 2026-01-30

§ 231 Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget

KS 2023/134

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att:
 - lägga uppföljning av klimatlöfte 2 för år 2024 till handlingarna.
 - uppmana samhällsbyggnadsnämnden att upprätta en åtgärdsplan i syfte att minska kommunens koldioxidutsläpp, och därmed åstadkomma bättre resultat avseende klimatlöfte 2.

Sammanfattning av ärendet

Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Klimat 2030 är en del i genomförandet av *Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030* och också en del av åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen.

Föreliggande ärende behandlar uppföljning av klimatlöfte 2, *vi har en koldioxidbudget, för år 2024*. Löftet innebär att kommunen har en koldioxidbudget som årligen följs upp för att kontrollera hur mycket utsläpp som återstår för att kommunen ska kunna hålla sin koldioxidbudget. Det är samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för uppföljningen.

Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att lämna över uppföljningen till kommunstyrelsen samt att uppmana kommunstyrelsen att upprätta en åtgärdsplan i syfte att kommunen ska åstadkomma bättre resultat avseende antaget klimatlöfte nummer 2.

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att kommunen har mer utsläpp än den ska ha enligt budgeten. Om inga åtgärder vidtas kommer budgeten att vara förbrukad inom 5 år. För att kunna hålla koldioxidbudgeten och klimatlöftet behöver kommunen vidta åtgärder med syftet att minska kommunens utsläpp.

Samhällsbyggnadsnämnden har enligt nämndens reglemente § 1 ansvar för kommunens uppgifter inom klimat-, miljö- och naturvårdsområdet. Därför faller ärendet inom nämndens ansvarsområde. Nämndens förslag om att kommunstyrelsen ska ta fram en åtgärdsplan för att åstadkomma bättre resultat avseende klimatlöftet kan nämnden själv åta sig, om den önskar en sådan åtgärdsplan.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att:
 - lägga uppföljning av klimatlöfte 2 för år 2024 till handlingarna.
 - uppmana samhällsbyggnadsnämnden att upprätta en åtgärdsplan i syfte att minska kommunens koldioxidutsläpp, och därmed åstadkomma bättre resultat avseende klimatlöfte 2.
- Ingela Backman (S) föreslår bifall till arbetsutskottets förslag.

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Beslutsunderlag

- › Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 138/2025 "Beslut om uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget", 2025-11-19.
- › Tjänsteskrivelse "Uppföljning av klimatlöfte om koldioxidbudget", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2025-10-07.
- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 105/2025 "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2 år 2024", 2025-09-11.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om uppföljning av klimatlöfte 2 år 2024", utvecklingsledare Peter Lann, 2025-08-04.
- › Rapport "Koldioxidbudget Tidaholms kommun – Januari 2025", Klimatsekretariatet Uppsala universitet, 2025-01-15.
- › Kommunstyrelsens beslut § 163/2023 "Beslut om Tidaholms kommuns klimatlöften för perioden 2024-2026", 2023-09-06.
- › Kommunernas klimatlöften 2024–2026, Länsstyrelsen Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.
- › Inbjudan Kommunernas klimatlöften brev till kommunstyrelsen 2024–2026, Länsstyrelsen Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Sändlista

Länsstyrelsen Västra Götaland
Samhällsbyggnadsnämnden

§ 163 Beslut om Tidaholms kommuns klimatlöften för perioden 2024-2026

KS 2023/134

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att anta klimatlöfte nummer 1, 2, 3, 5, 7, 8, 21 och 22.

Sammanfattning av ärendet

Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer som en del i genomförandet av Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030 samt en del av åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen.

Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland ska vara en fossiloberoende region år 2030. För att stötta kommunerna i klimatarbetet och skapa möjlighet att genomföra gemensamma åtgärder bjuder Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland in alla kommuner i länet att delta i Kommunernas klimatlöften 2024-2026. Under år 2022 deltog alla länets 49 kommuner i satsningen.

Kommunstyrelsen ska ta beslut om hur många, och vilka, löften som ska genomföras under mandatperioden 2024-2026. Kommunerna ska årligen rapportera in hur det har gått med genomförandet av de klimatlöften som kommunen har antagit och hösten år 2026 kommer en mer utförlig uppföljning av satsningen i stort att göras.

Kommunledningsförvaltningen har skickat en begäran om yttrande i ärendet till samhällsbyggnadsnämnden eftersom nämnden, enligt sitt reglemente, ansvarar för kommunens uppgifter inom klimatområdet.

Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat, § 72/2023, föreslå kommunstyrelsen besluta att anta klimatlöfte nummer 2, 5, 7, 8, 21 och 22, att remittera ärendet till samtliga nämnder samt att överväga hur de klimatlöften som faller utanför samhällsbyggnadsnämndens reglemente ska kunna beredas, beslutas och implementeras.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att anta de klimatlöften som samhällsbyggnadsnämnden föreslagit. Kommunledningsförvaltningen anser inte att det finns någon anledning för kommunstyrelsen att fatta något särskilt beslut gällande de två sista beslutspunkterna i samhällsbyggnadsnämndens beslut.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att anta klimatlöfte nummer 1, 2, 3, 5, 7, 8, 21 och 22.

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Beslutsunderlag

- › Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 86/2023 "Beslut om Tidaholms kommuns klimatlöften för perioden 2024-2026", 2023-08-23.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om kommunens klimatlöften 2024-2026", kanslichef Jenny Beckman, 2023-07-04.
- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 72/2023 "Begäran om yttrande gällande klimatlöften 2024-2026, 2023-05-11.
- › Tjänsteskrivelse, "Yttrande kommunernas klimatlöften 2024–2026", utvecklingsledare Peter Lann, 2023-04-13.
- › Kommunernas klimatlöften 2024–2026, Länsstyrelsen Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.
- › Inbjudan Kommunernas klimatlöften brev till kommunstyrelsen 2024–2026, Länsstyrelsen Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Västra Götalandsregionen

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

2024-
2026

30 klimatlöften för 2024–2026

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Beskrivning av Kommunernas klimatlöften 2024–2026

Bakgrund

Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar företag, kommuner, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill bidra i omställningen till en klimatsmart region. Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region. Det innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 procent från 1990 års nivå till år 2030. Samt att utsläppen från västsvenskarnas konsumtion ska minska med 30 procent till 2030 jämfört med 2010 års nivå. Sedan 1990 har utsläppen hittills minskat med cirka 27 procent. Nu, med knappt 7 år kvar, måste vi öka takten för att det ska vara möjligt att nå målen.

För att stötta kommunerna i klimatarbetet och genomföra gemensamma åtgärder bjuds alla kommuner i länet in att delta i Kommunernas klimatlöften 2024–2026.

Syfte

Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunernas klimatlöften består av 30 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning. Dessa 30 klimatlöften täcker inte in alla viktiga klimatfrågor i en kommun, utan är ett urval. Mycket arbete görs redan i kommunerna, delvis andra åtgärder än de som finns med bland klimatlöftena.

Klimat 2030 vill bidra till att kommunerna kan öka tempot genom att anta löften och få stöd i genomförandet. Under kommande år arrangeras kunskapshöjande insatser kring alla löften, som ett stöd i kommunernas arbete. Samordnarna inom Klimat 2030:s fokusområden kan ge expertstöd och vi kommer även stötta kommuner genom att samlas kring åtgärderna och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Genom satsningen sprids goda exempel, både från vår region och från andra delar av Sverige, vilket kan spara tid och resurser för kommunerna och underlätta arbetet. Kommunernas klimatlöften vill förstärka klimatarbetet i kommunerna och åstadkomma något storartat tillsammans.

Hur

Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. Beslut om vilka klimatlöften kommunen vill anta skickas senast den 30 september 2023 till klimat2030@vgregion.se.

När ni antar klimatlöften kan ni svara ja eller nej på respektive löfte:

- **Ja, detta ska vi göra 2024–2026.** Kryssa ja om kommunen kommer att arbeta med löftet under perioden. Oavsett om det är en ny aktivitet/beslut eller något ni redan arbetar med. Ni behöver inte veta HUR ni ska kunna uppfylla löftet när ni antar. Klimat 2030 stöttar kommunerna i denna resa som vi gör tillsammans.
- **Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.** Kryssa nej om ni inte har möjlighet att arbeta med frågan under perioden.

Genomförande

Kommunen har ansvar för att de antagna klimatlöftena genomförs under kommande år. Flera kommunala förvaltningar och bolag kommer sannolikt ha en roll i genomförandet av de olika åtgärderna. Ett flertal av åtgärderna kan kräva att resurser avsätts. Klimat 2030 erbjuder stöd i genomförandet via samordnare och andra nyckelpersoner, kommunerna kan även stötta varandra. Vi ser gärna att kommunen uppger en ansvarig avdelning/enhet samt en kontaktperson för varje antaget löfte, för att kunna bjuda in och ha dialog med rätt personer.

Mer information om stödaktiviteter publiceras löpande under perioden på www.klimat2030.se/klimatloften.

Uppföljning

Kommunerna rapporterar årligen in hur det har gått med genomförandet av de klimatlöften som kommunen har antagit. Uppföljningen görs inte för att jämföra enskilda kommuners arbete, utan detta är en satsning vi gör tillsammans.

Hösten 2026 görs en mer utförlig uppföljning av genomförandet och satsningen i stort.

Hur förhåller sig nya klimatlöften till de gamla?

Nu går vi in i en ny omgång med klimatlöften och lämnar de gamla bakom oss. Under 2023 finns dock möjlighet att fortsätta arbeta med löften som antogs inför 2022.

Nya klimatlöften

Klimat 2030 har tillsammans med samordnarna inom Klimat 2030s fokusområden tagit fram en lista med 30 nya klimatlöften. Ambitionsnivån är högre än tidigare eftersom klimatlöftena är fleråriga och ligger närmare målåret för våra regionala klimatmål.

Hälften av löftena har funnits med tidigare men har skärpts och hälften är helt nya. Ni hittar mer information, bakgrund och stödmaterial på www.klimat2030.se/klimatloften.

Frågor kan ställas till Klimat 2030:s processledare:

- Svante Sjöstedt, Länsstyrelsen, svante.sjostedt@lansstyrelsen.se
- Lise Nordin, Västra Götalandsregionen, lise.nordin@vgregion.se

Kommunernas klimatlöften 2024–2026

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.
2. Vi har en koldioxidbudget.
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation.
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning.
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn.
11. Vi gör klimatsmarta inköp.
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på
entreprenader.
19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå.
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder.
25. Vi använder cirkulära möbler.
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.
28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.
29. Vi bygger i trä.
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.

1. **Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.** Det innebär kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.
2. **Vi har en koldioxidbudget.** Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.
3. **Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.** Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.
4. **Vi finansierar investeringar genom grön obligation.** Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.
5. **Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.** Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.
6. **Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimat-omställning.** Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkretprojekt med syfte att minska utsläppen.

7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunerna fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.

8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagna av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.

10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.

11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.

12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.

13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.

14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.

15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.

17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.

18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.

19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.

21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.

22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO₂e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.

24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.

25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.

26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.

27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.

Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.

28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.

29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.

30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.

§ 80 Beslut om antagande av strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan

KS 2026/265

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - anta Strukturplan Tidaholm som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - uppdra till kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocesser så länge arbetet enligt strukturplanen pågår.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden framhåller i beslut, SBN § 75/2026 respektive KFN § 34/2026, att samhällsbyggnadsförvaltningen under år 2025 har tagit fram en strukturplan för Tidaholms stadskärna och området runt ån Tidan.

Strukturplanens syfte är att ge en sammanhållen och långsiktig inriktning för utvecklingen av Tidaholms centrum med målet att stärka stadskärnans attraktivitet, tillgänglighet och funktion som mötesplats. Planen identifierar både övergripande principer och konkreta åtgärder som tillsammans ska bidra till en mer levande, trygg och upplevelserik stadsmiljö.

Strukturplanen är inte juridiskt bindande men ska fungera som ett strategiskt vägledande dokument för kommunens fortsatta planering, projektering och investeringar i den offentliga miljön. Planen har en tidshorisont om cirka tio år och är avsedd att genomföras successivt genom både mindre vardagsförbättringar och större platsutvecklingsprojekt.

Eftersom strukturplanen har en tidshorisont på tio år är det relevant att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel även i kommande budgetprocesser så länge arbetet enligt strukturplanen fortfarande pågår. Kommunledningsförvaltningen anser därför att kommunfullmäktige bör ge ett uppdrag till kommunstyrelsen om detta.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - anta Strukturplan Tidaholm som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - uppdra till kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocesser så länge arbetet enligt strukturplanen pågår.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Antagande av strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", kommunsekreterare Sofie Thorsell, 2026-08-06.

- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 75/2026 "Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", 2026-05-21.
- › Kultur- och fritidsnämndens beslut § 34/2026, "Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", 2026-05-19.
- › Tjänsteskrivelse "Strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", kultur- och fritidschef Klara Börjesson Ahlqvist, 2026-04-28.
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om strukturplan", avdelningschef Hållbar utveckling Jörgen Nyström, 2026-04-09.
- › Strukturplan för att utveckla stadskärnan och Tidan.
- › Gestaltungsförslag Gamla torget.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/265

2026-08-06

Kommunstyrelsen

Handläggare: Sofie Thorsell, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse - Antagande av strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:
 - anta Strukturplan Tidaholm som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - uppdra till kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocesser så länge arbetet enligt strukturplanen pågår.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden framhåller i beslut, SBN § 75/2026 respektive KFN § 34/2026, att samhällsbyggnadsförvaltningen under år 2025 har tagit fram en strukturplan för Tidaholms stadskärna och området runt ån Tidan. Arbetet har skett i nära samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen, näringslivsenheten, lokala föreningar, näringsidkare samt genom dialog med ungdomar och andra intressenter.

Strukturplanens syfte är att ge en sammanhållen och långsiktig inriktning för utvecklingen av Tidaholms centrum, med målet att stärka stadskärnans attraktivitet, tillgänglighet och funktion som mötesplats. Planen identifierar både övergripande principer och konkreta åtgärder som tillsammans ska bidra till en mer levande, trygg och upplevelserik stadsmiljö.

Strukturplanen är inte juridiskt bindande men ska fungera som ett strategiskt vägledande dokument för kommunens fortsatta planering, projektering och investeringar i den offentliga miljön. Planen har en tidshorisont om cirka tio år och är avsedd att genomföras successivt genom både mindre vardagsförbättringar och större platsutvecklingsprojekt.

Nämnderna bedömer att ett antagande av strukturplanen är en förutsättning för ett samlat, prioriterat och långsiktigt utvecklingsarbete i stadskärnan.

Båda nämnderna har föreslagit kommunfullmäktige besluta att anta Strukturplan för Tidaholms centrum som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan samt föreslagit kommunstyrelsen besluta att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocess.

Utredning

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige 2026-06-22 beslutade, § 71/2026, att fastställa strategisk plan och budget för Tidaholms kommun 2027–2029. Av strategisk plan och budget framgår det att "Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att i verksamhetsplanen 2027 avsätta för år 2027 och 2028 minst 1 miljon kronor vardera året av investeringsmedel för offentlig miljö för att verkställa den ambitionsökning som strukturplanen för stråket vid Tidan beskriver som är direkt kopplat till det strategiska utvecklingsprojektet "Utveckla stadskärnan och Tidan", samt att prioritera och accelerera arbetet med den offentliga miljön kring Tidan i stadskärnan under 2027 och 2028. Där medlen för 2027 dedikeras till att färdigställa etappen "platsen mellan Coop och Ekbergs"". Det framgår också att samhällsbyggnadsnämnden har tilldelats två miljoner kronor för ändamålet vilket innebär att det redan nu finns möjlighet att påbörja arbetet som strukturplanen föreslår ska göras.

Eftersom strukturplanen har en tidshorisont på tio år är det, precis som nämnderna föreslår, relevant att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel även i kommande budgetprocesser så länge arbetet enligt strukturplanen fortfarande pågår. Kommunledningsförvaltningen anser därför att kommunfullmäktige bör ge ett uppdrag till kommunstyrelsen om detta. Uppdraget bör komma från kommunfullmäktige eftersom det är kommunfullmäktige som beslutar att anta strukturplanen och därmed äger frågan.

I övrigt ställer sig kommunledningsförvaltningen bakom Strukturplan Tidaholm stadskärna och nämndernas förslag om att kommunfullmäktige bör anta den.

Barnrättsbedömning

Två tidigare instanser har redan gjort en aktuell barnrättsbedömning.

Beslutsunderlag

- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 75/2026 "Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", 2026-05-21.
- › Kultur- och fritidsnämndens beslut § 34/2026, "Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", 2026-05-19.
- › Tjänsteskrivelse "Strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", kultur- och fritidschef Klara Börjesson Ahlqvist, 2026-04-28.
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om strukturplan", avdelningschef Hållbar utveckling Jörgen Nyström, 2026-04-09.
- › Strukturplan för att utveckla stadskärnan och Tidan.
- › Gestaltningförslag Gamla torget.

Sändlista

Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden

§ 75 Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan

SBN 2025/214

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att:
 - föreslå kommunfullmäktige att anta Strukturplan för Tidaholms centrum som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - föreslå kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocess.
 - uppdra åt förvaltningen att, i samverkan med berörda förvaltningar och externa aktörer, arbeta vidare med genomförandet av strukturplanen.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2025, i samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen, Näringslivsenheten, lokala föreningar, näringsidkare samt genom dialog med ungdomar och andra intressenter, tagit fram en strukturplan för Tidaholms stadskärna och området längs ån Tidan. Arbetet utgår från Översiktsplan 2030, där det anges att en plan för utveckling av Tidan i Tidaholms tätort ska tas fram. Strukturplanen syftar till att ge en sammanhållen och långsiktig inriktning för utvecklingen av stadskärnan, med fokus på ökad attraktivitet, tillgänglighet och funktion som mötesplats samt en stärkt koppling mellan stad och vatten.

Strukturplanen bör antas som kommungemensamt strategiskt och vägledande dokument utan juridisk bindning och med en tidshorisont om cirka tio år. Den bör utgöra underlag för kommunens fortsatta planering, projektering och investeringar i den offentliga miljön. Planen beskriver övergripande principer för utformning av stadens gaturum och offentliga platser med ökat fokus på gång- och cykeltrafik samt föreslår hur ån Tidan kan utvecklas som rekreativt stråk och ekologiskt samband. I planen ingår även förslag på utveckling av särskilt utpekade platser: Gamla torget, stråket söder om Vulcanön och området vid ruinen av gamla Agnetorps kyrka.

Ett antagande av strukturplanen innebär inga direkta investeringsbeslut men tydliggör behovet av framtida prioriteringar och budgetmedel för åtgärder i linje med planens intentioner. Genom etappvis genomförande och samordning med andra projekt bedöms förutsättningar skapas för ett effektivt resursutnyttjande.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett antagande av strukturplanen är nödvändigt för ett samlat och långsiktigt utvecklingsarbete i Tidaholms stadskärna och längs ån Tidan.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet beslutar att föreslå nämnden besluta att:

- föreslå kommunfullmäktige att anta Strukturplan för Tidaholms centrum som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
- föreslå kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocess.
- uppdra åt förvaltningen att, i samverkan med berörda förvaltningar och externa aktörer, arbeta vidare med genomförandet av strukturplanen.

Beslutsunderlag

- › Beslut samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott § 37/2026, "Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", 2026-04-23.
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om strukturplan", avdelningschef Hållbar utveckling Jörgen Nyström, 2026-04-09.
- › Strukturplan
- › Gestaltungsforstag Gamla Torget

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kultur- och Fritidsnämnden
Näringslivsenheten

§ 34 Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan

KFN 2026/57

Kultur- och fritidsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att:
 - föreslå kommunfullmäktige att anta Strukturplan för Tidaholms centrum som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - föreslå kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocess.
 - uppdra åt förvaltningen att, i samverkan med berörda förvaltningar och externa aktörer, arbeta vidare med genomförande av strukturplanen.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2025 tagit fram en strukturplan för Tidaholms stadskärna och området runt ån Tidan. Arbetet har skett i nära samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen, näringslivsenheten, lokala föreningar, näringsidkare samt genom dialog med ungdomar och andra intressenter.

Strukturplanens syfte är att ge en sammanhållen och långsiktig inriktning för utvecklingen av Tidaholms centrum, med målet att stärka stadskärnans attraktivitet, tillgänglighet och funktion som mötesplats. Planen identifierar både övergripande principer och konkreta åtgärder som tillsammans ska bidra till en mer levande, trygg och upplevelserik stadsmiljö.

Strukturplanen är inte juridiskt bindande men ska fungera som ett strategiskt vägledande dokument för kommunens fortsatta planering, projektering och investeringar i den offentliga miljön. Planen har en tidshorisont om cirka tio år och är avsedd att genomföras successivt genom både mindre vardagsförbättringar och större platsutvecklingsprojekt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att ett antagande av strukturplanen är en förutsättning för ett samlat, prioriterat och långsiktigt utvecklingsarbete i stadskärnan.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår nämnden besluta att:
 - föreslå kommunfullmäktige att anta Strukturplan för Tidaholms centrum som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - föreslå kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocess.
 - uppdra åt förvaltningen att, i samverkan med berörda förvaltningar och externa aktörer, arbeta vidare med genomförande av strukturplanen.

Beslutsunderlag

- › Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts beslut § 35/2026 "Beslut om strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", 2026-05-05.
- › Tjänsteskrivelse "Strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan", kultur- och fritidschef Klara Börjesson Ahlqvist, 2026-04-28.
- › Strukturplan för att utveckla stadskärnan och Tidan, 2025-12-19.
- › Gestaltungsforöslag Gamla torget, 2025-12-19.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KFN 2026/57

2026-04-28

Kultur- och fritidsnämnden

Handläggare: Klara Börjesson Ahlqvist, kultur- och fritidschef

Tjänsteskrivelse – Strukturplan för Tidaholms stadskärna och Tidan

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att:
 - föreslå kommunfullmäktige att anta Strukturplan för Tidaholms centrum som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - föreslå kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocess.
 - uppdra åt förvaltningen att, i samverkan med berörda förvaltningar och externa aktörer, arbeta vidare med genomförande av strukturplanen.

Ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2025 tagit fram en strukturplan för Tidaholms stadskärna och området runt ån Tidan. Arbetet har skett i nära samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen, näringslivsenheten, lokala föreningar, näringsidkare samt genom dialog med ungdomar och andra intressenter.

Strukturplanens syfte är att ge en sammanhållen och långsiktig inriktning för utvecklingen av Tidaholms centrum, med målet att stärka stadskärnans attraktivitet, tillgänglighet och funktion som mötesplats. Planen identifierar både övergripande principer och konkreta åtgärder som tillsammans ska bidra till en mer levande, trygg och upplevelserik stadsmiljö.

Strukturplanen tar sin utgångspunkt i kommunens Översiktsplan 2030 och bidrar särskilt till målen om:

- en attraktiv och levande stadskärna
- förbättrade gång- och cykelmiljöer
- stärkt koppling mellan stad och vatten
- utvecklingsstråk vid vattnet
- bevarande och utveckling av kulturmiljövärden
- ökad biologisk mångfald och klimatanpassning

I översiktsplanen finns ett ställningstagande om att en plan för utveckling av Tidan i Tidaholms tätort ska tas fram.

Tidaholms centrum och Tidan som strategisk resurs

Tidaholms stadskärna ska vara en plats för sociala möten, handel, kultur och vardagsliv – tillgänglig och trygg att röra sig i oavsett tid på dygnet. Gaturum och offentliga platser behöver i högre grad utformas med fokus på gående och cyklister samt erbjuda attraktiva vistelsemiljöer.

Ån Tidan är ett av Tidaholms mest centrala identitetsskapande element och utgör en viktig blågrön infrastruktur. Stråket längs ån har stor potential att utvecklas både som rekreativ miljö och som ekologiskt samband. Strukturplanen föreslår hur tillgängligheten till Tidan kan öka och hur sammanhängande promenadstråk kan skapas från ringleden, genom stadskärnan och vidare mot Vulcanön och Turbinhusön, med koppling till kulturmiljöer och besöksmål.

Strukturplanens funktion och genomförande

Strukturplanen är inte juridiskt bindande men ska fungera som ett strategiskt vägledande dokument för kommunens fortsatta planering, projektering och investeringar i den offentliga miljön. Planen har en tidshorisont om cirka tio år och är avsedd att genomföras successivt genom både mindre vardagsförbättringar och större platsutvecklingsprojekt.

Planen innehåller:

- en sammanhängande vision för stadskärnans utveckling
- generella gestaltungs- och utvecklingsprinciper (exempelvis för gångstråk, belysning och möblering)
- förslag på utveckling av utpekade platser, däribland Gamla torget, stråket söder om Vulcanön samt området vid ruinen av gamla Agnetorps kyrka

Samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att ett antagande av strukturplanen är en förutsättning för ett samlat, prioriterat och långsiktigt utvecklingsarbete i stadskärnan.

Ekonomiska och organisatoriska konsekvenser

Ett antagande av strukturplanen innebär i sig inga direkta investeringsbeslut. Planen tydliggör dock behovet av att på sikt avsätta budgetmedel för både mindre åtgärder och större utvecklingsinsatser i linje med planens intentioner.

Genom att arbeta etappvis och samordna åtgärder med andra projekt (exempelvis åtgärder för vandringshinder i Tidan) skapas förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande. Prioritering, tidplan och finansiering av enskilda åtgärder hanteras inom ordinarie budget- och beslutsprocesser.

Barnrättsbedömning

Barn och unga påverkas av hur stadens offentliga miljöer utformas. En trygg, tillgänglig och grön stadskärna skapar bättre förutsättningar för barns självständiga rörelse, lek och sociala möten. Strukturplanen bygger delvis på dialog med ungdomar och tar hänsyn till behov av trygga platser, grönska, sittmöjligheter och god belysning. Barnperspektivet bedöms vara en viktig del i det fortsatta genomförandearbetet.

Beslutsunderlag

- › Strukturplan för att utveckla stadskärnan och Tidan, 2025-12-19.
- › Gestaltungsforstag Gamla torget, 2025-12-19.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: SBN 2025/214

2026-04-09

Samhällsbyggnadsnämnden

Handläggare: Jörgen Nyström, avdelningschef hållbar utveckling

Tjänsteskrivelse - beslut om strukturplan

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att:
 - föreslå kommunfullmäktige att anta Strukturplan för Tidaholms centrum som kommunövergripande strategi för utveckling av stadskärnan och området längs Tidan.
 - föreslå kommunstyrelsen att beakta strukturplanens inriktning vid prioritering av investerings- och driftmedel i kommande budgetprocess.
 - uppdra åt förvaltningen att, i samverkan med berörda förvaltningar och externa aktörer, arbeta vidare med genomförandet av strukturplanen.

Ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2025 tagit fram en strukturplan för Tidaholms stadskärna och området runt ån Tidan. Arbetet har skett i nära samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen, Näringslivsenheten, lokala föreningar, näringsidkare samt genom dialog med ungdomar och andra intressenter.

Strukturplanens syfte är att ge en **sammanhållen och långsiktig inriktning för utvecklingen av Tidaholms centrum**, med målet att stärka stadskärnans attraktivitet, tillgänglighet och funktion som mötesplats. Planen identifierar både övergripande principer och konkreta åtgärder som tillsammans ska bidra till en mer levande, trygg och upplevelserik stadsmiljö.

Strukturplanen tar sin utgångspunkt i kommunens Översiktsplan 2030 och bidrar särskilt till målen om:

- en attraktiv och levande stadskärna,
- förbättrade gång- och cykelmiljöer,
- stärkt koppling mellan stad och vatten,
- Utvecklingsstråk vid vattnet
- bevarande och utveckling av kulturmiljövärden,
- ökad biologisk mångfald och klimatanpassning.

I översiktsplanen finns ett ställningstagande om att en plan för utveckling av Tidan i Tidaholms Tätort ska tas fram.

Tidaholms centrum och Tidan som strategisk resurs

Tidaholms stadskärna ska vara en plats för sociala möten, handel, kultur och vardagsliv – tillgänglig och trygg att röra sig i oavsett tid på dygnet. Gaturum och offentliga platser behöver i högre grad utformas med fokus på gående och cyklister samt erbjuda attraktiva vistelsemiljöer.

Ån Tidan är ett av Tidaholms mest centrala identitetsskapande element och utgör en viktig blågrön infrastruktur. Stråket längs ån har stor potential att utvecklas både som rekreativ miljö och som ekologiskt samband. Strukturplanen föreslår hur tillgängligheten till Tidan kan öka och hur sammanhängande promenadstråk kan skapas från ringleden, genom stadskärnan och vidare mot Vulcanön och Turbinhusön, med koppling till kulturmiljöer och besöksmål.

Strukturplanens funktion och genomförande

Strukturplanen är inte juridiskt bindande men ska fungera som ett **strategiskt vägledande dokument** för kommunens fortsatta planering, projektering och investeringar i den offentliga miljön. Planen har en **tidshorisont om cirka tio år** och är avsedd att genomföras successivt genom både mindre vardagsförbättringar och större platsutvecklingsprojekt.

Planen innehåller:

- en sammanhängande vision för stadskärnans utveckling,
- generella gestaltungs- och utvecklingsprinciper (exempelvis för gångstråk, belysning och möblering),
- förslag på utveckling av utpekade platser, däribland Gamla torget, stråket söder om Vulcanön samt området vid ruinen av gamla Agnetorps kyrka.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett antagande av strukturplanen är en **förutsättning för ett samlat, prioriterat och långsiktigt utvecklingsarbete** i stadskärnan.

Ekonomiska och organisatoriska konsekvenser

Ett antagande av strukturplanen innebär i sig inga direkta investeringsbeslut. Planen tydliggör dock behovet av att på sikt **avsätta budgetmedel** för både mindre åtgärder och större utvecklingsinsatser i linje med planens intentioner.

Genom att arbeta etappvis och samordna åtgärder med andra projekt (exempelvis åtgärder för vandringshinder i Tidan) skapas förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande. Prioritering, tidplan och finansiering av enskilda åtgärder hanteras inom ordinarie budget- och beslutsprocesser.

Barnrättsbedömning

Barn och unga påverkas av hur stadens offentliga miljöer utformas. En trygg, tillgänglig och grön stadskärna skapar bättre förutsättningar för barns självständiga rörelse, lek och sociala möten. Strukturplanen bygger delvis på dialog med ungdomar och tar hänsyn till behov av trygga platser,

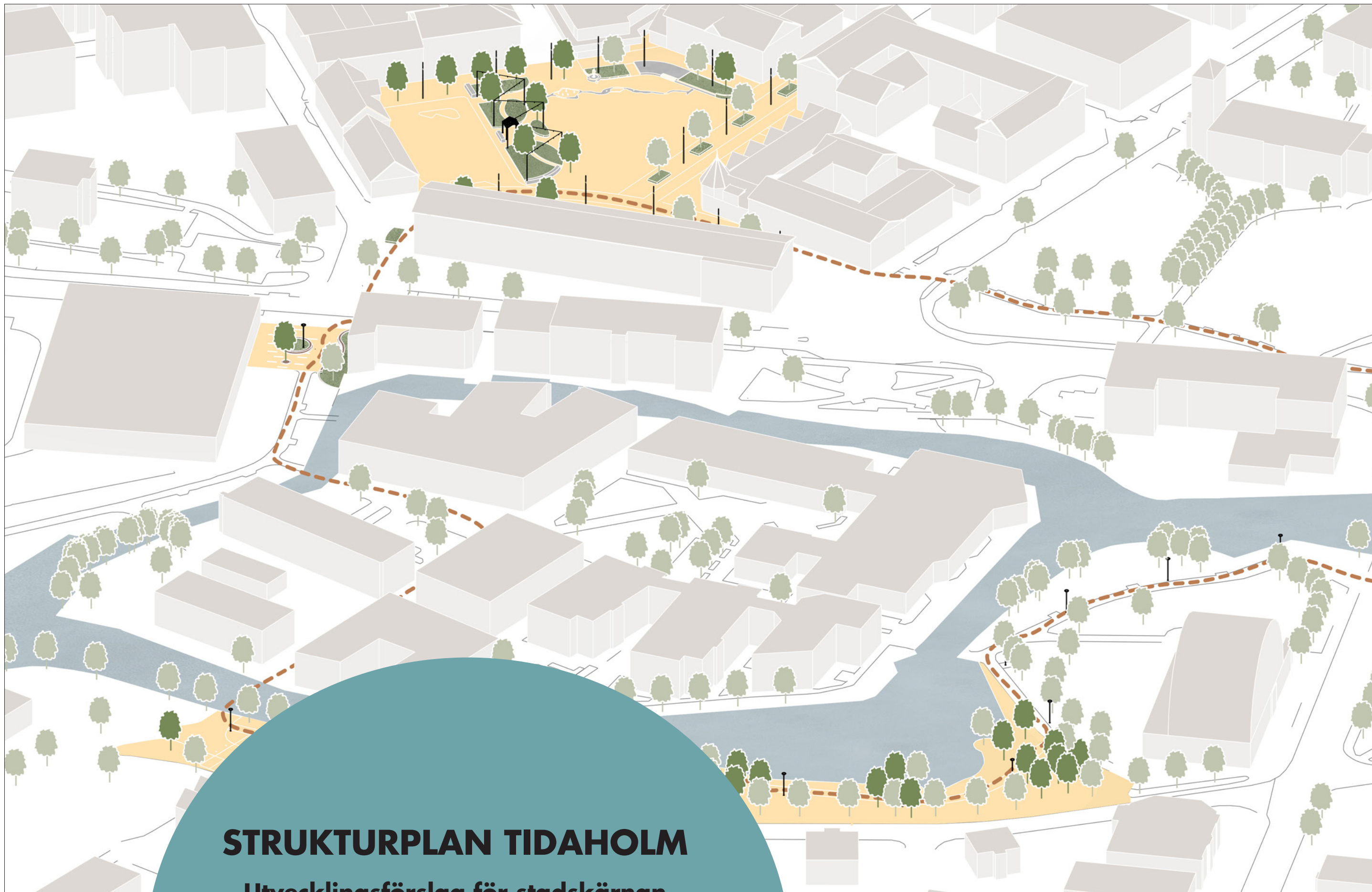
grönska, sittmöjligheter och god belysning. Barnperspektivet bedöms vara en viktig del i det fortsatta genomförandearbetet

Beslutsunderlag

- › Strukturplan
- › Gestaltungsforstag Gamla Torget

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kultur- och Fritidsnämnden
Näringslivsenheten

STRUKTURPLAN TIDAHOLM

Utvecklingsförslag för stadskärnan

2025-12-19

INNEHÅLL

1. Inledning	4
Mål och syfte	4
Beskrivning av processen	4
Workshop	4
2. Förutsättningar	5
Översiktsplan	5
Platsen idag	6
Kulturhistorisk bakgrund	8
Översvämningsrisk	9
Avhjälpande av vandringshinder	9
3. Platsanalys	10
Gångstråk och flöden	11
Mötesplatser och aktiviteter	12
Utrustning	12
3. Vision	13
4. Utvecklingsförslag	14
Central gånggrunda	16
Kulturhistorien som tillgång	18
Sammanhållen utrustning	19
Belysning	20
Principer för att stärka biologisk mångfald	21
Platsutveckling	22
Platsen mellan COOP och Ekbergs	23
Området vid ruinen av gamla Agnetorp kyrka	25
Gamla torget	27
Gångväg vid Tidan söder om Vulcanön	29
Norra strandpromenaden	30
Fortsatt arbete	31
Bilaga Gestaltungsförslag	
Gamla torget	

Projektgrupp WSP

Sofia Forsberg
Landskapsarkitekt LAR/MSA
Uppdragsansvarig

Urban Rickardsson
Landskapsarkitekt LAR/MSA
Gestaltungsansvarig

Jonatan Jönsson
Landskapsarkitekt LAR/MSA

Sarah Uller
Bebyggelseantikvarie

Martin Rydberg
Planeringsarkitekt FPR/MSA

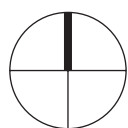
Alla bilder och illustrationer är framtagna av WSP om
inget annat anges.

Medverkande
Tidaholms kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Marie Bengtzon
Planarkitekt
Jörgen Nyström
Avdelningschef Hållbar Utveckling

Föregående sida visar ett översiktligt perspektiv
med Vulcanön, Tidan och några föreslagna
utvecklingsförslag.

Ortofoto över centrala Tidaholm med Tidan i nordöstlig riktning. Med vitt är arbetsområdet för strukturplanen markerat. Skala 1:4000

1. INLEDNING

Mål och syfte

Projektet syftar till att ta fram en strukturplan med föreslagen utveckling för Tidaholms stadskärna och området runt Tidan. Strukturplanen ska identifiera konkreta åtgärder för att skapa en mer attraktiv och levande stadskärna, i linje med kommunens mål att göra Tidaholm till en plats där fler vill leva och utvecklas. Ett genomtänkt promenadstråk som förbinder stadskärnan med Tidan, Vulkanön och Turbinhusön skulle inte bara stärka stadens besöksmål och kulturmiljöer utan också bidra till en hållbar stadsutveckling med förbättrad tillgänglighet och ekosystemtjänster.

Strukturplanen ska fungera som vägledning för både små och stora insatser i den offentliga miljön och säkerställa en långsiktig, konsekvent utveckling av stadens centrum. Ambitionen är att kommunen löpande ska arbeta med de förbättringsåtgärder som föreslås i strukturplanen, som har en tidshorisont om tio år.

Under arbetet med strukturplanen har ett par platser studerats vilket presenteras under rubriken platsutveckling. Förslaget för Gamla torget dokumenteras även mer detaljerat i det separata dokumentet gestaltningsförslag Gamla torget.

Beskrivning av processen

Strukturplanen har tagits fram av konsultföretaget WSP i nära samarbete med Tidaholms kommun. Arbetsgruppen på WSP har bestått av två planarkitekter, två landskapsarkitekter och en bebyggelseantikvarie. Från Tidaholms kommun har arbetet letts av representanter från avdelningen Hållbar utveckling, men ytterligare tjänstepersoner har involverats vid behov. Arbetet har inkluderat två platsbesök i Tidaholm, och två workshops har genomförts.

Workshop

Vid den första workshopen deltog representanter från bland annat kommunens samhällsbyggnadsförvaltning och kultur- och fritidsförvaltning, den lokala fiskeföreningen, näringsidkare och exploatörer. Totalt deltog 24 personer, varav fyra från WSP.

Workshopen inleddes med en presentation av projektet och syftet med dagen. Därefter följde en SWOT-övning där deltagarna skrev ner och diskuterade vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot man såg för området. Generellt såg deltagarna väldigt många styrkor och möjligheter för området. Bland annat åmiljöerna, kulturhistorien, småstadskänslan och det lokala engagemanget lyftes som styrkor - medan möjligheterna i huvudsak fokuserar på att ytterligare lyfta de kvaliteter som redan finns. Identifierade svagheter är bland annat att det är svårorienterat, att tillgängligheten till vattnet bitvis är bristfällig och att få personer använder stadens parker. Som hot omnämns bland annat att staden och centrum riskerar att dö ut och att fisken minskar i Tidan.

Deltagarna hade delats in i fyra olika grupper utifrån vilka intressen de representerade. De olika grupperna var

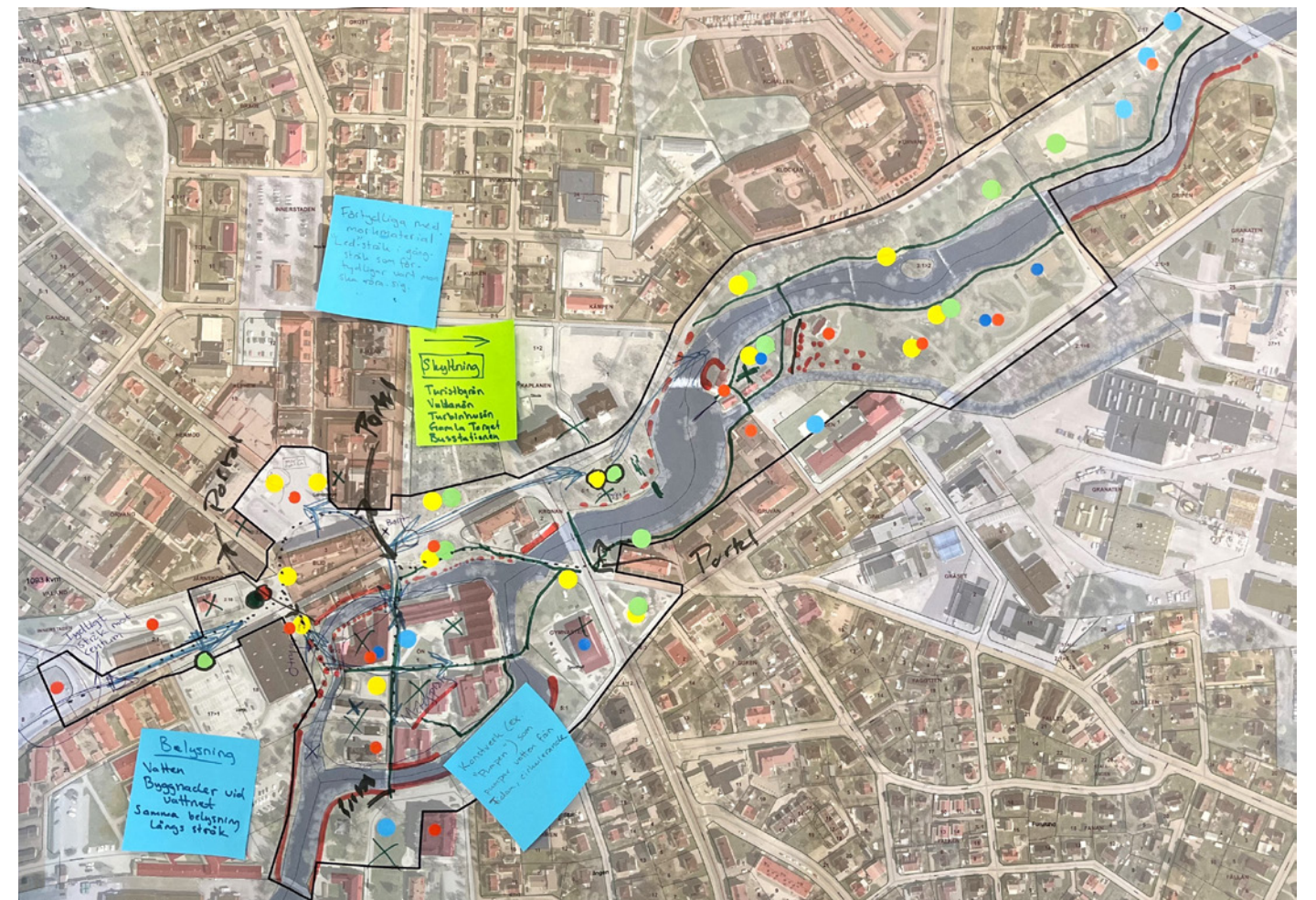
- Besöksliv och turism
- Handel och aktivitet
- Park, miljö och biologisk mångfald
- Kulturvärden

Under dagens andra övning markerade deltagarna ut bland annat rörelsestråk och mötesplatser på karta. Instruktioner hade förberetts för de olika grupperna utifrån vad respektive grupp skulle fokusera på.

Vid den andra workshopen deltog representanter från kommunens nätverk Unga kommunutvecklare. Här låg fullt fokus på kartövningen. Ungdomarna efterfrågade mer mysiga platser att vistas på. Framför allt önskas mer grönska, och sittytter med skydd i ryggen och belysning med varm färg. Detta gäller både på Gamla torget och längs åstråket. Platsen utanför Coop lyfts fram som ett tråkigt tillhåll.

De ingående stegen i en SWOT-analys.

Resultatet av kartövningen från gruppen för Kulturmiljö.

2. FÖRUTSÄTTNINGAR

Översiktsplan

I visionsdelen för Översiktsplan 2030 anges nedanstående fokusmål, vilket en utveckling av stads kärnan kan bidra till att uppfylla.

Vidareutveckla kommunens identitet.

Bevara landskapsbilden på lång sikt.

Forma variationsrika mötesplatser där människor kan må bra, leka, lära och växa.

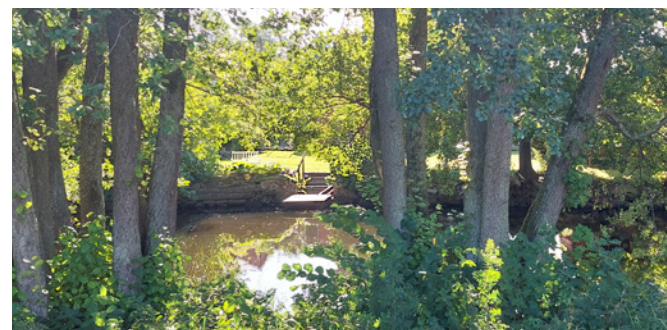
Verka för ett aktivt och starkt näringsliv.

Skapa förutsättningar för större andel persontransporter till fots, med cykel och kollektivtrafik.

Bidra till att minska miljöbelastningen och till förbättrad hantering av klimatförändringar.

Grönska längs Tidan.

Fontän framför stadshotellet.

Uteservering vid Turbinhuset.

Scenen i Bruksvilleparken.

Nedan återges några textutdrag ur översiktsplanen som är viktiga att ta med sig i arbetet med stads kärnan och åstråket.

Stadskärnan

För att Tidaholms stadskärna ska utvecklas mot visionen och de uppsatta målen krävs ett samlat och prioriterat utvecklingsarbete. Tidaholms centrum ska vara en plats för sociala möten med både vänner och nya bekanta. Gator och platser ska utformas så att gående och cyklister behov av säkerhet, framkomlighet och trivsel främjas. Tidaholms stadskärna ska upplevas som trygg och säker att röra sig i oavsett tidpunkt.

Tidan

Ån Tidan rinner genom hela Tidaholms tätort och utgör ett viktigt inslag av värde för kommunens invånare. Stråket längs med Tidan skapar en blågrön infrastruktur som är betydelsefull ur ett såväl rekreationellt som biologiskt perspektiv.

Tidans roll i stadskärnan kan förstärkas och tydliggöras. Människor dras till vatten och mötesplatser utmed vatten är en tillgång för en stad.

Kommunens mål är att öka tillgängligheten till Tidan och att länka samman befintliga promenadstigar och grönområden. De många befintliga värden som är förknippade med Tidan ska tas tillvara och stråket längs med ån ska utvecklas och stärkas. Det ska här vara möjligt för gående att ta sig från ringleden utmed Tidan längs ett obrutet stråk. Utöver att främja naturliga mötesplatser i staden, kan ett sådant stråk bidra med många kvaliteter för en långsiktigt hållbar stadsplanering, som ökad tillgänglighet och tillgång till tätortsnära grönområden och förbättrade ekosystemtjänster. Stråken ska knyta samman stadskärnan med Tidan, Vulkanön och Turbinhusön med deras kulturmiljöer och besöksmål.

Kulturmiljö

Tidaholms industrihistoria har lagt grunden till vad Tidaholm är idag med kunnande, näringsliv och företagare. Varsamt omhändertagen kulturmiljö är en resurs och en utgångspunkt för utveckling och attraktivitet för hela kommunen. Kulturmiljön fungerar som källa till trygghet och förankring för invånarna och som positiv, tilldragande faktor för besökare, befintliga och nya kommuninvånare. Med kulturmiljön som grund kan goda förutsättningar skapas för utveckling och attraktivitet. Kulturmiljön ska inte bara bevaras utan brukas och göras känd. Kulturmiljövård handlar om respekt för det som varit, men också om möjligheten för kommande generationer att förstå sin samtid genom att kunna göra kopplingar bakåt i tiden.

Kulturmiljön i tätorten ska avspegla Tidaholms historiska utveckling. Bebyggelsens tidstypiska drag ska respekteras.

Tätortsnära natur

Stadens parker och grönområden fyller en social funktion för alla grupper i samhället. Grönstrukturer är även viktiga ur miljöperspektivet och bidrar till att växter och djur har en chans att utvecklas och överleva i stadsmiljön. Detta ska beaktas i den kommunala planeringen. För att främja barns och ungdomars motorik och hälsa är det viktigt att värna om gröna ytor för deras lek och rörelsebehov.

Stadsparken, Kyrkparken, Strandpromenaden, Turbinhusön, Bruksvilleparken, Stallängsskogen samt Tidans blågröna stråk utgör särskilt uppskattade miljöer. Dessa är värda speciell omsorg för att behålla och förädla värdena för framtiden.

Platsen idag

Arbetsområdet har delats in i fem delområden med olika karaktärer; Centrumområdet, Vulcanön, Södra strandpromenaden, Norra strandpromenaden och Bruksvilleparken.

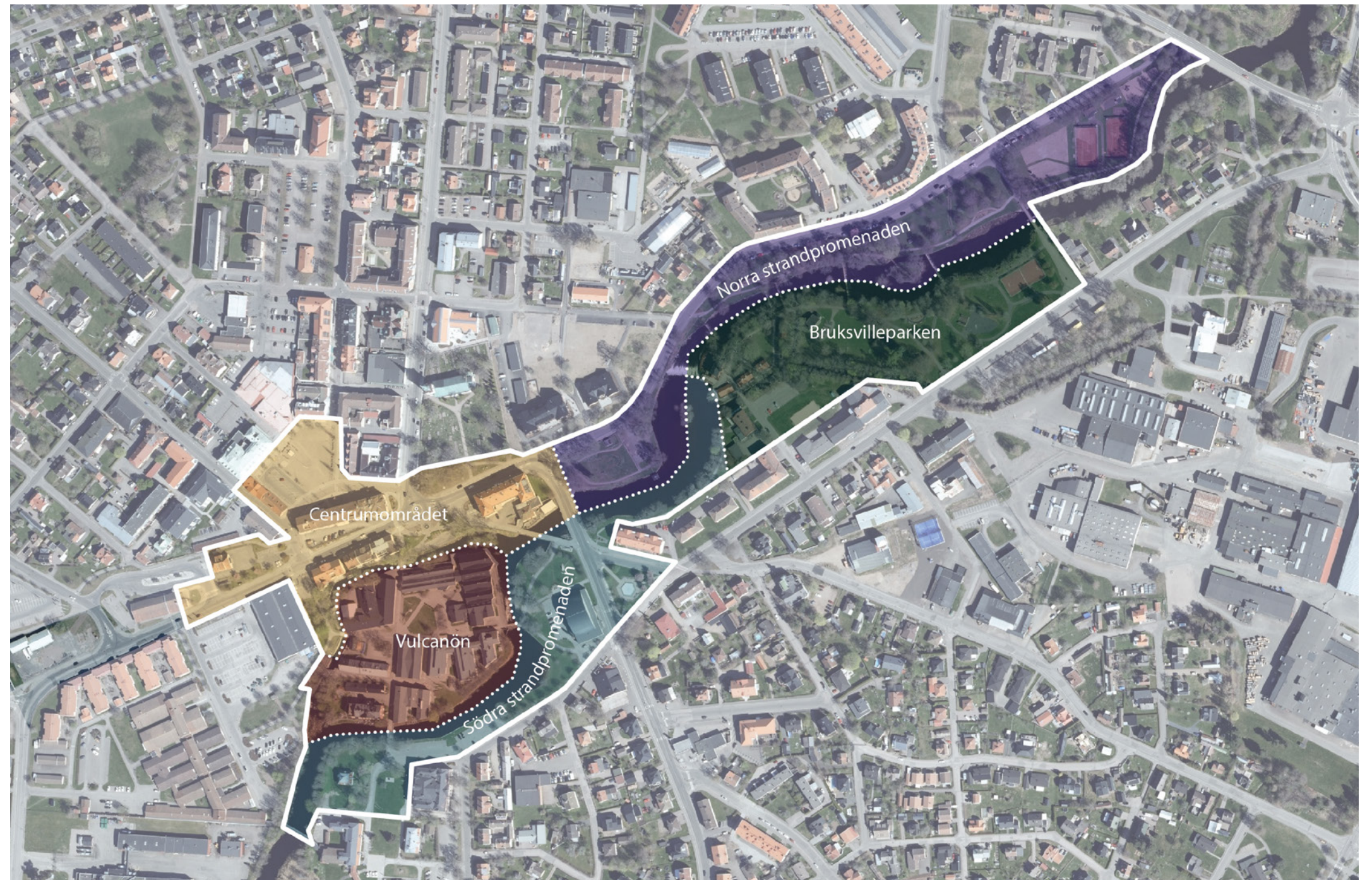
Centrumområdet går från Gamla torget och ner mot Tidan. I väst avgränsas det vid busstationen, och i öster vid Stallängsvägen direkt efter Stadshotellet. Området är urbant och har överlag dålig vattenkontakt och begränsat med grönska. Kopplingen mellan torget och Tidan är otydlig.

Vulcanön har en tätare karaktär och beskrivs som Tidaholms kulturcentrum. Här är ortens industriella ursprung väl synligt, i byggnader som numer nyttjas för bland annat museum, gymnasium och konsttryck. Ett tydligt huvudstråk löper i nord-sydlig riktning genom området, promenadstråk längs vattnet saknas.

Södra strandpromenaden är det otydligaste av karaktärsområdena. I söder avgränsas området av den inbyggda bron mellan hemtjänstens kontor och vårdcentralen, och i nordöst avgränsas det av Turbinhuset. I den västra delen begränsas vattenkontakten av privat mark och parkeringsytor, och i öster är gränsen mot närliggande flerbostadshus otydlig.

Norra strandpromenaden är ett lummigt parkstråk som överlag har god vattenkontakt. Närmast stadshotellet finns ett område som ägs av kyrkan, och kan ses som något outnyttjat med en tom gräsyta. Förbi Turbinhusfallet går stråket på en smal trottoar längs bilvägen. I området återfinns också Kärleksön som nås via en mindre bro. Längs i öster finns ängsmark och tennisbanor.

Bruksvilleparken är ett mer aktivitetsbaserat område som inkluderar Turbinhusön och en mindre scen. I den östra delen har en gammal tennisbana fått sarg och underlag för att fungera som multisportarena. Intill denna finns en skateramp, där förvaltningen har i uppdrag att utveckla en aktivitetspark. Den västra delen av området rymmer kulturhistorisk bebyggelse och som bland annat nyttjas för skolbesök där eleverna får prova på att leva en dag i svunna tider. På Turbinhusön finns också restaurang- och caféverksamhet starkt kopplat till turism.

Plan med delområden. Nedan och på kommande bilder redovisas foton från respektive område.

Bilder från Centrumområdet

Bilder från Vulcanön

Bilder från Norra strandpromenaden

Bilder från Södra strandpromenaden

Bilder från Bruksvilleparken

Kulturhistorisk bakgrund

Ån Tidan

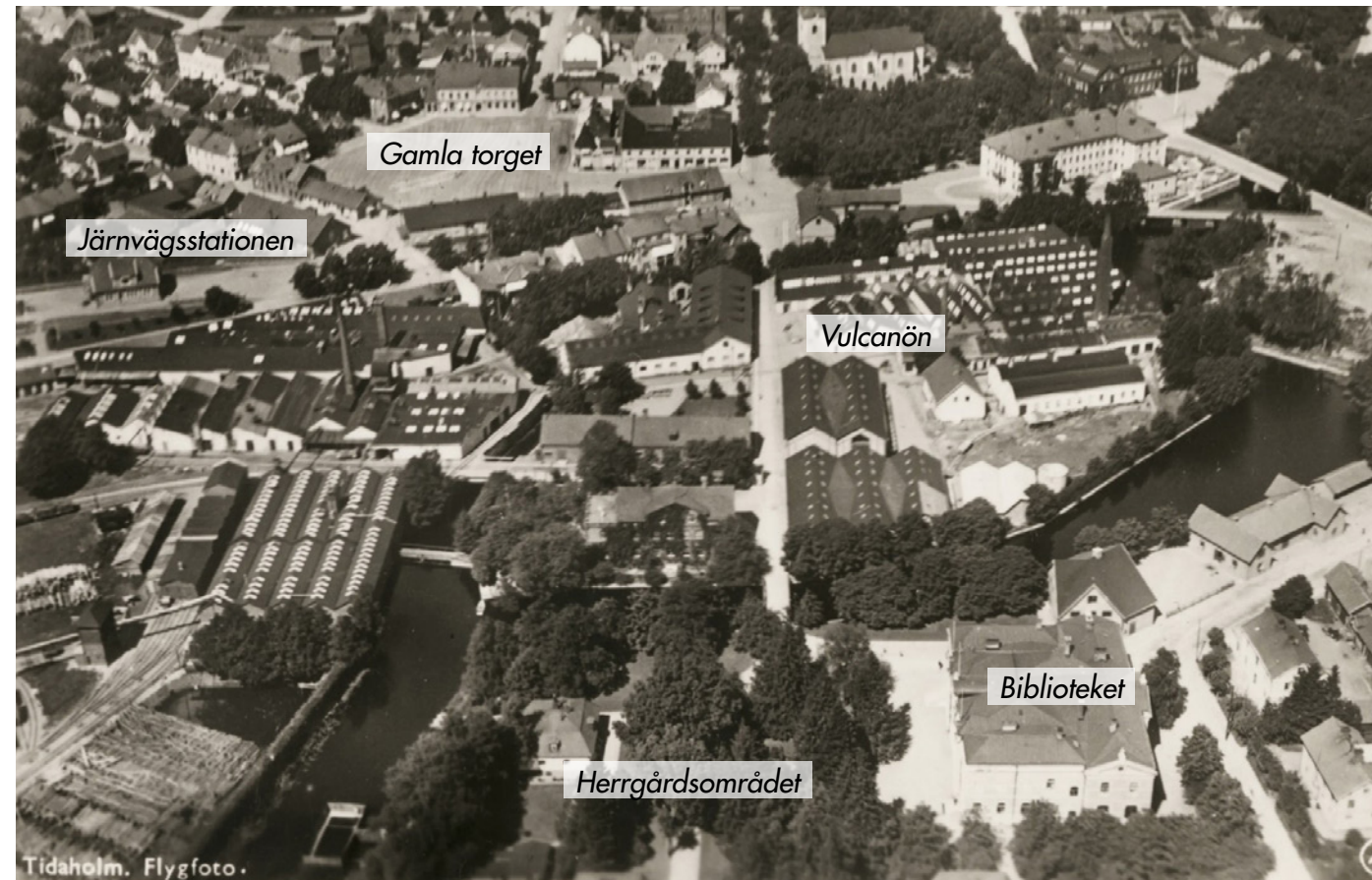
Tidan rinner som ett öppet stråk genom Tidaholms centrum och binder samman historiska miljöer som Vulcanön, Turbinhusön, Gamla torget, Kyrkomiljön och Herrgårdsområdet. Redan under medeltiden utnyttjades vattenkraften för att driva kvarnar och verkstäder vilket lade grunden för den industriella utvecklingen.

Vattenrummet fungerar som en röd tråd som knyter ihop stadens olika delar och skapar en helhet. Vattnet, industriarkitekturen och de gröna parkmiljöerna är utmärkande för Tidaholms karaktär utmed Tidan och berättar om stadens utveckling från bruksort till stad. Turbinhusön erbjuder en mer småskalig miljö, delvis med träbyggnader i röd panel, omgivna av park med lövträd, grusgångar, förgreningar av ån och gräsytor.

Tidaholm industristaden

Två av de mest betydelsefulla industrierna som växte fram vid Tidan var Tidaholms bruk och Vulcans tändsticksfabrik. Tidaholms bruk, grundat 1799 som järnbruk hade ett eget vattendrivet valsverk och utvecklades senare till en av Sveriges mest kända tillverkare av vagnar, möbler och motorfordon. Vulcans tändsticksfabrik som etablerades 1868 på Vulcanön blev under 1900-talet världens största tändsticksfabrik med över tusen anställda. Båda dessa industrier är starkt knutna till Tidan med vattenkraften och transportmöjligheter.

Järnvägens ankomst till Tidaholm 1876 förstärkte ytterligare åns betydelse och gjorde det möjligt att effektivt transportera råvaror och färdiga produkter. Området kring Stora torget vid ån utvecklades till ett centrum och 1910 fick Tidaholm stadsrättigheter. Längs ån utmed Vulcanön reser sig välbevarade industribyggnader i rött tegel, trä och puts som fondmotiv mot vattenytan. Arkitekturen med sina omsorgsfulla detaljer kontrasterar mot de gröna miljöerna som omger ån. Broar och gångstråk längs Tidan förstärker sambandet mellan industribebyggelse, ån och grönytor.

Flygfoto över Tidaholm där man tydligt ser utbredningen av den samlade och täta industribebyggelsen på Vulcanön som förtsätter i väster. Herrgårdsområdets byggnader står samlade i söder tillsammans med stadsbiblioteket. I norr utgör torget en stor öppen yta, strax väster om är Järnvägsstationen.

Del av målning över Tidaholm och Vulcans tändsticksfabrik år 1895.

Foto från 1890-talet som visar Vulcans kontor framför Tidan.

Folksamling på gamla torget under 1890-tal, med delar av Basarlängan till höger, uppförd av Tidaholms bruk 1894.

Vy från Vulcans väg mot söder med kyrkogården till vänster.

Historiska fotografier har tillhandahållits från Tidaholms museums fotosamlingar och hämtats från Västergötlands museums digitala bildsamling.

Översvämningssrisk

En skyfallsmodellering genomfördes år 2018 som visar att delar av stadskärnan är känslig för översvämning. Kartan visar modellerad utbredning för ett 100-årsregn samt beräknat högsta flöde. Beräknat högsta flöde uppstår när flera naturliga faktorer samverkar, såsom regn, snösmältning, hög markfuktighet och högt vattenstånd i sjöar. Det motsvarar ett flöde med en mycket lång återkomsttid, uppskattad till över 10 000 år.

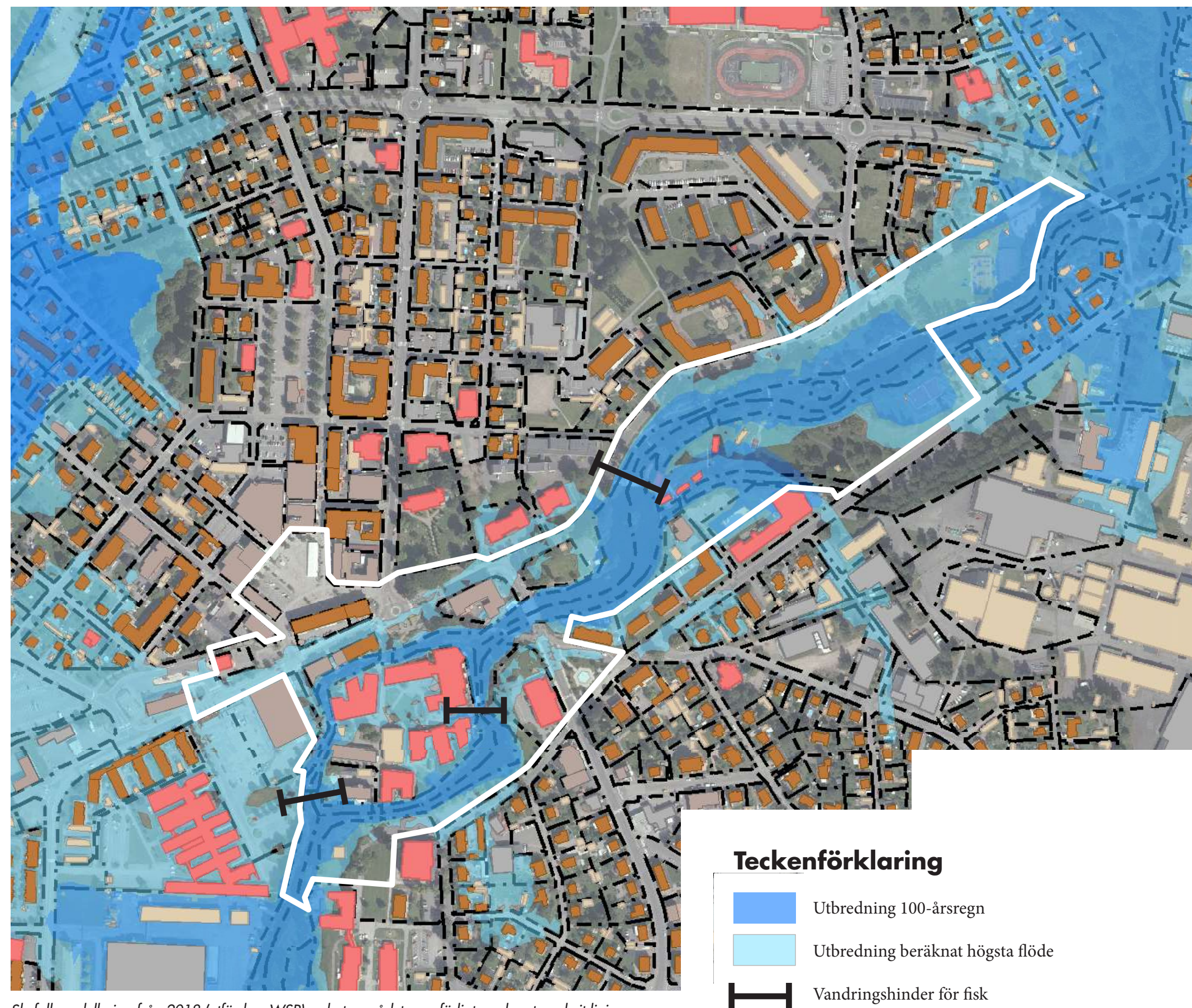
Karteringen visar att översvämningssproblematik framför allt riskerar att uppstå vid Swedish match söder om strukturplanens avgränsning, samt vid småhustomterna öster om Bruksvilleparken.

Avhjälpan av vandringshinder

I dagsläget finns forsande vattenfall vid Turbinhusön och Vulcanön. Nedströms fallet vid Turbinhusön följer fyra spegeldammar som i sin tur avgränsas av mindre fall. En utredning har tagits fram för att se över hur vandringsvägarna för fisk kan förbättras förbi dessa hinder.

Spegeldammarna föreslås helt tas bort och ersättas av en kontinuerlig strömsträcka med varierad bottenmiljö av block och sten. De två större fallen föreslås åtgärdas med så kallade stryk, vilket innebär en upptröskling av vattenfåran. Vid Vulcanön föreslås stryket anläggas i den västra fåran, och vid Turbinhusön föreslås stryket väster om den lilla ön som ligger i Tidan. På så sätt kan fallet bevaras på den östra sidan, medan fiskar kan vandra uppströms på den västra sidan. Förslagen medför ingen påverkan på åfårens bredd, utan åtgärder föreslås främst i djupled.

Avhjälpan av vandringshinder i Tidan kan samordnas med åtgärder i strukturplanen, vilket kan skapa förstärkta positiva effekter, både för naturmiljö, MKN vatten samt ökad attraktivitet i stadskärnan.

Skyfallsmodellering från 2018 (utförd av WSP), arbetsområdet ungefärligt markerat med vit linje.

3. PLATSANALYS

Arbetsområdet för denna rapport sträcker sig runt Tidan som rinner genom Tidaholm och inkluderar även kopplingen till Gamla torget, gamla stationen samt den nya planerade busstationen. Tidan är tydligt närvarande i stadskärnan. Stadsrummet med placering av gator och byggnader utgår från ån. Runt Tidan finns ofta ett grönt band med vegetation och parkområden. På flera platser finns siktlinjer ut över vattenytan bland annat i anslutning till broar.

Vulcanön ligger mitt i ån och har äldre historisk bebyggelse. Även vid och på Turbinhusön finns äldre byggnader. Bodarna och cafét på Turbinhusön håller främst öppet sommartid. Tidan och ytorna norrut mot Gamla torget passeras av många tidaholmare dagligen och är en viktig del i stadens identitet.

Kvaliteter som finns i området idag är bland annat gångstråk separerat från biltrafik, sittplatser nära vatten, kulturhistorisk värdefulla byggnader samt träd och grönska. Vad som kan upplevas som brister är att på vissa platser saknas gångstråk och kopplingen till stadskärnan är svag. Det gäller särskilt ytorna vid Tidan norr om stadsbiblioteket och mot idrottshallen.

Det kan vara svårt för utomstående att hitta de miljöer för rekreation som finns. Behov finns att se över hur de mer skötselkrävande planteringsytorna placeras i området och att omfattningen motsvarar den skötselresurs som finns tillgänglig.

Gamla torget har en tydlig form och rumslighet mellan fasaderna med flera verksamheter runtom torget samt en aktiv marknad på onsdagar. Vegetation i marknivå och en rumslighet eller indelning av den större torgytan saknas. Som den kanske viktigaste offentliga platsen i Tidaholm finns stor potential att förändringar på torget får genomslag och stärker uppfattningen av Tidaholm som stad.

Figuren visar arbetsområdet (vit färg) och några målpunkter. Med röd text i bilden beskrivs några unika förutsättningar för olika områden.

Möjlighet att köpa fiskekort via QR-kod finns längs ån.

Insektshotell i den nordöstra delen av arbetsområdet.

Bebyggelse på Vulkanön sedd från gamla järnvägsbron.

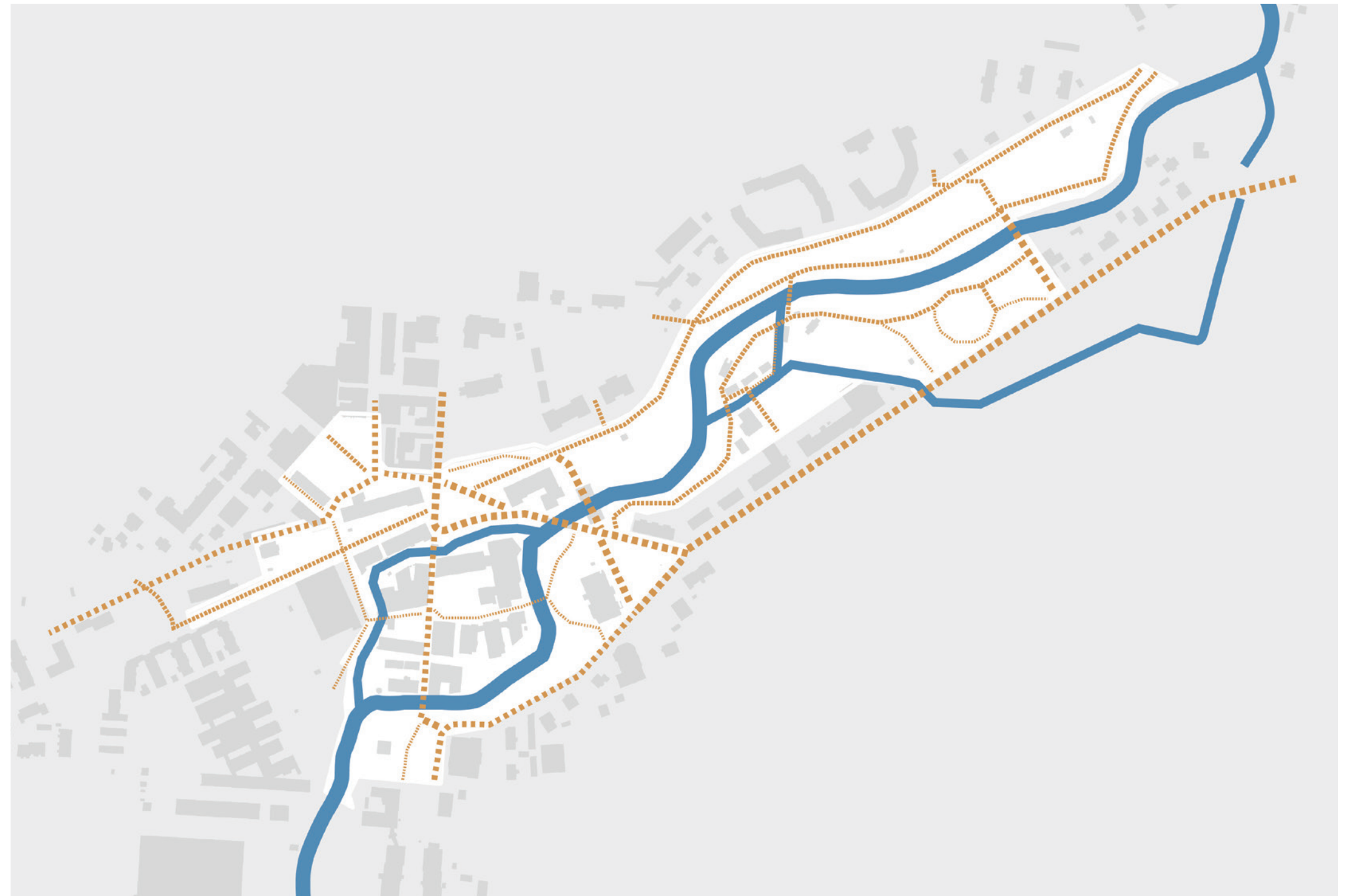
Gångstråk och flöden

Kartan till höger visar gång- och cykelflöden i arbetsområdet. En tjockare linje indikerar ett mer frekventerat stråk. Huvudsaklig källa är motionsappen Stravas ”heatmap”. Kartan visar bland annat hur det på flera ställen finns möjlighet att korsa Tidan och att stråken mot Gamla torget är de mest använda. Kartan visar också att grönytorna runt ån kan nås från flera håll.

Målpunkter i stadskärnan är bland annat Gamla torget, matvarubutiken Coop, och olika verksamheter på Vulcanön. På Vulcanön finns idag bland annat Tidaholms museum och Rudbecksgymnasiet med cirka 400 elever. I dessa områden rör sig många personer dagligen.

Vid workshopen framgår att många ser Vulcanön som en kvalitet, men att passagen från Coop över till ön upplevs som nedgången.

Samtliga grupper markerade under workshopen ut strandpromenaden öster om Turbinhusfallet som ett stråk man gärna rör sig längs. I den västra delen av arbetsområdet påpekas flera brister i stråken, där man önskar bättre vattenkontakt i området runt Vulcanön.

Kartan till höger visar gång- och cykelflöden i arbetsområdet. En tjockare linje indikerar ett mer frekventerat stråk.

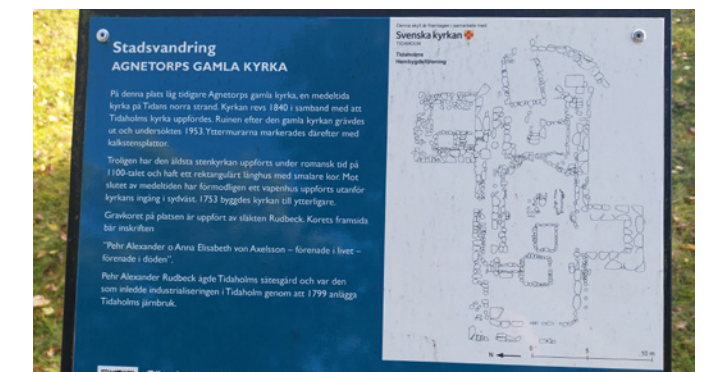
Många av broarna i området har enhetliga namnskyltar.

Stadshotellet med Stallängsvägen i förgrunden.

Marknad på Gamla torget.

Informationsskylt om Agnetorps gamla kyrka.

Mötesplatser och aktiviteter

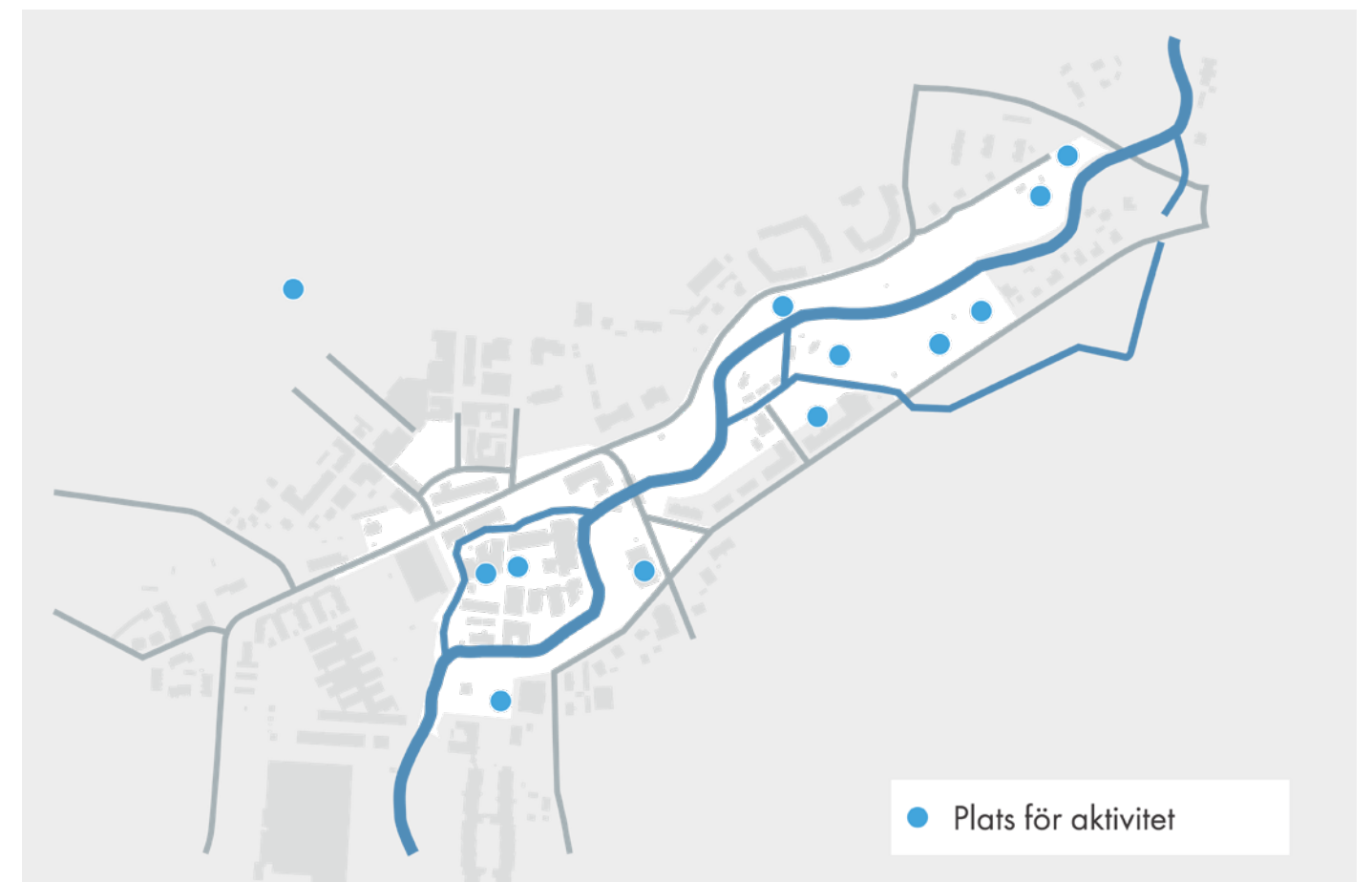
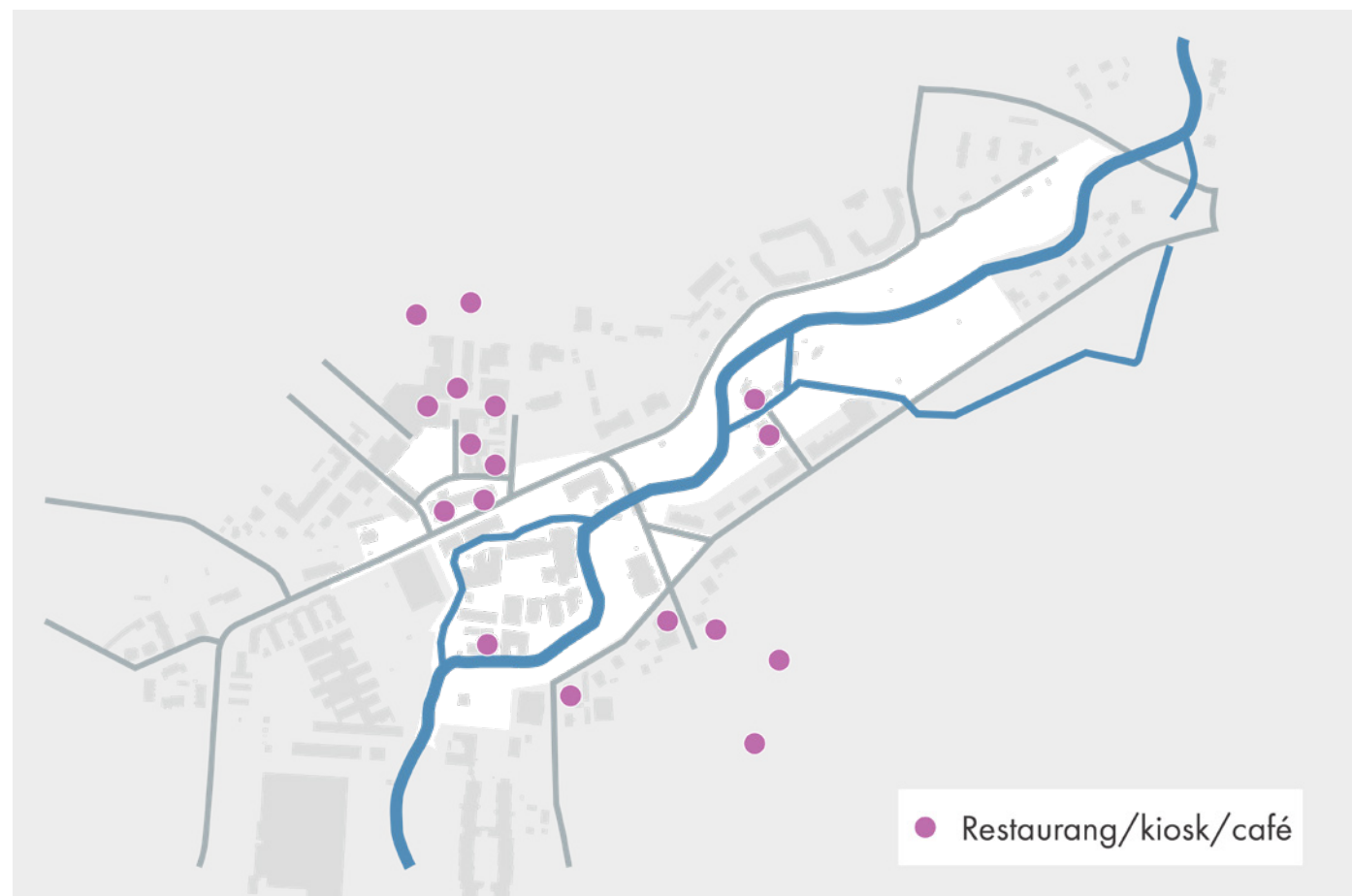
Kartorna visar vilka områden som har pekats ut för olika ändamål i genomförd workshop med kommunala tjänstepersoner, företagare, intresseorganisationer och unga kommunutvecklare.

Det kan konstateras att invånarna ser många kvalitéer i området runt Tidan, och att olika funktioner finns förhållandevis spritt inom arbetsområdet. Mötesplatser återfinns framförallt i den västra delen medan den östra delen främst nyttjas för att uppleva grönska och koppla av, bland annat genom fiske. Restauranger, caféer och kiosker koncentreras främst till centrum, men förekommer även söder om ån.

I den östra delen av arbetsområdet finns ytor för fysisk aktivitet i form av tennisbanor norr om Tidan, samt en skateramp och en multisportarena i Bruksvilleparken som ligger söder om ån. Kommunen håller på att se över möjligheten att utveckla Bruksvilleparken till ett utpräglat aktivitetsområde. Med anledning av detta studeras inte utvecklingsmöjligheten för parken mer ingående i strukturplanen.

Utrustning

Flera typer av parkutrustning används i centrala Tidaholm, vilket även lyftes under workshoppen. Det finns många olika typer av parkbänkar, soptunnor och belysning, både avseende färg och form. Ett undantag är de enhetliga namnskyltar som återfinns vid merparten av broarna, vilka utgör ett gott exempel på en genomtänkt utformning som knyter an till platsen. Som helhet upplevs ändå arbetsområdet något splittrat i sitt uttryck, där en mer sammanhållen gestaltning skulle kunna ge ett mer omhändertaget intryck.

3. VISION

Visionen för Tidaholms stadskärna är att centrum ska vara levande, tillgängligt och präglas av närheten till Tidan. Handel, evenemang och mötesplatser bidrar till en småstadsideyll där stolthet, gemenskap och trivsel står i fokus. Stadskärnan är välkomnande, erbjuder variation och möjligheter för både tidaholmare och besökare – året runt.

Utvecklingen av stadskärnan i Tidaholm föreslås att ske med små och stora förändringar av den fysiska miljön. För att stärka och utveckla stadskärnan längs med Tidan föreslås både mer generella verktyg och platsutveckling för specifika delar.

Alla bilder på denna sida kommer från Tidaholms kommun.

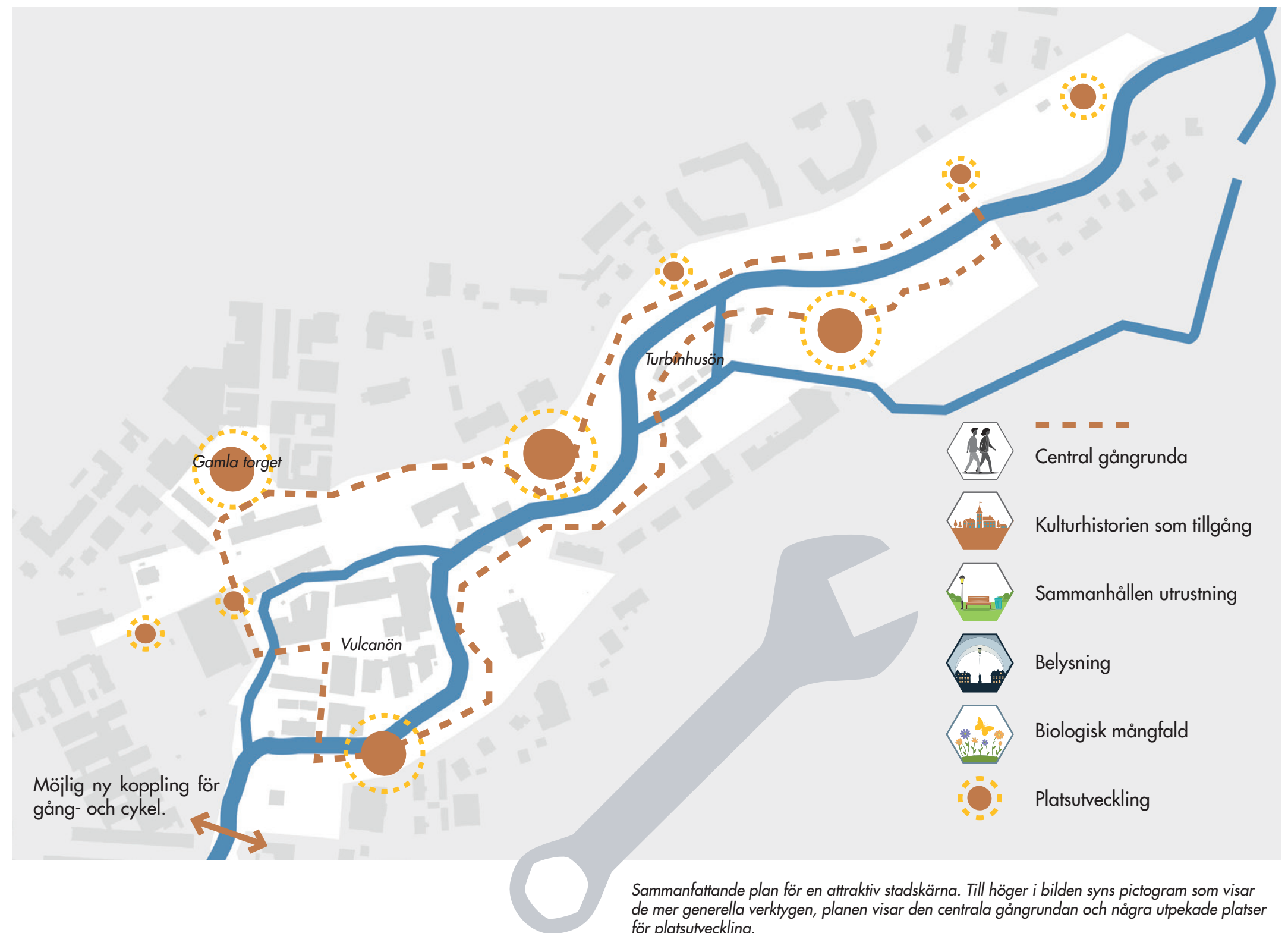
4. UTVECKLINGSFÖRSLAG

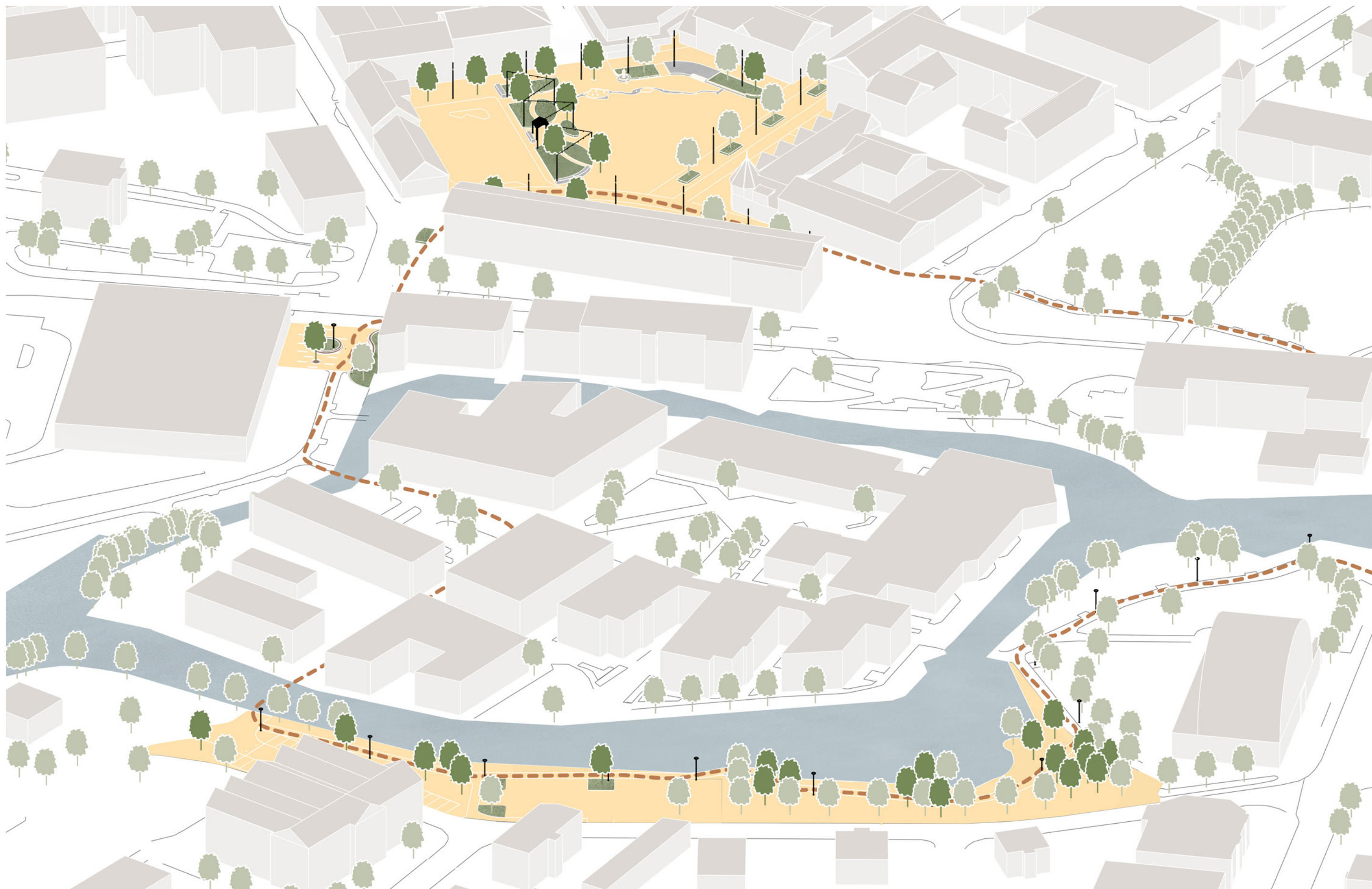
Strukturplanen har som mål att presentera konkreta insatser som kan genomföras och ge vägledning för det fortsatta arbetet mot en mer attraktiv stadskärna. Utvecklingen av stadsmiljön i Tidaholm bör ske med förståelse för både långsiktiga visioner och vikten av mindre enklare åtgärder. Genom att förena framtidsplaner med det som kan göras nu, blir strukturplanen hållbar över tid och möjlig att genomföra steg för steg.

En av de viktigaste utgångspunkterna är att ta tillvara på stadsmiljöns befintliga kvaliteter. Det centrala gångstråket binder samman stadens unika och vackra platser, och får därmed stor betydelse både för tidaholmarnas vardag och för besökare.

De generella verktygen hanterar olika aspekter av stadsmiljön som till exempel hur belysning kan användas för att skapa attraktiva miljöer.

Utvecklingen av specifika platser (sida 22-30) skapar nya värden och funktioner lokalt men kan också få en övergripande effekt på hela stadskärnan.

Översiktligt perspektiv med Vulcanön, Tidan och några föreslagna utvecklingsförslag.

Central gånggrunda

Den tidigare presenterade analysen av befintliga gångstråk visar att många använder idag gångstråken vid Tidan. Beroende på bostadsadress eller var man parkerar och vilket mål man har så ser rörelsemönstret i staden olika ut. Genom att koncentrera utvecklingen för en mer attraktiv stadskärna runt en central gånggrunda binds åtgärderna samman. Utvecklingen stärker vardagsmiljön för många tidaholmare samtidigt som ett tydligare stråk för besökare skapas.

Att öppna upp bron vid Solviks äldreboende skulle skapa ett alternativ stråk och nya samband tvärs Tidan.

Att stärka attraktiviteten i stadskärnan genom en central gånggrunda kan innebära flera saker. Exempelvis;

- fysiskt bygga ut saknade länkar
- koncentrera utvecklingsåtgärder runt gånggrundan
- markera och skylta rundan
- placera kommunens planteringar med sommarblommor längs med den centrala gånggrundan
- enhetlig färgsättning och möblering

Förslag på gånggrunda i centrala Tidaholm som binder ihop områden med stora rekreativa värden.

3. Sektionen visar Östra Drottningvägen och Tidan strax ovanför vattenfallet vid Turbinhusön. För den central gånggrundan vore det önskvärt att förbättra gångstråket från parkeringen vid ruinen av Agnestorps gamla kyrka och cirka 100 m i nordöst. Ungefär vid korsningen med Rådhusgatan går det som gångtrafikanter att vika av från Östra Drottningvägen och åter igen följa Tidan. En lösning är breddning av gångbanan i kombination med ny beläggning och kantsten med ca 10 cm visning. Vid ett eventuellt borttagande av vattenfallet som vandringshinder bör en gångväg nedanför slänten utredas.

1. Passage mellan Coop och Ekbergs

2. Gångstråk saknas söder om Vulkanön

3. Smal parkyta vid Östra drottningvägen

Att öppna upp bron vid Solviks äldreboende skulle skapa nya flöden och stärka stadskärnan.

Foto befintlig bro vid Solviks äldreboende.

Fotomontage med en bro öppen för allmänheten sedd från Vinokontorets trädgård på Vulcanön.

Kulturhistorien som tillgång

För att förstärka Tidaholms unika karaktär bör utvecklingen utgå från befintliga miljöer och deras kulturhistoriska värden. Skyltning och berättande är centralt för att synliggöra platsens historia. Belysning kan var ett annat sätt att lyfta fram de kulturhistoriska värdena kvällstid bland annat på Vulcanön.

Gestaltningen av vistelserum och stråk bör ske med omsorg om markbeläggning, vegetation, staket och kajer mot Tidan för att bevara den industriella karaktären. Parkmiljöer med uppväxta lövträd, grusgångar och gräsytor ska värnas och bör förstärkas, liksom den visuella kopplingen till vattenrummet genom ut- och inblickar, och befintliga stensatta kajkanter ska tas tillvara och restaureras. Vid ny och kompletterande gestaltning är det viktigt att använda material som återfinns i miljön såsom tegel, natursten, puts trä, och grus, detta för att skapa kontinuitet och förstärka den historiska karaktären.

Kulturhistorien inte bara är ett arv, utan en resurs för framtiden. Genom att utgå från befintliga miljöer och deras karaktärsdrag kan stadens unika identitet bevaras och utvecklas, samtidigt som ån Tidan fortsätter att vara den sammanhållande länken mellan historia och nutid.

Robust tegelarkitektur och gatstensbeläggning är värdebärande karaktärsdrag inom den äldre industrimiljön på Vulcanön.

Grusade gångar utmed parkstråket vid Turbinhusön är karaktärskapande inslag som ger en historisk dimension.

Träbyggnader inom industrimiljön finns med snickerier i röda, gula och svarta kulörer.

Träbron som ugör den f.d. järnvägsbron utgör ett viktigt gångstråk och ger vyer över den samlade industribebyggelsen.

Vy över Tidans öppna vattenrum mot Turbinhusön.

Sammanhållen utrustning

Ett samordnat möbel- och utrustningsprogram för stadskärnan skapar attraktivitet, igenkänning och underlättar driftåtgärder.

Sittmöbler, cykelställ, skräpkorgar eller olika former av avspärning (pollare) blir ofta tydliga och framträdande detaljer i den offentliga miljön. Utrustning som till exempel parksoffor är styrande för hur miljöerna används. Utrustningen bör spegla vår tid men gärna ha en historisk koppling. Även belysningstolpar bör samordnas i stadskärnan.

Tåliga material och ytbehandlingar som åldras med stil och är skonsamma mot miljön ska användas. Miljöbelastningen bland annat i form av koldioxidutsläpp bör vara liten både under tillverkning och transport samt sett över produktens hela livslängd. Boverkets riktlinjer för tillgänglighet på allmän plats bör följas.

En varierad färgsättning föreslås med en palett av flera färger. Den röda färgen har en historisk koppling till platsen bland annat i form av tegelröda byggnader och rödmålade träfasader på Turbinhusön. Flera kulörer föreslås för ett mer nyanserat intryck och för att kunna anpassa färgsättningen efter plats och sammanhanget. Färgerna är synkroniserade med Tidaholms platsvarumärke och stärker på så sätt stadens identitet.

Sittmöbler bör ha träsits och tillgänglighetsanpassat armstöd. Ståldetaljer kan pulverlackeras. Täckmålade trä bör undvikas då det medför omfattande underhåll för bibehållen attraktivitet.

Serien Botan från Blidsbergs mekaniska innehåller flera produkter som fåtöljstolar, bord och parksoffor. Utrustningen fungerar både i historiska miljöer och moderna sammanhang. Bildkälla Blidsberg mekaniska

Fåtöljstol Botan från Blidsbergs mekaniska. Tillgänglighetsanpassat armstöd.

Pergolatak i stål som beroende på plats kan ha starkare färgsättning i en exempelvis mörkgrön ton. Bör kombineras med plantering för att kännas omhändertagen. Bildkälla Tress

Skräpkorg Örebro som erbjuds i flera kulörer. Bildkälla Hags

	Mörkgrön "Naturen" enligt platsvarumärket cmyk: 88 45 84 56. rgb: 21 66 42
	Cortenstål (endast som material inte målad kulör)
	Rött NCS S 5040-Y90R
	Svart smide RAL 9011 (mörkt grafitgrå)
	Grå RAL 7011 (järngrå)

En hammock i stål kan bidra med en avslappnad lekfullhet. Bildkälla Nola

Ett bord uppmuntrar till att stanna längre tid och använda platser för fler typer av aktiviteter.

Belysning

Belysning är viktigt för trygga, tillgängliga och vackra offentliga miljöer. Mörker begränsar kraftigt vårt synsinne vilket gör att vi får sämre överblick och inte ser vad som finns runt omkring oss. Belysningen i våra städer gör det möjligt att förstå och använda stadsmiljön även under dygnets mörka timmar. Belysning kan även användas rumsskapande och för att tillföra estetiska värden till en plats samt öka den upplevda tryggheten.

Under sommarens ljusa kvällar kan vinterns mörker kännas avlägset men för att skapa en attraktiv stadskärna är det viktigt att planera även för mörka eftermiddagar i januari. Belysningen bör vara smart och styrbar så att ljusstyrkan kan regleras och anpassas efter platsen och över tid.

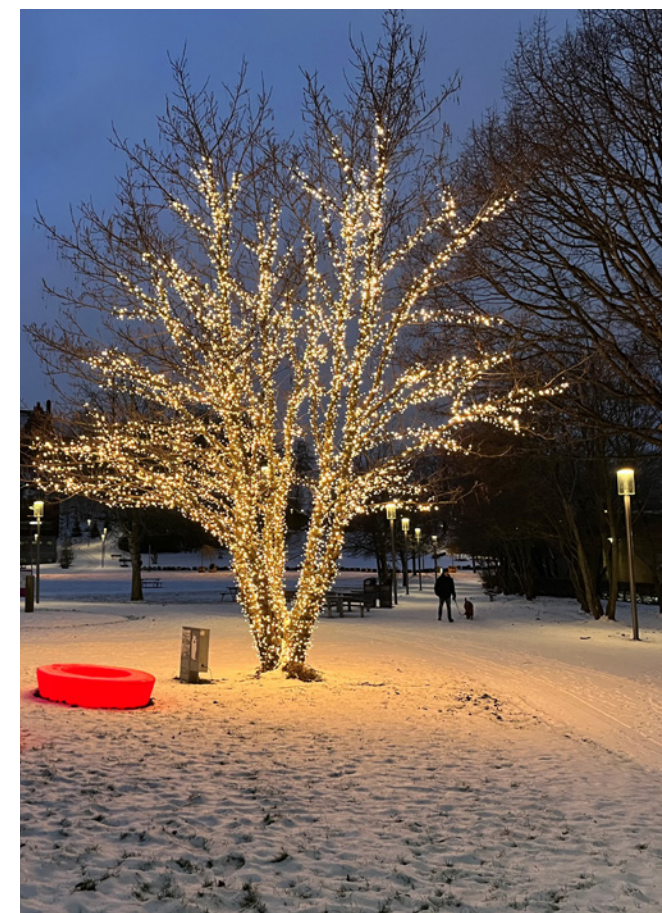

Ovan En parkarmatur som skulle kunna fungera på gångvägarna längs med Tidan är Colonn från Zero lightning. Bildkälla Zero lightning.

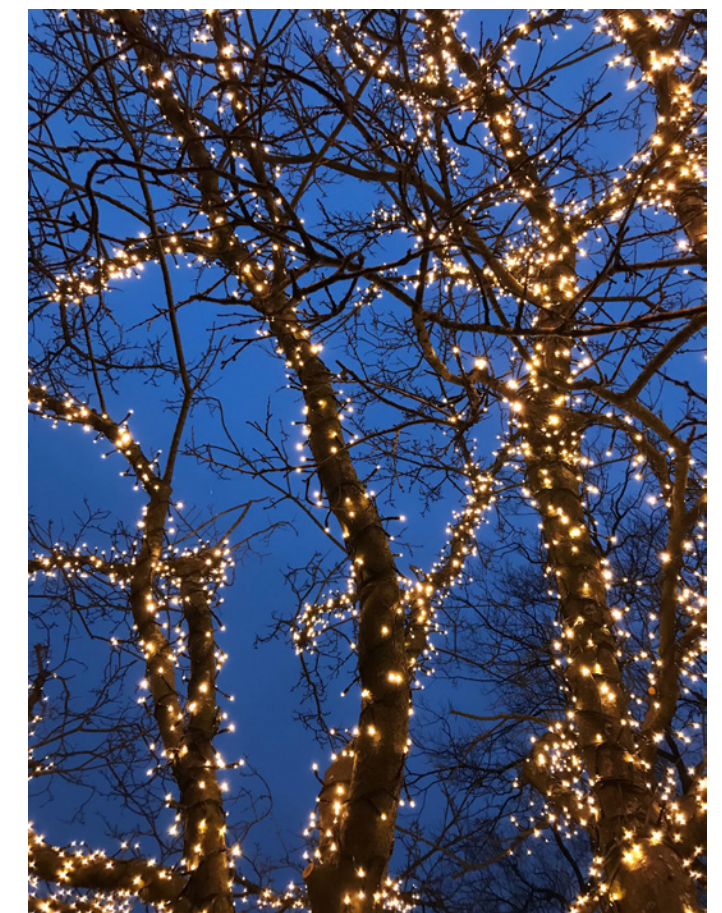
Till höger: att belysa fasader skapar rumslighet.

Riktade spottar kan vara ett bra komplement till traditionell gatuarmering för att belysa en plats.

Ljusträd kan skapa blickfång i en park.

Närbild ljusträd.

Principer för att stärka biologisk mångfald

Flera möjliga åtgärder finns för att stärka den biologiska mångfalden samtidigt som stadskärnans attraktivitet utvecklas. Generellt har vegetationszoner vid vatten en viktig roll i ekosystemet både för vatten- och landmiljöer. Åtgärder som förändrar Tidans åkanter bör utformas tillsammans med ekologisk kompetens.

Planera för almsjukan

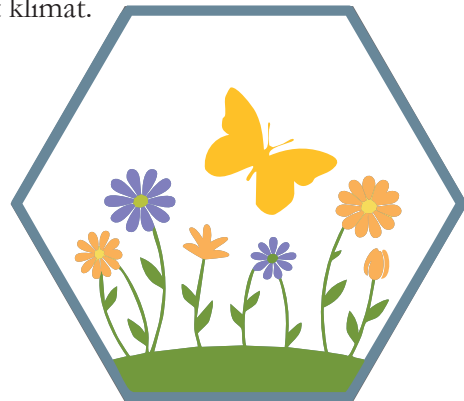
Almsjukan har konstaterats i centrala Tidaholm vilket innebär att i framtiden kommer troligen fler av almarna att drabbas. Endast träd som innebär en säkerhetsrisk bör tas ned. Död ved är viktigt för den biologiska mångfalden, därför bör om möjligt högstubbar lämnas kvar. Ved och ris som tas ned kan även lämnas som faunadepåer. Viktigt att det görs på ett ordnat och genomtänkt sätt så att åtgärden uppfattas som en positiv förändring av stadsmiljön. Förklarande skyltning kan behövas. Almen bör främst ersättas av inhemska trädarter.

Anpassa belysningen

Flera möjliga åtgärder finns för att anpassa belysningen för att mindre negativ påverkan på den biologiska mångfalden. Det kan handla dels om vilka områden som belys, men också belysningsnivån och hur armaturer är monterade och riktas. All ny belysning bör vara styrbar och i närheten av Tidans bör det övervägas om det går att släcka belysningen under några timmar sent på natten.

Bevara och plantera fler träd

Att bevara befintliga träd och plantera fler nya träd stärker inte bara den biologiska mångfalden. Områden med sammanhängande vegetation har många viktiga funktioner i stadsmiljöer exempelvis filtrera vind och motverka hetta vilket troligen blir än viktigare med ett förändrat klimat.

Mångfald av arter, gärna inhemska

Studier vid Lunds universitet har visat att inhemska trädarter i en parkmiljö fungerar bättre som livsmiljö för insekter än icke-inhemska trädarter. Teorin är att en evolutionär historik av samexistens krävs för att arterna ska anpassa sig till varandra. Exotiska trädarter kan ha egenskaper som vacker blomning och/eller ett vackert bladverk vilket kan vara en viktig del för att skapa upplevelsevärden i parkmiljöerna. Växter med nektar är positivt för exempelvis fjärilar. Ängar är en av de mest artrika svenska naturtyper och kan vara en del av en parkmiljö.

Framhäv skönheten i det naturliga

Utifrån en biologisk mångfald är det fördelaktigt att parkerna innehåller många olika typer av miljöer. Det inkluderar bland annat miljöer där löv och grenar kan få ligga kvar och brytas ned. Ett sätt att framhäva skönheten i det naturliga kan vara att ha en kortklippt gång genom den vildvuxna ängen eller rama in naturliga buskage med en häck.

Referensbild ängsytta med kortklippt gräsgräng.

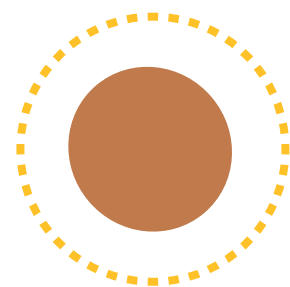
Referensbild björkträdskrona.

Idébild som visar ytan vid Västra Drottningvägen mitt emot gamla stationen där nyplantering av träd och buskar bland annat skulle kunna stärka den biologiska mångfalden.

Platsutveckling

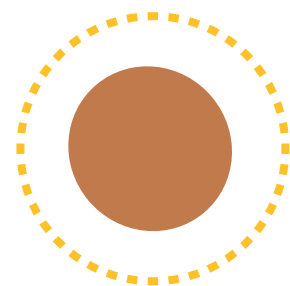
Strukturplanen föreslår utveckling av några strategiskt viktiga platser. Ett antal av dessa platser kommer att presenteras i detta dokument. Arbetet med Bruksvilleparken hanteras inte som en fördjupad platsutveckling i strukturplanen. Även ytterligare platser skulle kunna vara aktuella för utveckling i mindre omfattning.

Platsen mellan COOP och Ekbergs

Platsbildningen mellan Coop och Ekbergs utgör en viktig nod i Tidaholms stadsväv och har ett centralt läge i korsningen mellan Västra Drottningvägen och Villagatan. Idag består ytan främst av asfalt, med sliten möblering och ett fåtal träd. Platsen upplevs öppen, ödslig och det saknas en tydlig tanke för hur den ska användas. Genom att utveckla platsen har den potential att bli en egen en pärla längs det pärlband av fina platser som finns i centrala Tidaholm.

Platsen föreslås omvandlas till en grönskande fickpark med svängda tegelmurar, träd, buskar och planteringar. Platsen kan då bli en tydlig entréplats och en nod mellan Gamla torget och Vulkanön. Utmed fasaden till Ekbergs föreslås en svängd tegelmur med träsitsar i sitthöjd. Bakom tegelmuren föreslås en plantering med buskar och perenner samt blommande träd. I mitten av platsen föreslås en cirkulär plantering med blommande perenner samt en mindre buske med prydnadsvärden. Markbeläggningen ersätts med ett enhetligt markmaterial med friser av marktegel. Teglet som material knyter samman platsen med de tegelbyggnader som finns på Vulkanön. Utmed Coops fasad föresås cykelställ för att uppnå en ordnad cyklparkering och längs med Västra Drottningvägen föreslås en rad av pollare för att separera trafiken från gångtrafikanterna.

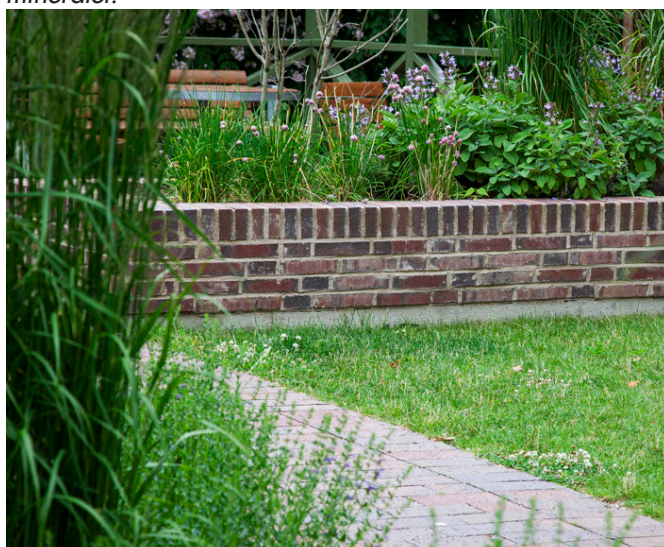
Illustrationsplan, skala 1:200
A3

Referensbild blommande träd och plantering

Referensbild friser/kanter av marktegel. Bild: Bara mineraler.

Referensbild sittmur i tegel. Bild: Bara mineraler.

Perspektiv över den grönskande fickparken mellan Coop och Ekberg's.

Området vid ruinen av gamla Agnetorp kyrka

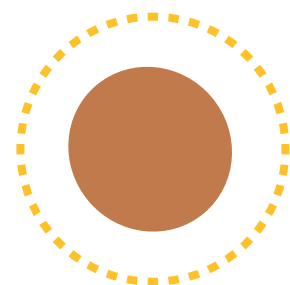
Platsen och de omgivande parkstråket karaktäriseras till stor del av Tidan och de stora uppvuxna träderna vilka bidrar med en rofylldhet till platsen. Området präglas också av kyrkoruinen och Klappebryggan vilka utgör viktiga kulturhistoriska spår på platsen.

För att utveckla området föreslås två bryggdäck i nivåer. Det första bryggdäcket placeras söder om Kyrkoruinen och erbjuder gott om sittplatser i söderläge. Det andra bryggdäcket placeras öster om parkeringen med utsikt mot Turbinhusön. Bryggdäcken förses med trappor och möbleras till viss del för att öka tillgängligheten. Klappebryggan bevaras och förses med sittplatser och bord, vilket gör att det går att sitta under tak regniga dagar.

Gångstråken i området bevaras till stor del men utvecklas på valda platser. Väster om Kyrkoruinen föreslås en ny entré som följer siktlinjen mot träkorset. Öster om kyrkoruinen restaureras det befintliga gångstråket som idag är igenvuxet utav gräs.

För att förstärka kyrkoruinens form anläggs ängsmark. Genom ängen klipps gångar som gör att formen på kyrkoruinen syns tydligt under sommarhalvåret. Ängsmarken bidrar därmed både till att förtydliga de kulturhistoriska spåren på platsen samtidigt som den bidrar till att stärka den biologiska mångfalden.

Parkeringen förses med gräsarmering och gångar av asfalt samt ramas in av häckar. Den minskas något åt söder vilket skapar plats för sittplatser och en plantering samt en balansbana av stockar och stenar. Trädbeståndet består idag främst av äldre träd och som ett led i att förnygrä trädbeståndet planteras nya björkar, en bok samt ett nytt träd med hängande karaktär.

Illustrationsplan, skala 1:400
A3

Referensbild klippt gång och äng.

Referensbild häck.

Referensbild sittbrygga.

Perspektiv över Kyrkoplatsen och besöksparkeringen med bryggdäck i nivåer, planteringar och sittplatser.

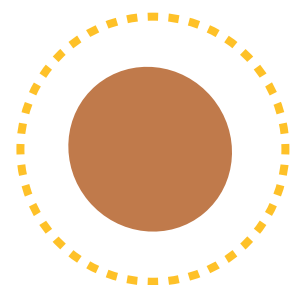
Gamla torget

Gamla torget utgör Tidaholms hjärta och har idag många kvaliteter som bör bevaras och vidareutvecklas. En mer djupgående presentation av gestaltningen av Gamla torget presenteras i dokumentet Gestaltungsförslag Gamla torget.

Gamla torget gestaltas med flera nya planteringar och träd för att bli en grönare plats i staden. Vitala träd bevaras medan träd med dålig vitalitet ersätts med nya. I trädraden utmed den nordvästra och norra fasaden ersätts majoriteten av träden med nya arter. I anslutning till parkeringen föreslås en magnoliaskog. Här skapar magnolior tillsammans med andra träd, buskar och perenner en stiliserad blomstrande skog. Magnoliornas blomning bidrar med starka årstidsupplevelser och bidrar till att torget blir ett besöksmål i Tidaholm. I magnoliaskogen finns flera sittplatser och ett väderskydd som skapar sittplatser under tak.

En stor del av torgets centrala delar lämnas oprogrammerade för att torget fortsättningsvis ska ha gott om flexibla ytor för marknader och evenemang. Dagens markbeläggning med smågatsten bevaras till stor del men får ett tillägg genom att Tidan avbildas i markbeläggningen. En markfontän skapas där Tidan delar sig för Vulcanön, vilket blir ett lekfullt inslag på torget. Strax intill markfontänen står statyn Vattenbäraren på en vattenspegel och tittar ut över torget.

I den norra delen av torget tar en soltrappa upp höjdskillnaden mellan butikslokalerna och torget vilket skapar en upphöjd scen och murar i sitt höjd. Denna plats badar i sol och har gott om sittplatser med planteringsytor strax intill. Torget får en ny belysning som både skapar en god allmänbelysning men också belyser utvalda platser med punktbelysning.

Illustrationsplan, skala 1:400
A3

Perspektiv över Gamla torget men nya planteringar, sittplatser och markfontän.

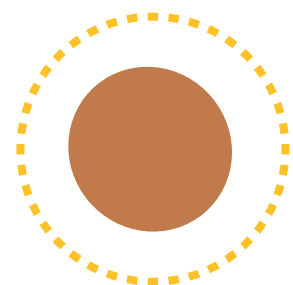
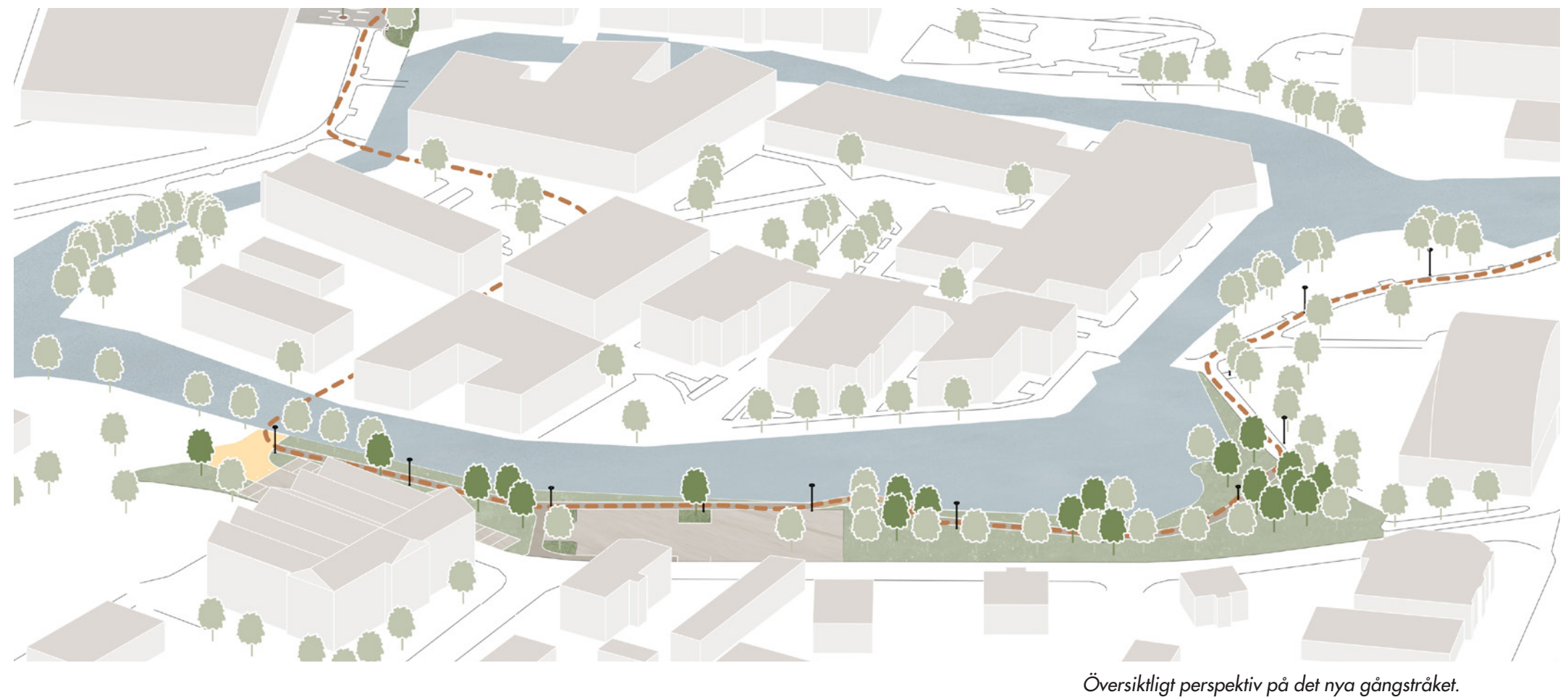
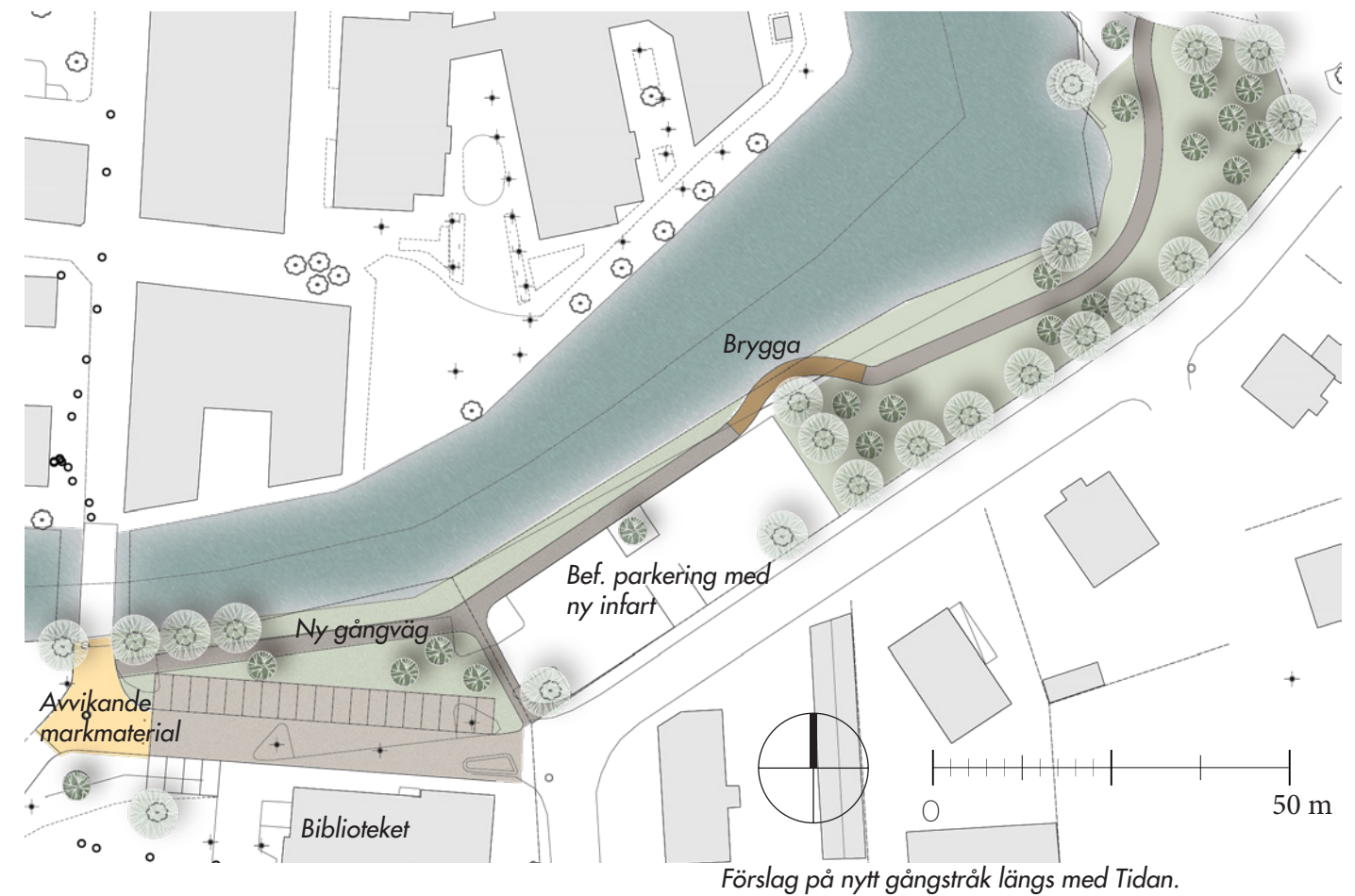
Gångväg vid Tidan söder om Vulcanön

Söder om Vulcanön saknas möjlighet att gå längs med Tidan österut mot idrottshallen. Gångtrafikanter och cyklister som kommer från Vulcanön och ska österut hamnar på parkeringsytan norr om biblioteket för att sedan ta sig ut på Södra kungsvägen. En ny gångväg längs med Tidan skulle stärka och binda ihop gångstråket samtidigt som en tydligare gatumiljö skapas norr om biblioteket.

De befintliga parkträden består framförallt av hästkastanj som generellt är hårt drabbade av flera skadegörare. Att diversifiera trädbeståndet med fler träd och andra arter är en försäkring inför framtiden och en möjlighet att utveckla platsen med fler värden.

En kortare brygga gör det lättare att bevara parkeringsplatser och träd. Bryggan blir ett trevlig inslag i promenaden med stärkt vattenkontakt och kan kombineras med sittplatser.

Den nya gångvägen längs med Tidan bör även kompletteras med sittplatser och ny belysning.

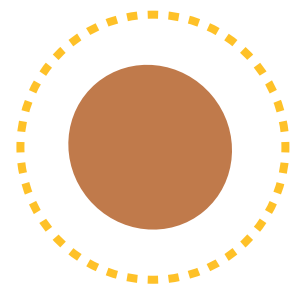

Norra strandpromenaden

Utmed Norra strandpromenaden kan utvalda platser rustas upp för att skapa ett trevligare parkstråk utmed Tidan. Generella verktyg som tidigare nämnts i dokumentet kan med fördel appliceras på dessa platser.

De mindre platsbildningarna bör möbleras med enhetliga möbler, gärna vända mot Tidan och med skyddande vegetation i ryggen. Belysningen uppdateras till enhetliga stolpar och placeras för att säkerställa att god allmänbelysning uppnås utmed gångstråket. På de mindre platsbildningarna kan med fördel effektbelysning såsom spottar eller ljusträd placeras.

För att uppnå ett trädbestånd i varierande ålder bör nya träd planteras utmed Norra strandpromenaden. En blandning av inhemska och exotiska träd kan med fördel planteras för att skapa ett varierat trädbestånd. Vid platsbildningar placeras gärna träd med starka prydnadsvärden, såsom spektakulär blomning, höstfärg och stamfärg.

Visionsbild Norra strandpromenaden med en ny hammock, ängsmark och planteringar samt tegelmurar som markerar entréer.

Fortsatt arbete

Strukturplanen ska fungera som vägledning för både små och stora åtgärder i den offentliga miljön och säkerställa en långsiktig, konsekvent utveckling av stadens centrum. De generella verktygen hanterar olika aspekter av stadsmiljön som till exempel en sammanhållen utrustning vilket är aktuellt i hela arbetsområdet. För att jobba vidare med exempelvis parkutrustning och åtgärder för biologisk mångfald behövs endast enklare projekteringsarbete.

Gamla torget och en del av de andra åtgärderna för att förändra specifika platser kommer kräva fortsatt utredning och projektering samt i vissa fall även anmälan om vattenverksamhet. Samråd och diskussioner kommer också krävas med berörda fastighetsägare. För de större åtgärderna och Gamla torget kan det var givande med en dialogprocess som inkluderar boende i Tidaholm. En sådan dialog kan med fördel ske samtidigt som en förprojektering för att justeringar ska kunna fångas upp.

Arbetet pågår för borttagande av vandringshinder för fisk i Tidan, en process som eventuellt kan inkludera till exempel bryggor och nya gångvägar.

Att ha visioner är att tro på framtiden. Strukturplanen är tänkt som ett stöd i det fortsatta arbetet och visar på hur stadskärnan kan bli välkomnande, erbjuda variation och möjligheter för både tidaholmare och besökare – året runt.

Förslag på etappindelning

Strukturplanens tidshorisont är 10 år. Utifrån de studerade områdenas betydelse för upplevelsen föreslås en övergripande etappindelning enligt tabell. Förslaget medför en fördelning av budgetinsatser och har tagit hänsyn till kända beroenden. Etappindelningen föreslås utifrån nu kända omständigheter och kan ses över och revideras vid behov.

För att hantera det fortsatta arbetet så föreslås ett upplägg där mindre åtgärder enligt strukturplanen hanteras samordnat med en budgetsumma fördelat över flera år. Då kan exempelvis översyn av parkutrustning ske etappvis och utifrån aktuellt budgetmedel. I prioriteringen av utveckling av specifika platser finns flera faktorer att ta hänsyn till. Det kan handla om samordning med andra projekt och dialog med fastighetsägare samt tillståndprocesser. Avgörande kan också var vilken tillgänglig tid som finns för kommunens personalresurser att projektleda och driva de olika delarna framåt.

Åtgärderna på Gamla torget kan delas upp i delar vilket ger mindre påverkan under anläggningsfasen.

Tidsperiod	Plats	Resonemang
2026-2036	Stadskärnan	En årlig budgetsumma för mindre åtgärder enligt strukturplanen med litet behov av projektering. Exempelvis parkutrustning och belysning.
2026–2031	Gamla torget	Gamla torget är den symboliskt viktigaste platsen, där en upprustning är av stor betydelse både för invånare och näringslivet. Utvecklingen bör inkludera medborgardialog och bedöms kräva större ekonomiska resurser än övriga utvecklingsinsatser. Med fördel kan ombyggnaden inledas med tillfällig fysisk åtgärd för att underlätta dialogen och visa att något händer.
2026–2030	Gångväg söder om Vulcanön	Att anläggninga ett sammanhängande gångstråk längs med Tidan söder om Vulcanön är en viktig del för att förbättra den centrala gånggrunda längs med ån. Vidare utredning krävs av trafik och parkeringslösning och eventuell samordning med åtgärdandet av vandringshinder i närområdet.
2026–2028	Coop/Ekbergs	En relativt liten plats där en upprustning kan få en stor effekt. Samordning krävs med fastighetsägare.
2027–2031	Området vid ruinen av gamla Agnetorps kyrka	Kommunen har i nuläget bristande rådighet då marken delvis ägs av Svenska kyrkan, varvid utvecklingen föreslås längre fram i tiden. Om medel finns kan det vara ett alternativ att påbörja åtgärder på kommunens område tidigare.

Tidaholmsskylten i närheten av idrottshallen.

GESTALTNINGSFÖRSLAG GAMLA TORGET

2025-12-19

INNEHÅLL

Inledning	3
Mål och syfte	3
Beskrivning av processen	3
Workshop	3
Bakgrund	4
Platsanalys	5
Mål	6
Koncept	6
Utvecklingsförslag	7
Fälten	8
Skogen	9
Tidan	11
Belysning	12
Perspektiv över Gamla torget	13

Projektgrupp WSP

Sofia Forsberg
Landskapsarkitekt LAR/MSA
Uppdragsansvarig

Urban Rickardsson
Landskapsarkitekt LAR/MSA
Gestaltningsansvarig

Jonatan Jönsson
Landskapsarkitekt LAR/MSA

Sarah Uller
Bebyggelseantikvarie

Bilder/illustrationer är tagna/skapade av WSP om
inget annat anges.

Medverkande Tidaholms kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Marie Bengtzon
Planarkitekt

Jörgen Nyström
Avdelningschef Hållbar Utveckling

Drönarfoto som visar Gamla torget; Bildkälla Tidaholms kommun

INLEDNING

Mål och syfte

Gestaltningförslaget för Gamla torget är en del av arbetet med en strukturplan för Tidaholms stadskärna och området runt Tidan. Strukturplanen ska identifiera konkreta åtgärder för att skapa en mer attraktiv och levande stadskärna, i linje med kommunens mål att göra Tidaholm till en plats där fler vill leva och utvecklas.

Gamla torget är kanske den viktigaste allmänna platsen i Tidaholm. Gestaltningförslaget för Gamla torget tas fram som en bilaga till Strukturplanen för att något mer detaljerat beskriva förutsättningar och en tänkbar utveckling.

Beskrivning av processen

Strukturplanen har tagits fram av konsultföretaget WSP i nära samarbete med Tidaholms kommun. Arbetsgruppen på WSP har bestått av två planarkitekter, två landskapsarkitekter och en bebyggelseantikvarie. Från Tidaholms kommun har arbetet letts av representanter från avdelningen Hållbar utveckling, men ytterligare tjänstepersoner har involverats vid behov. Arbetet har inkluderat två platsbesök i Tidaholm, och två workshops har genomförts.

Workshop

Vid den första workshopen deltog representanter från bland annat kommunens samhällsbyggnadsförvaltning och kultur- och fritidsförvaltning, den lokala fiskeföreningen, näringsidkare och exploatörer. Totalt deltog 24 personer, varav fyra från WSP.

Deltagarna delades in i fyra olika grupper utifrån vilka intressen de representerade. De olika grupperna var

- Besöksliv och turism
- Handel och aktivitet
- Park, miljö och biologisk mångfald
- Kulturvärden

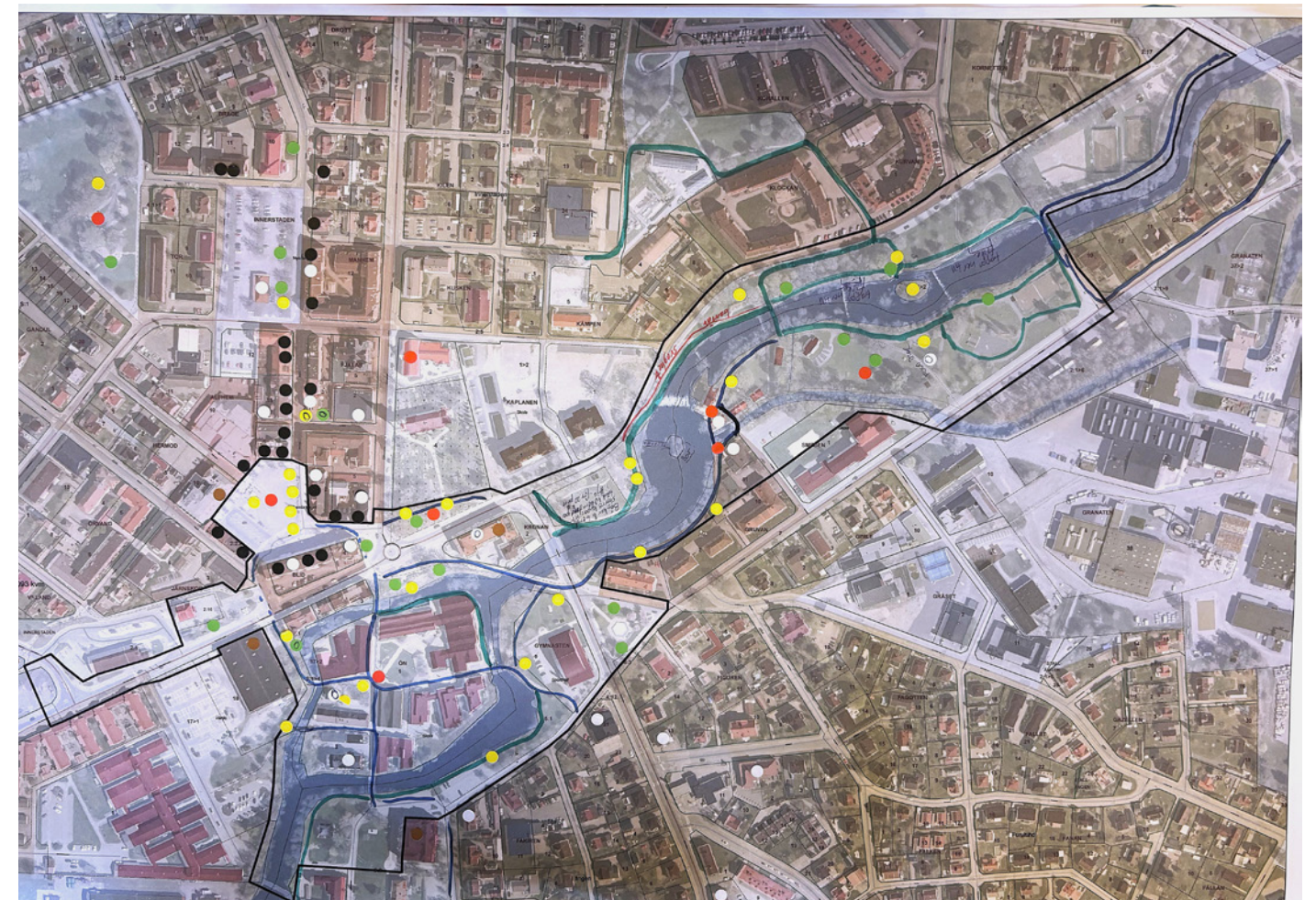
Workshopen inleddes med en presentation av projektet och syftet med dagen. Därefter följde en SWOT-övning där deltagarna skrev ner och diskuterade vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot man såg för området. Flera personer lyfte handeln i stadskärnan som en styrka, där både kommunen och fastighetsägare förstår vikten av lokal handel. Även att det finns ett tydligt torg med torghandel sågs som en styrka. Torget beskrivs dock även som sterilt och mörkt, och att grönska saknas. Centrumdöd och ett varmare klimat lyfts som hot, vilket ett mer attraktivt torg med svalkande grönska och växtbäddar kan motverka. När grupperna skulle föreslå utvecklingsförslaget lyftes Gamla torget mer än någon annan del av utredningsområdet. Några förslag var att jobba med att få in grönska och vatten, att öka Tidans närvaro i centrum och att åstadkomma fler sittplatser.

Under dagens andra övning markerade deltagarna ut bland annat rörelsestråk och mötesplatser på karta. Instruktioner hade förberetts för de olika grupperna utifrån vad respektive grupp skulle fokusera på. Handelsgruppen fick bland annat i uppdrag att markera ut butiker, matställen och övrig service.

Vid den andra workshopen deltog representanter från kommunens nätverk Unga kommunutvecklare. Här låg fullt fokus på kartövningen. Ungdomarna efterfrågade mer mysiga platser att vistas på. På Gamla torget önskas mer grönska och belysning, samt sittytter med ryggen skyddad.

De ingående stegen i en SWOT-analys.

Resultatet av kartövningen från gruppen för Handel och aktivitet.

BAKGRUND

Gamla torget och dess omgivning utgör den äldsta centrumbildningen i Tidaholm. På slutet av 1800-talet började området kring torget utvecklas till stadens centrum. När Tidaholm blev köping 1895 och därmed fick vissa stadsrättigheter ställdes nya krav på ortens utformning. Detta ledde till den första stadsplanen, vilken fastställdes år 1900. I samband med detta fick torget sin nuvarande placering och blev en central punkt där flera viktiga byggnader uppfördes, däribland affärslokaler, offentliga institutioner och samhällsbyggnader.

Redan innan stadsplanen uppfördes hade utvecklingen kring torget påbörjats. År 1894 uppfördes den gula Basarlängan av Tidaholms bruk, och 1898 byggdes Tidaholms Bruks Mejeri på torgets motsatta sida. När Tidaholm fick stadsrättigheter 1910 inleddes en ny epok i stadens historia. Torget fick sitt nuvarande namn 1914 och delar av ytan stensattes under 1920- och 1930-talet, vilket gav platsen en mer stadsmässig karaktär än den tidigare grusade ytan.

Torghandel har en lång tradition i Tidaholm. Under 1800-talet var den främst inriktad på jordbruksprodukter, och folk från landsbygden samt knallar reste in till staden för att sälja varor direkt från kärror eller enkla stånd. Även om saluhallar och butiker senare tog över mycket av handeln har torghandel fortsatt i varierad skala, idag med lokalproducerade varor, grönsaker och blommor.

Idag är torget en stor öppen plats omgiven av byggnader från olika epoker och i varierande stilar. Byggnaderna är låga och placerade kring torgytan. Basarlängan är särskilt utmärkande med sitt rundade hörntorn, och på torget finns även skulpturen Vattenbäraren, som avtäcktes 1968.

Torget under 1930-tal. På bilden syns Basarlängan som kantar den östra delen av torget. På torgytan står rester av torgstånd. Denna delen av torgytan är fortsatt grusad vid denna tid. Fotot är hämtat från Digitalt museum.

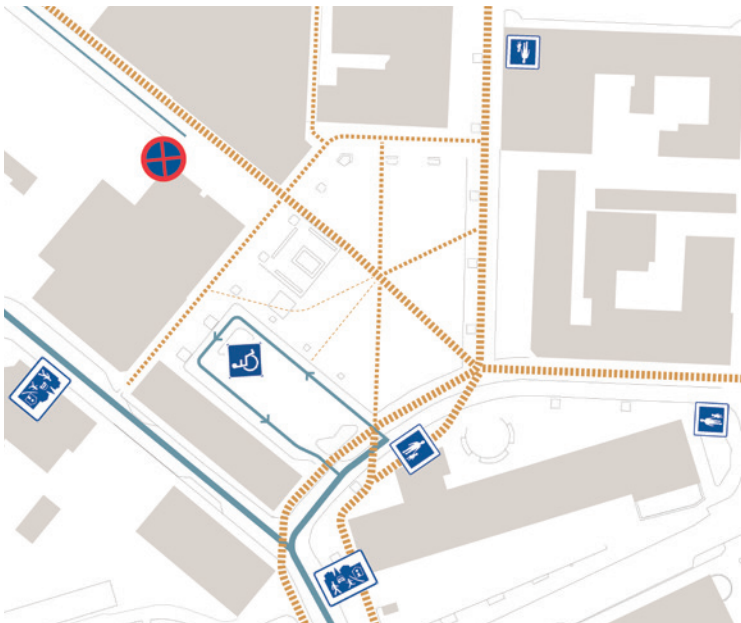

Torget, troligen under mitten av 1950-60-talet. På bilden syns en pågående torghandel och folk i rörelse. Bilden är tagen mot nordväst. Hela torget är stenlagt vid denna tid. Fotot är hämtat från Tidaholms museums bildsamling.

PLATSANALYS

Flöden

- Gångstråk - Ju tjockare streck desto fler människor bedöms röra sig utmed stråket*
- Fordonstrafik - Ju tjockare streck desto fler fordon bedöms nyttja vägen
- Fordonstrafik - enkelriktad
- Parkering för rörelsehindrade
- Gågata
- Gångfartsgata
- Förbud mot att stanna och parkera
- * Analys utifrån Strava heatmap samt platsbesök

Rumslighet

- Viss rumslighet
- Svag rumslighet

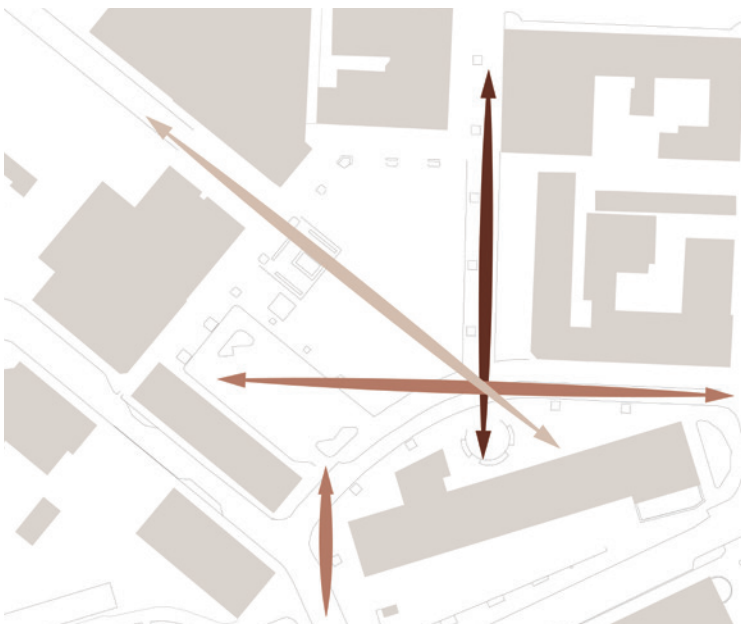
Torgetts starkaste rumslighet är den mellan fasaderna vilket gör att torget upplevs som ett stort rum. Eftersom torget saknar starka rum i rummet upplevs det öde och tomt när det inte används.

Utformningen runt statyn Vattenbäraren fungerar inte som den trevliga mötesplats eller blickfång som en gång var tänkt.

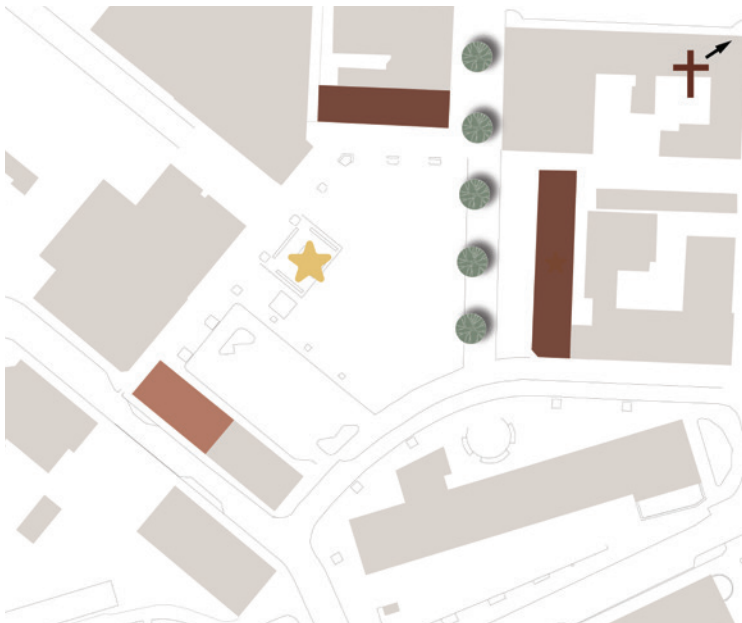
Siktlinjer

- Stark siktlinje
- Viss siktlinje
- Svag siktlinje

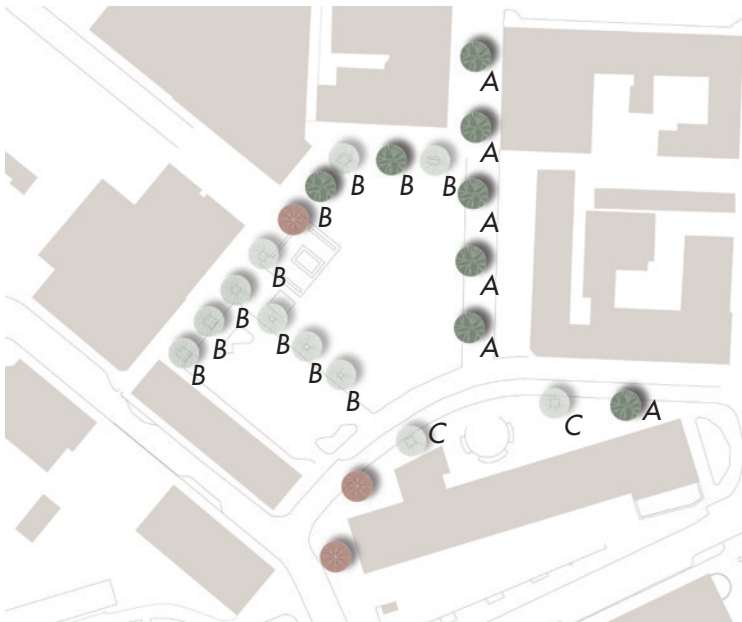
Karaktäristiska element

- Trädrad
- Staty
- Byggnad med stark arkitektoniskt värde
- Byggnad med starkt arkitektoniskt värde, upplevs ej så tydlig på grund av parkeringen
- Kyrktorn, ligger utanför torget men kyrktornet visar sig ovanför takåsarna

Trädarter och vitalitet

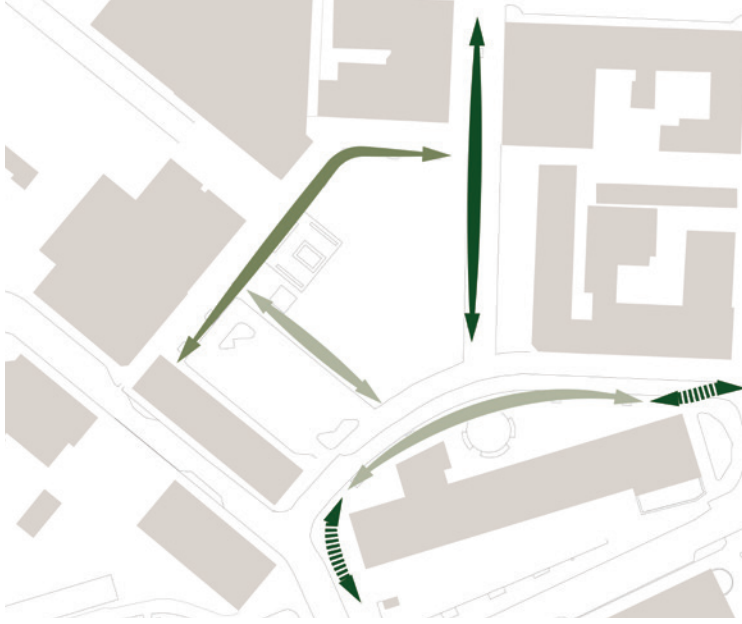
- God vitalitet*
- Dålig vitalitet*
- Träd är dött eller avverkat*
- A Pelarek
- B Oxel
- C Skogsek eller bergek
- *Översiktlig bedömning. Mer omfattande bedömning krävs i senare skeden

Grönstruktur

- Träd med stark funktion som stadsbyggnadselement
- Träd med viss funktion som stadsbyggnadselement
- Träd med svag funktion som stadsbyggnadselement
- Potential för att stärka grönstrukturen

Grönstrukturen på Gamla torget består idag enbart av träd, vilka genom sin form, storlek och vitalitet har olika stark funktion som stadsbyggnadselement. Fler och nya träd samt en högre andel vegetation i marknivå skulle kunna stärka grönstrukturen och skapa viktiga gröna kopplingar till övriga delar av staden.

MÅL

Gamla torget ska bli Tidaholms gemensamma vardagsrum, en plats för samvaro både under vardagar och till fest.

- Torget ska bli grönare och locka besökare att stanna kvar en längre tid.
- Torget ska var flexibelt och rymma diverse olika evenemang, allt från motorträffar och torgmarknad till skridskobana.
- Torget ska upplevas som en trygg plats. Genom att belysa torget och skapa intressanta upplevelser kvällstid skapas större förutsättningar för att platsen befolkas kvällstid.
- Torget ska gestaltas för att uppmuntra till användning året om, exempelvis genom väderskydd och växtlighet med attraktiv vinterkaraktär.

KONCEPT

Tidaholms kommun ligger mellan Falbygdens öppna jordbrukslandskap och större skogsmarker i öster. Vattenkraft och skog var viktiga förutsättningar för industrialiseringen som fick Tidaholm att växa fram som stad under slutet på 1800-talet. Tidan med nord-sydlig sträckning präglar både tätorten och landsbygden runt om.

Fälten, skogen och Tidan har alla haft en viktig roll för Tidaholms utveckling och nu får de flytta in på Gamla torget! Konceptet Fälten, skogen och Tidan hjälper gestaltningen att ta fysisk form på torget. Förhoppningen är att förslaget ska uppfattas sammanhängande och ge förutsättningar för ett attraktivt stadsliv.

Central gångrunda

Kulturhistorien som tillgång

Sammanhållen utrustning

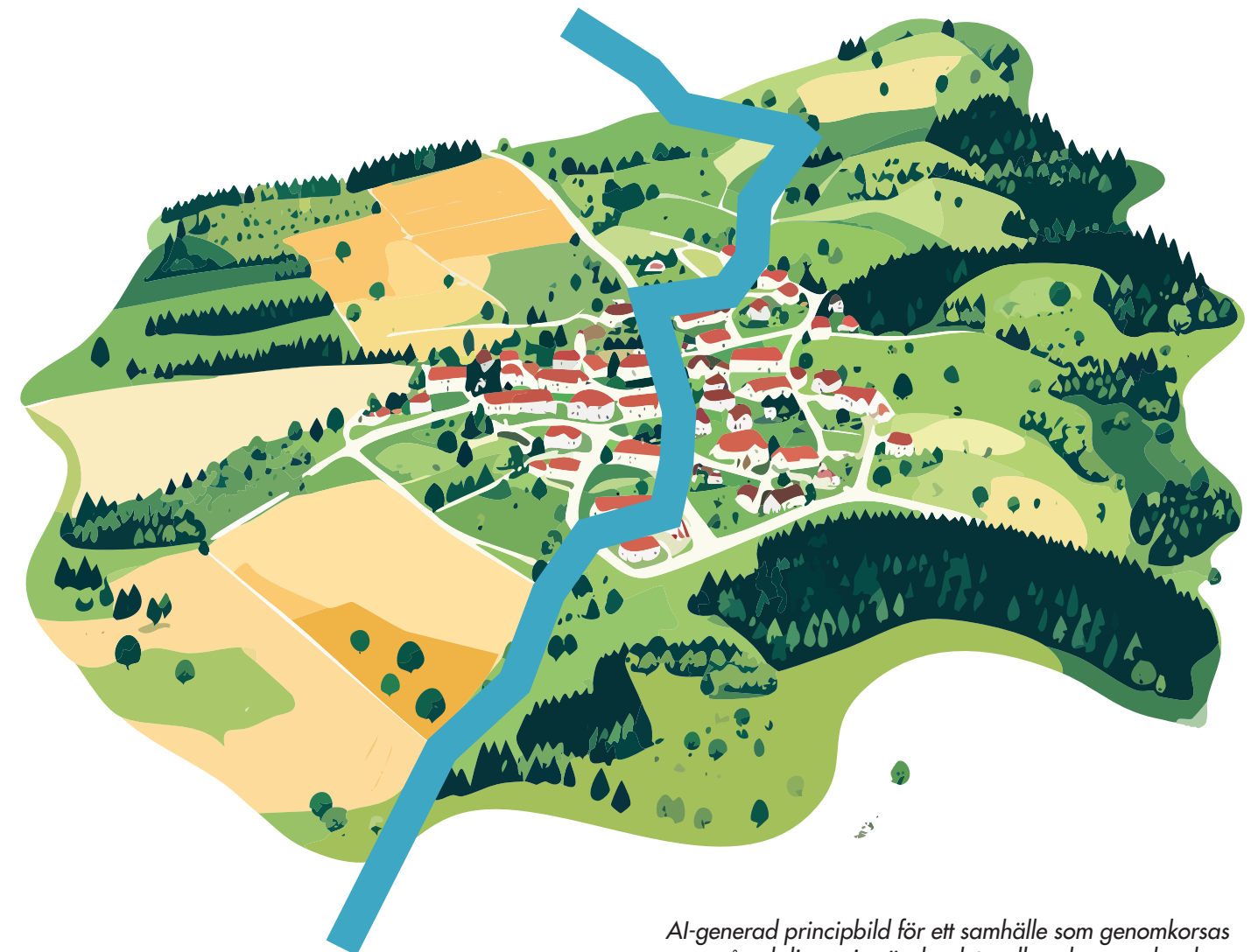

Biologisk mångfald

Belysning

I strukturplanen presenteras övergripande verktyg för att jobba med stads kärnans attraktivitet. De verktygen är viktiga och en grund även för arbetet med Gamla torget.

AI-generad principbild för ett samhälle som genomkorsas av en å och ligger i gränslandet mellan skogsmark och slättbyggd.

UTVECKLINGSFÖRSLAG

För att Gamla torget ska bli Tidaholms gemensamma vardagsrum föreslås fler gröna ytor och att de sociala värdena på torget stärks.

Trafiklösningen och den övergripande strukturen bevaras. Markbeläggningen i mitten av torget och de slätare stråken runt om vid butiker och verksamheter behålls.

Illustrationsplan, skala 1:400
A3

Fälten

Torget öppna ytor ger plats för handel, evenemang och tillfälliga aktiviteter. Gamla torget i Tidaholm har en vacker gatstensbeläggning som föreslås att i stor utsträckning vara kvar.

De öppna ytorna gör det enkelt att röra sig kors och tvärs över torget samt markerar omgivande ytor och byggnader.

Stora möjligheter finns att jobba med kanten runt den öppna ytan. Sittplatser placeras med fördel med utblickar. Kanten på den öppna kan gärna också innehålla lägre vegetation och blomprakt.

Markfontänen kan under marknader och evenemang stängas av och ytan blir då plan och kan nyttjas.

Illustrationsplan med den öppna flexibla ytan omgärdad av grönska och sittplatser. Med start vintern 2025 kommer det finnas en tillfällig isbana på Gamla torget. Planen visar förslag på hur den kan placeras på ett omgestaltat torg.

Foto på den befintliga beläggningen av smågatsten som finns på stora delar av torget.

Referensfoto på torg i Trollhättan som visar sittplatser i kanten av en större öppen yta med utblick mot blomprakt.

Referensfoto torgmarknad

Torgmarknad

Traditionen att ha marknad på torget är troligen lika gammal som torget. Vid en ombyggnad av Tidaholm är det viktigt att fortsatt ge goda förutsättningar för livliga och attraktiva marknadsdagar.

I torgets gatstensbeläggning finns idag ett rutnät med markering av ytor för handlare. Utvecklingen de senaste åren har i många städer varit färre handlare men att de var och en tar en större yta. Istället för att i markbeläggningen markera marknadsrutor föreslås en markering av marknadens yttre gränser.

Att ha en tydlig gång runt marknaden och att man som besökare går i en slinga runt handlarna skulle öka attraktiviteten och orienterbarheten. Gångytor bör vara cirka fyra meter breda för att ge god plats för samtal och handel.

Förslag på disponering av torgmarknad med mittgång.

Förslag på disponering av mindre torgmarknad.

Skogen

Genom och att kombinera inhemska arter, stenmurar och de stora blommorna på bar kvist hos magnolior tar skogen plats på Gamla torget.

Träd och planteringar kan skapa en mer intim rumskänsla och bidra till att dela upp torget i mindre delar. Grönska i olika former kan bland annat också bidra till en hållbar dagvattenhantering, sänka temperaturen varma dagar, filtrera vind och skapa sittplatser i skugga.

Även en liten grönyta kan ha skogsqualiteter. Skogen kan omsluta besökaren på ett annat sätt än en plantering. En skog av magnolia på Gamla torget är något unikt som skulle bjuda på blomprakt, artrikedom och upplevelser. Det stärker platsen och gör den till ett besöksmål.

Lönn med vackert bladuspring och blommor.

Plan med de olika gröna delarna på torget.

De stora träden

Träden på Gamla torget har en viktig funktion för att mjuka upp de hårdgjorda ytorna, skapa årstidsvariation och riktningar i stadsrummet. Flera av de befintliga träden på torget har inte utvecklats på ett tillfredsställande sätt, därför föreslås nyplantering av träd. Det blir också ett sätt att binda ihop torgets olika delar. Nya och gamla träd kommer skapa en variation av arter och utseende. Ett grepp som föreslås stärkas på torget genom tre nya arter med stark individuell karaktär. Av de nya arterna så förslås en smal skogslönn som inhemsk art.

Befintliga träd som ska bevaras ges en underplantering av perenner eller låga marktäckande buskar. Det görs för att ge träden bättre växtförhållanden och kunna leda dagvatten till växtbädden. På så sätt utökas den fördröjande kapaciteten vid kraftiga skurar. I det fortsatta projekteringsarbetet ska dagvattenhanteringen utredas vidare.

Vädskyddet Vårskruv från Soma design med sadeltak omgärdat av växtlighet och stenmurar knyter an till en skogsnära bebyggelsestradition.

Magnoliaskogen

Avsikten med Magnoliaskogen är att skapa en yta med parkkvalitéer som lockar till utforskning och ger estetiska värden till hela torget. Stenmurar och inhemska arter kombinerar de exotiska växterna med det lokala. På sikt ska en flerskiktad yta skapas med fältskikt, buskar och lägre träd. En mindre stig genom skogen och ett väderskydd och sittplatser ger platsen stora vistelsekvalitéer.

Magnoliaskogen anläggs genom att i huvudsak planteras med många småplantor. En blandning av olika magnolior kombineras med växter med fina höstfärger och mer snabbväxande arter som ger magnoliorna skydd under uppväxten. I magnoliaskogen planteras också perenner och lökväxter. Viss genomsiktighet mellan parkering och torgytor bör finnas kvar av trygghetskäl. Med en målmedveten och kontinuerlig skötsel kommer en yta som kan bli Tidaholms stolthet växa fram.

Referensbild magnoliaknoppar

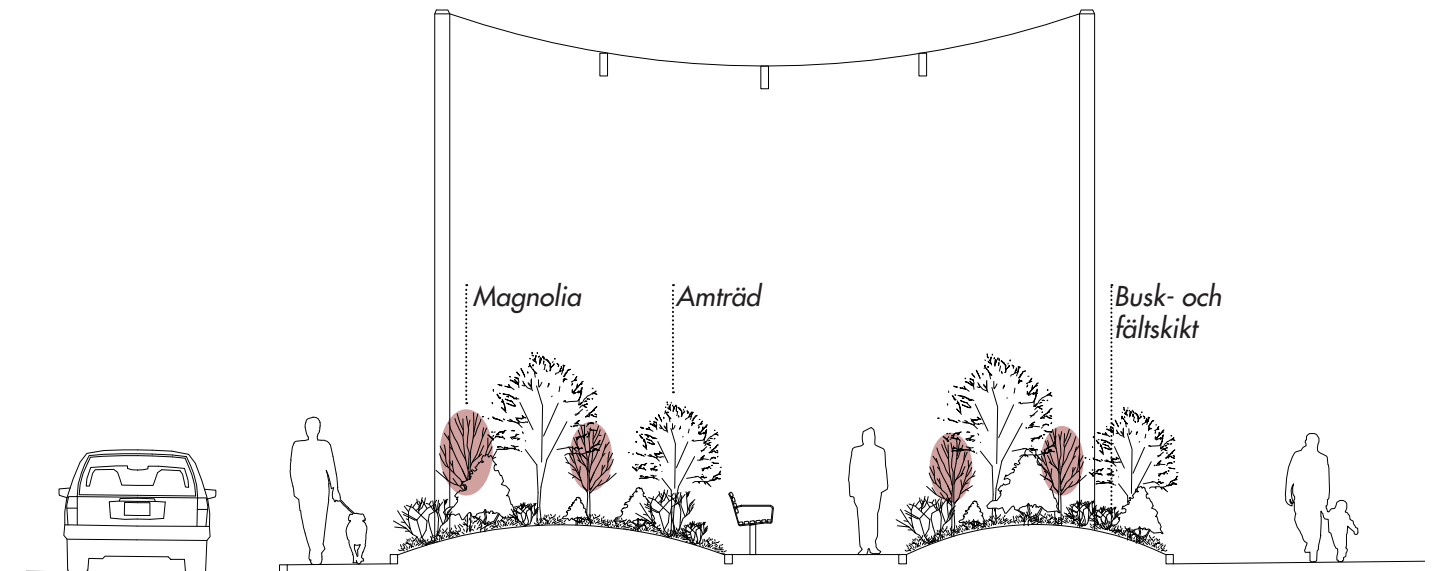
Referensbild magnolia som buskträd

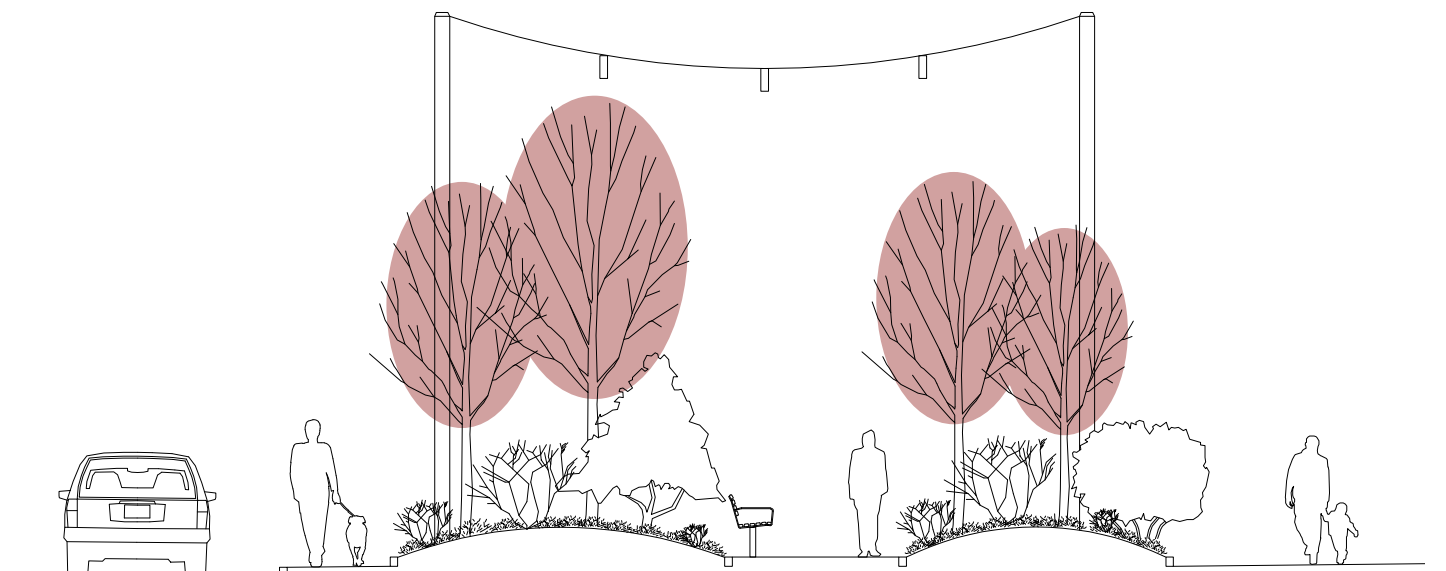
Inzoomad del av visionsbilden för torget som visar Magnoliaskogen.

Referensbild på flerskiktad plantering med en mindre stig.

Sektion på Magnoliaskogen 5 år efter plantering. Snabbväxande amträd skapar en skyddad växtplats för magnoliorna. Busk- och fältskikt bidrar med blomning och årstidsvariation.

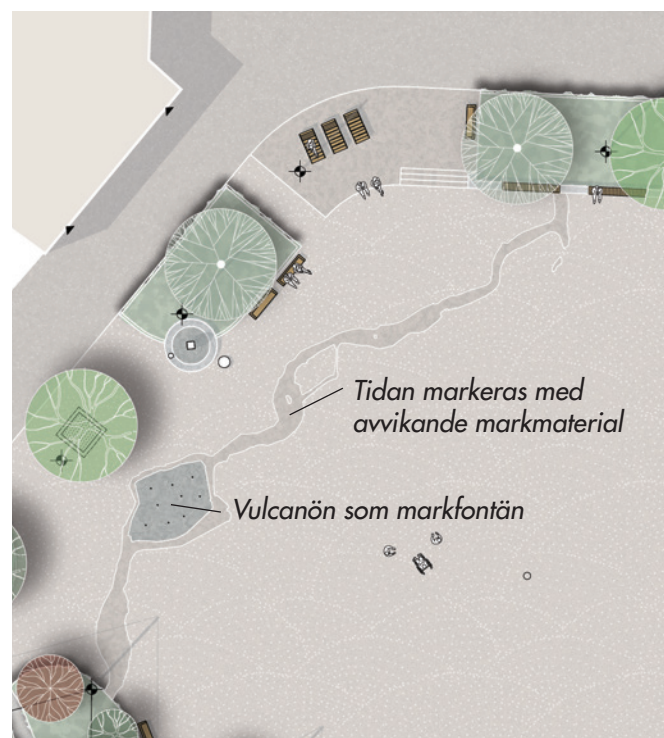

Sektion på Magnoliaskogen 30 år efter plantering. Amträden har gallrats bort och magnoliorna har vuxit sig stora.

Tidan

Ån Tidan är en viktig del av Tidaholms historia och framtid. Genom att använda ett avvikande markmaterial föreslås att ån läggs in i markbeläggningen på torget. Ån binder på så sätt visuellt samman torget och bryter upp den stora ytan med gatsten. Formen av Vulcanön används för en markfontän som kan stängas av vid evenemang och marknader. Vattenstrålarna ger liv och kommer uppmuntra till lek. Runt Vulcanön läggs markrännor som samlar in vattnet från fontänen och leder det tillbaka mot pumparna. Tidan på torget blir ett unikt och pedagogiskt inslag med flera lager.

Statyn Vattenbäraren av Jan Steen avtäcktes på torget 1968. Den befintliga omkringliggande fontänen och sittplatserna gör dock inte platsen och skulpturen rättvisa, därför föreslås att skulpturen flyttas och placeras på ett nytt podium. Statyn kompletteras även med två hinkar som det en gång var tänkt. De nya hinkarna föreslås utföras av natursten.

Inzoomad del av illustrationsplanen för torget som visar markbeläggning i form av tidan samt markfontän.

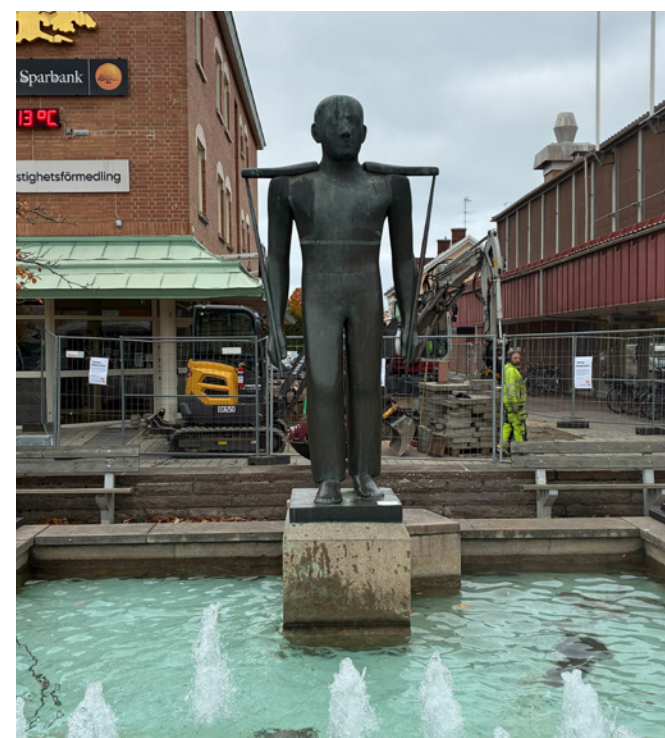

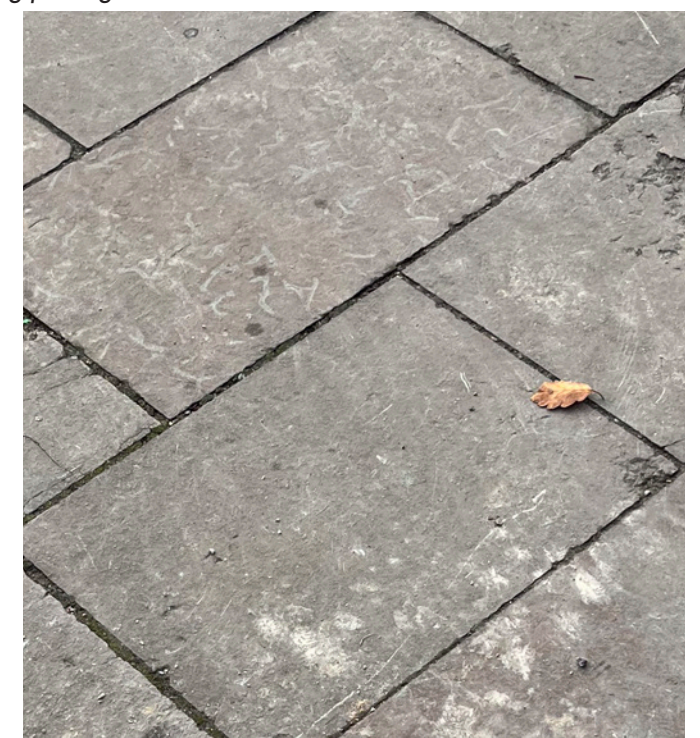
Foto av den befintliga fontänen och statyn Vattenbäraren.

Perspektiv över den norra delen av torget. Statyn Vattenbäraren får ett nytt podium och står ovan en tunn vattenspegel. I förgrunden av bilden syns markfontänen som blir ett lekfullt inslag på torget.

Referensfoto på torg i Trollhättan med markfontän.

Kalkstenshällarna runt fontänen där Vattenbäraren står idag skulle eventuellt kunna rengöras och återanvändas för markeringen av Tidan i markbeläggningen.

Belysning

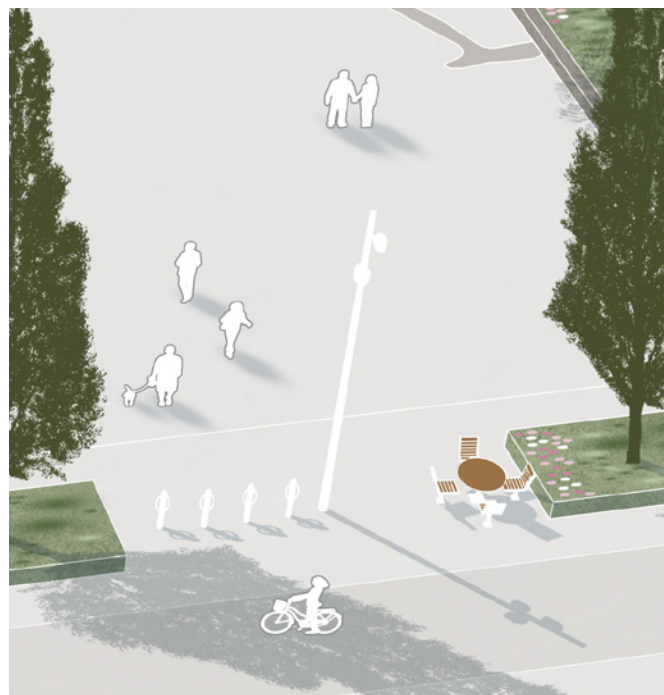
Ett väl ljussatt torg kommer göra stor skillnad för Tidaholms stadskärna. Det är viktigt för den upplevda tryggheten men kan också starkt bidra till attraktivitet.

Modern armatur och LED-belysning gör att det idag finns stora valmöjligheter för ljussättning av offentliga platser. Men fördel bör det funktionella ljuset på torget kombineras med rumsskapande och effektskapande ljus. Den dominerande färgtemperaturen ska ge en behaglig och inbjudande atmosfär. Ytor nära sittplatser får gärna uppfattas ha en varmare färg på ljuset. På mindre ytor eller delar kan eventuellt färgat ljus vara aktuellt.

Stolpar och armatur ska pulverlackeras i en enhetlig grå färg.

Inzoomad del av visionsbilden för torget som visar den linspända belysningen över Magnoliaskogen.

Inzoomad del av visionsbild som visar belysningsstolparna mellan befintliga pelarekar. Att ställa stolparna i linje med träden ger en starkare helhetsutformning.

Exempel på linupphängd armatur.
Bildkälla Fox belysning

Högre stolpar med spottar ger goda möjligheter att skapa en jämn ljusbild. Stolparna får gärna placeras mellan träden i en rad runt torget. Bilden visar armaturen Olivio. Antalet ljuskällor anpassas utifrån platsen. Bildkälla Selux.

Ett belyst mönster på mitten av torget kan vara ett sätt att liva upp den annars lite mörkare ytan. Bildkälla Selux.

Perspektiv över Gamla torget

§ 83 Beslut om antagande av riktlinje för trygghetspunkter

KS 2026/309

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att anta riktlinje för trygghetspunkter.

Sammanfattning av ärendet

Tidaholms kommun har i åtgärdsplan för risk- och sårbarhetsanalys 2024–2027 beslutat att kommunen ska upprätta trygghetspunkter för att ge stöd till drabbade invånare vid kris eller krig.

En trygghetspunkt är en bemannad plats som upprättas av kommunen för att erbjuda stöd till invånarna över hela hotskalan, från fredstida kriser till krigsfara och ytterst krig. Trygghetspunkten är till för alla som vistas i området. Alla ska känna sig välkomna och kunna ta del av de funktioner som erbjuds vid en trygghetspunkt.

Syftet med riktlinje för trygghetspunkter är att den ska beskriva kommunens ramar när det gäller planering och förmåga att upprätta kommunala trygghetspunkter i Tidaholms kommun.

Antagandet av riktlinjen bedöms vara ett viktigt steg för att stärka kommunens beredskap inför, och vid, extraordinära händelser och höjd beredskap.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att anta riktlinje för trygghetspunkter.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Beslut om antagande av riktlinje trygghetspunkter", beredskapssamordnare Emilie Andersson, 2026-08-18.
- › Utkast: Riktlinje för trygghetspunkter.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/309

2026-08-18

Kommunstyrelsen

Handläggare: Emilie Andersson, beredskapssamordnare

Tjänsteskrivelse - Beslut om antagande av riktlinje trygghetspunkter

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att anta riktlinje för trygghetspunkter.

Ärendet

Tidaholms kommun har i åtgärdsplan för RSA 2024–2027 (KS 2022/324) beslutat att kommunen ska upprätta trygghetspunkter för att ge stöd till drabbade invånare vid kris eller krig.

En trygghetspunkt är en bemannad plats som upprättas av kommunen för att erbjuda stöd till invånarna över hela hotskalan, från fredstida kriser till krigsfara och ytterst krig. Trygghetspunkten är till för alla som vistas i området. Alla ska känna sig välkomna och kunna ta del av de funktioner som erbjuds vid en trygghetspunkt.

Syftet med riktlinje för trygghetspunkter är att den ska beskriva kommunens ramar när det gäller planering och förmåga att upprätta kommunala trygghetspunkter i Tidaholms kommun.

Antagandet av riktlinjen bedöms vara ett viktigt steg för att stärka kommunens beredskap inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn

Beslutsunderlag

- › Utkast: Riktlinje för trygghetspunkter.

Sändlista

Samtliga nämnder

TIDAHOLMS
KOMMUN

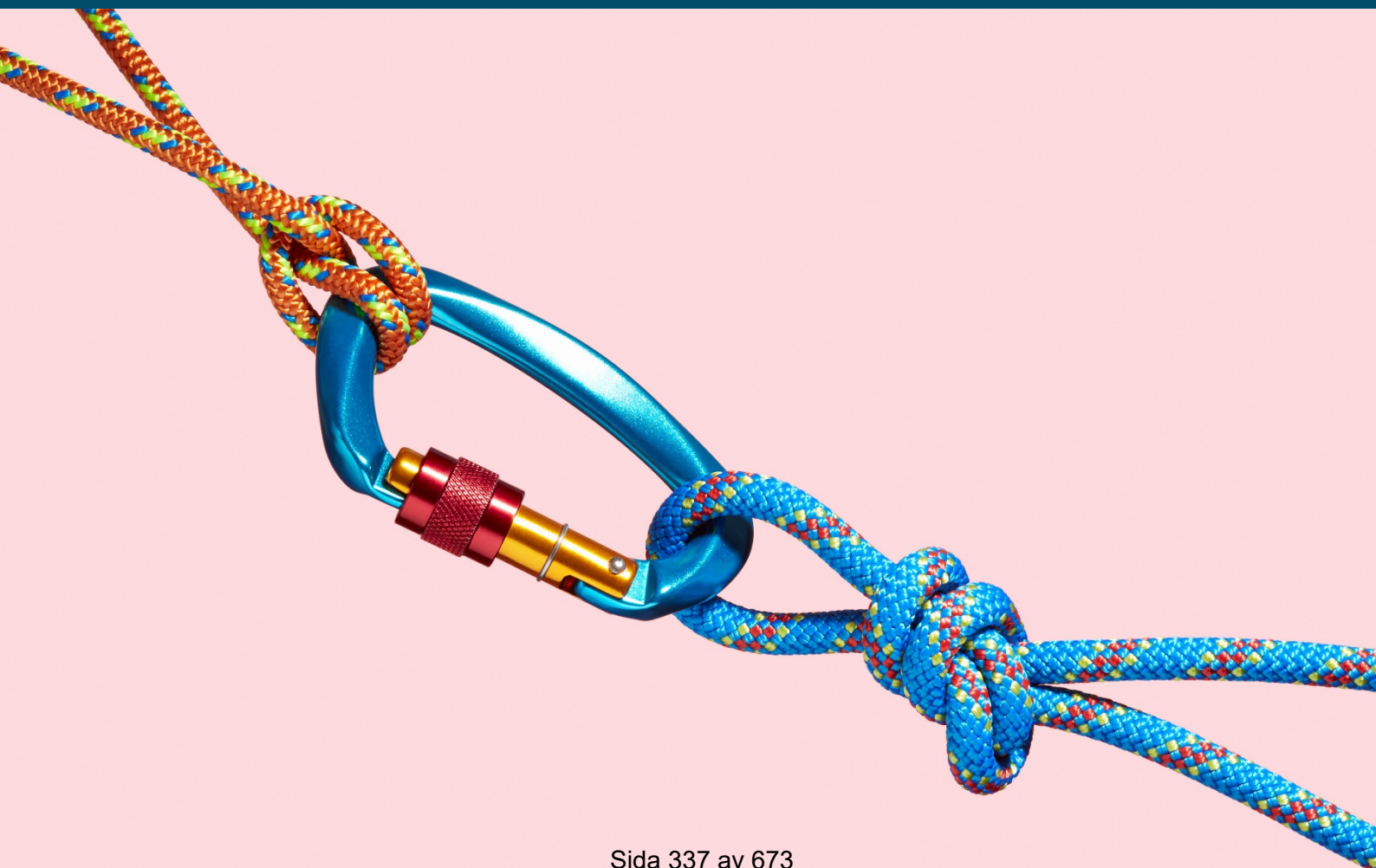
Kommunstyrelsen

Ärendenummer: KS 2026/

Antagen: 2026-XX-XX

Senast reviderad: -

> Riktlinje Trygghetspunkter

Ansvarig för dokumentet: Beredskapssamordnare

Syfte	3
Vad är en trygghetspunkt.....	3
Ambitionsnivå för kommunens planering av trygghetspunkter	3
Nivåer av trygghetspunkter	4
Organisation och ansvar	5
Krisstöd/POSOM	5

Syfte

Riktlinjen beskriver kommunens ramar när det gäller planering och förmåga att upprätta kommunala trygghetspunkter i Tidaholms kommun.

I Åtgärdsplan RSA 2024–2027 beslutade kommunstyrelsen den 2024-02-07, § 24/2024 att kommunen ska fortsätta arbetet med att upprätta trygghetspunkter i kommunen. Trygghetspunkterna ska vara tydligt kommunicerade med allmänheten.

Vad är en trygghetspunkt

Trygghetspunkter är Tidaholms kommuns benämning av särskilda samlingsplatser. Det är en bemannad plats som upprättas av kommunen för att erbjuda stöd till invånarna över hela hotskalan, från fredstida kriser till krigsfara och ytterst krig. Trygghetspunkten är till för alla som vistas i området. Alla ska känna sig välkomna och kunna ta del av de funktioner som erbjuds vid en trygghetspunkt. Platsen behöver därför vara utformad och organiserad så att alla människor har likvärdiga möjligheter att få sina grundläggande behov tillgodosedda.

Den statliga utredningen Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65) föreslog att varje kommun ska ha tillgång till en eller flera särskilda samlingsplatser. På en särskild samlingsplats ska det finnas tillgång till dricksvatten, elektricitet, värme, sanitets och hygien möjligheter, första hjälpen till skadade, information, möjligheter till elektronisk kommunikation samt annan likartad hjälp. Enskilda ska under en kortare tidsrymd kunna vistas på en särskild samlingsplats. Särskilda samlingsplatser ska även kunna vara mottagningsplats för utrymda personer. Utredningen har resulterat i en lagrådsremiss som föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Ambitionsnivå för kommunens planering av trygghetspunkter

En trygghetspunkt är en bemannad plats i kommunens regi dit människor kan vända sig för att, vid kris eller höjd beredskap, få hjälp och stöd enligt listan nedan.

1. Skydd mot väderpåverkan

Trygghetspunkten ska erbjuda skydd mot väder och vind. Det kan exempelvis handla om en lokal där människor kan söka skydd mot sämre väder, men även enklare lösningar som tält kan användas.

2. Information om vad som har hänt och samhällets åtgärder

Tillförlitlig och uppdaterad information är bland det viktigaste som trygghetspunkten kan erbjuda eftersom det underlättar för människor att fatta kloka beslut och ha förtroende för myndigheternas och kommunens hantering. För att trygghetspunkten ska kunna förmedla information behövs regelbunden kontakt med kommunens krisorganisation.

3. Dricksvatten

Möjlighet att hämta dricksvatten samt information om andra platser med tillgång till dricksvatten bör finnas på trygghetspunkten.

4. Varmt vatten

Trygghetspunkten behöver kunna erbjuda varmt vatten för att exempelvis kunna tillaga medhavd välling eller frystorkad mat. Kaffe, te och till exempel nyponsoppa bör finnas på plats.

5. Möjlighet att ladda telefon och elektronik

För att människor ska kunna hålla kontakt med släkt och vänner samt ta del av nyheter och information behöver det finnas möjlighet att ladda telefon och annan elektronik för kommunikation.

6. Tillgång till första hjälpen-kit

För att snabbt kunna ge hjälp vid olyckor, skador eller plötsliga sjukdomsfall innan professionell vård finns på plats behöver det finnas tillgång till första hjälpen-kit.

7. Tillgång till toalett

Vid störningar i el- och vattenförsörjning kan mobila toaletter användas.

8. Belysning

Belysning är en förutsättning för att kunna ge information och trygghet.

9. Information och hänvisning

Information om närmaste skyddsrum, apotek, drivmedel, sjukvårdsmottagning och livsmedelsbutik. Hänvisning till krisstöd. Även hänvisning till sov- och matmöjligheter vid längre händelser.

10. Kunna larma 112

Om mobilnätet ligger nere behöver människor kunna larma 112 via trygghetspunkten.

Nivåer av trygghetspunkter

Nivå 1 – Enkelt dagcentrum. Detta är en trygghetspunkt som är användbar under en kortare tid, t.ex. under några timmar dagtid.

Nivå 2 - Utökat dagcentrum. Detta är en trygghetspunkt där man kan vistas vid större delen av dygnet men där man övernattar hemma. Utöver de punkter som tas upp under ambitionsnivå ska det här erbjudas enklare måltider/möjlighet att laga egen mat.

Nivå 3 - För dygnet runt-vistelse. Detta är en trygghetspunkt där man ska kunna vistas dygnet runt, exempelvis vid evakueringar. Utöver de punkter som tas upp under

ambitionsnivå ska det här finnas möjlighet till sovplatser och erbjudas enklare måltider/möjlighet att laga egen mat.

Organisation och ansvar

Kommundirektören eller högsta ansvarig tjänsteperson i den kommunövergripande krisledningen beslutar om öppning och stängning av trygghetspunkter. Beslutet ska innehålla vilken nivå som trygghetspunkten ska ha när den hålls öppen utifrån upparbetad förmåga

Kultur- och fritidsförvaltningen har verksamhetsansvaret för trygghetspunkter och ansvarar för att ta fram rutiner som omsätter ambitionsnivån till praktik samt att verkställa öppnandet och drift av trygghetspunkterna. Detta ska ske i nära samarbete med övriga stödfunktioner i kommunens förvaltningar. Arbetet bör utgå från Myndigheten för civilt försvars vägledning gällande Trygghetspunkter (publikationsnummer: MCF0003 – januari 2026)

Krisstöd/POSOM

Om det finns behov av det, kan det behöva finnas psykiskt och socialt omhändertagande vid trygghetspunkten. I sådana fall används kommunens handlingsplan för kommunalt krisstöd.

§ 76 Beslut om förstudie för investeringsprojekt gruppbostad enligt LSS

KS 2026/127

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - godkänna förstudien.
 - uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med social- och omvårdnadsnämnden genomföra projektering av investeringsprojektet gruppbostad enligt LSS i enlighet med alternativ nr. 5 i förstudien som innebär nybyggnation av en fastighet i två plan som inrymmer både servicebostad och gruppbostad, med sex platser i respektive boendeform på tomten Håven 1.
 - uppdra till kommunstyrelsen att i reviderad strategisk plan och budget 2027-2029 inkludera 41 miljoner kronor i investeringsmedel för år 2027 till investeringsprojektet.

Sammanfattning av ärendet

Strategisk plan och budget 2027-2029 inkluderar ett investeringsprojekt avseende byggnation av en gruppbostad enligt LSS och social- och omvårdnadsnämnden beslutade 2026-01-27 om en förstudie gällande detta. Kommunstyrelsen begärde, genom delegationsbeslut, komplettering i ärendet.

Därefter har social- och omvårdnadsnämnden, tillsammans med samhällsbyggnadsnämnden, tagit fram en ny förstudie. Social- och omvårdnadsnämnden har 2026-05-26 beslutat att godkänna förstudien och överlämnat den till kommunstyrelsen för beredning enligt policy för investeringar.

Kommunledningsförvaltningens samlade bedömning är att det bör genomföras en projektering av den rekommenderade lösningen som beskrivs i förstudien, det vill säga att projektera nybyggnation av en gruppbostad i enlighet med alternativ nr. 5 i förstudien och att uppföra en fastighet i två plan som inrymmer både servicebostad och gruppbostad, med sex platser i respektive boendeform på tomten Håven 1, där den totala investeringskostnaden uppgår till högst 41 miljoner kronor.

För att föreskriven tidsplan för projektet ska vara genomförbar så bör social- och omvårdnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden besluta om en projektering senast 2026-11-30 och med direktjustering.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - godkänna förstudien.
 - uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med social- och omvårdnadsnämnden genomföra projektering av investeringsprojektet gruppbostad enligt LSS i enlighet med alternativ nr. 5 i förstudien som innebär

nybyggnation av en fastighet i två plan som inrymmer både servicebostad och gruppbofastad, med sex platser i respektive boendeform på tomten Håven 1.

- uppdra till kommunstyrelsen att i reviderad strategisk plan och budget 2027-2029 inkludera 41 miljoner kronor i investeringsmedel för år 2027 till investeringsprojektet.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppbofastad enligt LSS", ekonomichef Louise Faxé Holmviik, 2026-08-14.
- › Strategisk plan och budget 2027-2029, 2026-06-23 (KS ärende 2025/73).
- › Rapport "Förstudierapport gruppbofastad LSS", 2026-05-29.
- › Social- och omvårdnadsnämndens beslut § 69/2025 "Beslut om förstudie gällande investeringsprojekt gruppbofastad enligt LSS", 2026-05-26.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppbofastad enligt LSS" Elin Andersson social- och omvårdnadsförvaltningen, 2026-05-05.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/127

2026-08-11

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Faxe Holmvik, ekonomichef

Tjänsteskrivelse - Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppboende enligt LSS

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:
 - godkänna förstudien.
 - uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med social- och omvårdnadsnämnden genomföra projektering av investeringsprojektet gruppboende enligt LSS i enlighet med alternativ nr. 5 i förstudien som innebär nybyggnation av en fastighet i två plan som inrymmer både serviceboende och gruppboende, med sex platser i respektive boendeform på tomten Håven 1.
 - uppdra till kommunstyrelsen att i reviderad strategisk plan och budget 2027-2029 inkludera 41 miljoner kronor i investeringsmedel för år 2027 till investeringsprojektet.

Ärendet

Strategisk plan och budget 2027-2029 inkluderar ett investeringsprojekt avseende byggnation av en gruppboende LSS. Social- och omvårdnadsnämnden beslutade 2026-01-27 om en förstudie gällande nytt gruppboende LSS. Kommunstyrelsen (genom delegationsbeslut) begärde därefter komplettering i ärendet.

Därefter har social- och omvårdnadsnämnden tillsammans med samhällsbyggnadsnämnden tagit fram en ny förstudie. Social- och omvårdnadsnämnden har 2026-05-26 beslutat att godkänna förstudien och överlämna den till kommunstyrelsen för beredning enligt policy för investeringar. Nämnden har inte upphävt det tidigare beslutet men eftersom ett nytt beslut har fattats är beslutet 2026-05-26 nämndens aktuella beslut.

Samhällsbyggnadsnämnden har också, 2026-05-21, beslutat att godkänna förstudien. Det är dock social- och omvårdnadsnämnden som är beställarnämnd varför samhällsbyggnadsnämndens beslut inte är med i beslutsunderlaget.

Kommunledningsförvaltningen konstaterar vidare att social- och omvårdnadsnämnden inte har besvarat alla frågor i begäran om komplettering. Kommunledningsförvaltningen bedömer dock att det finns tillräckligt underlag i ärendet för att gå vidare i beredningen utan att begära komplettering ytterligare en gång.

Utredning

Kommunledningsförvaltningen kan konstatera att:

- medel finns avsatta i 2027-2028 års investeringsbudget och uppgår till 25 miljoner kronor.
- förstudien innehåller de delar som förväntas av en förstudie och inkluderar 5 olika alternativa lösningar som förvaltningarna har utrett
- förstudien har genomförts i samverkan mellan social- och omvårdnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Avseende de tillkommande driftskostnaderna så finns det en estimerad total årlig driftskostnad beräknad (kapitalkostnader samt driftskostnader) i förstudien.

Social- och omvårdnadsnämnden har beslutat att förespråka en rekommenderad lösning, det vill säga alternativ 5 i förstudien, som utifrån verksamhetsmässiga och ekonomiska aspekter som bedöms som mest hållbar över tid, då den möjliggör för social- och omvårdnadsnämnden ett bättre resursutnyttjande och större flexibilitet att möta förändrade behov.

Kommunledningsförvaltningens samlade bedömning är att föreslå att genomföra en projektering av den rekommenderade lösningen som beskrivs i förstudien, det vill säga att projektera nybyggnation av en gruppbostad i enlighet med alternativ nr. 5 i förstudien och att uppföra en fastighet i två plan som inrymmer både servicebostad och gruppbostad, med sex platser i respektive boendeform på tomten Håven I, där den totala investeringskostnaden uppgår till högst 41 miljoner kronor.

För att föreskriven tidsplan för projektet ska vara genomförbar så bör samhällsbyggnadsnämnden och social- och omvårdnadsnämnden besluta om en projektering senast 2026-11-30 och med direktjustering.

Barnrättsbedömning

En tidigare instans har genomfört en barnrättsbedömning

Beslutsunderlag

- › Strategisk plan och budget 2027-2029, 2026-06-23 (KS ärende 2025/73).
- › Rapport "Förstudierapport gruppbostad LSS", 2026-05-29.
- › Social- och omvårdnadsnämndens beslut § 69/2025 "Beslut om förstudie gällande investeringsprojekt gruppbostad enligt LSS", 2026-05-26.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppbostad enligt LSS" Elin Andersson social- och omvårdnadsförvaltningen, 2026-05-05.

Sändlista

Social- och omvårdnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden

TIDAHOLMS
KOMMUN

Tidaholms kommun
2027

Strategisk plan och budget 2027–2029

Innehållsförteckning

I Inledning.....	5
1.1 Kommunalrådet har ordet.....	5
2 Omvärldsbevakning	6
3 Målstyrning i Tidaholms kommun	7
3.1 Vision för Tidaholms kommun.....	7
3.2 Mål för Tidaholms kommun 2024–2027	7
4 Ekonomiska förutsättningar och budget	9
4.1 Resursfördelning enligt prislappsmodell	9
4.2 Koncernbudget.....	16
4.3 Ekonomiska förutsättningar.....	16
4.4 Budget för Tidaholms kommun år 2027–2029	18
4.5 Ekonomisk redovisning kommunen: Resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys	21
4.6 Ekonomiska förutsättningar för kommunala koncernföretag år 2027	25
5 Uppdrag från kommunfullmäktige.....	26
6 Uppdrag till nämnderna	26
7 Nämnderna	27
7.1 Barn- och utbildningsnämnd	28
7.2 Social- och omvårdnadsnämnd	30
7.3 Kultur- och fritidsnämnd	32
7.4 Samhällsbyggnadsnämnd	34
7.5 Taxefinansierad verksamhet - Vatten- och avloppsverksamhet.....	37
7.6 Kommunstyrelsen	38
7.7 Kommunrevision	40
7.8 Valnämnd	41
7.9 Överförmyndare	42
7.10 Jävsnämnd.....	43
7.11 Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS)	44
7.12 Finansförvaltningen.....	45
8 Investeringsbudget	46
8.1 Investeringar per verksamhetsområde.....	46
9 Bilagor	52
9.1 Målstyrning i Tidaholms kommun.....	52
9.2 Ekonomistyrningsprinciper	58
9.3 Resursfördelning och politisk viljeinriktning	59

9.4 Befolkningsprognos.....	71
9.5 Kommunens organisation.....	74
9.6 Agenda 2030.....	78
9.7 Begrepp	79

I Inledning

I.1 Kommunalrådet har ordet

Under de senaste åren har vi genomfört ett målmedvetet arbete för att skapa ordning och balans i kommunens ekonomi. Resultaten är tydliga. Vi har vänt underskott i de stora nämnderna och samtidigt kunnat göra en extra inlösen av kommunens pensionsskuld, vilket minskar de löpande kostnaderna kommande år. Kommunen befinner sig nu i en tydlig styrkeposition rent ekonomiskt. Det är avgörande med tanke på hur demografin ser ut med en åldrande befolkning och lägre andel yrkesverksamma.

Vi ger i utredningsuppdrag att analysera flyttströmmarna till och från Tidaholm för att ha rätt underlag gällande att vända vår befolkningsutveckling. Vi avser att fortsätta det strategiska utvecklingsprojektet att utveckla stråket längs Tidan genom att satsa investeringsmedel de kommande åren. Vi kommer även att göra en förstudie för att kunna investera i att utveckla området kring Svandammarna.

Kommunen har gjort två stora lokalutredningar, dels gällande barn och utbildning, dels gällande kommunens övriga lokaler. Resultatet analyseras och är utgångspunkt för förslag om hur kommunens lokaler bäst används i framtiden. Det är viktigt att vi ser helheten innan vi beslutar om enskilda lokaler och byggnader.

Vi tar ansvar för kommunens ekonomi och använder våra gemensamma resurser med omsorg. Det arbete som nu är genomfört har stärkt kommunens ekonomiska grund och skapat en trygghet inför kommande år. Det är ett ansvar vi bär vidare. Vi fortsätter att utveckla Tidaholm med långsiktighet, stabilitet och fokus på framtiden.

Runo Johansson (L)

Kommunstyrelsens ordförande

2 Omvärldsbevakning

Demografi

Såväl Sverige som Tidaholms kommun påverkas av demografiska förändringar som innebär lågt barnafödande och förändringar i åldersstrukturen. Den summerade fruktsamheten i Sverige uppgick år 2025 till 1 423 barn per 1 000 kvinnor, vilket är den lägsta nivå som uppmätts. Barnafödandet har minskat nästan varje år sedan 2010.

Kompetensförsörjning

Kommunen står inför en allt större utmaning vad gäller kompetensförsörjning, särskilt på grund av pensionsavgångar och demografiska förändringar. Den demografiska utvecklingen innebär förändringar i ålderssammansättningen. Enligt befolkningsprognosen väntas antalet invånare i åldersgruppen 45–64 år minska successivt fram till 2035, samtidigt som antalet invånare 80 år och äldre ökar. Förändringar i åldersstrukturen påverkar tillgången till arbetskraft och sammansättningen av den arbetsföra befolkningen. Rekrytering och bemanning blir avgörande för att säkerställa att verksamheterna kan leverera hög kvalitet.

Digitalisering och verksamhetsutveckling

Digitalisering är en central del av kommunens framtida verksamhetsutveckling. För att möta de demografiska och ekonomiska förändringarna framöver blir det särskilt viktigt att nyttja digitaliseringens möjligheter till effektivisering genom innovation och automatisering. Ett annat prioriterat område är att stärka arbetet med IT-säkerhet, inklusive kommunens skydd mot cyberattacker.

Säkerhet och civil beredskap

Enligt nationella myndigheter präglas omvärldsläget av ett långvarigt försämrat säkerhetspolitiskt läge, med ökad risk för hybrida hot, cyberangrepp, sabotage mot kritisk infrastruktur samt informationspåverkan. Risken för ett väpnat angrepp mot Sverige bedöms som låg, men kan inte uteslutas. Sveriges totalförsvaret planeras från och med 2025 utifrån gemensamma nationella utgångspunkter för perioden 2025–2030, där kommunerna har en central roll i det civila försvaret och i att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid fredstida kriser och höjd beredskap. På nationell nivå pågår arbete med att förtydliga kommunernas ansvar inom krisberedskap och civilt försvar genom ny föreslagen lagstiftning som ska ersätta nuvarande reglering.

Den ökande oron i omvärlden och klimatförändringar medför att kommunen behöver vidta åtgärder för att stärka samhällsinfrastrukturen, öka motståndskraften och utveckla den civila beredskapen. Enligt aktuell lagstiftning ansvarar varje kommun för att minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. På så sätt ska kommunen uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar. Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) leder och samordnar arbetet med att stärka Tidaholms kommuns förmåga att hantera samhällsstörningar, kriser och andra påfrestningar.

Källor:

Befolkningsprognosen levererades av Statisticon i mars 2026.

Cirkulär från Sveriges kommuner och regioner (SKR): Aktuell Ekonomi 26:12 2026-02-26

3 Målstyrning i Tidaholms kommun

3.1 Vision för Tidaholms kommun

Kommunfullmäktige har antagit en vision som beskriver hur Tidaholms kommun ska utvecklas på lång sikt. Visionen lyder:

I Tidaholms kommun ska vi kunna leva och bo i en god livsmiljö som skapar trygghet, omtanke och utveckling för både individ och företag. Tidaholms kommun ska vara trygg och säker att bo, vistas och verka i och ge samma möjligheter för alla invånare. Därför är samverkan med andra aktörer i samhället viktigt. Omtanken är vår ledstjärna i vardagen för våra medborgare, vår miljö, vårt klimat, nästa generation och vår framtid. Gemensamt ansvar och samarbete mellan kommuninvånare, beslutsfattare, förvaltning, organisationer/föreningar och lokala företagare ger förutsättningar för en stark handlingskraft och utveckling för individer och företag.

3.2 Mål för Tidaholms kommun 2024–2027

Strategiska och personalpolitiska mål för Tidaholms kommun under målperioden 2024–2027 fastställdes av kommunfullmäktige den 26 juni 2023 (KF § 84/2023).

Finansiella mål för Tidaholms kommun under målperioden 2024–2026 fastställdes av kommunfullmäktige den 30 oktober 2023 (KF § 123/2023).

Målen för Tidaholms kommun följs upp årligen i delårsrapport och årsredovisning. Den slutgiltiga måluppfyllelsen för hela målperioden 2024–2027 redovisas i kommunens årsredovisning för 2027.

Tidslinje för målstyrning

2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Val till kommunfullmäktige för mandatperioden 2023–2026	Fullmäktige fastställer mål för Tidaholms kommun 2024–2027	Kommunen arbetar med mål för perioden 2024–2027				Slutlig måluppfyllelse redovisas i april 2028
				Val till kommunfullmäktige för mandatperioden 2027–2030	Fullmäktige fastställer mål för Tidaholms kommun 2027–2031	Kommunen arbetar med mål för perioden 2028–2031

Mål för Tidaholms kommun

1	Strategiskt mål	I Tidaholms kommun vill fler leva och utvecklas
2	Strategiskt mål	Tidaholms kommun erbjuder goda förutsättningar för långsiktigt hållbar tillväxt
3	Strategiskt mål	Tidaholms kommun levererar robust välfärd genom verksamhetsutveckling och teknik
4	Personalpolitiskt mål	Tidaholms kommuns medarbetare trivs och utvecklas
5	Finansiellt mål	Tidaholms kommun har en god ekonomisk hushållning

Mer information om kommunfullmäktiges mål och modellen för målstyrning återfinns i bilaga *Målstyrning i Tidaholms kommun*.

4 Ekonomiska förutsättningar och budget

Budgeten för år 2027–2029 utgår från följande förutsättningar:

- Skattesats för Tidaholms kommun är fastställd till 22,07 procent under perioden
- Skatteunderlagsprognos från SKR (cirkulär 2026.12)
- Befolkningsprognos från Statisticon, daterad 6 mars 2026

Kommunens finansiella mål är att resultatet i genomsnitt ska uppgå till 10 miljoner kronor per år under perioden 2024–2027. Utfallet för år 2024 var 1,5 miljoner kronor och för år 2025 var resultatet 52,5 miljoner kronor. För år 2026 är det budgeterade resultatet 10 miljoner kronor och för år 2027 16,8 miljoner kronor. Sammantaget innebär detta att det genomsnittliga resultatet för hela perioden beräknas överstiga målet om 10 miljoner kronor per år.

Kommunen har en hög investeringstakt. För att kunna finansiera investeringar utan att öka låneskulden krävs ett stabilt och tillräckligt högt resultat. I linje med resursfördelningsmodellen behöver kommunen finansiera kortsiktiga investeringar med egna medel och inte belasta framtida generationer genom upplåning.

4.1 Resursfördelning enligt prislappsmodell

Resursfördelning och tekniska ramar

Tidaholms kommun fördelar resurser baserat på SKR:s prislappsmodell. Modellen bygger på sambandet mellan pris och volym och används för att analysera och jämföra kostnader i kommunal verksamhet utifrån standardiserade prislappar per prestation eller brukare och jämförbara kommuner. Genom modellen beräknas nämndernas tekniska ramar fram utifrån vad verksamheten bedöms kosta utifrån rikssnitt och jämförbara kommuner. Syftet är att skapa en mer realistisk och transparent budget, samtidigt som sambandet mellan demografiska förändringar och kommunens kostnader och intäkter tydliggörs.

Prislappar baseras på standardkostnaden som beskriver den teoretiska kostnad som kommunen bör ha om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Den utgår från rikets nettokostnader enligt räkenskapssammandraget två år före aktuellt år och räknas upp till aktuell prisnivå med hjälp av prognos för KPIF. Därefter görs justeringar utifrån lokala och strukturella förutsättningar, såsom befolkningssammansättning och geografiska förhållanden. För verksamheter där prislapp saknas används i stället jämförelser med andra kommuner eller tidigare budget som grund. Jämförelser görs antingen med kommuner som har mest lika strukturella förutsättningar som Tidaholm eller med kommuner av liknande storlek.

Modellen tar hänsyn till förändringar i befolkningens storlek och sammansättning, både totalt och inom olika åldersgrupper. Prislappar eller jämförelsetal relateras till antalet invånare i aktuell målgrupp eller till hela befolkningen. På detta sätt anpassas resurserna till förändrade behov över tid.

	2027	2028	2029
Tekniska ramar, tkr:			
Kommunstyrelsen	-54 297	-55 926	-57 573,3
Valnämnd	-41	-43	-43,8
Jävsnämnd	-369	-380	-391,0
Kommunrevision	-1 206	-1 242	-1 278,9
Överförmyndare	-2 438	-2 511	-2 585,4
Samhällsbyggnadsnämnd	-50 676	-52 019	-53 377,9
Barn- och utbildningsnämnd	-398 154	-408 116	-417 249,6
Social- och omvårdnadsnämnd	-421 024	-438 764	-455 935,3
Kultur- och fritidsnämnd	-40 198	-41 404	-42 623,6
Samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS)	-19 201	-19 777	-20 359,8
	0	0	0,0
	0	0	0,0
Finansförvaltning	1 051 688	1 088 312	1 123 938,3
Tekniskt resultat	64 083,7	68 132	72 520

I tabellen nedan redogörs för hur den tekniska ramen summeras utifrån tilldelning inom de olika verksamhetsområdena.

Under bilagor, avsnitt 9.3.2, visualiseras även den procentuella fördelningen inom de olika verksamheterna.

Fördelning av verksamheter på en eller flera nämnder

Räkenskaps- sammandragets verksamhets- koder	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
Teknisk ram, tkr	54 297	41	369	1 206	2 438	50 676	398 154	421 024	40 198	19 201
100 Nämnd- och styrelse- verksamhet	4 594		369			847	1 212	1 149	588	
110 Stöd till politiska partier										
120 Revision				1 206						
130 Övrig politisk verksamhet	2 815	41			2 438					
215 Fysisk och teknisk planering, bostadsförbättring						11 002				
220 Näringslivs- främjande åtgärder	2 633									
225 Konsument- och energirådgivning						92			92	
230 Turistverksamhet									2 221	
249 Väg- och järnvägsnät, parkering						22 725				
250 Parker						5 745				
261 Miljö- och hälsoskydd, myndighets- utövning						4 083				

	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
263 Miljö- hälsa och hållbar utveckling	I 207									
267 Alkohol tillstånd m.m.						150				
270 Räddningstjänst										18 181
275 Totalförsvär och samhällsskydd										I 020
300 Allmän fritidsverksamhet									3 594	
310 Stöd till studie- organisationer									326	
315 Allmän kulturverksamhet, övrigt									4 027	
320 Bibliotek									7 754	
330 Musikskola / kulturskola							5 301			
340 Idrotts- och fritidsanläggningar									17 437	
350 Fritidsgårdar									3 775	
407 Förskola inkl vks 400 och 412							89 415			
425 Fritidshem inkl vks 415							20 837			
435 Förskoleklass							9 644			
440 Grundskola							176 456			
443 Anpassad grundskola							15 636			

	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
450 Gymnasieskola							65 606			
453 Anpassad gymnasieskola							6 611			
470 Grundläggande vuxenutbildning (inkl vks 472 o 476)							6 231			
474 Komvux, anpassad utbildning							333			
475 Högskole- utbildning m.m.							775			
478 Uppdrags- utbildning m.m.							97			
500 Primärvård										
505 Hälso- och sjukvård, övrigt exkl. hemsjukvård								30		
510 Vård och omsorg om äldre								228 789		
513 Insatser enligt LSS/SFB								106 016		
520 Insatser till personer med funktions- nedsättning (ej LSS/SFB)								16 825		
530 Färdtjänst/riksfärd tjänst								4 173		

	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
550 IFO (verksamheterna 559, 569, 571, 575 och 585)								58 773	385	
600 Flykting- mottagande								-984		
610 Arbetsmarknads- åtgärder								6 253		
800 Arbetsområden och lokaler						-2 238				
805 Hamnverksamhet										
810 Kommersiell verksamhet						-671				
815 Bostads- verksamhet						299				
830 Flygtrafik										
832 Buss, bil och spårbundna persontransporter						7 467				
834 Sjötrafik										
855 Elförsörjning och gasförsörjning										
860 Fjärrvärme- försörjning										
865 Vattenförsörjning och avloppshantering						69				
870 Avfallshantering						461				

	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
910 Gemensamma lokaler						644				
920 Gemensamma verksamheter	43 048									

4.2 Koncernbudget

Enligt 11 kap. 6 a §, kommunallagen ska budgeten innehålla en redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen. Med kommunala koncernföretag avses detsamma som i 2 kap. 5 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Lag (2023:642).

Den kommunala koncernen utgörs av Tidaholms kommun och de kommunala koncernföretagen, vilka består av moderbolaget Tidaholms Energi AB samt dotterbolagen Tidaholms Elnät AB och Tidaholms Bostadsbolag AB.

Nedan redovisas en sammanställning av bolagsstyrelsens förslag till budget för de kommunala bolagen år 2027–2029. Bolagsstyrelsen har inkommit med en investeringsprognos avseende år 2027–2029. Efter sommaren 2026 kompletterar med resultat och soliditet utifrån fastställd tidsplan i ägardirektiven.

	Kommunala bolag			Tidaholms kommun		
	2027	2028	2029	2027	2028	2029
Resultat (miljoner kronor)				16,8	34,5	38,9
Soliditet (%)				46,4%	44,9%	44,3%
Investeringar (miljoner kronor)	62,3	52,8	53,1	248,5	186,7	168,8
Låneskuld (miljoner kronor) – vid årets slut	365,4	350,2	334,1	740,3	830,2	900,1

* Kommunens soliditet exklusive pensionsåtaganden.

Enligt gällande ägardirektiv ska bolagen Tidaholms Energi AB och Tidaholms Elnät AB var för sig ha en soliditet som uppgår till minst 15 procent.

Avkastningskravet för Tidaholms Energi AB ska vara minst 4,0 procent. Avkastningskravet för Tidaholms Elnät AB ska vara minst 3,0 procent. För båda bolag gäller att avkastningskravet utvärderas baserat på ett genomsnitt (oviktat) av de tre senaste räkenskapsårens avkastning.

Enligt ägardirektivet för Tidaholms Bostads AB ska bolaget ha en soliditet på minst 10 procent och arbeta aktivt för att successivt öka soliditeten till minst 15 procent beräknat på justerat eget kapital. Ökningen ska i huvudsak vara ett resultat av bolagets löpande verksamhet men även köp och försäljning av fastigheter kan bidra till att målet uppnås. Bolaget ska senast år 2030 återgå till en soliditet på minst 15 procent.

Bolagets långsiktiga direktavkastning ska vara på samma nivå som övriga långsiktiga fastighetsägare har på bostadsmarknaden i Tidaholm med justering för bolagets kostnader för sitt allmännyttiga uppdrag. Bolaget ska generera en direktavkastning som ligger på omkring 5 procent.

4.3 Ekonomiska förutsättningar

Befolkningsprognos

I Tidaholms kommun minskade folkmängden år 2025 med 69 personer, från 12 805 till 12 736 invånare. Minskningen bestod av ett negativt flyttnetto om –47 personer och ett negativt födelsenetto om –15 personer. Under prognosperioden 2026–2035 bedöms folkmängden minska med totalt 359 invånare, vilket motsvarar en genomsnittlig årlig minskning om 36 personer. Prognosen visar ett årligt genomsnitt på 114 födda och 155 avlidna, vilket ger ett negativt födelsenetto.

Demografi

Den demografiska utvecklingen i Sverige och i Tidaholms kommun påverkar kommunens ekonomi och förutsättningar att utföra sina uppdrag. Ett minskat invånarantal påverkar relationen mellan invånare i arbetsför ålder (20–64 år) och invånare i icke arbetsför ålder (0–19 år samt 65 år och äldre). Prognosen visar att ålderssammansättningen förändras över tid.

Tidaholms kommun, likt många kommuner i Sverige, behöver beakta utvecklingen där antalet äldre ökar samtidigt som barn- och ungdomsgrupper minskar. Antalet invånare i yngre åldrar minskar enligt prognosen, medan antalet invånare i åldrarna 65 år och äldre ökar, särskilt i de högre åldersgrupperna.

Utvecklingen innebär förändrade förutsättningar för kommunens verksamheter. Antalet barn i åldrarna 0–12 år minskar, vilket påverkar planeringen av förskola och skola, samtidigt som fler äldre innebär förändrade behov inom vård och omsorg. Den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft i juli 2025, innebär att kommunen ska arbeta mer förebyggande för att minska behovet av stöd- och vårdinsatser.

Konjunktur och skatteunderlag

I SKR:s prognoser (SKR Cirkulär 26:12, februari 2026, och Cirkulär 26:18, april 2026) bedöms konjunkturen vara i en återhämtningsfas efter flera år med svag tillväxt. BNP-tillväxten ökar under 2026 och 2027, men konjunkturuppgången har i den senaste prognosen skjutits fram något till följd av en mer osäker omvärldsutveckling.

Den inhemska efterfrågan, särskilt hushållskonsumtionen, utgör fortsatt en viktig drivkraft. Sysselsättningen ökar från slutet av 2025 och antalet arbetade timmar stiger under 2026 med en starkare utveckling 2027, vilket bidrar till en successivt lägre arbetslöshet fram till 2028.

Skatteunderlaget utvecklas fortsatt starkt men har reviderats något jämfört med februariprognosen. Ökningstakten uppgår till cirka 4,0 procent 2026 och 4,7 procent 2027, samt omkring 4,2–4,3 procent per år 2028–2029. Den samlade utvecklingen är något nedreviderad, främst till följd av ett svagare utfall för 2025.

Förskjutningen i sysselsättningsuppgången innebär ett svagare bidrag 2026 men en starkare utveckling 2027. Samtidigt har skatteunderlaget för 2027 reviderats upp till följd av förändrade antaganden om grundavdraget. Justerat för prisutveckling förstärks skatteunderlaget under 2026–2027, men tillväxttakten dämpas därefter i takt med högre kostnadsutveckling, främst kopplad till pensionskostnader.

Investeringar

I SKR:s ekonomirapport i oktober beskrivs att kommunsektorns investeringar ökade 2024 och uppgick till 99,1 miljarder kronor, en ökning med 6 miljarder (6,5 procent) jämfört med 2023. Investeringarna motsvarar 13,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag – den högsta nivån på tio år. Inklusive kommunala bolag uppgick investeringarna till totalt 189 miljarder kronor, motsvarande 17 procent av koncernens intäkter.

Ökningen har främst drivits av satsningar på infrastruktur, samhällsplanering, skolor samt vatten och avlopp. Investeringstakten väntas ligga kvar på liknande nivå 2025 och därefter öka med cirka 2 procent per år fram till 2029.

Framöver väntas ökade investeringar inom äldreomsorg, VA samt totalförsvar och samhällsskydd,

även om det sistnämnda utgår från låga nivåer. Behovet inom äldreomsorgen drivs främst av demografiska förändringar, medan VA-investeringar till stor del består av reinvesteringar. Investeringar inom pedagogisk verksamhet bedöms minska något, men många kommuner ser fortsatt behov av att rusta upp befintliga lokaler.

Samtidigt har stigande inflation och ökade byggkostnader påverkat utvecklingen, vilket gör det relevant att särskilja pris- och volymeffekter i investeringsökningen.

4.4 Budget för Tidaholms kommun år 2027–2029

Budgetram år 2026–2029

	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Årets resultat (tkr)	10,0	16,8	34,5	38,9
Årets resultat (%)	1,0%	1,6%	3,2%	3,5%
Skatteintäkter och bidrag (tkr)	1 017,6	1 056	1 093,6	1 128,5
Ökning av skatteintäkter och bidrag (%)		3,8	3,4	3,1
Nettokostnader (tkr) *	995 998	1 034 858	1 053 764	1 084 994
Ökning av nettokostnader (%)		3,9	1,8	3,0
Investeringsbudget (tkr)		186 700	168 800	117 600

Resultat

Kommunens finansiella mål är att resultatet i genomsnitt ska uppgå till 10 miljoner kronor per år under perioden 2024–2027. Utfallet för år 2024 var 1,5 miljoner kronor och för år 2025 var det 52,5 miljoner kronor. För år 2026 är det budgeterade resultatet 10 miljoner kronor och för år 2027 16,8 miljoner kronor. Sammantaget innebär detta att det genomsnittliga resultatet för hela perioden beräknas överstiga målet om 10 miljoner kronor per år.

Resultatmål och soliditet och självfinansieringsgrad

Kommunen har en hög investeringstakt. För att kunna finansiera investeringar utan att öka låneskulden krävs ett stabilt och tillräckligt högt resultat. Enligt förutsättningar i resursfördelningsmodellen (SKR:s resursfördelning) ska kortsiktiga investeringar finansieras med egna medel och inte belasta framtida generationer genom upplåning. Mot denna bakgrund, och med utgångspunkt i god ekonomisk hushållning, syftar SKR:s resursfördelning mot att resultatet ska uppgå till minst 3 procent av skatter och generella bidrag. För år 2027 motsvarar detta cirka 32 miljoner kronor. Det budgeterade resultatet för 2027 är lägre än denna nivå som förklaras av högre prioriterade driftmedel till verksamheterna. Det budgeterade resultatet för planåren 2028 och 2029 ligger däremot på högre nivåer.

Ekonomiskt nuläge

Tidaholms kommun redovisar ett resultat för år 2025 på 52,5 miljoner kronor. Det är 20,5 miljoner kronor högre än budget och motsvarar 5,3 procent av skatter och generella bidrag.

Överskottet beror främst på lägre nettokostnader, totalt 20,4 miljoner kronor. Detta förklaras i huvudsak av överskott i nämndernas verksamheter, lägre kostnader inom räntenettot samt intäkter från försäljning av fastigheter, mark och inventarier. Samtliga nämnder, utom barn- och utbildningsnämnden, redovisar överskott jämfört med budget. Nämnderna har tillsammans ett överskott på 36 miljoner kronor. Som en följd av det starka resultatet beslutade kommunen att lösa in en del av sin pensionsskuld (ansvarsförbindelse) i förtid, motsvarande cirka 20 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsnämnden avslutar år 2025 med ekonomiska underskott. I budgeten för 2026 tillförs nämnden 13,1 miljoner kronor i prioriterade driftmedel, främst för att behålla nuvarande skolstruktur.

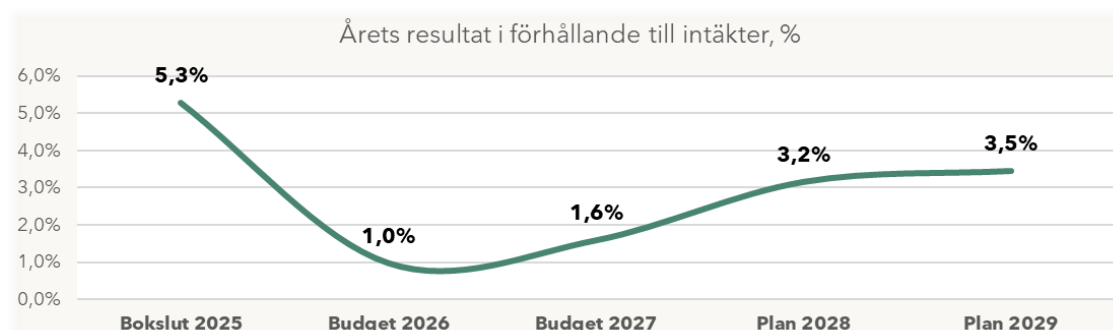
Uppföljningen för perioden januari–mars 2026 visar att nämnderna sammantaget prognostiserar ett överskott på 20,1 miljoner kronor för helåret. Social- och omvårdnadsnämnden beräknar ett överskott på 25 miljoner kronor. Det beror framför allt på att tidigare resursfördelningsmodell gav kompensation för högre kostnadsnivåer inom socialpsykiatrin tidigare år. Kostnadsnivån har därefter minskat och anpassas nu till den nya resursfördelningsmodellen inför 2027.

Äldreomsorgen har fortsatt ekonomiska utmaningar under 2026, särskilt inom hemtjänsten. Utmaningarna inom hemtjänsten härleds främst till osäkerhet i volymer som kan ändras under året samt att utförare av hemtjänst fortsatt har stor utmaning med att hålla kostnader i nivå med ersättning.

Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserar ett underskott på 4,7 miljoner kronor för 2026. Underskottet beror främst på en tillfällig etablering av kommunförråd inom Brukets industriområde samt förstärkt organisation inom projekt, lokalförsörjning och digitalisering. Dessa satsningar ligger i linje med den nya resursfördelningsmodellen som införs 2027.

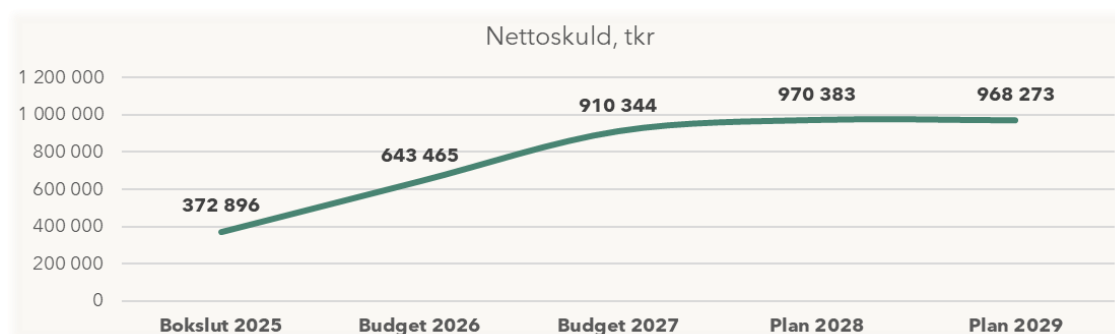
Övriga nämnder bedöms ha en ekonomi i balans med budget i uppföljningen jan-mars år 2026.

Resultatmålet i budget för år 2027 motsvarar 1,6 procent av skatter och bidrag. För planåren 2028–2029 är motsvarande resultatmål 3,2 procent respektive 3,5 procent. I jämförelse med 2025 års resultat om 5,3 procent av skatter och bidrag så motsvarar resultatmålet för åren 2026–2029 lägre resultatnivåer med ett öviktat genomsnitt på 2,7 procent.

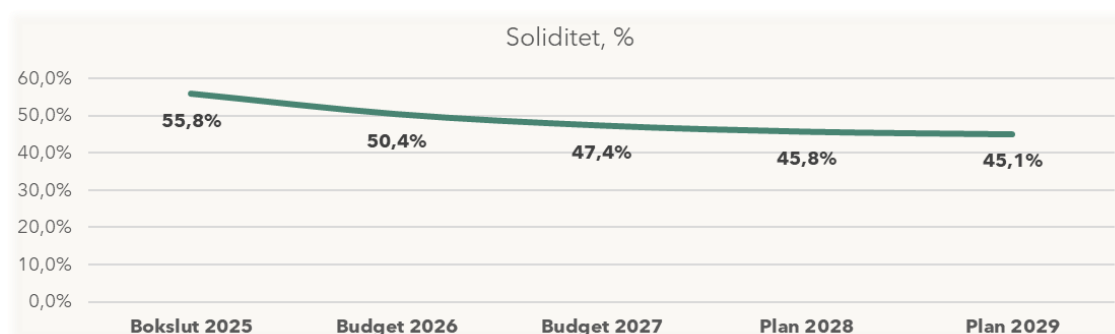
Kommunen har fortsatt stora investeringsbehov under kommande år. För att minska upplåningsbehovet krävs ett positivt resultat. Den planerade investeringsnivån medför dock ett utökat lånebehov för kommunen.

Låneskuld

Den höga investeringstakten kommer medföra att Tidaholms kommun behöver öka sina långfristiga skulder. Enligt budgeten 2027–2029 finns en planerad nyupplåning om 460 miljoner kronor. Sammantaget är lånebehovet högre än föregående plan.

Soliditet

Soliditeten för budget och planperioden ligger i enlighet med Tidaholms kommuns finansiella mål och önskad effekt där soliditetsnivån som genomsnitt ej ska understiga 25 procent (exkl. pensionsåtaganden) per år för perioden 2024–2027. Till följd av den högre investeringstakten och behov av nyupplåning minskar soliditeten under perioden.

Syftet med att ha en god soliditet är att upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi utifrån god ekonomisk hushållning.

Årlig förändring av budgetram 2025–2028

	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Budgetram (tkr)	995 998	1 034 858	1 053 764	1 084 994
Årlig förändring (tkr)		38 860	18 906	31 230
Årlig förändring (%)		3,9	1,8	3,0

4.5 Ekonomisk redovisning kommunen: Resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys

4.5.1 Resultaträkning

	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter		100 251	101 184	103 507
Verksamhetens kostnader	-950 557	-1 067 083	-1 077 017	-1 101 747
Av- och nedskrivningar	-49 192	-61 742	-69 606	-75 501
Verksamhetens nettokostnader	-999 749	-1 028 574	-1 045 439	-1 073 741
Skatteintäkter	709 984	735 117	762 726	793 065
Generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift	307 657	320 867	330 842	335 391
Verksamhetens resultat	17 892	27 410	48 128	54 716
Finansiella intäkter	6 750	4 750	4 750	4 750
Finansiella kostnader	-14 642	-15 330	-18 331	-20 521
Resultat före extraordinära poster	10 000	16 830	34 548	38 944
Extraordinära intäkter				
Extraordinära kostnader				
Årets resultat	10 000	16 830	34 548	38 944

4.5.2 Balansräkning

Tillgångar

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	1 302 241	1 401 435	1 443 533,7
Finansiella anläggningstillgångar	17 589	17 589	17 589,0
Summa anläggningstillgångar	1 319 830	1 419 024	1 461 123
Bidrag till infrastruktur	800	800	800,0
Omsättningstillgångar			
Förråd	2 510	2 510	2 510,0
Fordringar	75 109	75 109	75 109,0
Kortfristiga placeringar	22 614	22 614	22 614,0
Kassa och bank	5 435	31 462	98 952,9
Summa omsättningstillgångar	105 668	131 695	199 186
Summa tillgångar	1 426 297	1 551 518	1 661 109

Eget kapital, avsättningar och skulder

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Eget kapital			
Ingående eget kapital	645 461	662 291	696 838,5
Årets resultat	16 830	34 548	38 944,7
Summa eget kapital	662 291	696 839	735 783
varav RUR			
varav RER			
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12 580	13 369	14 131,1
Avsättning bidrag till infrastruktur	11 116	11 116	11 116,0
Summa avsättningar	23 696	24 485	25 247
Skulder			
Långfristiga skulder	468 690	558 574	628 458
varav vidareutlånade medel	0	0	0,0
varav finansiell leasing	0	0	0,0
Kortfristiga skulder	271 620	271 620	271 620,0
varav kortfristig del av långfristig skuld	0	0	0,0
Summa skulder	740 310	830 194	900 078
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 426 297	1 551 518	1 661 108

Ansvarsförbindelser

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Borgen och andra förpliktelser	322 294	322 294	322 294
Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt	144 430	139 824	134 559
Summa ansvarsförbindelser	466 724	462 118	456 853

4.5.3 Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	16 830	34 548	38 945
Justering för ej likviditets påverkande poster	62 980	70 959	76 812
Avskrivningar	61 742	69 606	75 501
Nedskrivningar/utrangeringar	0	0	0
Avsättning till pensioner mm (uppräknings mm ej utbetalning)	1 238	1 353	1 311
Upplösning av bidrag till infrastruktur	0	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Övriga likviditetspåverkande poster	-575	-564	-549
Utbetalningar av avsättningar (bl a pension)	-575	-564	-549,2
Poster som redovisas i annan sektion	0,0	0	0
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgång	0,0	0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	79 234	104 943	115 207
Ökning (+) / minskning (-) av periodiserade anslutningsavgifter	0	0	0
Ökning (-) / minskning (+) av förråd och varulager	0	0	0
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	-14 321	0	0
Medel från den löpande verksamheten	64 913	104 943	115 207

Investeringsverksamheten

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Investering i anläggningstillgångar	-186 700	-168 800	-117 600
Försäljning av anläggningstillgångar	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0
Medel från investeringsverksamheten	-186 700	-168 800	-117 600

Finansieringsverksamheten

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nyupptagna lån	150 000	160 000	150 000
Amortering av lån	-36 300	-70 116	-80 116
Ökning/minskning av skulder för finansiering	0	0	0
Erhållna offentliga investeringsbidrag	0	0	0
Medel från finansieringsverksamheten	113 700	89 884	69 884
Periodens kassaflöde	-8 087	26 027	67 491
Likvida medel vid årets början	51 676	43 589	69 616
Likvida medel vid periodens slut (tkr)	43 589	69 616	137 108

4.6 Ekonomiska förutsättningar för kommunala koncernföretag år 2027

4.6.1 Koncernen Tidaholms Energi AB

Handlingsplan, resultat och soliditet för Tidaholms Energi AB och Tidaholms Bostads AB redovisas inför revidering av strategisk plan och budget. Först då finns underlag för nedanstående tabeller.

Resultat

	Resultat år 2026
Tidaholms Energi AB	
Tidaholms Elnät AB	
Tidaholms Bostads AB	
Konsoliderat för koncernen Tidaholms Energi AB	

Soliditet för koncernen Tidaholms Energi AB

Soliditeten anges i procent (%)	Soliditet år 2026
Tidaholms Energi AB	
Tidaholms Elnät AB	
Tidaholms Bostads AB	
Sammanvägt för koncernen Tidaholms Energi AB	

Investeringar

Styrelsen för de kommunala bolagen har i bolagens budget för 2027 inkluderat investeringar under 2027–2029 som uppgår till 171,1 miljoner kronor. De kommunala bolagens låneskulder inryms de borgensramar som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2025.

5 Uppdrag från kommunfullmäktige

Lönepolitiskt program

Kommunfullmäktige beslutade 2026-01-26 att bifalla motion om strategisk kompetensförsörjningsplan kopplad till ett lönepolitiskt program, där medel beslutades att inkluderas i strategisk plan och budget 2027 och framåt.

Då kommunen tillämpar en resursfördelningsmodell där tekniska ramar är del av nämndernas budgetramar. Under förutsättning att tekniska ramar fullt ut tilldelas nämnderna så bedöms att utrymme för lönepolitiskt program skall finnas hos respektive nämnd. Teknisk ram ger förutsättningar att bedriva verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå, genomsnittlig kvalitet och genomsnittlig effektivitet. Därav görs bedömningen att det lönepolitiska programmet att det inte är en prioritering utan ett sätt att komma i nivå, så därför ska det inrymmas i teknisk ram.

6 Uppdrag till nämnderna

Nämndernas ansvar

Varje nämnd ansvarar för att utföra de uppgifter som kommunfullmäktige har tilldelat nämnden genom reglementet.

Nämnden fastställer sin verksamhetsplan med verksamhetsmål och detaljplan i vilken nämnden fördelar den tilldelade budgetramen per verksamhet. Nämnden ska inrymma sina verksamheter inom den budgetram som kommunfullmäktige har fastställt och ansvarar för att fastställda verksamhetsmål och åtaganden uppnås inom tilldelad budgetram.

Det är nämndens ansvar att ha beredskap för kostnadsavvikelser mot budget och hantera oförutsedda utgifter genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget.

Verksamhetsplaneringen skall bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar och de prioriteringar som nämnden vill göra, för att utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet med en ekonomi i balans.

Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas. I övrigt hänvisas till kommunens ekonomistyrningsprinciper beträffande nämndens ansvar.

7 Nämnderna

Nämndernas ansvar

Varje nämnd ansvarar för att utföra de uppgifter som kommunfullmäktige har tilldelat nämnden genom reglementet.

Nämnden fastställer sin verksamhetsplan med verksamhetsmål och detaljplan i vilken nämnden fördelar den tilldelade budgetramen per verksamhet. Nämnden ska inrymma sina verksamheter inom den budgetram som kommunfullmäktige har fastställt och ansvarar för att fastställda verksamhetsmål och åtaganden uppnås inom tilldelad budgetram.

Det är nämndens ansvar att ha beredskap för kostnadsavvikelser mot budget och hantera oförutsedda utgifter genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget.

Verksamhetsplaneringen skall bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar och de prioriteringar som nämnden vill göra, för att utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet med en ekonomi i balans.

Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas. I övrigt hänvisas till kommunens ekonomistyrningsprinciper beträffande nämndens ansvar.

Nämndernas ramar 2027

	Teknisk ram 2027	Prio 2027	Budget 2027
Kommunstyrelsen	54 297	14 740	69 037
Valnämnd	41		41
Jävsnämnd	369		369
Kommunrevision	1 206	4	1 210
Överförmyndare	2 438		2 438
Samhällsbyggnadsnämnd	50 676	4 770	55 446
Barn- och utbildningsnämnd	398 154	20 189	418 343
Social- och omvårdnadsnämnd	421 024	336	421 360
Kultur- och fritidsnämnd	40 198	8 707	48 905
Samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS)	19 201	-1 492	17 709
Summa nettokostnader ovan	987 604	47 254	1 034 858
Finansförvaltning	-1 051 688		-1 051 688
Beräknat resultat	-64 084	47 254	-16 830

Nämndernas ramar 2025–2029

	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelsen	68 357	67 951	69 037	70 165	71 813
Valnämnd	30	600	41	43	44
Jävsnämnd	229	369	369	380	391
Kommunrevision	815	1 206	1 210	1 242	1 279
Överförmyndare	2 014	2 008	2 438	2 511	2 585
Samhällsbyggnadsnämnd	36 243	41 822	55 446	57 488	59 548
Barn- och utbildningsnämnd	382 525	400 871	418 343	413 815	422 950
Social- och omvårdnadsnämnd	362 482	418 256	421 360	438 970	456 014
Kultur- och fritidsnämnd	41 463	47 002	48 905	51 161	52 381
Samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS)	16 090	16 100	17 709	17 988	17 989
Summa nettokostnader ovan	910 251	995 998	1 034 858	1 053 764	1 084 994
Finansförvaltning	-962 739	-1 005 998	-1 051 688	-1 088 312	-1 123 938
Beräknat resultat	-52 488	-10 000	-16 830	-34 548	-38 945

I tabellerna nedan för nämnderna avser 2025 utfall och 2026–2029 budget/planår.

7.1 Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden ansvarar för de uppgifter som anges i reglementet för barn- och utbildningsnämnden (rev. 2021-12-20). Av reglementet framgår att nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800). Nämnden ansvarar för förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning, kulturskola, elevhälsa, elevboende samt vaktmästeri.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för:

- Kommunens aktivitetsansvar för ungdomar enligt 29 kap. 9 § skollagen.
- Att utöva tillsyn över verksamhet som bedrivs i fristående förskola, fristående skolbarnomsorg samt fristående pedagogisk omsorg.
- Kommunens uppgifter avseende skolskjuts i Tidaholms kommun.

Fullmäktiges uppdrag till nämnden

I. Barn- och utbildningsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som genererar sex av fullmäktiges önskade effekter. En önskad effekt syftar till att barnomsorg och skola ska

dimensioneras så att plats kan erbjudas för fler barn och elever då kommunen satsar för att öka antalet invånare:

- *Tidaholms kommun anpassar kommunens verksamheter i takt med befolkningsutvecklingen.*

Två önskade effekter syftar till att barn- och utbildningsnämnden ska bedriva verksamhetsutveckling för att utveckla en robust och driftsäker välfärd som ger mesta möjliga nytta för invånaren i förhållande till de resurser som kommunen tar i anspråk:

- *Tidaholms kommun bedriver och samordnar verksamhetsutveckling som ger ökad nytta i förhållande till ianspråktaga resurser – genom att använda beprövade metoder och ny teknik.*
- *Tidaholms kommun använder digitala lösningar som ökar tillgängligheten till information, tjänster och service för invånare, besökare och arbetsgivare.*

Barn- och utbildningsnämnden uppdras även att anta verksamhetsmål i förhållande till kommunens personalpolitiska mål. Fullmäktiges avsikt är att nämnden, genom att sätta verksamhetsmål för de önskade effekterna, ska delta i kommunens arbete för en god kompetensförsörjning:

- *Medarbetare i Tidaholms kommun trivs med sin arbetssituation och sina utvecklingsmöjligheter.*
- *Chefer i Tidaholms kommun utvecklar aktivt sitt ledarskap.*

Till det finansiella målet för Tidaholms kommun hör en önskad effekt som avser kommunens resultat:

- *Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 10 miljoner kronor av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning under perioden 2024–2027*

Barn- och utbildningsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att nå ett resultat som är i balans med nämndens budgeterade resultat.

2. Barn- och utbildningsnämnden uppdras att i nämndens verksamhetsplan och detaljbudget för 2027 även inkludera de investeringsprojekt i kommunens investeringsbudget för 2027–2029 som tillhör nämndens ansvarsområde.

3. Barn- och utbildningsnämnden uppdras att i verksamhetsplanen 2027 inkludera de prioriterade driftsmedel som specificeras nedan och redogöra för hur dessa medel ska användas samt hur effekter ska följas upp.

7.1.1 Nämndens budgetram

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	377 679	400 871	418 343	413 815	422 950
Varav driftsprioriteringar	2 100	13 100	20 189	5 700	5 700
Förändring tkr		23 192	17 472	-4 528	9 135
Förändring %		6,1	4,4	-1,1	2,2

Driftsprioriteringar	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Säkerställa och bibehålla ambitionsnivå inom Rudbecksgymnasiets verksamhet under 2026	1 375	1 986	1 986
Högre ambitionsnivåer inom förskolan, mindre enheter (struktur) och tidigare beslut	4 000		
Högre ambitionsnivåer inom grundskolan. Bibehålla befintlig skolstruktur samt möta ny reform (tid för undervisningsuppdraget)	14 400		
Anpassad grundskola, nivåsänkande ambition till följd av färre elever i jämförelse med andra kommuner	-4 000		
Högre ambitionsnivåer inom grundläggande vuxenutbildning	3 264	3 264	3 264
Högre ambitionsnivåer komvux anpassad utbildning	150	150	150
Högre ambitionsnivåer inom uppdragsutbildning, kommunalt aktivitetsansvar (KAA)	300	300	300
Högre ambitionsnivåer inom kulturskolan	700		
	20 189	5 700	5 700

7.2 Social- och omvårdnadsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden ansvarar för de uppgifter som anges i reglementet för social- och omvårdnadsnämnden (rev. 2021-12-20). Av reglementet framgår att nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd.

Nämnden ansvarar för den kommunala hälso- och sjukvården, kommunens äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning, såsom hemtjänst i enskilt boende, service och omvårdnad i särskilda boendeformer och övrig äldreomsorg, LSS-verksamhet samt kommunal socialpsykiatri.

Nämnden ansvarar för kommunens individ- och familjeomsorg. I uppgiften ingår utdelning av bistånd till enskilda och familjer, insatser riktade mot barn och unga, ungdomsvård samt missbrukarvård.

Nämnden är även arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

Social och omvårdnadsnämnden ansvarar vidare för:

- Familjerättsfrågor och för att erbjuda familjerådgivning.
- Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning samt arbetsförberedande insatser för personer som på grund av social problematik står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Stöd till personer som är akut hemlösa och till bostadslösa personer med social problematik.
- Stöd till brottsoffer.
- Kommunens flyktingmottagande och mottagande av ensamkommande flyktingbarn.
- Kommunens uppgifter enligt alkohollagen (2010:1622) med undantag av tillsyn av försäljning av folköl i butik.

Fullmäktiges uppdrag till nämnden

1. Social- och omvårdnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som genererar sex av fullmäktiges önskade effekter. En önskad effekt syftar till att äldreomsorg, LSS och övriga verksamheter ska dimensioneras så att omsorg och service kan erbjudas för fler då kommunen satsar för att öka antalet invånare:

- *Tidaholms kommun anpassar kommunens verksamheter i takt med befolkningsutvecklingen.*

Andelen äldre invånare i Tidaholms kommunen ökar successivt de kommande åren. Det beror på att allt fler lever längre, vilket i grunden är mycket glädjande, men det medför också ökade behov av omsorg. Även behoven av insatser bland invånare med funktionsnedsättning ökar. Det finns också ett stort behov av stöd till barn och familjer som förebygger ohälsa och utsatthet. För att kunna leverera robust och driftsäker omsorg och service till kommunens invånare uppdras nämnden att bedriva verksamhetsutveckling som drar nytta av ny kunskap, teknik och metoder:

- *Tidaholms kommun bedriver och samordnar verksamhetsutveckling som ger ökad nytta i förhållande till ianspråktaga resurser – genom att använda beprövade metoder och ny teknik.*

Nämndens verksamheter vänder sig till äldre, personer med funktionsnedsättning, ohälsa eller som av olika skäl befinner sig i en utsatt livssituation. För dessa målgrupper är det av särskilt stor vikt att information, tjänster och kommunikation inger tillit och trygghet. Väl fungerande och effektiva processer möjliggör också en resurseffektiv verksamhet. Nämnden uppdras därför att anta ett verksamhetsmål som ger följande önskade effekt:

- *Tidaholms kommun använder digitala lösningar som ökar tillgängligheten till information, tjänster och service för invånare, besökare och arbetsgivare.*

Social- och omvårdnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål i förhållande till kommunens personalpolitiska mål. Fullmäktiges avsikt är att nämnden, genom att sätta verksamhetsmål för de önskade effekterna, ska delta i kommunens arbete för en god kompetensförsörjningen:

- *Medarbetare i Tidaholms kommun trivs med sin arbetssituation och sina utvecklingsmöjligheter.*
- *Chefer i Tidaholms kommun utvecklar aktivt sitt ledarskap.*

Till det finansiella målet för Tidaholms kommun hör en önskad effekt som avser kommunens resultat:

- *Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 10 miljoner kronor av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning under perioden 2024–2027.*

Social- och omvårdnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att nå ett resultat som är i balans med nämndens budgeterade resultat.

2. Social- och omvårdnadsnämnden uppdras att i sin verksamhetsplan och detaljbudget för 2027 inkludera de investeringsprojekt i kommunens investeringsbudget för 2027–2029 som tillhör nämndens ansvarsområde.

3. Social- och omvårdnadsnämnden uppdras att i verksamhetsplanen 2027 inkludera de prioriterade driftsmedel som specificeras nedan och redogöra för hur dessa medel ska användas samt hur effekter ska följas upp.

7.2.1 Nämndens budgetram

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	383 358	418 256	421 360	438 970	456 014
Varav driftsprioriteringar			336	206	79
Förändring tkr		34 898	3 104	17 610	17 044
Förändring %		9,1	0,7	4,2	3,9

Driftsprioriteringar	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Högre ambitionsnivåer inom matdistribution äldreomsorgen	2 200	2 200	2 200
Högre ambitionsnivåer inom äldreomsorgen, små enheter särskilt boende Lindängen	1 300	1 300	1 300
Högre ambitionsnivåer inom arbetsmarknadsåtgärder	1 000	1 000	1 000
Justering färdtjänst 530*	-4 164	-4 294	-4 421
	336	206	79

7.3 Kultur- och fritidsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden ansvarar för de uppgifter som anges i reglementet för kultur- och fritidsnämnden (rev. 2025-03-31). Av reglementet framgår att nämnden ska ansvara för kommunens uppgifter inom kultur-, fritids- och turismområdet.

Nämnden ansvarar också för kommunens relationer till, och utveckling av, föreningslivet avseende de föreningar, organisationer och enskilda ideella krafter som hör till nämndens verksamhetsområde.

Nämnden är ansvarig nämnd för kommunala ärenden enligt spellagen (2018:1138), bibliotekslagen (2013:801), museilagen (2017:563) och 5 kap. 12 § socialtjänstlagen (2001:453, skuldsatta personer).

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar vidare för:

- Öppen ungdomsverksamhet.
- Inomhusbad.
- Friluftsliv inklusive vandringsleder och fiskevårdsfrågor.
- Besöksverksamhet såsom Tidaholms museum och Barnens hus.
- Främjande av besöksnäringen.
- Allmänskultur, inklusive kulturlokaler såsom Saga teaterbiografen och Turbinhusön samt kulturarrangemang.
- Handhavande och administration av kommunens konstsamling.
- Handläggning och delaktighet i konstnärlig utsmyckning av byggnader och offentliga platser.
- Bevakning av kulturmiljövårdens och nämndens intressen i den fysiska planeringen.
- Beslut om stipendier inom nämndens verksamhetsområde.

- Upplåtande av lokaler och anläggningar som nämnden disponerar.

Fullmäktiges uppdrag till nämnden

1. Kultur- och fritidsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som genererar sex av fullmäktiges önskade effekter. Kultur- och fritidsnämndens verksamheter har stor betydelse för Tidaholms kommuns attraktivitet för boende och besökare. Nämnden ansvarar också för att främja besöksnäringen. Fullmäktige uppdrar därför åt nämnden att anta verksamhetsmål som bidrar till att öka antalet invånare och främja en långsiktigt hållbar tillväxt i kommunen:

- *Tidaholms kommun har 13 000 invånare år 2027.*
- *Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för att få fler arbetsgivare inom den privata, offentliga och civila sektorn att etablera sig och utveckla sin verksamhet i kommunen.*

Tillsammans med näringslivet och andra aktörer ska kommunen anordna och stötta arrangemang för att stärka Tidaholms kommun för att bli den plats där fler vill leva och utvecklas.

En av fullmäktiges önskade effekter syftar till att nämnden ska bedriva verksamhetsutveckling för att utveckla en robust och driftsäker välfärd som ger mesta möjliga nytta för invånaren i förhållande till de resurser som kommunen tar i anspråk:

Tidaholms kommun använder digitala lösningar som ökar tillgängligheten till

- *information, tjänster och service för invånare, besökare och arbetsgivare.*

Att stärka tillgängligheten till information, tjänster och service är även viktigt för att främja besöksnäringen och stimulera fler invånare och besökare att ta del av utbudet i Tidaholms kommun.

Kultur- och fritidsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål i förhållande till kommunens personalpolitiska mål. Fullmäktiges avsikt är att nämnden, genom att sätta verksamhetsmål för de önskade effekterna, ska delta i kommunens arbete för en god kompetensförsörjning:

- *Medarbetare i Tidaholms kommun trivs med sin arbetssituation och sina utvecklingsmöjligheter.*
- *Chefer i Tidaholms kommun utvecklar aktivt sitt ledarskap.*

Till det finansiella målet för Tidaholms kommun hör en önskad effekt som avser kommunens resultat:

- *Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 10 miljoner kronor av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning under perioden 2024–2027.*

Kultur- och fritidsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att nå ett resultat som är i balans med nämndens budgeterade resultat.

2. Kultur- och fritidsnämnden uppdras att i nämndens verksamhetsplan och detaljbudget för 2027 även inkludera de investeringsprojekt i kommunens investeringsbudget för 2027–2029 som tillhör nämndens ansvarsområde.

3. Kultur- och fritidsnämnden uppdras att i verksamhetsplanen 2027 inkludera de prioriterade driftsmedel som specificeras nedan och redogöra för hur dessa medel ska användas samt hur effekter ska följas upp.

7.3.1 Nämndens budgetram

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	44 073	47 002	48 905	51 161	52 381
Varav prioriterade driftsmedel	3 850	3 750	8 707	9 757	9 757
Förändring tkr		2 929	1 903	2 256	1 220
Förändring %		6,6	4,0	4,6	2,4

Driftsprioriteringar	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Bibehålla högre ambitionsnivå inom allmän kulturverksamhet	7 300	7 300	7 300
Ambitionsnivå bidrag Föreningar - Bidrag för anläggningar, verksamhet och aktivitet. Även högre ambitionsnivå vandringsleder	2 100	2 100	2 100
Öka ambitionsnivå knutet till Turistbyrå och besöksverksamheten	400	400	400
Högre ambitionsnivå stöd till studieorganisationer	700	700	700
Öka ambitionsnivå, digitaliseringsstrateg (delad tjänst med KLF)	500	500	500
Kommunen har lägre kostnader inom bibliotek	-1 200	-1 200	-1 200
Högre ambitionsnivå inom budget och skuldrådgivning	50	50	50
Lägre kostnader fritidsgårdar	-1 000		
Lägre kostnader för nämnd och styrelseverksamhet	-50		
Konsument- och skuldrådgivning inryms inte inom ramen för nämndens uppdrag	-93	-93	-93
	8 707	9 757	9 757

7.4 Samhällsbyggnadsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden ansvarar för de uppgifter som anges i reglementet för samhällsbyggnadsnämnden (rev. 2021-12-20). Av reglementet framgår att nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom klimat-, miljö-, naturvårds- och hälsoskyddsområdet.

Nämnden ansvarar vidare för plan- och byggnadsväsendet enligt plan- och bygglagen (2010:900 PBL), med undantag av de uppgifter som kommunstyrelsen har att fullgöra.

Nämnden upprättar på kommunstyrelsens uppdrag översiktsplan och dess fördjupningar, detaljplaner och områdesbestämmelser. Nämnden ansvarar även för kommunens uppgifter kring mätning, beräkning och kartframställning. Nämnden fullgör de uppgifter som enligt miljöbalken (1998:808) ankommer på kommunen eller som med stöd av miljöbalken har överlåtits på kommunen. Nämnden fullgör de uppgifter som enligt lag ska fullgöras av kommunen inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt enligt livsmedelslagstiftningen.

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom gatu- och väghållning, vatten och avlopp, renhållning och avfallshantering, skötsel av parker och andra allmänna platser, trafikplanering och trafiksäkerhet. Nämnden ansvarar för fastighetsförvaltning, lokalförsörjning, lokalvård och bilpool.

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt lag (1997:735) om riksferdtjänst och lag (1997:736) om ferdtjänst, för ärenden enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter samt tillsyn av försäljning av folköl i butik enligt alkohollagen (2010:1622), för kommunens tillsyn och beslut enligt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel, för ärenden om bostadsanpassningsbidrag enligt lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag med mera samt utövning av tillsyn enligt lag om sprängämnesprekursorer (2014:799).

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar vidare för:

- Beredning av mark och exploateringsfrågor.
- Ärenden kring tomt- och småhuskö.
- Geografisk information, med grundläggande stomnät i plan och höjd anslutna till riksnätet.
- Ärenden enligt lag (2006:545) om skyddsrum.
- Miljöstrategiska frågor.
- Huvudmannaskap för allmänna platser enligt plan- och bygglagen (2010:900) för vilka kommunen är huvudman.
- Att vara väghållningsmyndighet när kommunen är väghållare.
- Stöd till enskild väghållning enligt av kommunfullmäktige antagna normer.
- Ärenden om gatukostnadsersättning enligt plan- och bygglagen (2010:900).
- Gaturenhållning, snöröjning och liknande åtgärder enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.
- Ärenden om kollektivtrafik.
- Uppgifter som avses i 1 § lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor samt den kommunala parkeringsövervakningen.
- Flyttning av fordon enligt lag (1982:129) och förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall.
- Kommunens affischtavlor.
- Beslut om skogsavverkning.
- Energirådgivning.
- All jakt på kommunal mark och för kommunens uppgifter enligt jaktförordningen (1987:905) gällande skyddsjakt.
- Namnsättning av lokaler i samråd med berörd nämnd.
- De övriga uppgifter som enligt författning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggväsendet.

Fullmäktiges uppdrag till nämnden

I. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som genererar åtta av fullmäktiges önskade effekter. Två önskade effekter syftar till att generera en ökad befolkning och ett långsiktigt hållbart näringsliv i kommunen, varav två handlar om fysisk planering och exploatering:

- *Tidaholms kommun skapar förutsättningar för byggnation av minst 65 bostäder till och med år 2027, samt erbjuder de plan och markförutsättningar som krävs.*
- *Tidaholms kommun har en tomt- och markreserv med el- och energiförsörjning vilket innebär att kommunen löpande tillskapar och förädlar ny mark för olika typer av ändamål.*

Goda pendlingsmöjligheter gynnar kommunens attraktionskraft som boendekommun och för

näringslivet. Att verka för en utveckling av kollektivtrafiken mellan Tidaholms kommun och Skövde, Falköping och Jönköping ska vara en prioriterad fråga under 2024–2027. Nämnden uppdras därför att arbeta med följande önskade effekt:

- *Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för utveckling av pendlingsmöjligheterna mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet.*

För att främja en långsiktigt hållbar tillväxt ska nämnden arbeta med att förbättra näringslivsklimatet i kommunen. Ett led i detta arbete kan vara att utveckla kommunens digitala tjänster för näringslivet. Nämnden uppdras därför att arbeta med följande önskade effekter:

- *Tidaholms kommun har ett bra företagsklimat. Senast år 2027 ska kommunen få minst 4,0 i sammanfattande omdöme vad gäller företagsklimat i Svenskt Näringslivs enkät till företagare i kommunen.*
- *Tidaholms kommun använder digitala lösningar som ökar tillgängligheten till information, tjänster och service för invånare, besökare och arbetsgivare.*

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras även att anta verksamhetsmål i förhållande till kommunens personalpolitiska mål. Fullmäktiges avsikt är att nämnden, genom att sätta verksamhetsmål för de önskade effekterna, ska delta i kommunens arbete för en god kompetensförsörjning:

- *Medarbetare i Tidaholms kommun trivs med sin arbetssituation och sina utvecklingsmöjligheter.*
- *Chefer i Tidaholms kommun utvecklar aktivt sitt ledarskap.*

Till det finansiella målet för Tidaholms kommun hör en önskad effekt som avser kommunens resultat:

- *Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 10 miljoner kronor av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning under perioden 2024–2027.*

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att nå ett resultat som är i balans med nämndens budgeterade resultat.

2. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att i sin verksamhetsplan och detaljbudget för 2027 inkludera de investeringsprojekt i kommunens investeringsbudget för 2027–2029 som tillhör nämndens ansvarsområde. Verksamhetsplanen ska även innehålla en plan för vilka investeringar som ska genomföras inom ramen för respektive pott i investeringsbudgeten under varje år, exempelvis vad gäller planerat fastighetsunderhåll och exploatering.

3. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att fastställa verksamhetsplan och detaljbudget avseende drift och investeringar för renhållningsverksamheten samt vatten- och avloppsverksamhet.

4. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att i verksamhetsplanen 2027 inkludera de prioriterade driftsmedel som specificeras nedan och redogöra för hur dessa medel ska användas samt hur effekter ska följas upp.

5. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att i verksamhetsplanen 2027 avsätta för år 2027 och 2028 minst 1 miljon kronor vardera året av investeringsmedel för offentlig miljö för att verkställa den ambitionsökning som strukturplanen för stråket vid Tidan beskriver som är direkt kopplat till det strategiska utvecklingsprojektet "Utveckla stadskärnan och Tidan", samt att prioritera och accelerera arbetet med den offentliga miljön kring Tidan i stadskärnan under 2027 och 2028. Därmed för 2027 dedikeras till att färdigställa etappen "platsen mellan Coop och Ekbergs"

6. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att i verksamhetsplanen 2027 att i samråd med övriga nämnder och styrelse att ta fram en förstudie och framtidsvision av "Svandammarna - park och rekreatiomsområde" (arbetsnamn) där området vidareutvecklas till ett park- och rekreatiomsområde. Utredningen föreslås inkludera 2 delar med tillhörande kostnadsberäkningar. (1) Teknisk, (2)

Ambitionshöjning plan fram till 2035 där del 1 och 2 uppdras till samhällsbyggnadsnämnden att besluta om senast 2027-06-30.

7.4.1 Nämndens budgetram - skattefinansierad verksamhet

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	46 766	41 822	55 466	57 488	59 548
Varav driftsprioriteringar	1 100	4 100	4 770	5 470	6 170
Förändring tkr		-4 944	13 644	2 022	2 060
Förändring %		-10,6	32,6	3,6	3,6

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftsprioriteringar			
Lägre ambitionsnivå inom fysisk o teknisk bostadsplanering	-1 000	-1 000	-1 000
Lägre ambitionsnivåer inom väg/parkering. På sikt högre kapitalkostnader	-1 000	-300	400
Högre ambitionsnivåer inom parkverksamhet	5 900	5 900	5 900
Höjd ambitionsnivå from 2027, tillsynsverksamhet resursförstärks i egen regi	1 400	1 400	1 400
Justering VA, ej anslagsfinansiering till taxefinansierad verksamhet	-69	-69	-69
Justering Renhållning, ej anslagsfinansiering till taxefinansierad verksamhet	-461	-461	-461
	4 770	5 470	6 170

7.5 Taxefinansierad verksamhet - Vatten- och avloppsverksamhet

Kommunal vatten- och avloppsverksamhet

Den kommunala vatten- och avloppsverksamheten regleras av allmänna bestämmelser för användande av Tidaholms kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (antagna 2008-12-15) samt av lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Lagen anger kommunens ansvar för att säkerställa tillgång till vattenförsörjning och avloppstjänster samt hur verksamheten ska organiseras och finansieras.

Planering och budget

Samhällsbyggnadsnämnden ska årligen ta fram en verksamhetsplan som beskriver mål, prioriteringar och planerade aktiviteter inom ansvarsområdet. Som en del av detta arbete ska även en investeringsbudget upprättas, som omfattar planerade investeringar på kort och längre sikt, samt en detaljbudget som tydliggör resursfördelning och ekonomiska ramar för verksamheten. Dessa dokument utgör tillsammans grunden för styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten.

7.5.1 Taxefinansierad verksamhet - Renhållningsverksamhet

Kommunal renhållningsverksamhet

Den kommunala renhållningsverksamheten regleras av lokala avfallsföreskrifter (rev. 2024-12-16) samt av miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2020:614). Regelverket anger kommunens ansvar för insamling, transport och hantering av avfall samt krav på avfallsplanering och hållbar avfallshantering.

Planering och budget

Samhällsbyggnadsnämnden ska årligen ta fram en verksamhetsplan som beskriver mål, prioriteringar och planerade aktiviteter inom ansvarsområdet. Som en del av detta arbete ska även en investeringsbudget upprättas, som omfattar planerade investeringar på kort och längre sikt, samt en detaljbudget som tydliggör resursfördelning och ekonomiska ramar för verksamheten. Dessa dokument utgör tillsammans grunden för styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten.

7.6 Kommunstyrelsen

Verksamhetsbeskrivning

Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Av reglementet för kommunstyrelsen (rev. 2025-03-31) framgår att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning samt leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen. Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt fortlöpande, i samråd med nämnderna, följa upp fastställda mål och återrapportera till fullmäktige.

Styrelsen ansvarar för de uppgifter som anges i reglementet för kommunstyrelsen samt sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd. Styrelsen ansvarar även för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning. Under styrelsen lyder kommunens förvaltningsorganisation. Styrelsen är även pensionsmyndighet i Tidaholms kommun.

Sedan den 31 mars 2025 ansvarar kommunstyrelsen även för kommunens uppgifter inom folkhälsoområdet.

Kommunstyrelsens budgetram för 2026 omfattar den verksamhet som bedrivs inom kommunledningsförvaltningen med dess olika enheter. Pensioner, bidrag, transfereringar och avgifter återfinns under avsnitt 6.8 Finansförvaltningen.

Fullmäktiges uppdrag till styrelsen

Fullmäktiges uppdrag till styrelsen

I. Kommunstyrelsen uppdras att anta verksamhetsmål i förhållande till nio av fullmäktiges önskade effekter. Fyra önskade effekter anger att kommunstyrelsen ska leda och samordna ett strategiskt arbete för att öka antalet invånare och främja en långsiktigt hållbar tillväxt i kommunen:

- Tidaholms kommun har 13 000 invånare år 2027.
- Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för utveckling av pendlingsmöjligheterna mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet.
- Tidaholms kommun har ett bra företagsklimat. Senast år 2027 ska kommunen få minst 4,0 i sammanfattande omdöme vad gäller företagsklimat i Svenskt Näringslivs enkät till företagare i kommunen.
- Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för att få fler arbetsgivare inom den privata, offentliga och civila sektorn att etablera sig och utveckla sin verksamhet i kommunen.

Två önskade effekter anger att kommunstyrelsen ska stärka kommunens förmåga att leverera robust och driftsäker välfärd som ger mesta möjliga nytta för invånaren i förhållande till de resurser som kommunen tar i anspråk:

- Tidaholms kommun bedriver och samordnar verksamhetsutveckling som ger ökad nytta i förhållande till ianspråktaga resurser – genom att använda beprövade metoder och ny teknik.
- Tidaholms kommun använder digitala lösningar som ökar tillgängligheten till information, tjänster och service för invånare, besökare och arbetsgivare.

Kommunen ska dra nytta av de möjligheter som ny teknik och digitalisering erbjuder.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att samordna kommunens arbete vad gäller IT och verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att samordna kommunens arbete med ledarskapsutveckling. Två önskade effekter handlar om att kommunstyrelsen ska verka för en god kompetensförsörjning till kommunens verksamheter, särskilt då detta blir en allt större utmaning nationellt och lokalt:

- Medarbetare i Tidaholms kommun trivs med sin arbetssituation och sina utvecklingsmöjligheter.
- Chefer i Tidaholms kommun utvecklar aktivt sitt ledarskap.

Till det finansiella målet hör en önskad effekt som avser kommunens resultat:

- Årets resultat skall som ett genomsnitt uppgå till minst 10 miljoner kronor av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning under perioden 2024–2027.

Kommunstyrelsen uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att nå ett resultat som är i balans med styrelsens budgeterade resultat.

2. Kommunstyrelsen uppdras att i nämndens verksamhetsplan och detaljbudget för 2027 även inkludera de investeringsprojekt i kommunens investeringsbudget för 2027–2029 som tillhör styrelsens ansvarsområde.

3. Kommunstyrelsen uppdras att i verksamhetsplanen 2027 inkludera de prioriterade driftsmedel som specificeras nedan och redogöra för hur dessa medel ska användas samt hur effekter ska följas upp.

4. Kommunstyrelsen uppdras att arbeta med uppdrag som avser att "Kommunstyrelsen behöver stärka sin förmåga kring analys och möjligheter till befolknings- och demografiutveckling". Utredningen föreslås inkludera 2 delar med Del 1: Kommunstyrelsen föreslås ta fram ett projektdirektiv för analys och slutsatser och sedan en handlingsplan, kring "befolkning- och demografiutveckling". Del 2: Kommunstyrelsen uppdras att från och med 2027 årligen ta fram och besluta om en rapport avseende utfall och prognos av befolkningsutvecklingen i Tidaholms kommun. Medel för genomförande av del 1 hanteras inom tilldelad ram eller strategiska medelsansökan. Del 2 är del av ordinarie verksamhet. En kommunövergripande projektorganisation tas fram för uppdraget, projektgruppens analys och slutsatser, redovisas i samband med årsredovisning 2027.

7.6.1 Nämndens budgetram

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	77 455	71 578	69 037	70 165	71 813
Varav prioriterade driftsmedel	17 175	7 850	14 740	14 240	14 240
Förändring tkr		-5 877	-2 541	1 128	1 648
Förändring %		-7,6	-3,5	1,6	2,3

Prioriterade driftsmedel	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Strategiska utvecklingsmedel - För att stärka kommunens förutsättningar att nå målen	4 000	4 000	4 000
Säker och hållbar IT och digitaliseringsstruktur	3 500	3 500	3 500
Julgåva till kommunens anställda	500	500	500
IT cybersäkerhet	1 200	1 200	1 200
Förstärkning strategiskt HR arbete, 1 HR tjänst	650	650	650
Friskvårdsbidrag till anställda	1 250	1 250	1 250
Omställning och utvecklingsarbete	2 100	2 100	2 100
Högre ambitionsnivå inom näringslivsfrämjande åtgärder	500	500	500
Lägre ambitionsnivå 263*. Kostnader här avser lokala Folkhälsorådet, avtal med regionen har förändrats som inkluderats i framtida budget	-360	-360	-360
Högre ambitionsnivå, utbildningsinsats politiker	500		
IT licenser (Microsoft)	900	900	900
	14 740	14 240	14 240

7.7 Kommunrevision

Verksamhetsbeskrivning

Kommunrevisionen ansvarar för de uppgifter som anges i revisionsreglemente (rev. 2020-03-30). Av reglementet framgår att revisionen ska fullgöra de uppgifter som följer av kommunallagen samt annan tillämplig lagstiftning, utfärdade ägardirektiv och god revisionssed.

Revisionen är fullmäktiges instrument för granskning av kommunens verksamheter och ska bidra till legitimitet och förtroende. Granskningen kan också generera utveckling och förbättring.

Den övergripande uppgiften är att granska om verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och beslut, inom givna ekonomiska ramar samt med tillräcklig styrning och kontroll.

Kommunrevisionen ansvarar vidare för att:

- granska verksamheten i styrelser, nämnder och kommunala företag,
- bedöma räkenskaper, intern kontroll och att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt,

- anlita sakkunniga biträden i den omfattning som behövs,
- rapportera resultat av granskning till fullmäktige och berörda nämnder,
- lämna revisionsberättelse med uttalande om ansvarsfrihet samt vid behov initiera ärenden.

Revisionen ska bedrivas med oberoende, saklighet och integritet.

Revisorerna beslutar inom sitt verksamhetsområde i de ärenden som följer av lag eller reglemente samt företräder revisionen i frågor som rör dess uppdrag.

Budgetram

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	902	1 019	1 210	1 242	1 279
Förändring tkr		117	191	32	37
Förändring %		13,0	18,7	2,6	3,0

7.8 Valnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden ansvarar för de uppgifter som anges i reglemente för valnämnden (rev. 2022-12-19). Av reglementet framgår att nämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på kommunen enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369), lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar samt annan tillämplig lagstiftning.

Nämnden är lokal valmyndighet och svarar för den lokala organisationen i samband med val till riksdag, regionfullmäktige, kommunfullmäktige och Europaparlamentet.

Nämnden ansvarar vidare för att:

- följa utvecklingen inom verksamhetsområdet och vidta nödvändiga åtgärder,
- fortlöpande följa och vid behov initiera förändringar i valdistriktsindelningen,
- informera allmänheten om kommande val och folkomröstningar samt om nämndens verksamhet,
- fastställa arvoden för röstmottagare och övriga valarbetare.

Nämnden beslutar inom sitt verksamhetsområde i de ärenden som inte ankommer på kommunfullmäktige. Nämnden får även omfördela tilldelade medel inom ramen för verksamheten samt företräda kommunen i mål och ärenden som rör nämndens ansvarsområde.

I likhet med övriga nämnder ska valnämnden bedriva sin verksamhet i enlighet med lagstiftning, fullmäktiges mål och riktlinjer samt inom tilldelad budgetram. Nämnden ansvarar även för planering, uppföljning och redovisning av sin verksamhet samt för att lämna information och underlag till kommunstyrelsen och fullmäktige.

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	35	600	41	43	44
Varav driftsprioriteringar		400			
Förändring tkr		565	-559	2	1
Förändring %		1 614,3	-93,2	4,9	2,3

Driftsprioriteringar	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Inga driftsprioriteringar			

7.9 Överförmyndare

Verksamhetsbeskrivning

Av lagstiftningen framgår att överförmyndaren ska utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare.

Överförmyndaren utgör en kommunal tillsynsmyndighet med uppdrag att skydda personer som inte själva kan ta tillvara sina rättigheter eller sköta sin ekonomi.

Överförmyndaren ansvarar vidare för att:

- utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare,
- utöva tillsyn över legala förmyndares förvaltning av barns tillgångar,
- rekrytera gode män,
- lämna information och stöd om gällande regelverk samt medverka till utbildning för gode män.

Överförmyndaren är en tillsynsmyndighet och är inte arbetsgivare eller överordnad ställföreträdarna, som själva ansvarar för sina uppdrag.

Tidaholms kommun ingår i samarbetet Överförmyndare i Samverkan (ÖIS). Verksamheten bedrivs i huvudsak genom ett gemensamt överförmyndarkontor i Skövde, där handläggning och delegerade beslut utförs.

Överförmyndaren beslutar inom sitt verksamhetsområde i de ärenden som följer av lag eller delegation.

I likhet med övriga nämnder ska överförmyndaren bedriva sin verksamhet i enlighet med lagstiftning, fullmäktiges mål och riktlinjer samt inom tilldelad budgetram. Verksamheten omfattar även planering, uppföljning och redovisning samt att lämna information och underlag till kommunstyrelsen och fullmäktige.

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	2 061	2 008	2 438	2 511	2 585
Varav driftsprioriteringar	1 000	1 000			
Förändring tkr		-53	430	73	74
Förändring %		-2,6	21,4	3,0	2,9

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Inga driftsprioriteringar			

7.10 Jävsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden ansvarar för de uppgifter som anges i reglementet för jävsnämnden (rev. 2021-12-20).

Av reglementet framgår att nämnden ansvarar för att besluta i ärenden gällande myndighetsutövning och utöva tillsyn i fall där en annan nämnd normalt har ansvaret men inte kan fatta beslut på grund av jäv.

7.10.1 Nämndens budgetram

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	361	369	369	380	391
Förändring tkr		8	0	11	11
Förändring %		2,2	0	3,0	2,9

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Inga driftsprioriteringar			

7.11 Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS)

Verksamhetsbeskrivning

Reglementet för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS) fastställdes av fullmäktige i Falköpings kommun den 26 november 2018. Enligt reglementet ansvarar nämnden för den gemensamma räddningstjänsten i Falköpings, Götenes, Skaras och Tidaholms kommuner i enlighet med vad som åvilar respektive kommun enligt gällande räddningstjänstlagstiftning.

Nämnden fullgör Falköpings, Götenes, Skaras och Tidaholms uppgifter inom ramen för lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778), förordning om skydd för olyckor (SFS 2003:789) och lagen om brandfarliga explosiva varor (SFS 2010:1011).

Larmhantering, säkerhetssamordning och tjänsteperson i beredskap utförs för de av parterna som vill lägga över sådan uppgift på nämnden. Till säkerhetssamordning hör upprätthållande av kommunernas krishanteringssystem, säkerhetsskydd, internt skydd, civilt försvar samt riskhanterings- och försäkringsfrågor.

Nämnden ska vidta de beredskaps- och planeringsförberedelser som behövs vid en extraordinär händelse och kommunernas ansvar under höjd beredskap och i övrigt utföra de uppgifter som respektive kommunstyrelse uppdrar åt nämnden i samband med detta.

Uppgifter som SMS utför för Tidaholms kommun

Informationssäkerhetssamordnare är en uppgift som nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg utför på uppdrag av Tidaholms kommun, enligt avtal.

7.11.1 Tidaholms kommuns budget - tilldelning till Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	16 567	16 100	17 709	17 988	17 989
Varav driftsprioriteringar			-1 492	-1 789	-2 371
Förändring tkr		-467	1 609	279	1
Förändring %		-2,8	10,0	1,6	0,0

Driftsprioriteringar	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Ambitionsnivå SMS	-1 492	-1 789	-2 371
	-1 492	-1 789	-2 371

7.12 Finansförvaltningen

Finansförvaltningen innehåller riktade budgetprioriteringar för hela kommunen, den centrala prognososäkerheten, pensioner, bidrag, transfereringar och avgifter, samt de interna regleringar som avser poster för inom internredovisning.

7.12.1 Budget för finansförvaltningen

	2025	2026	2027	2028	2029
Budgetram	-978 259	-1 005 998	-1 051 688	-1 088 312	-1 123 938
Förändring tkr		-27 739	-45 690	-36 624	-35 626
Förändring %		2,8	4,5	3,5	3,3

	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
--	----------------	-----------	-----------

Inga driftsprioriteringar

Pensionskostnader

Utifrån prognosunderlag från KPA och Skandia budgeteras kommunens centrala pensionskostnader för budgetår samt planår. År 2027 budgeteras pensionskostnaderna till 12,1 miljoner kronor.

Räntenetto

Kommunens räntenetto år 2027 budgeteras till 10,6 miljoner kronor. De centrala räntekostnaderna budgeteras utifrån simulering av kommunens befintliga lån samt bedömt upplåningsbehov för perioden utifrån investeringsbudgeten år 2027–2029. Ränteintäkter budgeteras utifrån likviditetsbedömning för året samt beslutade borgensavgifter från de kommunala bolagen.

Prognososäkerhet

I syfte att kunna möta eventuella svängningar i skatteunderlaget under innevarande år budgeteras kommunen en central prognososäkerhet om 10 miljoner årligen för budgetår samt planår.

Bidrag och transfereringar

Bidrag och transfereringar budgeteras till 2,5 miljoner kronor och innefattar kostnader knutet till:

- Partibidrag
- Medelstilldelning Skaraborgs samordningsförbund
- Förbundsavgift Sveriges kommuner och regioner
- Medlemsavgift och tillväxtprogram Skaraborgs kommunalförbund

8 Investeringsbudget

Kommunfullmäktige uppdrog till samhällsbyggnadsnämnden att under 2025 genomföra omfattande lokalutredning med fem delar, som i stort omfattade en nulägesbild och tillsammans med nämnderna inventera verksamheternas lokalbehov.

Kommunfullmäktige uppdrog till barn- och utbildningsnämnden att under 2025 genomföra en övergripande behovsanalys av verksamhetslokaler med avseende på antalet barn och elever inom förskola, grundskola, fritidshem, gymnasieskola och vuxenutbildning på kort och lång sikt.

Då utredningarnas slutsatser per april 2026 inte är beslutade så exkluderar investeringsbudgeten 2027–2029 de investeringar som omfattar kommunens verksamhetslokaler som omfattas av utredningarna.

Investeringsbudget per nämnd

	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Skattefinansierad verksamhet per nämnd				
Samhällsbyggnadsnämnden	207	148	100,5	58,5
Kommunstyrelsen	25,2	16	19,1	16,4
Barn- och utbildningsnämnden	1,0	8,4	4,2	4,7
Kultur- och fritidsnämnden	1,0	2,3	1,0	1,0
Social- och omvårdnadsnämnden	1,0	1,0	1,0	1,0
Skattefinansierad verksamhet totalt	235,2	175,7	125,8	81,6
Affärsdrivande verk				
Vatten- och avloppsverk	5,0	4,0	36,0	34,0
Renhållningsenhet	7,0	7,0	7,0	2,0
Affärsdrivande verk totalt	12,0	11,0	43,0	36,0
Tidaholms kommun totalt	247,2	186,7	168,8	117,6

8.1 Investeringar per verksamhetsområde

Informationen nedan följer SCB:s indelning i räkenskapssammandraget, vilket bidrar till ökad jämförbarhet och transparens i kommunens ekonomiska redovisning och uppföljning. Därför inkluderar tabellerna även verksamhetsnämnd för respektive investering, då kommunens organisation och SCB:s indelning inte är desamma.

Tabellerna inkluderar även huruvida investeringen är undantagen kommunens huvudprocess som beskrivs i Policy för investeringar.

Block 1. Politik

Avser kostnader och intäkter kopplade till den politiska organisationen, såsom kommunfullmäktige, nämnder, arvoden och stöd till politiskt arbete.

Block 2. Infrastruktur, skydd

Omfattar verksamheter inom gator, vägar, parker, räddningstjänst samt insatser för trygghet och samhällsskydd.

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam- hets- nämnd
Konstgräsplan	8 000				SBN
Planerat underhåll park	2 100	2 100	2 700	Plan	SBN
Planerat underhåll gata	4 900	4 900	6 300	Plan	SBN
Hyresgästpassningar	30	30	30	Plan	SBN
Återvinningscentral/kommunförråd	10 000				SBN
Offentlig miljö*	2 000	2 000	2 000		SBN
Inventarier			3 000	x	SBN
Reinvesteringar Fordon	2 000	2 000	2 000		SBN
Inventarier		1 000		x	SBN
Planerat underhåll fastighet, internt	180	180	180	Plan	SBN
Toppbeläggning Rosenberg	3 000				SBN
Toppbeläggning Kungslena		1 000			SBN
Iordningställa Ramstorp 2:4 för industriablering	500				SBN
Klimatanpassningar		2 000	5 000		SBN
Risk och sårbarhet		2 000	2 000		SBN
Stationshusområdet	1 000	1 000	1 000		SBN
Inventarier, IT system etc	3 000			x	SBN
Exploatering Södra Helliden etapp 4		10 000			SBN
Energiinvesteringar	1 000	1 000	1 000		SBN
Skalskyddslösning för framtidens kommunala fastigheter		3 000	3 000		SBN
Gång- och cykelväg stadskärnan			3 000		SBN
Summa infrastruktur, skydd	37 710	32 210	31 210		

*Avseende offentlig miljö så hänvisas till uppdrag för offentlig miljö och att minst 1 miljon kronor av investeringsmedel för offentlig miljö för dedikeras för det beskriva uppdraget "Utveckling av stadskärnan med fokus kring Tidan"

Block 3. Fritid och Kultur

Innefattar bibliotek, kulturskola, idrotts- och fritidsanläggningar samt stöd till föreningsliv och kulturella verksamheter.

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam- hets- nämnd
Hysesgästanpassningar	450	450	450	Plan	SBN
Inventarier	1 000	1 000	1 000	x	KFN
Ismaskin	1 300			x	KFN
Summa fritid och kultur	5 450	4 150	4 150		

Block 4. Pedagogisk verksamhet

Avser förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och annan utbildningsverksamhet.

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam- hets- nämnd
Hysesgästanpassningar	458	458	458	Plan	SBN
Inventarier	2 000	2 000	2 000	x	BUN
Planerat underhåll fastighet, internt	2 745	2 745	2 745	Plan	SBN
Inventarier Gymnasiet	3 900		2 700	x	BUN
Inventarier Grundskola, återställande lokaler till grundskola	2 500			x	BUN
Inventarier Grundskola		1 000		x	BUN
Inventarier förskola, utbyte stolar		900		x	BUN
Inventarier kompetenscentrum		300		x	BUN
Summa pedagogisk verksamhet	11 603	7 403	7 903		

Block 5. Vård och omsorg

Omfattar äldreomsorg, funktionsstöd (LSS) samt individ- och familjeomsorg inklusive socialtjänst

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam hets- nämnd
Hysesgästanpassningar	300	300	300	Plan	SBN
Särskilt boende och ersättningsboende LSS	90 000	20 000			SBN
Nytt LSS boende	5 000	20 000			SBN
Inventarier	1 000	1 000	1 000	x	SON
Planerat underhåll fastighet, internt	1 800	1 800	1 800	Plan	SBN
Summa vård och omsorg	98 100	43 100	3 100		

Block 6. Särskilt riktade insatser

Avser insatser för specifika grupper, exempelvis arbetsmarknadsåtgärder, integration och stöd till personer utanför arbetsmarknaden.

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam hets- nämnd
Summa särskilt riktade insatser					

Block 8. Affärsverksamhet (exkl Vatten- och avloppsverksamhet samt renhållningsverksamhet)

Innefattar verksamheter som bedrivs med avgifter eller intäkter, såsom vatten och avlopp (VA), avfall, energi och bostäder.

Nedan redovisas vatten- och avloppsverksamhet samt renhållningsverksamhet i separata sammanställningar.

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam- hets- nämnd
Hysesgästanpassningar	240	240	240	Plan	SBN
Planerat underhåll fastighet, internt	1 440	1 440	1 440	Plan	SBN
Framtida bostadsområden	1 000	1 000	4 000		SBN
Exploatering Södra Helliden etapp 4			10 000		SBN
Exploatering industriområden	4 000	3 000	3 000		SBN
Exploatering Marbotorp		14 000			SBN
Summa affärsverksamhet (exkl VA och RH)	6 680	19 680	18 680		

Block 8. Affärsverksamhet: Vatten och avloppsverksamhet

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam- hets- nämnd
Planerat underhåll		5 000		Plan	
Risk och sårbarhet		2 000	1 000		
Exploatering Södra Helliden etapp 4	3 000	3 000			
Exploatering industriområden	1 000	1 000	1 000		
Renhållningsverk		25 000			
Framtida bostadsområden			2 000		
Reningsverk			25 000		
Planerat underhåll			5 000	Plan	
Summa affärsverksamhet VA	4 000	36 000	34 000		

Block 8. Affärsverksamhet: Renhållningsverksamhet

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam hets- nämnd
Avfallsfraktioner + ÅVC	5 000	5 000			
Planerat underhåll	2 000	2 000	2 000	Plan	
Summa affärsverksamhet RH	7 000	7 000	2 000		

Block 9. Gemensamma verksamheter

Omfattar poster som inte direkt kan hänföras till en enskild verksamhet, exempelvis pensioner, finansiella poster och centrala reserver, samt central administration, ekonomi, personal, IT- och digitalisering samt övergripande ledning och styrning.

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam hets- nämnd
IT infrastruktur	5 000			x	KS
Hysesgästanpassningar	23	23	23	Plan	SBN
Inventarier	1 000	1 000		x	KS
Planerat underhåll fastighet, internt	135	135	135	Plan	SBN
Inventariemiljon, IT infrastruktur			6 400	x	KS
IT infrastruktur och ärendehanteringssystem		8 100		x	KS
Summa gemensamma verksamheter	6 158	9 258	6 558		

Investeringsreserv

Investeringsreserven utgör kommunens centrala buffert för att hantera oförutsedda investeringsbehov eller omprioriteringar under budgetåret. Användningen av reserven regleras i kommunens policy för investeringar, där det framgår under vilka förutsättningar medel får tas i anspråk.

	2027	2028	2029	Undantaget huvud- process	Verksam hets- nämnd
Investeringsreserv	10 000	10 000	10 000		KS
Summa investeringsreserv	10 000	10 000	10 000		

9 Bilagor

9.1 Målstyrning i Tidaholms kommun

9.1.1 Modell för målstyrning

Kommunfullmäktige styr kommunens utvecklingsarbete genom att sätta mål, fördela medel och tilldela uppdrag, samt genom att följa upp måluppfyllelse och utfall.

Vart fjärde år fastställer fullmäktige strategiska, personalpolitiska och finansiella mål för hela kommunen. Fullmäktiges avsikt med målen är att stärka kommunens förmåga att utföra sina uppdrag som välfärdsleverantör, arbetsgivare och samhällsutvecklare.

De mål som fullmäktige fastställer omfattar endast en mindre del av de behov, utmaningar och möjligheter som kommunen har att arbeta med. Det målstyrda arbetet utgör, tillsammans med en budget som stödjer målen, en kraftsamling kring de frågor som fullmäktige anser är särskilt angelägna att hantera och utveckla.

För varje mål anger fullmäktige en eller flera önskade effekter. En eller flera nämnder uppdras att anta verksamhetsmål som styr utvecklingen av nämndens verksamheter på ett sådant sätt att den önskade effekten uppnås. På så vis styr fullmäktige vilken utveckling kommunen ska sträva mot, men inte på vilket sätt varje nämnd ska gå till väga i detta arbete.

De nämnder som omfattas av målstyrningen är barn- och utbildningsnämnd, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och social- och omvårdnadsnämnden samt kommunstyrelsen. Jävsnämnden, valnämnden och Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg omfattas inte av Tidaholms kommuns målstyrning. Läs mer om Tidaholms kommuns modell för målstyrning i riktlinjen för målstyrning, fastställd av kommunstyrelsen 2022-11-30.

Inför varje verksamhetsår fastställer fullmäktige en Strategisk plan och budget för Tidaholms kommun. Budgeten anger hur kommunens medel fördelas till kommunstyrelse och nämnder. Det ska tydligt framgå i budgeten hur planerade investeringar och fördelningen av medel förhåller sig till

fullmäktiges mål för kommunens utveckling och ambitionsnivåer för utförandet av kommunens välfärdsuppdrag. Varje nämnd beslutar i sin tur om en verksamhetsplan med verksamhetsmål och detaljbudget för nämndens verksamheter under det kommande året. Vilka verksamheter nämnden ska bedriva anger fullmäktige i nämndens reglemente.

9.1.2 Strategiskt mål 1: I Tidaholms kommun vill fler leva och utvecklas

Skaraborgs kommunalförbund har antagit målet att Skaraborg har 300 000 invånare år 2030. För att nå målet krävs att Skaraborgs 15 kommuner tillsammans växer med 30 000 invånare, jämfört med år 2022. Kommunfullmäktiges ambition är att Tidaholms kommun under perioden 2024–2027 växer till 13 000 invånare, jämfört med 12 839 invånare år 2022.

Befolkningsprognosen från mars 2023 beräknar att invånarantalet i Tidaholms kommun minskar fram till år 2030. Prognosen anger även att andelen äldre invånare ökar medan andelen invånare i förvärvsarbetande ålder minskar i kommunen. En liknande demografisk utveckling sker i hela landet. En sådan utveckling medför att den demografiska försörjningskvoten stiger vilket innebär att färre individer behöver försörja och ta hand om fler. Med fler äldre invånare ökar även behoven av äldreomsorg.

Genom att möjliggöra för fler invånare att leva och utvecklas i Tidaholms kommun skapas goda möjligheter för kommunen att behålla och utveckla en god kommunal välfärd och service. Genom att växa som boendekommun bidrar Tidaholm också till den gemensamma målsättningen om ett ökat antal invånare i Skaraborg.

Tidaholms kommun har flera styrkor som boendekommun – särskilt för barnfamiljer. Här finns en god livsmiljö med frisk luft och vidsträckta friluftsområden, ett stort utbud av kultur- och fritidsaktiviteter, grundskolor där eleverna är trygga, ett väl utbyggt fibernät, en sammanhållen och cykelvänlig tätort liksom mindre samhällen med närhet till kommunal service, skog, bad och fiske. I Tidaholms kommun finns också jämförelsevis goda möjligheter att ta sig in på bostadsmarknaden.

Önskade effekter för strategiskt mål 1

1. Tidaholms kommun har 13 000 invånare år 2027. Invånarantalet ökar från 12 839 år 2022 till 12 850 antal år 2024, 12 900 antal år 2025, 12 950 antal år 2026 och slutligen 13 000 år 2027.

Kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som stärker intresset för Tidaholm som boendekommun och bidrar till den önskade effekten. Effekten följs upp med statistik från SCB.

2. Tidaholms kommun skapar förutsättningar för byggnation av minst 65 bostäder till och med år 2027, samt erbjuder de plan och markförutsättningar som krävs.

Byggnation av 65 nya bostäder möjliggör för ytterligare 161 personer att bosätta sig i kommunen, givet att det i genomsnitt bor 2,5 personer i varje bostad. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Effekten följs upp med data från Tidaholms kommun.

3. Tidaholms kommun skapar förutsättningar för kommunens verksamheter i takt med befolkningsutvecklingen.

Barn- och utbildningsnämnden samt social- och omvårdnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Effekten följs upp genom att dokumentation av utfört arbete och dess resultat analyseras.

4. Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för utveckling av pendlingsmöjligheter mellan Tidaholms kommun och större tätorter i närområdet
Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Effekten följs upp genom att dokumentation av utfört arbete och dess resultat analyseras.

9.1.3 Strategiskt mål 2: Tidaholms kommun erbjuder goda förutsättningar för långsiktigt hållbar tillväxt

Tidaholms kommun ska vara med och utveckla Skaraborg till Sveriges fjärde största arbetsmarknadsregion år 2030, i enlighet med den delregionala utvecklingsstrategin. Tillväxt som ger fler arbetstillfällen i kommunen främjar utvecklingen av Tidaholms kommun som samhälle och boendekommun. Tillväxt främjar även kommunens förutsättningar att bedriva och utveckla välfärd och service. Därför ska Tidaholms kommun verka för att fler arbetsgivare inom den privata, offentliga och civila sektorn etablerar och utvecklar verksamheter i kommunen.

Tidaholms kommun ska erbjuda ett företagsklimat som ger goda förutsättningar för tillväxt. Kommunen ska utveckla företagsklimatet genom att arbeta med frågor som rör dialog, bemötande, service och samverkan med näringslivet. Genom att utveckla samverkan mellan skola, näringsliv och andra arbetsgivare kan kommunen främja tillgången till arbetskraft med rätt kompetens och stärka elevernas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Kommunen ska erbjuda goda möjligheter att planera för etablering och expansion av verksamheter genom att ha en tomt- och markreserv med el- och energiförsörjning. Kommunen ska även bedriva ett strategiskt arbete som skapar intresse för de möjligheter som finns att etablera och utveckla verksamheter i kommunen. Närheten och möjligheten till personlig kontakt med kommunen är två styrkor som behöver lyftas fram i detta arbete.

Önskade effekter för strategiskt mål 2

5. Tidaholms kommun har ett bra företagsklimat. Senast år 2027 ska kommunen få minst 4,0 i sammanfattande omdöme vad gäller företagsklimat i Svenskt Näringslivs enkät till företagare i kommunen.

Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Kommunstyrelsen samordnar kommunens arbete med denna effekt samt för dialog med de kommunala bolagen. Effekten följs upp genom analys av Svenskt Näringslivs enkät om företagsklimat i Tidaholms kommun.

6. Tidaholms kommun har en tomt- och markreserv med el- och energiförsörjning vilket innebär att kommunen löpande tillskapar och förädlar ny mark för olika typer av ändamål.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Kommunstyrelsen för dialog med de kommunala bolagen i frågor som rör el- och energiförsörjning. Effekten följs upp genom att kommunens arbete med plan för markförsörjning analyseras.

7. Tidaholms kommun bedriver ett strategiskt arbete för att få fler arbetsgivare inom den privata, offentliga och civila sektorn att etablera sig och utveckla sin verksamhet i kommunen.

Kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Effekten följs upp genom att dokumentation av utfört arbete och dess resultat analyseras. Även statistik som beskriver arbetsmarknad och näringsliv i Tidaholms kommun kan analyseras.

9.1.4 Strategiskt mål 3: Tidaholms kommun levererar robust välfärd genom verksamhetsutveckling och teknik

Världen, Sverige och Tidaholms kommun präglas av ett antal genomgripande förändringskrafter som i snabb takt förändrar samhället och välfärdens förutsättningar. Några exempel är digitalisering och utvecklingen av artificiell intelligens, klimatförändringar och förändrade villkor för el- och energiförsörjning. Med en växande andel äldre invånare och stora pensionsavgångar förändras också invånarnas behov av välfärd och kommunernas behov av kompetensförsörjning.

Ett av tre mål för den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021–2030 är att bygga ett robust och sammanhållet samhälle som kan möta både kända och oförutsedda utmaningar och vända dessa till möjligheter. För Tidaholms kommun handlar det om att bygga robusta verksamheter med god beredskap och förmåga att leverera välfärd även under förändrade villkor. För att skapa och upprätthålla ett sammanhållet samhälle finns också behov av att utveckla det förebyggande och hälsofrämjande arbetet med såväl unga som vuxna och äldre.

Genom att använda beprövade metoder för verksamhetsutveckling och utveckla arbetssätt som drar nytta av ny teknik ska Tidaholms kommun leverera robust och driftsäker välfärd som ger mesta möjliga nytta för invånaren i förhållande till de resurser som kommunen tar i anspråk.

Önskade effekter för strategiskt mål 3

8. Tidaholms kommun bedriver och samordnar hållbar verksamhetsutveckling som ger ökad nytta i förhållande till ianspråktaga resurser – genom att använda beprövade metoder och ny teknik.

Barn- och utbildningsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt kommunstyrelsen uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Kommunstyrelsen erbjuder berörda nämnder stöd i detta arbete och för dialog med de kommunala bolagen i berörda frågor. Effekten följs upp genom att dokumentation av utfört arbete och dess resultat analyseras.

9. Tidaholms kommun ökar tillgängligheten till information, tjänster och service för invånare, besökare och arbetsgivare med hjälp av digitala lösningar.

Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt kommunstyrelsen uppdras att anta verksamhetsmål som ger den önskade effekten. Kommunstyrelsen erbjuder berörda nämnder stöd i detta arbete. Effekten följs upp genom analys av kommunens utbud av digitala tjänster och statistik som beskriver hur dessa tjänster används.

9.1.5 Personalpolitiskt mål: Tidaholms kommuns medarbetare trivs och utvecklas

Personalen är Tidaholms kommuns viktigaste resurs. Att personalen trivs och utvecklas i sitt arbete är avgörande för verksamheternas förmåga att leverera välfärd och service av god kvalitet till kommunens invånare, besökare och arbetsgivare.

Sverige har en tilltagande brist på arbetskraft. Detta medför att kompetensförsörjningen till kommunens verksamheter blir en utmaning. Tidaholms kommun ska bedriva ett kontinuerligt förbättringsarbete som främjar medarbetarnas trivsel och utveckling.

Tidaholms kommun ska också erbjuda chefer goda möjligheter att utveckla sitt ledarskap. På så sätt stärks Tidaholms kommuns arbetsgivarattraktivitet, det vill säga förmåga att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla personal.

Önskade effekter för personalpolitiskt mål

10. Medarbetare i Tidaholms kommun trivs med sin arbetssituation och sina utvecklingsmöjligheter.

Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt kommunstyrelsen uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att uppnå denna effekt. Kommunstyrelsen ska stödja ett utvecklingsarbete i vilket flera eller samtliga nämnder deltar. Effekten kan följas upp med en enkät till kommunens medarbetare minst en gång per år.

11. Chefer i Tidaholms kommun utvecklar aktivt sitt ledarskap.

Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt kommunstyrelsen uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att uppnå denna effekt. Kommunstyrelsen ska leda och samordna ett utvecklingsarbete i vilket samtliga nämnder deltar. Effekten kan följas upp med en enkät, fokusgrupp eller intervjuer med berörda chefer minst en gång per år.

9.1.6 Finansiellt mål: Tidaholms kommun har en god ekonomisk hushållning

Enligt 1 kap. § 1 kommunallagen (2017:725) ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Ordning och reda i kommunens ekonomi är förutsättningen för en god och hållbar utveckling.

Kommunens verksamhet har inte som syfte att generera vinst, men överskott är absolut nödvändigt för att långsiktigt kunna driva bra verksamhet. Att visa överskott på grund av tillfälliga realisationsvinster eller dylikt är dock inte långsiktigt hållbart sätt att bygga en budget.

God ekonomisk hushållning är inte att förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov, och inte att finansiera driftskostnader med lån. Balanskravet innebär ”att klara nollan” och det ska ses som en miniminivå för vad kommunen ska prestera. Noll är dock för lite av flera anledningar. Det gäller att ha beredskap för det oväntade, eftersom det alltid tendera att inträffa.

God ekonomisk hushållning är inte enbart det ekonomiska resultatet. Genom att sätta mål och riktlinjer för de olika verksamheterna och sedan följa upp dem, synliggörs vad som faktiskt görs och vad kommunens invånare får för de skattemedel som kommunen använder.

Tidaholms kommun ska ha ett resultat och en soliditet som ger kommunen en långsiktigt hållbar ekonomi. Det innebär att kommunens resultat och soliditet kan tillåtas minska i samband med att investeringar för framtiden genomförs, för att sedan återställas till nivåer som är långsiktigt hållbara. Det betyder att i samband med den årliga hanteringen av kommande årsbudget skall avstämning göras så att det finansiella målet uppnås under planperioden 2024–2027 med upparbetat resultat till och med föregående årsbokslut som grund.

10 miljoner kronor är den nivå som krävs för att klara en årlig lånefinansiering på genomsnitt 65 miljoner kronor per år (finansiering av investeringar för skattefinansierad verksamhet) under perioden 2024–2027.

Syftet med att ha en god soliditet är att upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi utifrån god ekonomisk hushållning. Soliditetsnivån i kombination med resultatnivån styr investeringsnivån över planeringsperioden.

Önskade effekter för finansiellt mål

12. Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 10 miljoner kronor av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning under perioden 2024–2027.

Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt kommunstyrelsen uppdras att anta verksamhetsmål som syftar till att nå ett resultat som är i balans med nämndens budgeterade resultat.

13. Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 25 procent (exkl. pensionsåtaganden) per år för perioden 2024–2027.

9.1.7 Metod vid bedömning av måluppfyllelse

För varje strategisk plan och budget ska kommunledningsförvaltningen ta fram en plan för uppföljning. En sådan plan anger i detalj vilka underlag som ska sammanställas och analyseras vid uppföljning av respektive mål och önskad effekt.

Följande princip bestämmer graden av måluppfyllelse för fullmäktiges mål:

- Ett mål uppnås då samtliga önskade effekter som knyts till målet uppnås.
- Ett mål uppnås delvis då alla önskade effekter förutom en uppnås.
- Ett mål uppnås inte då flera önskade effekter ej uppnås.

För önskade effekter finns två möjliga utfall:

- Den önskade effekten uppnås.
- Den önskade effekten uppnås inte.

9.2 Ekonomistyrningsprinciper

9.2.1 Uppföljning

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

- Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över att de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten och ekonomin efterlevs. Varje nämnd skall genomföra resultat- och måluppföljning.
- Redovisning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige sker i samband med delårsbokslut efter augusti månad samt vid årsredovisning.
- Redovisning av månadsrapporter (uppföljning av verksamhet, ekonomi, personal) till kommunstyrelsen sker efter april.
- Redovisning av helårsprognoser (endast uppföljning av ekonomi) till kommunstyrelsen sker efter mars.

Nämnderna utgör resultatenheter.

Nämnden får en budgetram för hela nämndens verksamhetsområde. Budgetramen är lika med nämndens nettokostnader. Nämnden kan dela upp budget i olika verksamheter.

Nämnderna ska följa upp sin ekonomi månadsvis.

Nämnden ska ha beredskap för kostnadsavvikelser mot budget och oförutsedda utgifter genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget. Vid uppkomna underskott ska åtgärder vidtas för att komma i balans. Vid underskott ska rapportering inklusive åtgärdsplaner redovisas till kommunstyrelsen efter varje ordinarie sammanträde.

Kommunstyrelsen kan besluta att uppföljning ska ske oftare än ordinarie sammanträde om kommunstyrelsen ser behov av en tätare uppföljning.

Överskott och underskott

Kommunfullmäktige beslutade att avskrika nämndernas över- eller underskott per 2021-12-31 och uppkomna avvikelser skall inte sammanställas eller tillgodoräknas nämnderna från och med verksamhetsåret 2022.

Omfördelningar

Omfördelningar av medel under innevarande år inom beslutad budgetram beslutas av respektive nämnd.

Omfördelningar mellan nämndernas budgetramar under innevarande år ska endast ske i mycket specifika fall. Om medel ska flyttas mellan nämnderna under innevarande år sker detta med en bokning av kostnader och intäkter i bokföringen.

Tilläggsanslag

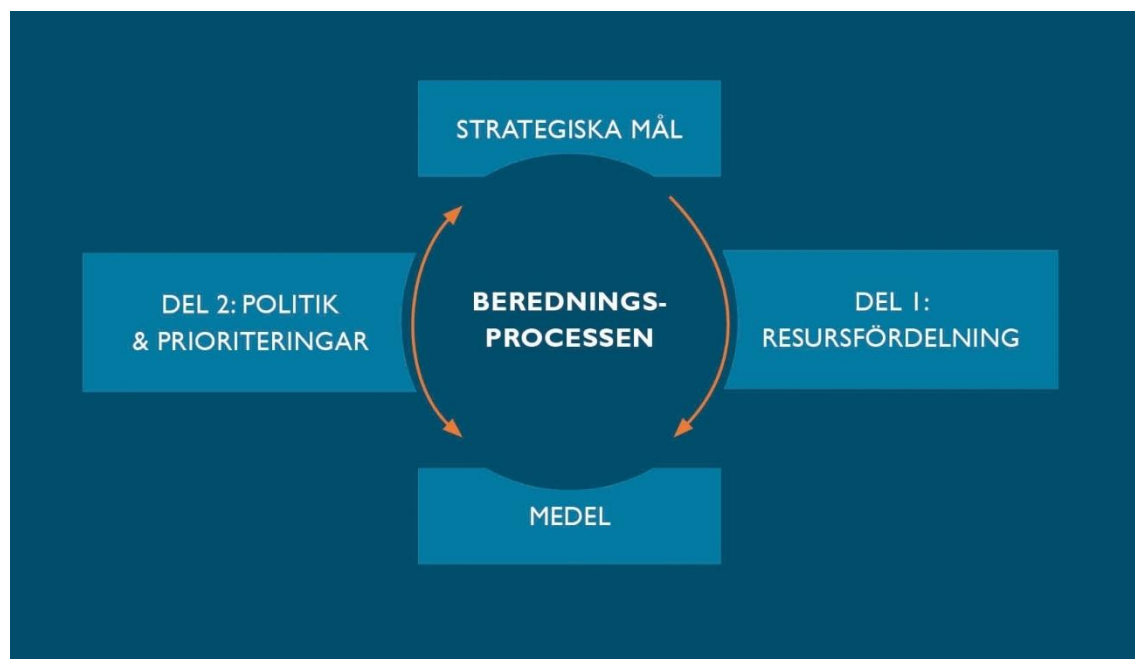
Några tilläggsanslag sker inte under innevarande år till nämndernas budgetramar.

Policy för investeringar

Policy för investeringar beskriver hur omfördelningar och ombudgeteringar av investeringar hanteras.

9.3 Resursfördelning och politisk viljeinriktning

Tidaholms kommun tillämpar SKR:s prislappsmodell för att göra en initial fördelning av medel till nämndernas budgetramar, även kallade tekniska ramar. Därtill kan förtroendevalda politiker prioritera och omprioriterar medel för att nå balans och harmoni mellan fullmäktiges strategiska mål och fördelningen av medel. Detta framgår av kommunens ekonomistyrningsprinciper.

9.3.1 SKR:s prislappsmodell

Tidaholms kommun fördelar resurser baserat på SKR:s prislappsmodell. Modellen bygger på sambandet mellan pris och volym och används för att analysera och jämföra kostnader i kommunal verksamhet utifrån standardiserade prislappar per prestation eller brukare. Genom modellen beräknas nämndernas tekniska ramar utifrån vad verksamheten bedöms bör kosta vid en genomsnittlig nivå av avgifter, ambition och effektivitet. Syftet är att skapa en mer realistisk och transparent budget, samtidigt som sambandet mellan demografiska förändringar och kommunens kostnader och intäkter tydliggörs.

Modellen bidrar till ökad transparens, likvärdighet och styrbarhet i resursfördelningen genom att koppla samman kostnader med volymer och behov i olika verksamheter. Genom att skilja mellan volymförändringar och kostnad per enhet samt relatera dessa till kommunens strukturella förutsättningar skapas ett robust underlag för strategiska beslut, ekonomisk planering, uppföljning och effektiviseringsarbete.

Prislapparna inom verksamhetsområdena förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, vård och omsorg om äldre, grundläggande vuxenutbildning, insatser enligt LSS/SFB samt individ- och familjeomsorg baseras på standardkostnad. Standardkostnaden beskriver den teoretiska kostnad som kommunen bör ha om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Den utgår från rikets nettokostnader enligt räkenskapsammandraget två år före aktuellt år och räknas upp till aktuell prisnivå med hjälp av prognos för KPIF. Därefter görs justeringar utifrån lokala och strukturella förutsättningar, såsom befolkningssammansättning och geografiska förhållanden.

För verksamheter där prislapp saknas används i stället jämförelser med andra kommuner eller tidigare budget som grund. Jämförelser görs antingen med kommuner som har mest lika strukturella förutsättningar som Tidaholm eller med kommuner av liknande storlek, definierat som 12 500–14 500 invånare. För politik, infrastruktur, särskilt riktade insatser samt övrig utbildning och omsorg används jämförelser med mest lika kommuner. För kultur- och fritidsverksamhet används jämförelser med lika stora kommuner. För affärsverksamheter och gemensamma verksamheter tillämpas budget på budget, vilket innebär att föregående års budget räknas upp.

Modellen tar hänsyn till förändringar i befolkningens storlek och sammansättning, både totalt och inom olika åldersgrupper. Prislappar eller jämförelsetal relateras till antalet invånare i aktuell målgrupp eller till hela befolkningen. På detta sätt anpassas resurserna till förändrade behov över tid.

Om det finns skillnader mellan kommunens faktiska kostnader och vad prislapparna eller jämförelser med andra kommuner visar, behöver detta analyseras. Analysen ska klargöra om avvikelserna beror på medvetna prioriteringar, såsom exempelvis en högre ambitionsnivå, eller på skillnader i effektivitet eller andra förutsättningar. Utifrån denna analys kan resurser omfördelas eller tillföras i form av prioriterade medel. Detta gör det tydligt inom vilka verksamhetsområden det finns behov av särskilda satsningar och vilka prioriteringar som görs av politiska eller verksamhetsmässiga skäl.

9.3.2 Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar

Budgeten för år 2027–2029 utgår från följande förutsättningar:

- Skattesats för Tidaholms kommun är fastställd till 22,07 procent under perioden
- Skatteunderlagsprognos från SKR (cirkulär 2026.12)
- Befolkningsprognos från Statisticon, daterad 6 mars 2026

Kommunens finansiella mål är att resultatet i genomsnitt ska uppgå till 10 miljoner kronor per år under perioden 2024–2027. Utfallet för år 2024 var 1,5 miljoner kronor och för år 2025 var det 52,5 miljoner kronor. För år 2026 är det budgeterade resultatet 10 miljoner kronor och för år 2027 16,8 miljoner kronor. Sammantaget innebär detta att det genomsnittliga resultatet för hela perioden beräknas överstiga målet om 10 miljoner kronor per år.

Kommunen har en hög investeringstakt. För att kunna finansiera investeringar utan att öka låneskulden krävs ett stabilt och tillräckligt högt resultat. Enligt resursfördelningsmodellen ska kortsiktiga investeringar finansieras med egna medel och inte belasta framtida generationer genom upplåning. Mot denna bakgrund, och med utgångspunkt i god ekonomisk hushållning, syftar SKR:s resursfördelning mot att resultatet ska uppgå till minst 3 procent av skatter och generella bidrag. För år 2027 motsvarar detta cirka 32 miljoner kronor. Det budgeterade resultatet för 2027 är lägre än denna nivå som förklaras av högre prioriterade driftmedel till verksamheterna. Det budgeterade resultatet för planåren 2028 och 2029 ligger däremot på högre nivåer.

Se specificerat i tabellen nedan där även förutsättningar för personalomkostnadspålägg (PO), internränta samt uppräknings anges.

		2027	2028	2029
Befolkningsprognosen uppdaterades:	2026-03-06			
Befolkning, antal:		12 648	12 610	12 574
Intäktsprognosen uppdaterades:	2026-03-03			
Cirkulärnummer:	2026.12			
Intäktsprognos, tkr:		1 055 984,7	1 093 567,7	1 128 455,8
Budgeterat resultat, tkr:		16 829,7	34 547,8	38 944,7
Budgeterat resultat, %:		1,6 %	3,2 %	3,5 %
Investeringar, totalt, tkr:		186 700,0	168 800,0	117 600,0
Valt PO-pålägg:	EGEN	40,34	40,54	40,58
Internränta, %:		2,75 %	2,75 %	2,75 %
Kvarstående prioriteringsutrymme, tkr:		-14 849,9	1 740,8	5 091,0
Uppräkning av pris- och lön, %:	OKT 2025			
Prislappar	EGEN	3,3 %	3,3 %	3,2 %
Intäktslappar	EGEN	3,3 %	3,3 %	3,2 %
Politisk verksamhet	EGEN	3,3 %	3,3 %	3,2 %
Infrastruktur, skydd mm	EGEN	3,3 %	3,3 %	3,2 %
Kultur och fritid	EGEN	3,3 %	3,3 %	3,2 %
Särskilt riktade insatser	EGEN	3,3 %	3,3 %	3,2 %
Affärsverksamhet	EJ UPPR	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Övriga verksamheter	EGEN	3,3 %	3,3 %	3,2 %
Vald prislapp som ligger till grund för teknisk ram:	JAN 2026			

Fördelning av verksamheter på en eller flera nämnder i Tidaholm

Räkenskaps-sammandragets verksamhetskoder	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
100 Nämnd- och styrelseverksamhet	52,5 %		4,2 %			9,7 %	13,8 %	13,1 %	6,7 %	
110 Stöd till politiska partier										
120 Revision				100,0 %						
130 Övrig politisk verksamhet	53,2 %	0,8 %			46,1 %					
215 Fysisk och teknisk planering, bostadsförbättring						100,0 %				
220 Näringslivsfrämjande åtgärder	100,0 %									
225 Konsument- och energirådgivning						50,0 %			50,0 %	
230 Turistverksamhet									100,0 %	
249 Väg- och järnvägsnät, parkering						100,0 %				
250 Parker						100,0 %				
261 Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning						100,0 %				
263 Miljö- hälsa och hållbar utveckling	100,0 %									
267 Alkoholtillstånd m.m.						100,0 %				
270 Räddningstjänst										100,0 %
275 Totalförsvaret och samhällsskydd										100,0 %
300 Allmän fritidsverksamhet									100,0 %	

	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
310 Stöd till studieorganisationer									100,0 %	
315 Allmän kulturverksamhet, övrigt									100,0 %	
320 Bibliotek									100,0 %	
330 Musikskola / kulturskola							100,0 %			
340 Idrotts- och fritidsanläggningar									100,0 %	
350 Fritidsgårdar									100,0 %	
407 Förskola inkl vks 400 och 412							100,0 %			
425 Fritidshem inkl vks 415							100,0 %			
435 Förskoleklass							100,0 %			
440 Grundskola							100,0 %			
443 Anpassad grundskola							100,0 %			
450 Gymnasieskola							100,0 %			
453 Anpassad gymnasieskola							100,0 %			
470 Grundläggande vuxenutbildning (inkl vks 472 o 476)							100,0 %			
474 Komvux, anpassad utbildning							100,0 %			
475 Högskoleutbildning m.m.							100,0 %			
478 Uppdragsutbildning m.m.							100,0 %			
500 Primärvård								100,0 %		
505 Hälso- och sjukvård, övrigt exkl. hemsjukvård								100,0 %		

	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
510 Vård och omsorg om äldre								100,0 %		
513 Insatser enligt LSS/SFB								100,0 %		
520 Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)								100,0 %		
530 Färdtjänst/riksfärdtjänst								100,0 %		
550 IFO (verksamheterna 559, 569, 571, 575 och 585)								99,4 %	0,7 %	
600 Flyktingmottagande								100,0 %		
610 Arbetsmarknadsåtgärder								100,0 %		
800 Arbetsområden och lokaler						100,0 %				
805 Hamnverksamhet						100,0 %				
810 Kommersiell verksamhet						100,0 %				
815 Bostadsverksamhet						100,0 %				
830 Flygtrafik						100,0 %				
832 Buss, bil och spårbundna persontransporter						100,0 %				
834 Sjötrafik						100,0 %				
855 Elförsörjning och gasförsörjning						100,0 %				
860 Fjärrvärmeförsörjning						100,0 %				
865 Vattenförsörjning och avloppshantering						100,0 %				
870 Avfallshantering						100,0 %				
910 Gemensamma lokaler						100,0 %				

	KS	VAL	JÄV	REV	ÖVF	SBN	BUN	SON	KFN	SMS
920 Gemensamma verksamheter	100,0 %									

Blockindelning av verksamheter

	Teknisk ram 2027
I. POLITIK	15 259
100 Nämnd- och styrelseverksamhet	8 758
110 Stöd till politiska partier	0
120 Revision	1 206
130 Övrig politisk verksamhet	5 295
2. INFRASTRUKTUR	69 153
215 Fysisk och teknisk planering, bostadsförbättring	11 002
220 Näringslivsfrämjande åtgärder	2 633
225 Konsument- och energirådgivning	185
230 Turistverksamhet	2 221
249 Väg- och järnvägsnät, parkering	22 725
250 Parker	5 745
261 Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning	4 083
263 Miljö- hälsa och hållbar utveckling	1 207
267 Alkoholtillstånd m.m.	150
270 Räddningstjänst	18 181
275 Totalförsvaret och samhällsskydd	1 020
3. KULTUR O FRITID	42 212
300 Allmän fritidsverksamhet	3 594
310 Stöd till studieorganisationer	326
315 Allmän kulturverksamhet, övrigt	4 027
320 Bibliotek	7 754
330 Musikskola / kulturskola	5 301
340 Idrotts- och fritidsanläggningar	17 437
350 Fritidsgårdar	3 775
4. PEDAGOGISK VERKSAMHET	391 641
407 Förskola inkl vks 400 och 412	89 415
425 Fritidshem inkl vks 415	20 837
435 Förskoleklass	9 644
440 Grundskola	176 456
443 Anpassad grundskola	15 636
450 Gymnasieskola	65 606
453 Anpassad gymnasieskola	6 611
470 Grundläggande vuxenutbildning (inkl vks 472 o 476)	6 231
474 Komvux, anpassad utbildning	333
475 Högskoleutbildning m.m.	775
478 Uppdragsutbildning m.m.	97

5.VÅRD O OMSORG	414 991
500 Primärvård	0
505 Hälso- och sjukvård, övrigt exkl. hemsjukvård	30
510 Vård och omsorg om äldre	228 789
513 Insatser enligt LSS/SFB	106 016
520 Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	16 825
530 Färdtjänst/riksfärdtjänst	4 173
550 IFO (verksamheterna 559, 569, 571, 575 och 585)	59 157
6. SÄRSKILT RIKTADE INSATSER	5 268
600 Flyktingmottagande	-984
610 Arbetsmarknadsåtgärder	6 253
8.AFFÄRSVERKSAMHET	5 387
800 Arbetsområden och lokaler	-2 238
805 Hamnverksamhet	0
810 Kommersiell verksamhet	-671
815 Bostadsverksamhet	299
830 Flygtrafik	0
832 Buss, bil och spårbundna persontransporter	7 467
834 Sjötrafik	0
855 Elförsörjning och gasförsörjning	0
860 Fjärrvärmeförsörjning	0
865 Vattenförsörjning och avloppshantering	69
870 Avfallshantering	461
9. GEMENSAMMA VERKSAMHETER	43 692
910 Gemensamma lokaler	644
920 Gemensamma verksamheter	43 048

Förutsättningar

Prislappar och tekniska ramar inom barn och utbildning

	407 Förskola	425 Fritids- hem	435 Förskole- klass	440 Grund- skola	450 Gymnasie- skola	470 Grund- läggande vuxen- utbildning
Teknisk ram 2026, tkr						
2027						
PRISLAPP JAN 2026, kronor	148 911	20 980	76 296	131 285	155 207	519
Vald uppräkningsfaktor 2027, %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %
Uppräknad prislapp 2027, kronor	153 840	21 675	78 821	135 630	160 344	536
Justerings vid effektivare verksamhet, %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Justerad prislapp, kronor	153 840	21 675	78 821	135 630	160 344	536
Inv i grupp, 1 jan 2027, antal	622	1 017	130	1 362	425	12 689
Inv i grupp, 31 dec 2027, antal	602	1 004	131	1 359	425	12 648
Genomsnitt invånare, 2027, antal	612	1 011	130	1 361	425	12 669
Prislappsram 2027, tkr	94 150	21 913	10 247	184 592	68 146	6 791
Avdrag för gemensam verksamhet 2027, tkr	-4 735	-1 076	-603	-8 136	-2 540	-560
Teknisk ram 2027, tkr	89 415	20 837	9 644	176 456	65 606	6 231

Prislappar och tekniska ramar inom social och omvårdnad

	510 Äldre- omsorg 65–79 år	510 Äldre- omsorg 80–89 år	510 Äldre- omsorg 90-x år	513 Insatser enl. LSS/SFB	550 IFO
Teknisk ram 2026, tkr					
2027					
PRISLAPP JAN 2026, kronor	22 984	127 821	342 161	8 413	4 632
Vald uppräkningsfaktor 2027, %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %
Uppräknad prislapp 2027, kronor	23 745	132 051	353 485	8 691	4 785
Justerings vid effektivare verksamhet, %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Justerad prislapp, kronor	23 745	132 051	353 485	8 691	4 785
Inv i grupp, 1 jan 2027, antal	2 178	893	190	12 689	12 689
Inv i grupp, 31 dec 2027, antal	2 162	926	192	12 648	12 648
Genomsnitt invånare, 2027, antal	2 170	909	191	12 669	12 669
Prislappsram 2027, tkr	51 527	120 034	67 516	110 106	60 621
Avdrag för gemensam verksamhet 2027, tkr	-2 217	-5 165	-2 905	-4 090	-1 464
Teknisk ram 2027, tkr	49 309	114 869	64 610	106 016	59 157

Mest lika kommuner

	Mest lik						7:e mest lik
	1	2	3	4	5	6	7
Övergripande	Tanum	Sura-hammar	Malung-Sälen	Svalöv	Vimmerby	Sunne	Storfors
Fritidshem	Öckerö	Fagersta	Strömstad	Åtvidaberg	Östra Göinge	Munkedal	Osby
Förskola	Oxelösund	Markaryd	Mörby-långa	Heby	Vimmerby	Fagersta	Östra Göinge
Grundskola	Bromölla	Säter	Nora	Älvkarleby	Flen	Hörby	Markaryd
Gymnasieskola	Eda	Arboga	Hjo	Valdemars-vik	Burlöv	Osby	Tanum
Vuxenutbildning	Rättvik	Nora	Ovanåker	Kinda	Sunne	Båstad	Säter
Äldreomsorg	Tibro	Heby	Sävsjö	Öckerö	Svenljunga	Tranemo	Vingåker
IFO	Sunne	Torsby	Lycksele	Smedje-backen	Strömstad	Nora	Kinda
LSS	Östra Göinge	Ström-sund	Gnosjö	Lysekil	Hagfors	Vara	Lessebo

Dessa kommuner förekommer flest gånger i tabellen ovan

Kommun	Antal förekomster
Sunne	3
Östra Göinge	3
Nora	3
Tanum	2
Vimmerby	2
Öckerö	2
Fagersta	2

Lika stora kommuner

Tidaholms "Lika stora kommuner" är invånarantal 12500–14999.

Kommun	Invånare
Arboga	13 980
Fagersta	13 072
Götene	13 286
Habo	13 456
Heby	14 345
Hultsfred	13 673
Lilla Edet	14 442
Lysekil	13 907
Mönsterås	13 069
Olofström	13 000
Osby	12 947
Strömstad	13 482
Sunne	13 356
Svalöv	14 543
Säffle	14 899
Söderköping	14 789
Tanum	12 773
Tidaholm	12 805
Tomelilla	13 639
Trosa	14 927
Vaggeryd	14 825
Åre	12 693
Öckerö	12 771
Östra Göinge	13 978

9.4 Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen är utförd av Statisticon i mars 2026 på uppdrag av Tidaholms kommun.

En befolkningsprognos daterad mars 2026 beräknar att folkmängden i Tidaholms kommun kommer att minska med 359 invånare under perioden 2025–2035, från 12 736 till 12 377 personer. Under 2025 minskade folkmängden i Tidaholms kommun med 69 personer, från 12 805 till 12 736 invånare.

Orsaken till den minskade befolkningen var ett flyttnetto på -47 personer och ett födelsenetto på -15 personer. Befolkningsutvecklingen innebär att kommunens förskolor och grundskolor behöver se över antalet platser och anpassa verksamheten för att bibehålla kvalitet och god arbetsmiljö.

I tabellen nedan sammanfattas befolkningens utveckling över tid avseende folkmängd och förändrings-komponenter. Uppgifterna för 2026 och framåt är prognostiserade värden.

Integritetsskydd i statistiken

Från och med 2026 tillämpar SCB ny metod för integritetsskydd i befolkningsstatistiken, vilket innebär att får det inte vara möjligt att genom statistiken identifiera en enskild individ, ett hushåll eller ett företag, eller avslöja något om deras personliga eller ekonomiska förhållanden. Därför arbetar SCB med röjandekontroll i individstatistiken för att säkerställa att individuppgifter inte röjs.

För Tidaholms kommun och prognosen från Statisticon innebär det att följd av metoden är att de redovisade totalerna inte alltid är lika med summan av deras redovisade delar. Till exempel överensstämmer inte nödvändigtvis den redovisade totalen för kvinnor och män med summan av de redovisade statistikvärdena för kvinnor respektive män. SCB bedömer att den osäkerhet som tillförs genom användning av metoden i de allra flesta fall är försumbar i relation till övriga osäkerhetskällor som påverkar statistiken.

Beräkning av folkökning, födelseöverskott och flyttningsöverskott är exempel på statistikvärden som beräknas utifrån redan CKM-justerade frekvenser, vilket medför att justeringen kan vara större än +/-3 eftersom värdena baseras på mer än en justerad frekvens.

Konkret för 2025 så redovisas födelseöverskott som -15 och flytt netto som -47, vilket är -62 men totalen är -69. Totalen är det som är korrekt, SCB bedömer att den osäkerhet som tillförs genom användning av metoden i de allra flesta fall är försumbar i relation till övriga osäkerhetskällor som påverkar statistiken. Mer om detta finns att läsa på SCB:s hemsida.

Folkmängdens utveckling 1980 till 2035

År	1980	1990	2000	2020	2025	2026P	2035P
Födda	131	198	119	134	125	114	117
Döda	179	149	152	142	140	154	157
Födelseöverskott	-48	49	-33	-8	-15	-41	-40
Inflyttade	376	581	369	548	467	485	493
Utflyttade	385	462	472	596	514	492	484
Flyttnetto	-9	119	-103	-48	-47	-7	10
Folkökning	-57	168	-136	-56	-69	-48	-30
Folkmängd	13 069	13 283	12 694	12 790	12 736	12 689	12 377

I tabellen nedan visas folkmängden per olika åldersklasser samt totalt för perioden 2025–2035.

Befolkningsprognos för antal invånare i olika åldrar

Ålder / År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0–5	756	738	716	706	697	695	687	689	693	699	703
6–9	556	541	531	504	502	486	476	470	463	460	452
10–12	465	476	474	452	428	417	404	401	392	377	377
13–15	477	475	485	473	482	480	460	437	428	415	413
16–18	411	425	425	471	466	473	465	472	469	452	431
19–24	729	711	708	698	718	722	758	759	760	779	778
25–44	2 903	2 913	2 914	2 904	2 898	2 865	2 839	2 819	2 787	2 773	2 742
45–64	3 207	3 150	3 115	3 075	3 000	2 964	2 944	2 902	2 902	2 892	2 891
65–79	2 193	2 178	2 162	2 184	2 244	2 275	2 300	2 342	2 362	2 377	2 391
80–100	1 042	1 083	1 117	1 143	1 139	1 163	1 172	1 179	1 184	1 186	1 198
Totalt	12 736	12 689	12 648	12 610	12 574	12 539	12 505	12 472	12 440	12 408	12 377

Demografisk försörjningskvot, ibland kallat försörjningsbörda, är ett demografiskt mått som visar på relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och antalet personer som kan bidra till deras försörjning. Uttrycket beskriver hur många personer en person i yrkesverksam ålder måste försörja förutom sig själv. Försörjningskvoten kan delas upp i två delar, en del från barn och ungdomar (0–19 år) och en del från äldre (65+).

Demografisk försörjningskvot efter år

År	Försörjningskvot i Tidaholms kommun	Försörjningskvot i riket	Försörjningskvot i Tidaholms kommun, 0–19 år	Försörjningskvot i Tidaholms kommun, 65+ år
2027	0,92	0,77	0,42	0,50
2029	0,94	0,77	0,42	0,52
2030	0,95	0,77	0,42	0,54
2032	0,97	0,78	0,41	0,56
2035	0,98	0,78	0,40	0,57

9.5 Kommunens organisation

9.5.1 Kommunkoncernen

Den kommunala koncernen består av Tidaholms kommun och kommunens koncernföretag.

9.5.2 Politisk organisation

Den politiska organisationen utgörs av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och följande nämnder:

- Barn- och utbildningsnämnden
- Kultur- och fritidsnämnden
- Samhällsbyggnadsnämnden
- Social- och omvårdnadsnämnden
- Jävsnämnden
- Valnämnden
- Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg.

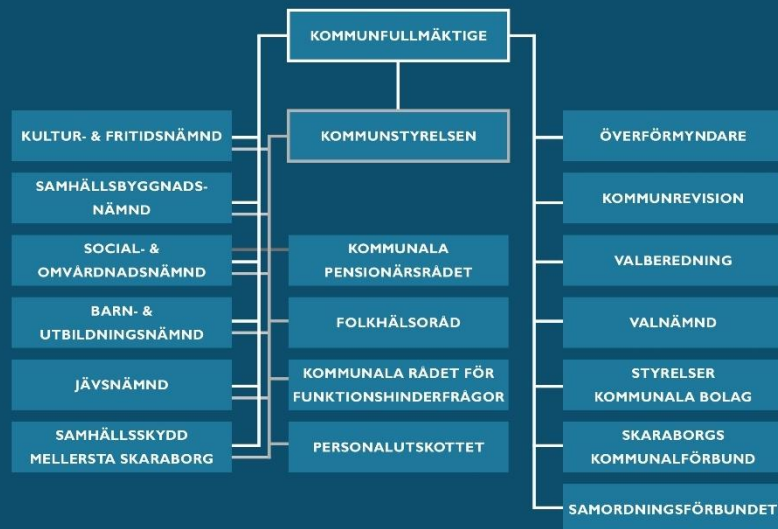
Samtliga nämnder, undantaget jävsnämnden och valnämnden, har ett arbetsutskott som bereder de ärenden som ska hanteras i nämnden. Kommunstyrelsen har även ett personalutskott.

Folkhälsorådet och det kommunala rådet för funktionshinderfrågor bereder vissa ärenden till kommunstyrelsen. Det kommunala pensionärsrådet bereder även vissa ärenden till social- och omvårdnadsnämnden.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg bedriver räddningstjänst och har samhällsskyddsansvar för Falköping, Götene, Skara och Tidaholms kommuner. Nämnden med tillhörande förvaltning har sitt säte i Falköpings kommun.

Överförmyndaren, kommunrevisionen, valberedningen och de kommunala bolagen arbetar på uppdrag av kommunfullmäktige. Fullmäktige utser även kommunens representanter i Skaraborgs kommunalförbund och Samordningsförbundet.

POLITISK ORGANISATION

9.5.3 Förvaltning

Tidaholms kommun har sex förvaltningar som bistår nämnder och kommunstyrelse med utredning, planering och utförande av verksamhet:

- Kommunledningsförvaltningen
- Barn- och utbildningsförvaltningen
- Kultur- och fritidsförvaltningen
- Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Social- och omvårdnadsförvaltningen
- Jävsförvaltningen.

Varje förvaltning leds av en förvaltningschef. Kommunledningsförvaltningen leds av kommundirektören som är kommunens ledande tjänsteperson. Kommundirektören leder även Tidaholms kommuns ledningsgrupp (KLG) i vilken samtliga förvaltningschef samt ekonomichef, personalchef, IT- och digitaliseringschef, näringsliv- och kommunikationschef samt kanslichef ingår.

FÖRVALTNIGS- ORGANISATION

9.5.4 Kommunal bolag

Koncernen Tidaholms Energi AB består av moderbolaget Tidaholms Energi AB (TEAB) samt dotterbolagen Tidaholms Elnät AB (TENAB), Tidaholms Bostadsbolag AB (TBAB), 20 procent av Bosnet AB samt 3 procent av Netwest Sweden AB. Tidaholms Energi AB ska utöva en aktiv styrning och ledning av de bolag som ingår i koncernen. Enligt ägardirektiven ska de kommunala bolagen bidra till ett hållbart samhälle och vara ett föredöme i miljöfrågor.

Tidaholms Energi AB

Som energibolag är Tidaholms Energi AB kommunens redskap för att med god leveranssäkerhet och med optimalt resursutnyttjande bedriva produktion och försäljning av el samt produktion och distribution av fjärrvärme inom i första hand Tidaholms kommun. Bolaget ska även bygga och driva IT-infrastruktur samt stadsnätutbyggnad inom Tidaholms kommun på marknadsmässiga villkor.

Tidaholms Elnät AB

Tidaholms Elnät AB är moderbolagets redskap för att med god leveranssäkerhet och med optimalt resursutnyttjande distribuera elektrisk energi inom i första hand Tidaholms kommun. Bolaget ska arbeta aktivt för att Tidaholm ska uppnå en attraktionskraft och tillväxt.

Tidaholms Bostads AB

Tidaholms Bostadsbolag AB är kommunens allmännyttiga bostadsbolag. Bolaget ger moderbolaget möjligheter att på olika sätt agera på den lokala bostadsmarknaden för att stärka utveckling samt genom ett allmännyttigt bostadsföretag främja en god bostadsförsörjning inom Tidaholms kommun. Bolaget ska aktivt verka för att skapa tillgång på bostäder, vilket är nödvändigt för att Tidaholm ska uppnå en attraktionskraft och tillväxt.

Bosnet AB

Bosnet AB har sitt säte i Karlsborg och ägs med 20 procent vardera av Tidaholms Energi AB, Hjo Energi AB, Karlsborgs Energi AB, Tibro Energi AB och VänerEnergi AB. Bolagets roll är att främja telekommunikationsutvecklingen i ägarkommunerna. Detta gör bolaget genom att stötta och samordna ägarnas utveckling på området och finna samarbetsområden. Bolaget ska vara en gemensam resurs genom rollen som kommunikationsoperatör.

9.6 Agenda 2030

Den 30 oktober 2023 fattade kommunfullmäktige följande beslut om hur Tidaholms kommun ska genomföra Agenda 2030 (KF § 123/2023) under perioden 2024–2027.

9.7 Begrepp

Vision: Kommunfullmäktige fastställer en vision som beskriver hur Tidaholms kommun ska utvecklas på lång sikt.

Strategisk plan och budget: Inför varje verksamhetsår fastställer fullmäktige en strategisk plan och budget för Tidaholms kommun. Detta är fullmäktiges viktigaste verktyg för att styra och leda den kommunala verksamheten. Dokumentet anger fullmäktiges strategiska, personalpolitiska och finansiella mål för Tidaholms kommun samt fördelning av resurser till nämnderna.

Strategiska mål: Fullmäktige fastställer strategiska mål för Tidaholms kommuns verksamheter. Strategiska mål anger vad kommunen ska åstadkomma för att närma sig visionen för Tidaholms kommun.

Personalpolitiskt mål: Fullmäktige fastställer ett personalpolitiskt mål för Tidaholms kommuns verksamheter. Målet anger hur kommunen ska arbeta med personalpolitiska frågor för att ge verksamheterna goda förutsättningar för att utföra sina uppdrag.

Finansiella mål: Fullmäktige fastställer finansiella mål för en god kommunal ekonomi. Minst ett av de finansiella målen avser kommunens resultat (resultatmålet).

Önskad effekt: Fullmäktige anger en eller flera önskade effekter för varje strategiskt, finansiellt och personalpolitiskt mål för Tidaholms kommun. Det ska vara möjligt att följa upp och bedöma huruvida den önskade effekten är uppnådd eller inte. Därför ska de önskade effekterna beskrivas så konkret som möjligt. Uppdraget att åstadkomma en önskad effekt fördelas till en eller flera nämnder.

Verksamhetsplan och detaljbudget: Fastställs av nämnd och kommunstyrelse inför varje verksamhetsår. Anger nämndens verksamhetsmål i förhållande till de önskade effekter som fullmäktige uppdrar åt nämnden att sätta mål för. Innehåller även en ettårig detaljbudget samt en beskrivning av förhållandet mellan nämndens mål och fördelning av medel.

Verksamhetsmål: Verksamhetsmål syftar till att utveckla nämndens och styrelsens verksamheter i en riktning som stödjer fullmäktiges mål för kommunen. Verksamhetsmål kan till exempel handla om verksamheternas resurser (personal, utrustning, lokaler), processer eller verksamhetsresultat. Varje nämnd samt kommunstyrelsen antar minst ett verksamhetsmål för varje önskad effekt som fullmäktige har uppdragit åt nämnden att förverkliga. Varje verksamhetsmål ska direkt eller indirekt bidra till att kommunen når den önskade effekten. Nämnden bedömer huruvida målet är uppnått eller inte.

Plan för uppföljning: För varje strategisk plan och budget ska kommunledningsförvaltningen ta fram en plan för uppföljning. För varje verksamhetsplan ska berörd förvaltning ta fram en plan för uppföljning. Förvaltningens plan för uppföljning anger vilka underlag som ska sammanställas och analyseras vid uppföljning av respektive mål.

Omvärldsanalys: Omvärldsanalysen är en analys av vilka faktorer och kommande trender som påverkar kommunen och kommunens förutsättningar att utföra sina uppdrag. Omvärldsanalyser används som grund för strategisk planering och övergripande beslut.

Delårsrapport: Delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Årsredovisning: Årsredovisningen skall redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut och bestå av förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och en sammanställd redovisning.

Bokslut: Ett avslutande av alla konton i bokföringen och ett sammanställande av tillgångar och skulder i en balansräkning vid slutet av redovisningsperioden samt av intäkter och kostnader under denna i en resultaträkning.

Resultaträkning: Resultaträkningen är en sammanställning av kostnader och intäkter för en redovisningsperiod.

Finansieringsanalys: Finansieringsanalys visar hur driftverksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten bidragit till den uppkomna förändringen av likvida medel.

Kassaflödesanalys: Se finansieringsanalys.

Balansräkning: Balansräkningen redovisar hur stora kommunens tillgångar är vid årsskiftet och hur dessa tillgångar är finansierade. Balansräkningen visar också hur kapitalet har använts och hur det har anskaffats. Tillgångarna är uppdelade i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar.

Likviditet: Betalningsförmågan på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Soliditet: Andelen eget kapital av de totala tillgångarna (graden av egna finansierade tillgångar).

Internränta: Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss tid.

Avskrivning: Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Periodisering: Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Skatteunderlag: Totalt kommunalt beskattningsbar inkomst för samtliga skattskyldiga i kommunen (framkommer vid inkomsttaxeringen).

Skattekraft: Skatteunderlaget dividerat med antalet invånare vid inkomstårets utgång (den kommunalt beskattningsbara inkomsten per invånare).

Resultatutjämningsreserv (RUR): Reserven är avsedd att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna.

Lokal utvecklingsreserv (LUR): I 2013 års bokslut avsattes medel av de av AFA återbetalade sjukförsäkringsavgifter som erhöles detta år till en lokal utvecklingsreserv.

Grön finansiering: Avser finansiering där den underliggande obligationen för finansieringen uppfyller kraven i ett grönt ramverk så som exempelvis "The Green Bond Principles". Gröna obligationer ger ränteplacerare möjligheten att stödja utlåning till investeringsprojekt med mål att mildra klimatförändringarna eller som bidrar till en anpassning till dem.

TIDAHOLMS
KOMMUN

Social- och omvårdnadsförvaltningen

Ärendenummer: SON 2026/104

Upprättad: 2026-05-05

Senast reviderad:

Förstudierapport gruppbostad LSS

Flicka blåser såpbubblor

Ansvarig för dokumentet: Johan Claesson, Peter Eriksson, Elin Andersson

Beställare av förstudien: Social och omvårdnadsnämnden

Bakgrund	4
Förstudiens uppdrag och avgränsningar	4
Nulägesanalys	5
Servicebostäder	5
Omvärldsbevakning	6
Konsekvensanalys	6
Alternativa lösningar	7
Nybyggnation	7
Alternativ 1. Antipoden 6	7
Alternativ 2. Solkullen/Hägne	7
Alternativ 3. Mjården I (Rosenberg)	7
Kvalitativa effekter	7
Tidplan	7
Kostnad för nybyggnation, Mjården I, byggnad i ett plan med gruppbostad 6 platser	7
Alternativ 4. Håven I (Rosenberg)	7
Kvalitativa effekter	7
Tidplan	8
Kostnad för nybyggnation av en gruppbostad med 6 platser på, Håven I	8
Alternativ 5. Håven I, byggnad i 2 plan med gruppbostad 6 platser samt servicebostad 6 platser	8
Kvalitativa effekter	8
Tidplan	8
Kostnad för nybyggnation av en gruppbostad med 6 platser samt en servicebostad med 6 platser, Håven I	Error! Bookmark not defined.
Placering av alternativen 3 – 4 enligt följande	9
.....	9
Översiktlig bedömning av placeringsalternativ	10
Befintliga fastigheter	11
Servicelägenheterna på Midgård	11
Ugglan	12
Metod för beräkning	13
Översikt beräknade kostnader, <i>belopp i kr</i>	14
Rekommenderad lösning	14
Alternativ 1:	15
Föreslagen utformning	15

Analys av fördelar	15
Analys av nackdelar och risker	16
Samlad rekommendation.....	16
Alternativ 2:	17
Planlösning	17
Förväntad effekt.....	18
Projektets mål	18
Intressenter	18
Omfattning i tid	18
Förslag på interna mottagare.....	18

Bakgrund

Tidaholms kommun bedriver servicebostad och gruppboende utifrån lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Inom ramen för lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, finns bostad med särskild service för vuxna som en av insatserna. Denna insats kan utformas som antingen gruppboende eller servicebostad, beroende på den enskildes behov av stöd, tillsyn och självständighet i vardagen. En gruppboende är avsedd för personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar som medför ett stort behov av stöd i det dagliga livet. Boendeformen innebär att den enskilde har en egen lägenhet som är belägen i direkt anslutning till gemensamma utrymmen och till personal. Personal finns tillgänglig dygnet runt för att tillgodose behov av omvårdnad, praktiskt stöd, struktur och tillsyn, vilket ger en hög grad av trygghet men också innebär en lägre grad av självständighet.

En servicebostad riktar sig till personer som i större utsträckning kan leva självständigt, men som fortfarande har behov av regelbundet vardagligt stöd. Den enskilde bor i en egen lägenhet, ofta integrerad i ett vanligt bostadsområde, och stödet organiseras genom en närliggande personal- eller servicelägenhet. Personal finns tillgänglig utifrån planerade insatser och vid behov, men inte nödvändigtvis kontinuerligt på plats. Stödet i servicebostad består främst av hjälp med praktiska vardagssysslor, planering, sociala kontakter och viss personlig omvårdnad. Sammantaget innebär skillnaden mellan de två boendeformerna att gruppboende erbjuder ett mer omfattande och kontinuerligt stöd, medan servicebostad förutsätter en högre grad av självständighet och eget ansvar hos den enskilde.

År 2026 finns det i kommunen tre servicebostäder med 26 platser samt tre gruppboendestäder med totalt 18 platser. Förutom boende i egen regi köps tre platser på gruppboendestäder av externa leverantörer. Ej verkställda beslut om bostad med särskild service vilka inte har kunnat verkställas i kommunal regi då samtliga platser är verkställda finns. Vilket innebär att flera personer bor i kommunen i bostäder som innebär att de inte har kunnat flytta hemifrån. Dessa beslut kan verkställas externt men då individen eller anhöriga tackat nej är insatsen inte verkställd.

Då behovet av platser på LSS boende ökar samtidigt som platser inte kan erbjudas i Tidaholms kommun innebär det att antal platser som köps externt riskerar att öka, vilket innebär högre kostnader för social- och omvårdnadsnämnden samt försvårar för de som är i behov av bostad med särskild service i gruppboende och har en önskan om att bo kvar på hemorten.

Förstudiens uppdrag och avgränsningar

Förstudien påtalar behov av platser på gruppboende som förvaltningen prognosticerar för målgruppen. Beslut om att kommunen ska äga ny fastighet är beslutad av förvaltningschefer inom SON och SBF varför förslag på befintliga fastigheter i kommunens ägo samt nyproduktion av kommunen är de alternativ som är utreda i förstudien.

I förstudien är tidsplanen av stor vikt då behovet är stort och finns redan nu. Tidsplanen är förväntad byggstart i januari 2027 för att möjliggöra att fastigheten kan tas i drift första kvartalet år 2028.

Nulägesanalys

Förvaltningen har kartlagt behovet av bostad med särskild service enligt LSS vad gäller gruppboende, vilket beskrivs i tabellerna nedan. Beräkningen har inte tagit hänsyn till att brukare flyttar eller avlider fram till år 2030. Ökningen mellan år 2026 och 2027 beror på:

- Tre brukare på servicebostäder som är i behov av mer omfattande stöd vilket kan tillgodoses på gruppboende.
- Ett beslut som idag inte är verkställt, verkställs på ny gruppboende.
- En person omplaceras till gruppboende i egen regi från extern regi.
- Två personer som idag inte har beslut om bostad med särskild service blir beviljade utifrån ålder – ett av dessa beslut verkställs externt tills ledig plats finns i egen regi.

Antal beslut om bostad med särskild service

År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Antal boende i egen regi	18	18	18	18	24	24	24
Antal externt köpta platser	3	3	3	3	2	2	2
Antal ej verkställda beslut	1	1	2	4	0	0	0

Enligt tabellen ovan bedöms behov av platser på gruppboende öka successivt mellan år 2026-2028. Behov av en till gruppboende finns redan från 2026.

Idag verkställs tre placeringar externt. Två av dessa har gjort det i många år där det inte finns någon plan på att omplaceras till Tidaholms kommun i närtid. Kostnaderna för dessa platser är cirka 8000-9000 kr/dygn för placeringen. Därutöver betalar nämnden för plats på daglig verksamhet för de allra flesta som är placerade. Då tillkommer en kostnad för daglig verksamhet på cirka 1800 kr/dag. Inom förvaltningen har förvaltningen ekonomistyrning utifrån volymer. Det fastställda priset i 2026 års budget är 2 836 kr/dygn för en plats på gruppboende, 1 216 kr/dygn på serviceboende och 375 kr/dag för daglig verksamhet.

Servicebostäder

Social- och omvårdnadsnämnden har idag 3 servicebostäder enligt LSS med totalt 26 platser. De servicebostäderna är belagda på olika platser i Tidaholm. Manhem och Klockan är integrerade i fastigheter som ägs av Tidaholms bostad AB och Thule är integrerad i bostäder som ägs av Steiner fastigheter. Med serviceboende avses en fullvärdig bostad med god tillgänglighet där omfattande service och vård kan ges dygnet runt. Bostaden uppläts på sedvanligt sätt. Servicehus är beteckning för en anläggning med flera servicebostäder, visst fast basstöd genom anställd personal för anläggningen och gemensamma utrymmen för service och gemenskap. Lägenheterna ligger oftast samlade i samma hus eller i kringliggande hus. Servicebostäder kan vara förlagda i ett vanligt bostadshus. Serviceboende kan för vissa personer med funktionshinder vara en lämplig mellanform av bostad - mellan ett helt självständigt boende i en egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboende (prop 1992/93:159, s. 80, 180). De befintliga servicebostäderna uppnår inte ovanstående krav. Det saknas gemensamhetslokaler som kan användas på ett ändamålsenligt sätt och därtill brister lokalerna vad gäller tillgänglighetsanpassning. Utifrån detta är bedömningen att lokalerna inte är anpassade för den verksamhet som ska bedrivas.

Kommentar [LOI]: Du kanske absolut menar servicehus och att det är jag som inte fattar vad du menar?! :)

Omvärldsbevakning

Vid ökade behov av gruppboendestäder har flertal kommuner tagit fram nya gruppboendestäder både i befintliga lokaler och nybyggnationer. Samtliga kommuner försöker att inte köpa externa platser då det inte är kostnadseffektivt och då inte kvaliteten kan säkerställas på samma sätt som i egen regi.

Falköpings kommun har flera gruppboendestäder. De har grupp och serviceboendestäder integrerade i samma fastighet men arbetar som att det är två olika verksamheter vilket leder till samordningseffekter av att det är i samma fastighet.

Konsekvensanalys

Konsekvenser som riskerar att uppstå om inte en ny gruppboendestad kommer i drift är både kvalitativa och ekonomiska.

Kvalitativa:

De som är beviljade gruppboendestad bor fortfarande oftast hemma hos sina föräldrar tills beslutet är verkställt. Det blir en fråga för föräldrarna om att acceptera en placering i en annan kommun i Sverige om inte det finns plats i Tidaholm. Det kan innebära att "barnen" bor kvar hemma längre än vad som är rimligt och föräldrarna förmår. Det kan även innebära att invånare tvingas flytta till andra kommuner för att kunna få sina behov tillgodosedda. Sammanfattningsvis riskerar Tidaholm att inte nå det kommunala grunduppdraget.

Lång väntetid kan vara ansträngande för brukare och anhöriga. Dröjsmål med verkställighet av beslut kan också leda till kritik från inspektionen för vård och omsorg (IVO) med efterföljande vite.

Om inte nya platser för boende LSS etableras i harmoni med antal fattade beslut om boende kan det leda till negativa konsekvenser för kommunen och för de personer som är i behov av boende enligt LSS samt för anhöriga.

Ekonomiska:

Om Tidaholms kommun inte kan erbjuda platser i egen regi riskerar antal externt köpta platser att öka. Att köpa platser externt innebär en högre kostnad per plats.

Extern placering kostar 8 000 kr/dygn för gruppboendestad år 2026. I egen regi är motsvarande kostnad per plats 3 500 kr/dygn. Till det kan läggas kostnad för daglig verksamhet där merkostnad för extern daglig verksamhet jämfört med daglig verksamhet i egen regi är 900 kr/dag. Merkostnad vid extern placering är 5 400 kr/dygn, vilket motsvarar 2,0 miljoner kronor per plats och år.

Att driva ett gruppboende med 6 platser i egen regi innebär att kostnaden för kommunen är 12,0 miljoner kronor per år jämfört med att köpa motsvarande platser externt.

Alternativa lösningar

Nybyggnation

Nedan följer fyra alternativa placeringar på tomter för nybyggnation. Samtliga tomter i kommunal ägo.

Alternativ 1. Antipoden 6

- Kommunen äger tomten som medger yta att placera byggnaden på.
- Tomten är ej planlagd för ändamålet och planändring krävs vilket minst tar 12 månader.
- Då förväntad tid för detaljplaneändring uppgår till ca 12 månader kommer detta alternativ att prioriteras bort.

Alternativ 2. Solkullen/Hägne

- Kommunen äger tomten som är tillräckligt stor och medger yta att placera byggnaden på.
- Tomten är inte planlagd för ändamålet och planändring krävs vilket minst tar 12 månader.
- På grund av förväntad tid för detaljplanearbetet och på grund av översvämningskartering kommer detta alternativ att utgå.

Alternativ 3. Mjärden I (Rosenberg)

- Kommunen äger tomten som medger yta att placera byggnaden på.
- Det krävs bygglov men ingen planändring för genomförandet.

Kvalitativa effekter

Byggnadens placering bedöms leva upp till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9§9 lagen. Med sex lägenheter i en gruppbostad ges goda förutsättningar för kontinuitet för de boendes situation. Kollektivtrafik finns några hundra meter från fastigheten och gång- och cykelväg ligger nära fastigheten. Nybyggnationen ger fullt ut möjlighet att anpassa lokaler och utemiljö för såväl brukarna som verksamhetens behov.

Tidplan

Produktionstid, det vill säga byggtid efter projektering och bygglov bedöms till ca 12 månader vilket innebär att om projektering startas efter sommaren 2026 kan byggnaden stå klar för inflyttning under kvartal I år 2028.

Kostnad för nybyggnation, Mjärden I, byggnad i ett plan med gruppbostad 6 platser

Investering	29 000 000 kr
Driftskostnad första året	7 700 000 kr
Driftskostnad per boende, första året	1 300 000 kr

Driftskostnad är baserad på 2026 års värddygnspris och är inklusive hyresintäkter från boende.

Alternativ 4. Håven I (Rosenberg)

- Kommunen äger tomten som medger yta att placera byggnaden på.
- Det krävs bygglov men ingen planändring för genomförandet.

Kvalitativa effekter

Byggnadens placering bedöms leva upp till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9§9 lagen. Med sex lägenheter i en gruppbostad ges goda förutsättningar för kontinuitet för de boendes situation. Kollektivtrafik finns, några hundra meter från fastigheten och gång- och cykelväg angränsar till fastigheten. Fastigheten angränsar till naturen vilket kan ge en viss avskildhet. Nybyggnationen ger fullt ut möjlighet att anpassa lokaler och utemiljö från såväl brukarnas som verksamhetens behov.

Tidplan

Produktionstid, det vill säga byggtid efter projektering och bygglov bedöms till ca 12 månader vilket innebär att om projektering startas efter sommaren 2026 kan byggnaden stå klar för inflyttning under kvartal 1 år 2028.

Kostnad för nybyggnation av en gruppbostad med 6 platser på, Håven 1

Investering	29 000 000 kr
Driftskostnad första året	7 700 000 kr
Driftskostnad per boende, första året	1 300 000 kr

Driftskostnad är baserad på 2026 års vårddygnspris och är inklusive hyresintäkter från boende.

Alternativ 5. Håven 1, byggnad i 2 plan med gruppbostad 6 platser samt servicebostad 6 platser

- Kommunen äger tomten som medger yta att placera byggnaden på.
- Det krävs bygglov men ingen planändring för genomförandet.

Kvalitativa effekter

Byggnadens placering bedöms leva upp till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9§9 lagen. Med sex lägenheter i en gruppbostad ges goda förutsättningar för kontinuitet för de boendes situation. Kollektivtrafik finns, några hundra meter från fastigheten och gång- och cykelväg angränsar till fastigheten. Fastigheten angränsar till naturen vilket kan ge en viss avskildhet. Nybyggnationen ger fullt ut möjlighet att anpassa lokaler och utemiljö från såväl brukarnas som verksamhetens behov.

Fastigheten byggs i två plan och inkluderar en servicebostad med sex platser och en gruppbostad med sex platser. Detta skapar förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande, samt anpassade lokaler för de som bor i såväl service- som gruppbostad.

Tidplan

Produktionstid, det vill säga byggtid efter projektering och bygglov bedöms till ca 15 månader vilket innebär att om projektering startas efter sommaren 2026 kan byggnaden stå klar för inflyttning under kvartal 1 år 2028

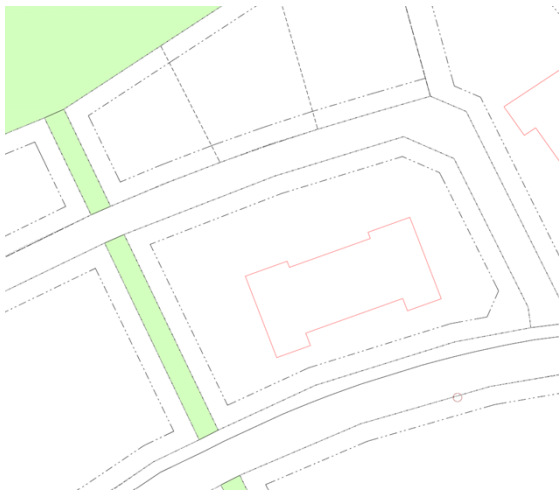
Kostnad för nybyggnation av en gruppbostad med 6 platser samt en servicebostad med 6 platser, Håven 1

Investering	41 000 000 kr
Driftskostnad första året	10 600 000 kr
Driftskostnad per boende, första året	900 000 kr

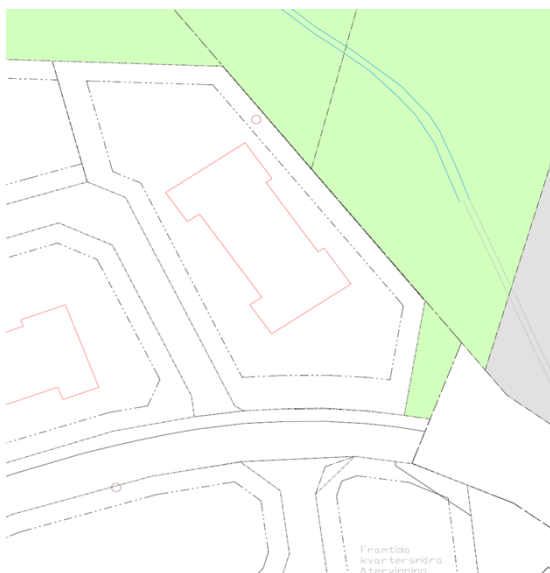
Driftskostnad är baserad på 2026 års vårddygnspris och är inklusive hyresintäkter från boende. Servicebostaden ersätter en redan befintlig servicebostad så den delen av driftskostnaden är ingen ytterligare kostnad för nämnden. Servicebostadens andel av driftskostnaden är 2,7 miljoner kronor. Att kunna erbjuda servicebostad i så nära anslutning till gruppboendestad innebär goda möjligheter till samordningsvinster då två personalgrupper enkelt kan samverka. Det skapar förutsättningar för en ökad flexibilitet i fördelning och nyttjande av resurser.

Placering av alternativen 3 – 4 enligt följande

Modellen symboliserar nytt gruppboende med 6 boendeplatser

Alt 3. Mjärden I, (Rosenberg område 2)

Alt 4. Häven 1. (Rosenberg område 2)

Översiktlig bedömning av placeringsalternativ

Alt. 1 och alt. 2 utgår utifrån tidsplanen med inflyttning Q1 2028. De resterande två alternativen bedöms utifrån placeringsalternativ i förhållande till detaljplanering. Både kvarteret Mjården och kv. Häven på Rosenberg lämpar sig för tänkt byggnation, då de medger ändamålet bostäder i gällande detaljplan SI 67 med laga kraft 2018-06-25. Valet mellan de båda tomterna är dock avhängt omfattningen av planerad byggnation. Intentioner när Rosenbergsområdet togs fram var att få en blandad typ av bebyggelse inom stadsdelen, där friliggande villor skulle brytas av med tätare bostadsformer i form av rad- par- och kedjehusbebyggelse. Därför försågs vissa kvarter, bland annat kv. Mjården, Kroken, Reven samt Linan, med bestämmelser som förutom just villabebyggelse även medger den typ av tätare bebyggelse med en byggnadshöjd om max 8 meter (motsvarande två våningar). Förutom villor och grupphusbebyggelse avsattes även en tomt - Kv. Häven, för flerbostadshusbebyggelse med en byggnadshöjd om max 12 m (motsvarande tre våningar). Tanken var att här möjliggöra för lägenhetsbebyggelse i en något mindre skala (tre våningar) för att få en bra variation inom området och även hushålla med byggbar mark på bästa sätt. Flerbostadshus möjliggör fler bostäder per kvadratmeter byggbar yta än ex. villabebyggelse. Kv. Häven valdes ut för ändamålet tack vare god koppling till Regnbågsvägen med gång- och cykelbana, samt det mer skyddade läget invid angränsande skogsparti som gör att en högre byggnad smälter in i området på ett naturligare sätt.

"God bebyggd miljö" är ett av Sveriges 16 miljö kvalitetsmål och innebär att städer, tätorter och andra bebyggda områden ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö. En central del i detta mål är en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser, där byggbar mark utnyttjas effektivt. Centrala aspekter av god bebyggd miljö och hushållning är bland annat "Effektiv markanvändning": Mark och vatten ska användas för de ändamål de är mest lämpade för, med företräde för användning som bidrar till god hushållning.

Om den tänkta byggnationen som planeras är ett enplanshus är därmed kv. Håven inte att förorda, då det skulle innebära en sämre hushållning med bostadsmark i och med att det är den enda möjliga tomten för en flerbostadshusbebyggelse. För enplanshus förordas därmed Kv. Mjärden.

Om det tänkta bebyggelsen skulle motsvara ett tvåplanshus (eller tre-) anses dock Kv. Håven kunna motsvara de kriterierna, då det medger fler bostadsenheter och en bättre hushållning inom den byggbara kvartersmarken. För tvåplanshus förordas därmed kv. Håven.

Befintliga fastigheter

Alternativ lösning till att bygga nytt boende är att iordningsställa befintliga fastigheter. De fastigheter som finns i kommunal regi som förstudien har utrett är: 1. Lägenheter i befintlig byggnad vid Midgård samt 2. Tidigare förskolan Ugglans lokaler.

Service lägenheterna på Midgård

Fastigheten

Kommunen äger den befintliga fastigheten som är möjlig att bygga om från service lägenheter till gruppboende.

Det krävs inte planändring men bygglov, då det görs omfattande förändringar av planlösningen och viss exteriör förändring.

I tre av de befintliga lägenheterna finns det idag hyresgäster som kan erbjuds andra lägenheter inom allmännyttan. Den omfattande omvandlingen av lokalerna medger en sådan hantering.

Skisser på ombyggnation finns med möjlighet att tillskapa sex lägenheter för grupp bostad. Lastkaj med genomfart av lastbilstrafik finns i nära anslutning till byggnaden.

Kvalitativa nyttor

Lokalens utformning och placering bedöms inte fullt ut leva upp till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9§9 lagen. Med en lokalisering i anslutning till särskilda boendeformer för äldre tenderar fastigheten att upplevas som en institution.

Kollektivtrafik finns i direkt anslutning till fastigheten.

En gemensam uteplats samt förråd uppförs i nära anslutning till boendet. Ombyggnation av huvudentrén och tillskapande av entréer till respektive lägenhet tillskapas. Utemiljön kompletteras med träd, buskar och staket.

Vid ombyggnationen ges det inte fullt ut möjlighet att anpassa lokalerna och utemiljö utifrån de boendes och verksamhetens behov.

Tidplan

Produktionstid det vill säga byggtid efter projektering för ombyggnation tar cirka sju månader. Vilket innebär att alternativet håller sig inom tidsramen. Dock krävs att de som idag bor där ska flytta ut

och behöver sägas upp från sina respektive kontrakt vilket inte bedöms vara försvarbart varför detta alternativt faller bort.

Ugglan

Fastigheten

Kommunen äger den befintliga fastigheten som är möjlig att bygga om från förskola till gruppboende.

Gällande detaljplan för fastigheten medger den inte användningen *bostäder*. Eftersom en gruppboende enligt LSS juridiskt och funktionellt utgör en form av bostadsanvändning behöver markens användning vara förenlig med detaljplanens bestämmelser. Plan- och bygglagen (PBL) ställer tydliga krav på att mark endast får användas för de ändamål som planen anger.

Detta innebär att en bygglovsprövning inte kan godkännas om den avsedda verksamheten inte överensstämmer med planens reglerade användningsområde. Om detaljplanen exempelvis anger verksamheter, centrum, kontor, skola eller annan icke-bostadsrelaterad användning, så är etablering inte möjlig utan detaljplansändring.

Tidplan

En ändring av detaljplanen är en formell process enligt Plan- och bygglagen (PBL). En sådan process kan ta upp till 24 månader eller mer om processen blir överklagad eller om boende har starka synpunkter. Tidsplanen bidrar till att en ombyggnation av Ugglans lokaler till en gruppboende inte är möjlig.

Totalkostnads kalkyl

Metod för beräkning

Varje alternativs driftskostnad är beräknad med samma metod och visar vad kostnaden skulle ha varit för respektive alternativ utifrån 2026 års budget. Syftet är att kunna jämföra hur olika alternativ påverkar SON:s driftskostnader och kommunens investeringar.

Driftskostnader inkluderar; drift- och kapitalkostnad för lokaler, kostnad för personal och bemanning samt övriga kostnader.

Förvaltningens ekonomistyrningsprinciper innebär att myndigheten ersätter utförare med samma belopp per plats oavsett förväntat resultat. De ekonomiska beräkningarna har utgått från principen och inte tagit hänsyn till förväntat resultat för respektive alternativ. Utförare erhåller en fast ersättning per dygn som skall täcka alla kostnader utöver lokalkostnad.

Ersättning för gruppboende år 2026 är 2 836 kr/dygn och för serviceboende 1 216 kr/dygn.

Investeringen inkluderar; byggkostnad, byggherrekostnad och inventarier.

Avskrivning; komponentavskrivning tillämpas vilket innebär att byggnadens olika komponenter har olika livslängd/avskrivningstid. Avskrivningen är störst under de första åren för att sedan minska i takt med att fler komponenter är avskrivna.

Internränta; 2,75 procent

Driftskostnad ny gruppboende med 6 platser, kr/år (alternativ 3 och alternativ 4)

Internhyra	2 000 000 kr
Vårddygnsersättning, gruppboende	6 210 840 kr
Avgår hyresintäkter från boende	- 540 000 kr

Total driftskostnad 7 670 840 kr

Total nettokostnad för drift av ny gruppboende med 6 platser är 7,7 miljoner kronor/år.

I nuläget kan en extern plats avslutas och erbjudas på boende i egen regi när plats finns.

Medräknat effekt av minskade externa kostnader skulle en ny gruppboende med 6 platser innebära ökade driftskostnader om 5,7 miljoner kronor.

Driftskostnad byggnad i 2 plan med gruppboende 6 platser samt serviceboende 6 platser, kr/år (alternativ 5)

Internhyra	2 800 000 kr
Vårddygnsersättning, gruppboende	6 210 840 kr
Vårddygnsersättning, serviceboende	2 663 040 kr
Avgår hyresintäkter från boende	-1 080 000 kr

Total driftskostnad 10 593 880 mnkr

Total nettokostnad för drift av nytt LSS-boende med gruppboende 6 platser samt serviceboende 6 platser är 10,6 miljoner kronor/år.

I nuläget kan en extern plats avslutas och erbjudas på boende i egen regi när plats finns. Platserna på servicebostad är inte nya, platserna kommer från ett befintligt boende som i alternativ 5 flyttar till nya lägenheter.

Medräknat effekt av minskade externa kostnader samt att nytt serviceboende ersätter redan befintligt serviceboende så skulle ett nytt LSS-boende med gruppboende 6 platser samt serviceboende 6 platser innebära ökade driftskostnader om 5,9 miljoner kronor. Alternativ 5 leder sannolikt till ekonomiska och kvalitativa samordningsvinster eftersom förutsättningar för samverkan mellan personalgrupper förstärks.

Översikt beräknade kostnader, *belopp i kr*

Alternativ	Driftkostnad år 1, färdigt projekt	Driftskostnad per plats år 1, färdigt projekt	Driftkostnad per plats år 1, för lokal	Total investerings- kostnad
Budget 2026				
3.	7 700 000	1 300 000	250 000	29 000 000
4.	7 700 000	1 300 000	250 000	29 000 000
5.	10 600 000	900 000	150 000	41 000 000

Rekommenderad lösning

Social- och omvårdnadsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen presenterar i denna förstudie två alternativa lösningar. Bakgrunden till detta är att det i investeringsbudgeten för närvarande finns avsatta medel för uppförande av en gruppboende med sex platser. Under förstudieprocessens gång har det emellertid framkommit att den planerade investeringen inte fullt ut tillgodoser de krav som ställs för att även kunna inrymma en servicebostad enligt gällande lagstiftning och riktlinjer.

Verksamheten har därmed identifierat ett behov av att pröva ett alternativ som innebär en större investering än vad som ursprungligen har legat till grund för budgeten. Det första alternativet förutsätter därför att kommunens samlade ekonomiska förutsättningar medger en utökad investeringsram, vilket skulle möjliggöra en mer ändamålsenlig lösning som tillgodoser både nuvarande och framtida behov inom bostäder med särskild service. Det bidrar även till en minskad driftkostnad och eventuella andra investeringar i andra projekt för att uppnå god kvalitet vad gäller servicebostad.

Social- och omvårdnadsnämnden har i dagsläget en verkställd extern placering inom LSS till en kostnad om cirka 8 000 kronor per dygn, jämfört med en beräknad kostnad i egen regi om cirka 3 500 kronor per dygn. Tillkommer gör merkostnad för extern daglig verksamhet 900 kr/dag. Detta innebär en kostnadsskillnad om cirka 5 400 kronor per dygn och plats.

På årsbasis motsvarar detta en merkostnad för extern placering om cirka 2,0 miljoner kronor per plats. Redan vid en enskild extern placering innebär således drift i egen regi en betydande kostnadsbesparing för nämnden.

Mot denna bakgrund bedöms det vara väsentligt mer kostnadseffektivt att tillgodose behovet genom verksamhet i egen regi än genom externa placeringar.

Båda de alternativ som redovisas i förstudien innebär att kommunen skapar förutsättningar för egen drift av gruppboende, vilket möjliggör att externa placeringar kan undvikas eller avvecklas över tid. Investeringen bedöms därmed ha en tydlig ekonomisk nytta som på relativt kort sikt kan bidra till att reducera kommunens löpande driftkostnader, samtidigt som kvalitet, kontinuitet och närhet i insatsen stärks.

Sammantaget bedöms uppförande av gruppboende i egen regi vara en ekonomiskt hållbar och långsiktigt effektiv lösning, där investeringskostnaden kan vägas mot betydande och varaktiga kostnadsbesparingar inom nämndens verksamhetsområde.

Alternativ I

Mot bakgrund av behovet av ändamålsenliga bostäder enligt LSS rekommenderas att kommunen uppför en fastighet i två plan som inrymmer både serviceboende och gruppboende, med sex platser i respektive boendeform. Lösningen syftar till att kombinera effektiv resursanvändning med hög kvalitet, rättssäkerhet och goda levnadsvillkor för de boende. Fastigheten byggs på tomten Hovet I utifrån ett helhetsperspektiv med planlagd mark.

Föreslagen utformning

Alternativ I innebär att boendeformerna organisatoriskt och fysiskt separeras inom samma fastighet, genom att gruppboende placeras på ett plan och serviceboende på ett annat, med egna gemensamma ytor samt tydligt åtskilda personalfunktioner. Varje boendeform ska utformas i enlighet med sin målgrupps behov och i linje med LSS intentioner om integritet, självständighet och normalisering.

Total investeringskostnad är 41,0 miljoner kronor.

Driftskostnad år I är 10,6 miljoner kronor.

Medräknat effekt av minskad extern kostnad för en placering, samt att nytt serviceboende ersätter redan befintligt serviceboende så skulle ett nytt LSS-boende med gruppboende 6 platser samt serviceboende 6 platser innebära ökade driftskostnader om 5,9 miljoner kronor.

Analys av fördelar

Att samla serviceboende och gruppboende i samma fastighet bedöms ge ekonomiska och organisatoriska fördelar. En gemensam byggnad möjliggör effektivare nyttjande av mark, installationer och teknisk infrastruktur. Vissa funktioner kan samordnas, såsom tekniska system, beredskapslösningar och delar av personalorganisationen, vilket kan bidra till minskade investerings- och driftskostnader. I förstudien har inte beräkningarna utgått från att det sker effektiviseringar då de är svåra att räkna på innan verksamheten är igång. Andra kommuner som har genomfört samma förändring vittnar om att det går att effektivisera och ha en mindre dygnskostnad.

Samlokaliseringen skapar även ökad långsiktig flexibilitet. Om behoven förändras över tid kan kommunen relativt enkelt justera användningen av lokalerna, exempelvis genom att omdisponera lägenheter eller anpassa stödets omfattning, utan att behöva avveckla eller etablera nya fastigheter. Detta stärker kommunens planeringsförutsättningar och minskar sårbarheten vid förändrade demografiska eller verksamhetsmässiga behov.

Vidare kan närheten till personal dygnet runt innebära en ökad upplevd trygghet, särskilt för personer i serviceboende som kan ha behov av stöd vid oplanerade situationer. Samtidigt skapas förutsättningar

för viss frivillig social samvaro mellan boendeformerna, under förutsättning att detta sker utifrån den enskildes önskemål och inte som ett organiserande krav.

Analys av nackdelar och risker

Samtidigt innebär en integrerad lösning risker som måste hanteras aktivt. En central risk är att gränsen mellan servicebostad och gruppboad suddas ut i praktiken. Om personalresurser och arbetssätt inte hålls tydligt åtskilda finns en risk att servicebostaden utvecklas i riktning mot en gruppboad, vilket kan leda till minskad självständighet för de boende och avsteg från individuella biståndsbeslut.

Skillnaderna i målgruppens behov kan även medföra verksamhetsmässiga utmaningar. Boende i gruppboad har ofta omfattande behov av tillsyn, struktur och omvårdnad, medan boende i servicebostad i högre grad förväntas leva självständigt. Dessa olika behov ställer krav på differentierade miljöer, bemötande och aktivitetsnivåer. Om detta inte beaktas i planering och drift finns risk för störningar, otrygghet eller försämrad kvalitet för någon av grupperna.

Vidare finns en risk för att fastigheten som helhet upplevs som institutionell, särskilt om antalet LSS-platser blir stort eller om verksamheten är alltför synlig i boendemiljön. Detta kan påverka både den enskildes upplevelse av ett normalt boende och omgivningens acceptans. Vilket medför att verksamheten behöver arbeta aktivt med detta löpande.

Samlad rekommendation

Sammantaget bedöms det ändamålsenligt att bygga en tvåplansfastighet som inrymmer både servicebostad och gruppboad, förutsatt att integrationen sker med tydlig struktur och med individens behov i centrum. För att lösningen ska vara förenlig med LSS och ge god kvalitet i insatsen rekommenderas följande principer:

- Boendeformerna ska vara tydligt åtskilda fysiskt, organisatoriskt och verksamhetsmässigt.
- Varje boendeform ska ha egna gemensamma utrymmen och personallokaler anpassade efter målgruppen.
- Personalens uppdrag, bemanning och arbetssätt ska vara klart definierade för respektive boendeform.
- Miljö och gestaltning ska utformas så att varje lägenhet upplevs som ett eget hem, och inte som en del av en institution.

Med dessa förutsättningar bedöms den föreslagna lösningen kunna förena kostnadseffektivitet och flexibilitet med hög kvalitet, självständighet och rättssäkerhet för de boende. Lösningen rekommenderas därför som ett långsiktigt hållbart alternativ för kommunens fortsatta utveckling av bostäder med särskild service enligt LSS.

Alternativ 2

Alternativ 2 innebär att en gruppbostad med sex platser enligt LSS uppförs på tomten Mjården. Bedömningen grundar sig på verksamhetens identifierade behov av bostäder för personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar samt på tomtens förutsättningar vad gäller läge, tillgänglighet och möjlighet till ändamålsenlig utformning.

Total investeringskostnad är 29,0 miljoner kronor.

Driftskostnad år 1 är 7,7 miljoner kronor.

Medräknat effekt av minskad extern kostnad för en placering skulle en ny gruppbostad med 6 platser innebära ökade driftskostnader om 5,7 miljoner kronor.

Den föreslagna gruppboستaden ska utformas i enlighet med lagens intentioner om goda levnadsvillkor och erbjuda de boende egna fullvärdiga lägenheter med närhet till gemensamma utrymmen och personal. Verksamheten förutsätter att personal finns tillgänglig dygnet runt och att boendemiljön möjliggör trygghet, kontinuitet och ett individuellt anpassat stöd i vardagen. Antalet platser, sex stycken, bedöms vara ändamålsenligt utifrån målgruppens behov och gällande praxis.

Tomten Mjården 1 bedöms vara lämplig för ändamålet då den ger möjlighet att skapa en lugn och trygg boendemiljö samtidigt som närhet till service, kommunikationer och samhällsfunktioner kan tillgodoses. Fastigheten bör utformas så att den smälter in i den omgivande bebyggelsen och bidra till normalisering, samtidigt som den uppfyller höga krav på tillgänglighet, arbetsmiljö och säkerhet.

Alternativ 2 ryms inom nuvarande inriktning för investeringsbudgeten avseende gruppbostad med sex platser och bedöms vara både verksamhetsmässigt och ekonomiskt hållbar. Genom att genomföra denna investering skapas förutsättningar för att möta nuvarande och kommande behov av gruppboستadsplatser i kommunen på ett långsiktigt och rättssäkert sätt.

Planlösning

Den planerade gruppboستaden ska utformas i enlighet med Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt gällande nationella riktlinjer för bostad med särskild service. Utformningen ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning erbjuds en bostad som möjliggör ett självständigt liv och delaktighet i samhället på lika villkor som andra kommuninvånare.

Gruppboستaden ska utformas så att den motsvarar normerna för ett ordinärt boende, samtidigt som det finns tillgång till det stöd som de boende kan behöva. Boendet ska placeras i ett vanligt bostadsområde för att främja inkludering, tillgänglighet och en hög grad av samhällsdelaktighet. En hemlik miljö och integritet är centrala principer i utformningen.

Varje boende ska ha tillgång till en egen fullvärdig lägenhet. Lägenheten ska ge förutsättningar för ett självständigt vardagsliv. Lägenheterna ska utgöra privata hem där den enskilde kan inreda och utforma miljön utifrån egna behov och önskemål.

Gemensamma utrymmen är en förutsättning för att skapa trygghet, social samvaro och tillgång till det stöd som verksamheten erbjuder. Dessa utrymmen placeras centralt i byggnaden och ska vara lätt tillgängliga för samtliga boende.

Boendet ska innehålla ändamålsenliga personalutrymmen som stödjer ett nära och professionellt stöd. Dessa ska vara integrerade i byggnaden på ett sätt som inte påverkar den hemlika miljön.

Hela boendet ska utformas enligt gällande krav för tillgänglighet och användbarhet. Planlösningen ska underlätta orienterbarhet och trygghet, och tekniska lösningar ska bidra till en säker och individuellt anpassad boendemiljö.

För sin helhet se lokalfunktionsprogram i **bilaga I** vad gäller gruppboestad.

Förväntad effekt

Kvaliteten inom boendeverksamheten kommer att vara hög under perioden med goda möjligheter till att kunna bo på hemorten. Kommunens kostnader för boende LSS kommer att vara betydligt lägre jämfört med alternativet att köpa platser från externa aktörer

Projektets mål

Från år 2028 kunna erbjuda platser på gruppboestad till de brukare som är beviljade bostad med särskild service enligt LSS och som har behov av gruppboestad (Gäller vid alternativt 1 och 2).

Från år 2028 kunna erbjuda ändamålsenliga lokaler för brukare som har behov av plats på serviceboestad (Gäller vid alternativ 2).

Intressenter

Social- och omvårdnadsnämnden ansvarar för drift av verksamheten när nya gruppboestaden är färdigställd. Nämnden ansvarar även för verksamhetsperspektivet under projektering, om/nybyggnation.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för projektering, upphandling, projektledning vid om/nybyggnation samt drift av fastigheterna.

Omfattning i tid

Byggnation om av gruppboestad kan färdigställas kvartal 1 år 2028.

Förslag på interna mottagare

Tidaholms kommun bör ansvara för såväl fastigheten som verksamheten. Fastigheterna föreslås ägas av kommunen och hyras ut till verksamhetsnämnden via Samhällsbyggnadsnämndens internhyresenhet.

§ 69 Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppboestad enligt LSS

SON 2026/104

Social- och omvårdnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att:
 - godkänna förstudierapport avseende gruppboestad enligt LSS samt överlämna denna till kommunstyrelsen.
 - i enlighet med alternativ nr. 5 i förstudien uppföra en fastighet i två plan som inrymmer både serviceboestad och gruppboestad, med sex platser i respektive boendeform på tomten Håven I.

Sammanfattning av ärendet

Behovet av platser i gruppboestad enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är akut och ökande i Tidaholms kommun. Samtliga befintliga platser i kommunal regi är belagda, vilket medför externa placeringar förenade med betydande merkostnader samt minskad närhet för brukare och anhöriga.

Därtill finns en risk för tillsynsärenden, eftersom kommunen inte fullt ut kan tillgodose lagstiftningens krav. De nuvarande servicebostäderna bedöms dessutom inte i alla delar uppfylla dagens krav på funktion och tillgänglighet.

För närvarande finns:

- 3 gruppboestäder (18 platser)
- 3 serviceboestäder (26 platser)
- 3 externa placeringar

Behovet av ytterligare gruppboestadsplatser finns redan från 2026 och förväntas öka fram till 2028.

Externa placeringar innebär en avsevärt högre kostnad jämfört med boende i egen regi, vilket ger en betydande merkostnad per plats och år. Att bygga ut den egna verksamheten bedöms därför vara mer kostnadseffektivt på sikt, även om det initialt innebär ökade investeringar.

Mot denna bakgrund har social- och omvårdnadsförvaltningen, i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen, tagit fram en förstudie inför ett investeringsärende avseende nybyggnation av gruppboestad i kommunal regi.

Förstudien pekar mot lämpligheten i två lokaliseringalternativ inom Rosenbergsområdet som planmässigt genomförbara. Alternativen skiljer sig dock åt vad gäller byggnadens omfattning, markutnyttjande och investeringsnivå. En enplanslösning inom kvarteret Mjården möjliggör genomförande inom befintlig investeringsram, medan en tvåplanslösning inom kvarteret Håven ger bättre markhushållning och funktionell samordning, men innebär en högre investering.

I förstudien har olika alternativ analyserats. Huvudspåret är nybyggnation av ett LSS-boende, där två möjliga inriktningar kvarstår. Det första alternativet innebär en kombinerad lösning där en gruppboende och en serviceboende samlokaliseras i samma byggnad. Denna lösning ger möjligheter till effektiv resursanvändning, samordning av personal och drift samt en ökad flexibilitet för framtida behov. Samtidigt ställer den krav på en tydlig organisation för att säkerställa att skillnaderna mellan boendeformerna upprätthålls.

Det andra alternativet innebär uppförande av en enbart gruppboende med sex platser. Detta alternativ har en lägre investeringskostnad och möter det omedelbara behovet av fler gruppboendeplatser, men ger inte samma möjlighet att utveckla eller förbättra befintliga serviceboendestäder och innebär därmed en lägre grad av flexibilitet på längre sikt.

Den samlade bedömningen i förstudien är att kommunen behöver vidta åtgärder för att säkerställa framtida behov av bostäder enligt LSS. Nybyggnation i egen regi framstår som den mest ändamålsenliga lösningen, både utifrån verksamhetsmässiga och ekonomiska aspekter. Den kombinerade lösningen med både gruppboende och serviceboende bedöms som mest hållbar över tid, då den möjliggör ett bättre resursutnyttjande och större flexibilitet att möta förändrade behov.

En preliminär tidplan visar att projektering kan genomföras under 2026, med byggstart under början av 2027 och inflyttning under första kvartalet 2028.

Social- och omvårdnadsnämndens ställningstagande i ärendet avser godkännande av förstudien samt överlämnande för fortsatt beredning i enlighet med kommunens investeringsprocess.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår nämnden besluta att godkänna förstudierapport avseende gruppboende enligt LSS.
- Ordförande föreslår ett tillägg till förvaltningens förslag till beslut och föreslår nämnden besluta i enlighet med alternativ nr. 5 i förstudien att uppföra en fastighet i två plan som inrymmer både serviceboende och gruppboende, med sex platser i respektive boendeform på tomten Håven 1.

Beslutsgång

Ajournering om 10 minuter begärs.

Ordföranden finner att nämnden bifaller förslag om ajournering.

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut samt ett förslag om tillägg från ordföranden.

Ordföranden ställer först arbetsutskottets förslag under proposition och finner att nämnden beslutar i enlighet med detta.

Ordföranden ställer därefter ordförandens förslag om tillägg under proposition och finner att nämnden beslutar att bifalla detta.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppbostad enligt LSS", nämndsekreterare Anna Smedhs, 2026-05-05.
- › Förslag till förstudierapport gruppbostad LSS, avdelningschef Elin Andersson, 2026-04-16.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: SON 2026/104

2026-05-05

Social- och omvårdnadsnämnden

Handläggare: Elin Andersson, avdelningschef

Tjänsteskrivelse - Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppbostad enligt LSS

Förslag till beslut

- Nämnden beslutar att godkänna förstudierapport avseende gruppbostad enligt LSS.

Ärendet

Behovet av platser i gruppbostad enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är akut och ökande i Tidaholms kommun. Samtliga befintliga platser i kommunal regi är belagda, vilket medför externa placeringar förenade med betydande merkostnader samt minskad närhet för brukare och anhöriga.

Därtill finns en risk för tillsynsärenden, eftersom kommunen inte fullt ut kan tillgodose lagstiftningens krav. De nuvarande servicebostäderna bedöms dessutom inte i alla delar uppfylla dagens krav på funktion och tillgänglighet.

För närvarande finns:

- 3 gruppbostäder (18 platser)
- 3 servicebostäder (26 platser)
- 3 externa placeringar

Behovet av ytterligare gruppbostadsplatser finns redan från 2026 och förväntas öka fram till 2028.

Externa placeringar innebär en avsevärt högre kostnad jämfört med boende i egen regi, vilket ger en betydande merkostnad per plats och år. Att bygga ut den egna verksamheten bedöms därför vara mer kostnadseffektivt på sikt, även om det initialt innebär ökade investeringar.

Mot denna bakgrund har social- och omvårdnadsförvaltningen, i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen, tagit fram en förstudie inför ett investeringsärende avseende nybyggnation av gruppbostad i kommunal regi.

Förstudien pekar mot lämpligheten i två lokaliseringalternativ inom Rosenbergsområdet som planmässigt genomförbara. Alternativen skiljer sig dock åt vad gäller byggnadens omfattning, markutnyttjande och investeringsnivå. En enplanslösning inom kvarteret Mjärden möjliggör genomförande inom befintlig investeringsram, medan en tvåplanslösning inom kvarteret Håven ger bättre markhushållning och funktionell samordning, men innebär en högre investering.

Utredning

I förstudien har olika alternativ analyserats. Huvudspåret är nybyggnation av ett LSS-boende, där två möjliga inriktningar kvarstår. Det första alternativet innebär en kombinerad lösning där en gruppboestad och en serviceboestad samlokaliseras i samma byggnad. Denna lösning ger möjligheter till effektiv resursanvändning, samordning av personal och drift samt en ökad flexibilitet för framtida behov. Samtidigt ställer den krav på en tydlig organisation för att säkerställa att skillnaderna mellan boendeformerna upprätthålls.

Det andra alternativet innebär uppförande av en enbart gruppboestad med sex platser. Detta alternativ har en lägre investeringskostnad och möter det omedelbara behovet av fler gruppboestadsplatser, men ger inte samma möjlighet att utveckla eller förbättra befintliga serviceboestäder och innebär därmed en lägre grad av flexibilitet på längre sikt.

Den samlade bedömningen i förstudien är att kommunen behöver vidta åtgärder för att säkerställa framtida behov av bostäder enligt LSS. Nybyggnation i egen regi framstår som den mest ändamålsenliga lösningen, både utifrån verksamhetsmässiga och ekonomiska aspekter. Den kombinerade lösningen med både gruppboestad och serviceboestad bedöms som mest hållbar över tid, då den möjliggör ett bättre resursutnyttjande och större flexibilitet att möta förändrade behov.

En preliminär tidplan visar att projektering kan genomföras under 2026, med byggstart under början av 2027 och inflyttning under första kvartalet 2028.

Social- och omvårdnadsnämndens ställningstagande i ärendet avser godkännande av förstudien samt överlämnande för fortsatt beredning i enlighet med kommunens investeringsprocess.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Beslut om förstudie avseende investeringsprojekt gruppboestad enligt LSS", nämndsekreterare Anna Smedhs, 2026-05-05.
- › Förslag till förstudierapport gruppboestad LSS, avdelningschef Elin Andersson, 2026-04-16.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden

**TIDAHOLMS
KOMMUN**

Social- och omvårdnadsnämnden

Ärendenummer: SON 2026/104

Upprättad: 2026-06-05

Senast reviderad:

Lokalprogram bostad med särskild service, LSS, gruppbofastad

Lagstiftning och gruppbostad.....	4
Boendelägenhet.....	5
Entré boendelägenhet.....	5
Hall.....	5
Hygienrum.....	5
Kök med matplats	6
Samvarorum.....	6
Sovrum.....	6
Lägenhetsförråd	8
Uteplats.....	8
Gemensamhetsutrymmen	8
Entré till gruppboendet.....	8
Hall.....	8
Kök med matplats	8
Samvarorum.....	9
RWC besök.....	9
Uteplats.....	9
Personal och verksamhetsutrymmen	9
Omklädning.....	9
Hygienrum personal.....	9
Pausrum med pentry	9
Jourrum	10
Kontor	10
Förråd	10
Tvättstuga/ klädvård	10
Städförråd	10
Grovförråd	10
Tekniskt utrymme.....	11
Beskrivning av övriga funktioner	11
Miljökrav	11
Energikrav	12
Inomhusmiljö.....	12
Material och ytskikt.....	12
Fönster och dörrar	13

Data tv och telefoni.....	13
El	13
Angöring och parkering.....	13
Larm och brandskydd.....	13
Lokalförteckning.....	14
Boendelägenheter, 7 st.....	14
Gemensamhetsutrymmen	15
Personal- och verksamhetsutrymmen	15
Tekniskt utrymme.....	17
Förslag på interna mottagare.....	Error! Bookmark not defined.
Förslag på utvärdering av effektmål.....	Error! Bookmark not defined.

Lagstiftning och gruppboende

LSS är en rättighetslagstiftning, vilket innebär att den som uppfyller kraven för att tillhöra lagens personkrets har rätt att få vissa angivna insatser, förutsatt att den enskilde har behov av insatsen i sin livsföring och att behovet inte är tillgodosett på annat sätt. Lagen kom till för att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska få sina behov tillgodosedda trots svåra ekonomiska tider för kommunerna. Den enskilde har rätt att få behovsprövade insatser beviljade oavsett tillgång till resurser. LSS är ett komplement till andra lagar och innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som andra lagar ger.

Med gruppboende LSS avses en bostad med särskild service för vuxna enligt 9§9 LSS. Gruppboenden är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboenden ska det finnas en erforderlig fast bemanning som i huvudsak skall täcka de boendes hela stödbehov. Syftet med gruppboendet är att vuxna personer med funktionshinder som inte klarar eget boende eller boende i serviceboende ändå ska ha möjlighet att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem.

I SOSFS 2009:2 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9§9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS beskrivs att bostaden ska vara

- fullvärdig
- att det är den enskildes privata och permanenta hem och
- att den inte ska ha en institutionell prägel

Fullvärdig bostad

Att bostaden ska vara fullvärdig innebär att de enskilda boendelägenheterna ska ha fullgod standard, dvs samma standard som vanliga bostäder. Generella byggregler som gäller för bostäder i allmänhet enligt Boverkets byggregler för bostadsutformning och krav på avskiljbarhet ska följas BBR 3:22 Allmänt om utformning av bostäder. Tillgång till gemensamma utrymmen medför således inte att en lägre bostadsstandard medges. Att bo i en fullvärdig bostad är en viktig förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv.

Ett privat och permanent hem

En bostad med särskild service är den enskildes privata och permanenta hem. Att känna att ens hem är något permanent och stabilt över tid är väsentligt. I likhet med övriga medborgare ska personer med funktionsnedsättning kunna bo kvar i sin bostad och få sitt behov av omvårdnad tillgodosett också vid utökat eller förändrat behov.

Antal boende

Antalet boende i en gruppboende bör vara litet. Enligt Socialstyrelsens mening bör det i regel endast vara tre till fem personer som bor i bostaden. Ytterligare någon boende bör kunna accepteras under förutsättning att samtliga personer som bor i gruppboenden tillförsäkras goda levnadsvillkor. För vissa personer med omfattande funktionshinder är det särskilt viktigt att antalet kontakter i den närmaste miljön är begränsat. Gruppens sammansättning har dessutom stor betydelse för att skapa förutsättningar för en betydelsefull gemenskap för de boende.

Regeringsrätten konstaterar att det inte kan ses som ett avsteg från intentionerna bakom LSS då sex boende i vissa fall accepteras i gruppboende för vuxna. Utslagsgivande i det enskilda fallet bör vara att de boende i gruppboenden tillförsäkras goda levnadsvillkor i den mening LSS åsyftar.

Bostad utan institutionell prägel

För att undvika en institutionell miljö bör en bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS inte vara belägen i nära anslutning till:

- en annan sådan bostad, eller
- andra bostäder som inte är ordinära såsom t.ex. korttidshem eller särskilda boendeformer för äldre.

Som regel bör inte heller en bostad med särskild service för vuxna samlokaliseras med lokaler för daglig verksamhet. Om flera särskilda bostäder och sociala verksamheter samlokaliseras i samma bostadsområde kan det komma att prägla området och bidrar inte till att skapa jämlika levnadsvillkor och underlätta för den enskilde att leva som andra.

Boendelägenhet

Boendelägenhet ska vara en fullvärdig lägenhet för 1 person med hall, hygienrum, rum eller avskiljbar del av rum för sömn och vila, rum eller avskiljbar del av rum för samvaro samt rum eller del av rum för matlagning. Lägenheten bör motsvara 2 rum och kök.

Boendelägenhetens utformning ska underlätta orientering i tid och rum och indelningen av olika funktioner ska stödja rutiner för aktiviteter i dagliga livet. Lägenheten ska fungera för personer med olika typer av funktionsnedsättning. Utrymme ska finnas att använda och förvara hjälpmedel.

Städning av boendelägenheter utförs av den boende själv, ofta med stöd av personal. Förvaring av städmaterial för hushållstädning sker i lägenheten. I lägenhet ska, enligt standard, finnas städskåp för förvaring av städmaterial 60 cm samt skåp för förvaring av linne 60 cm. Lägenhetens elskåp ska vara högt placerad, relativt undanskymt och låsbart.

Inga lister rekommenderas i boendelägenheterna.

Entré boendelägenhet

Entrén till boendelägenhet ska placeras så att passage genom gemensamhetsutrymmen eller personalutrymmen undviks. Lägenhetsdörr ska ha ringklocka. Det ska finnas plats för namnskylt. Lägenhetsdörr ska lätt kunna hanteras sittande. Dörren ska vara lätt öppningsbar samt kunna ställas upp i öppet läge.

Hall

I hall sker förvaring av ytterkläder och skor. Kapphylla ska vara placerad lätt åtkomlig men ej höj- och sänkbart utförande. Plats för stol/ pall ska finnas. Utrymme för vändning av rullstol skall finnas nära dörren. I hall ska finnas uppställningsplats samt laddningsmöjlighet för förflyttningshjälpmedel (rollator eller rullstol för begränsad utomhusanvändning). I hallen kan med fördel medicinskåp som ska finnas i samtliga rum placeras.

Hygienrum

I hygienrum sker personlig hygien med tvätt, toalett samt dusch alternativt bad. Rummet ska dimensioneras så att det finns plats för 2 personal och det ska vara möjligt att stå på båda sidor om wc-stol för att assistera. Utformningen ska underlätta anpassning till förändrade behov och placering av inredning.

Fri passagebredd på dörr till badrum ska vara enligt tillgänglighetskrav.

Hygienrum ska ha duschplats som medger både sittande (duschstol som lös inredning) och stående dusch. Dusch ska vara vägg- och handdusch. Vid duschplats ska det finnas stödhandtag. Duschplats ska ha skena för duschdraperi. Det ska vara möjligt att anpassa duschplats och installera ett badkar om så önskas. Dusch på duschbrits ska vara möjligt.

WC-stol ska vara golvansluten, ha normal höjd och vara anpassad för att kunna tillföra en förhöjningsutrustning på. Det ska vara förberett med väggförstärkning för montering av väggfasta armstöd vid wc-stol. Toalett-pappershållare ska vara som lös inredning.

Tvättplats ska vara handikappanpassad till höjd och djup och ha ettgreppsblandare, vattenlås och anslutning som inte begränsar att kunna komma nära tvättstället vid sittande. Ovan tvättplats ska finnas spegel och belysning. Spegel ska vara anpassad i höjd för både sittande och stående, viktigt att spegeln går ända ner till handfatet. Eluttag för t ex rakapparat, eltandborste och hårtork.

Det ska finnas plats för förvaring av hygienartiklar, badrumslinne mm i 40 cm fast högskåp. Detta bör inte vara inkluderat med spegel över handfat. Ska finnas tvättmaskin och torktumlare. Kontrastmarkering bakom tvättplats och wc-stol.

Kök med matplats

De boende ska ha ett fullvärdigt kök för förvaring och tillagning av mat för sitt eget hushåll i boendelägenheten. I köket sker förvaring av köksutrustning, husgeråd, porslin och livsmedel samt matlagning, diskning och avfallshantering. Köksinredning ska bestå av skåpinredning med hyllor och lådor (skåp låsbart avsett för kombinerat värde-/ medicinskåp enligt BBR 29 8:7), arbetsbänk/ avställningsyta, diskbänk med ho. Ist Kyl- och frysskåp, Ist spis med ugn, köksfläkt, plats för Micro. Spis ska ha timer och spisvakt. Vid arbetsbänk ska finnas eluttag med timer för köksmaskiner. Diskmaskin ska finnas. I köket samlas hushållets avfall; komposterbart och brännbart i uppsamlingskärl i diskbänkskåp. Matplats bör ligga i direkt anslutning till kök och ha köksbord och stolar med plats för 2 personer varav 1 rullstol.

Samvarorum

Plats för samvaro, tv mm. Samvarorum kan vara del av kök i öppen planlösning. Den ska vara möblerbar med mindre soffa eller fåtöljer samt soffbord och förvaringsmöbel. Plats för tv, vägghängd placering ska vara möjlig. Kommunikationsuttag och eluttag för både tv och dator, placerade så alternativa möbleringar kan göras. Anslutning till markburen tv ska finnas i samvarorummet.

Sovrum

Plats för sömn och vila samt förvaring av kläder och ev. linne (förvaring skall uppfylla kraven i bostadsutformning SS 914222 dock minst 2st skåp 60cm). Kan vara avskiljbar del av samvarorum. Skjutdörr mellan sovrums och allrum som skjuts in i vägg. En säng, typ vådsäng, ska kunna möbleras med antingen långsida mot vägg eller huvudgavel mot vägg (huvudgavel skall ej placeras under fönster). Utrymme runt säng ska medge arbetsyta för personal på båda sidor om sängen samtidigt. Utrymme ska finnas för överflyttning säng-rullstol/ duschbrits och att då kunna manövrera en mobil personlyft. Duschbritsen ska kunna manövreras till hygienrummet.

Taklyft ska vid behov kunna installeras som hjälpmedel (med skenor fästa i väggarna vilket kräver förstärkning). Ist eluttag placeras i vägg mot taket för anslutning/laddning av taklyftar. Eventuell sprinklers utformas så att de inte kolliderar med eventuella taklyftar. Eluttag ska finnas vid sängplats för vådsäng, kompressorstyrd madrass samt ev elektriska hjälpmedel. Eluttag vid sängplats placeras för flexibel möblering av höj- och sänkbar vådsäng samt att de inte skadas av sängens höj- och sänkbara funktion. Klädgarderober får inte placeras så att det begränsar möblerbarheten i rummet. I

sovrums ska finnas plats för hemarbete/pyssel (bord ca 60x120 cm med plats för 2 stolar alt. 1 stol + rullstol). Alternativt kan hemarbetsplatsen placeras i samvarorum. Kommunikationsuttag och eluttag (data och TV) ska finnas i sovrums.

Lägenhetsförråd

Till varje boendelägenhet ska finnas tillgång till ett förråd för förvaring. Förråd kan placeras i lägenhet.

Uteplats

Till varje boendelägenhet ska det finnas en uteplats. Den ska vara tillgänglig för rullstolsburna direkt från boendelägenheten. Uteplats ska vara möblerbar med mindre matplatsgrupp med plats för totalt 2 personer varav 1 person som är rullstolsburen. Utebelysning med strömbrytare inomhus i lägenheten. Väggtagg. Olika boendelägenheters uteplatser ska avgränsas från varandra. Uteplatserna ska vara med trätrall alternativt betongplattor. Solavskärmning till alla uteplatser beroende på väderstreck.

Med fördel kan uteplatsen användas som ingång för de boende så de inte behöver gå i entrén till samvarodelarna.

Nivåskillnader mellan uteplats och mark runt det kan med fördel undvikas. Om nivåskillnad förekommer måste uteplatsens kant vara försedd med skyddsräcke på en lämplig höjd anpassat till nivåskillnaden.

Gemensamhetsutrymmen

Gruppboendets gemensamhetsutrymmen är ett komplement till den egna boendelägenheten och ska ge möjlighet till samvaro för de boende. Det används som samlingsplats och aktivitetslokal. Det ska präglas av en välkomnande, hemlik och trivsamt miljö. Ytorna ska dimensioneras så att alla hyresgäster och tjänstgörande personal får plats samtidigt. Ytan ska vara överblickbar.

Entré till gruppboendet

Såväl huvudentré som eventuella sidoentréer ska vara välkomnande och väderskyddade, takade. Personal samt person med rullstol ska kunna stå väderskyddad under tak samtidigt. Ytterdörr ska förses med klarglas med möjlighet att se ut (halvglasad). Ytterdörren samt innerdörr ska utrustas med dörröppnare med armbågskontakt.

Innanför entré ska plats för lös entrématta finnas. Mattan får inte utgöra hinder för dörrslagning. Golv i entré, vindfång och hall ska tåla väta. Innanför entrén ska det finnas plats och möjlighet att placera och ladda 1 st permobil.

Hall

I direkt anslutning till gemensam entré. Plats för förvaring av besökares ytterkläder och skor samt plats för stol/ pall. Hallen kan vara en del av entrén.

Kök med matplats

I det gemensamma köket ska det finnas möjlighet att vid behov och önskemål kunna förvara och tillaga mat för eventuella gemensamma måltider. Planering av måltider, inköp, matlagning mm sker tillsammans av personal och de boende. Köket är en central samlingspunkt i gruppboendet. Det ska finnas plats för att flera personer samtidigt kan delta i eller betrakta hushållssysslor. Köksinredning och utrustning ska dimensioneras efter att alla boende samt personal utgör ett gemensamt hushåll. Inredning och utrustning ska vara åtkomlig och tillgänglig för alla (dock ej höj- och sänkbar lösning) och vara anpassat för personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Goda förvaringsmöjligheter för torr- (gärna separat skafferi med låsbar dörr, alt 2 st 60 cm skåp), kyl- och frysvaror. I köket sker förvaring av köksutrustning, husgeråd och porslin samt livsmedel. Sedvanlig livsmedelshantering, matlagning, diskning och avfallshantering. Köksinredning ska bestå av skåpinredning med hyllor och

lådor, arbetsbänk/ avställningsyta, diskbänk med ho. Ist kylskåp, Ist frysskåp. spis med ugn (kan vara inbyggnadsugn och häll), köksfläkt, plats för micro. Spis ska ha timer och spisvakt. Vid arbetsbänk ska finnas eluttag med timer för köksmaskiner. Ist diskmaskin gärna upphöjd för god arbetshöjd ska finnas.

I köket samlas hushållets avfall; komposterbart och brännbart i uppsamlingskärl i diskbänkskåp. I direkt anslutning till köket ska det finnas matplats som rymmer 9 personer för gemensamma måltider och social samvaro, minst 2 platser ska vara för rullstol. Kommunikationsuttag ska finnas. Kök och matplats kan samlokaliseras med samvarorum.

Samvarorum

Rum för social samvaro och fritidsaktiviteter ska ha möjlighet att rymma alla i gruppboendet samtidigt. Det ska ha sittgrupp med soffa och fåtöljer för sju personer och goda möjligheter att möblera om. Plats för två rullstolar ska finnas. Här ska man kunna ägna sig åt fritidsaktiviteter, titta på tv, läsa, spela spel och tv-spel, lyssna på musik mm. Ytor för förvaringsmöbler bokhylla 1,5 m bred, bord för fyra personer att pyssla mm, TV-bänk 1,5 m. Samvarorum kan kombineras med kök och matplats i öppen planlösning. Anslutning till markburen tv ska finnas.

RWC besök

En RWC för besökare ska finnas.

Uteplats

En för gruppboendet gemensam altan som rymmer alla boende och personal ska finnas. Se vidare under "Utemiljö".

Personal och verksamhetsutrymmen

Personalutrymmenas rum och funktioner bör hållas samman och ligga i direkt anslutning till gruppboendets gemensamhetsutrymmen. Kan med fördel placeras med en egen personalingång där personalen kommer direkt till personalutrymmet utan att behöva gå igenom samvarodelarna i boendet.

I personalutrymmet ska det finnas ett kylskåp för läkemedel.

Omklädning

Förvaring av personalens kläder och personliga värdesaker i låsbara omklädningskåp, åtta Z-skåp. Kan vara samlokaliserat med pausrum. Förvaringskåp för rena arbetskläder, två 60 cm linneskåp.

Hygienrum personal

RWC med duschplats för personal. Utgör tillika RWC för besökare och ska utrustas och inredas enligt standard för handikappanpassad RWC. Placeras i direkt anslutning till jourrum och nära omklädning. Plats för förvaring av personalens personliga hygienartiklar (lös inredning). Plats för två tvättkorgar 60x60cm för förvaring av smutstvätt. fyra väggkrokar. Eluttag för t ex rakapparat, eltandborste och hårtork. Utrustning, pappershållare på vägg.

Pausrum med pentry

Pausrum för personal. Personalen ska ha möjlighet att förvara och värma mat samt diska i separat personalutrymme i samband med rast. Förvara och värma medhavd mat i pentry. Matplats för fyra pers. Skåpinredning, diskbänk med ho, plats för avfall i diskbänkskåp, micro, kyl/ frysskåp.

Avställningsyta med plats för kaffebryggare mm samt eluttag med timer för köksmaskiner.

Jourrum

Sovrum för en nattpersonal. Tillika personalens vilrum. Plats för säng och sängbord samt stol/ mindre vilfåtölj. två 60 cm garderober/ backskåp för linneförvaring. Låsbart

Kontor

Administrativt arbete för två personer; dokumentation, telefon. Dataarbetsplats med arbetsplatsbelysning. Förvaring kontorsmaterial, pärmar mm på hyllplan/ bokhylla (kan placeras ovan av skrivbord), personakter och sekretessmaterial i låsbart arkivskåp, kassaskåp 60x60 cm. Förvaring av nycklar i låsbart nyckelskåp (lös inredning). Minst sex uttag för data, telefon, skrivare mm. Plats för en besökare. Kontoret ska vara låsbart och möjligt att se ut. Möjlighet till ljusinsläpp (kan vara fönster in mot lokal ej mot gemensammautrymmen).

Förråd

Ett buffertförråd för förbrukningsmaterial mm. Varmförråd. Inrett med hyllplan.

Tvättstuga/ klädvård

Boende tvättar sin egen tvätt, ofta med stöd av personal. Det sker antingen i den gemensamma tvättstugan eller i egen tvättmaskin i den egna boendelägenheten. Textilier mm från personalutrymmen och gemensamhetsutrymmen tvättas i tvättstugan av personalen. Ingen cirkulationstvätt förekommer. I tvättstugan ska man kunna tvätta i maskin och för hand i tvättbänk, man ska även kunna torka i maskin eller på lös torkställning.

En tvättmaskin, en torktumlare och ett torkskåp ska vara av typen professionell, tvättbänk för hand och grovtvätt skall vara ca 60x120 cm. Förutom maskinutrustning så ska även plats finnas för lös torkställning och strykbräda. Förvaring av förbrukningsartiklar och utrustning för klädvård i låsbara bänkskåp ca 60x120 cm och överskåp ca 60x120 cm. Avlastningsyta ca 60x120 cm för att vika den rena tvätten ska finnas. Eluttag vid avlastningsyta samt för strykjärn ska ha timer. Tvättstuga ska rymma flera (2) personer samtidigt varav en person med rullstol. Tvättmaskin och torktumlare ska vara på bra arbetshöjd (stativ). Tvättmaskinen ska vara lämpad för tyngre tvätt som tex tyngdtäcken och moppar. Reglage, luddlåda mm ska vara lätt att nå, lätt att förstå och lätta att rengöra. Samtliga golvbrunnar placeras så att de är lätta att rengöra.

Städförråd

Städustrustning och rengöringsmedel för ändamålet förvaras i städförråd. Dammsugning sker med vanlig hushållsdammsugare. Vid behov av storstädning utförs detta av lokalservice/ städföretag som då har all nödvändig utrustning med sig.

Städförrådet ska innehålla förvaringsutrymme för mindre städvagn (moppvagn), städmaterial, rengöringsmedel, dammsugare mm. Redskapshållare på vägg. Hyllor och krokar. Förvaringsplats för fyra uppsamlingskärl avfall (källsorteringsfraktioner typ kartong, tidning, glas mm). Utslagsback ska finnas.

Grovförråd

Grovförråd för gruppboendet för förvaring av säsongsmaterial och skrymmande saker ska finnas. Förrådet ska vara låsbart. Förrådet kan anordnas som enskild, fristående isolerat kallförrådsbyggnad på tomten. I förrådet ska möjlighet till att förvara boendes cyklar 6 st finnas. Därutöver tak för 7 st

cyklar och sopkärl i direktanslutning till grovförråd alternativt placeras separat.

Tekniskt utrymme

Tekniskt utrymme ska samla och rymma all driftteknisk utrustning för boendet. Rummet ska vara låst från boendet. Det ska ha separat ingång utifrån. Tekniskt utrymme ska placeras så det inte blir störande för angränsande rum. Tekniskt utrymme ska placeras så att rum som är tänkt för sömn inte ligger angränsande till teknikutrymmet. Eventuella sprinklertankar kan placeras i annan byggnad eller så länge funktion och myndighetskrav uppfylls.

Beskrivning av övriga funktioner

Utemiljö

Utemiljön utnyttjas för aktivitet, avkoppling och samvaro. Gruppboendet ska ha en utemiljö med generell karaktär i likhet med omgivningen. Tomten bör avgränsas mot omgivningen med växter (häck), alternativt likvärdig lösning (ej staket) där tomten och omgivningen medger detta. Utemiljön ska vara tillgänglig och framkomlig för rörelsehindrade. Kullar, lutningar, stora eller skarpa nivåskillnader och trånga passager ska undvikas. Gräsmatta ska kunna nås och klippas med robotgräsklippare. Hårdgjorda ytor och gångvägar med nödvändig funktion året runt, ur tillgänglighets- och utrymningshänseende ska kunna snöröjas maskinellt (3,5 m bredd) och det ska finnas plats för snöupplag. Plats för förvaringskärl för sand/ grus ska finnas. Växtlighet ska anpassas till omgivningen och vara av trädgårdskaraktär med gräsmatta och planteringar. Vattenutkastare ska finnas för trädgårdsskötsel placerad på neutral plats/er. För en ökad trygghet ska utemiljön vara överblickbar. Nivåskillnader mellan uteplats/ balkong och mark ska undvikas. Om nivåskillnad förekommer måste uteplatsens kant vara försedd med skyddsräcke på en lämplig höjd, anpassat till nivåskillnaden samt de vägledande råd om mått som ges i Bygg i Kapp handikapp.

En för gruppboendet gemensam altan/ terrass/ uteplats/ balkong ska ha tak, utebelysning, vind- och solskydd. Det ska rymma sittplats för totalt åtta personer varav en person som är rullstolsburen. Rullstolsburen ska kunna tas sig runt bordet med andra rullstolar runt sittplatsen. Uteplats ska lätt nås från gemensamhetsutrymme. Från gemensamhetsutrymmen ska man kunna ha uppsikt över uteplatsen.

Utebelysning ska finnas vid gruppboendets infart, angöring, parkering, entréer, uteplatser och förråd. För gruppboendet ska det finnas en gemensam uppställningsplats för sopkärl av större modell utomhus.

Miljökrav

I kommunens uppdrag ingår bland annat att bidra till en hållbart byggande. Kommunen strävar efter att minska sin miljöpåverkan. Detta ska ske genom bl.a. minskad energi och bränsleförbrukning, träbyggande, byggandets klimatpåverkan i ett livscykelperspektiv (LCA), förnybar energi, avfallssortering och återvinning, och aktiva val av sunda byggprodukter.

Miljöaspekterna ska alltid beaktas och miljöanpassade produkter ska i första hand väljas.

Energikrav

Vid nyproduktion av gruppbostad beaktas miljöfaktorer i projekteringsarbetet: Energiprestanda enligt miljöbyggnad (nivå silver).

Inomhusmiljö

Ljusmiljö

Det ska finnas god tillgång till dagsljus i vistelserum enligt BBR. Dagsljus ska kunna avskärmas. Belysningen ska ge bra ljus samt bidra till trivsamt och rumsuppfattning. Det ska vara möjligt med många, och olika typer av ljuskällor. Belysning ska inte reflektera eller blända och kunna justeras genom exempelvis dimmer. I boendelägenheter ska fast installerad belysning begränsas till hall, köksbänk och badrum. Eluttag i tak för belysning ovanför matplats och andra möjliga placeringar för att hyresgästen själv ska kunna prägla sin hemmiljö med egna armaturer i rummen.

I gemensamhetsutrymmen ska möjlighet till en varierad placering av inredningsarmaturer vara god. Vid fönster i boendelägenheter samt personal och gemensamhetsutrymmen ska eluttag (vägguttag båda sidor om fönster) för såväl hängande fönsterbelysning som armaturer stående på fönsterbänk vara möjligt. Eluttag i tak för belysning ovanför matplats ska finnas i gemensamhetsutrymmena. I delar av gemensamhetsutrymmen kan det vara lämpligt med varierbar belysningsstyrka. Belysning i korridorer och liknande gemensamma utrymmen utförs med ledplattor med dimmer. Närvarostyrd belysning är inte lämpligt i boendelägenheter, jourrum, korridorer eller gemensamhetsutrymmen. Belysningen ska vara energieffektiv och utvärdering baseras på ett LCC-perspektiv.

Temperatur

Det bör vara möjligt att i alla rum separat kunna reglera innetemperatur. Fristående/ mobila kylaggregat accepteras inte. Gruppbofastaden ska planeras så att ett kylbehov i möjligast mån undviks. Om möjligt fjärrvärme.

Ljudmiljö

Gruppbofastaden ska ha en god ljudmiljö enligt krav BBR. Ljudnivå från installationer, angränsande utrymmen eller utifrån får ej vara störande eller besvärande. Ekoeffekter ska undvikas. Ljudklass B enligt gällande svensk ljudklassningsstandard, SS 25267 för bostäder, och SS 25268 för lokaler, ska uppfyllas.

Material och ytskikt

Material och ytskikt som används ska vara av god kvalitet, ha god slitstyrka och vara lätta att rengöra och underhålla. Samtliga ytskikt, enskilda eller i kombination, ska ha låga kemiska emissioner. Allergiframkallande material får inte förekomma. Kontrastverkande mönster och blanka, reflekterande ytskikt på t.ex. golv, väggar, bänkar, kakel ska undvikas. Golv ska beläggas med material som är som tål högt slitage. I entré och hall ska golv tåla väta. Kulör på golv ska vara mörkare än vägg.

Det får inte finnas kanter eller nivåskillnader mellan golv/ matta i olika angränsande rum. Färgsättning utförs med hänsyn till neuropsykiatriska funktionshinder. Kontraster och konturer ska förstärkas för att underlätta orientering, gäller bl.a. dörrar, dörröppningar och golv/ vägg. Väggar, lister, hörn ska vara stöttåliga på utsatta platser. Utstående vägghörn bör helst undvikas, vid förekomst ska de förses med kantlist.

Allt sanitetsporslin ska vara enligt svensk standard och vit kulör. Samtliga blandare ska vara försedda med för avstängningsventiler.

Fönster och dörrar

Fönsterbröstning utförs i normal höjd. Samtliga fönster och fönsterdörrar ska ha persienner. Fönsterbänkar samt fästen för gardinuppsättning ska finnas. Passagebredd i boendets alla dörrar och öppningar ska vara enligt BBRs tillgänglighetskrav. Utöver det ska de mått och utformning som ges i Bygg i Kapp handikapp vara vägledande. Dörrar ska vara lätta att öppna, automatisk dörröppnare ska finnas till boendets gemensamma entrédörrar och vindfång. Manöverdon och passagesystem ska enkelt kunna nå från rullstol. Kortläsare/dörröppnare placeras på stolpe eller entrétakens pelare. Ytterdörrar ska uppfylla beställarens gällande försäkringsvillkor avseende material, infästning och låsning. Låsning och upplåsning av samtliga dörrar där ej annat anges, ska som standard ske nyckelfritt, men ska kunna ersättas (öppnas) med nyckel. Låssystemet ska vara enkelt att förstå och hantera

Ringklocka ska finnas till boendet.

Data tv och telefoni

Datakommunikation ska ske med bredbandsuppkoppling via fiber (stadsnät). Varje boendelägenhet ska ha en egen anslutning med möjlighet till eget abonnemang. Personalutrymmets kontor ska ha egen anslutning och datauppkoppling kunna ske mot kommunens nät. Vid nyproduktion av gruppbostad ska trådad lokal nätverksinfrastruktur vara av lägst cat6-kabel. TV-mottagning ska ske via fiber.

Bra täckning för mobiltelefoni inomhus i hela gruppboastaden är ett krav. Boendet ska förberedas för att kunna använda moderna IT-lösningar och IT-baserade tjänster, t.ex. begåvningsstödjande hjälpmedel.

Det ska vara möjligt att installeras trådlöst nätverk i byggnaden, datauttag för router mm placeras centralt. Wifi ska kunna sättas upp i fastigheten så att det täcker både personalyta och boende. Kopplingspanel för kommunikation i varje boendelägenhet bör placeras tillsammans med elcentral i elskåp. Alla kommunikationsuttag ska vara dubbla.

EI

Gruppboendet ska ha en elmätare för gemensamma delar samt separat mätning till varje lägenhet för tecknande av eget abonnemang. I boendelägenhet ska elskåp med automatsäkringar vara låsbart och infällt. I elskåp ska finnas eluttag för ev routerplacering. Spis ska ha separat brytare. Jordfelsbrytare ska finnas. Strömbrytare och eluttag ska generellt placeras med hänsyn till att hyresgäster kan vara rullstolsburna samt att säng i boendelägenhet kan vara höj- och sänkbar. Eluttag för elektroniska medicinska ska finnas i kök.

Angöring och parkering

Vid angöring till gruppboendet ska det finnas bra utrymme för i- och urstigning ur bil vid entrén. Angöringen, parkering och gruppboendets entré ska vara belyst och ha plant slätt underlag. En handikap-plats ska anordnas så nära entrén som möjligt. Det ska dessutom finnas fyra parkeringsplatser. Det ska finnas en laddstolpe för verksamhetens elbil. Cykelställ med tak och plats för 8 cyklar ska placeras nära entrén.

Vid tomtgränsen i anslutning till gruppboendets angöringsplats ska finnas plats för 7 postlådor.

Larm och brandskydd

Larm

Samtliga larm går via IP samt redundans med mobilt nät.

Trygghetslarm ska vid behov kunna installeras hos hyresgäst.

RWC-larm på RWC är ett lokalt larm med ljud- och optisk signal ut i gemensamhetsutrymme.

Brandskydd

Brandskyddet ska följa gällande lagstiftning vilket bla. innebär att sprinkler ska finnas på boendet.

Tillträdesskydd

Passagesystem Integra med läsare på alla låsbara dörrar. För hyresgäster med tag, för personal med passagekort för anställda. Samtliga dörrar som ska vara öppningsbara för de boende ska kunna öppnas med de boendes tag, samt även vara försedda med cylinderlås för nyckel. Personalens tillträde till boendelägenhet kräver hyresgästens godkännande. Alla boendelägenheter ska vara utrustade med entrésignal/ringklocka. Passersystem ska kopplas till kommunens befintliga säkerhetsserver.

Inbrottslarm ska inte vara installerat men det ska vara möjligt att komplettera med det i ett senare skede. Det ska då vara integrerat med passersystemet.

Lokalförteckning

Nedan listas de rum och rumsliga funktioner som gruppboendestaden inrymmer och som beskrivits ovan. Ytor är uppskattade. För utemiljö och parkering hänvisas till beskrivande text ovan.

Boendelägenheter, 6 st

Typ av rum/ funktion	Antal rum	Cirka yta BOA, m ²	Dagsljus -krav	Samband	Anmärkning
Entré och hall	1	5		Ej ingång via gemensamhetsutrymme eller personallokaler.	
Hygienrum	1	6			
Kök	1	8-10	Ja		Kan vara del i hall
Matplats	1		Ja	I direkt anslutning till kök.	Kan vara del i samvarorum.
Samvarorum	1	8-10	Ja		
Sovrum	1	13	Ja		Kan vara avskiljbar del av samvarorum.

Förråd/garderob	1	2			
		44-46			
Uteplats	1	6		Tillgänglig direkt från lägenhet.	

Gemensamhetsutrymmen

Typ av rum/ funktion	Antal rum	Cirka yta LOA, m ²	Dagsljus -krav	Samband	Anmärkning
Entré	1	4			Avser huvudentré inkl vindfång
Hall	1	3			
Kök	1	25-30	Ja		
Matplats	1		Ja	I direkt anslutning till kök.	
Samvarorum	1	25-30	Ja	Kan vara i samlokalerat med kök med matplats.	
		57-67			
Uteplats	1	25		Med utgång från gemensamhetsutrymmet.	

Personal- och verksamhetsutrymmen

Typ av rum/ funktion	Antal rum	Cirka yta LOA, m ²	Dagsljus -krav	Samband	Anmärkning
Omlädnig	1	6		Kan vara samlokaliserat med pausrum eller del av passage till pausrum.	
Jourrum	1	8	Ja		
RWC/D	1	6		I direkt anslutning till jourrum och nära omlädnig.	Placeras lättillgängligt för besökare
Kontor/pausrum	1	8		Placeras i anslutning till gemensamhetsutrymmen.	Möjlighet till att se ut via internt fönster mot lokal, ej mot gemensamhetsutrymmen
Förråd	1	3,2			
Tvättstuga/ klädvård	1	11-13			
Städförråd	1	4		Kan vara i del av tvättstuga	
		54,2- 58,2			
Grovförråd	1	20		Kan vara egen förrådsbyggnad.	Cykelställ och sopsortering under tak i anslutning till förråd. I förrådet ska möjlighet till att förvara 50% av boendes cyklar finnas.

Tekniskt utrymme

Typ av rum/ funktion	Antal rum	cirka BIA, m ²	Dagsljus -krav	Samband	Anmärkning
Teknikrum	1	16-30		Placeras med tillträde från utsidan frångått från uteplatser.	Fläktaggregat får ej placeras intill sovande rum.
Elcentral	1	0,5		Placeras åtkomligt från insidan	
Sprinklercentral				Sprinklertankar kan placeras i separat byggnad eller nedgrävda.	Sprinkler får ej anslutas till befintligt kommunens vattenledningsnät.

§ 84 Beslut om antagande av gemensamt reglemente för Tidaholms kommuns nämnder och kommunstyrelse

KS 2025/318

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - anta reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.
 - under förutsättning att reglementet för Tidaholms kommuns nämnder antas, upphäva följande reglementen:
 - reglemente för kommunstyrelsen, antaget 1998-05-25.
 - reglemente för barn- och utbildningsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för jävsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för kultur- och fritidsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för social- och omvårdnadsnämnden, antaget 1998-08-31.
 - reglemente för valnämnden, antaget 2017-12-18.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden.

Syftet med att slå ihop nämndernas reglementen till ett gemensamt är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen genom att samla både nämndgemensamma bestämmelser och nämndspecifika bestämmelser i ett enda dokument.

Kommunstyrelsen beslutade, § 90/2026, att återremittera reglementet till förvaltningen för att reglementet skulle lyftas efter att kommunfullmäktige hade beslutat att revidera reglemente om ersättningar till förtroendevalda. Kommunfullmäktige har nu fattat beslut om reglemente för ersättningar, § 56/2026, varför förvaltningen lyfter föreliggande ärende till kommunstyrelsen igen.

Förvaltningen har gjort några få ändringar i utkastet sedan ärendet återremitterades.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - anta reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.
 - under förutsättning att reglementet för Tidaholms kommuns nämnder antas, upphäva följande reglementen:
 - reglemente för kommunstyrelsen, antaget 1998-05-25.
 - reglemente för barn- och utbildningsnämnden, antaget 1998-06-15.

- reglemente för jävsnämnden, antaget 2018-10-29.
- reglemente för kultur- och fritidsnämnden, antaget 1998-06-15.
- reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, antaget 2018-10-29.
- reglemente för social- och omvårdnadsnämnden, antaget 1998-08-31.
- reglemente för valnämnden, antaget 2017-12-18.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Reglemente för kommunstyrelsen och nämnder efter återremiss", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2026-05-28.
- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.
- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 51/2026 "Beslut om organisation för drömarverksamhet i Tidaholms kommun", 2026-04-09 (ärendenr. KS 2026/200).
- › Kommunstyrelsens beslut § 90/2026 "Beslut om antagande av gemensamt reglemente för Tidaholms kommuns nämnder och kommunstyrelse", 2026-04-08.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om antagande av reglemente för Tidaholms kommun", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2026-03-16.
- › Jävsnämndens beslut § 7/2026 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2026-02-27.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", jävsnämnden, 2026-02-17.
- › Valnämndens beslut § 9/2025 "Beslut om yttrande över nämndgemensamt reglemente", 2025-12-17.
- › Yttrande "Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", valnämnden, 2025-12-17.
- › Social- och omvårdnadsnämndens beslut § 125/2025 "Beslut om yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-25.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommun", social- och omvårdnadsnämnden, 2025-11-25.
- › Kultur- och fritidsnämndens beslut § 88/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-11.
- › Yttrande "Yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kultur- och fritidsnämnden, 2025-11-11.
- › Kommunfullmäktiges beslut § 135/2025 "Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati", 2025-10-27. (Ärendenummer KS 2025/236).
- › Barn- och utbildningsnämndens beslut § 119/2025 "Beslut om yttrande gällande gemensamt reglemente för kommunen", 2025-10-16.
- › Yttrande "Yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", barn- och utbildningsnämnden, 2025-10-16.
- › Jävsnämndens beslut § 22/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2025/318

2026-05-28

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Henriksson, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse – Reglemente för kommunstyrelsen och nämnder efter återremiss

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:
 - anta reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.
 - under förutsättning att reglementet för Tidaholms kommuns nämnder antas, upphäva följande reglementen:
 - reglemente för kommunstyrelsen, antaget 1998-05-25.
 - reglemente för barn- och utbildningsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för jävsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för kultur- och fritidsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för social- och omvårdnadsnämnden, antaget 1998-08-31.
 - reglemente för valnämnden, antaget 2017-12-18.

Ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till gemensamt reglemente för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden.

Syftet med att slå ihop nämndernas reglementen till ett gemensamt är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen genom att samla både nämndgemensamma bestämmelser och nämndspecifika bestämmelser i ett enda dokument.

Kommunstyrelsen beslutade § 90/2026 att återremittera reglementet till förvaltningen för att reglementet ska lyftas efter att kommunfullmäktige har beslutat att revidera reglemente om ersättningar till förtroendevalda. Kommunfullmäktige har nu fattat beslut om reglemente för ersättningar (§ 56/2026), varför förvaltningen lyfter föreliggande ärende till kommunstyrelsen igen.

Förvaltningen har gjort några få ändringar i utkastet sedan ärendet återremitterades. Dessa ändringar sammanfattas nedan. Se föregående tjänsteskrivelse för mer information om reglementets disposition samt de större och mer omfattande ändringarna.

Nytt sedan återremitteringen är följande:

- Under samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden har ett tillägg gjorts om att vara kommunens drönanorganisation. Bakgrunden till detta är att kommunen behöver ha en samlad drönanorganisation för att kunna använda drönare och bedömningen är att

ansvaret lämpligen bör vara samhällsbyggnadsnämndens (se vidare i samhällsbyggnadsnämndens beslut § 51/2026 "Beslut om organisation för drönanverksamhet i Tidaholms kommun).

- Strukit "och delta i överläggningarna" för åhörare vid kommunstyrelsen under § 18, två sista styckena. Ändringen har gjorts på tre ställen i dessa två stycken: för skrivelsen om partier i fullmäktige som inte är representerade i kommunstyrelsen som har rätt att närvara med en person per parti, skrivelsen om fullmäktiges presidium, samt skrivelsen om protokollsanteckning.
- Paragrafen om distansnärvaro, § 17, har uppdaterats utifrån att lagstiftningen (5 kap. 16 § och 6 kap. 24 §) har ändrats.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening röra barn.

Beslutsunderlag

- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.
- › Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 51/2026 "Beslut om organisation för drönanverksamhet i Tidaholms kommun", 2026-04-09 (ärendenr. KS 2026/200).
- › Kommunstyrelsens beslut § 90/2026 "Beslut om antagande av gemensamt reglemente för Tidaholms kommuns nämnder och kommunstyrelse", 2026-04-08.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om antagande av reglemente för Tidaholms kommun", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2026-03-16.
- › Jävsnämndens beslut § 7/2026 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2026-02-27.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", jävsnämnden, 2026-02-17.
- › Valnämndens beslut § 9/2025 "Beslut om yttrande över nämndgemensamt reglemente", 2025-12-17.
- › Yttrande "Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", valnämnden, 2025-12-17.
- › Social- och omvårdnadsnämndens beslut § 125/2025 "Beslut om yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-25.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommun", social- och omvårdnadsnämnden, 2025-11-25.
- › Kultur- och fritidsnämndens beslut § 88/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-11.
- › Yttrande "Yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kultur- och fritidsnämnden, 2025-11-11.
- › Kommunfullmäktiges beslut § 135/2025 "Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati", 2025-10-27. (Ärendenummer KS 2025/236).
- › Barn- och utbildningsnämndens beslut § 119/2025 "Beslut om yttrande gällande gemensamt reglemente för kommunen", 2025-10-16.
- › Yttrande "Yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", barn- och utbildningsnämnden, 2025-10-16.

- › Jävsnämndens beslut § 22/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.

Sändlista

Berörda nämnder

TIDAHOLMS
KOMMUN

Ärendenummer: Senast
reviderad: Kommunfullmäktige

Ärendenummer: KS 2025/318

Antagen: 20XXXXXX

Senast reviderad: 20XXXXXX

➤ Författningssamling

Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

Introduktion.....	3
I. För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser	4
2. Nämndspecifika bestämmelser	14
2.1 Kommunstyrelsen.....	14
2.2 Barn och utbildningsnämnden.....	19
2.3 Jävsnämnden.....	20
2.4 Kultur- och fritidsnämnden	21
2.5 Samhällsbyggnadsnämnden	22
2.6 Social- och omvårdnadsnämnden.....	24
2.7 Valnämnden.....	26

Introduktion

Föreliggande reglemente består av två delar som gäller för följande av Tidaholms kommuns nämnder:

- kommunstyrelsen
- barn- och utbildningsnämnden
- jävsnämnden
- kultur- och fritidsnämnden
- samhällsbyggnadsnämnden
- social- och omvårdnadsnämnden
- valnämnden.

Den första delen av reglementet (del 1) innehåller bestämmelser som är gemensamma för nämnderna ovan, och andra delen (del 2) innehåller nämndspecifika bestämmelser.

Reglementet omfattar dock inte följande nämnder, som har separata reglementen:

- krisledningsnämnden
- nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg.

Begreppet nämnd omfattar i reglementet även kommunstyrelsen, om inte annat anges. Begreppet förvaltningschef innefattar även kommundirektören, som är chef för kommunstyrelsens förvaltning, om inte annat anges.

I. För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser

Avsnittet gäller för samtliga instanser, om inget annat anges. Undantaget är bestämmelser för ersättare som inte gäller för valnämnden, eftersom nämnden inte har några ersättare.

§ 1 Nämndernas sammansättning

De nämnder som omfattas av reglementet består av följande antal ledamöter och ersättare (se tabell 1). Samtliga utses av fullmäktige.

Tabell 1: Nämndernas sammansättning

Nämnd	Antal ledamöter	Antal ersättare
Kommunstyrelsen	11	11
Barn- och utbildningsnämnden	11	7
Jävsnämnden	3	3
Kultur- och fritidsnämnden	7	5
Samhällsbyggnadsnämnden	11	7
Social- och omvårdnadsnämnden	11	11
Valnämnden	Motsvarar antal partier som är invalda i fullmäktige	0

§ 2 Uppdrag och verksamhet

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Nämnden ska följa det som fullmäktige, i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut, har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer. Nämnden ansvarar för att bedriva sin verksamhet inom angiven budgetram.

§ 3 Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

§ 4 Personalansvar

Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning med undantag för förvaltningschef och förvaltningsekonom som anställs av kommunstyrelsen.

Nämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt respektive verksamhetsområde med undantag av de frågor som anges i § 8 § i kommunstyrelsens reglemente i kommunstyrelsens nämndspecifika bestämmelser.

§ 5 Miljöansvar

Nämnd som bedriver verksamhet som omfattas av miljöbalken (1998:808) och tillhörande föreskrifter ansvarar för att det finns en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret enligt miljöbalken, tillhörande föreskrifter samt tillämpliga domar och beslut, i enlighet med förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll.

§ 6 Brandskydd

Varje nämnd ansvarar för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter avseende brandskydd inom sitt ansvarsområde.

§ 7 Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet. Nämnden är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i nämndens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen.

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet. Kommunstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar.

Nämnden ska utse dataskyddsombud i personuppgiftsfrågor.

Om nämnden behandlar personuppgifter i ett för flera nämnder gemensamt system är nämnden gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med de andra nämnderna. Hanteringen ska då regleras av en överenskommelse.

Om en nämnd behandlar personuppgifter på en annan nämnds uppdrag utgör nämnden personuppgiftsbiträde. Den personuppgiftsansvariga nämnden ska utfärda instruktioner för personuppgiftsbehandlingen. Av instruktionen ska föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade framgå.

När nämnden utgör personuppgiftsbiträde ska hanteringen ske i enlighet med uppställda krav i artikel 28.3 a-h i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016.

§ 8 Planering, uppföljning och redovisning

Nämnden ansvarar för långsiktig planering och strategisk utveckling av sin verksamhet.

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente
2. genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den fullgjorts.

Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av fullmäktige. Redovisningen lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

§ 9 Information, samråd och handläggning

1. Styrelsen och kommunalråd respektive oppositionsråd ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag gäller inte uppgifter som omfattas av sekretess.
2. Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör styrelsens eller annan nämnds verksamhet.
3. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.
4. Nämnden ska lämna allmän information, upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör nämndens verksamhetsområde. Varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.
5. När nämnden tar emot ett ärende, som inte kan avgöras inom en månad, ska den sökande/berörde underrättas om att ärendet har kommit in och vem som kommer att handlägga ärendet samt om möjligt när ärendet förväntas bli avgjort.
6. Nämnden ska sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt och i övrigt underlätta för den enskilde att ha med nämnden att göra.
7. Nämnden ska i sin handläggning av ärenden beakta klimat-, miljö-, tillgänglighets-, integrations-, mångfalds-, jämställdhets- och folkhälsofrågor, landsbygdssäkring samt FN:s barnkonvention och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

§ 10 Förvaltning av lös egendom

Nämnden ska förvalta och underhålla lös egendom som finns inom nämndens förvaltningsområde.

§ 11 Självförvaltningsorgan

§ 11 gäller ej valnämnden.

Nämnden får uppdra åt ett självförvaltningsorgan att helt eller delvis sköta driften av en viss anläggning eller en viss institution. Nämnden får uppdra åt självförvaltningsorganet att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden.

Nämnden ska i en arbetsordning fastställa självförvaltningsorganets uppgifter, sammansättning, arbetsformer och mandattid.

§ 12 Motioner och e-förslag Tidaholmsförslag

E-förslag Motioner och Tidaholmsförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller förslaget väcktes i fullmäktige.

Nämnd som ska yttra sig över remitterade motioner och **e-förslag** Tidaholmsförslag ska göra det inom tre månader, med tillägg av två månader om tiden sträcker sig över sommaren.

När ett e-förslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.

Styrelsen ska två gånger per år redovisa de e-förslag som har fått tillräckligt många röster men inte beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

§ 13 Arkiv

Nämnden ansvarar för att dess arkiv vårdas enligt arkivlagen och kommunens arkivreglemente. Nämnden ska utse en eller flera arkivansvariga.

§ 14 Sammanträden

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Sammanträde ska också hållas om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordföranden om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordföranden.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

§ 15 Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Vid lika lång tjänstgöringstid ska den äldste av dem vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem vardagar före sammanträdesdagen. Kallelse ska ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

Kallelsen ska åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar ur beslutsunderlaget har skett.

§ 16 Offentliga sammanträden

Nämnden får besluta om offentliga sammanträden. Offentliga sammanträden får inte hållas i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.

§ 17 Distansnärvaro

Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor att ordföranden kan säkerställa vem som deltar i sammanträdet och att den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem vardagar i förväg anmäla detta till **kommunkansliet** nämndens sekreterare.

Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

§ 18 Närvarorätt

Kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande har **närvaro- och yttranderätt vid nämndens sammanträden** rätt att närvara vid samtliga nämnders sammanträden samt deltaga vid överläggningarna.

Nämnden får medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

För kommunstyrelsen gäller att de partier i fullmäktige som inte är representerade i kommunstyrelsen har rätt att närvara med en person per parti. Denna plats kan nyttjas av partiets ledamot eller ersättare i fullmäktige. Rätt att närvara på kommunstyrelsens sammanträden gäller även fullmäktiges presidium.

De förtroendevalda som har rätt att närvara samt ersättare som inte deltar i besluten har även rätt att få sin mening antecknad i protokollet. Denna ska vara skriftlig och inlämnad före sammanträdet slut.

§ 19 Ordföranden

Ordföranden ska

1. leda nämndens arbete och sammanträden
2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente
3. kalla ersättare
4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden **vid behov** är beredda i **den utsträckning som krävs**
5. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas
6. bevaka att nämndens beslut verkställs
7. leda nämndens arbete på ett sätt som främjar samverkan mellan nämnden och kommunens övriga styrelser, nämnder **och fullmäktige**
8. följa frågor inom nämndens verksamhetsområde **som är** av betydelse för kommunens utveckling, ekonomiska intressen samt effektivitet i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
9. vara tillgänglig för allmänheten och kommunens förtroendevalda och tjänstepersoner
10. representera nämnden eller uppdra åt annan att företräda nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, vid konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i särskilt fall
11. bevaka och se till att nämndens uppgifter fullgöres och beslut verkställs.

Härutöver ska **kommunstyrelsens ordförande** **under styrelsen**

1. ha uppsikt över kommunens hela nämndsförvaltning

§ 20 Presidium

Nämndens presidium ska bestå av en ordförande och en vice ordförande.

Vice ordföranden ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Kommunstyrelsens ordförande är tillika kommunalråd i Tidaholms kommun och kommunstyrelsens vice ordförande är tillika oppositionsråd i Tidaholms kommun.

§ 21 Ersättare för ordförande och vice ordförande

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller vice ordföranden inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/vice ordförandens uppgifter.

§ 22 Förhinder

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid nämndens kansli förvaltning.

Kansliet Förvaltningen ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

§ 23 Ersättares tjänstgöring Tjänstgöring för ledamöter och ersättare

Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare trätt i ledamotens ställe.

Om inte ersättare valts proportionellt ska ersättare tjänstgöra enligt den av fullmäktige beslutade inkallelseordningen. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har alltid företräde till tjänstgöring framför annan ersättare.

Ordförande bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får inte åter tjänstgöra vid sammanträdet.

§ 24 Jäv, avbruten tjänstgöring

Ledamot eller ersättare, som är förhindrad att delta i behandling av ett ärende på grund av jäv, ska själv anmäla detta till ordföranden samt lämna sammanträdeslokalen innan ärendets behandling påbörjats.

Ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får fortsätta att tjänstgöra när ärendet har handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får inte åter tjänstgöra vid sammanträdet.

§ 25 Yrkanden

När nämnden har förklarat överläggningen i ett ärende som avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

§ 26 Deltagande i beslut

En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

§ 27 Reservation och protokollsanteckning

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

Ledamöter och ersättare kan, om ordföranden godkänner, lämna en så kallad protokollsanteckning. Denna ska vara skriftlig och helst inlämnad i anslutning till ärendets behandling, dock före sammanträdet slut. Protokollsanteckningen får enbart beröra det beslut som är fattat i ärendet.

§ 28 Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Oavsett om sammanträdet ordförande hör till majoriteten eller oppositionen ska ledamoten höra till den motsatta sidan.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot, i enlighet med enligt ovan.

§ 29 Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

Styrelsen och nämnderna ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnderna ska underrätta styrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

§ 30 Delgivningsmottagare

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

§ 31 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden, eller vid förfall för denne av annan ledamot i nämndens arbetsutskott, och kontrasigneras av förvaltningschefen (SBN har tidigare "kommunchefen") eller annan anställd som nämnden bestämmer. Vid förfall för Om ordföranden har förhinder inträder vice ordföranden. och vid förfall för denne Om vice ordförande har förhinder inträder den ledamot som nämnden utser.

Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteperson att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

§ 32a Utskotten i nämnderna

§ 32a gäller endast barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt social- och omvårdnadsnämnden.

Nämnderna ska ha arbetsutskott. Utskottens sammansättning ska bestå av följande antal ledamöter och ersättare (se tabell 2).

Tabell 2: Utskottens sammansättning

Utskott	Antal ledamöter	Antal ersättare
Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott	5	5
Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott	3	3
Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott	5	5
Social- och omvårdnadsnämndens arbetsutskott	5	5

Nämnden får därutöver inrätta ytterligare utskott.

Inom ett utskott väljer nämnden för den tid nämnden beslutar ledamöter och ersättare, samt bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Om ordförande i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av fullmäktige bestämda ordningen. för styrelse och nämnder. Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskott~~en~~ sammanträder på dag och tid som utskott~~et~~n bestämmer eller på initiativ av ordföranden eller när **minst tre (KFN minst två) mer än hälften av det totala antalet** ledamöter i nämnden begär det. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen ska vara tillgänglig för ledamot och ersättare senast fem vardagar före sammanträdet.

Om det föreligger särskilda skäl får ordförande ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförande.

Om ordförande beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordförande se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

För att ett utskott~~en~~ ska handlägga ett ärende ska fler än hälften av ledamöterna vara närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet bör beredas av utskott~~et~~ **om i den utsträckning** beredning behövs. Ordföranden eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet.

Utskottets ledamöter ska ha rätt att delta i utskottets sammanträden på distans. Deltagande på distans regleras i § 17.

§ 32b Utskotten i kommunstyrelsen

§ 32b gäller endast kommunstyrelsen.

Inom kommunstyrelsen ska det finnas ett arbetsutskott (KSAU) med fem ledamöter och fem ersättare och ett personalausskott (KSPU) med tre ledamöter och tre ersättare, **som kommunstyrelsen väljer**. KSPU ska vara beredande utskott för ärenden som rör strategisk och övergripande personal- och lönepolitik samt bedriva omvärldsbevakning på det personalpolitiska området. KSAU ska vara beredande utskott för övriga ärenden. Styrelsen får därutöver inrätta ytterligare utskott. **I samtliga utskott under kommunstyrelsen ska kommunstyrelsens ordförande vara ordförande och kommunstyrelsens vice ordförande vara vice ordförande.**

Inom ett utskott väljer styrelsen för den tid styrelsen beslutar bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande. I KSAU och KSPU ska kommunstyrelsens ordförande vara ordförande och kommunstyrelsens vice ordförande vara vice ordförande.

Om ordförande i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag **för under** längre tid får styrelsen utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av fullmäktige bestämda ordningen. **för styrelse och nämnder**. Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskotten sammanträder på dag och tid som utskotten bestämmer eller på initiativ av ordföranden eller när minst tre ledamöter begär det. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet

samt uppgift om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen ska vara tillgänglig för ledamot och ersättare senast fem vardagar före sammanträdet.

Om det föreligger särskilda skäl får ordförande ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförande.

Om ordförande beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

För att utskotten ska handlägga ett ärende ska fler än hälften av ledamöterna vara närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

De ärenden som ska avgöras av styrelsen i dess helhet bör beredas av berört utskott om i den utsträckning beredning behövs. Ordföranden eller kommundirektören överlämnar sådana ärenden till utskottet.

Utskottets ledamöter ska ha rätt att delta i utskottets sammanträden på distans. Deltagande på distans regleras i § 27 17.

2. Nämndspecifika bestämmelser

I föreliggande avsnitt beskrivs bestämmelser som gäller specifikt för de olika nämnderna. De nämnderna som inkluderas är kommunstyrelsen (2.1), barn- och utbildningsnämnden (2.2), jävsnämnden (2.3), kultur- och fritidsnämnden (2.4), samhällsbyggnadsnämnden (2.5), social- och omvårdnadsnämnden (2.6) samt valnämnden (2.7).

2.1 Kommunstyrelsen

§ 1 Allmänt om kommunstyrelsens uppgifter

Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning samt leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt fortlöpande, i samråd med nämnderna, följa upp fastställda mål och åiterrapportera till fullmäktige (uppföljningsfunktion).

Styrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter samt sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (särskilda uppgifter). Härutöver ansvarar styrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning.

Under styrelsen lyder kommunens förvaltningsorganisation. Styrelsen är även pensionsmyndighet i Tidaholms kommun.

Styrelsen får fatta följande beslut rörande nämndernas verksamhet:

1. Beslut om stopp för ytterligare investeringar.
2. Slutligt beslut när två nämnder är oense.

Ledningsfunktionen och styrfunktionen

§ 2 Allmänt om styrelsens ledningsfunktion och styrfunktion

Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Styrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

§ 3 Styrelsens övergripande uppgifter

Styrelsen ska

1. leda arbetet med, och samordna utformningen av, övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd
2. utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut, samt kontinuerligt följa verksamheten

3. ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § kommunallagen eller enligt annan lag eller författning
4. ha **ett** övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen
5. ha **hand om övergripande ansvar för** kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendehanteringssystem, e-postsystem, kommunikationssystem, ledningssystem, förtroendemannaregister och övriga kommunövergripande IT-system
6. ha **ett** övergripande ansvar för att säkerhetsskyddslagen (2018:585) och **cybersäkerhetslagen (2025:1506)** följs
7. anställa **kommun**direktör samt besluta om instruktion för denne
8. göra de framställningar som behövs hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter
9. **kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder**
10. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad fullmäktige särskilt beslutar
11. ha **ett** övergripande ansvar för, och leda arbetet med, att effektivisera den kommunala administrationen
12. leda utvecklingen av den kommunala demokratin och medborgarinflytandet i kommunen
13. **ansvara för samordningsträffar att hålla regelbundna möten** med nämndpresidierna och förvaltningscheferna
14. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare
15. leda och samordna jämställdhets- och mångfaldsarbetet inom kommunen
16. ha **ett** övergripande ansvar för, och samordna, den kommunala planeringen i samhällsbyggnadsfrågor såsom översiktsplanering, bostadspolitik samt planering av användning av mark och vatten
17. **följa upp alla nämnders arbete med att minska negativ påverkan på miljö och klimat i all verksamhet och insatser för åtgärder med klimatanpassningar för att skydda verksamheten**
18. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige i enlighet med kommunallagen
19. verkställa fullmäktiges beslut, om fullmäktige inte beslutat annat
20. ha **hand om övergripande ansvar för** åtgärder för att utveckla näringsliv och sysselsättning i kommunen, inklusive ett gott företagsklimat
21. ha **hand om övergripande ansvar för** kommunens centrala funktion för information, kommunikation och marknadsföring
22. ansvara för kommunens uppgifter inom **folkhälsoområdet folkhälsa och social hållbarhet**
23. ansvara för att **funktionsnedsattas funktionshinder** intressen beaktas när kommunen behandlar ärenden samt att samrådsorgan för funktionshinderfrågor finns
24. ansvara för kontroll, styrning och samordning av upphandlings- och inköpsverksamheten i kommunen
25. ansvara för kommunens skyldigheter enligt lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Om fullmäktige inte har beslutat något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

§ 4 Företag och stiftelser

Styrelsen ska

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men även avseende övriga förhållanden som har betydelse för kommunen
2. ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade
3. ansvara för att det hålls regelbundna möten mellan styrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna
4. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser som kommunen äger eller har intresse i
5. årligen, senast i juni månad, i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt om verksamheten har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Om styrelsen finner att det förekommer brister ska styrelsen samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder
6. svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intressen i, t.ex. till exempel genom att utse ombud och utfärda ägarinstruktion till ombud.

§ 5 Kommunalförbund

Styrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

§ 6 Ekonomi och medelsförvaltning

Styrelsen ska

1. ha hand om kommunens medelsförvaltning, förutom fastighetsförvaltning, och följa av fullmäktige meddelade riktlinjer för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter, att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar
2. ansvara för att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett, handha kommunens donationsförvaltning samt, efter samtycke från annan nämnd, placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden
3. upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen
4. se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lag (1997:614) om kommunal redovisning
5. upprätta årsredovisning och delårsrapporter i enlighet med lag om kommunal redovisning
6. i enlighet med fullmäktiges särskilda föreskrifter förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.

§ 7 Delegering från fullmäktige

Styrelsen beslutar i följande grupper av ärenden:

1. Uppta lån inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt.
2. På begäran av nämnd omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen och av fullmäktige fastställd beloppsram samt andra riktlinjer.

3. Köp och försäljning av fastigheter upp till ett belopp som motsvarar 50 prisbasbelopp.
4. Försäljning av tomt- och industrimark inom planlagt område och inom de riktlinjer i övrigt **kommunfullmäktige** fastställt.
5. Ge berörd nämnd i uppdrag att upprätta detaljplaner som inte överensstämmer med fullmäktiges beslut avseende översiktsplan eller motsvarande beslutsunderlag som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt.
6. I mål och ärenden där styrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning samt sluta annat avtal.
7. Tillstånd att använda kommunens vapen.
8. Besluta om yttranden som ankommer på fullmäktige när dessa inte är av principiell betydelse eller när yttrandet inte hinner behandlas av fullmäktige. Styrelsen ska, om möjligt, samråda med berörd nämnd vid handläggning av den här typen av yttranden.

§ 8 Personalpolitik och personalansvar

Styrelsen är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning samt förvaltningschefer och förvaltningsekonomer. Styrelsen och nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt **respektive** verksamhetsområde med undantag av de frågor som anges nedan.

Styrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har då bland annat i uppgift att

1. med bindande verkan för kommunen, genom kollektivavtal, reglera frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
2. förhandla å kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 §§ och 38 § lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområde
3. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
4. besluta om stridsåtgärd
5. lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter
6. verka och svara för utveckling och samordning av personaladministrationen samt ge råd och biträde i personalpolitiska frågor.

Uppföljningsfunktionen

§ 9 Styrelsens uppföljning

Styrelsen ska

1. övervaka att, av fullmäktige fastställda, kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp av nämnderna
2. övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt
3. övervaka och följa upp hur den interna kontrollen sköts i nämnderna
4. två gånger under verksamhetsåret rapportera till fullmäktige hur kommunens samtliga verksamheter utvecklats mot bakgrund av fastställda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
5. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv

6. två gånger varje år lämna en redovisning till fullmäktige över motioner och **e-förslag Tidaholmsförslag** som kommit in till fullmäktige under året och som inte har slutbehandlats av fullmäktige eller nämnd.

Särskilda uppgifter

§ 10 Processbehörighet

Styrelsen får själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

§ 11 Krisledning och höjd beredskap

Styrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

I de fall krisledningsnämnden inte är aktiverad, får styrelsen besluta om bistånd och ekonomiskt stöd enligt 4 kap. lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap upp till ett belopp om 500 000 kr.

Styrelsen utser ledamot till hemvärnsråd enligt hemvärnsförordningen (1997:146).

Föreskrifter om den kommunala organisationen under krig eller krigsfara finns i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara **m.m. med mera.**

§ 12 Arkivmyndighet

Styrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvård finns i kommunens arkivreglemente som fullmäktige har antagit.

§ 13 Anslagstavla och webbplats

Styrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.

Styrelsen samordnar innehållet i, och ansvarar för, kommunens externa och interna webbplats.

§ 14 Författningssamling

Styrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig på det sätt som lag kräver att den finns tillgänglig på.

2.2 Barn och utbildningsnämnden

§ 1 Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden och uppgifter

Nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800). Nämnden ansvarar för förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grund~~sär~~skola, gymnasieskola, anpassad gymnasie~~sär~~skola, vuxenutbildning, kulturskola, elevhälsa, elevboende samt vaktmästeri.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för

1. kommunens aktivitetsansvar för ungdomar enligt 29 kap. 9 § skollagen
2. att utöva tillsyn över verksamhet som bedrivs i fristående förskola och fristående skolbarnomsorg samt fristående pedagogisk omsorg
3. kommunens uppgifter avseende skolskjuts i Tidaholms kommun. **Nämndens uppgifter regleras i särskilt reglemente.**

§ 2 Delegering från **kommunfullmäktige**

Nämnden ska besluta i följande typer av ärenden:

1. Beslut i de uppgifter som anförtros nämnden och som ej är av sådan art att de beslutas av **kommunfullmäktige**.
2. Omfördela medel, som anslagits av fullmäktige, och som inte i avgörande grad påverkar verksamhetens omfattning och inriktning.
3. Fastställa avgifter som saknar egentlig kommunalekonomisk betydelse och inte är av principiell beskaffenhet.
4. Själv, eller genom ombud, föra talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde och som inte samtidigt berör annan nämnd samt får, i sådana mål och ärenden där nämnden själv för talan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, antagande av ackord samt slutande av annat avtal.

2.3 Jävsnämnden

§ 1 Jävsnämndens ansvarsområden och uppgifter

Nämnden ansvarar för att besluta i ärenden gällande myndighetsutövning och att utöva tillsyn i fall där en annan nämnd normalt har ansvaret men inte kan på grund av jäv. **Från och med 2027-01-01 får nämndens ledamöter och ersättare inte samtidigt ha förtroendeuppdrag i kommunstyrelsen eller kommunens andra nämnder.**

§ 2 Delegering från **kommunfullmäktige**

Nämnden ska besluta i följande typer av ärenden:

1. Bestämma om rättigheter eller skyldigheter för kommunen i de fall där ansvarig nämnd företräder kommunen som part enligt 6 kap. 7 § kommunallagen.
2. Utöva i lag eller annan författning föreskriven tillsyn över sådan verksamhet som ansvarig nämnd själv bedriver enligt 6 kap. 7 § kommunallagen.

2.4 Kultur- och fritidsnämnden

§ 1 Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden och uppgifter

Nämndens uppgift är att ansvara för kommunens uppgifter inom kultur-, fritids- och turismområdet. Nämnden ansvarar också för kommunens relationer **till med**, och **utveckling av stöd till**, föreningslivet avseende de föreningar, organisationer och enskilda ideella krafter som hör till nämndens verksamhetsområde.

Nämnden är ansvarig nämnd för kommunala ärenden enligt spellagen (2018:1138), bibliotekslagen (2013:801), museilagen (2017:563) och **5 kap. 12 § socialtjänstlagen (2001:453, skuldsatta personer) 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400, budget- och skuldrådgivning)**.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar vidare för

1. beslut om stipendier inom nämndens verksamhetsområde
2. upplåtande av lokaler och anläggningar som nämnden disponerar
3. Öppen ungdomsverksamhet
4. inomhusbad
5. friluftsliv inklusive **vandringsleder** och fiskevårdsfrågor
6. **museum**
7. **Barnens hus**
8. **besöksverksamhet såsom museum och Barnens hus**
9. främjande av **besöksnäringen turismutveckling**
10. **allmänkultur kulturverksamhet**, inklusive kulturlokaler såsom Saga teaterbiografen och Turbinhusön samt kulturarrangemang
11. handhavande och administration av kommunens konstsamling
12. handläggning och delaktighet i konstnärlig utsmyckning av byggnader och offentliga platser
13. bevakning av kulturmiljövårdens och nämndens intressen i den fysiska planeringen.

§ 2 Delegering från **kommunfullmäktige**

Nämnden ska besluta i följande typer av ärenden:

1. Beslut i de uppgifter som anförtros nämnden och som ej är av sådan art att de beslutas av **kommunfullmäktige**.
2. Omfördela medel, som anslagits av fullmäktige, och som inte i avgörande grad påverkar verksamhetens omfattning och inriktning.
3. Fastställa avgifter som saknar egentlig kommunalekonomisk betydelse och inte är av principiell beskaffenhet.
4. Dela ut ekonomiska bidrag till studieförbund och föreningar med verksamhet inom nämndens ansvarsområde.
5. Själv, eller genom ombud, föra talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde och som inte samtidigt berör annan nämnd samt får, i sådana mål och ärenden där nämnden själv för talan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, antagande av ackord samt slutande av annat avtal.

2.5 Samhällsbyggnadsnämnden

§ 1 Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden och uppgifter

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom klimat-, miljö-, naturvårds- och hälsoskyddsområdet.

Nämnden ansvarar vidare för plan- och byggnadsväsendet enligt plan- och bygglagen (2010:900, PBL), med undantag av de uppgifter som kommunstyrelsen har att fullgöra. Nämnden upprättar på kommunstyrelsens uppdrag översiktsplan och dess fördjupningar, detaljplaner och områdesbestämmelser. Nämnden ansvarar även för kommunens uppgifter kring mätning, beräkning och kartframställning.

Nämnden fullgör de uppgifter som enligt miljöbalken (1998:808) ankommer på kommunen eller som med stöd av miljöbalken har överlåtits på kommunen. Nämnden fullgör de uppgifter som enligt lag ska fullgöras av kommunen inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt enligt livsmedelslagstiftningen.

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom gatu- och väghållning, vatten och avlopp, renhållning och avfallshantering, skötsel av parker och andra allmänna platser, trafikplanering och trafiksäkerhet.

Nämnden ansvarar för fastighetsförvaltning, lokalförsörjning, lokalvård och [måltidsorganisation bilpool](#).

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt lag (1997:735) om riksfärdtjänst och lag (1997:736) om färdtjänst, för ärenden enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter samt tillsyn av försäljning av folköl i butik enligt alkohollagen (2010:1622), för kommunens tillsyn och beslut enligt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel, [lag \(2022:1257\) om tobaksfria nikotinprodukter](#), för ärenden om bostadsanpassningsbidrag enligt lag ([1992:1574](#) [2018:222](#)) om bostadsanpassningsbidrag med mera samt utövning av tillsyn enligt lag om sprängämnesprekursorer (2014:799).

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar vidare för

1. beredning av mark och exploateringsfrågor
2. ärenden kring tomt- och småhuskö
3. geografisk information, med grundläggande stomnät i plan och höjd anslutna till riksnätet
4. ärenden enligt lag (2006:545) om skyddsrum
5. miljöstrategiska frågor
6. huvudmannaskap för allmänna platser enligt [PBL plan- och bygglagen \(2010:900\)](#) för vilka kommunen är huvudman
7. att vara väghållningsmyndighet när kommunen är väghållare
8. stöd till enskild väghållning enligt av [kommunfullmäktige](#) antagna normer
9. ärenden om gatukostnadsersättning enligt [PBL plan- och bygglagen \(2010:900\)](#)
10. gaturenhållning, snöröjning och liknande åtgärder enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning
11. ärenden om kollektivtrafik
12. uppgifter som avses i 1 § lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor samt den kommunala parkeringsövervakningen
13. flyttning av fordon enligt lag (1982:129) och förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall
14. kommunens affischtavlor
15. beslut om skogsavverkning

16. energirådgivning
17. all jakt på kommunal mark och för kommunens uppgifter enligt jaktförordningen (1987:905) gällande skyddsjakt
18. namnsättning av lokaler i samråd med berörd nämnd
19. kommunens drönarorganisation
20. de övriga uppgifter som enligt författning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggväsendet.

§ 2 Delegering från kommunfullmäktige

Nämnden ska besluta i följande typer av ärenden:

1. Beslut i de uppgifter som anförtros nämnden och som ej är av sådan art att de beslutas av kommunfullmäktige.
2. Omfördela medel, som anslagits av fullmäktige, och som inte i avgörande grad påverkar verksamhetens omfattning och inriktning.
3. Fastställa avgifter som saknar egentlig kommunalekonomisk betydelse och inte är av principiell beskaffenhet.
4. Anta, ändra, initiera eller upphäva detaljplaner och områdesbestämmelser enligt 4 kap. 41 §§, 5 kap. 27 och 38 §§ PBL
 - a. då bestämmelserna om standardförfarande i 5 kap. 7 § PBL får tillämpas
 - b. som överensstämmer med fullmäktiges beslut avseende översiktsplanen eller motsvarande beslutsunderlag
 - c. som i annat fall ej är av principiell beskaffenhet eller av större vikt.
5. Förlänga eller förnya detaljplanens genomförandetid (4 kap. 24, 25 §§ PBL). Nämnden har däremot inte rätt att ändra eller upphäva detaljplan före genomförandetidens utgång.
6. Fastställa kvartersnamn och gatunamn i samråd med berörda myndigheter.
7. Utarrendera, hyra ut eller på annat sätt upplåta fast egendom som tillhör kommunen.
8. Beslut om hyror för uthyrning av fast egendom som förvaltas av nämnden.
9. Beslut att riva kommunalt ägda byggnader som saknar ekonomiskt värde på kommunala fastigheter.
10. Kommunens rätt till servitut och ledningsrätt eller nyttjanderätt i annan tillhörig fastighet.
11. Rätt till servitut i kommunen tillhörig fastighet.
12. Avgivande av yttranden enligt kameraövervakningslagen (2013:460).
13. Avgivande av yttrande till polismyndigheten i ärenden om tillstånd till upplåtelse av offentlig plats enligt ordningslagen (1993:1617).
14. Utsträckning, nedsättning, dödning med mera av inteckningar.
15. Själv, eller genom ombud, föra talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde och som inte samtidigt berör annan nämnd samt får, i sådana mål och ärenden där nämnden själv för talan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, antagande av ackord samt slutande av annat avtal.

2.6 Social- och omvårdnadsnämnden

§ 1 Social- och omvårdnadsnämndens ansvarsområden och uppgifter

Nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd.

Nämnden ansvarar för den kommunala hälso- och sjukvården, kommunens äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning, såsom hemtjänst i enskilt boende, service och omvårdnad i särskilda boendeformer samt övrig äldreomsorg, LSS-verksamhet samt kommunal socialpsykiatri.

Nämnden ansvarar för kommunens individ- och familjeomsorg. I uppgiften ingår utdelning av bistånd till enskilda och familjer, insatser riktade mot barn och unga, ungdomsvård samt missbrukarvård.

Nämnden är även arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

Social- och omvårdnadsnämnden ansvarar vidare för:

- Familjerättsfrågor och för att erbjuda familjerådgivning.
- Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning samt arbetsförberedande insatser för personer som på grund av social problematik står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Stöd till personer som är akut hemlösa och till bostadslösa personer med social problematik.
- Stöd till brottsoffer.
- Kommunens flyktingmottagande och mottagande av ensamkommande flyktingbarn.
- Kommunens uppgifter enligt alkohollagen (2010:1622) med undantag av tillsyn av försäljning av folköl i butik.

Social- och omvårdnadsnämnden ansvarar för verksamhet som bedrivs med stöd av

1. socialtjänstlagen (2025:400) med undantag för budget- och skuldrådgivning som hanteras av kultur- och fritidsnämnden
2. lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
3. lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
4. lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende
5. lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (med undantag för elevboende vid Rudbecksgymnasiet som hanteras av barn- och utbildningsnämnden)
6. socialförsäkringsbalken (2010:110) (personlig assistans)
7. hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
8. alkohollagen (2010:1622) med undantag av tillsyn av försäljning av folköl i butik som hanteras av samhällsbyggnadsnämnden.

Därutöver är social- och omvårdnadsnämnden ansvarig för verksamhet som en socialnämnd ska bedriva enligt någon annan lag eller förordning. Exempel på det senare är bestämmelser i

1. föräldrabalken (1949:381) (vårdnad, boende och umgänge gällande barn, fastställande av faderskap, adoption)
2. ärvdabalken (1958:637) (hantering av dödsbon i vissa fall)
3. lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
4. lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård
5. socialförsäkringsbalken (2010:110).

Nämnden är även arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

§ 2 Delegering från kommunfullmäktige

Nämnden ska besluta i följande typer av ärenden:

1. Beslut i de uppgifter som anförtros nämnden och som ej är av sådan art att de beslutas av kommunfullmäktige.
2. Omfördela medel, som anslagits av fullmäktige, och som inte i avgörande grad påverkar verksamhetens omfattning och inriktning.
3. Fastställa avgifter som saknar egentlig kommunalekonomisk betydelse och inte är av principiell beskaffenhet.
4. Dela ut ekonomiska bidrag till föreningar med verksamhet inom nämndens ansvarsområde.
5. Själv, eller genom ombud, föra talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde och som inte samtidigt berör annan nämnd samt får, i sådana mål och ärenden där nämnden själv för talan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, antagande av ackord samt slutande av annat avtal.

2.7 Valnämnden

§ 1 Valnämndens ansvarsområden och uppgifter

Nämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på kommunen samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369), lag (1994:692) om kommunala folkomröstningar samt uppgifter som enligt annan tillämplig lagstiftning ska fullgöras av valnämnd.

Valnämnden ansvarar vidare för

1. att svara för den lokala organisationen vid genomförande av allmänna val, folkomröstningar och dylikt
2. att vara lokal valmyndighet i samband med val till riksdagen, val till regionfullmäktige, val till **kommun**fullmäktige, val till Europaparlamentet samt vid förekommande folkomröstning, omval eller extra val
3. att hålla sig informerad om förhållanden, och följa utvecklingen, inom sitt ansvarsområde samt vidta åtgärder så att val och folkomröstningar kan genomföras på ett tillförlitligt och säkert sätt
4. att fortlöpande följa den lokala valdistriktsindelningen och initiera de ändringar däri som förändrade befolkningstal eller andra omständigheter kan föranleda
5. att informera allmänheten om förestående val och folkomröstningar samt i övrigt om väsentliga delar i den egna verksamheten
6. att besluta om arvudet för röstmottagare samt övriga valarbetare.

§ 2 Delegering från **kommun**fullmäktige

Nämnden ska besluta i följande typer av ärenden:

1. Beslut i de uppgifter som anförtros nämnden och som ej är av sådan art att de beslutas av **kommun**fullmäktige.
2. Omfördela medel, som anslagits av fullmäktige, och som inte i avgörande grad påverkar verksamhetens omfattning och inriktning.
3. Fastställa avgifter som saknar egentlig kommunalekonomisk betydelse och inte är av principiell beskaffenhet.
4. Själv, eller genom ombud, föra talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde och som inte samtidigt berör annan nämnd samt får, i sådana mål och ärenden där nämnden själv för talan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, antagande av ackord samt slutande av annat avtal.

§ 51 Beslut om organisation för drönarverksamhet i Tidaholms kommun

SBN 2026/135

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen besluta att:
 - ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att etablera en samlad kommunal organisation för drönarverksamhet.
 - uppdra åt berörda förvaltningar att i samverkan ta fram nödvändiga rutiner, riktlinjer och styrdokument för säker, laglig och effektiv drönarverksamhet.
 - säkerställa att kommunen uppfyller Transportstyrelsens och EU:s krav för operatörer av obemannade luftfartygssystem, inklusive operativ manual, riskanalys och pilotutbildning.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden initierar frågan om drönarverksamhet, men användningsområdena bedöms omfatta flera förvaltningar inom kommunen. För att kommunen ska få bedriva drönarverksamhet krävs i de flesta fall att kommunen centralt registrerar sig som operatör för obemannade luftfartygssystem hos Transportstyrelsen. Registreringen är en förutsättning för laglig användning av drönare inom organisationen och innebär att kommunen tar ett samlat ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regelverk.

Digitalisering och ökade krav på effektiv informationshantering skapar nya möjligheter för kommunala verksamheter inom samhällsbyggnadsprocessen. Drönarteknik har på kort tid blivit ett etablerat verktyg för datainsamling, analys och visualisering inom bland annat planering, tillsyn, teknisk förvaltning, miljöarbete och kommunikation. Drönare kan användas för exempelvis kart- och bildunderlag till plan- och byggprocesser, framtagande av höjd- och terrängmodeller, tillsyn av kommunal infrastruktur, dokumentation och uppföljning av projekt samt som underlag för krisberedskap, miljöövervakning och kommunikation.

För att drönartekniken ska kunna användas på ett rättssäkert, enhetligt och kostnadseffektivt sätt bedöms, vid sidan av kommunens registrering som operatör, en samlad organisation vara ändamålsenlig. Verksamheten omfattas av Transportstyrelsens och EU:s regelverk för obemannade luftfartyg samt av GDPR och kameraövervakningslagen, vilket ställer krav på utbildning, behörighet, rutiner, dokumentation, samt rättssäkra processer för informationshantering.

Mot denna bakgrund bedömer nämnden att kommunen behöver en tydlig huvudman för drönarverksamheten, med gemensamma riktlinjer och styrande dokument samt samordning av kompetens, utrustning och planering. En samlad organisation bedöms ge bättre resursutnyttjande, ökad kvalitet i beslutsunderlag och säkerställa att gällande regelverk följs.

Samhällsbyggnadsnämnden anser därför att frågan om att etablera en samlad drönarorganisation i kommunen bör prioriteras.

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet beslutar att föreslå nämnden besluta att kommunstyrelsen beslutar att:
 - ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att etablera en samlad kommunal organisation för drönarverksamhet.
 - uppdra åt berörda förvaltningar att i samverkan ta fram nödvändiga rutiner, riktlinjer och styrdokument för säker, laglig och effektiv drönarverksamhet.
 - säkerställa att kommunen uppfyller Transportstyrelsens och EU:s krav för operatörer av obemannade luftfartygssystem, inklusive operativ manual, riskanalys och pilotutbildning.

Beslutsunderlag

- › Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott beslut § 51/2026, "Beslut om organisation för drönarverksamhet i Tidaholms kommun", 2026-03-26.
- › Tjänsteskrivelse, "Beslut om organisation för drönarverksamhet i Tidaholms kommun", Jörgen Nyström avdelningschef Hållbar utveckling, 2026-03-26.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

§ 90 Beslut om antagande av gemensamt reglemente för Tidaholms kommuns nämnder och kommunstyrelse

KS 2025/318

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att återremittera reglementet till förvaltningen för att reglementet ska lyftas efter att kommunfullmäktige har beslutat att revidera reglemente om ersättningar till förtroendevalda.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden.

Syftet med att slå ihop nämndernas reglementen till ett gemensamt är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen genom att samla både nämndgemensamma bestämmelser och nämndspecifika bestämmelser i ett enda dokument.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:
 - anta reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.
 - under förutsättning att reglementet för Tidaholms kommuns nämnder antas, upphäva följande reglementen:
 - reglemente för kommunstyrelsen, antaget 1998-05-25.
 - reglemente för barn- och utbildningsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för jävsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för kultur- och fritidsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för social- och omvårdnadsnämnden, antaget 1998-08-31.
 - reglemente för valnämnden, antaget 2017-12-18.
- Ordföranden föreslår kommunstyrelsen besluta att återremittera reglementet till förvaltningen för att reglementet ska lyftas efter att kommunfullmäktige har beslutat att revidera reglemente om ersättningar till förtroendevalda.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, arbetsutskottets förslag och ordförandens förslag om återremiss.

Ordföranden ställer först ordförandens förslag om återremiss under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla detta.

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Beslutsunderlag

- › Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 39/2026 "Beslut om antagande av gemensamt reglemente för Tidaholms kommuns nämnder och kommunstyrelse", 2026-03-25.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om antagande av reglemente för Tidaholms kommun", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2026-03-16.
- › Jävsnämndens beslut § 7/2026 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2026-02-27.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", jävsnämnden, 2026-02-27.
- › Begäran om yttrande, kanslichef Jenny Beckman, 2026-02-10.
- › Valnämndens beslut § 9/2025 "Beslut om yttrande över nämndgemensamt reglemente", 2025-12-17.
- › Yttrande "Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", valnämnden, 2025-12-17.
- › Social- och omvårdnadsnämndens beslut § 125/2025 "Beslut om yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-25.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommun", social- och omvårdnadsnämnden, 2025-11-25.
- › Kultur- och fritidsnämndens beslut § 88/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-11.
- › Yttrande "Yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kultur- och fritidsnämnden, 2025-11-11.
- › Kommunfullmäktiges beslut § 135/2025 "Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati", 2025-10-27. (Ärendenummer KS 2025/236).
- › Barn- och utbildningsnämndens beslut § 119/2025 "Beslut om yttrande gällande gemensamt reglemente för kommunen", 2025-10-16.
- › Yttrande "Yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", barn- och utbildningsnämnden, 2025-10-16.
- › Jävsnämndens beslut § 22/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.
- › Begäran om yttrande, kommunsekreterare Louise Henriksson,
- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2025/318

2026-04-15

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Henriksson, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse - Beslut om antagande av reglemente för Tidaholms kommun

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:
 - anta reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.
 - under förutsättning att reglementet för Tidaholms kommuns nämnder antas, upphäva följande reglementen:
 - reglemente för kommunstyrelsen, antaget 1998-05-25.
 - reglemente för barn- och utbildningsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för jävsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för kultur- och fritidsnämnden, antaget 1998-06-15.
 - reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, antaget 2018-10-29.
 - reglemente för social- och omvårdnadsnämnden, antaget 1998-08-31.
 - reglemente för valnämnden, antaget 2017-12-18.

Ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder. De nämnder som omfattas av det gemensamma reglementet är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden. De berörda nämnderna har ombetts att yttra eventuella synpunkter på förslaget.

Syftet med att slå ihop nämndernas reglementen till ett gemensamt är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen, genom att samla både nämndgemensamma bestämmelser och nämndspecifika bestämmelser i ett enda dokument.

Förvaltningen bedömer att det föreslagna reglementet kommer att effektivisera administrationsprocessen vid revideringar av berörda reglementen. Genom att samla allt på ett ställe ökar chansen att såväl nämndgemensamma som nämndspecifika bestämmelser är enhetliga och följer samma formalia, vilket bidrar till en mer konsekvent och tydlig struktur. Detta eftersom det troligtvis minskar risken för fel och misstag vid revidering som beror på den mänskliga faktorn, särskilt i fråga om nämndgemensamma bestämmelser.

Det bedöms även vara mer läsbart och enklare att hitta relevanta bestämmelser, vilket gynnar både allmänheten, förvaltning och politiker. Genom att samla allt på ett ställe underlättar man för samtliga att söka efter information som finns i reglementen, eftersom det då är tydligare var man ska leta.

Samtliga berörda nämnder har inkommit med yttrande och synpunkter på de nämndspecifika delarna, förutom samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunledningsförvaltningen har tagit vara på samtliga nämnders synpunkter, genom att lägga in dessa i utkastet som är bifogat i ärendet. Eftersom det föreslagna reglementet är ett helt nytt dokument, är det förutom innehållsliga ändringar även en hel del förändringar som är rena formalia som presenteras i utkastet. Föreslagna ändringar är markerade med röd och grön färgmarkering. Röd text föreslås att tas bort, och grön föreslås läggas till.

Utredning

Nedan beskrivs reglementets struktur, och viktiga ändringar under respektive del av reglementet.

Introduktion

Reglementet börjar med en kortare introduktion som beskriver vilka nämnder som är inkluderade i reglementet.

För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser

Efter en kort introduktion följer ett avsnitt som heter ”I. För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser”. Där har kommunledningsförvaltningen lagt in det som i nämndernas nuvarande reglementen heter ”B För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser”. Det finns dock ett tillägg precis i början av det nya avsnittet, som beskriver nämndernas sammansättningar i en tabell med förklarande text.

Att beskriva varje förslag på ändring i tjänsteskrivelsen är inte produktivt eftersom det även inkluderar många detaljer som är rena formalia. Samtliga finns däremot markerade i röd och grön färg i utkastet, där grön text föreslås läggas till och röd text föreslås att tas bort. Nedan beskrivs förslag på ändringar som är av större, innehållslig betydelse:

- § 5 Miljöansvar – Ny paragraf. Beskrivning av ansvaret för nämnd som bedriver verksamhet som fattas av miljöbalken (1998:808) och tillhörande föreskrifter.
- § 6 Brandskydd – Ny paragraf. Varje nämnd har ansvar för brandskydd inom sitt ansvarsområde.
- § 7 Behandling av personuppgifter – Omarbetat för att vara i enlighet med aktuell lagstiftning och rekommendationer från Sveriges kommuner och regioner (SKR).
- § 12 Motioner och Tidaholmsförslag – Omarbetad. Bestämmelserna för motioner och Tidaholmsförslag är nu under samma paragraf. Styrelsen och övriga nämnder har tidigare haft skrivelser om detta i sina separata reglementen, men dessa är nu samlade under samma paragraf, där det framgår vilka villkor som gäller styrelsen och vilka villkor som gäller övriga nämnder, eftersom det skiljer sig åt sinsemellan. Det föreslås även att ta bort sådant som redan står i kommunfullmäktiges arbetsordning. Detta för att undvika upprepning i flera styrdokument.
- § 18 Närvarorätt – Tillägg utifrån motion om att partier som är invalda i fullmäktige men inte representerade i styrelsen har rätt att närvara och delta i överläggningarna på kommunstyrelsen, med en person per parti (kommunfullmäktiges beslut § 135/2025).

- § 18 Närvarorätt – Protokollsanteckning är relaterat till närvarorätten på ett sammanträde, därför föreslås skrivelsen om protokollsanteckning att flytta från § 27 om reservation till § 18 om närvarorätt. Detta är i enlighet med aktuell lagstiftning.
- § 23 Tjänstgöring för ledamöter och ersättare – Ny skrivelse om avbruten tjänstgöring under pågående sammanträde, samt flyttat upp en skrivelse från § 24 om jäv till § 23.
- § 31 Undertecknande av handlingar – Denna skrivelse är densamma för samtliga berörda nämnder sedan tidigare, förutom för samhällsbyggnadsnämnden. I samhällsbyggnadsnämndens nuvarande reglemente står det att handlingar kontrasigneras av "kommunchefen". I övriga, nuvarande reglementen står det "förvaltningschefen". Kommunledningsförvaltningen kan inte se något hinder för att ändra till förvaltningschefen även för samhällsbyggnadsnämnden, likt resterande nämnder. Därför föreslår förvaltningen att göra den ändringen.
- § 32a–b – Nytt avsnitt. Utskottens sammansättning, och information om utskotten.

Nämndspecifika bestämmelser

Under detta avsnitt i reglementet beskrivs de bestämmelser som är specifika för respektive nämnd, närmare bestämt vad de har för ansvarsområden, uppgifter, och delegation från fullmäktige. I gällande reglementen heter motsvarande del "A 'Nämndens' uppgifter".

Samtliga berörda nämnder har haft möjligheten att yttra sig om sina respektive nämndspecifika bestämmelser. Samtliga har återkommit med yttrande, förutom samhällsbyggnadsnämnden.

För att se samtliga berörda nämnders föreslagna ändringar i de nämndspecifika bestämmelserna hänvisas till respektive nämnds yttrande samt bifogat utkast, som har markeringar för de föreslagna ändringarna. Kommunledningsförvaltningen har tagit tillvara på samtliga synpunkter från nämnderna, och inkluderat dem i utkastet som kommunstyrelsen tar del av. Ändringarna som föreslås under samhällsbyggnadsnämndens specifika bestämmelser är föreslagna av kommunledningsförvaltningen, och rör ändringar i syfte att reglementet ska stämma överens med aktuell lagstiftning, såsom uppdaterade SFS-nummer. Förvaltningen föreslår att ta bort punkt 12 under § 2 om nämndens delegering från fullmäktige om "avgivande av yttranden enligt kameraövervakningslagen (2013:460)", eftersom denna lag är upphävd.

Gällande styrelsens specifika bestämmelser är det inga större, innehållsliga ändringar som föreslås av förvaltningen. Det är främst rena formalia som föreslås att ändras, för att öka läsbarhet och struktur i texten. Till exempel är ett av förslagen att under § 3 flytta det som står i punkt 9 till punkt 2. Ett annat förslag är omformuleringar i skrivelsen på punkt 13, att istället för att använda ordet "samordningsträffar" ändra till skrivelsen "regelbundna möten".

Första meningen under § 8 föreslås tas bort, för att istället flyttas till de gemensamma bestämmelserna. Alltså inga innehållsliga förändringar i skrivelsen, förutom vart den placeras.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening röra barn.

Utredningens slutsatser

Kommunledningsförvaltningen bedömer att det nya, gemensamma reglementet kommer att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen, genom att samla både nämndgemensamma bestämmelser och nämndspecifika bestämmelser i ett enda dokument.

Därmed föreslår förvaltningen kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta reglementet, samt under förutsättning att reglementet antas, upphäva de sju separata reglementena som gäller sedan tidigare.

Beslutsunderlag

- › Jävsnämndens beslut § 7/2026 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2026-02-27.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", jävsnämnden, 2026-02-27.
- › Begäran om yttrande, kanslichef Jenny Beckman, 2026-02-10.
- › Valnämndens beslut § 9/2025 "Beslut om yttrande över nämndgemensamt reglemente", 2025-12-17.
- › Yttrande "Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", valnämnden, 2025-12-17.
- › Social- och omvårdnadsnämndens beslut § 125/2025 "Beslut om yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-25.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommun", social- och omvårdnadsnämnden, 2025-11-25.
- › Kultur- och fritidsnämndens beslut § 88/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-11-11.
- › Yttrande "Yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kultur- och fritidsnämnden, 2025-11-11.
- › Kommunfullmäktiges beslut § 135/2025 "Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati", 2025-10-27. (Ärendenummer KS 2025/236).
- › Barn- och utbildningsnämndens beslut § 119/2025 "Beslut om yttrande gällande gemensamt reglemente för kommunen", 2025-10-16.
- › Yttrande "Yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", barn- och utbildningsnämnden, 2025-10-16.
- › Jävsnämndens beslut § 22/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.
- › Yttrande "Yttrande – Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-09-05.
- › Begäran om yttrande, kommunsekreterare Louise Henriksson,
- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.

Sändlista

Berörda nämnder

§ 7 Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

JVN 2025/23

Jävsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Jävsnämnden har tidigare yttrat sig över förslag till nytt reglemente för jävsnämnden (som är en del i ett gemensamt reglemente för Tidaholms kommun).

Kommunledningsförvaltningen har dock gjort ytterligare ett tillägg i förslaget till reglemente och önskar att jävsnämnden yttrar sig över det.

Förvaltningen har lämnat förslag på yttrande.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår nämnden besluta att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Tjänsteskrivelse- Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommun", kanslichef Jenny Beckman, 2026-02-17.
- › Yttrande "Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kanslichef Jenny Beckman, 2026-02-17.
- › Begäran om yttrande, 2026-02-10.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Yttrande

Ärendenummer: JVN 2025/23

2026-02-17

Jävsnämnden

Handläggare: Jenny Beckman, kanslichef

Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder som jävsnämnden tidigare yttrat sig om.

Kommunledningsförvaltningen har dock gjort ett tillägg i förslag som jävsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över.

Det aktuella tillägget, grönmarkerad text, är som följer:

§ 1 Jävsnämndens ansvarsområden och uppgifter

*Nämnden ansvarar för att besluta i ärenden gällande myndighetsutövning och utöva tillsyn i fall där en annan nämnd normalt har ansvaret men inte kan på grund av jäv. **Nämndens ledamöter och ersättare får inte samtidigt ha förtroendeuppdrag i kommunstyrelsen eller kommunens andra nämnder.***

Jävsnämnden fattar beslut i ärenden, t.ex. bygglov, där andra nämnder är inblandade. I ett bygglov är det till exempel oftast två nämnder inblandade. Samhällsbyggnadsförvaltningen som utförarnämnd och den nämnd som ansöker om bygglov, samt eventuellt en annan nämnd som beställarnämnd. Jävsförvaltningen anser att det aktuella tillägget är lämpligt eftersom det skulle säkerställa att ledamöter inte är jäviga i beslutsfattandet enbart av den anledningen att de sitter i en nämnd som är involverad i ärendet.

§ 9 Beslut om yttrande över nämndgemensamt reglemente

VN 2025/19

Valnämndens beslut

- Nämnden beslutar att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder. De nämnder som omfattas av det gemensamma reglementet är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden. De berörda nämnderna ombeds att yttra eventuella synpunkter på förslaget. Yttrandet ska sändas vidare till kommunstyrelsen.

Förvaltningen har lämnat ett förslag på yttrande.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår nämnden besluta att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Yttrande om gemensamt reglemente för nämnder", valsamordnare Marie Anebreid, 2025-10-30.
- › Yttrande "Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-10-30.
- › Begäran om yttrande "Begäran om yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kommunstyrelsen, 2025-06-27.
- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Yttrande

Ärendenummer: VN 2025/19

2025-10-30

Valnämnden

Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder. De nämnder som omfattas av det gemensamma reglementet är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden. De berörda nämnderna ombeds att yttra eventuella synpunkter på förslaget. Yttrandet ska sändas vidare till kommunstyrelsen.

Syftet med att slå ihop nämndernas reglementen till ett gemensamt är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen, genom att samla både nämndgemensamma bestämmelser och nämndspecifika bestämmelser i ett enda dokument.

Förvaltningen bedömer att det föreslagna reglementet kommer att effektivisera administrationsprocessen vid revideringar av berörda reglementen. Genom att samla allt på ett ställe ökar chansen att såväl nämndgemensamma som nämndspecifika bestämmelser är enhetliga och följer samma formalia, vilket bidrar till en mer konsekvent och tydlig struktur. Detta eftersom det troligtvis minskar risken för fel och misstag vid revidering som beror på den mänskliga faktorn, särskilt i fråga om nämndgemensamma bestämmelser.

Det bedöms även vara mer läsbart och enklare att hitta relevanta bestämmelser, vilket gynnar både allmänheten, förvaltning och politiker. Genom att samla allt på ett ställe underlättar man för samtliga att söka efter information som finns i reglementen, eftersom det då är tydligare var man ska leta.

Förvaltningen har inte några ytterligare synpunkter eller förslag på ändringar i utkastet. Därför föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ställa sig positivt till reglementet utan några ytterligare kommentarer, genom att avge föreliggande yttrande.

§ 125 Beslut om yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

SON 2025/165

Social- och omvårdnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att avge yttrandet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har begärt att nämnden ska yttra sig över förslag till nytt reglemente för Tidaholms kommun. Nämnderna har tidigare haft varsitt reglemente och förslaget är nu att slå samman allt i ett dokument. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast 2025-11-28.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till yttrande.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår nämnden besluta att avge yttrandet.

Beslutsunderlag

- › Social- och omvårdnadsnämnden arbetsutskotts beslut § 2025/193 ” Beslut om yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder”, 2025-11-11
- › Tjänsteskrivelse, ”Yttrande angående reglemente för Tidaholms kommun”, nämndsekreterare Henrik Lennartsson, 2025-10-30
- › Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommun
- › Tjänsteskrivelse, ”Begäran om yttrande”, kommunsekreterare Louise Henriksson, 2025-06-26
- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

Sändlista

Kommunstyrelsen

Yttrande

Ärendenummer: SON 2025/165

2025-10-30

Kommunstyrelsen

Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommun

Som framgår av remisskrivelsen till nämnden har förvaltningen lämnat synpunkter och förslag på förändringar. De förändringar som framgår i social- och omvårdnadsnämndens del av reglementet ligger i linje med de förslag som förvaltningen har lämnat.

Nämnden ställer sig också positiv till att samla alla nämnder i ett reglementesdokument i linje med det som kommunledningsförvaltningen anför avseende effektiviseringen av administration och minskad risk för fel och misstag vid revideringar.

§ 88 Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

KFN 2025/104

Kultur- och fritidsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att lämna yttrandet om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder. Syftet med detta är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen, genom att samla gemensamma bestämmelser i ett enda dokument.

De nämnder som omfattas av det gemensamma reglementet är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden. De berörda nämnderna ombeds att yttra eventuella synpunkter på förslaget. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast 2025-11-28.

Förvaltningen har tagit fram förslag på yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår nämnden besluta att lämna yttrandet om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- › Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts beslut § 99/2025 "Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", 2025-10-28.
- › Tjänsteskrivelse "Yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kultur- och fritidschef Klara Börjesson Ahlqvist, 2025-10-20.
- › Yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder, kultur- och fritidschef Klara Börjesson Ahlqvist, 2025-10-20.
- › Tjänsteskrivelse "Begäran om yttrande", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2025-06-26.
- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Yttrande

Ärendenummer: KFN 2025/104

2025-10-20

Kommunstyrelsen

Handläggare: Klara Börjesson Ahlqvist, kultur- och fritidschef

Yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder. Syftet med detta är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen, genom att samla gemensamma bestämmelser i ett enda dokument.

De nuvarande reglementena för de berörda nämnderna innehåller många likadana bestämmelser under rubrikerna "*B För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser*" samt "*C nämndens sammansättning och arbetsformer*". När dessa bestämmelser finns i flera separata dokument ökar risken för fel och misstag när de ska revideras. Genom att samla dem i ett enda dokument minskar risken för mänskliga fel och misstag, samtidigt som det sparar tid och administration.

Dokumentet består av tre delar. Den första delen innefattar en kort introduktion till reglementet och dess disposition. Del två inbegriper en beskrivning av de berörda nämndernas sammansättning, samt alla de bestämmelser som är gemensamma (del B och C i gällande reglementen). Under del tre finns nämndspecifika bestämmelser med separata underrubriker för respektive nämnd, eftersom dessa bestämmelser skiljer sig åt mellan nämnderna (del A i gällande reglementen).

Inspirationen till att skapa ett gemensamt reglemente kommer från andra kommuners nämndgemensamma reglementen.

Det finns också några förslag på innehållsliga ändringar i utkastet som beror på uppdaterad lagstiftning samt direktiv från Sveriges kommuner och regioner (SKR). Utöver det finns också förslag på att ändra vissa formalia för att öka läsbarheten samt följa myndigheternas skrivregler.

Förvaltningen har haft möjlighet att lämna synpunkter och förslag på ändringar i de nämndspecifika bestämmelserna. Förvaltningens förslag på ändringar framgår i utkastet.

Eftersom en ny socialtjänstlag har trätt i kraft behöver ytterligare en ändring genomföras i andra stycket på sidan 21. Ta bort texten "5 kap. 12 § socialtjänstlagen (2001:453, skuldsatta personer)". Förslag på ny text är "13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400, budget- och skuldrådgivning).

Förvaltningen har inga övriga synpunkter på utkastet och ställer sig därför bakom det framtagna förslaget på reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.

TIDAHOLMS
KOMMUN

§ 135 Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati

KS 2025/236

Kommunfullmäktiges beslut

- Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen.

Sammanfattning av ärendet

Axelsson (V) och Wiklund (V) har lämnat in en motion om att partier som sitter i kommunfullmäktige, men inte i kommunstyrelsen, borde få åhörarplatser till sammanträden med kommunstyrelsen.

Motionärerna yrkar på att:

- *Bjuda in de partier som sitter i kommunfullmäktige men ej i kommunstyrelsen till varsin åhörarplats på kommunstyrelsens sammanträden.*
- *Ge arvodesberedningen i uppdrag att ta med i arvodesbestämmelser inför kommande mandatperiod att de partier som sitter i kommunfullmäktige men ej i kommunstyrelsen har rätt till förlorad arbetsinkomst i samband med att närvara som åhörare på kommunstyrelsen.*

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att det är möjligt enligt 4 kap. 28 § kommunallagen att förtroendevalda i kommunfullmäktige, som inte är ledamöter eller ersättare i kommunstyrelsen, får närvarorätt utan att delta i handläggningen vid kommunstyrelsens sammanträden. Förvaltningen konstaterar vidare att det också är möjligt att införa ersättning för förlorad arbetsinkomst för dessa åhörare, om kommunfullmäktige så vill besluta.

Kommunledningsförvaltningen tar inte ställning i ärendet och lämnar inte förslag till beslut eftersom förvaltningen anser att närvarorätt och ersättning för förlorad arbetsinkomst är en rent politisk fråga.

Följande deltar i debatten: Patricia Axelsson (V), Bengt Karlsson (S), Jonas Storm (S), Mikael Hallin (C), Christopher Vipond (MP), Birgitta Andersson (L), Ingela Backman (S), Lena Andersson (S), Patrik Kristoffersen (KD), Runo Johansson (L), Peter Friberg (M).

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.
- Patricia Axelsson (V) föreslår kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen.
- Patrik Kristoffersen (KD) föreslår kommunfullmäktige besluta att bifalla den första att-satsen samt att avslå den andra att-satsen i motionen.
- Bengt Karlsson (S), Jonas Storm (S), Mikael Hallin (C), Christopher Vipond (MP) yrkar bifall till Axelssons förslag.
- Runo Johansson (L) yrkar bifall till Kristoffersens förslag.
- Peter Friberg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut.

Ordföranden ställer varje förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs.

Ordföranden ställer Kristoffersens förslag mot Axelssons förslag för att få fram ett motförslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att Axelssons förslag ska utgöra motförslag.

Omröstning begärs.

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

JA:

Bifall till Axelssons förslag.

NEJ:

Bifall till Kristoffersens förslag.

Omröstningen utfaller med:

JA: 18

NEJ: 10

AVSTÅR: 11

Följande röstar JA:

Ingela Backman (S), Bengt Karlsson (S), Anna-Karin Skatt (S), Tony Pettersson (S), Lena Andersson (S), Othmar Fiala (S), Anna Zöögling (S), Monica Staadig (S), Emma Graaf (S), Jonas Storm (S), Lisa Öhgren (S), Asem Alkordi (S), Patricia Axelsson (V), Per Wiklund (V), Mikael Hallin (C), Per-Inge Karlsson (C), Christopher Vipond (MP), Malin Andersson (S)

Följande röstar NEJ:

Runo Johansson (L), Jenny Svensson (L), Birgitta Andersson (L), Patrik Kristoffersen (KD), Lennart Nilsson (SD), Pia Logård (SD), Jan Norberg (SD), Stig Norberg (SD), Ingemar Johansson (L) förste vice ordförande, Krister Rohman (KD) ordförande

Följande AVSTÅR:

Peter Friberg (M), Johan Liljegrahn (M), Ambjörn Lennartsson (M), Lena Alteg (M), Per-Erik Vrang (M), Magnus Erbing (M), Svante Schultz (VT), Per Jonsson (VT), Pernille Malmqvist (VT), Elisabet Alfredsson (VT), Magnus Haglind (VT)

Efter omröstning konstaterar ordföranden att Axelssons förslag utgör motförslag till kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

JA:

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

NEJ:

Bifall till Axelssons förslag.

Omröstningen utfaller med:

JA: 16

NEJ: 18

AVSTÅR: 5

Följande röstar JA:

Runo Johansson (L), Jenny Svensson (L), Birgitta Andersson (L), Peter Friberg (M), Johan Liljegrahn (M), Ambjörn Lennartsson (M), Lena Alteg (M), Per-Erik Vrang (M), Magnus Erbing (M), Svante Schultz (VT), Per Jonsson (VT), Pernille Malmqvist (VT), Elisabet Alfredsson (VT), Magnus Haglind (VT), Ingemar Johansson (L) förste vice ordförande, Krister Rohman (KD) ordförande

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Följande röstar NEJ:

Ingela Backman (S), Bengt Karlsson (S), Anna-Karin Skatt (S), Tony Pettersson (S), Lena Andersson (S), Othmar Fiala (S), Anna Zöögling (S), Monica Staadig (S), Emma Graaf (S), Jonas Storm (S), Lisa Öhgren (S), Asem Alkordi (S), Patricia Axelsson (V), Per Wiklund (V), Mikael Hallin (C), Per-Inge Karlsson (C), Christopher Vipond (MP), Malin Andersson (S)

Följande AVSTÅR:

Patrik Kristoffersen (KD), Lennart Nilsson (SD), Pia Logård (SD), Jan Norberg (SD), Stig Norberg (SD)

Beslutsunderlag

- › Kommunstyrelsens beslut § 183/2025 "Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati", 2025-10-08.
- › Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 109/2025 "Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati", 2025-09-24.
- › Tjänsteskrivelse "Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2025-06-25.
- › Kommunfullmäktiges beslut § 17/2025 "Handlingar att anmäla", 2025-03-31.
- › Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 50/2025 "Beslut om remittering av motion om att öppna upp för mer demokrati", 2025-04-23.
- › Motion om att öppna upp för mer demokrati.

Reservation

Peter Friberg (M) reserverar sig mot beslutet.

Sändlista

Arvodesberedningen
Motionärerna

§ 119 Beslut om yttrande gällande gemensamt reglemente för kommunen

BUN 2025/243

Barn- och utbildningsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att överlämna framtaget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen mottog 2025-06-26 en begäran om yttrande från kommunstyrelsen angående förslag om ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder, barn- och utbildningsförvaltningen inkluderat. En av anledningarna kring detta förslag är bland annat att förenkla reviderings processen samt att samla alla bestämmelser i ett och samma dokument.

I begäran ska yttrandet senast ha inkommit till kommunstyrelsen 2025-11-28. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till nämnden.

Förslag till beslut

- Arbetsutskottet föreslår nämnden besluta att överlämna framtaget yttrande till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts beslut § 82/2025: "Beslut om yttrande gällande gemensamt reglemente för kommunen", 2025-10-02.
- Tjänsteskrivelse "Beslut om yttrande gällande gemensamt reglemente för kommunen", Joacim Storm, nämndsekreterare 2025-07-29.
- Förslag på yttrande från barn- och utbildningsnämnden.
- Begäran om yttrande från Kommunstyrelsen angående gemensamt reglemente för kommunen, 2025-06-26.
- Utkast: "Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder".

Sändlista

Kommunstyrelsen

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Yttrande

Ärendenummer: BUN 2025/243

2025-07-29

Kommunstyrelsen

Yttrande angående reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

Barn- och utbildningsnämnden har under sida 19 § 1 "Barn – och utbildningsnämndens ansvarsområden och uppgifter" ett förslag till ändring. Texten i första stycket bör ändras till följande:

"Nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800). Nämnden ansvarar för förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning, kulturskola, elevhälsa, elevboende samt vaktmästeri."

I övrigt har nämnden inget att tillägga och ställer sig positiv till ett samlat reglemente för nämnderna i Tidaholms kommun.

§ 22 Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

JVN 2025/23

Jävsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder. De nämnder som omfattas av det gemensamma reglementet är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden. De berörda nämnderna ombeds att yttra eventuella synpunkter på förslaget. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast 2025-11-28.

Förvaltningen har lämnat förslag på yttrande.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår nämnden besluta att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Tjänsteskrivelse - Beslut om yttrande om reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2025-08-21.
- › Yttrande "Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2025-08-21.
- › Begäran om yttrande "Begäran om yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder", kommunstyrelsen, 2025-06-27.
- › Utkast: Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Ordförandes signatur

Justerares signatur

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Yttrande

Ärendenummer: JVN 2025/23

2025-09-05

Jävsnämnden

Handläggare: Louise Henriksson, kommunsekreterare

Yttrande - Reglemente för Tidaholms kommuns nämnder

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till ett gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och flera nämnder. De nämnder som omfattas av det gemensamma reglementet är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, jävsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt valnämnden. De berörda nämnderna ombeds att yttra eventuella synpunkter på förslaget. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast 2025-11-28.

Syftet med att slå ihop nämndernas reglementen till ett gemensamt är att förenkla och effektivisera administrationen av reglementen, genom att samla både nämndgemensamma bestämmelser och nämndspecifika bestämmelser i ett enda dokument.

Jävsförvaltningen bedömer att det föreslagna reglementet kommer att effektivisera administrationsprocessen vid revideringar av berörda reglementen. Genom att samla allt på ett ställe ökar chansen att såväl nämndgemensamma som nämndspecifika bestämmelser är enhetliga och följer samma formalia, vilket bidrar till en mer konsekvent och tydlig struktur. Detta eftersom det troligtvis minskar risken för fel och misstag vid revidering som beror på den mänskliga faktorn, särskilt i fråga om nämndgemensamma bestämmelser.

Det bedöms även vara mer läsbart och enklare att hitta relevanta bestämmelser, vilket gynnar både allmänheten, förvaltning och politiker. Genom att samla allt på ett ställe underlättar man för samtliga att söka efter information som finns i reglementen, eftersom det då är tydligare var man ska leta.

Förvaltningen har inte några ytterligare synpunkter eller förslag på ändringar i utkastet. Därför föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ställa sig positivt till reglementet utan några ytterligare kommentarer, genom att avge föreliggande yttrande.

§ 82 Beslut om uppföljning av ej verkställda beslut fattade av kommunfullmäktige

KS 2026/64

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att lägga uppföljningen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen tar fram en årlig sammanställning för att säkerställa att samtliga beslut som kommunfullmäktige fattar verkställs.

Sammanställningen inkluderar inte pågående investeringsprojekt, motioner och Tidaholmsförslag som inte har slutbehandlats av kommunfullmäktige eller uppdrag som har getts i Strategisk plan och budget då dessa redovisas separat.

Sammanställningen omfattar ej verkställda beslut fattade till och med kommunfullmäktiges sammanträde 2026-06-22.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att lägga uppföljningen till handlingarna.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Uppföljning av ej verkställda beslut fattade av kommunfullmäktige till och med juni år 2026", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2026-05-20.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: 2026/64

2026-05-20

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Henriksson, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse – Uppföljning av ej verkställda beslut fattade av kommunfullmäktige till och med juni år 2026

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att lägga uppföljningen till handlingarna.

Ärendet

Kommunstyrelsen tar fram en årlig sammanställning för att säkerställa att samtliga beslut som kommunfullmäktige fattar verkställs.

Sammanställningen inkluderar inte pågående investeringsprojekt, motioner och Tidaholmsförslag som inte har slutbehandlats av kommunfullmäktige eller uppdrag som har getts i Strategisk plan och budget då dessa redovisas separat.

Sammanställningen omfattar ej verkställda beslut fattade till och med kommunfullmäktiges sammanträde 2026-06-22.

Datum:	Ärendenr:	Ärende:	Beslut:	Uppföljning:
2012-04-23	KS 2011/91	Motion om att erbjuda småhustomter i Ekedalen	Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen om att Tidaholms kommun ska erbjuda byggnadstomter i Ekedalen samt att uppdra åt miljö- och byggnadsnämnden att upprätta en detaljplan för området A-B, öster om Ekedalens skola, som medger tre till fyra småhustomter	Detaljplan är antagen och lantmäteriförrättning är avslutad. Det som kvarstår är att kunna erbjuda byggnadstomter vilket dröjer eftersom det inte finns pengar till exploatering avsatt.
2022-05-30	KS 2021/210	Motion om att inrätta en återbrukscontainer på återvinningscentralen	Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen om att inrätta en återbrukscontainer på återvinningscentralen	Inrättandet av en återbrukscontainer ingår i en större projektering som rör hela återvinningscentralen som samhällsbyggnadsnämnden driver.

2024-09-30	KS 2024/248	Utredning och etablering av trygghetscentral	Kommunstyrelsen beslutar att ge nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg och social- och omvårdnadsnämnden uppdraget att genomföra en utredning av trygghetscentral i kommunal regi för Falköping, Skara, Götene och Tidaholms kommun. Utredningen ska återredovisas till kommunfullmäktige senast den 1 september 2025.	Utredning pågår i dialog med nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg.
2024-12-16	KS 2024/87	Uppdrag åt kommunstyrelsen om att ta fram en riktlinje samt att utreda förutsättningar för att enas om ett gemensamt arbetssätt med samtliga kommuner i Skaraborg om arbetet med jämställdhet utifrån den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män	Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram en riktlinje för arbetet med jämställdhet utifrån den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män samt att utreda förutsättningar för att enas om ett gemensamt arbetssätt för jämställdhet, utifrån den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män, tillsammans med samtliga 15 kommuner i Skaraborg.	Utredning pågår fortfarande, av kommunstyrelsen.
2025-09-29	KS 2024/216	Beslut om besvarande av motion om införande av en grönstrukturplan	Kommunfullmäktige beslutar att motionen bifalls och ska inkluderas i kommande budgetprocess samt att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att, om möjligt, ansöka om medel för LONA-projekt.	Uppdraget är vilande i avvaktan på lösning för finansieringsfrågan. Om arbetet inte kan genomföras inom befintlig budgetram för år 2027 behöver ärendet hanteras i budgetprocessen för 2028. I nuläget har Naturvårdsverket inga LONA-medel tillgängliga för projektet.
2025-10-27	KS 2025/236	Beslut om besvarande av motion om att öppna upp för mer demokrati	Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen. ■ åhörarplatser på kommunstyrelsens sammanträden. ■ ge arvodesberedningen i uppdrag att ta med i arvodesbestämmelser inför kommande mandatperiod att de partier som sitter i kommunfullmäktige men ej i kommunstyrelsen har rätt till förlorad arbetsinkomst i samband med att närvara	Första punkten har ännu inte verkställts. Ärendet om revidering av kommunstyrelsens reglemente, där närvarorätt regleras, har kommunstyrelsen återremitterat till förvaltningen för att reglementet ska lyftas efter att fullmäktige har beslutat att revidera reglemente om ersättningar till

			som åhörare på kommunstyrelsen.	förtroendevalda, 2026-04-08 § 90/2026. Andra punkten om förlorad arbetsförtjänst har fullmäktige fattat beslut om 2025-05-25, § 56/2026.
2025-11-24	KS 2024/247	Beslut om besvarande av nämndinitiativ om energiplan	Kommunfullmäktige beslutar att: ○ bifalla nämndinitiativet, uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att ta fram en aktuell energiplan för Tidaholms kommun inom befintlig budgetram. ○ energiplanen ska vara antagen senast 2027-06-30.	En dialog har inletts med Tidaholms Energi AB för att gemensamt sondera förutsättningarna för energiplan. Utifrån fullmäktiges beslut där kostnad för energiplan ska hanteras i nämndens ordinarie ram så pågår en intern analys i förvaltningen för att se om ett externt uppdrag kan genomföras under 2027.
2025-12-15	KS 2025/235	Beslut om besvarande av motion om nationell strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen. <i>Förtroendevalda och tjänstepersoner i Tidaholms kommun ska få ta del av SRHR samt att det ska utformas en plan för hur Tidaholms kommun ska arbeta med detta.</i>	Utredning pågår, av kommunstyrelsen.
2026-01-26	KS 2025/109	Beslut om besvarande av motion om strategisk kompetensförsörjningsplan kopplad till ett lönepolitiskt program	Kommunfullmäktige beslutar att: ○ bifalla delen i motionen som rör kompetensförsörjningsplan. ○ bifalla delen i motionen som rör lönepolitiskt program samt att inkludera drifts- och investeringsmedel i kommande budgetprocess. <i>(Arbeta fram en strategisk kompetensförsörjningsplan samt ett partsgemensamt lönepolitiskt program för Tidaholms kommun.)</i>	Utredning pågår, av kommunstyrelsen. Inkluderat i budgetberednings förslag till strategisk plan och budget 2027–2029.
2026-04-27	KS 2024/192	Beslut om att ingå medfinansieringsavtal med Trafikverket avseende medfinansiering av gång- och cykelväg från Tidaholm till	Kommunfullmäktige beslutar att: ○ godkänna medfinansieringsavtal mellan Tidaholms kommun och Trafikverket avseende Trafikverkets projekt TRV 2025/142117 med gång- och cykelväg längs väg 2874, Tidaholm - korsning väg 26	Utredning pågår hos samhällsbyggnadsnämnden.

		väg 26 vid Acklingakorset	(etapp 1 Tidaholm–Ekedalen). ○ uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att tillse att medfinansieringsavtalet med Trafikverket undertecknas. ○ uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att senast 2027-10-31: ▫ utreda och återkomma med förslag till beslut avseende kommunens inställning till en fortsatt gång- och cykelväg längs väg 2874 mellan korsning väg 26 vid Acklinga - Ekedalen (Etapp 2). ▫ ta fram en förstudie för att inkludera belysning i etapp 1. Förstudien ska även redovisa påverkan på miljön och den biologiska mångfalden samt belysa olika alternativa lösningar utifrån dessa perspektiv. ▫ utreda hur det kan skapas en trafiksäker övergång vid busshållplatsen vid Kvarnängen i samråd med Trafikverket.	
2026-06-22	KS 2026/252	Beslut om uppdrag om utredning av anläggande av lekpark i Bruksvilleparken	Kommunfullmäktige beslutar att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda möjligheterna till att anlägga en lekpark i Bruksvilleparken. Utredningen ska: ○ beslutas av samhällsbyggnadsnämnden senast tre månader efter att kommunfullmäktige har fattat beslut om projektering av investeringsprojekt actionpark. ○ genomföras i samråd med kultur- och fritidsnämnden. ○ innehålla förslag på lämplig plats i Bruksvilleparken för att anlägga en lekpark som är tematiserad utifrån Tidaholms bruk och industrihistoria. ○ innehålla en totalkostnadskalkyl för anläggandet av lekparken, om en lämplig plats har identifierats.	Utredning pågår.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Sändlista

Berörda instanser

§ 79 Beslut om firmatecknare för Tidaholms kommun

KS 2025/711

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att anta upprättat förslag på firmatecknare. Förslaget gäller från och med 2026-09-15.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen överlämnar härmed förslag till firmatecknare för Tidaholms kommun, organisationsnummer 212000-1736, från och med 2026-09-15.

Till firmatecknare för Tidaholms kommun gällande ärenden förutom nedan nämnda utses var och en för sig av följande personer:

Runo Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

Magnus Sundén

Kommundirektör

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser bank- och plusgiromedel, utses var och en för sig av följande personer:

Louise Faxé Holmvik

Ekonomichef

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Anna Gustafsson

Ekonom

Mirjana Dragojevic

Ekonom

med kontrasignering av en av följande personer:

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Mirjana Dragojevic

Ekonom

Anna Gustafsson

Ekonom

Louise Faxé Holmvik

Ekonomichef

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser signering av betalningar via fil från individ- och familjeomsorgen, plusgiro 1831537-4, utses var och en för sig av följande personer:

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser momsdeklaration, arbetsgivardeklaration (AGI), ansökan om ersättning för mervärdesskatt och inkomstdeklaration, utses var och en för sig av följande personer:

Louise Faxe Holmvik

Ekonomichef

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser arbetsgivardeklaration (AGI) utses var och en för sig av följande personer:

Marie Gulliden

Lönekonsult

Elma Viden

Personalkonsult

Christina Högborg

Lönekonsult

Frida Pettersson

Personalkonsult

Maria Johansson

Personalchef

Martina Lundström

Personalkonsult

Danilo Mihajlovic

Personalstrateg

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser skuldebrev och borgensåtagande utses var och en för sig av följande personer:

Runo Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

Ingela Backman

Kommunstyrelsens vice ordförande

med kontrasignering av:

Louise Faxe Holmvik

Ekonomichef

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att anta upprättat förslag på firmatecknare. Förslaget gäller från och med 2026-09-15.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Firmatecknare för Tidaholms kommun", förvaltningsekonom Mats Karlsson, 2026-08-17.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2025/711

2026-08-12

Kommunstyrelsen

Handläggare: Mats Karlsson, förvaltningsekonom

Tjänsteskrivelse - Firmatecknare för Tidaholms kommun

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att anta upprättat förslag på firmatecknare. Förslaget gäller från och med 2026-09-15.

Ärendet

Kommunledningsförvaltningen överlämnar härmed förslag till firmatecknare för Tidaholms kommun, organisationsnummer 212000-1736, från och med 2026-09-15.

Till firmatecknare för Tidaholms kommun gällande ärenden förutom nedan nämnda utses var och en för sig av följande personer:

Runo Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

Magnus Sundén

Kommundirektör

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser bank- och plusgiromedel, utses var och en för sig av följande personer:

Louise Faxe Holmvik

Ekonomichef

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Anna Gustafsson

Ekonom

Mirjana Dragojevic

Ekonom

med kontrasignering av en av följande personer:

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Mirjana Dragojevic

Ekonom

Anna Gustafsson

Ekonom

Louise Faxe Holmvik

Ekonomichef

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser signering av betalningar via fil från individ- och familjeomsorgen, plusgiro 1831537-4, utses var och en för sig av följande personer:

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser momsdeklaration, arbetsgivardeklaration (AGI), ansökan om ersättning för mervärdesskatt och inkomstdeklaration, utses var och en för sig av följande personer:

Louise Faxe Holmvik

Ekonomichef

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Ylva Holm-Jerenius

Ekonom

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser arbetsgivardeklaration (AGI) utses var och en för sig av följande personer:

Marie Gulliden

Lönekonst

Elma Viden

Personalkonst

Christina Högberg

Lönekonst

Frida Pettersson

Personalkonst

Maria Johansson

Personalchef

Martina Lundström

Personalkonst

Danilo Mihajlovic

Personalstrateg

Karin Appelberg Åberg

Redovisningsansvarig

Till firmatecknare för Tidaholms kommun, såvitt avser skuldebrev och borgensåtagande utses var och en för sig av följande personer:

Runo Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

Ingela Backman

Kommunstyrelsens vice ordförande

med kontrasignering av:

Louise Faxe Holmvik

Ekonomichef

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

TIDAHOLMS
KOMMUN

Sida **3** av **3**

Sändlista

Personalenheten

Ekonomienheten

§ 78 Beslut om medelstilldelning till Samordningsförbundet Skaraborg för verksamhetsår 2027

KS 2026/20

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna preliminär medelstilldelning till Samordningsförbundet Skaraborg år 2027 på 206 418 kr.

Sammanfattning av ärendet

Tidaholms kommun är medlem i Samordningsförbundet Skaraborg.

I samband med beslut om samgående till ett gemensamt förbund i Skaraborg har också en fördelningsnyckel mellan kommunernas fördelning av de totala medlen antagits som bygger på kommuninvånare 20-64 år och försörjningsmått i respektive kommun. Staten har under sommaren skickat ut ett preliminärt besked för år 2027, vilket har genererat en fördelning mellan kommunerna.

Kommundirektören har tidigare signerat en intention i enlighet med samordningsförbundets önskan. Samordningsförbundet önskar nu att varje part godkänner det uträknade beloppet för att matcha statens tilldelning för år 2027. Den preliminära medelstilldelningen för Tidaholms kommun är 206 418 kr.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna preliminär medelstilldelning till Samordningsförbundet Skaraborg år 2027 på 206 418 kr.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Medelstilldelning till Samordningsförbundet Skaraborg", förvaltningsekonom Mats Karlsson, 2026-08-19.
- › Skrivelse "Information om äskande av medel för verksamhetsår 2026", förbundschef Jonas Lundquist, 2026-06-11.
- › Skrivelse "Förtydligande av processen medelstilldelning Finansiell samordning Samordningsförbundet Östra Skaraborg", 2019-06-14.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/20

2026-08-19

Kommunstyrelsen

Handläggare: Mats Karlsson, förvaltningsekonom

Tjänsteskrivelse – Medelstildelning till Samordningsförbundet Skaraborg

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna preliminär medelstildelning till Samordningsförbundet Skaraborg år 2027 på 206 418 kr.

Ärendet

Tidaholms kommun är medlem i Samordningsförbundet Skaraborg.

I samband med beslut om samgående till ett gemensamt förbund i Skaraborg har också en fördelningsnyckel mellan kommunernas fördelning av de totala medlen antagits som bygger på kommuninvånare 20-64 år och försörjningsmått i respektive kommun. Staten har under sommaren skickat ut ett preliminärt besked för 2027, vilket har genererat en fördelning mellan kommunerna.

Kommundirektören har tidigare signerat en intention i enlighet med samordningsförbundets önskan. Samordningsförbundet önskar nu att varje part godkänner det uträknade beloppet för att matcha statens tilldelning 2027. Den preliminära medelstildelningen för Tidaholms kommun är 206 418 kr.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Beslutsunderlag

- › Skrivelse "Information om äskande av medel för verksamhetsår 2026", förbundschef Jonas Lundquist, 2026-06-11.
- › Skrivelse "Förtydligande av processen medelstildelning Finansiell samordning Samordningsförbundet Östra Skaraborg", 2019-06-14.

Sändlista

Samordningsförbundet Skaraborg

Information om äskande av medel för verksamhetsåret 2027

Till: Kommunerna och Hälso- och sjukvårdsnämnden i Samordningsförbundet Skaraborg

Bakgrund till fördelningsmodell för den statliga medelstilldelningen till samordningsförbunden 2015 tog Försäkringskassan beslut om en ny modell för fördelning av medel till samordningsförbunden. Syftet är att få transparens i medelstilldelningen och modellen ska ge samordningsförbunden möjlighet att få medelstilldelning efter samma parametrar. Modellen gällde från och med medelstilldelningen för 2016. Parterna inom Finsam står bakom modellen.

Modellen (se bilaga)

- Grundtilldelning till varje enskilt samordningsförbund 400 tkr
- Parametrarna försörjningsmätt (75 %) och invånarantal (25 %)
- Förbundets eget kapital

Övrig information

I samband med beslut om samgående till ett gemensamt förbund i Skaraborg 2021 har också en fördelningsnyckel avseende kommunernas fördelning antagits som bygger på kommuninvånare 20–64 år i respektive kommun. Staten har skickat ut ett preliminärt besked för 2027, vilket genererade fördelningen enligt tabellen på nästa sida.

Samordningsförbundet Skaraborg har förhoppningar om att varje part godkänner uträknade belopp för att matcha statens tilldelning 2027 och önskar få ett skriftligt besked om att så är fallet senast den 14 augusti. Se uträkning och svarsformulär på nästa sida.

Svar om godkännande av medfinansieringsbelopp skickas till:

amanda.hermansson@samskaraborg.se

Jonas Lundquist

Förbundschef Samordningsförbundet Skaraborg

070-233 39 09

jonas.lundquist@samskaraborg.se

	Tilldelning 2026	Tilldelning 2027	%
Staten (AF+FK)	8,450,000 kr	8,825,000 kr	50.0%
VGR	4,225,000 kr	4,412,500 kr	25.0%
Essunga kommun	84,222 kr	87,263 kr	0.5%
Falköpings kommun	520,628 kr	544,528 kr	3.1%
Gullspångs kommun	71,852 kr	73,069 kr	0.4%
Götene kommun	203,888 kr	210,201 kr	1.2%
Hjo kommun	141,920 kr	147,732 kr	0.8%
Karlsborgs kommun	105,570 kr	111,244 kr	0.6%
Lidköpings kommun	645,323 kr	670,998 kr	3.8%
Mariestads kommun	384,907 kr	398,828 kr	2.3%
Skara kommun	301,855 kr	317,662 kr	1.8%
Skövde kommun	989,845 kr	1,047,221 kr	5.9%
Tibro kommun	177,715 kr	185,532 kr	1.1%
Tidaholms kommun	201,812 kr	206,418 kr	1.2%
Töreboda kommun	139,902 kr	146,637 kr	0.8%
Vara kommun	255,562 kr	265,166 kr	1.5%
Summa	16,900,000 kr	17,650,000 kr	100.0%

Bekräftelse

Härmed bekräftar kommun att vi tagit del av beräkningen och har som intention att godkänna beloppet för medelstilldelningen 2027.

Ort och datum

Underskrift

Namnförtydligande

Processen för medelstilldelning i den finansiella samordningen av rehabiliteringsinsatser

Den statliga fördelningsmodellen

Den statliga fördelningsmodellen har som syfte att säkerställa en rättvis, transparent och likvärdig resursfördelning till samordningsförbunden. Fördelningen utgår från de behov som finns inom respektive samordningsförbunds geografiska område och baseras på befolkningens mängd samt socioekonomiska faktorer. På så sätt ska medborgare, oavsett bostadsort, långsiktigt ges likvärdiga förutsättningar.

Modellen syftar därmed till att skapa en långsiktigt hållbar och förutsägbar tilldelning av statliga medel. Den har tagits fram gemensamt av de samverkande parterna och tillämpades för första gången vid medelstilldelningen 2016.

Bearbetning av statistik från Statistiska centralbyrån

För att beräkna fördelningen av medel till varje samordningsförbund används årligen uppdaterad statistik från Statistiska centralbyrån (SCB). Fördelningsmodellen bygger på två huvudsakliga komponenter: befolkningens mängd och ett så kallat försörjningsmått¹.

I beräkningen tas hänsyn till samtliga samordningsförbunds geografiska upptagningsområden – i praktiken alla kommuner i landet där ett aktivt samordningsförbund finns. För varje komponent (befolkningens mängd och försörjningsmått) görs en andelsberäkning som visar hur stor andel varje förbund utgör i förhållande till det nationella totalvärdet. Resultatet blir en andelsmässig fördelning mellan förbunden.

Därefter sammanvägs de två komponenterna enligt den viktning som fördelningsmodellen anger: befolkningens mängd 25 procent av den totala beräkningen och försörjningsmålet 75 procent.

Det är viktigt att notera att försörjningsmålet är relativt, det vill säga det sätts i relation till motsvarande mått i övriga delar av landet. Därför kan ett oförändrat försörjningsmått för ett enskilt förbund ändå resultera i en förändrad tilldelning, om andra förbund uppvisar förändringar i sina värden. Förändringar i en kommuns data kan därmed påverka tilldelningen även i andra kommuner.

Beskrivning av medelstilldelningsprocessen

Juni – Första preliminära fördelningen

- Försäkringskassan skickar ut ett preliminärt besked till samordningsförbunden om hur mycket statliga medel de kan få nästa år.
- Fördelningen grundas på en modell med:
 - En bas på 400 000 kr per förbund

¹ Följande offentliga utbetalningar ingår: Sjukpenning, Rehabiliteringspenning, Aktivitetsersättning, Sjukersättning, Arbetslöshetsersättning, Aktivitetsstöd, Utvecklingsersättning, Etableringsersättning, Etableringstillägg, Bostadsersättning och Ekonomiskt bistånd.

- 75 % av komponenten försörjningsmått, antalet personer i området med ohälsa, arbetsmarknadsstöd och ekonomiskt bistånd
- 25 % av komponenten befolkningsmängd, antalet personer mellan 16–65 år i området.

Augusti – Förbundens svar

- Förbunden meddelar hur mycket statliga medel de önskar, utifrån behov och hur mycket kommun och region kan bidra med.
- Svar ska lämnas senast 31 augusti till Försäkringskassan.

September – Andra preliminära fördelningen

- Försäkringskassan gör en ny bedömning utifrån den insamlade informationen.
- Om den önskade tilldelningen från alla förbund överstiger statens budget för medelstilldelning används ytterligare en parameter som reglerar att ett förbund maximalt kan få 10 procents minskning från ett år till ett annat.
- Den uppdaterade (andra preliminära) fördelningen skickas ut i september.
- Förbunden får möjlighet att lämna ytterligare uppdateringar fram till vecka 42.

Hösten – Slutligt beslut

- Den slutliga fördelningen meddelas efter att regeringens budgetproposition presenterats.

Exempel på hur det kan se ut för förbund i fördelningsprocessen

Exempel 1: Förbund A

- För budgetåret 2024 har förbundet en beslutad statlig tilldelning på **3 miljoner kronor**. Kommun och region bidrar med motsvarande belopp till förbundet.
- I juni 2024 får förbundet ett preliminärt besked för 2025 enligt grundmodellen: **2 miljoner kronor**.
- Förbundet undersöker då hur mycket kommun och region kan bidra med och återkopplar till Försäkringskassan senast den **31 augusti**.
- Kommunen och regionen meddelar att de planerar att bidra med **3 miljoner kronor**, samma som året innan.
- **Under förutsättning att det finns utrymme i modellen** får förbundet även för 2025 en statlig tilldelning på **3 miljoner kronor**.
- Notera: Enligt nuvarande modell kan förbundet inte få mer än så eftersom de redan ligger **över** fördelning enligt grundmodellen.

Exempel 2: Förbund B

- För budgetåret 2024 har förbundet en beslutad statlig tilldelning på **5 miljoner kronor**. Kommun och region bidrar med motsvarande belopp till förbundet.
- I juni 2024 får de ett preliminärt besked om **8 miljoner kronor** enligt grundmodellen för 2025.

- Förbundet undersöker då hur mycket kommun och region kan bidra med och återkopplar till Försäkringskassan senast den **31 augusti**.
- Kommun och region meddelar att de vardera kan bidra med **3 miljoner kronor**, alltså totalt **6 miljoner kronor** – vilket är **1 miljon mer** än tidigare år.
- I september får förbundet ett preliminärt besked om en statlig tilldelning på **6 miljoner kronor**.
- Eftersom detta är lägre än vad grundmodellen föreslår (8 miljoner), kan ökningen från 5 till 6 miljoner godkännas.

Exempel 3: Justering för andra förbund

- Eftersom Förbund B i exempel 2 får en högre tilldelning behöver Försäkringskassan justera nivån för andra förbund.
- Här används **10 procents regeln** som säger att ett förbund **högst kan få 10 procent mindre** i statlig tilldelning jämfört med året innan.
- Den andel som behövs för att "hämta hem" ökningen räknas fram och används på de förbund som ligger över grundmodellen.
- Notera: Sådana justeringar kan ske fram till dess att slutgiltigt beslut om medelstilldelningen tas.

När beaktas det egna kapitalet i fördelningsprocessen?

Det egna kapitalet är inte en av grundparametrarna i fördelningsmodellen, utan tas i beaktande om det blir ett överskott eller underskott av medel.

Scenario 1: Överskott av medel

Det egna kapitalet kan beaktas när det finns ett överskott av statliga medel. Om ett sådant överskott uppstår ger Försäkringskassan förbunden möjlighet att ansöka om så kallade *ofördelade medel*. Dessa ytterligare medel kan endast betalas ut om kommunen eller regionen kan matcha beloppet fullt ut.

Vid bedömningen av sådana ansökningar tas två faktorer i beaktande:

1. Förbundets ansökan om ytterligare medel.
2. Om förbundet har ett stort eget kapital – i sådana fall kan det påverka möjligheten att få ytterligare medel.

Scenario 2: Underskott av medel

Det egna kapitalet kan beaktas när det finns ett underskott av statliga medel. En sådan situation kan inträffa exempelvis om fler kommuner ansluter sig till samordningsförbund, vilket medför ökade anspråk på statliga medel. Om tillgängliga medel då inte räcker för att upprätthålla den så kallade 10-procentsspärren (en begränsning som innebär att ett förbunds medelstilldelning inte ska minska med mer än 10 procent från ett år till ett annat), kan ett underskott uppstå.

I detta läge kan det egna kapitalet användas som en justeringsfaktor i fördelningen. Hänsyn tas då till följande:

1. **Stort eget kapital:** Förbund med högt eget kapital kan få en reducerad tilldelning för att skapa utrymme för förbund med större behov.
2. **Justering av 10-procentsspärren:** Spärren kan justeras om det inte är möjligt att hålla den på 10 procent inom ramen för tillgängliga statliga medel.

Hur möjliggör modellen en långsiktig planering?

Fördelningsmodellen skapar förutsättningar för långsiktig planering genom att ge samordningsförbunden en överblickbar och förutsägbar budgetram över tid.

Principer för tilldelning och prognos

Tillfälligt lägre tilldelning

Om ett förbund under ett enskilt år får en lägre tilldelning än vad grundtilldelningen anger, kan det förvänta sig en högre tilldelning kommande år – förutsatt att regioner och kommuner är beredda att matcha detta med en motsvarande ökning av sin finansiering.

Stabilitet vid grundtilldelning

Förbund som ett år får i linje med sin grundtilldelning kan i normalfallet räkna med en liknande nivå även nästkommande år.

Tillfälligt högre tilldelning

Om ett förbund över tid fått en högre tilldelning än grundtilldelningen och 10 procentsspärren aktiverats (dvs. minskningen har begränsats till max 10 %) – bör de räkna med att tilldelningen minskar kommande år. Denna minskning får dock inte överstiga 10 procent.

Förutsättningar för stabilitet

Dessa antaganden bygger på att regeringen beslutar om en oförändrad totalbudget för finansiell samordning jämfört med föregående år. Andra faktorer som kan påverka fördelningen mellan förbunden från år till år är:

- Förändringar i befolkningsmängd
- Förändringar i försörjningsmålet
- Antalet deltagande kommuner och regioner

§ 85 Beslut om revidering av förbundsordning för Tolkförmedling väst

KS 2026/283

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst att gälla från och med 2027-01-01 i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning av ärendet

Tolkförmedling Väst har inkommit med förslag på revidering av förbundsordning. Direktionen för Tolkförmedling Väst har fattat beslut om att anta den reviderade förbundsordningen och översänt den för beslut om fastställande till sina medlemmar.

Den revidering som föreslås är att Kungsbacka kommun läggs till som medlem under § 2. Detta med anledning av att kommunen önskar att bli medlem i Tolkförmedling Väst. I övrigt föreslås inga ändringar.

Den nya förbundsordningen föreslås gälla från och med 2027-01-01.

Förslag till beslut

- Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst att gälla från och med 2027-01-01 i enlighet med upprättat förslag.

Beslutsunderlag

- › Tjänsteskrivelse "Revidering av förbundsordning Tolkförmedling Väst", kommunsekreterare Louise Henriksson, 2026-07-31.
- › Protokollsutdrag från direktionen för Tolkförmedling Väst § 628 "Förslag till reviderad förbundsordning", 2026-05-29.
- › Utkast: Förbundsordning med ändringsmarkeringar Tolkförmedling väst.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/283

2026-07-31

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Henriksson, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse – Revidering av förbundsordning Tolkförmedling Väst

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst att gälla från och med 2027-01-01 i enlighet med upprättat förslag.

Ärendet

Tolkförmedling Väst har inkommit med förslag på revidering av förbundsordning. Direktionen för Tolkförmedling Väst har fattat beslut om att anta den reviderade förbundsordningen och översänt den för beslut om fastställande till sina medlemmar.

Den revidering som föreslås är att Kungsbacka kommun läggs till som medlem under § 2. Detta med anledning av att kommunen önskar att bli medlem i Tolkförmedling Väst.

I övrigt föreslås inga ändringar.

Den nya förbundsordningen föreslås gälla från och med 2027-01-01.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå fullmäktige besluta att fastställa reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst i enlighet med upprättat förslag.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening röra barn.

Beslutsunderlag

- › Protokollsutdrag från direktionen för Tolkförmedling Väst § 628 "Förslag till reviderad förbundsordning", 2026-05-29.
- › Utkast: Förbundsordning med ÄNDRINGSMARKERINGAR
Tolkförmedling väst.

Sändlista

Tolkförmedling Väst

§ 628 Förslag till Reviderad förbundsordning

Beslut

Direktionen beslutar att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun önskar gå in som medlemmar i Tolkförmedling Väst. Kommunen läggs därmed in som medlem under paragraf 2. I övrigt föreslås inga förändringar.

Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2027.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- Reviderad FÖRBUNDSORDNING, dnr 26/0013-2
- Nuvarande förbundsordning med ändringsmarkeringar

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna

Förbundsordning

Diarienummer:	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2026-05-29	Granskad: 2026-05-29
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 48 47 medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorps, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Kungsbacka, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vargårda, Vänersborg, Åmål samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

Direktionens möten är inte offentliga med undantag från mötet då budgeten beslutas.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicy. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådas med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten.

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet.

Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/4

2026-09-08

Kommunstyrelsen

Handläggare: Sofie Thorsell, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse – Information om fattade delegationsbeslut

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att lägga redovisningen av anmälda delegationsbeslut till handlingarna.

Ärendet

Kommunledningsförvaltningen anmäler delegationsbeslut som har fattats sedan kommunstyrelsens senaste sammanträde.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Beslutsunderlag

- › Delegationsbeslut fattade av kommunstyrelsens arbetsutskott, 2026-09-07.
- › Delegationsbeslut fattade av kanslichef, 2026-08-06.
- › Delegationsbeslut fattade av kommunstyrelsens ordförande, 2026-07-13.
- › Delegationsbeslut fattade av personalchef, 2026-06-17.
- › Delegationsbeslut fattade av ekonomichef, 2026-06-15.
- › Sammanställning över nyanställda under perioden 2026-06-01 – 2026-06-30.
- › Sammanställning över nyanställda under perioden 2026-07-01 – 2026-07-31.
- › Sammanställning över nyanställda under perioden 2026-08-01 – 2026-08-31.

Anmälan av delegationsbeslut

Ärendenummer: KS 2026/4

2026-09-07

Handläggare: Sofie Thorsell

Kommunstyrelsen

Delegationsbeslut fattade av kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsdatum	Beslutsnummer	Ärende/beslut	Ärendenummer/ löpnummer
2026-09-02	I.10	Beslut om remittering av motion om villatomter i Ekedalen	2026/239
2026-09-02	I.10	Beslut om remittering av motion om gratis sommartrafik mellan Tidaholm och Hökensåsområdet	2026/284

Anmälan av delegationsbeslut

Ärendenummer: KS 2026/4

2026-08-06

Kommunstyrelsen

Handläggare: Jenny Beckman

Delegationsbeslut fattade av kanslichef

Beslutsdatum	Beslutsnummer	Ärende/beslut	Ärendenummer/ löpnummer
2026-08-06	I.9	Begäran om yttrande angående nämndinitiativ om föreningsråd	2026/281

Anmälan av delegationsbeslut

Ärendenummer: KS 2026/4

2026-07-13

Kommunstyrelsen

Handläggare: Charlotte Daremark

Delegationsbeslut fattade av kommunstyrelsens ordförande

Beslutsdatum	Beslutsnummer	Ärende/beslut	Ärendenummer/ löpnummer
2026-07-16	I.1	Investeringsprojekt hyresgästanpassning av fastighet Midgård 13 för att möjliggöra flytt av IT- och digitaliseringsenheten	KS 2026/293
2026-07-16	I.1	Investeringsprojekt ombyggnation av kontaktcenter	KS 2026/129

Anmälan av delegationsbeslut

Ärendenummer: KS 2026/4

2026-06-17

Kommunstyrelsen

Handläggare: Maria Johansson

Delegationsbeslut fattade av personalchef

Beslutsdatum	Beslutsnummer	Ärende/beslut	Ärendenummer/ löpnummer
2026-05-26	2.16	Träffa överenskommelse i samband med skiljande från tjänst inom Tidaholms kommun, maximalt 12 månader	2
2026-06-29	2.16	Träffa överenskommelse i samband med skiljande från tjänst inom Tidaholms kommun, maximalt 12 månader.	3
2026-07-06	2.16	Träffa överenskommelse i samband med skiljande från tjänst inom Tidaholms kommun, maximalt 12 månader.	4

Anmälan av delegationsbeslut

Ärendenummer: KS 2026/4

2026-06-15

Kommunstyrelsen

Handläggare: Louise Faxe Holmvik

Delegationsbeslut fattade av ekonomichef

Beslutsdatum	Beslutsnummer	Ärende/beslut	Ärendenummer/ löpnummer
2026-06-12	4.15	Beslut – avtal konditoritjänster	2025/360
2026-06-11	4.15	Beslut – avtal färsk fisk	2026/189
2026-06-15	4.15	Beslut – avtal färsk fisk	2026/189
2026-06-17	4.15	Beslut – avtal Resebyråttjänster	2021/367
2026-06-30	4.15	Beslut - avtal digitala infartsskyltar	2025/699
2026-07-03	4.15	Beslut – avtal digitala presentkort julgåva	2026/299

FORVNR	Förvaltning	Enhet	Befattning	Anställd från och med	Anställningsform	Anställningsform, text
030	Kommunstyrelsen	Ekonomi-budget	FÖRV.EKONOM	01-jun-26	1	Tillsvidare
030	Kommunstyrelsen	Ekonomi-budget	FÖRV.EKONOM	10-jun-26	1	Tillsvidare
030	Kommunstyrelsen	Ekonomi-redovisning	REDOVISN.EKONOM	22-jun-26	1	Tillsvidare
030	Kommunstyrelsen	Kansliavdelningen	ADMINISTRATÖR	01-jun-26	23	Timanställning, särskild visstid
030	Kommunstyrelsen	Kansliavdelningen	ADMINISTRATÖR	01-jul-26	23	Timanställning, särskild visstid
030	Kommunstyrelsen	Näringsliv-kommunika	KOMMUNVÄGLEDARE	22-jun-26	6	Timanställning, vikariat

FORVNR	Förvaltning	Enhet	Befattning	Anställd från och med	Anställningsform	Anställningsform, text
030	Kommunstyrelsen	Kansliavdelningen	ADMINISTRATÖR	01-jul-26	23	Örtidningsanställning, särskild visstidsanställning
030	Kommunstyrelsen	Kansliavdelningen	ADMINISTRATÖR	01-aug-26	23	Örtidningsanställning, särskild visstidsanställning
030	Kommunstyrelsen	Kansliavdelningen	ADMINISTRATÖR	01-aug-26	23	Örtidningsanställning, särskild visstidsanställning

FORVNR	Förvaltning	Enhet	Befattning	Anställd från och med	Anställningsform	Anställningsform, text
030	Kommunstyrelsen	Kansliavdelningen	ADMINISTRATÖR	01-aug-26	23	Timanställning, särskild visstid
030	Kommunstyrelsen	Kansliavdelningen	ADMINISTRATÖR	01-aug-26	23	

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/3

2026-06-08

Kommunstyrelsen

Handläggare: Charlotte Daremark, registrator

Tjänsteskrivelse rapporter och inkomna skrivelser 2026-09-16

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att lägga inkomna rapporter till handlingarna

Ärendet

Rapporter och inkomna skrivelser som inte föranleder särskilda beslut, inkomna under tiden 2026-06-02–2026-09 07.

Ärendenummer: Inkommen handling:

KS 2023/417	Angående tillsynsärende 2023-000950 rörande Stadshuset Tidaholm, Midgård 15 – ärendet är avslutat
KS 2026/20	Protokoll Samordningsförbundet Skaraborg, 2026-06-02, protokoll nr 3
KS 2026/66	Minnesanteckningar uppföljningsmöte samhällsbyggnadsnämnden
KS 2026/203	Beslut om sammanträdestider 2027 för regionfullmäktige
KS 2026/244	Kommunstyrelsen i Habos beslut § 72/2026 "Samverkansavtal mellan Habo Mullsjö och Tidaholms kommuner - samarbete Visit Hökensås"
KS 2026/244	Samverkansavtal mellan Habo, Mullsjö och Tidaholms kommuner - Visit Hökensås
KS 2026/279	Yttrande angående fördelning av vindkraftsersättning – statsbidrag
KS 2026/288	Förbundsavgift till Sveriges kommuner och regioner för år 2027
KS 2026/290	Fremiabarometern 2026
KS 2026/291	Sveriges Frivilligcentraler - Uppmärksamhet på social beredskap, omsorg och frivillig samverkan
KS 2026/297	Beslut om framtagande av handlingsplan för bostadsförsörjning (SBN)
KS 2026/308	Frågor till Kommunstyrelsen inför dialogmöte med kommunens revisorer 2026
KS 2026/313	Kommuntal, fördelningstal, andelstal för mottagande av nyanlända för 2027
KS 2026/314	Granskningsrapport – kvalitetsarbete inom hemtjänsten

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn

Tjänsteskrivelse

Ärendenummer: KS 2026/I

2026-09-08

Kommunstyrelsen

Handläggare: Sofie Thorsell, kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse - Information från kommunalråd och kommundirektör

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Information från kommunalråd och kommundirektör.

Barnrättsbedömning

Ärendet bedöms inte i direkt mening beröra barn.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Plats och tid	Sessionssalen, Centrumhuset, Götene klockan 13:00-15:20, ajournering klockan 13:52-14:15		
Beslutande	Maria Bruckshaw (KD), Ordförande Anders Månsson (GF), 1:e vice ordförande Camilla Skog (S), 2:e vice ordförande Ulf Alteg (M), 3:e vice ordförande Erik Kyrkander (V)	Roger Lundberg (S) Håkan Gustafsson (C) Ove Berlin (SD) tjänstgör. ers. Ove Karlsson (S) Othmar Fiala (S)	
Ersättare	Malte Svensson (SD) Per Pålsson (C)		
Övriga närvarande	Markus Wästefors, förvaltningschef Åsa Jellinek, utvecklingschef Catharina Lindström, controller Johanna Aldén, nämndsekreterare		
Justerare	Ulf Alteg (M)		
Underskrifter	Protokollet har justerats digitalt och saknar därför underskrifter		
Sekreterare	Johanna Aldén	Paragrafer	§§ 26-32
Ordförande	Maria Bruckshaw		
Justerare	Ulf Alteg		
ANSLAGSBEVIS			
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.			
Organ	Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg		
Sammanträdesdatum	2026-06-25		
Justeringsdatum	2026-06-29		
Anslaget är uppsatt	2026-06-30–2026-07-21		
Förvaringsplats för protokollet	Samhällsskydd Mellersta Skaraborg		
Underskrift	Digitalt genom anslag Johanna Aldén		

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Ärendelista

§ 26	Dnr 2026/00006 Anmälningssärenden.....	3
§ 27	Dnr 2026/00007 Delegationsbeslut	4
§ 28	Dnr 2026/00019 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs budgetunderlag för åren 2027-2029.....	6
§ 29	Dnr 2024/00008 Revidering av reglemente och samverkansavtal för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg	8
§ 30	Dnr 2024/00074 Gemensamt räddningsledningssystem.....	10
§ 31	Dnr 2026/00032 Förstudie om bildande av nytt kommunalförbund för civilt försvar i Skaraborg	11
§ 32	Dnr 2026/00008 Information till nämnden	12

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 26

Dnr 2026/00006

Anmälningssärenden

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

- 1 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Information

I förteckningen över anmälningssärenden listas inkomna handlingar och händelser som kan vara av intresse för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg.

Nr	Ärende
1	Falköpings kommun, kommunstyrelsens beslut den 11 maj 2026 § 113 – Besvarande av remiss om ställningstagande inför förstudie om att inrätta ett kommunalförbund för civilt försvar och räddningstjänst i Skaraborg.
2	Falköpings kommun, kommunstyrelsens beslut den 11 maj 2026 § 109 – Återrapportering av Falköpings kommuns internkontroll för år 2025
3	Falköpings kommun, kommunfullmäktiges beslut den 25 maj 2026 § 87 – Ändring av bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda.
4	Falköpings kommun, kommunfullmäktiges beslut den 25 maj 2026 § 78 – Prövning av ansvarsfrihet för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg för verksamhetsåret 2025.
5	Falköpings kommun, kommunfullmäktiges beslut den 25 maj 2026 § 85 – Beslut gällande den politiska organisationen inför mandatperioden 2027–2030.
6	Falköpings kommun, kommunfullmäktiges beslut den 25 maj 2026 § 86 – Antagande av riktlinje för förtroendevaldas besök i verksamheten.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2026-06-08

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 27

Dnr 2026/00007

Delegationsbeslut

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

- Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg beslutar att lägga redovisade delegationsbeslut till handlingarna.

Information

Med delegation enligt 6 kap. 37 § kommunallagen avses att en nämnd ger någon annan i uppdrag att självständigt fatta beslut på nämndens vägnar. Den som får ett sådant uppdrag kallas delegat.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg har överlåtit sin beslutanderätt till ordföranden, presidiet och tjänstepersoner i enlighet med nämndens delegationsbestämmelser.

Ett beslut som en delegat fattar med stöd av delegationsbestämmelserna har samma rättsverkan som om det fattats av nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg. Nämnden kan inte ändra ett sådant beslut men kan när som helst återkalla delegationen.

Anmälan av delegationsbeslut

Ett delegationsbeslut som fattas med stöd av delegationsbestämmelser för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ska anmälas till nämnden vid dess nästkommande sammanträde.

Personalärenden		
Nr	Beslut	Delegat
6 kap. 39 § KL och 5 kap. 2 § LSO	Beslut att på fastighet inom Falköpings kommun utföra åtgärder på fastighetsägarens bekostnad. Dok. ID 3652	Ordföranden
LSO Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och LBE Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor		
Nr	Beslut	Delegat

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

6.1	Utfärda förelägganden och förbud i tillsynsärenden enligt 5 kap. 2 § andra stycket, lag om skydd mot olyckor: Beslut fattade 2026-05-01 - 2026-05-31 enligt bilagd rapport.	
6.5	Besluta om tillstånd till hantering och överföring av explosiva varor samt förvaring i flyttbart förråd, 18 § tredje stycket lag om brandfarliga och explosiva varor: Beslut fattade 2026-05-01 - 2026-05-31 enligt bilagd rapport.	
Övrigt		
Nr	Beslut	Delegat
7.1, 7.2	Avge yttrande i bygglovsärenden och planläggningsärenden: Beslut fattade 2026-05-01 - 2026-05-31 enligt bilagd rapport.	
7.3	Avge yttrande till polismyndigheten i tillståndsärenden: Beslut fattade 2026-05-01 - 2026-05-31 enligt bilagd rapport.	
7.4	Avge yttrande till ansvarig myndighet i ärenden rörande alkoholservering: Beslut fattade 2026-05-01 - 2026-05-31 enligt bilagd rapport.	

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2026-06-08
- Rapport, Delegation LSO, 2026-05-01 - 2026-05-31
- Rapport, Delegation LBE, 2026-05-01 - 2026-05-31
- Rapport, Delegation plan- och bygglovsärenden, 2026-05-01 - 2026-05-31
- Rapport, Delegation ordningslagen, 2026-05-01 - 2026-05-31
- Rapport, Delegation serveringstillstånd, 2026-05-01 - 2026-05-31

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 28

Dnr 2026/00019

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs budgetunderlag för åren 2027-2029

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

- 1 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg fastställer Budgetunderlag för år 2027–2029 och överlämnar underlaget till budgetberedningen.

Sammanfattning

Nämndens budgetram utifrån uppräknings enligt Falköpings kommuns budgetförutsättningar 2027-2029 för år 2027 uppgår till 107,5 miljoner kronor.

Denna del av budgeten avser uppräknings som grundar sig på budgetram år 2026 inklusive tilläggsanslag fastställda under första halvåret 2026. Tilläggsanslagen avser internhyra och kapitalkostnader främst för alternativ ledningsplats (T22), totala summan tilläggsanslag uppgick till 2,9 miljoner kronor.

Nedan visas tabell resultatbudget med uppräknings.

RESULTATBUDGET

tkr	2026	2027	2028	2029
Verksamhetens intäkter	27 100	27 100	27 200	27 200
Summa intäkter	27 100	27 100	27 200	27 200
Personalkostnader	-96 759	-99 000	-103 700	-107 600
Övriga verksamhetskostnader	-27 551	-29 000	-30 000	-31 000
Kapitalkostnader	-6 690	-6 600	-6 600	-6 600
Summa kostnader	-131 000	-134 600	-140 300	-145 200
Resultat	-103 900	-107 500	-113 100	-118 000

Utöver den uppräknade budgeten finns ett utökat behov som avser gemensam verksamhet med 3,4 miljoner kronor samt för brottsförebyggande 0,4 miljoner kronor.

Nedan visas tabell med plan för år 2027 samt behov utöver uppräknings. Här ser man också hur fördelningen ekonomiskt påverkar respektive kommun.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Resultatbudget för år 2027 uppräknig och behov utöver uppräknig per kommun

tkr	Budget 2026	Plan 2027	Behov utöver plan 2027	Behov utöver plan2027	Budget 2027 inkl behov utöver uppräknig
Budgetram per kommun			Gem vsh	BRÅ	
Falköping specifik	-1 800	-1 900			-1 900
Falköping gemensam	-45 800	-45 500	-1 470	-200	-47 170
Götene	-17 100	-17 800	-570	-100	-18 470
Skara	-24 400	-25 200	-810		-26 010
Tidaholm	-16 600	-17 100	-550	-100	-17 750
Summa ram	103 900	-107 500	-3 400	-400	-111 300

Avseende investeringar finns ett utökat behov utöver sammanställningen som gjordes till Verksamhetsplan 2026-2028, summan förändring uppgår totalt till 2,6 miljoner kronor varav 1 miljon kronor har tillkommit för behov att förflytta drivmedel.

Investeringar

tkr	2026	2027	2028
Fordon	-10 000	-2 500	-3 500
Övrigt	-2 700	-2 900	-1 900
Summa investering	-12 700	-5 400	-5 400
Beslut VP 2025-2027	-12 700	-2 800	-2 800
Förändringar	0	-2 600	-2 600

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2026-06-11
- Budgetunderlag för år 2027-2029, nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen och ekonomiavdelningen Falköpings kommun
Kommunstyrelsen och ekonomiavdelningen Götene kommun
Kommunstyrelsen och ekonomiavdelningen Skara kommun
Kommunstyrelsen och ekonomiavdelningen Tidaholms kommun

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 29

Dnr 2024/00008

Revidering av reglemente och samverkansavtal för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

- 1 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg föreslår kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta ändring av reglemente och samverkansavtal för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg.
- 2 Ändringen ska gälla från och med den 1 januari 2027.

Protokollsanteckning

Ove Berlin (SD) lämnar följande protokollsanteckning:

”Det reviderade reglementet och samverkansavtalet är i huvudsak en välkommen modernisering, och förslaget ger en tydligare ordning. Jag vill ändå fästa nämndens och medlemskommunernas uppmärksamhet på tre punkter inför fullmäktiges slutliga ställningstagande.

1. Bindningstiden och den pågående förstudien. Avtalet gäller 2027–2030 med 18 månaders uppsägning (punkt 14 och 15). Samtidigt utreder förstudien om ett nytt kommunalförbund (ärende 6) en lösning som kan komma att omfatta räddningstjänsten. Räddningstjänsten är en grundläggande uppgift enligt § 1 A och kan inte hanteras separat, utan ett utträde berör hela medlemskapet. Jag förordar att avtalet förses med en översynsklausul kopplad till förstudiens resultat, så att kommunerna inte låses fast i en lösning som snart kan behöva ändras.
2. Fördelningen av gemensamma administrationskostnader. Det bör klargöras om de gemensamma kostnaderna för ledning och administration enligt punkt 9 fördelas efter invånarantal eller efter faktiskt nyttjande. En kommun bör inte betala för administration av verksamhet som den inte längre deltar i.
3. Avdraget till värdkommunen. Det belopp som enligt punkt 5 lyfts av till Falköpings kommun före kostnadsfördelningen räknas upp varje år och saknar slutdatum. Här bör en tidsgräns eller en återkommande omprövning övervägas.

Synpunkterna syftar till att ge medlemskommunernas fullmäktige ett fullständigt underlag inför antagandet.”

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Sammanfattning

Reglementet och samverkansavtalet för den gemensamma nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg är i behov av revidering. Dessa styrdokument har inte reviderats i någon större mån sedan bildandet av den gemensamma nämnden och uppdragen för nämnden har därefter förändrats i omfattning och innehåll.

Ett första förslag till nytt reglemente och samverkansavtal togs fram genom samverkan mellan förvaltningen och jurister hos medlemskommunerna. Därefter skickades förslagen på remiss till kommunstyrelserna i medlemskommunerna, som lämnat sammanställda remissvar.

Förvaltningen har beaktat inkomna remissvar, gjort vissa justeringar och på nytt samverkat med representanter från medlemskommunerna.

Styrdokumentet föreslås nu tas upp i nämnden för beslut för att sedan slutligt hanteras av kommunfullmäktige i respektive medlemskommun.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2026-06-04
- Slutligt förslag - Reglemente för nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg
- Slutligt förslag - Avtal om samverkan i gemensam nämnd för samhällsskydd för Falköpings, Götene, Skaras och Tidaholms kommuner

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen Falköpings kommun
Kommunstyrelsen Tidaholms kommun
Kommunstyrelsen Götene kommun
Kommunstyrelsen Skara kommun

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 30

Dnr 2024/00074

Gemensamt räddningsledningssystem

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

- 1 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Information

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg fattade den 19 mars 2026, § 13, beslut om att bilda ett räddningsledningssystem gemensamt med Räddningstjänsten Skaraborg från år 2027.

Arbetet med verkställande av beslutet är påbörjat. Vid nämndsammanträdet delger förvaltningen information om nuläget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2026-06-08

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 31

Dnr 2026/00032

Förstudie om bildande av nytt kommunalförbund för civilt försvar i Skaraborg

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

- 1 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Information

Skaraborgs Kommunalförbund beslutade den 20 mars 2026 att vara värd för och samordna en förstudie tillsammans med medlemskommunerna med syfte att utreda förutsättningarna att bilda ett nytt kommunalförbund med ansvar för civilt försvar och krisberedskap, räddningstjänst, signal- och säkerhetsskydd samt cyber- och informationssäkerhet.

Vid nämndsammanträdet delger förvaltningen information om nuläget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2026-06-08

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 32

Dnr 2026/00008

Information till nämnden

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

- 1 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Information

Utvecklingschef

- Pågående utvecklingsområden inom verksamheten:
 - Individanpassat brandskydd för särskilt riskutsatta
 - Brand- och olycksutredningar på SMS
 - Ungdomsstyrkorna i Skara och Falköpings kommun
 - Civila insatspersoner ihop med Brandskyddsföreningen Skaraborg
 - Suicidprevention - AOSP

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2026-06-08

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Undertecknat dokument

Signerad text:

Jag undertecknar och accepterar härmed innehållet i PDF-filen (1) och alla avtal däri:

Fil (1)

Namn: Protokoll SMS 2026-06-25.pdf

Storlek: 429963 bytes

Hashvärde SHA256:

0d1687f8ea0d6a1f13a5258bdf16092dacf522b741deb4c32f1920fea9d7ad2c

Originalfilen och alla signaturer bifogas denna PDF.

För att öppna bilagorna kan en dedikerad PDF-läsare behövas.

Undertecknad av 2:

MARIA BRUCKSHAW

Signerad med BankID 2026-06-29 10:51 Ref: 019f1293-31b6-7a2c-8298-20045bf07985

Ulf Olof Alteg

Signerad med BankID 2026-06-29 15:45 Ref: 019f139f-fc50-761f-a988-041e63b2ac70

Innehållsförteckning

Ärenden

§ 34/26 Fyllnadsval av Kent Larsson, Grästorp	3
§ 35/26 Utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård i Skaraborg	4
§ 36/26 Etablering av FOU Skaraborg	5
§ 37/26 Information om Gryning Vård AB	7
§ 38/26 Budget och verksamhetsplan 2027	8
§ 39/26 Reviderad förbundsordning Skaraborgs Kommunalförbund	9
§ 40/26 Förlängning av Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg och samverkansavtal för gymnasie- och vuxenutbildning i Skaraborg	11
§ 41/26 Samverkansgaranti gällande inriktning plåtslageri inom bygg- och anläggningsprogrammet	13
§ 42/26 Förstudie kulturskolans utvecklingsmöjligheter	15
§ 43/26 Ansökan Urbact European Urban Initiative	16
§ 44/26 Dricksvattenförsörjning Skaraborg - förstudie	18
§ 45/26 Uppdrag förstudie om bildande av nytt kommunalförbund för civilt försvar och Räddningstjänst	19
§ 46/26 Ansökan Innovationslyft för stärkt industriell kapacitet	21
§ 47/26 Långsiktigt uppdrag Omställning Skaraborg	23
§ 48/26 Långsiktigt uppdrag Business Region Skaraborg och Livet i Skaraborg	24
§ 49/26 Möjligheternas Värld 2027-2029 ansökan	25
§ 50/26 Platåbergens attraktionskraft	27
§ 51/26 Stärkt kulturutbud i Skaraborg genom turnéslingor	28
§ 52/26 Mötestider 2027 Skaraborgs Kommunalförbunds Direktion	30
§ 53/26 Rapporter 2026-06-05	31
§ 54/26 Anmälan av delegationsbeslut 2026-06-07	33
§ 55/26 Anmälningsärende 2026-06-05	34
§ 56/26 Avslutning	35

Plats och tid	Regionens hus i Skövde, 2026-06-05 kl. 08:30-11:00	
Ledamöter	Beslutande Daniel Andersson, Essunga Johanna Svensson, Falköping (från § 34–35) Adam Johansson, Falköping (från § 36) Jan Hanna, Tibro Torbjörn Bergman, Skövde Kent Larsson Grästorp Björn Thodenius, Gullspång Johan Månsson, Götene Catrin Hulmarker, Hjo Torbjörn Colling, Karlsborg Gustav Edvinsson, Lidköping Janne Jansson, Mariestad Gunilla Druve Jansson, Skara Runo Johansson, Tidaholm Linn Brandström, Töreboda Gabriela Bosnjakovic, Vara Närvarande ersättare Peter Andreasson, Essunga Johanna Svensson, Falköping Åse Nicklasson, Tibro (från § 35) Elisabeth Hansson Ohlsson, Grästorp Jenni Gustrand, Gullspång Åsa Karlsson, Götene Jonas Davidsson, Karlsborg Mats Joräng, Lidköping Ylva Pettersson, Skara Karin Arvidsson, Töreboda Fredrik Neland, Vara	
Övriga deltagande	Lena Ludvigsson Frida Jolsgård Hillevi Larsson Katarina Lindberg, Skövde André Essebo, Vara Elin Nilsson Liljebäck, Skara Sofia Jessen Frida Karlge Kristofer Svensson Siw Adamson Protokollet är digitalt justerat	
Utses att justera	Linn Brandström	
Sekreterare	Siw Adamson	Paragrafer §34/26-§56/26
Ordförande	Daniel Andersson	
Justerande	Linn Brandström	

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 34/26**Fyllnadsval av Kent Larsson, Grästorp**

SKBKF2026.0077

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	34/26

Beslut

1. Direktionen beslutar att entlediga Robert Fransson som ledamot i Skaraborgs Kommunalförbunds direktion och Delregionala kollektivtrafikirådet Skaraborg.
2. Direktionen beslutar att välja Kent Larsson som ny ledamot i Skaraborgs Kommunalförbunds direktion samt i det nya Delregionalt kollektivtrafik- och samhällsplaneringsforum (DKS) för resterande mandatperiod.

Bakgrund

Robert Fransson har avsagt sig uppdraget som ledamot i Skaraborgs Kommunalförbunds direktion. Grästorps kommunfullmäktige beslöt vid sammanträdet 2026-04-27 att utse Kent Larsson som ny ledamot i Skaraborgs Kommunalförbunds direktion från och med 2026-05-01 och under resterande mandatperiod.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Fyllnadsval av Kent Larsson, Grästorp
Beslut KF 2026-04-27- Fyllnadsval av ledamot till direktionen Skaraborgs kommunalförbund

Skickas till

Grästorps kommun

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 35/26**Utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård i Skaraborg**

SKBKF2024.0063

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	35/26

Beslut

Direktionen beslutar att fastställa Utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård i Skaraborg. Direktionen överlämnar Utvecklingsstrategin till kommunerna i Skaraborg.

Bakgrund

Direktionen har gett förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård i Skaraborg. Utvecklingsstrategin har tagits fram inom enheten välfärdsutveckling i samverkan med medlemskommunerna och övriga utvecklingsområden på förbundet. Utvecklingsstrategin ska gälla under perioden 2026 - 2030. Utvecklingsstrategin för socialtjänst och kommunal primärvård syftar till att konkretisera inom vilka områden kommunernas socialtjänst och kommunala primärvård i Skaraborg ska samarbeta och vilken roll förbundet ska ha i det arbetet. Varje år tar socialchefsnätverket i samråd med enheten för välfärdsutveckling fram aktiviteter utifrån de prioriterade åtgärder som bedöms vara särskilt viktiga. Aktiviteterna tas fram per område och följs upp och utvärderas vid årets slut.

Socialchefsnätverket beslutade att ställa sig bakom förslaget till Utvecklingsstrategi på mötet den 17 april 2026. Den 13 mars 2026 beslutade socialnämndsordförandenätverket att ställa sig bakom förslaget med förslag om att dokumentet bör ändras tillbaka till utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård samt att civil beredskap ska ingå som område, utifrån att förbundet kan ha en roll att facilitera möten i de fall kommunerna har behov av att samordna sig kring civil beredskap

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Utvecklingsstrategi socialtjänst och kommunal primärvård
Utvecklingsstrategi socialtjänst och kommunal primärvård (SUS) 2026-05-25

Skickas till

Medlemskommunerna

§ 36/26**Etablering av FOU Skaraborg**

SKBKF2026.0080

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	36/26

Beslut

1. Direktionen beslutar att ställa sig bakom förslaget att etablera FoU Skaraborg. De första tre åren sker finansieringen av statsbidrag enligt redovisad modell.
2. Direktionen ger förbundsdirektören i uppdrag att organisera styrningen av FoU Skaraborg.
3. Direktionen ger förbundsdirektören i uppdrag att ansöka om tilläggsfinansiering via Sustain Gov enligt presenterat förslag för att stödja uppbyggnaden av FoU Skaraborg.

Bakgrund

Skaraborgs Kommuner står inför ökade krav på kunskapsbaserade arbetssätt inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård med särskild utgångspunkt i den nya socialtjänstlagen. För att möta dessa utmaningar har Skaraborgs Kommunalförbund på uppdrag av socialcheferna anlitat en extern konsult som tagit fram ett underlag för att bedöma möjligheten att inrätta en FoU-verksamhet. Underlaget bygger på omfattande behovskartläggning, omvärldsanalys och workshops med kommunala nätverk och nyckelaktörer. Socialcheferna tog beslut den 17 april 2026 att ställa sig bakom förslaget till direktionen om att inrätta en FoU verksamhet med tillägget om att ändra det lilla f till ett stort F.

Slutrapporten föreslår att FoU Skaraborg etableras stegvis enligt en kombination av alternativ som fått mest stöd av socialcheferna: först samordning och styrning via befintliga strukturer, därefter en pilotverksamhet med test av stödroller och samverkan och slutligen en permanent FoU-verksamhet för långsiktigt arbete.

Detta ska möta kommunernas behov av:

- Verksamhetsnära arbetssätt med hög tillgänglighet och lokal förankring.
- Balans mellan forskning och utveckling där praktisk tillämpning prioriteras utan att förlora vetenskaplig förankring.

- Styrning och finansiering som är anpassad till kommunernas ekonomiska förutsättningar med kommunalförbundet som huvudman för stabilitet och samordning.
- Flexibilitet genom nätverksbaserad organisering, vilket möjliggör deltagande för alla kommuner oavsett storlek.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inledningsvis inte medföra några direkta kostnader för kommunerna under 2026, 2027 och 2028 då statsbidrag riktade till Regionala samverkans och stödstrukturer (RSS) kommer att kunna utgöra en finansieringsbas som passar för denna insats. Från 2029 kan befintlig fördelningsnyckel inom kommunalförbundet, med möjlighet till differentiering efter kommunstorlek komma att användas för finansiering. Från start kan även extern finansiering (till exempel från Sustain Gov, Forte, Vinnova eller Arvsfonden) sökas för att komplettera först statsbidragen och därefter basfinansieringen.

Statsbidraget kommer att finansiera 1,0 tjänst inklusive OH-kostnader för att starta upp verksamheten enligt föreslaget arbetssätt. Tjänsten uppdrag är att bygga ett nära samarbete med högskolor / universitet. Utöver det ska tjänsten samordna kommunernas behov av forskning samt ansöka om forskningsstöd hos aktuella aktörer tillsammans med högskolor / universitet. Verksamheten kommer även kompletteras med analyskompetens och inledningsvis genom att denna upphandlas för att användas vid behov.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Etablering av FOU Skaraborg
Slutrapport fOU 20251203

Skickas till

Medlemskommunerna

§ 37/26**Information om Gryning Vård AB**

SKBKF2026.0050

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	37/26

Beslut

Direktionen noterar informationen.

Bakgrund

Ägarombudet Björn Thodenius och förbundsdirektör Kristofer Svensson ger en aktuell lägesrapport från Gryning Vård AB. Bolaget har belastats av IVO:s beslut i april 2025. Bolagets styrelse har arbetat ansvarsfullt med att vidta åtgärder och även om IVO:s beslut byggde på felaktiga grunder har det påverkat Gryning Vård i pågående och kommande upphandlingar. Den del av bolagets styrelse som var aktiva 2025 har aviserat sin avgång och den 17 juni 2026 hålls en extra bolagsstämma. Samtliga kommunalförbund har nominerat nya kandidater. Genom denna åtgärd är Gryning Vårds bedömning att man är aktuell att beviljas ramavtal i kommande upphandling.

Handlingar

Information Gryning Vård AB

§ 38/26**Budget och verksamhetsplan 2027**

SKBKF2026.0078

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	38/26

Beslut

Direktionen noterar informationen om budget och verksamhetsplan 2027 och återkommer med beslut vid direktionsmötet den 4 september 2026.

Bakgrund

Förbundet har i år tidigare lagt sin budgetprocess till våren. Vid dagens möte informeras direktionen om förslaget. Beslut om Budget och verksamhetsplan 2027 sker före utgången av september månad.

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner upprätta en budget för nästa kalenderår samt ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budget 2027 redovisas Skaraborgs Kommunalförbunds samtliga enheter i likhet med föregående år förutom Omställning Skaraborg som går in i Regionalutveckling. Förbundet finansieras bland annat av medlemskommunerna i form av medlemsavgift vilken har uppräknats enligt beslut på direktionsmöte 2026-03-20 om 3 % (52,07 kr/per invånare) och har i budgetförslaget fördelats ut på respektive utvecklingsområde i syfte för kostnadstäckning.

Förbundsdirektören har tagit fram ett förslag om budget och verksamhetsplan 2027 med resultat om 150 000 kr. Direktionen fastställer budgeten vid sitt möte den 4 september.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Budget och verksamhetsplan 2027

Medlemsavg och Tillväxtmedel Fördelningsnyckel kommuner Budget 2027

Verksamhetsplan 2027

Skickas till

Medlemskommunerna

Ekonomiechefer

§ 39/26**Reviderad förbundsordning Skaraborgs Kommunalförbund**

SKBKF2025.0117

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	39/26

Beslut

1. Direktionen beslutar att anta den reviderade förbundsordningen.
2. Direktionen överlämnar den reviderade förbundsordningen till medlemskommunerna för fastställande.

Behandling vid sammanträdet**Ändringsyrkande:**

Gustav Edvinsson, Lidköpings kommun lämnar ändringsyrkande till presidiets förslag till beslut.

§ 5 Presidium

Direktionens presidium ska bestå av de fyra största kommunerna i förbundet. Det vill säga att ordförandeposten tilldelas den befolkningsmässigt största kommunen, 1:e vice ordförande tilldelas den befolkningsmässigt näst största kommunen 2:e vice ordförande tilldelas den befolkningsmässigt tredje största kommunen och 3:e vice ordförande tilldelas den befolkningsmässigt fjärde största kommunen.

§ 7 Revision

Att sista meningen under § 7 ändras enligt följande:

”Om en revisor avgår eller om uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar direktionen fyllnadsval, efter förslag från ~~valberedningen~~ *berörd kommungrupp om tre kommuner*”.

§ 5 Valberedning

Som en konsekvens av ovanstående förändring föreslår Lidköpings kommun vidare att rubriken ”Valberedning” med tillhörande text, ska strykas ur förbundsordningen då den inte längre fyller någon funktion.

Tillstyrker presidiets förslag

Catrin Hulmarker, Gunilla Druve Jansson, Torbjörn Colling, Kent Larsson, Linn Brandström, Björn Thodenius, Runo Johansson, Johan Månsson yrkar bifall till Presidiets förslag. **Yrkar bifall till Gustav Edvinssons förslag:** Janne Jansson

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut.

Propositionsordning:

Ordförande ställer först presidiets förslag till beslut under proposition.

Ordföranden ställer därefter proposition på Gustav Edvinsson, Lidköpings kommuns ändringsyrkande och finner att direktionen beslutar enligt presidiets förslag.

Bakgrund

Skaraborgs Kommunalförbunds nuvarande förbundsordning fastställdes 2019 i samband med att förbundets organisationsform ändrades från att vara ett kommunalförbund med fullmäktige till att bli ett kommunalförbund med direktion. Under 2025 har förbundsordningen omarbetats för att bättre anpassas till dagens verksamhet och behov.

Efter förslag till revideringen beslutade direktionen den 7 november 2025 att remittera förslaget till medlemskommunerna för inhämtande av synpunkter. Förbundsordningen har därefter genomgått en översyn och uppdaterats utifrån de inkomna remissvaren.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Reviderad förbundsordning Skaraborgs Kommunalförbund
Förbundsordning reviderad 2019-05-24
Förslag på ny Förbundsordning
Förslag Förbundsordning 2027 utan kommentarsfält
Kommunernas remissvar förbundsordning

Skickas till

Medlemskommunerna

§ 40/26**Förlängning av Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg och samverkansavtal för gymnasie- och vuxenutbildning i Skaraborg**

SKBKF2026.0052

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	40/26

Beslut

1. Direktionen godkänner för egen del att förlänga Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg 2023–2026 och därtill hörande avtal att gälla till och med 2028.
2. Direktionen rekommenderar därefter medlemskommunerna att:

Godkänna förlängning av Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg 2023 - 2026 att gälla till och med 2028, med de redaktionella justeringar som framgår av Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg under rubrik Prioriterat område 2.

Att godkänna förlängning av Samverkansavtal för vuxenutbildningarna i Skaraborg 2025–2027 till och med 2028.

Att godkänna förlängning av Samverkansavtal Samhällsorientering i Skaraborg 2025–2027 till och med 2028.

Paragrafen justeras omedelbart.

Bakgrund

Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg 2023–2026, Samverkansavtal för gymnasieutbildningarna i Skaraborg 2024–2027, Samverkansavtal för vuxenutbildningarna i Skaraborg 2025–2027 och Samverkansavtal Samhällsorientering i Skaraborg 2025–2027 löper ut under 2027–2028. Under samma period genomför regeringen flera utbildningsreformer som påverkar skolväsendet, däribland: Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan, Förbättrat stöd i Skolan, Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola

Ett likvärdigt betygssystem, Tid för undervisningsuppdraget, Legitimation och behörighet i den tioåriga grundskolan, Utökade registerkontroller inom skolväsendet, Ökad insyn i fristående skolor, Överlämnande av uppgifter mellan skolor i brottsförebyggande syfte, Bättre förutsättningar för yrkesutbildning.

Mot bakgrund av det höga reformtrycket och behovet av samordning föreslår skol- och utbildningscheferna i Skaraborg att samverkansstrategin och avtalen förlängs till 2028, med endast redaktionella justeringar. Detta möjliggör fortsatt stark samverkan utan att lägga resurser på omfattande revideringar under en period av intensiv reformimplantering. Trots det pågående reformarbetet bedöms Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg 2023–2026 vara fortsatt relevant. Strategin är formulerad på ett övergripande sätt som gör den hållbar över tid.

De redaktionella justeringarna avser följande delar: Prioriterat område 2 ”Kompetensförsörjning för en arbetsmarknad där utbud och efterfrågan är i balans”, där artificiell intelligens (AI) införs och i vissa benämningar uppdateras.

I det nuvarande gymnasieavtalet anges att Utbildningsgruppen är beslutande i dimensioneringsunderlaget. I praktiken är dock Utbildningsgruppens roll rådgivande, medan beslutanderätten ligger hos direktionen. Det noteras särskilt att beslutanderätten omfattar att fastställa dimensioneringsunderlaget. Den egna kommunen är suverän i beslutet om att anpassa det lokala utbudet utifrån dimensioneringsunderlagets rekommendationer.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Förlängning av Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg och samverkansavtal för gymnasie- och vuxenutbildning i Skaraborg
Samverkansstrategi för Utbildning Skaraborg 2023 - 2026 - justeringar 2026
240423, Samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning i Skaraborg
Förlängning av Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg och samverkansavtal för Avtal Samhällsorientering 2025-2027
Samverkansavtal för gymnasieutbildningarna i Skaraborg 2024-2027

Skickas till

Medlemskommunerna

§ 41/26**Samverkansgaranti gällande inriktning plåtslageri inom bygg- och anläggningsprogrammet**

SKBKF2026.0081

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	41/26

Beslut

1. Direktionen konstaterar att det finns ett principiellt utrymme för kommunerna att utnyttja samverkansgarantin för prövning av Skara kommuns ansökan.
2. Direktionen överlämnar ärendet till medlemskommunerna för att i berörd nämnd ta egen ställning kring överenskommelsen enligt Skara kommuns ansökan om att nyttja samverkansgarantin gällande inriktning plåtslageri inom bygg- och anläggningsprogrammet. Kommunernas ställningstagande bör ske under augusti eller senast under första delen av september 2027.
3. Skara kommun uppmanas att inför kommunernas beslut ta fram ett förtydligat underlag för underskottsfinansieringen och delge kommunerna detta underlag inför deras egna ställningstaganden.

Paragrafen justeras omedelbart.

Behandling vid sammanträdet

Adam Johansson tillstyrker förslaget.

Bakgrund

I Samverkansavtal för gymnasieutbildningar i Skaraborg finns en paragraf (6.4 Samverkansgaranti för ett brett utbud inom Skaraborg) där ”kommunerna garanterar gemensamt vissa strategiska utbildningars genomförande i Skaraborg”. I praktiken kan kommunerna komma överens om ett gemensamt ekonomiskt åtagande för de utbildningar som beslutas omfattas av garantin.

Garantin avser att göra det möjligt att behålla eller starta vissa specifika gymnasieutbildningar som bedöms vara strategiskt viktiga för Skaraborg och som uppvisar låg beläggning, vilket medför höga kostnader per elevplats. Samverkansgarantin kan enbart

tillfalla kommunala gymnasieutbildningar / anpassade utbildningar. Utbildningen bör då endast ordnas på en (1) kommunal skola i Skaraborg. Samtliga medlemskommuner ska bedöma utbildningen som strategiskt viktig.

Skara kommun ansöker om att få nyttja garantin för Bygg och anläggningsprogrammet med inriktning plåtslageri. Det är första gången strategin provas inom ramen för gymnasieavtalet. Vid dagens sammanträde redogör Skara kommuns skolchef Elin Nilsson Liljebäck för garantins konstruktion och Skara kommuns ansökan.

Det noteras att samtliga kostandsförutsättningar inte är kända vid direktionens möte den 5 juni 2026 och att Skara kommun behöver komplettera och delge kommunerna dessa uppgifter.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Samverkansgaranti gällande inriktning plåtslageri inom bygg- och anläggningsprogrammet

BUN Skara

Skara Ansökan om samverkansgarantin

Samverkansavtal för gymnasieutbildningarna i Skaraborg 2024-2027

Ansökan om samverkansgaranti gällande inriktning plåtslageri inom bygg-

Skickas till

Medlemskommuner

Skara kommun

§ 42/26**Förstudie kulturskolans utvecklingsmöjligheter**

SKBKF2023.0089

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	
2 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	42/26

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna att 300 000 kr av de kvarvarande projektmedlen som finns efter projektet Steg 1 Strategi Nätverkstaden används till en förstudie kring kulturskoleverksamhet i Skaraborg.

Bakgrund

Kultur- och fritidschefsnätverket ser en möjlighet att utveckla kulturskoleverksamheten i kommunerna genom att göra en gemensam förstudie.

Genom att kartlägga kommunernas nuläge och behov samt genom att utreda utvecklings- och samverkansmöjligheter och ta del av goda exempel ser chefsnätverket möjligheter att skapa attraktivare tjänster, en stärkt kulturskola och ett resursklokt arbetssätt i kommunerna. Genom att stärka kunskapen om varandra och ta del av goda exempel i omvärlden skapas förutsättningar för varje kommun att kunna erbjuda eleverna en kulturskola med bra utbud, bredd och spets. Denna förstudie ska vara ett stöd till respektive kommuns utvecklingsarbete utgående från kommunens egna behov och förutsättningar.

När projektet avslutades fanns det kvarvarande medel som ej upparbetats. Del av dessa föreslås nu användas för fortsatta aktiviteter direkt kopplade till det tidigare projektet för att stärka förutsättningarna för kulturskola i Skaraborg.

Kultur- och fritidschefsnätverket samt nätverket för kulturnämndsordföranden i Skaraborg ställer sig positiva till att använda kvarvarande medel från projektet för att genomföra dessa aktiviteter. Arbetet är tänkt att prioriteras och följas upp i dessa nätverk.

Nätverken föreslår att kvarvarande medel, 300 000 kr används för att genomföra förstudien. Aktiviteten ligger i linje med kulturplan Skaraborgs samverkansområde 3; *Flermänniskor trivs och utvecklas* samt med Omställning Skaraborgs fokusområde; *Attraktivitet*.

Skickas till

Medlemskommunerna

Kultur- och fritidschefsnätverket

Sofia Jessen, Skaraborgs Kommunalförbund

§ 43/26**Ansökan Urbact European Urban Initiative**

SKBKF2026.0085

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	43/26

Beslut

Direktionen ställer sig bakom att Skaraborgs Kommunalförbund ansöker om projektmedel via EU-programmet Urbact / European Urban Initiative.

Bakgrund

Kommunalförbundet har för avsikt att söka ett projekt inom Urbact/ European Urban Initiative, ett EU-program som stödjer hållbar stadsutveckling genom kunskapsutbyte, innovation och samarbete. Anslagsgivaren möjliggör en finansiering på 80% under en projekttid på 2,5 år med start i mars 2027. Förbundet finansierar övriga 20% via delregionala utvecklingsmedel för verksamheterna Business Region Skaraborg och Livet i Skaraborg.

Projektet syftar till att stärka Skaraborgs samlade arbete för attraktivitet, inflyttning, investeringar och etableringar för att ge större genomslag snabbare, bland annat genom ett gemensamt och systemiskt angreppssätt tillsammans med strategiskt viktiga lokala partners. I skrivande stund sker samtal med Visit Skaraborg, Högskolan i Skövde, IDC och Skövde Science Park.

Projektet bygger vidare på befintliga uppdrag och verksamheter, primärt inom Business Region Skaraborg och Livet i Skaraborg, och stärker samspelet mellan dem och dess samarbetspartners snare än att skapa nya strukturer.

Projektet delas in i tre arbetspaket som fokuserar på

1. Integrerat investerings och attraktionssystem
2. Samskapande, tester och piloter
3. Projektledning, utvärdering och uppskalning

Målsättningen med projektet är att skapa

- En tydlig och gemensam riktning för Skaraborgs samlade attraktionsarbete
- Ett samordnat och handlingsdrivet arbetssätt där befintliga resurser används gemensamt genom samskapande och aktörsöverskridande samverkan

- Ett mer sammanhållet, kvalitativt och tydligt erbjudande till etablerare, inflyttare och besökare

Projektet ska bidra till effekter i form av

- Fler genomförda investeringar och etableringar
- Ökad inflyttning och långsiktig befolkningstillväxt
- Stärkt upplevd attraktivitet hos företag, talanger och invånare
- Mer Effektiv och samordnad användning av offentliga resurser

Ansökan ska skickas in den 15 juni och besked väntas i november. Preliminär projektstart i mars 2027.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Ansökan Urbact

Skickas till

Frida Karlge, Skaraborgs Kommunalförbund

§ 44/26

Dricksvattenförsörjning Skaraborg - förstudie

SKBKF2026.0079

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	44/26

Beslut

1. Direktionen noterar informationen.
2. Skaraborgs Kommunalförbund kan vara behjälplig vid till exempel ansökningar om extern finansiering.

Bakgrund

Tillgång till dricksvatten är en grundförutsättning för att vårt samhälle ska fungera. Vi har goda förutsättningar i Skaraborg, med både Sveriges två största sjöar och goda grundvattenförekomster men för säker och trygg dricksvattenförsörjning behöver systemen vara redundanta. Idag har alla kommuner i Skaraborg en god egen dricksvattenförsörjning men alla har inte reserver. Det gör oss dåligt rustade vid en kris.

Länsstyrelsen Västra Götaland håller på att se över den Regionala vattenförsörjningsplanen för dricksvatten. I remissen uttrycks bland annat följande. *"Det finns förbättringspotential i länet vad gäller samarbeten över kommungränser såväl som över förvaltningsgränser. Mellankommunala diskussioner är extra viktiga när kommuner delar vattenresurser men kan även vara till stor nytta för att effektivt nyttja andra resurser, kompetens och sprida erfarenheter."*

Behovet att arbeta samlat med en robust dricksvattenförsörjning i Skaraborg är stort och har uttryckts tydligt från kommunerna i Skaraborg. I nära samarbete mellan berörda nätverk, kommuner, Skaraborgs Kommunalförbund och Skaraborgsvatten har ett förslag på hur en gemensam förstudie kan se ut tagits fram.

Uppdraget omfattar främst arbetstid med mindre kringkostnader vilket finansieras inom respektive kommuns ordinarie ram. Ansökan om medfinansiering av förstudien kan komma att sökas hos Tillväxtverket, Water Wise Societies eller annan extern finansiär. En del av förstudien är också att utreda kostnader, finansieringsmöjligheter och göra en samhällsekonomisk analys. Projektet har en uppskattad budget på ca 2 miljoner kronor. Denna kostnad fördelas mellan parterna med en fast del och en del utifrån invånarantal.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Dricksvattenförsörjning Skaraborg - förstudie
260507 Projektförslag dricksvatten Skaraborg

Skickas till

Medlemskommunerna

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 45/26**Uppdrag förstudie om bildande av nytt kommunalförbund för civilt försvar och Räddningstjänst**

SKBKF2026.0051

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	45/26

Beslut

1. Direktionen konstaterar att det finns förutsättningar för att genomföra en förstudie enligt beslut § 21/2026 och beslutar att så ska göras.
2. Direktionen betonar vikten av att förstudien ska belysa för- och nackdelar med att samordna vissa uppgifter i en gemensam funktion och vilka uppgifter som kan rekommenderas att vara kvar i respektive kommun.
3. Direktionen ger förbundsdirektören i uppdrag att tillsammans med kommun-direktörsnätverket ta fram förslag till projektdirektiv för förstudiens genomförande. I projektdirektivet ska särskilt frågor om kommunernas delaktighet i arbetet, förstudiens avgränsning, genomförande och finansiering samt dess kommunikations- och förankringplan redovisas. I arbetet med att ta fram förslag till projektdirektiv ska samråd ske med Räddningstjänsten Skaraborg och Samhällsskydd Mellersta Skaraborg.
4. Uppdraget ska redovisas vid direktionens möte den 4 september 2026.

Bakgrund

Förbundsdirektionen beslutade vid möte den 20 mars 2026 (§ 21) via ett politiskt initiativ om att bland annat uppdrag åt Skaraborgs Kommunalförbund att vara värd för och samordna en förstudie tillsammans med medlemskommunerna med syfte att utreda förutsättningarna att bilda ett nytt kommunalförbund med ansvar för civilt försvar och krisberedskap, räddningstjänst, signal- och säkerhetsskydd samt cyber- och informationssäkerhet m.m.

Som en inledande aktivitet remitterades frågeställningen till medlemskommunerna för ställningstagande om godkännande av uppdraget enligt ovan. För att gå vidare med uppdraget krävs att en enkel majoritet av medlemmarna ställer sig bakom förslaget om att genomföra en förstudie.

Vid dagens sammanträde redovisas inkomna remissvar.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Uppdrag förstudie om bildande av nytt kommunalförbund för civilt försvar och Räddningstjänst

Protokollsutdrag från Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte sammanträde den 2026-03-20 - Politiskt initiativ - Uppdrag kring förstudie om bildandet av nytt kommunalförbund för civilt försvar i Skaraborg

Svar fram till 3 juni, Förstudie CF Räddningstjänst

Skickas till

Medlemskommunerna

Räddningstjänsten Skaraborg

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg

Förbundsdirektören

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 46/26**Ansökan Innovationslyft för stärkt industriell kapacitet**

SKBKF2026.0059

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	46/26

Beslut

Direktionen beviljar IDC West:s ansökan på 4 710 165 SEK för projektperioden 2026-09-01 till 2029-09-30.

Bakgrund

Skaraborgs delregionala utvecklingsstrategi 2030 anger som ett av de övergripande målen att Skaraborg är en industriregion i världsklass där befintliga företag är framgångsrika och nya etablerar sig. För att nå dit betonas förnyelse och utvecklingskraft genom att stimulera test- och demomiljöer och skapa förutsättningar för gynnsam utveckling av Skaraborgs företag. Detta projekts målgrupp är teknik- och tillverkande SME (små och medelstora företag) primärt i Skaraborg.

Projektet vänder sig till både tillverkande SME och teknik-SME med stöd att utveckla och realisera innovationer och skapa konkreta effekter i process/produkt/tjänst eller affär. Teknik-SME har en viktig roll i utvecklingen i den tillverkande industrin då de bidrar med den digitala kompetens och teknikutveckling som krävs. I projektet stärks även den långsiktiga, systematiska innovationskapaciteten genom kunskapsinsats och stöd till SME att utveckla interna strukturer som bygger systematisk innovationsledning. Projektets syfte är att stärka SME:s förmåga till innovation på kort och lång sikt, med mål är att realisera konkreta innovationer hos de företag som stöttas.

Projektet utgår från ASSAR Industrial Innovation Arena. Projektdeltagande SME kan nyttja labb- och testmiljön efter sina behov och testa exempelvis nya digitala tekniker och lösningar innan investering och implementering i det egna företaget.

Förväntat resultat av projektet är förbättrad intern innovationsprocess och stärkt innovations- och omställningsförmåga hos SME, dvs kunskap om systematiken i innovationsledning. Projektet förväntas även ge insikt om betydelsen av den sociala hållbarhetsdimensionen för det systematiska innovationsarbetet.

Projektägare är IDC West Sweden och ansökan avser tidsperioden 2026-09-01 till 2029-09-30. Söker finansiering från Skaraborgs Kommunalförbunds tillväxtmedel med totalt 4 710 165 SEK för hela projektperioden.

Näringslivsnätverket i Skaraborg rekommenderar bifall av ansökan.

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2026-06-05 kl. 08:30 22(35)

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Ansökan Innovationslyft för stärkt industriell kapacitet

Ansökan Innovationslyft för stärkt industriell kapacitet

Summering resultat projekt Innovationsboost

Innovationsboost Intervjuer med företag som fått fördjupat stöd_2026-01-09

Skickas till

IDC West Sweden AB

Sofia Gustavsson, Skaraborgs Kommunalförbund

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 47/26**Långsiktigt uppdrag Omställning Skaraborg**

SKBKF2026.0065

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	47/26

Beslut

Direktionen beviljar ansökan om långsiktigt uppdrag för Omställning Skaraborg med start 2026-10-01. Finansiering 9 mkr fördelat på 4 år.

Bakgrund

Omställning Skaraborg är ett långsiktigt politiskt uppdrag som syftar till att möta den industridrivna gröna omställning och möjliggöra för de etableringar och expansioner som det ger upphov till. Arbetet bygger på en nära samverkan med Skaraborgs kommuner och övriga aktörer för att skapa förutsättningar för hållbar tillväxt och utveckling av Skaraborg i linje med den delregionala utvecklingsstrategin för Skaraborg (DRUS) samt andra beslutade styrdokument.

Näringslivets gröna omställning ger möjlighet att accelerera och nå politiskt antagna mål och ta viktiga kliv mot ett hållbart samhälle och skapar tillväxt och arbetstillfällen, nödvändiga förutsättningar för att hantera kommande utmaningar.

Det arbete som genomförts har flyttat fram Skaraborgs positioner inom den industridrivna gröna omställningen. Arbete har genomförts inom de utpekade insatsområdena med fokus på att gemensamt stärka förutsättningarna inom Skaraborg, men även att lyfta behoven gentemot den regionala och nationella nivån.

Kommunerna behöver ges möjlighet att tillsammans genom kommunalförbundet fortsatt stärka Skaraborgs attraktivitet och möta behoven av energi, kompetens, bostäder, regional- och kommunal samhällsservice.

Handlingar

Långsiktigt uppdrag Omställning Skaraborg

Omställning Skaraborg_ uppdragshandling september 2023

Omställning Skaraborg Långsiktigt uppdrag 2026-04-15

Skickas till

Frida Karlge, Skaraborgs Kommunalförbund

Sofia Gustavsson, Skaraborgs Kommunalförbund

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 48/26**Långsiktigt uppdrag Business Region Skaraborg och Livet i Skaraborg**

SKBKF2026.0066

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	48/26

Beslut

Direktionen beviljar ansökan om långsiktigt uppdrag för Business region Skaraborg och Livet i Skaraborg med start 2026-10-01. Finansiering 18 mkr fördelat på 4 år.

Bakgrund

I dagsläget finns etablerade strukturer och arbetssätt för delregional samverkan i Skaraborg. Business Region Skaraborg (BRS) och Livet i Skaraborg (LiS) utgör centrala aktörer i det arbetet och spelar viktiga roller i att driva och samordna utvecklingsfrågor. Verksamheterna fungerar väl och upplevs som relevanta i relation till de utmaningar och möjligheter som Skaraborg står inför.

De utvecklingsbehov som finns är i första hand förutsättningar för gemensam analys, samordning och gemensam prioritering, snarare än innehållet i uppdragen för BRS och Livet i Skaraborg. Kommande uppdrag fokuserar därför på att bekräfta och bygga vidare på befintliga styrkor, samt att genom förbättrade förutsättningar förstärka den samlade effekten av det arbete som bedrivs i dag. Genom tydligt definierade effektmål kan verksamheterna bidra till en helhet i form av ett attraktionssystem där värde skapas till en helhet snarare än i de enskilda delarna var för sig.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Långsiktigt uppdrag Business Region Skaraborg och Livet i Skaraborg BRS o LiS Långsiktigt uppdrag 2026-04-15

Skickas till

Frida Karlge, Skaraborgs Kommunalförbund
Sofia Gustavsson, Skaraborgs Kommunalförbund

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 49/26**Möjligheternas Värld 2027–2029 ansökan**

SKBKF2023.0045

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	49/26

Beslut

Direktionen beslutar att bevilja ansökan till Möjligheterna Värld på totalt 1 776 000 kr för projektperioden 2027-01-01 till 2029-12-31.

Bakgrund

Möjligheternas Värld är en långsiktig satsning inom Teknikcollege Skaraborg med syfte att stärka ungas intresse för teknik och industri samt möta det växande kompetensbehov som följer av regionens tekniska omställning och stora industriella etableringar. Evenemanget är väl etablerat och samlar många engagerade aktörer, såsom IF Metall, Högskolan i Skövde och Assar, som tillsammans bidrar till ökad samverkan och utveckling för barn och unga i Skaraborg. Den geografiska spridningen i Skaraborg är stor och genom åren har de flesta kommuner besökt evenemanget. Många skolor återkommer år efter år och uttrycker i uppföljningsenkäten att det kompletterar teknikundervisning och vägledningssamtal. Den regionala styrgruppen för Teknikcollege samt Skaraborgs skolchefer ser positivt på satsningen och dess möjligheter att nå elever i samtliga kommuner.

Skaraborg står inför en omfattande förändring med ökade krav på avancerad teknisk kompetens, digitalisering och hållbar produktion, vilket gör tidiga och samordnade insatser avgörande för framtidens kompetensförsörjning. Genom både ett stort fysiskt event på Balthazar science center och en mobil version som når fler skolor erbjuder projektet elever i årskurs åtta praktiska och inspirerande moment som breddar bilden av tekniska yrken och visar konkreta karriärmöjligheter i regionen. Intresset från skolorna har ökat kraftigt de senaste åren, vilket lett till att eventet de senaste åren utökats från 4,5 till 9 genomförandedagar.

Projektet fokuserar på att skapa samverkan mellan kommuner, utbildningsanordnare och näringsliv, och bidrar till den delregionala utvecklingsstrategins mål om en konkurrenskraftig industriregion. Arbetet förväntas leda till ökad kunskap om teknikområdet bland elever, förändrade attityder och ett stabilt eller ökat söktryck till tekniska utbildningar. Projektägare är Teknikcollege Skaraborg och ansökan avser tidsperioden 2027-01-01 till 2029-12-31. Projektet söker finansiering från Skaraborgs Kommunalförbunds tillväxtmedel med totalt 1 776 000 kr för hela projektperioden.

Avsatta medel för detta projekt är 1 350 000 kr enligt tidigare prognos. Denna kostnadshöjning motiveras med det kraftigt ökade intresset som innebär fler genomförandedagar och ökat antal elever.

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2026-06-05 kl. 08:30 26(35)

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Möjligheternas Värld 2027-2029 ansökan
Projektansökan Delregionala Utvecklingsmedel - 3623
Medfinansieringsbilaga ansökan MV 2027-2029 (2)

Skickas till

Teknikcollage Skaraborg, Lotta Engelbrektsson
Sofia Gustavsson, Skaraborgs Kommunalförbund

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 50/26**Platåbergens attraktionskraft**

SKBKF2026.0057

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	50/26

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna ansökan om 1 520 000 kr för projektperioden 2027-01-01 till 2030-12-31.

Bakgrund

Platåbergens Geopark är Sveriges första Unesco globala geopark och samlar nio kommuner kring ett unikt natur- och kulturarv. Projektet stärker samverkan i Skaraborg och utvecklar geoparken som plattform för hållbar turism, kunskapsspridning och regional profilering. Genom utbildningsinsatser, internationella samarbeten, nätverkande med näringsliv och civilsamhälle samt utveckling av besöksupplevelser och kommunikation sprids kunskap om platåbergslandskapets geologi och kulturhistoria. Arbetet bidrar till en hållbar besöksnäring där landskapet brukas utan att förbrukas, och Unesco-statusen bidrar till att stärka attraktiviteten i området. Projektet ligger i linje med Skaraborgs kulturplan 2030 och bidrar till ökad attraktivitet för boende, besökare och företag genom att använda kultur- och naturarvet som drivkraft för regional utveckling.

Projektägare är Platåbergs unesco globala geopark (genom Skara kommun) och ansökan avser tidsperioden 2027-01-01 till 2030-12-31. Projektet söker finansiering från Skaraborgs Kommunalförbunds kulturmedel med totalt 1 520 000 kr för hela projektperioden.

Handlingar

Platåbergens attraktionskraft

Projektansökan DRUM Platåbergens attraktionskraft - 3734

Verksamhetsplan 25-30

Verksamhetsplan 2026

Platåbergens UGGp revalidation mission report 2025 juni

Geopark_Årsrapport24

Årsrapport 2025

Skickas till

Platåbergens Geopark

§ 51/26**Stärkt kulturutbud i Skaraborg genom turnéslingor**

SKBKF2026.0058

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	51/26

Beslut

Direktionen beslutar att bevilja ansökan med 300 000 kr från de delregionala kulturutvecklingsmedel för den planerade projektperioden på 2 år.

Bakgrund

Skaraborg har en möjlighet att stärka sin attraktivitet och konkurrenskraft genom att samordna kulturutbud, turnéstrukturer och publiktransport i hela delregionen. Detta projekt är tänkt att skapa de strukturer som krävs för att fler invånare – oavsett bostadsort – ska få tillgång till ett rikt och varierat kulturutbud, samtidigt som kommunernas resurser används mer effektivt och företagen inom kulturella och kreativa branscher (KKB) får bättre förutsättningar. Att stärka KKB-näringen är ett prioriterat område i Skaraborgs kulturplan.

Att underlätta för arrangörer och publik genom färdiga strukturer för turnéslingor och publiktransport stärker möjligheten att få fler evenemang och föreställningar till Skaraborg och motverkar att kulturutbudet koncentreras till storstadsområden med tätare geografier.

Flertalet tillfrågade kommuner och externa arrangörer i Skaraborg ser behov av en gemensam struktur för att få större spridning av arrangemang i Skaraborg. Det finns även behov av att undersöka och utveckla nya lösningar för publiktransport vid arrangemang. Detta framgår av kartläggningen av kulturell infrastruktur som gjordes i Skaraborg 2024-2025; Kulturell infrastruktur i Strategi nätverkstaden Steg 1.

Nätverket för kultur- och fritidschefer i Skaraborg föreslår därför att söka finansiering från Tillväxtverket inom Strategi nätverksstaden under hösten 2026 och söker därför medel för att säkra Skaraborgs kommunalförbunds medfinansiering i detta projekt.

Det finns många kopplingar till besöksnäringens befintliga initiativ, så detta arbete kommer att ske i samverkan med nätverket för besöksnäring i Skaraborg.

Projektägare är Skaraborgs Kommunalförbund och denna ansökan syftar endast till att säkra medfinansiering och förutsätter en godkänd större projektansökan av medel från extern finansiär. I projektet planerar även Västra Götalandsregionen att delta och medfinansiera. Projektet söker medfinansiering från Skaraborgs Kommunalförbunds kulturmedel med totalt 300 000 för hela projektperioden. Total projektbudget uppskattas till 1,2 miljoner kronor. Den externa ansökan är inte gjord ännu utan kommer att påbörjas under juni 2026 förutsatt att medfinansieringen är säkrad.

Projektperioden är tänkt att startas upp under 2027, men projektstart är beroende av ansökningsprocessen hos extern finansiär. Planerad projektlängd är 2 år.

Handlingar

Stärkt kulturutbud genom turnéslingor
Sammanfattande rapport Kulturell infrastruktur
Projektbeskrivning Stärkt kulturutbud i Skaraborg

Skickas till

Sofia Jessen, Skaraborgs Kommunalförbund
Sofia Gustavsson, Skaraborgs Kommunalförbund

§ 52/26**Mötestider 2027 Skaraborgs Kommunalförbunds Direktion**

SKBKF2026.0083

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	52/26

Beslut

Direktionen beslutar att fastställa mötestider 2027 för Skaraborgs Kommunalförbunds direktion och presidium.

Bakgrund

Skaraborgs Kommunalförbunds direktion sammanträder på fredagar mellan kl. 08:30 – 16:00 om ingen annan tid angivits. Mötena är fysiska och hålls i Regionens hus i Skövde. Förbundets presidium sammanträder på måndagar kl. 08:30-12:00 även dessa möten är fysiska.

Presidium**Direktion**

	15 januari (Konstituerande direktionsmöte)
18 januari	29 januari
15 februari	26 februari
8 mars	18 - 19 mars (Fördjupningsdag / Rådslag)
12 april	23 april
3 maj	14 maj (DRUM)
24 maj	4 juni (DKS)
30 augusti	10 september
27 september	7 - 8 oktober (Fördjupningsdag / Rådslag)
25 oktober	5 november (DRUM)
22 november	3 december (DKS)

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Mötestider 2027 Skaraborgs Kommunalförbunds Direktion

Skickas till

Medlemskommunerna
Västra Götalandsregionen

§ 53/26**Rapporter 2026-06-05**

SKBKF2026.0007

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	53/26

Beslut

Direktionen noterar informationen.

Bakgrund**Beredningen för hållbar utveckling (BHU)**

Nästa möte med BHU och VästKom är den 18 juni.

På BHU-mötet tas Systemanalys Infrastrukturplan upp. Förslag finns om att ta fram en gemensam inriktningsplan för det kommande arbetet med Nationell infrastrukturplan. Förslaget lyfts till direktionen under hösten 2026, preliminärt som en gemensam digital information till samtliga KSO och Oppositionsföreträdare. Den 18 juni ges också information om halvtidsutvärdering av Kulturstrategi och Kulturplan Västra Götaland 2024-2027 och rekommendationer från forskarrådet angående Västra Götalands klimatomställning.

VästKom

På mötet den 18 juni kommer bland annat Inriktningsdokument för kommunernas primärvård att tas upp. Inriktningsdokumentet kommer att gå ut till kommunerna på remiss under hösten 2026. Arbetet med Läns-gemensam riktlinje patientsäkerhet pågår och kommer att förlängas. Information ges också om att VästKom ska göra en översyn av sin verksamhet med anledning av det förnyade uppdraget.

Politiskt samrådsorgan (SRO) 4 juni

Hälso- och sjukvårdsavtalet, samtliga kommuner har sannolikt beslutat om avtalet innan sommaren. Läns-gemensam riktlinje för patientsäkerhet, remisstiden är förlängd. Information om samsjuklighetsreformen. Direktionen kommer att informeras under hösten. Läns-gemensamt Inriktningsdokument psykisk ohälsa, missbruk och beroende. Överenskommelsen slutar gälla från juli 2026, men kommer att uppdateras under hösten.

Förbundsdirektör

Skaraborgsdagen 2027

2027 har Skaraborgsdagen 10-årsjubileum. Mer information om program med mera kommer

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

efter sommaren. Dagen kommer att ”slimmas” och beräknas sluta kl 15:00 i stället för 17:00. Antalet workshops minskar till förmån för fler presentationer från scenen.

Ansökan om förlängning av Kompetensnavet

Kompetensnavet har skickat in en förlängningsansökan till VGR. Förlängningen är från 1 mars 2027 och 14 månader framåt. Finansieras innevarande, ej förbrukade, medel.

Laxfond Vänern

Björn Thodenius informerade om att Laxfond Vänern nu mera ingår i Vänersamarbetet.

Nätverken för nämndsordföranden

Barn och utbildningsnämndsordföranden

På senaste mötet diskuterades förlängning av samverkansstrategi Utbildning Skaraborg och Samverkansgaranti gällande inriktning plåtslageri inom bygg- och anläggningsprogrammet. Frågorna har behandlats på dagens direktionsmöte.

Kulturnämndordföranden

Till mötet den 8 maj var Sjuhärads kulturpolitiska nätverk inbjudna för att berätta om hur de arbetar.

§ 54/26**Anmälan av delegationsbeslut 2026-06-07**

SKBKF2026.0022

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	54/26

Beslut

Direktionen godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

Följande delegationsbeslut anmäls till direktionen**Datum Beslut**

2026-05-20 Samarbetsavtal av säkerhetstjänst med Falköpings kommun (SMS)

Delegat

Kristofer Svensson

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 55/26**Anmälningensärende 2026-06-05**

SKBKF2026.0008

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	55/26

Beslut

Direktionen anser ärendena anmälda.

Anmälningensärenden

Synpunkter från Next Skövde och Destination Läckö Kinnekulle

SkrivelseKommunalförbundet2026-05-07

Protokoll fört vid ordinarie bolagstämma Mediapoolen Västra Götaland AB 2026-05-04_SIGN_kopia

Arsredovisning 556601-4741 Mediapoolen Vastra Gotaland AB 2025-01-01--2025-12-31_SIGN_kopia

Långsiktig inriktning - Skaraborgs Sjukhus Mariestad som nav för god och nära vård

Långsiktig inriktning för Skaraborgs Sjukhus Mariestad, daterad 260506

Protokollsutdrag från strategiska hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 27 maj 2026 - Långsiktig inriktning - Skaraborgs Sjukhus Mariestad...

Protokollsutdrag från delregional nämnd östras sammanträde den 20 maj 2026 - Uppföljning av delregionalt folkhälsoarbete i Skaraborg 2026

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

§ 56/26**Avslutning**

SKBKF2026.0014

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2026-06-05	56/26

Ordförande Daniel Andersson tackar direktionen och tjänstepersoner och önskar alla en trevlig sommar.

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Signerad av:
DANIEL ANDERSSON
Tidpunkt:
2026-06-12 15:14:04

Signerad av:
LINN BRANDSTRÖM
Tidpunkt:
2026-06-12 15:41:44

Signerad av:
SIW ADAMSSON
Tidpunkt:
2026-06-15 07:11:59

Signerat av Ciceron SendSign 2026-06-12 15:14:04

2026-06-24 TIDAHOLMS ELNÄT AB, STYRELSEPROTOKOLL PER CAPSULAM

Tidaholms Elnät AB, 556004-3332

Plats och tid:	Per capsulam
Beslutande:	Jan-Olof Sandberg, ordförande Per Bergström, vice ordförande Jim Norman Michael Brisman Ingemar Johansson Pär-Ola Olausson Katarina Wallgren

1. FASTSTÄLLANDE AV ÅRSRAPPORT ELNÄT 2025

Styrelsen beslutar per capsulam att fastställa Årsrapport Elnät 2025 enligt bilaga.

Samtliga styrelseledamöter har tagit del av underlaget och godkänt beslutet per capsulam.

Vid protokollet
Therese Eneland
TEAB

Justeras via digital signering av Jan-Olof Sandberg, Per Bergström, Michael Brisman, Katarina Wallgren, Ingemar Johansson, Jim Norman och Pär-Ola Olausson.

2025 Årsrapport Elnät för

REL00332

Företag	Tidaholms Elnät AB
Organisationsnummer	556004-3332
Redovisningsenhet	REL00332
Ärendenummer	2026-102327
Checksumma	F8-56-FA-A6
Utskriftsdatum	2026-06-23

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse
Koncessionsnummer
5124BV
Allmänt om verksamheten
Tidaholms Elnät AB har uppdraget av Tidaholms kommun att driva eldistribution. År 2025 var bolagets 25:e verksamhetsår. Företaget har sitt säte i Tidaholm.
Väsentliga händelser under och efter räkenskapsåret
Under året har elnätsverksamheten fortsatt att utvecklas i takt med ökade krav på kapacitet och flexibilitet. Antalet solcells- och batterianläggningar i nätet fortsätter att öka och ställer större krav på styrning, planering och investeringar. Den lokala elproduktionen är hög och uppgår till cirka 108,4 GWh grön el, vilket motsvarar en självförsörjningsgrad om cirka 95,2 procent inom nätområdet. Detta är mycket högt i ett nationellt perspektiv. Arbetet med att minska driftstörningar har gett resultat och leveranssäkerheten uppgick till 99,997 procent under året. Under 2025 har investeringar genomförts om cirka 20,1 MSEK, främst kopplade till kablifiering, vädersäkring och förstärkning av nätet
Egna aktier
N/A
Flerårsöversikt

Förvaltningsberättelse

Flerårsöversikt (Tkr)	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	53 115	54 662	50 248	47 737	46 387	41 398
Resultat efter finansiella poster	6 523	9 853	5 076	4 845	6 526	7 687
Balansomslutning	216 878	213 779	212 810	198 928	183 202	186 881
Soliditet (%)	45	43	40	40	37	34
Avkastning på totalt kap. (%)	3	5	3	3	4	4

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst1 456 779

årets vinst20 959

Förvaltningsberättelse	
Summa:	1 477 738
disponeras så att i ny räkning överföres 1 477 738	
Byte av redovisningsprincip	
N/A	
Miljöinformation	
N/A	
Förväntningar avseende den framtida utvecklingen	
Efter räkenskapsårets slut har batteriprojektet gått vidare i genomförande med påbörjade markarbeten. Anläggningen planeras att färdigställas efter sommaren. Utbytet av gatubelysningsanläggningen har fortsatt och arbetet med att stärka driftsäkerheten i elnätet fortgår. Arbetet med snabbbladdning i Tidaholms centrum fortgår och beräknas vara klart under 2026. Förberedelser pågår även för ny exploatering inom kommunen, där elnätsinfrastruktur planeras i ett tidigt skede för att möjliggöra framtida etableringar.	
Övriga upplysningar	
N/A	

Materiella anläggningstillgångar

Tilläggsupplysningar för materiella anläggningstillgångar (tkr) (NO110-NO240 är obligatoriska uppgifter)		EI-distributionsanläggningar och mätare	EI-produktionsanläggningar	Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installation	Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella AT	Summa materiella anläggnings-tillgångar
Ingående anskaffningsvärde	NO110	279 226	0	905	0	46	7 944	288 121
Inköp	NO120	39	0	177	0	0	20 129	20 345
Försäljningar/utrangeringar	NO130	0	0	0	0	0	0	0
Omklassificeringar	NO140	11 796	0	0	0	0	-11 796	0
Utgående anskaffningsvärden	NO150	291 061	0	1 082	0	46	16 277	308 466
Ingående avskrivningar	NO210	-91 569	0	0	0	-46	0	-91 615
Återförda avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO220	0	0	0	0	0	0	0
Omklassificeringar	NO230	0	0	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	NO240	-9 495	0	0	0	0	0	-9 495
Utgående ackumulerade avskrivningar	NO250	-101 064	0	0	0	-46	0	-101 110
Ingående uppskrivningar	NO310							0
Återförda uppskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO320							0
Omklassificeringar mm	NO330							0
Årets uppskrivningar	NO340							0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	NO360							0
Utgående ackumulerade uppskrivningar/övervärden netto	NO370	0	0	0	0	0	0	0
Ingående nedskrivningar	NO410							0
Återförda nedskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO420							0
Återförd nedskrivning	NO430							0
Omklassificeringar	NO440							0
Årets nedskrivningar (anskaffningsvärde)	NO450							0
Utgående ackumulerade nedskrivningar (ansk.värde)	NO460	0	0	0	0	0	0	0
Redovisat värde	NO500	189 997	0	1 082	0	0	16 277	207 356

Eldistributionsanläggningar

Eldistributions- anläggningar (samtliga uppgifter är obligatoriska)		Mätare och styrutrustning	Ledningar inkl. kabelskåp	Ledningar - högspänning	Nätstationer och transformatorer	Mottagnings- och fördelningsstationer anslutna i lokalnät	Övrigt	Summa
Ingående anskaffningsvärde	NO6001	37 646	46 506	111 001	24 057	60 015	0	279 225
Inköp	NO6011	39	0	0	0	0	0	39
Försäljningar/utrangeringar	NO6021	0	0	0	0	0	0	0
Omklassificeringar	NO6031	112	6 779	3 218	1 688	0	0	11 797
Utgående anskaffningsvärde	NO6041	37 797	53 285	114 219	25 745	60 015	0	291 061
Ingående avskrivningar	NO6051	-25 094	-13 327	-28 352	-7 177	-17 618	0	-91 568
Återförda avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO6061	0	0	0	0	0	0	0
Omklassificeringar	NO6071	0	0	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	NO6081	-2 415	-1 222	-3 548	-625	-1 686	0	-9 496
Utgående ackumulerade avskrivningar	NO6091	-27 509	-14 549	-31 900	-7 802	-19 304	0	-101 064
Utgående ackumulerade uppskrivningar/övervärden netto	NO6101	0	0	0	0	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar (ansk.värde)	NO6111	0	0	0	0	0	0	0
Redovisat värde	NO6121	10 288	38 736	82 319	17 943	40 711	0	189 997

Elproduktionsanläggningar

Elproduktionsanläggningar (samtliga uppgifter är obligatoriska)		Elproduktionsanläggningar, uteslutande avsedda för att täcka nätförluster		Mobila reservaggregat, avsedda för tillfälligt bruk vid elavbrott	Summa
Ingående anskaffningsvärde	NO7001		0	0	0
Inköp	NO7011		0	0	0
Försäljningar/utrangeringar	NO7021		0	0	0
Omklassificeringar	NO7031		0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	NO7041		0	0	0
Ingående avskrivningar	NO7051		0	0	0
Återförda avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO7061		0	0	0
Omklassificeringar	NO7071		0	0	0
Årets avskrivningar	NO7081		0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	NO7091		0	0	0
Utgående ackumulerade uppskrivningar/övervärden netto	NO7101		0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar (ansk. värde)	NO7111		0	0	0
Redovisat värde	NO7121		0	0	0

Not Resultaträkning

Specifikation till Resultaträkningen (samtliga uppgifter är obligatoriska)			
Nettoomsättning (tkr)		2025	2024
Transiteringsintäkter	RR7101	49 118	48 725
Anslutningsintäkter	RR7102	3 104	5 127
Engångsintäkter	RR7103	0	0
Ersättning till kund för leveransavbrott	RR7112	0	0
Myndighetsavgifter	RR7113	808	810
Nettoomsättning	RR7110	53 030	54 662
Kostnader för transitering och inköp av kraft (tkr)		2025	2024
Transitering och inköp av kraft	RR7321	-13 931	-13 861
Ersättning från överliggande nät avseende leveransavbrott	RR7323	0	0
Myndighetsavgifter	RR7324	-808	-810
Totalt kostnader för transitering och inköp av kraft	RR7320	-14 739	-14 671

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr) (samtliga uppgifter är obligatoriska)			2025	2024
Nettoomsättning		RR7110	53 030	54 662
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		RR71120	0	0
Aktiverat arbete för egen räkning		RR71140	1 435	0
Övriga rörelseintäkter	1	RR71150	239	1 211
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		RR71160	54 704	55 873
Totalt kostnader för transitering och inköp av kraft		RR7320	-14 739	-14 671
Råvaror och förnödenheter		RR73120	0	-271
Övriga externa kostnader	3	RR73130	-23 239	-21 366
Personalkostnader	5	RR73140	0	0
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		RR73150	-9 495	-9 002
Nedskrivningar av omsättningstillgångar utöver normala nedskrivningar		RR73160	0	0
Övriga rörelsekostnader	2	RR73180	0	0
Summa rörelsekostnader		RR73190	-47 473	-45 310
Rörelseresultat		RR74000	7 231	10 563
Resultat från finansiella investeringar:				
Intäkter från andelar i koncernföretag	6	RR75110	0	0
Intäkter från andelar i intresseföretag	6	RR75120	0	0
Intäkter från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar (med särskild uppgift om intäkter från koncernföretag)		RR75130	0	0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	RR75140	124	187
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		RR75145	0	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	RR75150	-832	-897
Summa finansiella poster		RR75000	-708	-710
Resultat efter finansiella poster		RR76000	6 523	9 853
Extraordinära intäkter		RR77110	0	0
Extraordinära kostnader		RR77120	0	0
Bokslutsdispositioner				
Erhållna koncernbidrag		TU7713332	0	0
Lämnade koncernbidrag		TU7713331	0	0
Förändring av periodiseringsfond		TU771313	0	0
Förändring av överavskrivningar		TU771323	-6 500	-9 837
Övriga bokslutsdispositioner		TU771343	0	0
Summa bokslutsdispositioner		TU771303	-6 500	-9 837
Resultat före skatt		RR77135	23	16

Resultaträkning (tkr) (samtlige oppgifter är obligatoriske)			2025	2024
Skatt på årets resultat	9	RR77140	-2	-1
Övriga skatter		RR77150	0	0
Årets resultat		RR78000	21	15

Sida 621 av 673

Balansräkning Tillgångar

TILLGÅNGAR (tkr)		2025	2024
Tecknat men ej inbetalt kapital	BR71100	0	0
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för forskning- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten	BR71211	0	0
Koncessioner, patent, licenser och varumärken	BR71212	0	0
Hysesrätter och liknande rättigheter	BR71213	0	0
Goodwill	BR71214	0	0
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	BR71215	0	0
Summa immateriella anläggningstillgångar	BR71210	0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Eldistributionsanläggningar och mätare	NO500ed	189 997	187 657
Elproduktionsanläggningar	NO500ep	0	0
Byggnader och mark	NO500	1 082	905
Inventarier, verktyg och installation	NO5002	0	0
Maskiner och andra tekniska anläggningar	NO5001	0	0
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	NO5003	16 277	7 944
Summa materiella anläggningstillgångar	BR71220	207 356	196 506
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	BR71231	0	0
Fordringar hos koncernföretag	BR71232	0	0
Andelar i intresseföretag	BR71233	0	0
Fordringar hos intresseföretag	BR71234	0	0
Andra långfristiga värdepappersinnehav	BR71235	0	0
Lån till delägare eller närstående	BR71236	0	0
Andra långfristiga fordringar	BR71237	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	BR71230	0	0
Summa anläggningstillgångar	BR71200	207 356	196 506
Varulager m.m			
Råvaror och förnödenheter	BR71311	1 593	1 770
Varor under tillverkning	BR71312	0	0
Färdiga varor och handelsvaror	BR71313	0	0
Övriga lagertillgångar	BR71316	0	0
Pågående arbete för annans räkning	BR71314	0	0
Förskott till leverantörer	BR71315	0	0
Summa varulager m.m.	BR71310	1 593	1 770
Kortfristiga fordringar			

TILLGÅNGAR (tkr)			2025	2024
Kundfordringar		BR71321	0	1 077
Fordringar hos koncernföretag		BR71322	7 522	13 813
Fordringar hos intresseföretag		BR71323	0	0
Övriga fordringar		BR71324	348	465
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		BR71327	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	BR71325	59	148
Summa kortfristiga fordringar		BR71320	7 929	15 503
Kortfristiga placeringar				
Andelar i koncernföretag		BR71331	0	0
Övriga kortfristiga placeringar		BR71333	0	0
Summa kortfristiga placeringar		BR71330	0	0
Kassa och bank				
Kassa och bank		BR71340	0	0
Redovisningsmedel		BR71341	0	0
Summa kassa och bank		BR71342	0	0
Summa omsättningstillgångar		BR71300	9 522	17 273
SUMMA TILLGÅNGAR		BR71000	216 878	213 779

Balansräkning EK och Skulder

EGET KAPITAL OCH SKULDER (tkr) (samtliga uppgifter är obligatoriska)			2025	2024
Bundet eget kapital				
Aktiekapital		BR72111	5 000	5 000
Ej registrerat aktiekapital		BR721111	0	0
Uppskrivningsfond		BR72113	0	0
Reservfond		BR72115	20	20
Andra fonder		BR72114	0	0
Inbetalda insatser och emissionsinsatser (endast för ek. för.)		BR72116	0	0
Summa bundet eget kapital	11	BR72110	5 020	5 020
Fritt eget kapital				
Överkursfond		BR72112	0	0
Balanserat resultat		BR72121	1 457	1 442
Årets resultat		RR78000	21	15
Summa fritt eget kapital	11	BR72120	1 478	1 457
Eget kapital		BR72100	6 498	6 477
Obeskattade reserver		BR72200	114 080	107 580
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		BR72311	0	0
Avsättningar till skatter		BR72312	0	0
Övriga avsättningar		BR72313	0	0
Summa avsättningar		BR72300	0	0
Långfristiga skulder				
Obligationslån		BR72411	0	0
Checkräkningskredit		BR72410	0	0
Skulder till kreditinstitut		BR72412	0	0
Skulder till koncernföretag		BR72413	46 600	49 000
Skulder till intresseföretag		BR72414	0	0
Övriga skulder		BR72415	0	0
Summa långfristiga skulder	12	BR72400	46 600	49 000
Kortfristiga skulder				
Checkräkningskredit		BR72510	0	0
Skulder till kreditinstitut		BR72511	0	0
Förskott från kunder		BR72512	0	0
Pågående arbete för annans räkning		BR72521	0	0
Fakturerad men ej upparbetad intäkt		BR72522	0	0
Leverantörsskulder		BR72513	6 128	3 516

EGET KAPITAL OCH SKULDER (tkr) (samtliga uppgifter är obligatoriska)			2025	2024
Växelskulder		BR72514	0	0
Skulder till koncernföretag		BR72515	0	0
Skulder till intresseföretag		BR72516	0	0
Skatteskulder		BR72517	0	0
Övriga kortfristiga skulder		BR72518	11 042	12 709
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	BR72519	32 530	34 497
Summa kortfristiga skulder		BR72500	49 700	50 722
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		BR72000	216 878	213 779
POSTER INOM LINJEN				
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser:				
Panter och därmed jämförliga säkerheter som har ställts för egna skulder och avsättningar, varje slag för sig		BR72625	0	0
Övriga ställda panter och därmed jämförliga säkerheter, varje slag för sig		BR72609	0	0
Ansvarsförbindelser		BR72620	0	0
Övriga ansvarsförbindelser		BR72621	0	0
Beräkning av sysselsatt kapital:				
SUMMA TILLGÅNGAR		BR71000	216 878	213 779
- Justerade skulder		BR75200	-119 800	-121 883
+ Räntebärande skulder		BR75300	46 600	49 000
= SYSSELSATT KAPITAL		BR75000	143 678	140 896

Särskild rapport ekonomiska data

Särskild Rapport - ekonomisk information (samtliga uppgifter är obligatoriska)		2025	2024	2023	2022	2021
Intäkter (tkr)						
Intäkter från abonnemang i inmatningspunkt	TN620100	5 307	4 593	3 964	3 470	1 217
Intäkter från abonnemang i gränspunkt	TN620101	0	0	0	0	0
Intäkter från högspänningsabonnemang i uttagspunkt	TN620200	12 429	12 337	12 121	11 081	11 894
Intäkter från lågspänningsabonnemang i uttagspunkt	TN620300	31 382	31 796	30 319	28 735	30 219
Summa transiteringsintäkter	TN620	49 118	48 726	46 404	43 286	43 330
Kostnader (tkr)						
Kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät	TN630150	0	0	0	0	0
Kostnader för abonnemang till överliggande och angränsade nät	TN630100	-7 786	-6 850	-4 224	-5 308	-6 271
Kostnader för inköpt energi för att täcka nätförluster	TN630450	-3 734	-5 124	-7 844	-7 997	-4 769
Kostnader för egenproducerad energi för att täcka nätförluster	TN630451	0	0	0	0	0
Ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el	TN630500	-2 411	-1 887	-1 715	-1 581	-752
Kostnader för nätkapacitetsreserv	TN630460	0	0	0	0	
Summa transitering och inköp av kraft	TN630	-13 931	-13 861	-13 783	-14 886	-11 792
Kostnader för mätning och rapportering	TN6303002	-808	-750	-750	-750	-750

Särskild rapport

Särskild Rapport		2025	2024	2023	2022	2021
Anläggningar						
Ledningslängd lågspänning - oisolerad luftledning (km)	TN610103	0	0	0	0	0
Ledningslängd lågspänning - isolerad luftledning (km)	TN610104	10	11	12	12	14
Ledningslängd lågspänning - jordkabel (km)	TN610102	541	542	541	539	539
Ledningslängd högspänning - oisolerad luftledning (km)	TN610203	32	32	34	34	39
Ledningslängd högspänning - isolerad luftledning (km)	TN610204	16	16	16	16	16
Ledningslängd högspänning - jordkabel (km)	TN610202	362	363	357	356	348
Total ledningslängd luftledning och jordkabel (beräkning)	TN610200	961	964	960	957	956
Nätstationer inom området (antal)	TN610301	318	318	317	320	319
Totalt installerad transformatoreffekt i nätstationerna (MVA)	TN610302	80	79	80	80	78
Meter ledning per nätstation (beräkning)	TN610300	3 022	3 031	3 028	2 991	2 997
Nätabonnemang						
Antal abonnemang i inmatningspunkt från elproduktions- och energilagringsanläggningar	TN610400	400	380	309	149	118
Antal abonnemang i inmatningspunkt från småskaliga elproduktionsanläggningar	TN610410	16	16	13	144	109
Antal abonnemang i inmatningspunkt från mikroproduktionsanläggningar	TN610420	378	359	291	5	4
Antal abonnemang i inmatningspunkt från elproduktionsanläggningar och energilagringsanläggningar exkl. småskalig- och mikroproduktion	TN610450	6	5	5	0	
Abonnemang i gränspunkt (antal)	TN610600	1	1	1	2	2
Högspänningsabonnemang i uttagspunkt (antal)	TN610700	15	15	15	14	13
Lågspänningsabonnemang i uttagspunkt (antal)	TN610800	6 632	7 213	7 153	6 979	6 850
Totalt antal abonnemang i uttagspunkt	TN610900	6 647	7 228	7 168	6 993	6 863
Total ledningslängd (meter) per abonnemang (beräkning)	TN611000	145	133	134	137	139
Överföring						
Nätets sammanlagda abonnerade effekt (MW) - överliggande och angränsande nät	TN611001	31,00	30,00	30,00	29,00	29,00
Sammanlagd maximal inmatad effekt (MW) till redovisningsenheten	TN611100	35,74	34,68	34,02	33,90	32,83
Totalsumma inmatad energi till redovisningsenheten (MWh)	TN6113010	146 816	151 138	149 786	154 809	151 331
Inmatad energi från alla elproduktions-och energilagringsanläggningar (MWh)	TN611201	108 392	109 068	104 198	110 239	87 206
Inmatad energi från småskaliga elproduktionsanläggningar (MWh)	TN611210	4 982	5 558	5 642	5 819	6 018
Inmatad energi från mikroproduktionsanläggningar (MWh)	TN611300	2 947	2 638	1 888	1 009	697
Inmatad energi från elproduktions- och energilagringsanläggningar exkl. småskaliga och mikroproduktionsanläggningar	TN611250	100 463	100 872	96 668	103 411	
Uttagen energi till slutkund - lågspänning (MWh)	TN611303	82 753	86 847	87 394	87 901	96 198

Särskild Rapport		2025	2024	2023	2022	2021
Uttagen energi till slutkund - högspänning (MWh)	TN611304	25 232	27 660	30 739	33 501	34 660
Uttagen energi i gränspunkt (MWh)	TN611305	32 923	30 505	25 652	26 928	13 894
Årets nätförlust (MWh)	TN611403	5 908	6 126	6 001	6 479	6 579
Nyckeltal						
Medellastfaktor	TN641413	0,5663	0,5789	0,8459	0,7692	0,6040
Utnyttjningsgrad	TN641414	0,3261	0,3020	0,5271	0,1072	0,3705

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper
Redovisnings- och värderingsprinciper Tidaholms Energi AB upprättar årsredovisning i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år.
Avskrivningsprinciper I resultaträkningen belastas rörelseresultatet med avskrivningar enligt plan vilka beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd enligt följande: Eldistributionsanläggningar: 40 år Eldistributionsanläggningar, elektronik: 15 år Kommunikation/Elmätare: 10 år Inventarier, verktyg och installationer: 5-10 år Inga byggnader finns i bolaget. Komponentindelning Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utträngs eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.
Beskrivning av de principer som använts för att till nätverksamheten fördela intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder mm. I Tidaholms Elnät AB ingår endast elnätets intäkter, kostnader, tillgångar och skulder.
Beskrivning av de principer som använts för intern prissättning av varor och tjänster som berör nätverksamheten, mellan såväl koncernbolag som rörelsegrenar Intern prissättning sker enligt självkostnadsprincipen.
Beskrivning av de metoder som använts för gränsdragning mellan underhållskostnader och investeringar Investeringar har en antagen livslängd på mer än tre år. Underhållskostnader har begränsad livslängd och stort slitage
Särskilda händelser avseende leveranssäkerhet

Redovisnings- och värderingsprinciper
Inga
Övriga upplysningar
Bolaget har inga anställda. Personalresurs köps från moderbolaget Tidaholms Energi AB.

Sida 630 av 673

Tilläggsupplysningar 1-3

Noter till resultaträkning			
1. Övriga rörelseintäkter (tkr)		2025	2024
Specificera:			
	TU711513		
	TU711523		
Vidarefakturerade kostnader	TU711533	84	
Övriga sidointäkter	TU711543	155	
Totalt		239	1 210
2. Övriga rörelsekostnader (tkr)		2025	2024
Specificera:			
	TU731343		
	TU731353		
	TU731363		
	TU731373		
Totalt		0	0
3. Övriga externa kostnader (tkr)		2025	2024
Specificera:			
Rep och UH nät	TU731383	1 347	
OH kostnad moderbolag	TU731384	7 231	
Köpta tjänster moderbolag	TU731385	9 428	
övrigt	TU731386	5 233	
Totalt		23 239	-21 366

Tilläggsupplysningar 4-7

Noter till resultaträkning			
4. Medelantal anställda		2025	2024
Män	TU731413	0	0
Kvinnor	TU731423	0	0
Totalt	TU731403	0	0
5. Löner, andra ersättningar och sociala kostnader (tkr)		2025	2024
Styrelse och VD	TU731443	0	0
Övriga anställda	TU731453	0	0
Totalt	TU731463	0	0
Sociala kostnader	TU731473	0	0
varav pensionskostnad	TU731483	0	0
varav pensionskostnad för styrelse och VD	TU731493	0	0
Totalt löner och sociala kostnader	TU731433	0	0
6. Resultat från andelar i koncernföretag och/eller intresseföretag (tkr)		2025	2024
Utdelning	TU751113	0	0
Realisationsresultat vid avyttring av andelar	TU751123	0	0
Nedskrivningar	TU751133	0	0
Återförda nedskrivningar	TU751143	0	0
Övrigt	TU751153	0	0
Totalt	TU751103	0	0
7. Ränteintäkter och liknande intäkter (tkr)		2025	2024
Ränteintäkter från koncernföretag	TU751413	0	173
Övriga ränteintäkter	TU751423	124	14
Övrigt	TU751433	0	0
Totalt	TU751403	124	187

Tilläggsupplysningar 8-10

Noter till resultaträkning			
8. Räntekostnader och liknande kostnader (tkr)		2025	2024
Räntekostnader till koncernföretag	TU751513	-830	-895
Övriga räntekostnader	TU751523	-2	-2
Övrigt	TU751533		0
Totalt	TU751503	-832	-897
9. Skatt på årets resultat (tkr)		2025	2024
Aktuell skatt för året	TU771413	-2	-1
Upplösning av avsättning för skatter	TU771423	0	0
Uppskjuten skatt	TU771433	0	0
Övrigt	TU771443	0	0
Totalt	TU771403	-2	-1
Noter till balansräkning			
10. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (tkr)		2025	2024
Upplupna intäkter nätavgifter / fjärrvärmeförsäljning	TU713263		0
Övriga interimsposter	TU713293	59	148
Totalt	TU713253	59	148

Tilläggsupplysningar 11

Noter till balansräkning								
11. Förändring av eget kapital (tkr) (obligatorisk uppgift)	Aktiekapital	Uppskrivningsfond	Reservfond/ andra fonder	Inbetalda insatser och emissionsinsatser (ek. för.)	Överkursfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Total eget kapital
Belopp vid årets ingång	5 000	0	20	0	0	1 442	15	6 477
Resultatdisposition enligt bolagsstämman:								
Utdelning						0		0
Balanseras i ny räkning					0	15	-15	
Fondemission	0	0	0			0		
Nyemission	0				0			0
Avskrivning resp. försäljning av uppskriven tillgång		0				0		
Årets resultat							21	21
Medlemsinsatser (ek. för.)								
Förlagsinsatser (ek. för.)								
Övrigt								0
Belopp vid periodens utgång	5 000	0	20	0	0	1 457	21	6 498

Tilläggsupplysningar 12-13

Noter till balansräkning			
12. Långfristiga skulder (tkr)		2025	2024
Förfallotidpunkt, 1-5 år från balansdagen	TU724163	16 000	16 000
Förfallotidpunkt, senare än fem år från balansdagen	TU724173	30 600	33 000
Totalt	TU724153	46 600	49 000
13. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (tkr)		2025	2024
Förutbetalda intäkter nätavgifter / fjärrvärmeförsäljning	TU725194	0	0
Övriga interimsposter	TU7251963	32 530	34 497
Totalt	TU725193	32 530	34 497

Tilläggsupplysningar 14-16

Noter till resultat- eller balansräkning			
14. Övriga upplysningar		2025	2024
Specificera:			
	TU727013	0	
	TU727023	0	
	TU727033	0	
	TU727043	0	
Totalt		0	0
15. Övriga upplysningar		2025	2024
Specificera:			
	TU727053	0	
	TU727063	0	
	TU727073	0	
	TU727083	0	
Totalt		0	0
16. Övriga upplysningar		2025	2024
Specificera:			
	TU7270013	0	
	TU7270023	0	
	TU7270033	0	
	TU7270043	0	
Totalt		0	0

Underskrifter

Revisorshänvisning	
Vårt revisionsintyg avseende denna rapport har lämnats samma dag som datum för digital signering Nodum Revision AB Johan Lagerqvist Auktoriserad revisor	
Underskrifter Styrelse	Underskrifter Styrelse
Mattias Andersson	Jan-Olof Sandberg

Revisorshänvisning	
VD	Styrelsens ordförande
Michael Brisman	Per Bergström
Ledmot	Ledamot
Pär-Ola Olauson	Jim Norman

Revisorshänvisning	
Ledamot	Ledamot
Katarina Wallgren	Ingemar Johansson
Ledamot	Ledamot

Följande handlingar har undertecknats den 25 juni 2026

Årsrapport 2025 Tidaholms Elnät AB.pdf

(1100171 byte)
SHA-512: 6748704fbef6a3981d871b340bf7082ad400f
ec77fecb61d49b324af3d681a21fd558a493099daf7292
52b22ce1fa8cf9577b4abbad558fbe375b7f0d7542bef

Underskrifter

2026-06-24 12:08:08 (CET)

Jan Olof Einar Sandberg

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 10:42:25 (CET)

Per Bergström

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 08:03:25 (CET)

Karl Michael Brisman

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 08:00:53 (CET)

Mattias Andersson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 09:27:44 (CET)

Katarina Iréne Wallgren

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 09:07:04 (CET)

Åke Ingemar Johansson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 11:37:16 (CET)

Jim Roland Norman

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 23:44:09 (CET)

Pär-Ola Olausson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-25 11:03:45 (CET)

Johan Lennart Lagerqvist

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Årsrapport 2025 Tidaholms Elnät AB

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.
Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

75a88db431352001c411718e050edf7551878ed895d31a8eb9136e4ba59dac3d76aa61770f83d882836d5013709b1632bb4aae15bbcf9e3905066eafe8ea06f0

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently. Assently tillhandahålls av Assently AB, organisationsnummer 556828-8442, Sverige.

Ingemar Johansson

Ingemar Johansson
Date: 2026-07-02 08:58 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: igge0810@gmail.com

Michael Brisman

Michael Brisman
Date: 2026-07-02 09:02 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: michaelbrisman@hotmail.com

Per Bergström

Per Bergström
Date: 2026-07-02 09:05 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: perb910@gmail.com

Katarina Wallgren

Katarina Wallgren
Date: 2026-07-02 09:08 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Ledamot
Signed via account: katarinawallgren44@gmail.com

Jan Olof Einar Sandberg

Jan Olof Einar Sandberg
Date: 2026-07-02 12:35 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Ordförande
Signed via account: jos.svartekulla@gmail.com

Pär-Ola Olausson

Pär-Ola Olausson
Date: 2026-07-02 22:05 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: olausson.par-ola@telia.com

Jim Norman

Jim Norman
Date: 2026-07-03 11:41 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: norman.jim@gmail.com

2026-06-24 TIDAHOLMS ENERGI AB, STYRELSEPROTOKOLL PER CAPSULAM

Tidaholms Energi AB, 556063-9683

Plats och tid:	Per capsulam
Beslutande:	Jan-Olof Sandberg, ordförande Per Bergström, vice ordförande Jim Norman Michael Brisman Ingemar Johansson Pär-Ola Olausson Katarina Wallgren

1. FASTSTÄLLANDE AV ÅRSRAPPORT

FJÄRRVÄRME 2025

Styrelsen beslutar per capsulam att fastställa Årsrapport Fjärrvärme 2025 enligt bilaga.

Samtliga styrelseledamöter har tagit del av underlaget och godkänt beslutet per capsulam.

Vid protokollet
Therese Eneland
TEAB

Justeras via digital signering av Jan-Olof Sandberg, Per Bergström, Michael Brisman, Katarina Wallgren, Ingemar Johansson, Jim Norman och Pär-Ola Olausson.

2025 Årsrapport

Fjärrvärme för REF00784

Företag	Tidaholms Energi AB
Organisationsnummer	556063-9683
Redovisningsenhet	REF00784
Ärendenummer	2026-102504
Checksumma	FB-65-F0-54
Utskriftsdatum	2026-06-23

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse
Allmänt om verksamheten
Tidaholms Energi AB har under året haft sitt 18:e verksamhetsår med kraftvärmeverket Eldaren, en anläggning som fortsatt motsvarar ställda förväntningar och utgör en central del av bolagets energiproduktion. Fjärrvärmeverksamheten redovisar ett mycket starkt ekonomiskt resultat, vilket främst förklaras av stabil drift, god tillgång på bränsle och lägre bränslekostnader än budgeterat. Under året har 54,7 GWh förnyelsebar värme levererats, vilket är cirka 2 % lägre än budget. Samtidigt har 9,3 GWh förnyelsebar el producerats i kraftvärmeverket. Den totala energiproduktionen har till 98,9 % varit förnyelsebar. Ambitionen är att vara helt fossilfri, men på grund av klassningen av vissa bränsletyper samt kalla perioder under året samt vissa driftstörningar har en begränsad andel fossilt bränsle behövt användas för att upprätthålla driftsäkerheten
Väsentliga händelser under och efter räkenskapsåret
Inga
Egna aktier
Inga
Flerårsöversikt

Förvaltningsberättelse

Flerårsöversikt (tkr)	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	54 172	52 570	56 252	72 743	52 355	39 981
Årets resultat	18 083	3 993	14 978	35 006	12 677	2 688
Balansomslutning	148 414	132 736	119 787	130 087	134 176	75 773
Eget kapital	122 937	104 853	103 860	88 867	53 876	41 199
Antal anställda	7	7	7	7	7	7

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital. 8 771 454 kr disponeras enligt följande:

Balanseras i ny räkning 8 771 454

Byte av redovisningsprincip

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år

Miljöinformation

Förvaltningsberättelse
Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöskyddslagen. Miljörapporterna har granskats och inte föranlett några påpekanden
Förväntningar avseende den framtida utvecklingen
Exploatering sker i flera områden inom Tidaholms kommun. Arbetet med att förbereda infratraktur pågår, med fokus på fjärrvärme,el,fibrer och övriga tekniska system för att möjliggöra framtida etableringar
Övriga upplysningar
Inga

Materiella anläggningstillgångar

Tilläggsupplysningar för materiella anläggningstillgångar (tkr) (NO110-NO240 är obligatoriska uppgifter)		Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installation	Pågående nyanlägg- ningar och förskott avseende materiella AT	Summa materiella anläggnings- tillgångar
Ingående anskaffningsvärde	NO110	65 720	139 300	4 318	820	210 158
Inköp	NO120	0	0	390	3 277	3 667
Försäljningar/utrangeringar	NO130	0	0	0	0	0
Omklassificeringar	NO140	0	3 681	0	-3 681	0
Utgående anskaffningsvärden	NO150	65 720	142 981	4 708	416	213 825
Ingående avskrivningar	NO210	-39 218	-65 848	-4 318	0	-109 384
Återförda avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO220	0	0	0	0	0
Omklassificeringar	NO230	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	NO240	-2 179	-5 973	-59	0	-8 211
Utgående ackumulerade avskrivningar	NO250	-41 397	-71 821	-4 377	0	-117 595
Ingående uppskrivningar	NO310	0	0	0	0	0
Återförda uppskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO320	0	0	0	0	0
Omklassificeringar mm	NO330	0	0	0	0	0
Årets uppskrivningar	NO340	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	NO360	0	0	0	0	0
Utgående ackumulerade uppskrivningar/övervärden netto	NO370	0	0	0	0	0
Ingående nedskrivningar	NO410	0	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar på försäljningar/utrangeringar	NO420	0	0	0	0	0
Återförd nedskrivning	NO430	0	0	0	0	0
Omklassificeringar	NO440	0	0	0	0	0
Årets nedskrivningar (anskaffningsvärde)	NO450	0	0	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar (ansk.värde)	NO460	0	0	0	0	0
Redovisat värde	NO500	24 323	71 160	331	416	96 230

Anläggningstillgångar specifikation

Anläggningskategori Materiella anl. tillg. (samtliga uppgifter obligatoriska)		Anskaffningsvärde				Ack. avskrivningar enligt plan		Planenligt restvärde
		Byggnader och Mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier verktyg och installation	Pågående nyanläggningar och förskott avs. materiella AT	Summa		
Värmeproduktionsanläggningar	NO5000	0	0	4 708	0	4 708	-4 377	331
Kraftvärmeproduktionsanläggningar	NO50100	65 720	66 949	0	0	132 669	-63 244	69 425
Distributionsanläggningar	NO5020	0	76 032	0	416	76 448	-49 974	26 474
Övrigt (Ska specificeras)								
	NO5030					0	0	0
	NO5040					0	0	0
	NO5050					0	0	0
Summa materiella anläggningstillgångar	NO50600	65 720	142 981	4 708	416	213 825	-117 595	96 230

Byggnadsår distr.anl.

Byggnationsår distributions- anläggningar (samtlige oppgifter obligatoriske)		Procent av total ledningslængd	Procent av total ledningslængd	Procent av total ledningslængd	Procent av total ledningslængd
		2025	2024	2023	2022
1950-talet eller tidligere	AL001	0	0	0	0
1960-talet	AL002	0	0	0	0
1970-talet	AL003	0	0	0	0
1980-talet	AL004	8	8	8	8
1990-talet	AL005	20	21	21	22
2000-talet	AL006	45	45	46	49
2010-talet	AL007	13	13	13	14
2020-talet	AL008	14	13	12	7
Summa	AL000	100	100	100	100

Not Resultaträkning

Specifikation till Resultaträkningen (samtliga uppgifter är obligatoriska)			
Nettoomsättning (tkr)		2025	2024
Intäkter fjärrvärmeförsäljning för uppvärmning	RR7131	42 410	42 926
Intäkter el (som producerats i kraftvärmeverk)	RR7132	6 028	4 986
Intäkter anslutningsavgifter	RR7133	938	214
Intäkter elcertifikat	RR7134	0	0
Intäkter utsläppsätter	RR7135	0	0
Övrigt (ska specificeras)			
intäkter mottagningsavgifter avfall	RR7115	4 627	3 866
övrigt	RR7117	169	552
Vidarefakturerering	RR7119	0	26
Summa övrigt	RR7130	4 796	4 444
Nettoomsättning	RR7110	54 172	52 570

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr) (samtliga uppgifter är obligatoriska)			2025	2024
Nettoomsättning		RR7110	54 172	52 570
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		RR71120	0	0
Aktiverat arbete för egen räkning		RR71140	137	18
Övriga rörelseintäkter	1	RR71150	420	1 521
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		RR71160	54 729	54 109
Råvaror och förnödenheter		RR73120	-6 726	-9 666
Övriga externa kostnader	3	RR73130	-15 137	-14 362
Personalkostnader	5	RR73140	-6 469	-6 362
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		RR73150	-8 213	-8 140
Nedskrivningar av omsättningstillgångar utöver normala nedskrivningar		RR73160	0	0
Övriga rörelsekostnader	2	RR73180	0	-27
Summa rörelsekostnader		RR73190	-36 545	-38 557
Rörelseresultat		RR74000	18 184	15 552
Resultat från finansiella investeringar:				
Intäkter från andelar i koncernföretag	6	RR75110	0	0
Intäkter från andelar i intresseföretag	6	RR75120	0	0
Intäkter från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar (med särskild uppgift om intäkter från koncernföretag)		RR75130	0	0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	RR75140	0	0
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		RR75145	0	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	RR75150	0	-15
Summa finansiella poster		RR75000	0	-15
Resultat efter finansiella poster		RR76000	18 184	15 537
Extraordinära intäkter		RR77110	0	0
Extraordinära kostnader		RR77120	0	0
Bokslutsdispositioner				
Erhållna koncernbidrag		TU7713332	0	0
Lämnade koncernbidrag		TU7713331	0	0
Förändring av periodiseringsfond		TU771313	0	0
Förändring av överavskrivningar		TU771323	0	-10 178
Övriga bokslutsdispositioner		TU771343	0	0
Summa bokslutsdispositioner		TU771303	0	-10 178
Resultat före skatt		RR77135	18 184	5 359
Skatt på årets resultat	9	RR77140	-100	-1 366

Resultaträkning (tkr) (samtlige oppgifter är obligatoriske)			2025	2024
Övriga skatter		RR77150	0	0
Årets resultat		RR78000	18 084	3 993

Sida 653 av 673

Balansräkning Tillgångar

TILLGÅNGAR (tkr)		2025	2024
Tecknat men ej inbetalt kapital	BR71100	0	0
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för forskning- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten	BR71211	0	0
Koncessioner, patent, licenser och varumärken	BR71212	0	0
Hyresrätter och liknande rättigheter	BR71213	0	0
Goodwill	BR71214	0	0
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	BR71215	0	0
Summa immateriella anläggningstillgångar	BR71210	0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	NO500	24 323	26 502
Inventarier, verktyg och installation	NO5002	331	0
Maskiner och andra tekniska anläggningar	NO5001	71 160	73 452
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	NO5003	416	820
Summa materiella anläggningstillgångar	BR71220	96 230	100 774
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	BR71231	0	0
Fordringar hos koncernföretag	BR71232	0	0
Andelar i intresseföretag	BR71233	0	0
Fordringar hos intresseföretag	BR71234	0	0
Andra långfristiga värdepappersinnehav	BR71235	0	0
Lån till delägare eller närstående	BR71236	0	0
Andra långfristiga fordringar	BR71237	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	BR71230	0	0
Summa anläggningstillgångar	BR71200	96 230	100 774
Varulager m.m			
Råvaror och förnödenheter	BR71311	2 928	3 040
Varor under tillverkning	BR71312	0	0
Färdiga varor och handelsvaror	BR71313	0	0
Övriga lagertillgångar	BR71316	0	0
Pågående arbete för annans räkning	BR71314	0	0
Förskott till leverantörer	BR71315	0	0
Summa varulager m.m.	BR71310	2 928	3 040
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	BR71321	9 003	9 280
Fordringar hos koncernföretag	BR71322	38 083	18 367

TILLGÅNGAR (tkr)			2025	2024
Fordringar hos intresseföretag		BR71323	0	0
Övriga fordringar		BR71324	1 306	33
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		BR71327	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	BR71325	446	433
Summa kortfristiga fordringar		BR71320	48 838	28 113
Kortfristiga placeringar				
Andelar i koncernföretag		BR71331	0	0
Övriga kortfristiga placeringar		BR71333	0	0
Summa kortfristiga placeringar		BR71330	0	0
Kassa och bank				
Kassa och bank		BR71340	749	809
Redovisningsmedel		BR71341		0
Summa kassa och bank		BR71342	749	809
Summa omsättningstillgångar		BR71300	52 515	31 962
SUMMA TILLGÅNGAR		BR71000	148 745	132 736

Balansräkning EK och Skulder

EGET KAPITAL OCH SKULDER (tkr) (samtliga uppgifter är obligatoriska)			2025	2024
Bundet eget kapital				
Aktiekapital		BR72111	2 000	2 000
Ej registrerat aktiekapital		BR721111	0	0
Uppskrivningsfond		BR72113	0	0
Reservfond		BR72115	0	0
Andra fonder		BR72114	0	0
Inbetalda insatser och emissionsinsatser (endast för ek. för.)		BR72116	0	0
Summa bundet eget kapital	11	BR72110	2 000	2 000
Fritt eget kapital				
Överkursfond		BR72112	0	0
Balanserat resultat		BR72121	102 854	98 860
Årets resultat		RR78000	18 084	3 993
Summa fritt eget kapital	11	BR72120	120 938	102 853
Eget kapital		BR72100	122 938	104 853
Obeskattade reserver		BR72200	10 178	10 178
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		BR72311	0	0
Avsättningar till skatter		BR72312	1 167	1 067
Övriga avsättningar		BR72313	0	0
Summa avsättningar		BR72300	1 167	1 067
Långfristiga skulder				
Obligationslån		BR72411	0	0
Checkräkningskredit		BR72410	0	
Skulder till kreditinstitut		BR72412	5 580	6 529
Skulder till koncernföretag		BR72413	0	0
Skulder till intresseföretag		BR72414	0	0
Övriga skulder		BR72415	0	0
Summa långfristiga skulder	12	BR72400	5 580	6 529
Kortfristiga skulder				
Checkräkningskredit		BR72510	0	
Skulder till kreditinstitut		BR72511	1 897	1 632
Förskott från kunder		BR72512	0	0
Pågående arbete för annans räkning		BR72521	0	0
Fakturerad men ej upparbetad intäkt		BR72522	0	0
Leverantörsskulder		BR72513	2 951	4 295

EGET KAPITAL OCH SKULDER (tkr) (samtliga uppgifter är obligatoriska)			2025	2024
Växelskulder		BR72514	0	0
Skulder till koncernföretag		BR72515	0	0
Skulder till intresseföretag		BR72516	0	0
Skatteskulder		BR72517	299	299
Övriga kortfristiga skulder		BR72518	943	925
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	BR72519	2 793	2 958
Summa kortfristiga skulder		BR72500	8 883	10 109
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		BR72000	148 746	132 736
POSTER INOM LINJEN				
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser:				
Panter och därmed jämförliga säkerheter som har ställts för egna skulder och avsättningar, varje slag för sig		BR72625	14 100	14 100
Övriga ställda panter och därmed jämförliga säkerheter, varje slag för sig		BR72609	0	0
Ansvarsförbindelser		BR72620	0	0
Övriga ansvarsförbindelser		BR72621	0	0
Beräkning av sysselsatt kapital:				
SUMMA TILLGÅNGAR		BR71000	148 745	132 736
- Justerade skulder		BR75200	-17 727	-19 802
+ Räntebärande skulder		BR75300	4 022	8 161
= SYSSELSATT KAPITAL		BR75000	135 040	121 095

Särskild rapport

Särskild rapport		2025	2024	2023	2022
Leverans av värme för uppvärmning (MWh)					
Levererad värme inom koncernen	FV12	0	0	0	0
Levererad värme till intresseföretag	FV13	0	0	0	0
Levererad värme inom den juridiska personen	FV14	0	0	0	0
Levererad värme externt	FV15	54 751	57 768	58 164	53 682
Totalt levererad värme exkl. värmeförluster i nätet	FV10	54 751	57 768	58 164	53 682
Leverans av el som ingår i fjärrvärmeverksamheten (MWh)					
Levererad el inom koncernen	FV22	0	0	0	0
Levererad el till intresseföretag	FV23	0	0	0	0
Levererad el inom den juridiska personen	FV24	0	0	0	0
Levererad el externt	FV26	9 272	8 267	9 151	9 625
Totalt levererad el	FV20	9 272	8 267	9 151	9 625

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper
Redovisnings- och värderingsprinciper Tidaholms Energi AB upprättar årsredovisning i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år. Tidaholms Energi ABs verksamheter består av fjärrvärme, stadsnätutbyggnad av fiber samt elhandel. Fördelningen av intäkter och kostnader har gjorts så långt det är möjligt genom tidsskrivning och kostnad/intäktsuppdelning baserat på faktisk verksamhetstillhörighet. Prissättning internt sker genom självkostnadsprincipen. Varulagret har värderats till lägsta värdets princip. Tillgångar och skulder har tagits upp till belopp varmed de beräknas inflyta. Periodisering av intäkter och kostnader har skett i enlighet med god redovisningssed
Avskrivningsprinciper Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen. De materiella anläggningarna delas in i komponenter i enlighet med K3-regelverket. Följande avskrivningstider tillämpas: Industribyggnad Byggnadsstomme 100 år Ventilation 40 år Markanläggningar 20 år Inventarier 5-10 år Distributionsanläggningar 20-25 år Fjärrvärmecentraler, abonnentcentraler 20 år
Beskrivning av de principer som använts för att till nätverksamheten fördela intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder mm. Alla direkt hänförliga intäkter och kostnader bokförs på respektive verksamhet. Gemensamma kostnader fördelas schablonmässigt på varje verksamhet, tex gemensamma lokalkostnader, lokalt nätverk, telefon och dylikt.
Beskrivning av de principer som använts för intern prissättning av varor och tjänster som berör nätverksamheten, mellan såväl koncernbolag som rörelsegrenar

Redovisnings- och värderingsprinciper
Intern prissättning sker enligt självkostnadsprincipen.
Övriga upplysningar
inga

Tilläggsupplysningar 1-3

Noter till resultaträkning			
1. Övriga rörelseintäkter (tkr)		2025	2024
Specificera:			
	TU711513		
Bidrag för personal	TU711523	216	
	TU711533		
övrigt	TU711543	204	
Totalt		420	1 522
2. Övriga rörelsekostnader (tkr)		2025	2024
Specificera:			
	TU731343		
	TU731353		
	TU731363		
	TU731373		
Totalt		0	-27
3. Övriga externa kostnader (tkr)		2025	2024
Specificera:			
Reparation och underhåll	TU731383	-5 491	
El för drift	TU731384	-1 970	
	TU731385		
övrigt	TU731386	-7 676	
Totalt		-15 137	-14 362

Tilläggsupplysningar 4-7

Noter till resultaträkning			
4. Medelantal anställda		2025	2024
Män	TU731413	7	7
Kvinnor	TU731423	0	0
Totalt	TU731403	7	7
5. Löner, andra ersättningar och sociala kostnader (tkr)		2025	2024
Styrelse och VD	TU731443	-649	-655
Övriga anställda	TU731453	-4 062	-3 532
Totalt	TU731463	-4 711	-4 187
Sociala kostnader	TU731473	-2 877	-2 146
varav pensionskostnad	TU731483	-2 423	-627
varav pensionskostnad för styrelse och VD	TU731493	-454	-203
Totalt löner och sociala kostnader	TU731433	-7 588	-6 333
6. Resultat från andelar i koncernföretag och/eller intresseföretag (tkr)		2025	2024
Utdelning	TU751113	0	0
Realisationsresultat vid avyttring av andelar	TU751123	0	0
Nedskrivningar	TU751133	0	0
Återförda nedskrivningar	TU751143	0	0
Övrigt	TU751153	0	0
Totalt	TU751103	0	0
7. Ränteintäkter och liknande intäkter (tkr)		2025	2024
Ränteintäkter från koncernföretag	TU751413	0	0
Övriga ränteintäkter	TU751423	0	0
Övrigt	TU751433	0	0
Totalt	TU751403	0	0

Tilläggsupplysningar 8-10

Noter till resultaträkning			
8. Räntekostnader och liknande kostnader (tkr)		2025	2024
Räntekostnader till koncernföretag	TU751513	0	0
Övriga räntekostnader	TU751523	0	-14
Övrigt	TU751533	0	0
Totalt	TU751503	0	-14
9. Skatt på årets resultat (tkr)		2025	2024
Aktuell skatt för året	TU771413		-299
Upplösning av avsättning för skatter	TU771423	0	0
Uppskjuten skatt	TU771433	-100	-1 067
Övrigt	TU771443	0	0
Totalt	TU771403	-100	-1 366
Noter till balansräkning			
10. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (tkr)		2025	2024
Upplupna intäkter nätavgifter / fjärrvärmeförsäljning	TU713263	0	0
Övriga interimsposter	TU713293	446	433
Totalt	TU713253	446	433

Tilläggsupplysningar 11

Noter till balansräkning								
11. Förändring av eget kapital (tkr) (obligatorisk uppgift)	Aktiekapital	Uppskrivningsfond	Reservfond/ andra fonder	Inbetalda insatser och emissionsinsatser (ek. för.)	Överkursfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Total eget kapital
Belopp vid årets ingång	2 000	0	0		0	98 860	3 994	104 854
Resultatdisposition enligt bolagsstämman:								
Utdelning						0		0
Balanseras i ny räkning					0	3 994	-3 994	
Fondemission	0	0	0			0		
Nyemission	0				0			0
Avskrivn. resp. försäljn. av uppskriven tillgång		0				0		
Årets resultat							18 084	18 084
Medlemsinsatser (ek. för.)								
Förlagsinsatser (ek. för.)								
Övrigt								0
Belopp vid periodens utgång	2 000	0	0	0	0	102 854	18 084	122 938

Tilläggsupplysningar 12-13

Noter till balansräkning			
12. Långfristiga skulder (tkr)		2025	2024
Förfallotidpunkt, 1-5 år från balansdagen	TU724163	1 897	0
Förfallotidpunkt, senare än fem år från balansdagen	TU724173	5 580	0
Totalt	TU724153	7 477	0
13. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (tkr)		2025	2024
Förutbetalda intäkter nätavgifter / fjärrvärmeförsäljning	TU725194	0	
Övriga interimsposter	TU7251963	2 793	2 958
Totalt	TU725193	2 793	2 958

Tilläggsupplysningar 14-16

Noter till resultat- eller balansräkning			
14. Övriga upplysningar		2025	2024
Specificera:			
	TU727013	0	
	TU727023	0	
	TU727033	0	
	TU727043	0	
Totalt		0	0
15. Övriga upplysningar		2025	2024
Specificera:			
	TU727053	0	
	TU727063	0	
	TU727073	0	
	TU727083	0	
Totalt		0	0
16. Övriga upplysningar		2025	2024
Specificera:			
	TU7270013	0	
	TU7270023	0	
	TU7270033	0	
	TU7270043	0	
Totalt		0	0

Underskrifter

Underskrifter	
Jan-Olof Sandberg Ordförande	Mattias Andersson Verkställande direktör

Underskrifter	
Michael Brisman Ledamot	Katarina Wallgren Ledamot
Per Bergström Ledamot	Jim Norman Ledamot

Underskrifter	
Pär-Ola Olausson Ledamot	Ingemar Johansson Ledamot
Vårt revisionsintyg avseende denna rapport har lämnats samma dag som datum för digital signering. Nodum Revision AB	

Underskrifter	
Johan Lagerqvist Auktoriserad revisor	

Sida 670 av 673

Följande handlingar har undertecknats den 25 juni 2026

Årsrapport 2025 Tidaholms Energi AB.pdf

(922624 byte)
SHA-512: 8a8ef90cd1b2333af22c42fd6d4b67b92df30
0fcf8327269022c3b5a563124fc3f135916be716d5dd66
6969507f3e7b82be494a69a428fb7e43ce6488f462a86

Underskrifter

2026-06-24 08:03:06 (CET)

Mattias Andersson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 09:07:58 (CET)

Åke Ingemar Johansson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 12:06:12 (CET)

Jan Olof Einar Sandberg

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 11:28:50 (CET)

Jim Roland Norman

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-25 11:02:16 (CET)

Johan Lennart Lagerqvist

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 09:26:52 (CET)

Katarina Iréne Wallgren

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 08:05:27 (CET)

Karl Michael Brisman

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 23:37:32 (CET)

Pär-Ola Olausson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-06-24 10:46:23 (CET)

Per Bergström

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Årsrapport 2025 Tidaholms Energi AB

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.
Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

9c023713c6a884c830228d3a9ed5ac652e19031eed643d62884e79f0d011846a99f0143b706ac4cff11742f020e8b7406d511787201508b8aa1b9db5fe09b40c

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently. Assently tillhandahålls av Assently AB, organisationsnummer 556828-8442, Sverige.

Ingemar Johansson

Ingemar Johansson
Date: 2026-07-02 08:54 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: igge0810@gmail.com

Michael Brisman

Michael Brisman
Date: 2026-07-02 08:56 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: michaelbrisman@hotmail.com

Per Bergström

Per Bergström
Date: 2026-07-02 09:00 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: perb910@gmail.com

Katarina Wallgren

Katarina Wallgren
Date: 2026-07-02 09:09 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Ledamot
Signed via account: katarinawallgren44@gmail.com

Jan Olof Einar Sandberg

Jan Olof Einar Sandberg
Date: 2026-07-02 12:36 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Ordförande
Signed via account: jos.svartekulla@gmail.com

Pär-Ola Olausson

Pär-Ola Olausson
Date: 2026-07-02 22:11 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: olausson.par-ola@telia.com

Jim Norman

Jim Norman
Date: 2026-07-03 11:44 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: norman.jim@gmail.com